tudor
MUȘATESCU

vol ****

SCRIERI

TUDOR MUȘÂTESCU

SCRIERI

Edijie de TRAIAN RADU

Coperta: *Nicola Adrian*

TUDOR MUSATESCU

S C R I E R I

* *
• *

T E A T R U (3)

EDITUEA MDfBEVA
B u c u r e ş t i — 1 9 7 7

NOTĂ

Volumul de față — al treilea de teatru din seria de *Scrieri* — conține patru piese, selectate dintr-un număr mai mare, jucate pe scenele bucureștene, dar nepublicate In volum. în alcătuirea cuprinsului am ținut seama, în primul rînd, de valoarea pieselor antologate, ele fiind — după opinia noastră — reprezentative pentru dramaturgul Tudor Mușatescu, precum și de faptul că dactilograma lor era corectată și pregătită pentru tipar de autorul însuși. De asemenea, pentru stabilirea textului am beneficiat și de existența, în acest caz, a manuscriselor păstrate în arhiva familiei. Piesele fiind datate, ordinea lor în volum este cea cronologică.

La transcrierea textului am păstrat particularitățile stilistice ale autorului, respectînd normele ortografice în vigoare.

E de datoria noastră, ca la sfîrșitul acestor sumare rînduri, să mulțumim doamnei Kitty Mușatescu, soția scriitorului, pentru deosebita amabilitate cu care ne-a pus la dispoziție întregul material al arhivei Tudor, Mușatescu, precum și pentru prețioasele informații pe care ni le-a comunicat pe parcursul pregătirii acestui volum.

T.R

LICURICII

TBAGICOMBDIH Î3S TEEI AGTE

1935

PERSOANELE

VANDA EOLDUR, 32 de ani. Nu trebuie să fie neapărat frumoasă. însă, interesantă. Face parte din „lumea bună" a Capitalei. Elegantă, sobră, con temporană cu ultimele imperat've ale modei.

MIRIAM, dansatoare de cabaret, 25 de ani

CATRIN, prietena Vandei, 40 de ani declarați <l: ea. Uşor căruntă.

IRENE, prietena Vandei, 30 de ani

BOBY, fata Catrinei. Tot ce poate fi mai modern ca educație, alură şi preocupări, 19 ani.

MARTA, prietena Vandei, 34 de ani

OLGA, fată în casă la Vanda. Candidată permanentă la concursuri de fotogenie.

IORGU GRIGORCEA, 58 de ani. Licențiat în filozofie. Administratorul „Domeniilor coroanei" şi prietenul inseparabil al Vandei.

JLMMY, dansator de noapte în cabaretul „O mie şi una de nopți", 30 de ani

ARISTOTEL KAȚIKIS, proprietarul cabaretului „O mie şi una de nopți"

TOTO, soţul Catrinei, 55 de ani
PAUL
RÂUL
DAN f prietenii Vandei, toţi tineri, banali, actuali
BERE j
CONSTANT, soţul Irenei
UN CHELNER
UN PICOLO

Acţiunea se petrece ta zilele noastre, In Bucureşti şi In conacul Vandei din Bolduri.

ACTUL I

O cafeina separată la cabaretul „O mie şi una de nopţi". Totul este oriental, exasperant de oriental. (Pînă şi lampa de plafon cu abajur, e un turban turcesc.) Două intrări: una, în fund, în vută, deschisă şi acoperita cu o draperie de mărgele şi alta, în stingă, invizibilă. Cind se deschide draperia, se vede localul propriu-zis, în plină animaţie. Un divan cu taburele şi măsuţă joasă, în dreapta, planul I, La mijloc, planul II, masă modernă pregătită pentru supeu. Lîngă uşa de serviciu, o-servantă pe care se găsesc pregătite cele necesare serviciului. Pe pereţi şi chiar pe oglindă, reclame de băuturi străine şi indigene. (Administraţia teatrului e rugată să nu scape ocazia de a-şi mări veniturile, bineînţeles cu drept de autor.) Foarte vizibil, un afiş-tip, pe care se disting siluetele stilizate ale unui cuplu de dansatori. Dedesubt, citeţ:

JIMMY and partener

în general, de sub aparenţa orientală a ansamblului, răzbate eternul specific al cabinelor separate la ora cînd devin utile. Acţiunea începe pe la ora unu noaptea. La ridicarea cortinei, chelnerul, cu un turban In cap, fumează tolănit pe divan. Picolo, cu fes, ciuguleşte discret fistieuri şi struguri de Malaga din jardiniera de pe servantă. Clteva elipe nu se aude decit tangoul, care va fi laitmotiv in cursul acţiunei din culise, în timpul muzicii, joc mult de fumuri şi clempănit de fălci, între chelner şi pieelo. Cînd se termină muzica, un ropot de aplauze izbucneşte în local. Se aud strigăte de „Bravo, Jimm"—„Bis" şi, după puţin, aplauzele încetează şi muzica începe. Numărul este bisat.

CHELNERUL *(cu privirea spre local):* Ia uite, îl bisează pentru a treia oară. *(Un timp.)* Vai de cozonacul lui, săracu !... *(Alt timp.)* Grea meserie şi asta de dansator.

PICOLO: Mai grea ca a 'mneatale, nea Iancule?

CHELNERUL *(reflexiv):* 'M ! Tot cam aşa. Ce mi-e chelner, ce mi-e dansator? Tot pe picioare ne bazăm şi unul şi altul. *(Privire spre silueta lui Jimmy, de pe afiş.)* Tot în frac lucrăm, şi eu şi el... Numai că mie mi-a pus şi balotul ăsta în cap *(gest spre turban),* ca să mă potrivesc cu mobila... A la turca...

PICOLO: Era mai bine dacă ne făcea piei roşii, cum a vrut jupînul la început... Am fi umblat cu pene în cap... de ne-ar fi mers fulgii... *(Un timp.)* Nea Iancule, atingi?

CHELNERUL: Ce?

PICOLO: Un fistic...

CHELNERUL *(demn): Abule! (Picolo îi aruncă un. fistic, pe care chelnerul îl prinde din zbor. Alt. timp.)* Cald mi-e, mă, fi-mi-ar fesul al dracului... *(Scoate turbanul. E ehei. Se şterge cu şervetul pe cap. Picolo rîde.)* Ce rîzi, mă?

PICOLO: Mă gîndesc la farfurii...

CHELNERUL: Care farfurii? !

PICOLO: Farfuriile clienţilor, cînd le ştergi cu şervetul... *(Brusc, se apucă de falcă şi încremeneşte.)*! Au. !... *(Acelaşi joc.)* Aoleu !...

CHELNERUL: Ce e?

PICOLO: Au !... măseaua. M-am atins la nerv, cu un sîmbure.

CHELNERUL: Dă fuga la bucătărie şi ia o gură de apă fierbinte de la cazan.

PICOLO: îmi trece?

CHELNERUL: Dacă nu-ti trece, schimbi macazul şi iei o bucăţică de gheaţă de la frigorifer... Ori aşa, ori altminteri, trebuie să-ţi treacă. E sfînt.

PICOLO *(liniştit treptat, vorbeşte cu limba lipită de locul dureros):* Am pus limba şi mi-a trecut... *(Mai ia un bob.)*

CHELNERUL: Nu mai mînca, că iar te loveşti.

PICOLO: Nu, nu, că acum mănînc în partea ailaltă.

(în culise, încetează muzica şi reîncep aplauzele.)

CHELNERUL: Dacă l-o mai bisa şi-a patra oară, mă culc. *(Se uită la ceas.)* Unu jumătate şi n-a picat nimeni la cabină... *(Un timp. Se ridică şi îşi pune turbanul.)* Sticle goale ai adus?

PICOLO: *Ighen!*

CHELNERUL: *Combien?*

PICOLO *(arată degetele): Finf!*

CHELNERUL: Vezi, să fii deştept, cînd le bagi sub masă. Să nu te prindă în flagrant delict de punere.

PICOLO: N-ai nici o grijă, şefule ! *(Cu un gest şmecher şi prelungit în barbă.)* Fraieri s-avem!...

CHELNERUL *(din fund intră Grigorcea, mîngîindu-şi bărbia. Chelnerul face cu ochiul lui picolo. întîmpinînd cu o curbetă pe Grigorcea):* Să trăiţi, coane...

GRIGORCEA: Ascultă, drăguţă, seraiul ăsta e liber? *(Gest circular.)*

CHELNERUL: Da, coane... Pentru cîte persoane?!

GRIGORCEA *(are permanent un ton glumeţ şi important):* Personalităţi, vrei să zici?

CHELNERUL *(concesiv):* Mă rog ! Nu trebuie să vă scuzaţi. La noi vine tot felul de luime...

GRIGORCEA: Tu serveşti aici?

CHELNERUL: Da ! Eu... *(Cu emfază.)* Eu sînt Iancu...

GRIGORCEA: Aaa! Daa? Tu eşti Iancu?!... Bine, mă Iancule, mă, cum se poate să nu mă cunoşti tu pe mine?... *(îl priveşte.)* Ia uite-te bine la mine... *(Chelnerul surîzînd profesional, se execută.)* E?

CHELNERUL: Nu sînteţi dumneavoastră domnul Mitică... deputatul...

GRIGORCEA: No !

CHELNERUL *(acelaşi joc)*: Ce nu Petrache?...

GRIGORCEA: Nea!...

CHELNERUL: Domnul Tilică, de la Bîmnic...

GRIGORCEA: Nix... Vezi c-ai uitat?

CHELNERUL: N-am uitat, coane, se poate? Dar nu-mi aduc aminte.

GRIGORCEA: EU sînt domnul Grigorcea, mă... Iorgu Grigorcea ! *(Observă că numele lui nu face nici un efect asupra chelnerului.)* Nu m-ai servit tu ani de zile la „Imperial"?

CHELNERUL: NU, coane! Poate în „High-Life". La „Imperial" n-am servit niciodată.

GRIGORCEA: Atunci, tu nu eşti Iancu...

CHELNERUL: Ba Iancu sînt, coane...

GRIGORCEA: Cum, mă, adică ştii tu mai bine decit mine cine eşti?

CHELNERUL *(umil):* Sînt Iancu, coane Grigorescule, pe onoarea mea de om.

GRIGORCEA: AŞ ! Te-ai ramolit. Nu-ți mai aduci aminte... *(Zîmbină. Un timp.)* Daa... sultanul localului ăstuia cine e?

CHELNERUL: Sultanul ? !

GRIGORCEA: Patronul... patronul.

CHELNERUL: Da! Domnul Aristotel...

GRIGORCEA: El e? Aristotel...

CHELNERUL: Da, dumnealui...

GRIGORCEA: Care Aristotel e ăsta?

CHELNERUL: Este ăsta, domnul Aristotel... de ține şi cafeneaua Bursei şi hotelul „Neapole"... E puțin cam grec de familie, altminteri, e om cumsecade, îl cunoaşteți?

GRIGORCEA: NU. Şi tocmai d-aia, aş vrea să-1 chemi pînă aici.

CHELNERUL: NU doriți să poftiți la birou?

GRIGORCEA: NU, prefer să vie dumnealui la divan... *(Se aşază pe divan. Chelnerul iese. Un timp.fY)^* pe tine cum te cheamă, mă?

PICOLO: Picolo...

GRIGORCEA: Da? Şi de cîți ani eşti?

PICOLO: De trei.

GRIGORCEA: De cîți?

PICOLO: De trei... la anu', dac-o vrea jupînu', mă face „garson"...

GRIGORCEA: Şi-nainte de a fi picolo, ce erai?

PICOLO: Eram şomer la şcoala primară...

(Aristotel intră pe uşa din stingă. E tn smoking, cu guler moale.)

ARISTOTEL: Bună seara...

GRIGORCEA: *A lasolgaio, chirie...* Dumneata eşti domnul Aristotel?

ARISTOTEL: Da... Eu sînt.

GRIGORCEA: P^are bine... *(îi dă mina.)* Eu sînt Iorgu Grigorcea. *(Cu un surîs.)* Eentier.

ARISTOTEL: *Incantato! (Compliment.)* Aristotel...

GRIGORCEA: Eşti rudă, cumva, cu celebrul filozof?

ARISTOTEL *(după o matură gîndire):* Poate cumva, după nevastă-mea să fiu, că ea are multe rude, țeva de speriato. Şi toate de neam bun, si neste sărații. Eu sunt orfan de toți părinții. N-am avut niți tata, niți mama. Singura mea rudă este Greția î *(Lui picolo.)* Esi afară, cînd vorbesc secrete cu clienții. *(Picolo iese.)* Chiar am stat asa de multe ori si m-am gîndit: ține m-a făcut?... Eu cînd m-am născut, ana avut ținti ani... înainte, nu stiu nimic...

GRIGORCEA: N-ai suferit niciodată de nimic, aşaaa, în regiunea asta? *(Arată capul.)*

ARISTOTEL: Nițiodată. Am un cap aşa de rezistent. Parcă e de fier. Să bat în lemn. *(Bate pe colțul mesei.)* Dumneavoastră sunteți doctor?

GRIGORCEA: Da. în filozofie...

ARISTOTEL: Se-ntîmpla, se-ntîmpla. Si cu țe putem sa va servim?

GRIGORCEA *(după ce îl cîntăreşte bine):* Uite ce este, dragă domnule Aristotel.

ARISTOTEL *(atent şi afabil):* Da...

GRIGORCEA: Dumneata ai auzit de doamna Vanda Boldur?

ARISTOTEL: Da. N-am auzit...

GRIGORCEA: Atunci află că doamna Boldur se găseşte în acest moment în localul dumitale. A venit împreună cu mine, ca să vadă, în sfîrşit, pe faimosul dumitale Jimmy... despre care, de două luni, vorbeşte tot Bucureştiul... *(Gest spre afiş.)* Şi avînd în vedere că dansatorul dumitale e într-adevăr un număr excelent, iată ceea ce am să-ți spun: joia asta, doamna Boldur oferă prietenilor săi o grandioasă recepție... Pentru această festivitate, la care se va întîlni tot ceea ce Capitala are

mai select... diplomaţie, finanţa, intelect, nobleţe, artă, tot, ne-am gîndit să facem apel şi ,la serviciile dansatorului dumitale, pentru a ne delecta invitaţii cu cîteva din celebrele sale creaţiuni.

ARISTOTEL: înţeleg... Doriţi să angajaţi pe Dzimy pentru zoia asta... Eegret si ma pare rău, domnu' filuzof, dar nu se poate... E scris la contractu ca domnu' Dzimy nu are voie să se producă nicăieri decît aiţi...

GRIGORCEA *(începînd o tiradă):* Dragă Temistocle...

ARISTOTEL *(corectând):* Aristotel...

GRIGORCEA: NU e nimic. Tot grec a fost şi ăla. *(Revenind la primul ton.)* Cîte parale costă să te conving?... Hai ! Fără multe fasoane.

ARISTOTEL: Despre mine, merze mai uşor. Mai greu o sa fie cu Dzimy... E om foarte ţiudat, foarte suţit... *(Un timp.)* Si pe urmă mai este si partenera... domnişoara Miriam. Fără ea nu poate să danseze. *(Doct.)* Ştiţi, ei sunt un cuplu în doi...

GRIGORCEA: Bun... bun... Du-te şi vorbeşte cu el şi cu ea şi adu-mi imediat rezultatul. Cifră rotundă.

ARISTOTEL : Eu, nu e asa, am toată plaţerea să vă servesc... Am să înţerc...

GRIGORCEA *(bătîndu-l pe umăr):* Asa te vreau, Alcibiade, tată !

ARISTOTEL: Si asta trebuie să fie tot grec?

GRIGORCEA: Pursînge. *(Gest să plece.)* Apropo ! în afară de chestiunea de care am vorbit, te mai rog un lucru...

ARISTOTEL: Ma rog...

GRIGORCEA: Ia măsuri să fim bine serviţi. Vreau să beau un pahar de şampanie cu doamna Boldur, aci.

ARISTOTEL: NU e cu ţine stie cît mai scumpă decît în local. Numai cu zeţe la sută...

GRIGORCEA: AŞ vrea să fie însă şi cu zece la sută mai frapată. *Â toute ă Vheure!... (Iese.)*

ARISTOTEL *(sună convenţional. Intră chelnerul şi picolo, pe uşa de serviciu):* Iancu, vezi ca ai sa serveşti aiţi o cucoană mare şi un filozof, care cunoaşte toţi greţii din Bomânia. Nu vreau să mă faţi de rîs. Adu lista cu preţurile mazorate, din birou şi pune la gheaţă două sticle de şampanie pentru ei si una goală pentru mine... *(Lui picolo.)* Si tu, să fii atent. Cînd verşi paharele cu şampanie, din gresala, să n-o verşi pe rochia cucoanei sau pe zacheta filozofului, că te amendez c-o pereche de palme şi cu bacşişul pe o lună... Ai înţeles? *(Iese repede, demn şi aferat.)*

CHELNERUL: Văzuşi? Nu ne lasă şi pe noi să cîştigăm o pîine cinstit. Vrea să-i punem şi lui o sticlă goală, că nu-i ajunge cît cîştigă la ăle pline.

PICOLO : 'Mneata tot o mai învîrteşti la notă, nea Iancule... dar eu ce să mai zic? Nădejdea la ţigări...

CHELNERUL: Vezi să ai grijă şi de mine cu una de foi... că sînt amărît.

PICOLO: Bine, nea Iancule. Ţi-o dau cu cinci lei, pentru dumneata.

(Ia o tavăşi iese. Chelnerul aranjează ctleva clipe cu aere competente şi superioare masa, apoi scoale turbanul, se mai şterge o dată cu şervetul pe chelie, şi-l pune la loc şi iese. Acum in culise e jazz obişnuit de dans. Se vor vedea perechi, cind intră Valida şi Grigorcea.)

VANDA *(intră din fund urmată de Grigorcea. Are un mănunchi de violete în mînă. Grigorcea îi duce haina, poşeta etc. Ea, din uşă):* Am emoţii...

GRIGORCEA: De ce?

VANDA : E prima dată cînd intru într-un asemenea local. *(Priveşte.)* în definitiv, strictul necesar. Divan, oglindă, masă, veioză... mai lipseşte baia de abur...

GRIGORCEA: Ia ! parcă vine cineva ca să facă baie... Apă nu există aici, decît minerală...

(Vanda işi scoate pălăria şi se aşază pe divan.)

VANDA *(aprinde o ţigară):* Ai vorbit cu patronul?

GRIGORCEA: S-a aranjat. S-a dus să întrebe pe „ilustrul dansator", dacă „deniază" să accepte propunerea noastră în principiu. Pe urmă vorbesc eu cu el.

VANDA: CU el vorbesc eu, Grig...

GRIGORCEA: CU cîteva mii de lei, îi cumpărăm pe toţi. Şi pe grec.

VANDA: Care grec?

GRIGORCEA: Arhimed, patronul. Şi pe dansator, şi pe partenera lui...

VANDA: A, da, pe ea o uitasem...

GRIGORCEA *(Gest spre afiş):* Domnul Jimmy nu poate să danseze fără domnişoara Miriam... *(Imitînă pe Aristotel, cu accent grecesc.)* Stii, ei sunt un cuplu, în doi...

VANDA *(care dedesubtul conversaţiei, urmăreşte un ghid):* Trebuie să fie metresa lui, Miriam asta...

GRIGORCEA: Probabil...

VANDA: Oribilă femeie...

GRIGORCEA: N-am băgat de seamă. Cînd dansa, m-am uitat numai la picioare. Şi, din punctul ăsta de vedere, nu stă prost... Superbe... nervoase... cambrate. Păcat că are numai două... *(Un timp.)* Cred că apariţia lor la serata noastră o să fie o lovitură.

VANDA: Apariţia picioarelor?

GRIGORCEA: NU, dragă... A dansatorilor... Ai avut o idee excelentă.

(Intră chelnerul cu lista. Grigorcea o parcurge.)

CHELNERUL *(vorbind, în timp ce Grigorcea citeşte):* Doriţi un vin străin, sau şampanie?... *Satenefdi'pap...* CM-*teau neuf du Pape,* Şablis... *CMblis, Burgoni,* un medocel bun... *ToTcai* veritabil... viţă de Ein... *Oreiţa,* buchet Mira... *(Vanda se ridică, priveşte din uşă în cabaret.)* Avem nişte icrişoare negre, grozave... Proaspete de tot... Azi-dimineaţă le-am scos din vamă.

GRIGORCEA: Şi de unde le-aţi adus?

CHELNERUL: Din Eusia, coane! E veritabile. Marca triunghi...

GRIGORCEA *(Vandei):* Vrei să guşti?

VANDA: Nu... Nu vreau decît şampanie.

GRIGORCEA: Ai auzit?

CHELNERUL: S-a înţeles... *(Iese repede.)*

(Un timp. Muzica, mai clar in culise. O dizeuză ctntă „J'ai laisse mon coeur..." *din care se aude primul cuplet.)*

VANDA: Ştii, Grig, că-mi place teribil dansatorul...

GRIGORCEA: Da, nu dansează rău...

VANDA: Mie însă îmi place şi altfel...

GRIGORCEA: Aaa ! Bun...

VANDA: Acuma îmi explic de ce toate femeile **din** Bucureşti vin să-1 vadă şi de ce i s-a făcut **atîta** reclamă. *(Pe linia gîndului ei tainic.)* Are **ceva** atît de ciudat în privire... de atrăgător... în **ochi.**

GRIGORCEA: Tu crezi că se uită vreo femeie în ochii lui? Place fiindcă are nas roman... *(Un timp.)* **Ce** femeilîc trebuie să-i fi trecut ăstuia prin mînă...

(Intră chelnerul cu şampania, urmat de picolo. Aranjează frapiera, frapează. In cele citeva clipe cit durează scena mută, se aude iar refrenul:

„J'ai laisse mon coeur
Au pays lointain"... *etc.)*

GRIGORCEA *(chelnerului care a destupat):* Lasă că **servesc** eu...

CHELNERUL: Poftiţi! *(îi trece sticla şi, cînd să iasă, îi spune lui picolo.)* Te-ai şters pe bot de **vărsat** paharele din greşeală. Se serveşte singur, **parcă-ar** fi la bar automat.

VANDA: Grig, astă-seară am o poftă grozavă să **beau.** Dă-mi! Hai, filozofule, repede...

GRIGORCEA *(turnînd): Primum bibere deinde philosophari...*

VANDA *(a băut):* Ce-ai zis?

GRIGORCEA: Nimic. Vorbeam singur şi, cînd vorbesc **sin-**gur, vorbesc numai latineşte.

VANDA: Mai dă-mi un pahar... *(îl bea.)*

GRIGORCEA *(văzînd-o pe gînduri, dintr-o dată):* **La ce** te gîndeşti? *(Bea şi el.)*

VANDA: La prima sticlă cu şampanie pe care am **băut-o,** în doi, cu un bărbat. *(Un timp.)* **în** noaptea **mea** de nuntă. *(Alt timp.)* Sticla de şampanie, **cu două** pahare, ascunsă discret în camera nupţială ! *(încă un timp.)* Ce tîmpenie !...

GRIGORCEA: Tradiţională... *(închină.) Prosit! (Bea.)* Uite, eu sînt bărbat şi, cu toate astea, **niciodată** n-am băut o sticlă de şampanie, cu o femeie, **în doi.**

VANDA: TU nu-mi eşti nici măcar...

GRIGORCEA: Iar începi?

VANDA: Vorbesc din punctul meu de vedere, pentru mine tu nu poţi fi niciodată bărbat propriu-zis. Tu n-ai gen.

GRIGORCEA: Am geniu...

VANDA: TU nu-mi eşti nici măcar prieten. Eşti mai puţin decît bărbat şi mai mult decît prieten... Eşti un chibiţ, Grig... Ştii ce e aia un chibiţ?

GRIGORCEA *(fără să mai glumească)*: Ştiu.

VANDA: Şi n-am dreptate?

GRIGORCEA: NU ştiu...

VANDA: NU fi supărat, Grig, că-ţi spun aşa. Tu ştii că-mi eşti drag. Şi mi-eşti drag, pentru că eşti chibiţul meu... Tu mă priveşti trăind... Şi asta e viaţa ta... Eşti umbra mea. *(Tandră.)* Hai, pupă mîna şi dă-mi să beau... *(îi dă. Soarbe.)* Grig ! Tu ştii că eşti cea mai veche cunoştiinţă a mea?

GRIGORCEA: în ziua cînd te-ai născut tu, eu cădeam la primul meu examen de filozofie.

VANDA: Pupă şi p-asta. *(îi dă mîna cealaltă. Grig i-o sărută.)* Cînd îmi săruţi tu mîinile am impresia că mi le sărută un cîine bun, bătrîn, drag şi credincios... *(Nu observă cuta care barează fruntea lui Grig.)* Ascultă Grig, de multă vreme voiam să-ţi pun o întrebare... în afară de mama, tu ai mai iubit vreodată altă femeie?

GRIGORCEA: NU.

VANDA: Niciodată?... Nici una??...

GRIGORCEA: Niciodată... Nici una...

VANDA: Prin urmare, pe mine nu mă iubeşti?

GRIGORCEA: Ba da. Dar pentru tine am un sentiment foarte ciudat... *(Aproape duios.)* Fiindcă nu mi-a fost dat să te iubesc ca un tată, te iubesc ca un chibiţ...

VANDA: Şi mă ierţi cînd te supăr?

GRIGORCEA: Te iert...

VANDA: Orice aş face?

GRIGORCEA: Ţi-am dovedit-o acum cinci ani, cînd ai făcut cea mai mare greşeală din viaţa ta şi treeînd peste sfatul meu, te-ai măritat cu fostul tău bărbat... Bezultatul îl ştii mai bine decît mine... După un an te-ai divorţat...

VANDA: îl iubeam, Grig.

GRIGORCEA: Mă rog. Să lăsăm greşelile trecutului.

VANDA: Adevărat. Să ne pregătim pentru cele viitoare... *(Soarbe.)* Niciodată nu mi s-a părut atît de bună şampania, ca astă-seară.

*

GRIGORCEA: Pentru că niciodată n-ai băut-o, ca astă-seară, în decorul ei, la cabaret. Şampania, copilul meu, are ceva de demi-mondenă. E dulceagă... spumoasă... turbură... ameţeşte... şi se plăteşte la sfîrşit...

PICOLO *(intră din fund)*: Domnul Jimmy întreabă dacă poate intra.

VANDA: Să poftească.

(Grigorcea devine solemn. Picolo iese. Vanda aprinde o nouă ţigară. După o clipă intră Jimmy. E in frac, impecabil. Fardat. Puţin ostenit. E după dans.)

JIMMY *(se înclină uşor)*: Bună seara. Patronul mi-a **spus** că doriţi să-mi vorbiţi...

GRIGORCEA: Poftim! *(Gest spre taburet.)*

t JIMMY *(rămîne în picioare)*: Mulţumesc...

VANDA *(invitîndu-l să stea)*: Ia loc... Trebuie să **fii** foarte ostenit... după bisurile noastre.

JIMMY: Mulţumesc! *(Se aşază.)*

(Tot timpul scenei, Vanda va privi insistent, cu senzualitate continuă.)

VANDA: Ştii, probabil, de ce te-am deranjat?...

JIMMY: Da, doamnă.

VANDA: Şi?

JIMMY: îmi pare rău că trebuie să refuz... dar...

VANDA: Dar?

JLMMY: NU pot veni să dansez la serata dumneavoastră.

GRIGORCEA *(hop, odată)*: Poate te opreşte partenera **du**mitale, domnişoara Minimax.

JIMMY: Partenera mea se numeşte Miriam.

GRIGORCEA: Iartă-mă, te rog, dar am întîlnit atîtea nume comune în viaţa mea, că nu le mai ţin minte pe cele proprii.

VANDA *(care n-a dat nici o importanţă întreruperii lui Grig)*: Asta să fie motivul?

JIMMY: Nu, doamnă. Partenera mea mă urmează peste tot. E doar meseria noastră.

VANDA: Meserie? Credeam că ai o părere mai bună despre arta dumitale.

GRIGORCEA *(fără să-l bage nimeni în seamă):* Concluzia logică este că domnul Jimmy e un artist în meseria lui...

VANDA *(cu un zîmbet):* Aşadar, refuzi... *(un timp)* categoric.

JIMMY: Vă rog să credeţi, doamnă, că sînt cel dintîi care regretă. Propunerea dumneavoastră m-a onorat... *(Niţel încurcat.)* Vedeţi însă... eu... nu ştiu cum să vă spun... eu nu pot dansa decît aici.

GRIGORCEA: Pericle mi-a spus că-ţi dă voie să dansezi şi la serata noastră.

JIMMY: Eu am vrut însă să spun altceva. Nu pot dansa decît aci, adică aici, într-un local de noapte.

VANDA: Curios !

JIMMY: Niciodată n-am dansat în altă parte. Nu pentru că nu vreau... nu pot.

VANDA: De ce?

JIMMY: Pentru că, doamnă, ca să pot dansa, am nevoie de atmosfera specială a localului de noapte. Lumina... muzica... femeile... toate astea mă inspiră. Aş putea chiar să spun că toate dansurile mele mi-au fost dictate numai de puterea ciudată şi magică a nopţii. Eu nu fac decît să le execut.

VANDA: Prin urmare, dumneata eşti un inspirat...

JIMMY *(cu un surîs):* Un noctambul...

GRIGORCEA *(care umple cupele de şampanie):* Nu te superi, drăguţă, dacă sînt indiscret. Ce-ai fost dumneata înainte de a fi dansator? N-ai fost cumva conte rus?

JIMMY *(amuzat):* Nu ! Am fost *groom* într-un local de noapte.

GRIGORCEA: înţeleg. Ai rămas orfan de mic...

JIMMY *(acelaşi joc):* Orfan! Da, e un fel de a vorbi... *(Serios.)* Eu n-am cunoscut pe tata niciodată. Mama a fost în tinereţe artistă, dansatoare de cabaret, ca şi mine...

U

GRIGORCEA: Va să zică de la dumneata a moştenit ea...

VANDA *(cu reproş):* Grig! *(Lui Jimmy.)* Interesant! Şi la ce vîrstă ai început să dansezi?

JIMMY: O, foarte de timpuriu. La început, cînd eram de cîţiva ani, mă amuzam să maimuţăresc dansurile mamei. Cînd aveam nouă ani, mama, în urma unui accident, şi-a rupt un picior şi a trebuit să se angajeze casieriţă într-un local de noapte. Eu am urmat-o şi, rînd pe rînd, am fost *groom,* am vîndut ţigări, pînă într-o zi, cînd, fără să mă înveţe nimeni, am început să dansez. Şi, de-atunci, n-am mai făcut decît atît.

GRIGORCEA: Prin urmare, de la vîrsta de nouă ani şi pînă acum, n-ai ieşit din localurile de noapte... Şi alţii, care abia îşi pot permite luxul să intre o dată pe an... Fericit muritor eşti, drăguţă... Hai să bem un pahar de şampanie pe chestia asta... *(îi dă.)* în cinstea cabaretului... ca noţiune... *(închină.)*

VANDA: în cinstea nopţii. *(Vanda ciocneşte cu el şi în tot timpul cît bea îl priveşte în ochi. Sub privirea ei, Jimmy scapă — fără să ştie cum — paharul din mînă. Se face ţăndări.)* Pe cît ştiu, cînd ţi se sparge paharul din care bei, înseamnă noroc.

GRIGORCEA; AŞ! Chef!... *(Se apleacă şi-şi udă degetele şi le şterge de frunte.)*

JIMMY: E semn rău !

GRIGORCEA *(udînd şi pe Vanda):* Pîn-la vară-primăvară, capul să nu te mai doară...

VANDA *(se derobează):* Lasă-mă, Grig. *(Lui Jimmy.)* Eşti superstiţios?

JIMMY: Totdeauna cînd mi s-a spart paharul, mi s-a întîmplat ceva rău.

VANDA: Adevărat?

JIMMY: Da, doamnă. într-o noapte, mi s-a spart în mînă un pahar la o petrecere. Peste un ceas numai, am fost arestat, bănuit că am furat sacoşa cu bijuterii a unei poloneze care se aflase înainte în compania noastră.

GRIGORCEA *(interesat):* Şi nu le furaseşi?

JIMMY: Poloneza şi le furase singură şi aruncase vina pe mine.

VANDA *(pe care mărturisirile succeselor lui o enervează progresiv):* Trebuie să fi avut un motiv foarte puternic, poloneza aceea, ca să facă o astfel de faptă?

JIMMY: NU mi l-a spus niciodată. Altă dată, cînd mi s-a spart paharul, am fost împuşcat în aceeaşi noapte.

GRIGORCEA: Mortal?

VANDA *(acelaşi joc):* Probabil... tot o femeie?

JIMMY: Am avut noroc că glonţul m-a izbit cu un centimetru mai sus de inimă.

VANDA: Prin urmare, femeia a vrut să te împuşte în inimă şi din toată inima.

JLMMY: M-a împuşcat din imprudenţă.

VANDA *(acelaşi joc):* Din imprudenţa dumitale?

JIMMY: N-am fost niciodată prudent... din instinct.

GRIGORCEA: Foarte bine ai făcut. Prudenţa instinctivă aparţine în special animalelor...

VANDA *(aspru):* Grig !

GRIGORCEA: Psihologiceşte vorbind...

VANDA *(începe să joace strîns):* Trebuie să ai foarte mult succes la femei, spune drept !

JIMMY *(fără pedanterie şi patetism, simplu):* Succesele pe care le avem noi sînt întîmplări fugare... fapte diverse... uneori triste, alteori amuzante.., totdeauna însă scurte... Viaţa unei flori cu parfum turnat din sticlă... ameţeala unui cocteil... atît» Noi nu putem rîvni altceva... şi nici nu rîvnim...

VANDA: Noi! ! ! Care „noi"?

GRIGORCEA: Noi, bărbaţii, frate!

JIMMY: Noi... oamenii de noapte, cum ni se zice...

VANDA: Foarte interesantă existenţa asta a dumneavoastră... A oamenilor de noapte... si obositoare, nu?

GRIGORCEA: Te cred. Eu, de pildă, dacă pierd o noapte, a doua zi stau în pat o săptămână.

VANDA: Auzi? ! Şi dumneata, care le pierzi pe toate.

JIMMY *(surîde):* Dorm ziua, doamnă ! Odihna e aceeaşi. O simplă inversare... Ziua dumneavoastră e noaptea mea şi nopţile dumneavoastră, zile. Totul nu e decît obişnuinţă.

VANDA: Şi dormi toată ziua?

JIMMY: Da. Mă deştept cînd înnoptează. E ca şi cum m-aş scula de dimineaţă.

GRIGORCEA: Ca un vardist de noapte...

VANDA *(rar, interesată):* Ca un licurici! *(Un timp. îl priveşte lung.)* Eşti un om ciudat, dumneata.

JIMMY *(egal):* Sînt un fel de om, doamnă... *(0 pauză, în culise începe distinct tangoul de la început. Vanda ascultă un timp, fredonînd uşor. Invită pe Jimmy cu privirea.)* Vă place dansul, doamnă?

VANDA *(toată, o replică):* Dar dumitale?

JIMMY *(deconcentrat):* Mie? Desigur! De vreme ce nu ştiu să fac decît atît!...

VANDA: N-ai învăţat nimic?

JIMMY: Ba da, doamnă. Am învăţat liceul, am făcut facultatea, dar niciodată n-am putut da un examen, deoarece nu puteam să mă scol dimineaţa.

VANDA: Ai mai încercat vreodată altceva?

JIMMY: NU.

VANDA *(aproape şuierat):* Încearcă !

JLMMY: N-am cînd...

VANDA *(acelaşi joc):* Ziua...

JIMMY: EU ziua nu exist... *(Un timp.)* Eu nu ştiu nici măcar cum e o stradă dimineaţa... cum e un birou... o fabrică... o grădină... sau o curte de şcoală primară plină cu copii în recreaţie... Eu nu cunosc viaţa în lumina zilei decît din cărţi şi din cîteva amintiri vagi din copilărie...

VANDA: Citeşti?

JIMMY: Totdeauna înainte să dorm... Cînd se face lumină afară, după perdele, închid cartea... Ziua mea s-a sfîrşit...

VANDA: Şi ce citeşti?

GRIGORCEA: Evanghelia ! Ai şi tu nişte întrebări! Cărţi, ce vrei să citească. Jurnale, reviste...

JIMMY: N-am preferinţă... în general citesc cărţi despre care aud că se vorbeşte mult...

VANDA *(se apropie de Jimmy):* Eşti obosit rău"?
JIMMY: Nu... de ce?

VANDA *(prelung):* Te-aş invita la dans...
JIMMY *(zăpăcit):* Nu ştiam că...
GRIGORCEA: Sper că nu dansaţi aici?

VANDA: Nu... nu aici. Vreau să dansăm „acolo". *(Gest spre local.)* N-ai auzit? Domnul Jimmy nu poate dansa „adevărat" decît acolo... şi eu vreau să dansăm adevărat... *(îi ia braţul şi ies.)*

GRIGORCEA *(care de aici şi pînă la finele actului se va chercheli treptat, îşi mai toarnă un pahar şi sună. Intră chelnerul):* Ascultă, Costică, spune-i lui Pitagora să vie imediat încoace...

CHELNERUL: Cui să spui, coane?

GRIGORCEA *(nervos):* Grecului, domn'le... patronul...
CHELNERUL: Am înţeles...

GRIGORCEA: Pssst! *(Chelnerul se întoarce din drum.)* Şi mai adu o sticlă de şampanie... Cîte ai adus pînă acum?

CHELNERUL *(deşi se vede mimai o sticlă):* Două sticle, coane.

GRIGORCEA *(privind atent):* Bun! Te-am întrebat fiindcă mi se părea că m-am îmbătat şi văd eu dublu... Ştiam c-ai adus numai una. Dar dacă şi tu vezi două, e-n regulă... *(Chelnerul iese. Ca să treacă timpul, Grigorcea se amuză cu sticla de şampanie. O ia şi o pune pe masă în faţa lui.)* Bun... una... *(Se uită la frapieră.)* Nimic... *(Revine la sticlă.)* Da'unde e a doua? *(Se uită la sticla din mînă.)* Două. înţeleg. Le-am luat pe amîndouă într-o mînă. *(în timpul acestui joc, picolo a venit uşor şi apus osticlă goală înfrapieră. Grigorcea vine săpună sticla la loc. Le pipăie şi pe cea nouă, şi pe a lui. Cu amîndouă sticlele, cîte unaîn fiecare mînă.)* *Una...* *(O pipăie.)* Două... *(O pipăie.)* Avea dreptate bietul Dumitru. L-am bănuit degeaba...

(Intră Aristotel urmai de chelner cu şampania, in timp ce Grigorcea şi Aristotel vorbesc, chelnerul destupă sticla şi iese.)

ARISTOTEL: M-aţi chemat?

GRIGORCEA: Da. Te-am chemat ca să-ţi spun că dansatorul dumitale e un măgar... Refuză...

(Intră dinspre garderobă, Miriam. Are un cap straniu de consumatoare de droguri. O privire albastră, tulbure. O senzualitate precisă, puternică. Un tic, nedizgralios al nasului, ce aminteşte gestul care acompaniază priza de cocaină.)

ARISTOTEL: Uite şi partenera de la magaru... Vorbiţi cu ea... poate ţedează mai repede că e femeie...
MIRIAM *(lui Aristotel):* Măgar eşti dumneata...
GRIGORCEA: E! Pentru că văd că sîntem între noi, să bem întîi un pahar de şampanie...
MTRIAM: Nu beau nimic. Unde e Jimmy? Mi s-a spus c-a fost aici.
GRIGORCEA: Dansează... cu o prinţesă.
MIRIAM: Ştiu eu prinţese de-astea... Mai e una afară la tualetă. Zice c-a fost mare ducesă şi-a trăit cu toţi ţarii din Busia.
GRIGORCEA: Asta de care îţi spun eu, e adevărată...
MIRIAM: Atunci să danseze cu prinţii, nu cu dansatorii de varieteu.
GRIGORCEA: Eşti geloasă, domnişoară?
MIRIAM: Sînt plictisită, domnule... *(Repede.)* Dă-mi un pahar de şampanie. *(îi dă.)* Asta cu care dansează Jimmy e metresa dumitale?
GRIGORCEA: Ce te face să crezi că sînt amantul ei? *(Vexat.)* Ascultă, drăguţă! Dumneata ştii ce e aia un filozof?
MIRIAM: Ştiu! Am fost amorezată trei ani de unul şi m-a lăsat domnişoară. Noroc că mai există şi armată pe lumea asta... Salutare... *(Vrea să iasă.)*
GRIGORCEA: O secundă, domnişoară... *(Miriam se opreşte în drum.)* Vream să-ţi vorbesc într-o chestiune profesională.
MIMAM: Da' ce eşti patron de varieteu?
GRIGORCEA: Improvizat. N-ai vrea să-mi faci onoarea, şi joia viitoare să vii şi să dansezi?
MIRIAM: Aa! Dumneata eşti ăla cu serata. Cît dai?
GRIGORCEA: Tot!
MIRIAM: E puţin.
GRIGORCEA: Dar ajunge.

MIRIAM: Nu ştiu. Să mai vorbesc cu Jimmy;, *(Iese repede.)*

GRIGORCEA *(cu un gest):* E adusă bine, fata ! *(Un timp.)* Altminteri, nu e rău aşa... ca ansamblu. Ce zici, grecule?

ARISTOTEL: Eu nu cunosc nițiodată marfa din localul meu... Sunt la redzim.

GRIGORCEA: Rău faci, drăguță. Şi Saturn şi-a mîncat copiii.

ARISTOTEL: N-am țitit nimic la gazete. Ține e monstru asta?

GRIGORCEA: Patronul celui mai mare varieteu .pe care l-a avut lumea: Olimpul...

ARISTOTEL: Poate vreți sa zițeți „Olimpia".

GRIGORCEA: Nu, nu. Olimpul.

ARISTOTEL: N-am auzit de localul ăsta...

GRIGORCEA: Fiindcă s-a închis.

ARISTOTEL: De mult?

GRIGORCEA: De trei mii de ani.

f/n *fund, apare Vanda, condusă respectuos de Jimmy.)*

VANDA *(din uşă):* N-o face să te aştepte. *(Priviri spre Miriam, care se găseşte în fund, aşteptând.)* Nu vezi ce geloasă e?

JIMMY: Vi se pare, doamnă. Are probabil să-mi comunice ceva...

VANDA: Nu uita ce mi-ai făgăduit în timpul dansului. Aştept răspunsul dumitale. Vorbeşte cu partenera şi caută s-o convingi să primească propunerea mea pentru serata de joi.

JIMMY: Voi face tot posibilul, doamnă. *(Iese.)*

(Draperia rămine deschisă. Se zăresc, venind către scenă, Vanda urmată de Jimmy. Au terminat dansul şi se întorc. Miriam, ca să nu fie văzută dar, in acelaşi timp, ca să-i vadă, se ascunde după un stilp. Vanda a observat-o lotuşi, in tăcere. Tot aces t joc se petrece in timpul ultimelor replici ale lui Grigorcea şi Aristotel.)

GRIGORCEA: Minte. E geloasă ca o maimuță... Era să-mi scoată ochii adineauri... fiindcă dansai tu cu ăla...

VANDA *(e oarecum tulburată. Se aşază. Aprinde o țigare):* Dă-mi şampanie.

GRIGORCEA *(servind-o):* O să te îmbeți !

VANDA: Ei şi? *(Bea. Un timp.)* Ştii, Grig, că avea dreptate dansatorul. „Acolo" se dansează altfel...

GRIGORCEA *(plat, bînd):* Te cred, ca la şantan.

VANDA *(un timp):* E straniu !

GRIGORCEA: Cine? Tipul?

VANDA: Nu. Ce se petrece cu mine...

(O clipă de lăcere, in care Grig, parcă dezmeticii, o priveşte lung.)

GRIGORCEA *(apropiindu-se):* Dar ce ai tu astă-seară?

VANDA: Nu ştiu. Nervi.

GRIGORCEA: E cum, aşa, dintr-o dată? Pînă adineauri erai normală.

VANDA: Normală... normală! De unde poți să ştii că toată viața pînă adineauri n-am fost anormală şi că, tocmai de-adineauri încoace, încep să fiu normală?

GRIGORCEA: Dar ce simți, frate, ce simți?

VANDA: Nu ştiu nici eu. Ceva nelămurit... tulbure... puternic, în orice caz... *(Un timp.)* Cred că sînt îndrăgostită.

GRIGORCEA: Să-ți dau o aspirină... *(Crede că Vanda glumeşte.)*

VANDA: Nu glumi, Grig. Cred că sînt îndrăgostită... dar într-un fel foarte bizar... foarte nou... Cam am putea zice româneşte *„coup de foudrc"1*

GRIGORCEA *(pe tonul lui):* Lovit cu leuca...

VANDA *(aspru):* Tu nu-ți dai seama că e ceva serios, ceva grav?

GRIGORCEA *(pe alt ton, serios):* Dar nu vreau să-mi dau seama... Nici nu vreau s-aud... Nici nu pot să-mi imaginez că o femeie ca tine poate să se îndrăgostească în cîteva ceasuri de un maimuțoi, care nu ştie altceva decît să danseze noaptea...

VANDA: Poate, tocmai de asta...

GRIGORCEA: Fleacuri... Mîine de dimineață, odată cu... evaporarea şampaniei, o să rîzi şi tu de ce mi-ai spus.

VANBA: Pînă mîine de dimineață mai e atît de mult.! Se pot întîmpla atîtea...

GRIGORCEA: Dar ce-ai de gînd să faci?

VANDA: Ce mi-o fi scris...

GRIGORCEA: E! Bravo! Te văzui şi fatalistă... ce ţi-o fi scris. Unde? în frunte?

VANDA: în sînge, Grig. Că de acolo porneşte. Dar tu nu poţi pricepe asta. Logica sîngelui nu se învaţă la Facultatea de filozofie...

GRIGORCEA: Ai dreptate. Se învaţă la varieteu... *(Un timp. Are o idee.)* Va să zică, ideea ta de-adineauri cu numărul de atracţie la serata de joi n-a fost decît un pretext ca să-ţi aduci dansatorul acasă...

VANDA: Şi dacă-ar fi aşa?

GRIGORCEA: Da... e mai comod...

VANDA *(autoritară):* Grig!

GRIGORCEA: Ah! Ce bine-mi pare că te-a refuzat. Bravo lui! El n-are nevoie de serate în casa femeilor din lumea bună. El e băiat practic. Se mulţumeşte cu femeile lui, fiindcă alea îi spun la ureche ce vor... cinstit... neted... de la obraz... Nu recurg la trucuri... artistice.

VANDA *(joc crescut):* Grig, te-ai îmbătat... du-te si te culcă.

GRIGORCEA: Ca să rămîi singură cu el?

VANDA *(casă-l necăjească):* Da, ca să rămîn singură cu el.

GRIGORCEA *(a cărui furie comică va creşte treptat):* Ei bine nu! Nu plec. Vreau să te împiedic să faci o prostie.

VANDA: Cu ce drept?

GRIGORCEA *(solemn):* Sînt singura ta rudă în viaţă.

VANDA: Tu, rudă cu mine?

GRIGORCEA: E drept, ne leagă un grad de rudenie pe care nu-l prevăd codurile noastre stupide, dar care totuşi există, de vreme ce îl prezint. *(Grav.)* Sînt chibiţul tău.

VANDA: Şi de cînd chibiţii au dreptul să ridice tonul şi să aibă păreri? Hai, du-te, Grig, şi te culcă. Vreau să rămîn singură...

GRIGORCEA: Nu. Ori plecăm împreună, ori stăm amîndoi.

VANDA: Uite, te rog frumos să pleci...

GRIGORCEA: Pentru nimic în lume...

VANDA: Prin urmare, nu vrei?

GRIGORCEA: Nici mort. Nici cutremurul depămînt de la Messina nu mă clinteşte de lingă tine... *(Se aşază înfipt.)*

(Intră picolo.)

PICOLO: Coane, vă roagă jupînul să fiţi bun şi să poftiţi un moment pînă la birou. Vrea să vă spuie ceva personal.

GRIGORCEA: Da? Bun. Viu numaidecît. *(Vanda surîde. Observînd-o.)* Nu surîde! Mă duc... dar nu plec! *(Iese demn.)*

(Din fund, intră Jimmy, In timp ce Vanda soarbe din cupă.)

JIMMY: Conform înţelegerii, am vorbit cu partenera mea, doamnă...

VANDA: Şi?

JIMMY: Nu poate veni...

VANDA: Nu e nimic. Vii dumneata singur. Mi-ai făgăduit cînd dansam că vii şi cred că nu-ţi ieicuvîntul înapoi?

JIMMY: Fără îndoială, nu. Dar fără partenera mea, nu pot dansa... Toate dansurile mele sînt în doi...

VANDA: N-o poate înlocui nimeni?

JIMMY: O, ba da... Dar... e timpul prea scurt.

VANDA: Dacă-aş încerca s-o înlocuiesc eu?

JIMMY: Dumneavoastră?

VANDA: Pentru serata mea, cred c-am fi un cuplu senzaţional. Ce zici?

JIMMY: Fireşte... numai că... *(Are o clipă de ameţeală.)*

VANDA: Ce-ai?

JIMMY: Nimic. O clipă de ameţeală... Am dansat prea mult.

VANDA: Ia loc. Vrei un pic de şampanie?

JIMMY: Dacă îmi daţi voie.

(Îşi toarnă să bea. Apoi scoale batista din buzunar şi ii cade o cutioară. Vanda o ia, deşi el a încercat să se opună.)

VANDA: Ce e asta? *(Vrea s-o desfacă.)*

JDMMY: Nimic... Vă rog să mi-o daţi... *(Gest s-o ia.)*

VANDA: Dar ce e înăuntru?

JIMMY: Un medicament.

(Acelaşi joc. Vanda izbuteşte să se uite in cutioară.)

VANDA *(privindu-l fix):* De ce iei asta?

JIMMY *(jenat):* Nu ştiu... Nu m-am întrebat niciodată...
VANDA: Iei de mult?
JIMMY: Da...
VANDA: Cine te-a învăţat?
JIMMY: Nimeni... *(Un timp.)* Viaţa... Viaţa mea.
VANDA: Viaţa dumitale! *(Un timp.)* Ai avut multe nenorociri în *(accentuînd)* viaţa asta a dumitale?
JIMMY: Nici una.
VANDA: Atunci?
JIMMY: Mi-e frică de tristeţe...
VANDA: Ţi-e frică de tristeţe?
JIMMY: O urăsc. E singurul lucru de care mi-e groază. De-aia trăiesc în zgomot, în cîntec, în lumină...
VANDA: Şi nu ţi-e silă de toate astea?
JIMMY: încă nu.
VANDA: Nu simţi niciodată nevoie de linişte... de linişte adîncă... deplină... Nu ţi-e dor niciodată de viaţa care începe odată cu soarele şi se termină odată cu el? De viaţa de ziuă?
JIMMY: Nu m-am gîndit niciodată la ea.
VANDA: Nu te-ai gîndit niciodată că în afară de viaţa asta închisă între pereţii nopţii, exaltată de vin, de droguri şi de vicii, mai e şi alta, simplă, pură, sănătoasă?
JIMMY: Nu m-am gîndit niciodată...
VANDA: Nu te-ai gîndit niciodată la dragostea unei femei care să ţi se deştepte dimineaţa în braţe, cu soarele în ochi, cu carnea odihnită, cu ochii limpezi şi gura nearsă de băutură?...
JIMMY: Nu m-am gîndit niciodată.
VANDA: Nu ţi-a fost dor niciodată de pacea unui fotoliu larg... de lumina dulce a unei veioze familiale...
JIMMY: Nu.
VANDA *(şuierat):* Li-cu-ri-ciu-le !... *(Jimmy vrea să ia cutioara pe care Vanda a pus-o între ei, pe măsuţă.)* Ce faci? *(Apucă cutioara.)*
JIMMY: V-am spus că urăsc tristeţea... Daţi-mi-o !
VANDA: Nu... n-ai să mai iei.
JIMMY: Vă rog...
VANDA: Nu se poate.
JIMMY: Ba da... Vă rog. *(îi apucă mîna.)*
VANDA: Te zgîrii... Dă-mi drumul... *(Se smuceşte.)*

(Jimmy vine aproape.)

JIMMY: Trebuie să mi-o daţi...
VANDA: Nu... nu mă brusca... Dă-mi drumul... Te muşc... să ştii... *(0 luptă mică. Vanda îşi înfige adînc dinţii în mîna lui.)* Na ! Aşa ! Ţi-am spus... Vezi? Ţi-a dat sîngele, vai!... *(Un timp, priveşte sîngele.)* Sînge de licurici... *(Are o privire nouă, vie, aprinsă, stranie, sub surîsul fals, crispat.)* Te doare?
JIMMY: Nu... nu e nimic...
VANDA: Ce de sînge pentru o zgîrietură... Şi ce palid te-ai făcut... Hai ! Stai puţin să te leg... *(Ia batista ei şi-l pansează.)* Aşa... Ţine strîns acolo... *(Un timp.)* Ce-oi fi crezînd dumneata despre mine? Că sînt o nebună?
JIMMY: Nu, doamnă.
VANDA: Vezi? Dumneata nu mă cunoşti. Eu sînt obişnuită să fiu ascultată. Cine mi se împotriveşte cînd vreau ceva... riscă. *(Un timp.)* Şi-apoi, astă-seară am băut niţel cam mult... am şi dansat... *(Alt timp.)* Mai doare? *(îi ia mîna într-a ei şi inconştient, i-o mîngîie.)* Ce mînă bărbătească ai !

(Intră picolo, din fund.)

PICOLO: Domnişoara Miriam vă pofteşte imediat pînă afară...
JIMMY: Bine... viu.

(Picolo iese.)

VANDA *(rea):* Te spionează.
JIMMY: Ştia c-am intrat să vă aduc răspunsul.
VANDA: Şi i s-a părut că stai prea mult... *(Un timp.)* Şi-a pierdut răbdarea. *(Alt timp.)* Poate bănuieşte ceva, că te reţin eu...
JIMMY: Doamnă...
VANDA: Trebuie să te iubească mult partenera dumitale... *(Un timp.)* Staţi împreună, nu? *(Arată cutia.)* Trebuie să fie foarte interesantă iubirea asta a licuricilor...
JIMMY: Eu nu iubesc pe nimeni.

VANDA: Ele însă te iubesc, toate.
JIMMY: Ele?
VANDA: Ele... femeile... Le-am văzut cu ce ochi se uitau la dumneata, cînd dansai. Le-am auzit şoptindu-ţi numele. Parcă ţi-l mîngîia cu buzele... Jimmy!... Jimmy!.. Jimmmmy ! ! ! Hai, fă-mi confidenţe... O înşeli?
JIMMY: NU.
VANDA: Nici chiar dacă o femeie ţi-ar sări de gît?
JIMMY: Doamnă !
VANDA: TJită-te bine la mine. Mă cheamă Vanda. Vanda, auzi? Spune-mi Vanda.
JIMMY: Doamnă...
VANDA: De ce tremuri? Eşti trist? Vrei cocaină? Nu-ţi dau. Am să iau eu... De ce nu te uiţi la mine?... Ţi-e frică?... De ce ţi-e frică? Haide! Spune un cuvînt... Idiotule... *(Se repede şi-l sărută cu patimă pe gură, apoi îi dă drumul din braţe.)* Haide ! Du-te ! Te aşteaptă partenera. Marş !... *(Ga hipnotizat, sub privirea ei, Jimmy iese fără un cuvînt. Rămasă singură, Vanda îşi bea paharul pînă la fund şi începe să se îmbrace. Sună. Intră picolo.)* Ascultă. Dacă te întreabă de mine domnul care a venit cu mine... să-i spu i că am plecat acasă *(un timp)* singură.
PICOLO: S-aduc o maşină?
VANDA: NU e nevoie... Mă duc pe jos... *(E gata. înainte de a pleca pe uşa de serviciu, se întoarce din drum şi ia cutiuţa.)* Mai e şi o altă ieşire afară de asta?
PICOLO: Da, pe aici!
VANDA *(ieşind):* Mersi!

(Picolo rămas singur suge restul din pahar. O clipă după ieşirea Vandei, intră Jimmy. îşi dă seama c-a venit prea tirziu. Caută din ochi cutia.)

PICOLO: Aţi pierdut ceva, domnule Jimmy?
JIMMY: N-ai găsit pe masă o cutioară... aşa... mică?
PICOLO: Ba da, era, dar a luat-o *(face semn cu ochiul)* doamna. *(Iese.)*
JIMMY *(îşi toarnă o cupă de şampanie, o bea şi se aşază cu fruntea în palme. Miriam vine în vîrful picioarelor şi îi astupă ochii cu palmele. Jimmy tresare.):* A ! Tu eşti?
MIRIAM: Da'cine credeai? Dama? Phiu ! S-a cărat... *(Un timp.)* Te gîndeai la ea?
JIMMY: NU ! La mine...
MIRIAM: Şi de ce te gîndeai la tine?
JIMMY: NU ştiu... Vag...
MIRIAM *(arătînd sticla):* Mai e? Dă-mi şi mie un pic... *(Jimmy îi toarnă restul.)* Mă iubeşti? *(Se aşază pe genunchii lui.)*
JIMMY: Lasă-mă !
MIRIAM: E supărat băiatul? *(îl alintă şi se alintă.)* Pe cine e supărat băiatul?
JIMMY: Lasă-mă, Miriam, te rog.
MIRIAM: NU vreau. Destul ai stat toată seara de vorbă cu alţii. Acum mai stai şi cu mine. Nu mai e nimeni în local... Hai să mergem acasă la noi, să ducem oase căţelului... că ne-aşteaptă... şi să facem nani. *(îl leagănă.)* Nani, nani, prostu' mamii...
JIMMY: Lasă-mă, frate, în pace... Isprăveşte. *(Se ridică şi-o dă la o parte.)*
MIRIAM: NU mergi acasă?
JIMMY: NU ! Du-te singură.
MIRIAM: Se face ziuă, trebuie să ne culcăm.
JLMMY *(pe gînduri):* Să ne stingem. Ca licuricii...
MIRIAM: Ca ce?
JIMMY: Ca licuricii...
MIRIAM: Mai bine ca felinarele de pe stradă... Hai, vii?
JIMMY: Du-te singură...
MIRIAM: Cum singură?
JIMMY: NU vreau să merg acasă, nu pricepi?
MIRIAM: Jimmy, ce e cu tine? *(Se agaţă de gîtul lui.)* Ce e cu tine?
JIMMY: Nimic. Lasă-mă!
MIRIAM: Jimmy, mi-e frică, ce ai?
JIMMY: Mă-năbuş . . . *(Se smulge.)*
MTRIAM: Jimmy . . . Jimmy . . . Unde pleci? *(Se duce după el, smulgînd draperia.)*
JIMMY: Să văd răsăritul soarelui. *(Dispare.)*

(Miriam rămtne consternată. Intră Grig, beat, plin de serpentine şi de confetii. Are o sticlă tn mină.)

GRIGORCEA: TU eşti, păpuşico ... Unde e Vanda?
MIRIAM: Nu ştiu ... Lasă-mă-n pace !
GRIGORCEA: Trebuie să fie ascunsă pe undeva, ca să-mi dea emoţii. .. Mi-a trimis vorbă c-a plecat... dar cine-o crede. Vanda nu face un pas fără mine. Să ştii. *(0 caută comic, în timp ce Miriam îşi muşcă mîinile.)* Vrei să bei şampanie cu mine, Vevlico? Adusă direct din Eusia. Poţi să-ntrebi pe Matache, că el m-a servit... patru sute de ani la „Imperial" *(Vrea să pună mîna pe ea. Miriam se smulge şi iese.)* S-a dus, să nu mai vorbim de ea. *(Gintă fals.)*

(Intră picolo.)

PICOLO: Aţi rămas singur coane?...
GRIGORCEA: Singur am fost toată viaţa, drăguţă Şi cu cît sînt mai mulţi în jurul meu, cu atît sînt mai singur.
PICOLO: Aţi dorit plata?
GRIGORCEA: Nu fii interesat, efebule ... *(Se duce cu paharul la el.)* Mă, picolo, mă ! Tu ştii ce e aia *„coup de foudre"?*
PICOLO: Acu' nu mai ţin minte, că-nchidem...
GRIGORCEA: Mă, picolo, mă ! Tu eşti un chelner în miniatură şi eu un chibiţ bătrîn. Tu aduni firimituri de la mese, eu le adun de la marii filozofi ai omenirii... *(Intră Aristotel.)* Eeeee ! Uite şi grecul nostru. *(Cu elan.)* Dragă Socrate, am să-ţi aduc la cunoştiinţă un fapt extrem de important. M-am îmbătat. *(Un timp.)* Vino să te pup. *(îl ia de gît şi-l pupă.)* *Temeo Danaos et donaferentes. (Fredoneazăpînă cade.)*

ACTUL II

La moşia Vandei, după şase luni. Un hol în conac. în fund, uşă mare deschisă pe o terasă care coboară în grădină. Pe terasă, mobilă de pai. Perspectivă rurală, pînă departe. Se va avea în vedere că moşia se găseşte într-o regiune de şes. în interior, mobilă românească: scoarţe, zăvestre, fote, marame, „cusături", vase de pămînt, blidare, poliţe, ploşti etc. în dreapta, uşă către apartamentul Vandei. în stingă, două uşi. Una către odaia lui Jimmy şi alta, în fund, planul II, la capătul unei scăriţe, către garsoniera lui Grigorcea situată la etaj. E o după-amiază de sfîrşit de septembrie, cu soare încă mult şi cald. La ridicarea cortinei, Jimmy e într-un *roockin-chair,* poartă cămaşă cu gulerul desfăcut şi pantalon deschis. E schimbat mult. Mai gras, mai odihnit, mai „oarecare". Eumează şi răsfoieşte un magazin ilustrat. Foarte des întoarce capul, priveşte atent şi ascultă spre odaia Vandei. După un timp, intră Grigorcea. Se opreşte o clipă în capul scăriţei şi-l contemplă. Şi el poartă un costum de vară „â *sa maniere",* adică pantalon *gris-clair* pepit şi haină neagră de *soie-'ecrue.* Cravată papion deschisă. în butonieră, nelipsita floricică.

GRIGORCEA *(coborînd):* Solo?
JLMMY *(un gest spre uşa Vandei):* Vanda nu s-a sculat încă. *(Se uită la ceas.)* Patru şi un sfert.
GRIGORCEA *(a intrat deplin în scenă. Se aşază):* Ou timpul sper c-o să se obişnuiască să doarmă toată ziua.

O s-o vedem numai seara la masă. *(Un timp.)* Splendidă după-amiază. *(Alt timp.)* Mei nu s-ar zice că sîntem la sfîrşitul lui septembrie. *(AU timp.)* Se simte, totuşi, toamna. Seara e frig al dracului. *(Alt timp.)* Astăzi ţi-ai făcut analiza?

JIMMY *(ridicînd ochii, nedumerit):* Poftim?

GRIGORCEA: Te-am întrebat dacă ţi-ai făcut analiza. Bineînţeles, analiza sufletească.

JIMMY *(CU un surîs):* Ca să văd ce?

GRIGORCEA *(ultim fum de ţigară, pe care o stinge):* Dacă ai albumină morală. *(Un timp.)* Ştii ce e aia albumină morală?

JIMMY *(acelaşi joc):* Nu.

GRIGORCEA: E o boală care pe englezeşte se numeşte *spleen.*

JIMMY *(ca să zică ceva):* Şi pe româneşte?

GRIGORCEA: Alean, drăguţă. Alean. E un sentiment care aparţine de obicei englezilor, amorezaţilor şi berzelor cînd pleacă. *(Un timp.)* Ştii c-au început să plece?

JIMMY *(nu l-a urmărit):* Cine?

GRIGORCEA: Berzele ... Berzele ... Astăzi, de dimineaţă, cînd mă spălam pe dinţi, am văzut-o şi pe a noastră. Aia care îşi are cuibul pe garaj. Pleca. Mi-a făcut aşa, cu aripa *(mimează)* şi eu i-am făcut aşa *(mimează)* cu periuţa de dinei.

JIMMY: Da' de unde ştiai dumneata că pleacă?

GRIGORCEA: Pentru că zbura fără să privească în urmă. Semnul distinctiv al marilor plecări. Ceea ce dovedeşte că şi de la berze avem de învăţat cîte ceva. Dumneata, văd însă, că preferi „Realitatea ilustrată". *(Jimmy cască şi se întinde fără să lase revista din mînă.)* îmi dai voie să-ţi dau un sfat?

JIMMY: Mă rog ...

GRIGORCEA: Niciodată să nu căşti cînd ai mîinile ocupate.

JIMMY *(departe):* De ce?

GRIGORCEA: Fiindcă nu poţi să le duci la gură, şi fără să duci mîna la gură, se cască numai în două situaţii: la dentist, sau cînd mori. *(Cască şi el.)* Şi-apoi, marea plăcere a căscatului e să arăţi că ştii să duci mîna la gură. *(Ceea ce şi face, graţios.^* Eu casc şi dumitale ţi-e somn.

JIMMY: Mie, deloc. Astăzi m-am sculat destul de tîrz iu. La şapte.

GRIGORCEA: Exact la ora cînd te culcai pe vremuri.

JiMMY *(cu un surîs modest):* E ! M-am dezobişnuit. De şase luni de zile de cînd sînt aici şi mă calc seara devreme, nu mai pot dormi ziua. *(Un timp.)* Şi-apoi, am atîtea lucruri de văzut ziua, că ar fi păcat să mi-o pierd dormind.

GRIGORCEA *(minunat):* Ai multe de văzut ziua? De exemplu?

JIMMY *(se gîndeste, pentru că ar avea prea multe răspunsuri de dat dintr-o dată):* în primul rînd, Vanda.

GEIGORCEA: Găseşti că e atît de interesantă?

JIMMY: O, da !

GRIGORCEA: Eu cred că o femeie nu e niciodată interesantă ziua. Şi ai să mă întrebi de ce. *(Doct şi discursiv.)* Pentru că, în timpul zilei, femeia se fărâmiţează, se bagatelizează, se împrăştie în toate nimicurile.

JIMMY *(vrînd sâ-l întrerupă):* Păi, tocmai...

GRIGORCEA *(nici nu-l bagă în seamă):* Se vulgarizează, drăguţă, înţelegi? Se vulgarizează şi din această cauză îşi pierde tot ceea ce are mai de preţ. Farmecul.

JIMMY: Bine, dar ...

GRIGORCEA *(i-o taie):* Ţine minte vorba asta: capotul şi papucii au compromis totdeauna farmecul femeii ! Eu, dacă m-aş fi însurat vreodată, nu i-aş fi permis nevesti-mi să umble în casă decît în costum de epocă. *(în timpul cît a vorbit, a scos o ţigară pe care s-a căznit zadarnic s-o aprindă de la bricheta care nu lua foc.)* Dă-mi un chibrit, te rog, să-mi aprind bricheta.

JIMMY *(dîndu-i foc):* Şi cu toate astea eu găsesc admirabil, tot ceea ce dumneata găseşti atît de neinteresant. *(Brusc inspirat, pe un ton nou.)* Dumneata, domnule Grigorcea, ai urmărit vreodată mîinile Vandei cînd aşază flori într-un vas, cînd brodează, sau cînd cîntă la pian?

GRIGORCEA: Aha !

JIMMY: Te-ai uitat vreodată la trupul ei, la liniile lui, cînd ... nu ştiu cum să spun, cînd uită că e trup şi se mişcă liber, neprefăcut, fără intenţii'?

GRIGORCEA : Nu, drăguţă, nu m-am uitat, pentru că eu mă ocup numai de sufletul şi de moşiile ei. De rest, s-a ocupat cîndva bărbatu-său şi acum te ocupi dumneata. Şi, dacă mi-ai cere sfatul, ţi-aş spune neted: bucură-te şi te înveseleşte, drăguţă, fără să-ţi complici existenţa cu observaţii de ziuă. Nu eşti făcut pentru ele.

JIMMY *(ferm):* A, nu ! Nu, domnule Grigorcea. Pe mine mă leagă de Vanda cu totul altceva decît îţi închipui dumneata.

GRIGORCEA *(ironic):* Ştiu. Ziua.

JIMMY *(creşte jocul şi tonul):* Da, ziua ... De cînd sînt aici, de cînd mi-am schimbat viaţa, nu fac decît să-mi deschid ochii. Din ce în ce mai mari. Să mi-i umplu de lumină. Din ce în ce mai multă. Dumneata ştii că eu n-am văzut pînă acum o femeie trăindu-şi viaţa ei de ziuă, în căminul ei, între lucrurile ei, cu ocupaţiile ei mărunte?

GRIGORCEA: CU alte cuvinte, n-ai văzut niciodată o femeie, cu părul în papiote, zbierînd la servitoare.

JIMMY: Degeaba rîzi, domnule Grigorcea. Ceea ce mă leagă de Vanda e un sentiment pe care nu l-am încercat niciodată. E un fel de afecţiune de ziuă. Ţin la Vanda, ţin cu ochii deschişi, cu mintea limpede şi sîngele liniştit.

GRIGORCEA: Cred şi eu, fiindcă aici, în loc de cocaină, mănînci salată de lăptuci şi, în loc de whisky, bei lapte de bivoliţă.

JIMMY : Nu ştiu de ce, dar ştiu că e aşa. *(întreg pe gîndul lui ca pe o sîrmă pe care vrea să se ţină în echilibru cu ochii închişi.)* Am impresia că toată viaţa mea de pînă acum n-a fost decît un vis groaznic. Că pînă am ajuns aci, am umblat prin viaţă ca un somnambul, fără să ştiu pe unde, fără să ştiu cum, fără să ştiu de ce.

GRIGORCEA : Şi cînd te-ai deşteptat, te-ai trezit aşa, hop, în conacul ăsta, alături de Vanda şi de subsemnatul.

JIMMY *(un surîs):* Ca într-un basm.

GRIGORCEA: Ca în basmul cu ăla care s-a culcat seara. porcar şi s-a deşteptat dimineaţa împărat.

JIMMY: Lîngă o zînă.

GRIGORCEA *(important):* Şi lîngă un zmeu. *(Se bate în piept.)* Nu uita, drăguţă, că nu există basme cu zîne în care să nu fie şi zmeul de rigoare. Fii însă liniştit. Eu sînt zmeu la pensie. Totuşi... încă destul de viguros, ca să te împiedic să crezi într-o prostie.

JIMMY: Anume?

GRIGORCEA: Că cineva se poate naşte a doua oară. Ţine minte vorba mea: cine crede că trăieşte a doua viaţă, nu e decît propriul lui strigoi. *(O tăcere grea.)*

JIMMY : Domnule Grigorcea, de mult vreau să-ţi pun o întrebare.

GRIGORCEA *(oprindu-se din mers):* Formulează-o !

JIMMY : Am observat, de cînd ne cunoaştem, că nu poţi să mă suferi. Ce ai dumneata împotriva mea?

GRIGORCEA *(e amar sau ironic, surîsul care i s-a întins pe buze?):* Douăzeci şi cinci de ani mai mult, drăguţă... Atîta tot...

(Intră Vanda. E în rochie uşoară de casă. Rău dispusă, după un somn de plumb.)

JLMMY *(se ridică, se luminează, o întîmpină):* Te-ai sculat?

VANDA: Nu. Dorm. Nu observi? *(Se aşază.)* M-aţi enervat într-un hal... Şi ce discutaţi, mă rog, atît de sonor?

GRIGORCEA: în concluzie, ajunsesem la aerostatic Ne pregăteam să ne luăm reciproc în balon. Noroc c-ai venit tu la vreme ca să împiedici o catastrofă aeriană.

VANDA *(care n-a ascultat):* Vai ! Ce orgie de lumină ! *(îşi astupă ochii, o clipă îndreptaţi spre fereastră.)*

JIMMY *(sună):* E atîta soare afară.

VANDA: Ei şi? ! Trebuie să mi-l aduceţi în casă ! *(Punîndu-şi ochii pe vasul cu trandafiri roşii de pe masă.)* Şi ororile astea, cine le-a pus aici? Pătlăgelele astea roşii.

JIMMY: Le-am cules eu pentru tine. Sînt ultimii trandafiri din grădină.

VANDA: TU să te ocupi mai puțin cu natura, știi ? *(Lui Grigorcea.)* Dă-mi o țigară ! *(îi dă.)* Cît e ceasul ?

GRIGORCEA *(își privește ceasul de la brîu):* Cinci fără un sfert.

JIMMY *(care și-a privit brățara-ceasornic, în același timp):* Patru douăzeci.

GRIGORCEA *(sentențios):* Ceasul meu nu merge niciodată nici mai repede, nici mai încet decît vremea pe care o măsoară. E un fel de filozof cu motor. *(Privindu-i pe amîndoi superior.)* Nu știu dacă ați simțit aluzia. *(Vanda cască.)* Ești obosită ?

VANDA: Te cred. Pînă acum am dormit.

JIMMY: Și odihna te obosește ?

VANDA: Exact.

GRIGORCEA: Atunci de ce dormi î

VANDA: Ca să treacă timpul mai repede pînă seara. *(Către Olga, care a isprăvit de lucru, care intrase la soneria lui Jimmy.)* Olga, adu-mi sticla de whisky.

OLGA: Imediat. *(Iese.)*

GRIGORCEA: Iară bei whisky după-masă ?

VANDA: TU nu bei lapte dulce seara ?

GRIGORCEA: Bine, eu sînt bătrîn și bolnav.

VANDA: Și eu sînt sănătoasă.

JIMMY: Ai face mai bine să mănînci ceva.

VANDA: Și tu ai face mai bine să taci puțin.

JIMMY: Dar n-am spus nici un cuvînt.

VANDA: Curios. Aveam impresia c-ai vorbit tot timpul. *(Intră Olga cu whisky, sifon, pahare.)* Pune-o aici. *(își toarnă.)* Vrei și tu 1

(Olga iese.)

GRIGORCEA: Brrrrrrrru !

VANDA *(lui Jimmy):* Tu vrei ?

JIMMY: Mulțumesc. Nu iau nimic înainte de ceai.

VANDA *(închină și bea):* Vai, ce sete mi-a fost !

GRIGORCEA: Observ că a cam început să-ți placă băutura.

VANDA: Mă mir. Știam că tu niciodată nu observi ce se petrece în jurul tău.

GRIGORCEA: Sînt unele observații, pe care prefer să nu le fac.

VANDA: Și altele, pe care eu prefer să nu le înregistrez. *(Schimbă tonul, lui Jimmy.)* Dar ce e costumul ăsta așa de primăvară !

JIMMY: E cald.

VANDA: Aerul ăsta de moșier în luna de miere nu te prinde deloc. Să știi.

JDIMY: O să mă schimb pentru seară.

VANDA: Sper și eu, că n-o să vii la masă în cămașă. Astă-seară avem un dineu de gală pe terasă.

GRIGORCEA: Noi trei ?

VANDA: Noi trei. Pentru domni, în frac. Doamne, *„grand decollete"*.

GRIGORCEA: Da' ce-ți veni, dragă, cu dineul ăsta?!

VANDA: Un capriciu al meu.

GRIGORCEA: Am voie să viu fără guler la frac ?

VANDA: NU.

GRIGORCEA: Dă-ne voie, cel puțin, cu guler moale. Mi-e milă de el, săracu' !...

VANDA: Ei, asta e! El e obișnuit. Toată viața și-a trăit-o în frac. Și-apoi, îmi place cum îi stă în frac. Mai bine zis, nu-mi place decît în frac. Altminteri, am impresia că nu e el.

GRIGORCEA: Biiine. în ceea ce mă privește, te previu că eu nu pot să iau parte la această festivitate.

VANDA: De ce ?

GRIGORCEA: Sînt invitat în altă parte.

VANDA: Unde?

GRIGORCEA: La mine în odaie. M-am invitat singur la masă la mine.

VANDA: A, nu, Grig. Trebuie să vii. Țiu să fim astă-seară cîteșitrei.

GRIGORCEA: Mă rog. în acest caz, te anunț că dineul o să-ți miroasă a benzină. Trebuie să-mi curăț fracul. *(Sună. Intră Olga.)* Spune-i șoferului să-mi aducă sus un bidon de benzină.

OLGA: Dați-mi-o mie, că v-o umplu eu.

GRIGORCEA: Ce să-mi umpli?

OLGA: Bricheta. Nu vă trebuie benzină pentru brichetă ¥

GRIGORCEA: Nu, domnişoară. îmi trebuie să beau. Mă mir că dumneata, care eşti „bocoreşteaneă", n-ai aflat că benzina e un aperitiv din aceeaşi familie cu whisky-ul.

VANDA *(Olgăi):* Să iei fracul domnului şi să-l cureţi cu benzină.

OLGA: Şi de băut nu mai aduc ?

VANDA: Ba da. Un pahar cu lapte dulce.

OLGA: Bine, coniţă.

GRIGORCEA: *Sortez !*

(Olga iese.)

VANDA: Am observat, Grig, că ori de cîte ori vorbeşte cu tine, Olga se zăpăceşte. Simte că nu poţi s-o suferi. în definitiv, ce ai cu ea ?

GRIGORCEA: O urăsc. Şi cred că într-o zi, foarte curînd, am s-o asasinez în masă.

VANDA *(amuzată):* De ce ?

GRIGORCEA: întîi, fiindcă vorbeşte pe radical şi al doilea fiindcă ştiu, pozitiv, că s-a prezentat la un concurs de fotogenie, ca să se aleagă „Miss România". Şi eu pe femeile astea le-aş distruge prin asfixiere, ca pe cîinii de la serviciul de ecarisaj, şi din pielea lor aş lega operele marilor învăţaţi ai omenirii. Acestea fiind zise, îmi daţi voie să mă retrag. E ora cînd mă aşteaptă teoria, raţiunii pure şi porţia cotidiană de sulfat de sodiu. *(Iese.)*

(Un timp tăcere. Vanda, in linişte, işi toarnă whisky.)

JIMMY *(timid):* Vrei să ieşim puţin ? ! După atîta somn, cred că o plimbare pînă la crîng ţi-ar face bine.

VANDA: Nu ies din casă. Du-te singur ! *(Jimmy s-a ridicat, s-a apropiat de ea şi încearcă s-o mîngîie.)* Nu, nu, nu, nu pune mîna pe mine, te rog.

JIMMY: Dar nici nu te-am atins.

VANDA: Ajunge intenţia.

(Jimmy trece la locul lui. Iarăşi tăcere.)

JIMMY: Cîntă ceva la pian, vrei ?

VANDA: Ce I *La priere dhme vierge %*

JIMMY: Orice. îmi place atît de mult să te ascult ... să te văd cîntind.

VANDA: Dacă vrei muzică, pune gramofonul.

(Iarăşi tăcere.)

JIMMY: Nici de lectură n-ai poftă ? Mi-ai făgăduit că azi îmi citeşti mai departe. *(Vanda tace.)* Spune-mi ceva, Vanda.

VANDA: Nu sînt în vervă. N-am ce să-ţi spun.

JIMMY: Orice. Totul e să te aud vorbind. Să te văd că te ocupi de mine. Să nu mai am impresia asta dezagreabilă că te plictisesc tot timpul.

VANDA: O dată ai şi tu o impresie justă şi atunci vrei să te scapi de ea ?

JIMMY: Şi de ce te plictisesc, Vanda ?

VANDA: Pentru că nu mă interesezi, Jimmy.

JIMMY: Bine, dar ce să fac ca să te interesez ?

VANDA: Ştiu şi eu ! Poate să înţelegi că, înainte de toate, unei femei îi place să audă din gura amantului ei şi altceva decît aceleaşi şi aceleaşi declaraţii de dragoste.

JIMMY: E vina mea dacă tot ce am să-ţi spun intră într-un singur cuvînt ?

VANDA: Bine, dar o zi eprea lungă, Jimmy, şi prea goală, ca s-o umpli c-o singură vorbă. Tu nu ştii să-mi spui decît că mă iubeşti şi să te uiţi la mine, să te uiţi, să te uiţi, să te uiţi. Ce-i fi putînd vedea, nu înţeleg.

JIMMY: Te privesc trăind şi-mi e destul.

VANDA: Ţie, da. Dar mie *1* *(Un timp.)* Eu trebuie să dorm, ca să treacă ziua mai repede.

JIMMY: Adevărat. Ziua parcă nici nu există pentru tine. Mă tratezi ca pe un străin, nu-mi spui o vorbă de dragoste, n-ai pentru mine o atenţie, un gest drăguţ. Şi asta mă dezolează. Mă face să cred că n-am să pot fi niciodată pentru tine, ceea ce vreau să fiu, ceea ce visez să fiu.

VANDA: Adică *1*

JLMMY: Bărbatul tău.

VANDA: Cum ... tu ... tu ... te-ai gîndit vreodată ... c-ai putea să fii bărbatul meu ?

JLMMY: E gîndul meu de fiecare clipă. De cînd am venit aci, de cînd m-ai smuls din viața în care trăiam, de cînd trăiesc lîngă tine şi prin tine, de cînd am cunoscut pacea în cămin, visul meu cel mai drag a fost, este, să mă ridic pînă la tine... să te cîştig ... să te am... a mea, pentru totdeauna. A căminului meu. Să rămînem aci amîndoi, în colțul ăsta de rai, departe de lumea ta şi de lumea mea, dincolo de trecutul tău şi al meu, numai noi şi dragostea noastră.

VANDA *(unsurîs ironic, pe care el nu-l prinde):* Să facem şi un copil, nu vrei ?

JIMMY *(preocupat numai de ce spune el):* Da, Vanda. O fetiță care să-ți semene ție, care să crească sub ochii noştri...

VANDA *(acelaşi joc):* Şi care să ne mîngîie bătrînețile. *(Eîde.)* '

JIMMY: Da, da. O fetiță care să ne mîngîie bătrînețile. *(Se apropie de ea, va aluneca treptat, pe replici, pînă la picioarele ei.)* Ți-aduci aminte ce-mi spuneai acum şase luni, în noaptea cînd ne-am cunoscut ? Ei bine, da. Aveai dreptate. Acum am înțeles că dincolo de zidurile nopții, există **o** viață care merită să fie trăită... Am înțeles cît de mult prețuieşte un cămin... liniştea unui fotoliu larg ... am înțeles ce înseamnă o femeie, **o** singură femeie... Am însă impresia că toate acestea le-ai uitat tu acuma. Că, cu cît caut să mă apropii mai mult de tine, cu atît tu te depărtezi mai mult.

VANDA: Pentru că nu trebuie să cauți să te apropii tu. Trebuie să mă apropii pe mine. Şi pentru asta trebuie să cucereşti de la mine, ceea ce ți-a rămas încă departe: simpatia. Şi simpatia unei femei nu se cucereşte niciodată noaptea, cu gesturi. Se cucereşte ziua, cu vervă, cu fantezie, cu imaginație, cu **o** mie de lucruri mici, cu **o** mie de fleacuri, pe care

tu nu ştii să le găseşti. Nu e destul să mă priveşti trăind, ca să umpli o zi şi, mai ales, o viață. Şi dacă *(intră Grigorcea care se opreşte în capul scăriței)* noaptea, lîngă o femeie care ți se dă, e o artă mare să ştii să taci, ziua, lîngă aceeaşi femeie, e o obligație, o datorie, să ştii să vorbeşti.

GEIGOECEA *(coboară):* Dă-mi voie să te sărut, pentru cugetarea asta. De cine e? *(O sărută.)*

VANDA: De tine, Grig. Dintr-o scrisoare a ta.

GRIGORCEA: Eram sigur. Simțeam cum musteşte genialitatea mea.

VANDA *(fără să se sinchisească de prezența lui Grig):* Şi tu nu ştii să vorbeşti. Nu ştii să mă interesezi. N-ai personalitate. N-ai o voință a ta. *(Se enervează crescendo.)* Te ții toată ziua ca o umbră care mi se încîlceşte permanent printre paşi. Am impresia că acuma înveți să respiri... să mănînci... să te mişti. Tu nu înțelegi, că o femeie trebuie să se simtă dominată... să se simtă totdeauna inferioară bărbatului pe care îl iubeşte, să se simtă mai slabă decît el, mai proastă. *(Observă aerul devotat al lui Grigorcea.)* Poftim ! Uite, uite-te. Acuma eşti gata să plîngi, pentru că *fräulein* ți-a făcut observație că mănînci peşte cu cuțitul. Cum să nu mă enervezi! Hai! Mai bine du-te şi lasă-mă. Călăreşte, du-te la pescuit... plimbă-te în crîng... pupă-te cu viței după ureche... ştiu că-ți plac toate astea.

JIMMY *(o uşoară rebifare):* Vanda, de ce-mi vorbeşti aşa? Te porți cu mine cum te-ai purta cu un servitor.

VANDA *(culminează în nervi, pînă la sfîrşitul scenei):* Cu un servitor, pe care, însă, îl culc noaptea în patul meu.

JIMMY: Pentru ca a doua zi, să-l iei la palme în salon, în fața musafirilor.

VANDA: Fiindcă, în fiecare a doua zi, în loc să fie obraznic, să mă sfideze, să-mi amintească că pe brațele cu care îl lovesc port vînătăile mîngîierilor lui, în loc să mă insulte cu privirea aia revoltătoare de amant în livrea, el înțelege, odată cu lumina zilei, să se reîncarneze în acelaşi servitor şters, ruşinat, îndobitocit de fericirea de a se fi culcat, el, slugă,

în acelaşi pat cu stăpîna. *(Un timp.)* De-aia îl dispreţuiesc ziua, cu aceeaşi putere, cu care îl preţuiesc ixOaptea. *(Soarbe ultimul pic din pahar. Observînd că Jimmy se pregăteşte să iasă.)* Unde te duci?

JIMMY *(de lingă uşă, după un timp):* Să mă pup cu viţeii după ureche. *(Iese repede.)*

(Imediat după ieşirea lui Jimmy, Grigorcea izbucneşte în rîs. Un rîs teatral, voit.)

VANDA: Ce nechezi aşa?

GRIGORCEA: Nechez, pentru că îmi dau seama că începe reacţiunea şi că, o dată mai mult, bătrîna mea experienţă psihologică triumfă.

VANDA: Ce începe?

GRIGORCEA: Reacţiunea.

VANDA: Ce vrei să spui?

GRIGORCEA: Ceea ce ţi-am spus şi la începutul aventurii tale cu tînărul froasat. Capriciile fiziologice — ca să le zic aşa — nu durează în linie generală, mai mult de şase luni. Şi, cum în cazul nostru, cele şase luni au trecut, e firesc să înceapă reacţiunea. *(Pe un ton propriu, între glumă şi serios.)* Ne-am amorezat într-o noapte de un dansator de varieteu, l-am răpit de la părinţi, vreau să zic, de la Atarxerxe ăla, ne-am exilat cu el la ţară şi acum, după ce cele şase luni reglementare au trecut, începem să ne dăm seama că tipul ne plictiseşte. Ceea ce va urma de aci încolo, se numeşte, pe scurt, reacţiunea.

VANDA *(conţinut, cu sclipiri mocnite în cenuşa ochilor dintr-o dată mari, lungiţi):* Şi ce crezi tu că'va urma?

GRIGORCEA: Ştiu şi eu? îi vom face, de exemplu, cîteva duşuri ca cel de adineauri, îl vom obliga să vie la cafeaua cu lapte dimineaţa, în loc de pijama, călare şi cu armă medievală şi, într-o bună zi, vom observa că am rămas singuri la conac. Vom întreba servitorii, vom privi barometrul şi, în cele din urmă, vom telefona la gară şi domnul Atanasiu, şeful staţiei, ne va confirma, sîsîindu-se, bănuielile: într-adevăr, în acceleratul de Bucureşti, s-a urcat un domn, cu toate semnalmentele scumpului nostru dispărut.

VANDA *(rar, calm, fără patetism):* Asta nu se va întîmpla niciodată. Jimmy nu va pleca d-aici, decît în ziua cînd voi vrea eu să plece. *(După un timp, pe un ton degajat, suspect de degajat.)* Ştii că-1 iubesc.

GRIGORCEA *(un surîs):* Eşti sigură? Ţi-ai făcut...

VANDA *(îi întoarce surîsul):...* analiza sufletească? Da. N-am nici un pic de albumină morală.

GRIGORCEA *(încă neconvins): Zii,* îl iubeşti, ai?

VANDA: într atît, încît nu pot să trăiesc fără el.

GRIGORCEA: în acest caz, ai un fel foarte neînţeles de a-ţi manifesta acest nobil sentiment.

VANDA: Neînţeles poate pentru psihologi. Pentru o simplă femeie ca mine, e clar. îl iubesc numai noaptea. *(Un timp.)* Iubesc un licurici. *(Alt timp.)* Un om în care noaptea aprinde o lumină stranie, inexplicabilă. Tu ai văzut vreodată un licurici?

GRIGORCEA: în afară de ăsta pe care îl avem în casă, n-am avut plăcerea să văd altul. Şi nu regret, fiindcă nu m-a pasionat niciodată zoologia... sau viaţa animalelor.

VANDA *(a simţit arsura):* Nu te-au pasionat niciodată ştiinţele naturale, în general... ironicule. Tu te-ai născut filozof, aşa cum unii se nasc cocoşaţi sau şchiopi. De-aia viaţa, care e o ştiinţă naturală înainte de a fi o problemă filozofică, te-a tratat în infirm şi ai rămas ceea ce eşti. Un chibiţ. Un om care trăieşte în marginea vieţii, ca lîngă o cutie de table, pe care alţii aruncă zarurile. *(Reduce totul la propria-i nemulţumire.)* Un caraghios, care lîngă o femeie ce îşi deschide sufletul în faţa lui, nu găseşte altceva de spus decît o mîngîiere umoristică.

GRIGORCEA: în faţa tuturor acestor graţiozităţi, nu mă simt dator decît cu o precizare. *(Dur, ca niciodată.)* în faţa mea nu ţi-ai deschis sufletul, ci arterele. Şi asta mă face să cred că ai mai repede nevoie de un medic, decît de un confident.

VANDA *(abia şi-a putut stăpîni un gest, să-l plesnească):* Nu ştiu ce m-a oprit, să nu-ţi dau o palmă.

GRIGORCEA *(o priveşte lung, surîde tot, bun, iluminat)':* Nu te-a oprit *ceva.* Te-a oprit *cineva. (0 tăcere.)* Maică-ta. Şi, deşi acum ea nu mai e decît un parfum uitat în tine, ţi-a încleştat mîna şi te-a împiedicat să comiţi, cel puţin, o necuviinţă. *(îi ia mîna.)* Dă-rai voie să-i sărut intervenţia în chiar corpul delict. *(îi sărută mîna. Intră Olga c-o scrisoare.)* Ce e, fă?

OLGA : O scrisoare pentru doamna, de la domnul învăţător. *(Vanda citeşte.)* Şi vă rog, conaşule, să nu mai pronunţaţi faţă de mine cu „fă". E un cuvînt foarte erotic.

GRIGORCEA: Trebuie să te obişnuieşti, domnişoară Miss, că mîine-poimîine ajungi stea de varieteu şi, dac-o să te superi cînd o să-ţi zică fanţii „fă", o să te cunoască c-ai fost servitoare. *(Vandei.)* Ce vrea luminătorul satelor? *(Vanda îi dă scrisoarea. Olgăi.) Sortez mademoiselle.*

(Olga iese.)

VANDA : Astăzi, la cinci, e serbarea pentru deschiderea anului şcolar şi ne roagă să-l onorăm cu prezenţa, ca de obicei.

GRIGORCEA: CU prezenţa şi, mai ales, cu cele zece mii lei anuale, un mic ajutor pentru şcolarii săraci şi pentru învăţătorii deştepţi. Mergem, nu?

VANDA: Fireşte. E în tradiţia familiei. Spune, te rog, să scoată maşina. în cinci minute sînt gata.

GRIGORCEA *(un gest spre odaia lui Jimmy):* Da' pe cameleon îl luăm la serbare, să vadă şcoala făcută de tine?

VANDA *(ieşind):* Nu. Secretele ctitorilor rămîn la domiciliu.

GRIGORCEA *(iese pe terasă şi strigă):* Mişule ! Unde e Mişu? Spune-i lui Mişu să fie maşina gata în cinci minute. *(Intră Jimmy, care nu observă pe Grigorcea. Observă, în schimb, scrisoarea. O ia şi o citeşte. Grig, revine de pe terasă.)* Te-am prins !

JIMMY: Era desfăcută.

GRIGORCEA: Ei şi? Dacă dai întîmplător peste o femeie dezbrăcată, trebuie numaidecît să-ţi pui ochelarii şi să te uiţi la ea?

JrMMY *(gest spre scrisoare):* Mergem?

GRIGORCEA: Fireşte. E o festivitate de la care nu lipsim niciodată.

JIMMY: Sînt atît de curios să văd o serbare şcolară.

GRIGORCEA: Mai ai timp. Eşti încă tînăr.

JIMMY *(a priceput):* La asta vă duceţi singuri?

GRIGORCEA: NU. CU maşina.

OLGA *(intră):* Maşina e gata. S-aştepte afară?

GRIGORCEA: NU. Pofteşte-o în salon.

(Olga iese... „avec une moue". Intră Vanda, care şi-a pus pălăria şi-o mania de praf.)

VANDA: Gata. Hai! *(Lui Jimmy.)* într-o jumătate de ceas, sîntem înapoi. Dacă te plictiseşti fără să mă vezi trăind, în timpul ăsta, oricare volum de colo te poate consola.

GRIGORCEA: E şi „Mica Biblie", dacă te interesează.

JIMMY: NU vă îngrijoraţi de mine. O să găsesc eu ceva de făcut.

VANDA: Ştii ce? Fă-mi un sonet. Ni-1 citeşti cînd ne întoarcem. O să avem de ce rîde.

JIMMY: Dar dacă n-am să fac un sonet amuzant... şi am să fac unul trist?

GRIGORCEA : Ei, da !

VANDA: Atunci o să rîdem cu lacrimi. La revedere!

(Jimmy râmine neclintit un timp. Apoi desface larg perdelele. Soare mult, de apus căzui. E trist, in soare, şi imbătrinit brusc. Fumează. Reflectează. Nu ştie ce să facă. Caută o placă anume, o pune in patefon, se aşază şi ascultă. E tangoul din actul 1. Intră Olga şi-şi caută de lucru deşi se vede că n-are nimic de făcut. Un timp scenă mută.)

OLGA: Dumneavoastră nu v-aţi dus la serbare?

JDCMY : Nu !

OLGA: Nici nu făcea de mata. Peizanii ăştia de la ţară nu ştiu să joace decît hora. N-au şi ei ceva aşa, mai rustic. *(Jimmy nu răspunde. Olga fredonează după placă.)* Cînd mai dansaţi iarăşi din nou, donule Jimmy?

JIMMY: Ce să dansez?

OLGA: Simfonia asta. Ah ! Ce frumos dansați la „O mie şi una de nopți" !

JLMMY: M-ai văzut?

OLGA: Oho ! în fiecare seară, după ce terminam serviciul, veneam la cabaret, pentru program. De fapt, am o prietenă care vinde serpentine acolo şi mă introducea gratis, ca să mă uit. Trebuie s-o cunoşti. Lily.

JIMMY: Lily? ! O cunosc, sigur. *(I-a făcut plăcere.)* Una blondă... subțire... ochii albaştri...

OLGA: De fapt şi ea era cam puțin amorezată de dumneata.

JLMMY: Cum şi ea?!

OLGA: Chiar de-asta ne-am şi certat într-o seară. Şi, ca să se răzbune pe mine, a vorbit cu portarul să nu mă mai lase să intru în local. Chiar m-a ironizat față de el într-un mod foarte abstract. I-a spus că sînt servitoare.

JLMMY *(interesat. In otice caz, amuzat)* .-Lily era amorezată de mine?

OLGA: Parcă numai ea! De fapt eram toate. Şi fetele de la garderobă şi Leana florăreasa. De-aia cu țigările, Sonia, aia răguşită, nici nu mai vorbesc. Umbla cu fotografia lui mata sub pachetul de regale roşii. Şi avea ascunse în păr două pastile cu otravă de sublimat. Zicea că se îmbată într-o seară, vă împuşcă pe mata şi se omoară. A auzit-o şi derectorul şi d-aia a dat-o afară. Ştiți atunci cînd a fost scandalul de țipa şi-şi rupea oxigenul din cap.

JLMMY *(gîndindu-se):* A, da, da, da, îmi aduc aminte.

OLGA: A dus-o şi la poliție, c-a zis că dă foc localului şi a flagelat-o la spate cu fringhii ude peste corp, ăia de-acolo. Şi de-atunci s-a amorezat de comisarul care a bătut-o şi convietuieşte cu el împreună ca chestie de concubinaj. *(Placa s-a terminat.)* S-o mai repui încă o dată de la început.

JIMMY: NU, nu, lasă. *(Se ridică, preocupat, gîndind în urmă.)* Şi zi aşa cu Sonia... S-a amorezat de comisar?

OLGA: Aşa a fost fatalitatea ei... *(Un timp profund.)* Fiecare pe lume are un destin şi o fatalitate. Restul, nu e decît soartă. *(Un timp.)* Uite, de exemplu, mata. Nu ştiu cum să mă exprim mai vizual, dar parcă nu mai sînteți mata. Altminteri erați acolo la „O mie şi una de nopți". Parcă vă potriveați mai bine în imobilul acela de artist.

JLMMY: Da, da. Poate ai dreptate. *(Un timp.)* în sfîrşit. Nu vreau să te mai rețin de la treabă.

OLGA: Domnu' Jimmy, profit de ocazie că sînteți în *tete-ă-tete* ca să vă rog ceva.

JIMMY: Da.

OLGA: Am o fotografie de-a dumneavoastră. *(0 scoate din sîn.)* V-aş ruga să-mi compuneți un autograf de mîna dumneavoastră, dar ştiți... aşa... unul mai clasic.

JIMMY *(CU un surîs):* Am pierdut obişnuința. în sfîrşit ! *(Ia fotografia şi se pregăteşte să scrie.)* Cum te cheamă? Olga şi mai cum?

OLGA: Olga. Şi atît. Eestul e pseudonim. Scriți-mi aşa: „Domnişoarei Olga,

(Jimmy scrie amuzat, după dictatul ei. Joc de scenă firesc.)

JIMMY: Da, spune mai departe.

OLGA *(privind peste umărul lui):* Domnişoarei Olga...

JIMMY: Am scris.

OLGA: Ca suvenir...

JIMMY *(pe tonul ei):* de amintire...

OLGA: De unde ştiți ce-am vrut să zic?

JIMMY: Aşa. Am ghicit.

OLGA: Vai, ce inteligent sînteți. Se cunoaşte că sînteți artist. *(Acelaşi joc.)* Ca suvenir de amintire pentru clipele...

JIMMY: pentru clipele...

OLGA: petrecute împreună...

JIMMY: petrecute împreună..."

OLGA: Acuma vă iscăliți. Da, mare. Să se vadă.

JIMMY *(execută):* Poftim.

OLGA: Mersi. *(Parcurge autograful. E emoționată şi fericită.)* Mersi, domnu'Jimmy. Ați fost foarte trivial, *(E fericită.)*

JIMMY *(iese pe un surîs): Â votre service.*

ARISTOTEL *(intră din fund, discret. E în costum de voiaj: halat alb de sviţer, bască pusă anapoda. E aferat şi ridicol. Prudent, din uşă):* Pst, pst ! Fetiţo !

OLGA *(se întoarce surprinsă):* Pe cine cauţi dumneata?

ARISTOTEL: Vino aiţi. *(Olga se apropie circumspect.)* Vino mai aproape, că nu muşc. *(Olga a venit lîngă el.)* îmi dai voie sa ma prezint. *(îi dă o sută de lei.)*

OLGA *(primind):* Ce e asta?

ARISTOTEL: Cartea mea de vizită. *(Scoate cascheta, se şterge cu colţul halatului.)*

OLGA *(recunoscîndu-l):* Aaa ! domnu'grecu de la „O mie şi una de nopţi".

ARISTOTEL: Ţe spui? Da'de unde ma cunoşti tu?

OLGA: De la local. Bee! pe vremuri am fost şi eu artistă.

ARISTOTEL: E, daca ma cunoşti, nu mai am nevoie sa ma prezint. Poţi sa-mi dai cartea de vizită înapoi.

OLGA: Vai, domnu'Aristotel. Ca grec, nu vă credeam atît de meschin. Aţi venit să vorbiţi cu Jimmy?

ARISTOTEL: SSSS ! Sa nu ştie nimenea. E aiţi?

OLGA: Pînă adineaurea am flirtat amîndoi. A profitat de ocazie c-am rămas singuri acasă. E mort după mine. Mi-a. dat şi o fotografie de-a lui, cu autograf. *(l-o dă.)*

ARISTOTEL *(citind):* Ţe decădere! Se cunoaşte ca s-a făcut om de soţietate. Umblă după servitoare.

OLGA: Să mă duc să-1 chem?

ARISTOTEL: NU, nu, nu! Am vrut sa stiu numai daca este singur. Pe cucoana şi cu filozofu'i-am văzut ieşind cu maşina. Vreau sa-i fac o surpriza la care nu se aştepta. *(Misterios.)* Nu sunt singur. Sunt cu ţineva care aşteaptă afara, la poarta. Da', sa stii, niţi un cuvînt la nimeni. Daca esti fata cuminte şi ţii cu interesul firmei, si ziţi c-ai fost artista la mine, poţi sa mănînci o pîine. Iesi afară acum. *(Iese grăbit.)*

(Olga tşi face de lucru, pînă cind In uşă apare, împinsă aproape de Aristotel, Miriam. E slăbită mult şi are un aer de nebună liniştită. în aceeaşi clipă cu ea, intră Jimmy, din direcţia opusă. Se opreşte fulgerat, in prag.)

JIMMY: TU?

(0 tăcere mare.)

MiRiAM *(surîzînd, peste emoţii):* Cît te-ai schimbat!

(Aristotel şi Olga au rămas ascunşi pe terasă. Ies.)

JIMMY: Ce cauţi aici?

ManAM: Am venit să te văd... Să-ţi spun...

JIMMY: NU vreau s-aud nimic. Nu vreau să-mi spui nimic. Du-te, Miriam.

MIRIAM: Bine. Plec. Dar nu înainte de aţi fi spus tot.

JIMMY *(brusc):* Nu mă interesează nimic. *(O vede crispată, dintr-o dată. Schimbă tonul.)* Miriam, înţelege că nu te pot asculta. *(O pauză.)* Dar cum ai aflat că sînt aici?

MIRIAM: De-abia ieri-seară, la local. Vorbeau nişte domni la o masă lîngă mine. Povesteau aventura ta... adică a ei. Aşa am aflat unde eşti... şi am venit. *(Un timp.)* Credeam că sînteţi în străinătate... Pe Coasta de Azur... acolo unde fug femeile cinstite să-şi ascundă amanţii. *(Un timp.)* îmi pare rău c-am venit... Nu m-aşteptam să mă primeşti aşa. *(Un timp.)* Eu ştiu că nu ţi-am făcut nimic. Tu singur ai fugit în seara aia. Fără să-mi spui de ce, fără să ştiu unde.

JIMMY: N-am de dat nimănui nici o socoteală.

MIRIAM *(cu un surîs spelb):* Dar n-am venit să-ţi cer socoteală. Am venit aşa, la tine, în vizită.

JIMMY: Aici nu sînt în casa mea.

MIRIAM: Ţi-e teamă de ea? Mă urăşte?

JLMMY: Nici nu te cunoaşte.

MIRIAM: EU O urăsc.

JIMMY: N-ai dreptul.

MIRIAM: Ba da. Fiindcă mi te-a luat.

JIMMY: Nu e adevărat. Am plecat singur.

MIRIAM: Ai plecat fiindcă te-a chemat ea şi de-atunci viaţa mea e o tortură. Un chin care nu se mai isprăveşte... care nu ştiu cînd se va isprăvi. *(Lacrimi mici, umile, lacrimi pe care nu le vrea.)* întoarce-te, Jimmy !

JIMMY: Nu se mai poate.

MIRIAM: Vino cu mine îndărăt.

JIMMY: Inutil.

MIRIAM: N-aştepta să te dea ea afară.

JIMMY *(sec):* Miriam!

MIRIAM: TU nu vezi că te-a adus aici să te ascundă. Te ține pînă se satură de tine şi apoi, gata, te dă

JIMMY *(acelaşi joc crescut):* Miriam, încetează...

MIRIAM: De ce te ascunde, dacă n-am dreptate'? Femeile astea de lume sînt mai rău decît noi, celelalte. Noi, cel puțin, nu ne ascundem. Ne ştie toată lumea ce sîntem. *(Cu tragică demnitate.)* Avem curajul meseriei.

JIMMY *(un gest brutal):* Taci sau...

MIRIAM *(cald, senzual, sub pumnul lui oprit la timp):* Haide ! Dă ! Loveşte-mă ! Bate-mă ! M-ai bătut de-atîtea ori ! *(Tandră.)* Ții minte cum mă băteai?

JIMMY: NU mai țin minte nimic. *(Stăpînit.)* Du-te, Miriam. întoarce-te la Bucureşti, la varieteu...

MIRIAM: Fără tine nu mă mai întorc. *(0 pauză mare.)* Dac-ai şti cum te-aşteaptă toți... şi noi... şi orchestra... şi publicul.

JIMMY : Bine, bine. *(E totuşi mişcat.)*

MIRIAM *(îl măsoară):* Nu mai fi aşa de încruntat, că mă duc. *(Un timp.)* Jimmy, spune-mi, tu eşti fericit aşa? *(Tăcere.)* Spune-mi şi pe urmă plec.

JIMMY *(fără convingere, cu forță falsă):* Da, sînt fericit.

MIRIAM: Dacă tu eşti fericit, atunci sînt liniştită. Nu mai vreau nimic. *(Ca pentru ea, ca şi cum ar răspunde unor întrebări tacite şi proprii.)* Viața, sufletul unei femei ca mine n-au nici o importanță. Pentru noi moartea e tot un fel de viciu. Un stupefiant mai mare. *(Jimmy priveşte în altă parte.)* Bămîi cu bine, Jimmy. *(Un timp.)* Pînă acum aveam cel puțin o speranță. C-ai să te întorci. Acum nu mai am nimic. *(Face cîțiva paşi, se sprijină. Jimmy face un gest, pe care ea —reluîndu-şi echilibrul — îl respinge cu un surîs de sinistră mîndrie.)* Nu, nu e nevoie... Mersi. Sînt puțin obosită de drum. Dar îmi trece... îmi trece... îmi trecenumaidecît... Numaidecît... *(Caută cu degete febrile în geantă.)* O să vezi, nu-mai-de-cît. *(Scoate o cutioară pe care Jimmy vrea să i-o smulgă.)*

JIMMY: Miriam, pentru Dumnezeu, ce vrei să faci?

MIRIAM *(surîde):* Nu te speria. Nu e otravă... şi chiar dac-ar fi, n-aş lua-o aici. Moartea e ceva foarte intim. Nu e politicos să mori, în vizită. *(Vrea să prizeze.)*

JIMMY: Ce e aici?

MIRIAM: Ce, nu mai cunoşti? E leacul pe care m-ai învățat tu să-1 iau, ca să nu mai fiu tristă niciodată. Nu vrei şi tu un pic?

JIMMY: NU, mulțumesc.

MIRIAM: Altădată mă băteai şi mă rugai să-ți dau. Nu mai iei?

JIMMY : Nu !

MIRIAM: Ce om cumescade te-ai făcut ! *(începe să-şi pună mănuşile.)* Şi ce gras eşti! Să ştii, însă, că nu mai eşti atît de frumos. *(îl priveşte, îl măsoară, îl inventariază.)* Şi nu mai semeni a fi artist. Acuma semeni a client. *(0 pauză. Dintr-o dată, cu o forță nouă. Cu o ultimă forță.)* Vino, Jimmy, îndărăt. Peste o săptămînă se redeschide localul de iarnă. Avem timp să repetăm... să pregătim un dans nou... să înnebunim publicul. Dac-ai şti cum te aşteaptă publicul, cum te vrea, cum întreabă de tine. Patronul a comandat şi afişe... galbene cu negru, cum îți plac ție.

JIMMY *(aproape blînd):* Nu, Miriam. Nu. Du-te singură. *(Patern.)* Tu ai talent şi eşti fată bună. Ai să găseşti un alt partener... şi poate un alt om pe care să-1 iubeşti.

MIRIAM *(ca şi cum ar smulge vorbele din ea):* Eu nu te iubesc decît pe tine. Te am în mine, în gîndul meu, în carnea mea, în sufletul meu. Tu ai fost primul meu iubit şi tot tu ai să fii ultimul. Fără tine, nu mă mai întorc, niciodată, înțelegi, niciodată. Uite, acum după ce plec eu, ascultă bine ce-ți spun şi gîndeşte-te: să alegi între ea şi între mine. între viața ta de acum şi viața ta de atunci. Şi tu singur ai să te hotărăşti. *(Cu o mare simpatie.)* Eu te aştept la han, peste drum, unde sînt trasă, pînă la douăsprezece noaptea asta. Şi dacă, pînă la

douăsprezece nu vii, atunci am să înțeleg c-ai rămas aici, că nu trebuie să te mai caut şi nici să te mai văd, niciodată. Bagă bine de seamă. Tu ştii că eu sînt foarte exactă. Cînd am fugit cu tine de-acasă, ți-am spus: „La douăsprezece fix, să m-aştepți cu maşina în colț". Şi, la douăsprezece fix, eram lîngă maşina ta în colț... Cît e ceasul la tine?

JLMMY *(aproape anemic):* Cinci şi douăzeci şi cinci.

MIRIAM *(îl potriveşte şi pe al ei):* Cinci şi douăzeci şi cinci. Mi l-am potrivit exact, după al tău. Aşa... Acuma ştii tot... ți-am spus tot... Mă duc. *(Cu un surîs.)* Nu mă conduce. Parcă nu eşti tu, cînd eşti politicos. *(Iese.)*

(0 clipă după ieşirea ei, Jimmy găseşte cutioara pe care ea a uitat-o. Se duce după ea. Un moment are intenția s-o strige: Miri... *Renunță. Joc de scenă neforțat. Ia cutioara şi o bagă în buzunar. Iese spre odaia lui. Scena rămtne o clipă goală. Se aud automobile, claxoane, rumoare apoi, imediat, să fie invadată de Catrin, Irene, Marta, Boby, Toto, Dan, Constant, Râul, Paul, sub ochii zăpăciți ai Olgăi. Sub mantale de praf şt trenduri, bărbații stnt tn fracuri şi femeile in rochii de seară. Bărbații au beteală de nuntă agățată la rever.)*

TOTO: Zi, stăpînă-ta, nu e acasă? *(0 ciupeşte pe Olga.)*

CATRIN: *Mais ne pince pas la bonne, ăevant Ies domestiques.*

TOTO: *Mais quels domestiques, cherie^ Je ne vois pas de domestiques.*

CATRIN: *Mais elle-meme, voyons ! (Bîsete.)* Da'ce idee ridicolă ați avut, dragă. Să plecăm după o noapte albă şi să venim aici.

IRENE: După o nuntă cu *prolonge,* e delicios, Chatrin dragă, să vii să bei o cafea la o prietenă, la moşie. Ce cap o să facă Vanda cînd o să ne vadă, la şase după-prînz, în fracuri şi în rochii de seară. Nu e aşa, Constant?

CONSTANT: Da, *cherie* dragă, da. Tot ce spui tu e aşa.

IRENE: Dă-mi un pusi, repede. *(0 sărută.)*

PAUL: Isprăviți dragă cu elanurile astea amoroase. Vă pupați parcă ați venit de la nunta voastră.

IRENE: Dacă în maşină ne-ați despărțit.

BOBY: Uite patefonul. Eepede o rumbă. *(Pune aparatul în funcțiune. Eumba.)* Papă... invită-mă repede, că mor.

CATRIN: Papă mă invită pe mine, că sînt nevasta lui. *Allons, cherie.* Mişcă-te !

BOBY *(lui Bebe care a aprins o țigară de foi):* Las-o dracului de țigară de foi şi ia-mă la dans.

(Boby i-o aruncă. Pornesc. Dan strînge covoarele din calea dansatorilor.)

MARTA *(lui Eaul):* Hai, simte-te !

(Pornesc. Toto cu Catrin, ridicoli; Irene cu Constant, pasionali; Boby ca Bebe, trepidați; Marta cu Râul, corecți; Paul şi Dan improvizează instrumente dejazz din tot ce găsesc. Eventual, aduc ceva de la bucătărie. Vacarmul durează un timp, pînă intră Vanda şi Grigorcea. La apariția lor, urale, exclamații, pupături, astfel ca să nu se înțeleagă nimic clar. Răzbesc expresiile uzuale: „- Ce e cu voi? — Ei, asta e bună! — Pupă-mă..." etc, etc. *Cineva opreşte patefonul.)*

TOTO: Bem un pahar de şampanie şi plecăm. Nu vă speriați, am venit cu şampania noastră.

PAUL: Rezervorul de la maşină e plin.

VANDA: NU, nu, nu, nici să nu vă gîndiți... nu se poate, nu vă las. Bămîneți la cină aici, să continuăm cheful.

CATREN: Toată lumea întreabă de tine.

DAN: S-a băut în sănătatea ta.

TOTO *(aparte, lui Grigorcea):* Şi tu de ce n-ai luat-o cu sila, mă, caraghiosule, dacă nu vrea să vie de bună voie?

(Cuplurile sînt situate astfel: deoparte Grigorcea, aiurit, încă ținut de rever de Toto. în partea opusă, Vanda, înconjurată de Irene, Catrin şi Marta, asistate din cînd în cînd de Paul, Râul şi Dan. Boby flirtează pe o canapea cu Bebe. Cînd vorbesc toți, nu se aude nimic clar. Interpreții stnt rugați să colaboreze cu autorul la vacarmul general. Replicile răzbat în pauze, pe grupe.)

VANDA: Da'cine a avut ideea asta formidabilă să veniți **aici?**

CATRIN: EU. NU eram obosită deloc şi-mi era dor de

tine, de muream. Aşa sînt eu la chef. Mi **se** face dor de prieteni.

MARTA: Să ştii că s-a remarcat lipsa ta.

IRENE *(lui Constant, care tocmai intră ăe pe terasă):* Constant, vino, te rog, lîngă mine.

CONSTANT *(vine, deşi avea altă direcţie):* Da, *chSrie* dragă.

IRENE: Pusi.

CONSTANT: Na !

VANDA: Tot aşa vă sărutaţi toată ziua?

TOTO *(lui Grigorcea):* Nostimă servitoare aveţi, mă.

VANDA: A fost lume multă?

DAN: *Tout Bucarest en cheveu.*

PAUL: Minte. Nu putea să fie tot Bucureştiul, de vreme ce lipseai tu.

VANDA: Galantule.

CATRIN: Şi tu ce faci, dragă, cu amorul tău? Te-ai îngropat de vie aici la ţară, ca Meşterul Manole cu nevastă-sa în zid?

DAN: Ei... Vanda are amorul rural.

IRENE *(misterioasă):* Da' el unde e?

VANDA: Ştiu eu. Se plimbă prin moşie. Dar să vorbim mai bine de voi. Povestiţi-mi ce-aţi mai făcut, cum a fost la nuntă, ce toalete erau... ce cadouri au primit...

TOTO *(către toţi):* Vine, frate, şampania aia, ori nu vine? *(Din odaia lui, intră Jimmy. E în frac, pregătit pentru seară.)* Eee, uite şi *maître d'hotel-ul.*

(Toii întorc capetele. O clipă de sttnjenire generală. Jimmy rămine in prag.)

VANDA *(prezintă, indicînd pe fiecare cu gestul):* Doamna şi domnul Toto Băleanu, doamna şi domnul Constant Mladian, doamna Marta Pală, domnişoara Boby Băleanu, domnii, Dan Amira, Paul Elian, Baul Costopol şi Bebe Antonescu. *(întorcîndu-se către Jimmy.)* Domnul... *(Se încurcă, nu mai ştie cum îl cheamă.)* Prieteni vă prezint... domnul Jimmy... Jimmy...

GRIGORCEA *(ca s-o scape din încurcătură):* Domnul Jimmy şi atît.

(Jimmy se înclină adine, odată ca cortina care cade repede.)

ACTUL III

Acelaşi decor, seara, după cină. în scenă s-au servit cafele, lichioruri Uşa dintre holul din scenă şi sufragerie—dreapta, deschisă. Se vede masa în debandadă. Lămpi de ţară, cu picior şi globuri albe.

CONSTANT: Ascultaţi, pînă vin cucoanele, vă spun eu una. *(Misterios.)* O ştiţi?

DAN: Care?

CONSTANT: Aia cu scoţienii.

EAUL: CU scoţieni sînt multe.

PAUL: Spune-o, domnule, că noi n-o ştim.

CONSTANT: Ştiţi că scoţienii sînt cei mai zgîrciţi oameni din lume.

TOŢI: Ştim domnule, ştim.

CONSTANT: Se zice că erau trei fraţi, scoţieni, care locuiau în Canada. Aveau acolo o fermă, înţelegi?

VOCEA IRENEI: Constant!

CONSTANT: Sînt aici, *cherie.* Spun o anecdotă. Sînt numai cu bărbaţii. *(Către grup.)* E, şi într-o zi, îi vine unuia din fraţi să facă armata.

VOCEA IRENEI: Constant, să n-asculţi porcării.

CONSTANT: NU *cherie,* nu. Povestesc eu. E, pleacă omul în Anglia, îşi face trei ani serviciul militar şi cînd se întoarce, ce să vezi? în gara „Canada", îl întîmpină doi, d-ăia cu nişte bărbi pînă la brîu...

DAN: A, o ştiu. Cu lama.

CONSTANT: O ştii?

RÂUL: Spune-o, frate, că noi n-o ştim.

DAN *(superior):* E bună, poţi s-o spui.

CONSTANT: „Cine sînteţi voi, mă", zice englezul care venea de la armată. „Cum cine sîntem, şefule, nu ne mai cunoşti?" sar bărboşii de colo. Ăla rămîne paf. „Sîntem fraţii tăi." „Voi sînteţi fraţii mei? Dar ce e halul ăsta în care A'ă găsesc? Ce e cu bărbile astea pe voi?" Şi bărboşii de colo: „Ni-e şi silă că mai faci pe nebunul şi te miri. Păi,acum trei ani, cînd ai plecat, n-ai luat lama de ras cu tine?"

(Rlsete de rigoare.)

DAN: Apropo de scoţieni. P-aia cu cîinele v-am spus-o?

TOTO: Ne-ai spus-o, dar am uitat-o.

DAN: Zice că un scoţian ieşea în fiecare seară pe la zece în curte şi lătra, ca să facă economie de cline.

(Rîsete.)

PAUL: Apropo de cîini. Să vă spun una nouă. Doi cîini aleargă prin mijlocul Saharei.

TOŢI: O ştim, o ştim... Cu... dacă nu găsesc pom... O ştim.

EAUL: Apropo de Sahara. Zice că Marius se dusese la vînătoare.

TOŢI: Las-o, las-o... cu leii.

CONSTANT: Dar, apropo de Marius. O ştiţi p-aia cu noaptea nunţii?

TOŢI: O ştim... astea sînt răsuflate.

VOCEA IRENEI: Constant, vino să-mi dai un pusi.

CONSTANT: O clipă, băieţi, mă duc s-o pup şi viu.

CATRIN: Aaah ! Se pupă ăştia, parc-ar fi după nunta de argint.

VANDA *(intrînă cu Irene şi Marta):* Zău, copii, de ce nu rămîneţi voi pînă mîine?

CATRIN: Imposibil, *cherie,* nu mai pot. Gîndeşte-te că de aseară sîntem toţi încorsetaţi.

DAN: Eu am treabă mîine de dimineaţă, neapărat, să dorm.

JRKNE: în cinci minute, *en mute.* La douăsprezece să fim acasă, să facem nani. Constant nici nu mai ştie să pupe, de oboseală.

(Rumoare, fiecare începe să caute ceva.)

XOTO: Staţi să v-o spun p-aia cu tunul, că vă împuşc.

CONSTANT: Lasă, nene, că ne-o spui în maşină.

(Ies.)

VANDA: Uf! Bine că s-au dus. Ce gust, să cazi aşa pe capu' oamenilor. Şi nu mai plecau odată ! Jimmy, vino lîngă mine. *(Se aşază.)* Da, ce ai tu astă-seară? *(Jimmy a rămas în picioare, lîngă ea.)* Te-am observat de la masă. Tot timpul ai fost plictisit.

JIMMY *(îşi priveşte ceasul):* Nu, n-am nimic, Vanda. M-am dezobişnuit de lume. Şi apoi, toţi erau străini pentru mine. M-am simţit prost între ei.

VANDA: Ai văzut cum se uita Boby la tine? Te mînea din ochi.

GRIGORCEA: îl mînea din rimei, vrei să zici, că ochii aproape nu i se mai vedeau din gene.

JLMMY: Ţi s-a părut.

VANDA: De ce te uiţi mereu la ceas?

GRIGORCEA: Ca să vadă cît e.

VANDA: Şi cît e?

JIMMY: Unsprezece şi zece minute.

(Intră Olga.)

VANDA: Copii, am poftă de şampanie. De acord?

GRIGORCEA: Eu cred că în loc de şampanie, ar fi bine să facem un joc de societate. O partidă de loton, de exemplu.

VANDA: Olga, adu pahare de şampanie.

OLGA: Aduc şi şampanie, sau numai pahare?

GRIGORCEA: Da, şi şampanie, deşteptăciunea pămîntului.

(Olga iese.) \

VANDA: Vrei să-ţi cînt ceva la pian?

JLMMY *(egal):* Dacă îţi face plăcere.

VANDA: Sau preferi să continuăm lectura?

JIMMY: N-am poftă de lectură, astă-seară.

VANDA: Dar de ce ai poftă, dragule? Vrei să ne plimbăm puţin în grădină?

JIMMY: E răcoare, Vanda. Mi-e teamă să nu răceşti. Mai bine să bem şampanie şi mergem să facem nani. E tîrziu.

VANDA: Nu mi-e somn deloc.

(Intră Olga cu serviciul.)

OLGA *(lui Grigorcea, care îi ia sticla s-o destupe):* Poftiţi tirbişonul.

GRIGORCEA *(fioros):* Hollywood ştii să zici, dar tirbuşon nu, granit prezumţios !

OLGA *(bosumflată, aparte):* Da, o fi. *(Iese.)*

GRIGORCEA *(destupă şi toarnă):* Ştiţi la ce mă gîndesc eu acuma ? La seara în care am făcut cunoştinţă cu junele. Era tot într-o marţi şi tot în treisprezece.

VANDA *(privindu-se):* Exact.

GRIGORCEA: Şi noi eram tot în frac. Şi tot eu destupam şampania. Am impresia că sîntem trei complici la reconstituirea unei crime. *Prosit! (Bea.)*

VANDA *(închină):* Pentru aniversarea crimei. Ştii că astă-seară se împlinesc şase luni ?

JIMMY: Ce repede au trecut! *(Bea.)*

GRIGORCEA: Trăiască reacţiunea. *(Se aude fluieratul unui tren care trece prin gara satului.)* Aţi auzit ? A trecut prin gară acceleratul de Bucureşti. Trebuie să fie ceasul unsprezece şi douăzeci fix. *(îşi priveşte ceasul.)* La mine e numai unsprezece şi cinci, ceea ce dovedeşte că acceleratul merge cu un sfert de ceas înainte.

JIMMY: Mi se pare că mai e un tren de noapte spre Bucureşti.

GRIGORCEA: Da. Mai e un personal. La douăsprezece şi jumătate, dar pe ăla sper că n-o să-l mai auzim fluierînd. O să facem nani.

VANDA: NU ştiu de ce, pe mine mă impresionează totdeauna un şuierat de tren, noaptea la ţară. Mi se pare un ţipăt de cucuvaie, prevestitor de nenorociri.

GRIGORCEA: Mofturi folcloristice, copilul meu.

(Vanda se duce la patefon şi pune placa laitmotiv.)

JIMMY: Ce faci ?

VANDA: Vreau să reconstituim crima cît mai exact. Lipsea tangoul.

QkigOKCEA: turnai că la reconstituire de crimă lipseşte totdeauna ceva. Ceva care este esenţialul.

VANDA: Ce anume ?

GRIGORCEA: Elanul, drăguţă. Elanul cu care a fost comisă.

VANDA: De acord. Dar astă-seară, noi nu reconstituim crima. O aniversăm.

GRIGORCEA: Aşa da.

VANDA: Jimmy, bai. Astă-seară nu m-ai dansat deloc.

(Se înlănţuie şi pornesc, Grigorcea le dă covoarele deoparte, din drum.)

GRIGORCEA: Tu, albă ... ziua lui... El, negru ... noaptea ta. *(Uşor cherchelit.)* Dansează ziua şi noaptea îmbrăţişate ca într-o clipă de cataclism. *(Petromaxul din curte se stinge.)* Ţi-a venit rîndul să te aprinzi, şefule, că uite, s-a stins petromaxul. *(Observă că cei doi nu-i dau nici o importanţă, soarbe ultimul pic şi iese încet, pe vîrfuri.)* Mă iertaţi un moment. *Matur alia non turpia.*

(Cînd se termină placa, Vanda se trinteşte pe divan. Jimmy opreşte patefonul.)

VANDA: Licuriciule ! Vino lîngă mine. *(Vine.)* Sărută-mă ! *(O sărută.)* Am fost rea astăzi f Ştiu c-am fost. Şi-am să fiu totdeauna cînd e ziuă. Dar tu nu poţi să înţelegi asta... Şi poate nimeni n-are să înţeleagă. *(Un timp.)* Tu ai văzut un licurici ziua ? E poate cea mai urîtă dintre toate gîngăniile pămîntului. Un bob de pămînt rînced... O fărămitură de putregai. Nu spune nimic. Nu înseamnă nimic... Ca tine, Jimmy... ca tine. L-ai strivi cu talpa piciorului, dacă n-ai şti că-n măruntaiele lui poartă inconştient o picătură de otravă luminoasă, un strop de aur viu. Ştiu că nu înţelegi, dar stai aşa... să nu te văd... să mi se pară că vorbesc singură... să-ţi lămuresc toate cîte sînt nelămurite între noi. Eu nu te iubesc pe tine, cum îţi închipui tu. Te iubesc numai noaptea, înţelegi ? Noaptea cînd fărîma de pămînt de peste zi se transformă în licurici *(ca pentru ea),* cînd fosforul fiinţei lui se aprinde neînţeles şi tulburător, atunci, simt în mine o voinţă care nu mai e a

mea. Sub bătaia luminei lunii, îmi simt adâncurile frămîntate, aşa cum trebuie să se frămînte fundul mărilor în ceasul fluxului, simțind bătaia lunii deasupra. Şi nebunia asta de ape crescute în mine, mă inundă, prăvale totul şi nu mai ştiu nimic, pînă dimineața, cînd licuriciul fermecat se stinge. Şi atunci, mă deştept o biată femeie ostenită, privind, cu ochi de nebună, o fărîmă de pămînt, uitată în palmă. De-aia beau, licuriciule. De-aia dorm toată ziua, licuriciule, de-aia rm mă mărit cu tine, licuriciule, şi n-am să țiu niciodată în brațe o fetiță blondă, care să semene cu mine. Acum ai înțeles ? Ai înțeles I

JIMMY: Da, Vanda. Am înțeles. *(Se uită la ceas.)*

VANDA *(nervoasă):* Iar te uiți la ceas ?

JLMMY: E tîrziu şi sînt obosit de moarte.

VANDA: O să te odihneşti în brațele mele.

JLMMY: NU, Vanda. O să mă odihnesc singur, în odaia mea.

VANDA: Nu vrei să dormi cu mine ?

JLMMY: NU. Astă-seară, nu. Vreau să fiu singur. Am o zi rea. *(Ridică paharul, îl scapă şi se sparge.)*

VANDA: Aniversarea crimei.

JLMMY: Acum e completă. Şi atunci mi s-a spart paharul. Ții minte ?

VANDA: Şi nu ți s-a întîmplat nimic.

JLMMY: Ba da. Mi s-a schimbat viața.

VANDA: A fost semn bun atunci.

JLMMY: Ştiu eu? *(Paşi.)* Cred, Vanda, am ajuns să cred că e un lucru aproape imposibil să-ți schimbi viața, aşa cum mi-am schimbat-o eu. Să crezi că te-ai născut a doua oară, că iei totul de la început... că te poți muta dintr-o viață în alta, tot tu, acelaşi, ca dintr-o cameră de hotel, într-alta. O floare nu se mută dintr-un pămînt într-altul. *(Un timp.)* Avea dreptate domnul Grigorcea cînd spunea: „Cine crede că trăieşte a doua viață, nu e decît propriul lui strigoi".

VANDA: Jimmy... Jimmy. Tu ai ceva astă-seară. Cu tine se petrece ceva ciudat. Mie trebuie să-mi spui tot, mie nu trebuie să-mi ascunzi nimic.

TrMMY: Pînă mîine o să-mi treacă. Mîine o să fie iarăşi soare şi, în soare, gîndurile sînt mai luminoase, mai calme.

VANDA: Vino să dormi cu mine. In brațele mele o să uiți tot.

JrMMY *(oarecum brusc):* Nu insista, te rog.

VANDA *(se ridică):* Bine. Somn uşor. *(Gest să plece. Jimmy o opreşte.)*

JIMMY: NU fi supărată, Vanda. înțelege că dacă vreau să fiu singur e că am nevoie să fiu singur. Am nevoie să mă gîndesc. Trec printr-o criză pe care trebuie s-o rezolv noaptea asta... spre binele tău sau al meu, sau, poate, al amîndorora. Tu ştii... azi a fost o zi grea pentru mine. în viața asta a mea nouă, am intrat orbeşte. M-am agățat de tine şi numai de tine, cu puterile mele din urmă. Mi-am făcut lîngă tine un vis. Am crezut c-am să pot să-1 ajung, c-am să pot fi într-o zi un om ca toți ceilalți... să am un cămin, o femeie dragă care să mi-1 umple cu lumina ei şi, tu m-ai făcut să înțeleg, dintr-o dată, toată zădărnicia gîndului meu. M-ai făcut să-mi dau seama, că pentru tine am rămas acelaşi dansator de noapte... acelaşi licurici, cum zici tu, care se aprinde odată cu petromaxul din curte... că nu sînt nimic mai mult decît un amant, pe care un capriciu de femeie ciudată 1-a smuls din lumea lui, 1-a dezrădăcinat.

VANDA *(toată replică):* Ce frumos vorbeşti tu, noaptea ! Şi, uite, aşa cum stai în frac, parcă eşti atunci cînd te-am cunoscut. Şi numai aşa-mi eşti drag, şi puțin îmi pasă de rădăcinile tale rupte, şi puțin îmi pasă de visurile tale neîmplinite. Ştiu atît: Că eşti aici. Că eşti al meu, că e noapte. Şi nimic, şi nimeni, şi niciodată n-are să mi te poată lua, auzi ? Du-te şi dormi, dacă vrei, du-te şi gîndeşte-te, dacă ai poftă. Nopți mai sînt pe lume destule şi brațele mele or să te aştepte mereu. Noapte bună, licuriciule! *(îl sărută pe gură.)* Uuu ! Ce buz reci ai! Parc-am sărutat un mort.

JIMMY: Noapte bună ! *(îi sărută mîna.)*

VANDA *(din uşă):* Ce frumos eşti în frac ! Să ştii că nu te mai las să umbli decît în frac. *(Iese.)*

GRIGORCEA *(intră de pe terasă. Observă pe Jimmy care traversează spre odaia lui):* Ce, s-a spart cheful!

JIMMY *(neatent):* Da. Vanda e obosită, eu la fel.

GRIGORCEA: Ahaaa ! Reacţiunea !

JIMMY: Poftim !

GRIGORCEA: Nimic. Vorbesc singur. Prin urmare, mergem la culcare.

JIMMY: EU, în orice caz, mă duc. E tîrziu. *(Se uită la ceas.)* Unsprezece jumătate.

GRIGORCEA: Zi, astă seară, nu te-ai aprins. Stai prost cu acumulatorii, licuriciule.

JIMMY: Stau prost cu nervii.

GRIGORCEA: Totuna. Depinde de insectă. Noapte bună. *A demain.*

JIMMY: Noapte bună!

(Fiecare intră in odaia lui. O clipă scena râmine goală. Apoi, din fund, cu precauliune, apare Olga, se convinge că cei doi sînt tn odăile lor. Bate la uşa Vandei.)

VOCEA VANDEI: Cine e ?

OLGA: EU, doamnă. Aş vrea să vă spun ceva.

VOCEA VANDEI: O clipă.

(Pînă să intre Vanda, Olga scoate fotografia lui Jimmy din sin şi o priveşte. O ascunde la timp.)

VANDA *(intrînd):* Ce este *1*

OLGA *(importantă şi şoptit):* Doamnă, să mă iertaţi că v-am deranjat la o oră atît de tîrzie, dar trebuie ne-apărat să vă comunic ceva.

VANDA: Spune.

OLGA: Astăzi, în lipsa dumneavoastră, au fost aici două persoane. întîi, grecul care mi-a propus angajament la local.

VANDA: Cine, cine, cine f

OLGA: Grecul. Postul patron al conaşului.

VANDA: A fost azi aici *1* Şi pentru ce nu mi-ai spus pînă acuma ?

OLGA: I-am jurat credinţă în schimbul angajamentului şi nu v-aş fi spus, dacă n-aş şti din sorgintea mea sigură, că fac un bine unei persoane despre care amîndouă avem un ce autentic.

VANDA: Vorbeşte limpede, pentru Dumnezeu! Ziceai că au fost două persoane. Care este a doua ?

OLGA: Miriam.

VANDA: Cine ?

OLGA: Miriam. Fosta partitură a conaşului, la local. A venit aici, să-1 roage să vie îndărăt... Şi a spus că-1 aşteaptă la han, pînă la douăsprezece, în noaptea asta şi dacă nu vine, atunci, n-o va mai vedea niciodată. Făcea pontu că se pruncucide ... Şi şi-au potrivit ceasurile exact.

VANDA: Şi conaşul ce i-a spus ?

OLGA: N-a spus nimic. A tăcut şi a lăsat-o să plece... Dar după aia, s-a închis singur în odaie şi a plîns... Cînd i-am dus fracul ca să se preschimbe, avea ochii roşii şi a uitat pe masă o cutiuţă cu otravă... Uite, asta. *(I-o dă.)* Şi-am găsit-o pe noptieră la conaşul şi adineauri am furat-o că mi-a fost frică să nu se întîmple un fapt divers. Prea a fost trist astăzi conaşul.

VANDA *(privind cutiuţa):* Bine, Olga. îţi mulţumesc.

OLGA: Şi d-aia mi-am călcat *parol ă'honer-nl* faţă de grec, ca să vă spui şi să faceţi cum ştiţi. Numai să nu i se întîmple ceva conaşului, doamnă.

VANDA *(totuşi eu un surîs):* Dar ce-ai tu cu conaşul ?

OLGA: E secretul meu, doamnă. Şi decît să-1 divulg cuiva, prefer mai bine să nu-1 spui.

VANDA: Bine, Olga. Du-te şi te culcă liniştită. N-are să i se întîmple nimic conaşului. Noapte bună!

OLGA: Sărut mîna, somn uşor şi vise plăcute.

VANDA: Mulţumesc. Asemenea Olga. *(Olga iese. Vanda reintră în odaia ei şi se întoarce cu un şal strîns în jurul umerilor. Ascultă un timp, imobilă... atentă. îşi toarnă o cupă şi o bea duşcă. Micşorează lampa... reintră şi lasă uşa întredeschisă. E la pîndâ. Jimmy iese din odaia lui. Are un trenci peste frac. Ou paşi prudenţi se îndreaptă spre ieşire. Vanda iese din odaia ei.)* Nu te-ai culcat pînă acuma ? *(Vocea ei e alterată, îşi păstrează un calm aparent.)*

JIMMY: NU. Nu pot să dorm.
VANDA: Şi unde te duceai?
JIMMY: Fără ţintă. Să fac cîţiva paşi prin grădină... la aer... pe lună.
VANDA: Merg şi eu cu tine.
JIMMY: NU, Vanda... Trebuie să fii obosită. Du-te şi te odihneşte. *(Se uită la ceas.)*
VANDA: Cît e ceasul ?
JIMMY: Douăsprezece fără un sfert.
VANDA: Stai cu mine pînă la douăsprezece şi cinci şi, pe urmă, te las.
JIMMY: De ce numaidecît pînă la douăsprezece şi cinci ?
VANDA: Aşa, un capriciu al meu.
JLMMY: Vanda, te-am rugat să mă laşi astă-seară singur. înţelege că vreau să fiu singur. Du-te în odaia ta.
VANDA: NU ştiu de ce, noaptea asta mi se pare stranie. Ţie nu?
JIMMY: Mie? Nu. *(Se aşază „ă contre coeur".)* Stau un minut şi pe urmă mă laşi să mă duc, da ?
VANDA *(înlănţuindu-l):* Ţii neapărat ?
JLMMY: Ţin neapărat.

(O clipă de tăcere, cum se face cind se pregăteşte să tragă cineva cu puşca.)

VANDA: Ai nişte ochi astă-seară, de parcă ai fi luat cocaină!
JIMMY *(o tresărire):* Cine ştie cum bate lumina.

(Altă tăcere.) j ţ

VANDA: Şi-aşa !... Licuriciul meu are nervi... Licuriciul meu... şi vrea să se plimbe singur. Şi încotro vrei să te duci ?
JIMMY: Oriunde. N-am o ţintă precisă.
VANDA: Du-te spre han, e la doi paşi de aici.
JLMMY *(o priveşte fix)*: De ce spre hanul lui Gicu !
VANDA: Aşa, mi-am dat şi eu o părere.
JIMMY *(văzînd-o cutremurată ele un fior):* Ţi-e frig?
VANDA: Puţin. *(Se ridică. Merge spre terasă.)* Ce noapte frumoasă ! Tu ai observat că toamna stelele sînt albe ? Şi ce de greieri!... Au înnebunit de lună. *(0 tăcere. Se aud greierii.)* TJuuu, uite ! A căzut o stea. A cui o fi ?
JIMMY: Cine ştie !

VANDA *(revine. Se aşază Ungă el. Iarăşi îl încolăceşte):* Jimmy.. . Jimmy... Jimmy... Dacă am să te rog eu mult, mult de tot să stai astă-seară cu mine...
IIMMY: NU se poate, Vanda. înţelege.
VANDA: Nici dac-am să plîng ? *(Are lacrimi în ochi.)* Nici dac-am să-ţi sărut mîinile ?... *(I le sărută.)* Nici dac-am să-ţi cad în genunchi ? *(Alunecă pînă la genunchii lui.)*
JIMMY: Vanda, ce faci ? Eidică-te ! (O *ajută să se ridice.)* Nu înţeleg de ce insişti atîta pentru un fleac.
VANDA *(toată un ţipăt):* Eenunţă atunci, dacă e un fleac.
JIMMY *(se uită la ceas. începe să nu mai fie stăpîn pe el. Vanda îl observă pe furiş):* Haide, Vanda, du-te şi te culcă. Presimt c-am să fiu dezagreabil... Mă doare capul... Vreau să ies.
VANDA *(îi sparge numele în dinţi):* Licuriciule !
JIMMY *(un aer fals degajat):* Hai, noapte bună... Mă duc.
VANDA: Cît e ceasul?
JIMMY *(se uită la ceas, mecanic):* Fără cinci.
VANDA: Ai timp destul.
JIMMY: Pentru ce ?
VANDA *(surîde sau rînjeşte):* Să te duci să te plimbi... Mai stai cu mine cinci minute... Vino lîngă mine. *(El se reaşază ţeapăn.)* Bea cu mine o cupă de şampanie. *(îi toarnă.)*
JIMMY: în sănătatea ta. *(Soarbe puţin. E preocupat de timpul care se precipită.)*
VANDA: Nu, nu, nu, nu, nu... Pînă la fund, pînă la fund... *(îi apasă cupa cu mîna, pînă o bea.)* Aşa. *(îşi pune capul pe umărul lui.)* Mîngîie-mă ! Apasă-mi ochii cu mîinile. *(Execută.)* Mai, mai, şi sărută-mi-i... sărută-mi-i. Mai, mai. *(în timp ce-i sărută ochii, Vanda îşi priveşte ceasul de deasupra.)* Aş vrea să nu mai treacă niciodată clipa asta... Să rămînă timpul pe loc ... Să fii tu mereu aici... şi să fie mereu noapte, noapte... adîncă... nesfîrşită...
JIMMY *(brusc):* Vanda, trebuie să plec.

VANDA *(sare dreaptă):* Nu pleca, Jimmy. Jimmy, nu pleca.

JIMMY: Dar e o copilărie să te încăpățînezi. *(Paşi.)*

VANDA: NU pleca, Jimmy. *(Scandat.)* Nu pleca, Jimmy.

JIMMY: Noapte bună ! *(A ajuns în dreptul terasei. Ultima privire spre ceas.)*

VANDA: Jimmy, Jimmy ...

JIMMY: Noapte bună!

VANDA *(un răget):* Nu pleca... licuriciule. Nu pleca.

(Jimmy a făcut un pas. De sub şal, a țtşnit o flacără mică şi un trăsnet. Jimmy, lovit in plin, cade pe primul fotoliu. Înainte de aşi da sfirşitul, se uită încă o dată la ceas şi moare cu ochii pe cadran. Vanda nu s-a clintit. Din odaia lui, intră Grigorcea. într-o clipă a înțeles.)

GRIGORCEA: Ce-ai făcut !

VANDA *(un şuierat):* L-am stins.

GRIGORCEA *(se repede la mort. Constată):* Vanda... Vanda... Vanda...

VANDA *(ca pentru ea):* Dac-ar fi plecat ziua, poate nu-1 omoram.

Cortina

INTIMPLARI DIN CAPITALĂ*

COMEDIE ÎN ŞAPTE TABLOURI

1940

* Titlu definitiv stabilit de autor pentru piesa *Domnişoara Butterfly*.

PERSOANELE

CATINCA
PUIU
MAMA
MILICĂ
MAGDA
BOBY
JIM
CHESTER
UN CLIENT
UN VÎNZATOR
UN UCENIC
UN TÎNAR
O FATA
UN CHELNER

TABLOUL [

Sufrageria familiei Cristian. E o încăpere simplă dar foarte îngrijită. Se vede mîna de gospodină a doamnei Cristian. Cîteva obiecte de circumstanță amintesc „vremurile de altădată". Vremuri cînd familia Cristian era foarte înlesnită. Acum, sufrageria are aspectul obişnuit ai sufrageriilor modeste, cu masă la mijloc, servantă într-o parte şi bufetul la perete. în plus — fiindcă această încăpere e cea mai locuită din toată casa — se mai află distribuite în conformitate cu mizanscena, un fotoliu vechi de pluş, o măsuță fără rudenie cu mobilierul celălalt, pe care se află un aparat de radio şi pe o etajeră un teanc de cărți de şcoală. Un balansoar, în prim plan. Uşi spre vestibul, bucătărie şi dormitor. Ferestre, în fund, spre primăvara de afară. E în mai, spre seară. La ridicarea cortinei, Puiu doarme în fotoliu cu o carte pe genunchi.

GATLNCA *(servitoarea—eăec a familiei, 60 de ani. încă vioaie şi vrednică. Intră şi trînteşte uşa cu putere, fără să observe pe Puiu).*

Puru *(sare ars. E un băiat de şaptesprezece ani. Crescut parcă numai în sus. Nu are deloc alura sportivă a băieților de vîrsta lui).*

UATLNCA *(observîndu-l) :A&â* ! Dormeai?... *(îi pare rău că l-a trezit aşa de brusc.)*

Puru: Ei, aş ! Unde vezi că dormeam? învățam. învățam... cu ochii închişi.

CANTTNCA *(malițioasă):* Păi, da! Că cu ochii închişi se vede mai bine...

PUTU: Te cred... Toate lucrurile se văd mai bine eu ochii închişi, cînd te gîndeşti la ele atent...

CATINCA: O fi, acu'după moda nouă.. .înainte, cu ochii închişi, ştiu că nu vedeau decît orbii... *(Familiar.)* Ia cărţile de acolo că trebuie să pun masa...

Puru: Da, cît e ceasul?

CATINCA: Trebuie să fie opt, că al meu de la bucătărie a stat de un ceas şi era şapte... *(Se uită la pendulă.)* Exact! Opt şi jumătate... Acu' trebuie să vină domnişoara de la birou. *(Privind cărţile.)* Le iei de aici, ori ţi le pun pe foc? *(Eîde şireată.)*

Puiu *(luîndu-şi cărţile):* Ah ! Cum le-aş mai pune pe foc, Catinco dragă...

CATIKCA: Dumneata? Să-ţi pui cărţile pe foc?... Haida-da ! „Nu există"... După ce stai toată ziua cu nasul în ele.

Puru: Şi, totuşi, o să vezi cum o sa le pun pe foc... După bacalaureat... Le incinerez în bloc...

CATINCA: Vorbe... Cineva care a luat primiul întîi în toate clasele, nu-şi arde niciodată cărţile... Le leagă, le păstrează, cum păstrează decoraţiile ăi de termină războaiele cu viaţă.

Puru *(ia o carte):* Uite, vezi? Pe asta o execut cea dintîi... Şi nu pe jeratic... La cuptor, ca să sfîrşească în chinuri groaznice... Ascultă, Catinco!...' Tu ştii cine e Catilina?

OATINCA: Cum îi ziseşi?

Puru: CATILINA!

CATINCA: Nu ştiu! Nu e de p-aci de pe la noi?

PUTU: NU... E, un mizerabil de conspirator... Dar, conspirator, ştii ce-i aia?

OATLNCA *(doctă, punînd masa):* E, brava! Cum să nu ştiu? E de-ăia cu pelerină care conspiră pe la cinematograf. .. cînd mă duc cu cocoana...

PUTU: Exact...

CATINCA: Şi ăsta, Catilinică ăsta, contra cui a conspirat?

Puru: Contra elevilor de liceu, secţia modernă. Şi asta numai într-adins, pentru ca c'lănţăul de Cicero să poată ţine discursuri la Roma, pe care să i le învăţăm noi pe dinafară, în Bucureşti.

...CA: E ! Să te audă dumnealui că-1 faci clănţău... Să vezi cum te dă afară din şcoală... Te-ai deşteptat indispus şi de-aia vorbeşti aşa.

•prjTU: Ba nu ! Vorbesc pentru că m-am plictisit să mai învăţ... Ce nevoie am eu de Cicero şi de Catilina ? Ce mă priveşte pe mine cu ce e egală tangenta de A sau suma pătratelor catetelor ?

CATINCA: Mă rog. Omul trebuie să-nveţe de toate...

puru: Petru ce ?

CATINCA: Ca să ştie...

puiu: Ca să ştie ce ? Cîţi dinţi şi-a rupt Sinan Paşa la bătălia de la Călugăreni şi care este formula chimică a acidului sulfuric ? Fleacuri, domnişoară Catinco ! Astăzi, omul trebuie să ştie numai un singur lucru... Cum să facă dintr-un leu, doi, din doi, patru şi din patru, patruzeci... ori asta nu se învaţă nici la latină, nici la trigonometrie.

CATINCA: Păi, sigur... Asta se-nvaţă de la ţiganii care fac dintr-un leu, doi.

Puru: Catona din Uttica ar mînea la „pîinea zilnică", astăzi şi, în schimb, Milică Dumitrescu, logodnicul soră-mi, cîştigă o avere vînzînd accesorii de automobil... Ia întreabă-1 pe Milică cine e Filip al II-lea ? O să-ţi răspundă că e băiatul lui Filip cu reprezentanţa de automobile şi că-i zice al II-lea ca să se deosebească de Filip I, frate-său mai mare, care e tot extrema dreaptă în nu ştiu care echipă de fotbal...

CATINCA: Doamne fereşte !... De ce te legi acuma şi de domnul Milică ?

Puru: Nu mă leg. îl citez... Milică îmi impune respect... Fiindcă are prăvălie şi, în loc să se omoare cu Cicero, moare după Magda, după soră-mea...

CATINCA *(a pus faţa de masă, tişlaifărul etc):* Lasă-mă în pace să pun masa. *(Deschide uşa şi strigă spre vestibul.)* Cîte tacîmuri pun la masă, coniţă?

MAMA. *(de afară):* Trei.

CATINCA: Păi, a spus domnişoara la prînz că astă-seară vine şi domnul Milică.

MAMA: Atunci, de ce mă mai întrebi? Pune patru...

CATINCA: Bine.

MAMA *(tot de afară, pînă la indicația contrară):* Catinco i Avem cartofi f

CATINCA: E, destui.

MAMA: Pune să fiarbă mai mulți că-i plac lui Milică cvj unt.

PUIU: Mamă ! Mie să-mi faci jumări cu brînză în loc de cartofi...

MAMA: Cum să nu ! Că sîntem la restaurant... să gătim pentru fiecare ce-i place.

PUIU: Atunci, fă jumări pentru toată lumea.

CATINCA *(ia un scaun de la masă și-l dă deoparte):* Iară ați pus la masă scaunul ăsta rupt ? Totdeauna îl puneți cînd avem musafiri.

PUIU: Da' ce? Milică e musafir? Nu uita că mănîncă la, noi cel puțin de trei ori pe săptămînă... Și cînd. cineva mănîncă la noi de trei ori pe săptămînă, nu mai e un musafir. E o victimă. Și, în orice caz, nu-nțeleg de ce să stau numai eu pe scaunul cu risc? Să stea și el că, oricît — pe jumătate deocamdată — face parte din familie.

CATINCA: Apropo, că veni vorba. Și pe cînd crezi, domnule Puiu, c-o să facă parte de tot?

Puiu *(CU indiferență):* Știu și eu?... Am auzit prin casă că o să facă nunta la toamnă... Eu sînt „copil", nu mi se spun asemenea lucruri „serioase".

CATINCA: Pe vremea mea, ce să spun, nu se lungeau logodnele atît... Uite, de exemplu, a mea personală... cum e azi, m-am cunoscut cu el în Cișmigiu, că era duminică... Mîine m-am logodit, că era luni, duminica ailaltă ne-am cununat și, la o săptămînă după nuntă — tot într-o duminică — ne-am bătut pînă luni dimineața, de parcă eram luați de cînd lumea...

Puiu: Ei da... alea zic și eu vremuri, erau numai patriarhale !... Bătaia făcea parte din luna de miere...

CATINCA *(visătoare):* Auu, ce frumoasă o să fie domnișoara noastră mireasă. Și lui domnu' Milică o să-i stea bine cu pălărie tare...

Puiu: Crezi?

CATINCA: Sigur... că o să-1 mai înalțe. în viața mea n-am putut să sufăr ginere bondoc.

(Mama intră. O femeie de cincizeci de ani, încă „bine". De o mare simplitate. Pendula bate puternic o dată.)

ruTiNCA *(lui Puiu, cu ochii spre pendulă):* Cît zise că e?

3IAM4-: ^on® un sfert--- De ce o fi întîrziind Magda atît?

pniu: Probabil c-a trecut să-1 ia pe Milică de la prăvălie și-l așteaptă pînă închide...

MAMA: Zău, mult muncește și băiatul ăsta!... N-aș fi crezut să fie atît de lucru într-un magazin cu accesorii de automobile,

puru: Și cum industria automobilă e în plin progres, și'magazinul lui Milică va fi, implicit, în plină ascensiune... în cîțiva ani de zile, junele meu viitor cumnat va fi un om cu automobil și fără accesorii.

MAMA: Și merită să fie... Fiindcă a muncit și a ajuns. Acum cîțiva ani era vînzător la „Ford" și nu îi e rușine s-o spună... Azi are el vînzători.

Puru: Și face pe Ford cu ei...

MAMA *(zîmbind):* Păi, tuuu !...

Puru: Eu țin la Milică foarte mult... Dar îmi place să-1 tachinez... în contumacie.

MAMA: Catinco, du-te la bucătărie și întoarce friptura...

CATINCA: Vin, ai pus dumneata în sos?

MAMA: Da, da. Am pus chiar prea. mult.

CATINCA *(iese):* Atunci, eu numai o-ntorc și la sos nu m-amestec...

MAMA: Chiar te rog să nu te amesteci și numai să-1 amesteci cu cartofi.

Puru *(revine la teancul de cărți și le contemplă o clipă):* Uf ! De-ar trece odată și bacalaureatul ăsta...

MAMA: Ți-e frică? Ție?...

PUIU: Frică? Cum o să-mi fie frică?... M-am plictisit însă, mamă !

MAMA: De! Primăvara!... Ai și tu șaptesprezece ani. E normal, să înceapă să te plictisească școala.

PUIU *(se apără cu oarecare pudoare): A,* nu ! Nu de ce zici tu... M-am plictisit însă, fiindcă nu se termină mai repede... Să scap de liceu... Să-mi fac și eu

un rost... Să cîştig şi eu ceva... *(Un timp.)* Ştijl că mă gîndesc de multe ori că Milică nu se însoary mai repede cu Magda din cauza mea?...

MAMA: Din cauza ta? De ce?

Puru: Fiindcă eu nu cîştig nimic... Fiindcă odată însurat, s-ar simţi, poate, obligat să ne ajute şi pe noi.,

MAMA *(care luase un ziar şi-l parcursese):* Prostii., Magda nu vrea să se mărite aşa de repede... *(Q pauză mică.)* Milică, atîta îi e...

Puiu: Da... Dar mi-ar părea bine dacă Magda i-at spune, totuşi, lui Milică, limpede...

MAMA: Ce să-i spună?

Puiu: Că nu trebuie să se gîndească, în nici un caz, că va fi nevoie să aibă grijă de mine... Spune-i tu Magdei să-1 lămurească.

MAMA: Bine... am să-i spun. *(E distrată cu jurnalul.)*

Puiu: Da, dar nu aşa cu frică... cum eşti tu obişnuita să vorbeşti cu ea... Ştiu că, ţie, îţi e frică de Magda.

MAMA: Frică? Nu !... însă nu-mi place să m-amestec în treburile ei... Mai ales că, de cinci ani de cînd a murit tată-tău, ea se ocupă şi de treburile mele,

CATINCA: Am pus, coniţă.

MAMA: Ce?

CATINCA: Trei linguri de vin în sos. *(Rămîne în uşă.)*

MAMA: Vai de mine! *(Vrînd să iasă pe lîngă Catinca.)*

PUIU: o să ne-mbătăm din friptură.

MAMA: Cel puţin, ai întors-o?

CATINCA: Na ! C-am uitat... Fir-ar a ciorilor de friptură! *(Ies.)*

PUIU *(se apropie de caietele lui. Se aşază la masa că marc, desface un caiet şi o carte. Reflectează puţin, rozînd capătul creionului. Apoi scrie, urmărind p carte):* Sin² de A + cos² de A egal cu... *(Dezgustat de el.)* Egal cu habar n-am...

(Se aud voci şi o uşă care se deschide.)

MITICĂ *(tînăr de douăzeci şi şase-douăzeci şi şapte de avi Bine legat. Aer de om cumsecade şi de „băiat bun")*- Noroc, şefule...

puiu *(fărăsă-şi ridice ochii din cărţi):* Sal'tare directore...

JJJLICĂ: Toceşti... toceşti... *(Scoate unpieplănaş de buzunar şi îşi face freza.)* La ce toceşti? La trigonometrie?

puru: Nu la trigonometrie. La matematică...

MILICĂ: Ce-are a face... Tot pe cifre se bazează... *(Se caută în buzunar.)* Na ! că uitai să-mi iau... N-ai vreun jurnal de astă-seară?

Puru: Ba da ! Uite-1 colo lîngă radio... L-a studiat mama pînă acuma.

MILICĂ: Ăhă ! Mersi... *(Ia jurnalul, se aşază şi caută ceva în jurnal.)*

Puru: Care va să zică... j

MILICĂ *(a găsit ce caută în jurnal şi mormăie în acelaşi timp cu Puiu):* Renta stabilizare 60...60 1/8... Dezvoltare 583/8... 581/2... Consolidare 39 5/8... 39 3/4. înzestrare 83,83 1/8.

MAGDA *(intră. Are douăzeci şi unu de ani. Frumoasă, deşteaptă, energică. Ea e „energia" şi, totodată, mîndria casei): Bonsoir,* Puişor... Ce mai faci?

Puiu: Minus...

MAGDA: Iară minus?... *(Surîde.)*

MILICĂ: Plus... 2/6

MAGDA: Ce e plus?

MILICĂ: înzestrarea...

MAGDA: Mama e la bucătărie?

Puru: Da... Pune vin în sosul de la friptură... De la cinci după-prînz face cu schimbul cu Catinca... Pînă la urmă, o să mîncăm vin la tavă... *(Reia.)* Sin² de A + Cos² egal cu...

MAGDA *(se reazemă de umărul lui):* Egal cu unu. Ca să vezi că tot ţin minte formulele fundamentale din trigonometrie.

MAMA *(reintră):* Bună seara, copii.

MILICĂ *(se ridică):* Sărut mîna...

MAGDA *(atentă la ecuaţie): Bonsoir,* măicuţo...

MAMA: Dar ce-aţi venit aşa de tîrziu?

MILICĂ: Magda !... Eu am vrut să venim mai devreme... Dar Magda... nu s-a lăsat pînă n-am mai scris la maşină cîteva oferte... după ce închisesem prăvălia

MAMA: Foarte bine!... Treburile înainte de toate... I

MILICĂ: Da, sigur... sigur că da... Dar Magda exagerează niţel cu ofertele, înţelegi? *(Milică repetă foarte des, după cum se va vedea, cuvîntul înţeleg, pe care îl* I *pronunţă însă „înţe'egi?".)* Degeaba scrie ea oferte. Dacă-i place clientului, înţelegi, vine şi fără oferte... şi dacă nu-i place, poţi să-i trimiţi, înţelegi, şi o sută de oferte şi tot degeaba... *(Sentenţios.)* Baza comerţului, înţelegi, nu e oferta... E cererea.

MAGDA *(care a stat aplecată deasupra caietului lui Puiu):* Gata. Ai văzut că a ieşit?

MAMA *(privindu-şi cu dragoste familia):* Draga mamii... După ce munceşte toată ziua, seara îi mai ajută şi lui frate-său.

MUICĂ *(cu o mare admiraţie, privind spre Magda):* Zău, mă mir unde am găsit-o !

MAMA: Adevărat !... Unde mai poti găsi o fată ca ea, în ziua de azi?

MILICĂ: Nici în străinătate nu cred să mai fie, înţelegi? *(E tot în admiraţie.)*

PUIU *(imitîndu-l):* înţeleg...

MAGDA: Vezi, dacă zici mereu aşa? Bîde de tine...

PUTU *(CU poanta):* înţe'egi?...

MILICĂ: NU ştiu ce naiba să fac, să mă dezvăţ... M-am obişnuit aşa, înţelegi...

(Toţi rid uşor.)

MAMA *(lui Milică):* Te necăjesc...

MILICĂ: NU e nimic... *(Intelectual.) Qui spaime, se taquine... (Pronunţă „CM semă să tachina". Se uită cu admiraţie crescută la Magda, un timp, apoi se adresează mamei.)* Zău, mamă, cîteodată, \& prăvălie, cînd stau aşa cu mîinile pline de ulei şi — pardon de expresie, put a cauciuc — mă uit la ea, înţelegi, şi nu-mi vine să cred că sînt logodnicul ei. Ea porunceşte, eu execut... Toată lumea o ascultă şi-o iubeşte... Cîteodată, îmi vine aşa să mă maschez în client, numai să mă servească ea...

MAMA: îmi pare bine că eşti mulţumit, Milică...

MILICĂ: Mulţumit? Ehe ! Asta nu e nimic, înţelegi... *(Onest şi tot într-o vorbă.)* Sînt fericit, mamă!... *(Un timp mic.)* Ştii că vorbesc şi singur pe chestia asta?

MAMA: Da? Şi ce-ţi spui? *(Surîde.)*

MILICĂ: Mă uit în oglindă şi-mi zic aşa... „Mă, Dumitrescule! Ai avut un noroc chior, înţelegi." De fapt, ca să fiu sincer, fiind numai cu mine în intimitate, zic chiar „noroc porcesc".

MAMA: Bagă însă bine de seamă. Norocul vine numai o dată în viaţă... Trebuie să-1 ţii bine, cînd ai pus mîna pe el...

MAGDA: Mîncăm, măicuţo? Milică trebuie să fie mort de foame.

MAMA: Gata, mamă... Peste cîteva minute ne aşezăm la masă... *(Observînd un gest de oboseală la Magda.)* Eşti obosită?

MAGDA: Deloc... Dacă e un film bun pe undeva, m-aş duce la un cinematograf cu Milică.

MILICĂ: Hai să mergem la „Marna"... că are şi artişti.

MAGDA: NU... Nu-mi plac filmele întrerupte... Dă-mi niţel jurnalul, te rog, să văd ce şi unde se joacă. *(Milică i-l dă şi ea începe să-l răsfoiască.)* Aaa !... Săptămînă viitoare cîntă Hubermann la Ateneu.

MAMA: Du-te şi tu...

MILICĂ : Din ce cîntă ăsta?

MAMA: Din vioară...

MILICĂ: Phu !... Atunci ne ducem sigur. Eu sînt mort după lăutari... *(Magdei.)* Mergem, nu?...

MAGDA: Să vedem...

MAMA: NU se poate să nu te duci... înainte nu pierdeai nici un concert...

MAGDA: înainte erau alte timpuri, mamă... Şi eu eram altfel... Acuma, însă... *(Un gest elocvent. Vede mutra tristă a lui Milică)* Să nu crezi că nu sînt mulţumită şi cu viaţa noastră de-acum... Dar, să-ţi spun drept... după o sută de telefoane cu fabrica „Vulcan" şi altă sută cu fabrica de cauciucuri „Banloc"...

MILICĂ : Sînt cele mai bune.

MAGDA : Şi după o zi întreagă de facturi, oferte, tocmeli şi explicaţii tehnice, Bach... interpretat de Hubermann... nu se potriveşte... nu merge... Mi-ar mirosi a benzină.

MAMA: Ba, eu cred că tocmai asta ar face să-ţi dispară — măcar pentru un ceas — mirosul de benzină lipit de nări şi ţăcănitul de maşină întipărit în urechi.

MAGDA: Da, măicuţo, şi tu ai dreptate... din punctul tău de vedere... şi-apoi... Hubermann...

MILICĂ: Degeaba !... Pe Măria Tănase n-o taie nimeni... *(Magdei.)* Ţii minte ce mult ne-a plăcut, cînd am fost s-o auzim?...

MAGDA *(nejignită de platitudinea lui. Obişnuită, resemnată şi un pic amuzată):* îmhî...

MILICĂ: Aşa friptură ca-n seara aia, n-am mîncat de cînd sînt...

PTJTTJ: Apropo de friptură... Mîncăm ori nu mîncăm... Se arde vinul la cuptor...

MAMA: Mai întîi, du-te şi te spală pe mîini.

Puiu: Dacă faci jumări cu brînză, sînt în stare să fac şi baie...

MAMA: Mă mir chiar, de ce nu aduce la masă? *(Se ridică.)* Asta e ! Pînă nu mă duc eu la bucătărie... *(Pleacă.)*

Puiu *(O opreşte din drum):* Mamă... Mă iubeşti?...

MAMA *(se uită la el mirată):* De ce?

Puru: Dacă mă iubeşti un pic... nu mai pune nici un strop de vin... ştii tu în ce... *(Mama mea să-l ia de urechi în glumă, el o ia de talie şi, deschizînd uşa mamei, galant.) Passez... beaute... (Au ieşit.)*

(Magda răsfoieşte mai departe in jurnal.)

MILICĂ: Am uitat să-ţi spun, azi, cînd ai fost la poştă, mi-a telefonat de la firma „Bălănescu"...

MAGDA: Sper că nu le-ai mai acordat un nou termen.

MILICĂ: NU, dar...

MAGDA: Fără „dar"... Dacă mîine nu achită cei zece mii de lei... le protestăm poliţa.

IOTTICĂ* Sigur că de plătit o să plătească. Vezi, însă.
m Înţelegi...

MAGDA: Nu! Nu-nţeleg. Nu se mai acordă nici un fel de termen. Noi avem nevoie de bani la magazin, nu de termene.

MILICĂ: Lasă, nu te mai enerva... Acum sîntem acasă, nu la prăvălie... Dă-le încolo de afaceri... şi de poliţe, şi de termene, şi de tot... *(0 priveşte plin de iubire.)* Aş avea atîtea altele de spus...

MAGDA: De exemplu, ce? *(în felul cum întreabă, e amabilă.)*

MILICĂ *(pregătindu-se să înceapă, cu mare greutate):* Uite, Magda... vezi tu. Eu, înţelegi, nu e aşa... prin urmare...

MAGDA *(un surîs):* Ce sînt pregătirile astea oratorice?... Şi mai ales acuma... pe stomacul gol.

MILICĂ: Dacă mă iei în periplizon, nu pot să mai spun nimic... Află că de o săptămînă mă pregătesc în secret pentru convorbirea asta... Am luat şi un sirop contra timidităţii şi pentru stimularea inteligenţei.

MAGDA: Vai de mine... Dar ce-ai de gînd să-mi spui?

MILICĂ: Acum gata... Mi-a pierit curajul... *(Ca pentru el.)* Şi-nvăţasem pe dinafară, fir-ar să fie... de sirop...

MAGDA *(CU frumosul):* Haide, Milică, ia uită-te tu în ochii mei... drept, cinstit, aşa cum ştii să te uiţi tu... şi să vezi sirop contra timidităţii... *(îi ia mîinile şi se uită în ochii lui. Milică se uită în ochii ei.)* Ei ! S-auzim...

MILICĂ *(CU greutate):* Uite, Magda... de două luni, înţelegi, de cînd ţi-am pus pe deget inelul ăsta... *(îl pipăie pe al lui),* m-am gîndit foarte mult la tine... înţelegi?

MAGDA: înţeleg... şi sper că nu te-ai gîndit de rău...

MLLICĂ: EU... Cum o să mă gîndesc la ceva de rău... De fapt, însă, mie mi se întîmplă foarte rar să mă gîndesc... N-am timp... Seara, cînd vreau să mă gîndesc, în pat, sînt prea ostenit şi-o muclesc imediat...

MAGDA: Bietul băiat...

MILICĂ: TU ştii cine sînt eu... Ştii cît am muncit ea să ajung unde sînt şi cit muncesc ca să pot fac, cîte un pas mai departe... Pînă cînd te-am cunoscut pe tine, eu n-am ştiut altceva decît munca... un pic de mîncare şi un pic de odihnă, atît. Acum însă, m-am schimbat, înţelegi?... M-ai schimbat tu,' • adică. Acuma mi mai trăiesc aşa prosteşte... Arn început, înţelegi, să citesc şi cărţi... Am fost la cinematograf... la teatru... 'Ba, într-o duminică de dimineaţă, m-am dus şi la o conferinţă... Am aflat precis... cum se înmulţesc şi se hrănesc peştii, înţelegi, nu prea are chestia asta de-a face cu accesoriile de automobile, dar oricît... Cînd mănînc cîte o plătică în saramură, în colţ „La Tăticu", ştiu că mîncarea respiră prin bronhii.

MAGDA: E, da, tot e ceva... Mănînci ştiinţific...

MILICĂ *(rîde):* Mă iei „afer"... Nu e nimic... încet, încet am să mă cultiv, să mă şlefuiesc, să ajung şi eu, înţelegi, de familie bună şi intelectuală ca tine... Azi-noapte, de exemplu, am terminat de citit o carte extraordinară...

MAGDA: Da? Ce carte?

MUICĂ: „Iun vi." *(Une vie.)*

MAGDA: A ! De Maupassant.

MILICĂ: Nu. *(Simplu.)* De Alcalay... Şi-am mai citit şi *Stăpînul lumii* de Dumas. *(Pronunţă cum se scrie.)*

MAGDA *(corectîndu-l drăguţ):* Dumas... *(Pronunţînd corect.)* Că nu e român, Milică...

MUICĂ *(nesupărat):* Mă rog... nu ştiu ce naţie e, dar romanul e nemaipomenit, înţelegi... E o parte, cam pe la mijloc, în. care vorbeşte despre logodnice...

MAGDA: Da? Şi ce spune despre logodnice?

MILICĂ: Că... înţelegi... cel mai fericit timp din viaţa fetelor este logodna... şi are dreptate...

MAGDA: Da? De ce, mă rog?

MILICĂ • Fiindcă aşa e ! Cînd e logodită o fată, n-are nici o treabă... Toată ziua umblă după tîrguieli... toată lumea o felicită... toate prietenele nelogodite crapă... Dacă plînge fără motiv... nu zice nimeni nimic. Dreptul ei, e logodită... Dacă rîde ca proasta, pardon de expresie... mă rog ... e logodită. Dacă vrea ceva... imediat se face... e logodită. Dacă are nervi şi vrea să-ţi dea şi cu ceva în cap, trebuie să-i zici mersi... fiindcă are nervi... că, înţelegi, e logodită...

MAGDA: în privinţa asta, cred că eu nu semăn deloc cu logodnicele de care A'orbeşte Dumas...

MILICĂ: Exact... Şi tocmai de-aia m-am gîndit că poate... tu nu eşti pentru mine o logodnică adevărată...

MAGDA: Nu-nţeleg ce vrei să spui?

MILICĂ: Vreau să spun că... poate nu eşti fericită, aşa cum trebuie să fie o logodnică... şi atunci nici nu pari ca celelalte.

MAGDA: Tot nu-nţeleg, Milică...

MILICĂ *(simplu):* Cred că nu eşti o logodnică adevărată, aşa cum scrie Dumas... pentru că logodna noastră nu s-a născut din dragoste... Ştii bine că... ne-a aranjat-o madam Corcoveanu...

MAGDA: Se poate, Milică, să te gîndeşti la aşa ceva? *(îl mîngîie duioasă.)*

MILICĂ: De ce să nu mă gîndesc, dacă aşa este?... Şi sufăr la gîndul că pe tine lucrul ăsta te doare... şi dacă ţi-am spus toate astea, înţelegi... ţi le-am spus numai ca să-ţi spun... că... eu aş vrea... înţelegi, nu ştiu cum să mă exprim... ca să spun... *(Decis.)* Magda... Aş vrea ca şi tu să fii la fel cu logodnicele din carte. Fiindcă eu te iubesc cu adevărat... te iubesc... nu pentru că m-a petit madam Corcoveanu... înţelegi, ca partidă, adică!... Te iubesc pe tine în persoană...

MAGDA *(CU un zîmbet):* Eşti foarte drăguţ, Milică... *(Cu căldură.)* Nici nu ştii cît ai fost de drăguţ acuma...

MILICĂ: Magda ! Te iubesc de-adevărat...

MAGDA: Şi eu sînt acuma o logodnică adevărată... aşa cum scrie Dumas. Fiindcă sînt fericită... Ai făcut foarte bine că mi-ai spus ceea ce mi-ai spus... Fiindcă pînă acuma, ce e drept, deşi logodiţi de-atîta timp, noi n-am prea vorbit de dragoste... Ne-am bănuit numai

sentimentele... Acuma m-am convins că mă iubeşti... Acuma ştiu sigur...

MILICĂ: Şi e bine cînd ştii sigur?

MAGDA: B foarte bine, Milică... E minunat... Simt ceva cald, bun, tulburător chiar, în fiinţa mea întreagă... Ca un sînge nou, proaspăt, pompat în inimă... i

MILICĂ: în auricule şi ventricule... Am fost şi la o conferinţă despre aparatul circulator... Şi, uite, că tot mi-a prins bine... Şi încă ce bine ! învăţ să-ţi cunosc inima...

MAGDA : E mai complicată decît un carburator... Vezi tu... pînă acuma... mă gîndeam că o să ne întemeiem căsnicia pe sentimente nesigure. Că o să plecăm în viaţă — împreună — cu inimi nedumerite... Că o să facem şi unul şi altul o căsătorie de raţiune... de convenienţă, cum se zice obişnuit. Şi, deşi eram mulţumită, îmi părea totuşi niţel rău... Pentru visurile mele de fată... pentru visurile pe care orice fată şi le face în ceasurile ei de confidenţe intime... şi pe care mai întotdeauna viaţa le striveşte brutal... cum ai strivi fluturii cu bolovani... Acuma, însă, cînd ştiu că mă iubeşti... cînd *(zîmbeşte)* hw godna noastră de convenienţă e reabilitată... simt în sufletul meu o lumină nouă şi parcă două aripi mari care s-au deschis.... Dragul meu... bunul meu Milică... logodnicul meu. *(îl sărută frumos.)*

MILICĂ *(în culmea fericirii):* Să ştii că-1 dau pe Dumas la legat...

MAGDA: Bine faci... Mi se pare şi mie că se pricepe mai bine la căsătorii decît madam Corcoveanu. Căsătoria adevărată nu e decît o întrebare şi un răspuns: Mă iubeşti? Te iubesc !

MILICĂ: EU ţi-am răspuns neîntrebat... Şi nici măcar nu ţi-am pus şi eu ţie întrebarea asta...

MAGDA: NU ! Şi nici să nu mi-o pui încă, Milică. Mai ai puţină răbdare. După cele ce mi-ai spus azi, în curînd, foarte curînd, socot că voi putea să-ţi răspund şi eu ţie tot atît de sigur şi de neîntrebată, cum mi-ai răspuns tu mie... *(Drăguţă ăe tot.)* înţelegi?

MiUCĂ *(convins):* Nu.

3lAGD^: Sărută-mă, atunci...

(Milică iniinde gura s-o sărute. La tanc, intră Catinca, urmată de mama şi Puiu, cu o farfurie de cartofi fierbinţi aburind. Milică care a rămas cu buzele întinse, ca să-şi dea o conlenenlă, incepe să sufle in vini.)

£4.TINCA *(ducîndu-se la masă):* De ce sufli aşa, domnule Milică?

MILICĂ : Am simţit că sînt cartofii fierbinţi şi mă exersez...

MAMA: La masă, copii.

Purtf: Dacă n-ai făcut jumări cu brînză, m-ai nenorocit. Şi m-am mai spălat şi pe mîini degeaba.

MAGDA: Luaţi loc, vă rog...

(Puiu îndepărtează scaunul rupt şi se aşază pe altul. Magda se aşază şi ea.)

MAMA *(se aşază. Lui Milică, rămas în picioare):* Şezi, Milică...

(Milică se aşază pe scaunul rupt.)

Puru *(începe să rîăă):* Hăă !

MAGDA: De ce rîzi?

Puiu: Fiindcă, în sfîrşit, astăzi stă şi Milică pe scaunul rupt. *(Solemn.)* Asta înseamnă că face parte din familie şi el.

(Catinca a lăsat farfuria şi iese. Mama serveşte cartofi fiecăruia. Puiu mai ia un cartof după ce mama a terminat de servit.)

MAMA *(lui Milică):* Unt vrei? Uite colea... Magda, serveşte-ţi logodnicul...

MILICĂ *(mamei):* Sărut mîna... *(Magdei.)* Mersi...

(Toii mănîncă. Puiu vertiginos.)

Puiu *(CU gura plină):* Faini cartofi...

MILICĂ *(mîncînd delicat şi competent):* Sînt cei mai buni... Porceşti.

MAMA: NUU... Ăia sînt roşii şi tari... Ăştia sînt chifle... *(Magdei.)* După-masă te duci la cinema?

MAGDA: NU cred... Sînt obosită... *(Se aude o sonerie. Toţi sînt atenţi.)* Ce poate fi la ora asta?

MAMA: Cine-o'fi?

MAGDA: Ştiu eu? Poate vreun coleg de-al lui Puiu.

PUIU *(CU gura plină):* Nu există... Sînt certat cu toţi.

MAGDA: Sau vreun băiat de la magazin...
MILICĂ: De la prăvălie? Mira-m-aş !
CATINCA *(intră cu o telegramă):* O telegramă pentru domnişoara...
MAGDA: Pentru mine? *(0 ia.)* Semnează dumneata, mamă...

(Mama ia creionul pe care i-l întinde Catinca şi vrea să-l moaie tn gură.)

CATINCA: Nul mai muia în gură, că l-am muiat eu.

(Mama semnează. Toţi sint curioşi.)

MAGDA *(după ce a citit telegrama):* Extraordinar!
MAMA: Ce?
PTJTIJ: Ce este?
MILICĂ: De la cine e?
MAGDA: Dau o sută de lei, dacă ghiciţi de la cine e...
MAMA: De la... nenea Mihăiţă?...
MAGDA: Nu.
Puiu: De la tanti Amalia?... Ne anunţă c-a murit?...
MAMA: Ţi-ai găsit... Tăntiţa Amalia, nici cînd o muri nu dă telegramă. De zgîrcită ce e...
MILICĂ *(scoate o sută de lei dintr-un portofelaş):* Poftim... N-am ghicit... De la cine e?
MAGDA: De la Boby Jeffries.
MILICĂ: Cine e ăla?
MAGDA: O prietenă a mea... nu ştii tu.
MAMA: Boby Jeffries? *(Se gîndeşt'e.)*
Puru: Aaa ! Americanca !... Prietena şi colega ta, de la pension, din Elveţia...
MAGDA: Exact... Mîine soseşte la Bucureşti, la „Athenee Palace"...

(Catinca, Intre timp, a ieşit cu recipisa, a strtns farfuriile şi vine cu friptura pe care o pune pe masă.)

Puiu *(frecîndu-şi mîinile):* E ! în sfîrşit a venit şi friptura de vin la cuptor...
MAMA: Ce gusturi şi pe americanii ăştia...
MILICĂ: Adevărat... înţeleg, noi să ne ducem să vedem America... Dar ei să vină să vadă Bucureştiul!...
PUIU: Lasă, c-avem şi noi zgîrie nori...
MILICĂ: E, da... că la noi e cerul jos...

(Mama serveşte friptura.)

MAGDA: Vai ce plăcere îmi face c-o s-o revăd pe Boby Am fost aşa de prietene în Elveţia...
MAMA: V-aţi şi scris un timp...
JÎAGDA: Doi ani de zile... şi de un an nimic N-a mai dat nici un semn de viaţă.
pUiU *(care a gustat cel dintîi din friptură)* • Mamă ! *(E încremenit.)*
MAMA: Ce este?
puiu: Ia gustă din friptură.
MAMA: Ce e?
puiu: Gustă dom'le !
MAMA *(gustă... Rămîne înlemnită cu lingura în mînă. Magdei):* Ia gustă, dragă...

(Magda gustă... Acelaşi joc.)

MILICĂ: Dar ce are?
Puiu *(lui Milică):* Gustă, să vezi.

(Milică gustă... Acelaşi joc. Tablou! Toii nedumeriţi, cu lingurile in mină.)

CATINCA *(intră alarmată de la bucătărie):* Staţi! Nu mîncaţi... că murim toţi... Am pus în loc de vin... spirt denaturat... la friptură...

TABLOUL II

Acelaşi decor... Mult mai îngrijit ca detalii. Se cunoaşte că Magda s-a ocupat special de interior pentru a-l face cît mai „select". Un buchet mare de crini, într-un vas, iese in evidenţă. Au trecut şase zile de la primul tablou... E ceasul opt seara. La ridicarea cortinei, Jiin — In smoching — stă cuviincios pe un fotoliu şi conversează cu mama. Catinca, în picioare, stă deoparte şi ascultă foarte atenlă.

MAMA *(conversaţia e convenţională):* Numaidecît e gata şi Magda... La cît începe concertul?

JIM *(e fratele lui Boby. Un american simpatic. Vorbeşte bine româneşte, cu destul accent american):* La nouă, doamnă ! Pentru asta am venit cu un ceas înainte ca să putem ajunge la timp. Hubermann... începe să cînte foarte exact...

MAMA: Şi surioara?

JIM: Boby?... E cu logodnicul ei la un ceai la Legaţia americană... Ne întîlnim cu toţii la concert...

MAMA: Zău... nu ştiu cum să vă mulţumesc... că-mi răsfăţaţi atîta fetiţa... De o săptămînă de cînd aţi , venit... aproape n-o mai văd...

JIM: Boby o iubeşte foarte mult... Şi nouă... ne efoarte simpatică...

MAMA: Ştiu !... Mi-a spus... *(Un timp.)* Să vă spun drept... îmi spusese Magda... dar nu credeam să vorbiţi atît de bine româneşte...

jjji: O ! Am vorbit şi mai bine... şase ani cît am stat în România... ca secretar de Legaţie...

MAMA: Şi acuma, nu mai sînteţi în diplomaţie?

JrM: Nu... După moartea fratelui meu mai mare... tatăl meu m-a rugat să-i iau locul. Să-1 ajut în întreprinderea pe care o conduce.

MAMA: Şi ce meserie are tatăl dumneavoastră? Comerciant, desigur, ca toţi americanii.

JIM: Da... E „regele broaştelor !... Avem cea mai mare fabrică de broaşte din lume...

CATINCA: Fabrică de broaşte?

JIM: Da şi de clanţe... de minere... de lacăte...

CATINCA: A ! Mă miram şi eu... La noi ştiam că nu le fabrică nimenea... Orăcăie singure prin toate bălţile... Ştiţi, credeam că vorbiţi de broaşte de celelalte... Cinstite !... Nu de alea de uşi...

JIM *(amuzat):* Da, ştiu... Azi chiar am mîncat o mulţime...

CATINCA: De broaşte? *(E îngreţoşată toată.)*

JrM: Da... pane cu lămîie şi piper.

CATINCA *(acelaşi joc):* Tot ce se poate... Da... şoareci nu mîncaţi?

JIM *(rîzînd):* Nu... N-avem nici o pisică în familie...

CATINCA: Am auzit că unii mănîncă...

JLM: Da? Şi unde se pot găsi?

MAMA: Păi... dacă sînteţi muşteriu... putem să vă prindem şi la noi.

CATINCA: Apropo de gustări! Mă duc să le aduc, coniţă?

MAMA: Du-te, Catinco ! Şi vezi să fie ţuica rece.

JrM: Vă mulţumesc, doamnă... Nu iau nimic înainte... După concert ne ducem cu toţii să supăm...

MAMA^ *(ca să zică ceva):* Şi cît mai staţi pe la noi?

JIM.- încă două săptămîni... După aceea ne ducem puţin prin Bulgaria... Grecia... Turcia... Indochina... Egipt... Palestina... Persia... India... China... Japonia... Alaska... şi de acolo înapoi acasă. Pentru logodna surorii mele, tata ne-a oferit la cîteşitrei un mic voiaj în jurul pămîntului...

"MAMA *(CU un surîs):* Şi cînd te gîndeşti că eu mi-am făcut voiajul de nuntă de la Cîmpulung la Braşov.

JiM: Şi cîte luni a durat?

MAMA: Una ! Cea de miere... Din care două zile dusul şi alte două zile întorsul... Că ne-am dus cu trăsura... cum era pe vremea aceea.

(Intră Magda. E in rochie de seară, frumoasă, elegantă, luminoasă. Jim se ridică.)

MAGDA: Bună seara, Jim...

JIM: Bună seara, Magda... *(îi sărută mîna.)* Eşti gata aşa de repede?...

MAGDA: Ca să nu te fac să mă aştepţi... şi să te plictiseşti...

JIM: Cum era să mă plictisesc... Am vorbit lucruri foarte interesante cu doamna...

MAMA *(ridicîndu-se):* Aşa, ca să treacă vremea... *(Spre ieşire.)* E !... Eu vă urez petrecere frumoasă... şi noapte bună...

JIM: Noapte bună, doamnă...

MAGDA: Noapte bună, măicuţo!

MAMA *(ieşind) :* Şi dacă vă interesează chestia cu şoarecii... îi spuneţi Magdei, luăm două-trei curse împrumut şi vă prindem... cîţi poftiţi... *(Iese.)*

MAGDA: Ce şoareci?

JIM: Vrea neapărat să mă convingă să mănînc.

MAGDA: Ce?

JiM: Şoareci...

MAGDA: Vrea mama să te convingă?

JIM: Da...

MAGDA: Fugi de-acolo... Cine ştie ce-a spus şi n-ai înţeles. Ia loc... Mai avem timp să stăm o jumătate de eeas de vorbă... Vrei whisky? Am.

JIM: Dacă ai...

MAGDA *(se ridică şi serveşte două pahare):* L-am cumpărat special pentru tine... eu nu beau decît sirop iodotonic...

JIM: O! Cîtă atenţie... cîtă atenţie...

MAGDA *(văzîndu-l cum o priveşte):* Ce te uiţi aşa la mine!

JIM: Mă uit cît eşti de frumoasă... astă-seară...îngrozitor de frumoasă.

MAGDA: Nu fi american...

JIM: Adică?

MAGDA: NU face complimente comerciale... Cu siguranţă că vrei ceva... Chiar numai în schimbul unui compliment... *Bussines.*

JTM: Da... Vreau să-mi dai un deget să ţi-l sărut... Unul singur... Şi pe cel mai mic ca să vezi cît sînt de modest... *(Magda îi întinde degetul. Jim i-l sărută... şi i-l reţine.)* Ştii, Magda, că din zi în zi semeni mai mult cu noi...

MAGDA: CU Toi?

JIM: Da... Devii din zi în zi mai americană... De-aia îmi şi placi atît de mult. Mie europencele nu-mi plac deloc. Fiindcă nu ştiu să surîdâ... Tu ştii... şi surîzi ca noi... Mereu... Ştii cînd ai surîs prima dată americăneşte?

MAGDA: Cînd?

JIM: Acum două zile, la operă... cînd m-am aplecat să-ţi ridic programul şi ţi-am sărutat glezna piciorului stîng... Cînd m-am ridicat de jos... surîdeai americăneşte...

MAGDA: Adică cum?

JIM: Uite-aşa, ca acuma... Adică mulţumită de ceea ce ţi se întîmplă...

MAGDA: într-adevăr, de cînd aţi venit voi, sînt foarte mulţumită de tot ceea ce mi se întîmplă.

JIM: Ştii'că în seara aceea, la operă, m-am amorezat de tine... între actul II şi III...

MAGDA: Te-ai amorezat de mine?

JIM: Puţin...

MAGDA: Păcat.

JIM: Păcat, de ce?

MAGDA: Că te-ai amorezat numai puţin.

JIM: Bine, dar de-atunci au trecut două zile... Şi ai zîmbit tot timpul... Ai devenit din ce în ce mai americană... Şi ştii care e rezultatul?... M-am amorezat de tine ca un european... Hai să mai bem un whisky... *(Toarnă.)*

MAGDA: Eu, nu... mulţumesc... Mă ameţesc...

JrM: Ei şi?

MAGDA: O să mă observe lumea la concert... şi gata [mi s-a dus prestigiul...

r

JIM: Şi ce? E mai bun un păhărel de whisky decît o găleată de prestigiu...

MAGDA: Pentru mine. nu... Eu țin la reputația, mea...

JIM: Mă rog...

MAGDA: Şi nu vreau să nemulțumesc pe nimeni cu purtările mele... americăneşti.

JIM: Dar pe cine poți să nemulțumeşti?

MAGDA: Pe mama... pe fratele meu... pe...

JIM: Pe mai cine?

MAGDA *(ridică din umeri):* Atît! Altcineva pe nimeni.

JIM: NU e adevărat... Mai e cineva.

MAGDA *(ia paharul pe care i l-a umplut Jim şi îl priveşte tandru):* Noroc !

JIM: Noroc... *(Ciocnesc şi beau... Ha puțin, el pînă la fund. îşi apropie scaunul de al ei.)* Ia spune-mi... afară de mama şi de fratele tău, pentru cine mai vrei tu să-ți păstrezi reputația neatinsă? Nu cumva ai vreun... prieten? *(Zice „prieten" mai mult cu înțelesul de „amant".)*

MAGDA: NU fi necuviincios, Jim... Paptul că aseară m-ai sărutat în maşină deşi nu mă cunoşti decît de cîteva zile, nu trebuie să-ți dea dreptul să crezi că am un... prieten.

JiM: Nu asta m-a făcut să cred... Ci faptul că, atunci cînd am vrut să te sărut a doua oară, ai sărit din maşină... şi ai dispărut cu o altă maşină fără să mai am timpul să te opresc.

MAGDA: Era tîrziu...

JIM: Pentru sărutări, cu cît e mai tîrziu, cu atît emâi bine...

MAGDA: Da... dar eu mă scol în fiecare zi la şapte dimineața...

JIM: La şapte? De ce?... Ca să faci gimnastică matinală?

MAGDA: Funcționarii tatălui tău la cîte se duc la slujbă?

JIM: NU ştiu... Ştiu numai că pleacă de la slujbă cînd mă scol eu... *(Bagă mîna în buzunar cu simplitate şi scoate un pachețel înfăşurat în foiță fină.)* Stai... Era gata să uit !...

MAGDA: Ce?

JrM: Un moment !... *(îi dă pachețelul.)* De ieri ți-am adus ceva... şi umblu cu el în buzunar...

MAGDA: Ce e asta? *(Desface pachețelul şi râmîne uluită.)* Jim... ai înnebunit ! O brățară cu briliante? *(O priveşte.)* Ah! Ce minune!... Bleu-blanc... Nu... Nu... Nu pot s-o primesc... Cum îți închipui că am s-o primesc...

JXM: Dar de ce? Nu e voie să primeşti cadouri de la prieteni... De la sora mea cum ai primit rochia asta de seară?

MAGDA: De la Boby e cu totul altceva... Vai ! E splendidă, să ştii. *(Priveşte brățara.)* De cînd sînt, n-am văzut o brățară mai frumoasă...

JIM: Şi eu de cînd sînt n-am mai văzut un braț mai frumos ca ăsta... *(îi ia brățara din mînă şi i-o pune pe braț.)*

MAGDA: NU... NU... NU se poate... *(Priveşte brățara pe braț.)* Trebuie să fi costat o avere!... *(Se apropie de oglindă şi face să sclipească pietrele brățării.)* Zău... mă răsfeți prea mult... Ia uite ce ape face... *(Se întoarce.)* Să ştii că toate astea n-au să se sfîrşească bine... Dumneata mă duci la slujbă cu maşina... la prînz mîncăm la Băneasa... Seara la „Continental"... Nu... nu, Jim... N-o să se sfîrşească bine, să ştii...

JIM: NU te mai gîndi la sfîrşit... Sîntem abia la început...

MAGDA: Fiecare clipă pe care o petrec cu tine... cu voi... e o picătură de otravă... Nu te supăra... dar nu pot s-o primesc. *(Vrea să scoată brățara.)*

JrM: Ba da !... Trebuie... *(I-o pune la loc pe braț.)*

MAGDA: Astă-seară, însă, să ştii... după concert, nu merg nicăieri... Mă aduci acasă...

JiM: Perfect... Acasă la mine...

MAGDA: Cum acasă la tine?

JrM: N-ai spus că vrei să stăm într-o seară de vorbă... .. mult.... mult... Stăm astă-seară... Luăm băuturi de la bar... punem patefonul... bem, dansăm... Ce vrei conversație mai agreabilă ca asta?

MAGDA: NU, nu... Astă-seară, după concert, mă duci la mine acasă... La tine o să vin altă dată... Zău... Mă gîndesc la mama care mă vede că vin în fiecare noapte, acasă, cînd se luminează de ziuă... La frate-meu căruia nu-i mai ajut la lecții... La birou . unde întîrzii regulat şi din ce în ce mai mult...

Serios, Jim... Nu se mai poate... Sînt extenuată., nervoasă... neliniştită.

JIM: Fiindcă bei puţin şi te gîndeşti mult... Aplic-j reţeta americană: „Bea mult şi gîndeste puţin" să vezi cum îţi trece imediat. Vii astă-seară [ₐ mine?

MAGDA *(drăguţă):* Nu...

JIM: Bem cît putem şi nu ne gîndim la nimic.

MAGDA: NU, Jim... Mă întorc imediat acasă...

JIM: Dar mîine vii"?

MAGDA: NU, nici mîine... Şi cel mai bun lucru pe care ar trebui să-1 fac, e să nu mai merg nici la concert.., Crede-mă, Jim... nu sînt cuminte, nu sînt cuminte deloc. Şi nu mă mai recunosc... *(Un timp mic.)* Da, da, trebuie să rup brusc... *(Fermă.)* Nu mai merg la concert...

JIM: Bravo...

MAGDA *(niţel surprinsă):* îţi pare bine?

JIM: Sînt încîntat...

MAGDA *(căreia îi e teamă să n-o ia în serios):* Mergem în altă parte?

JrM: Cum?..

MAGDA: Da... Au înflorit teii la Şosea... Trebuie să fie un parfum... Facem o plimbare cu maşina pînă la „Mioriţa".

JIM: Cine e domnişoara?

MAGDA: O fîntînă...

JIM: Apă? Brrr ! *(Se scutură.)* Să n-aud de apă... Mergem să bem şampanie...

MAGDA: Şampanie? *(Se scutură.)* Brrr !... Imposibil...

JIM: De ce?

MAGDA: E prea devreme pentru şampanie... Şampanie bem mai tîrziu... Acum ne plimbăm puţin... pe urmă mergem să mîncăm... Şi, mai tîrziu...

JrM: Mergem să bem...

MAGDA: Să dansăm... Ah !... Am poftă să dansez... S-aud muzică... Să văd lume elegantă... Şi vreau să beau... mult... mult.

JrM: Şi să nu te gîndeşti la nimic...

MAGDA: Da... Să nu mă gîndesc la nimic... Sau, cel mult, să mă gîndesc că e primăvară... Că e mai... c-am o rochie frumoasă şi o brăţară în care sclipesc toate stelele cerului şi că viaţa cîteodată e frumoasă... E foarte frumoasă... *(cu ochii închişi)* şi că nu mai miroase nici a cauciuc ars, nici a benzină uşoară...

ŢTM: Magda... *(îi apucă vîrful degetelor şi le sărută uşor. ' Magda îl lasă. E o clipă de vis... Se aude încet muzica militară, chitind un vals, la Şosea.)* Parcă sărut flori... *(încă îi sărută degetele.)*

MAGDA: Auzi muzica militară la Şosea... Şi teii!.. Şi în fiecare boschet o pereche de îndrăgostiţi cu buzele umede de sărutări... *(Se duce şi deschide fereastra spre grădiniţă. Muzica se aude mai bine. Jim vine lîngă ea.)* Şi deasupra tuturor sunetelor pămîntului... deasupra lumii ăştia înnebunite de primăvară... cerul ăsta imens... tandru.., senzual... ca un parfum împietrit...

JrM: Magda! *(0 apucă de umeri.)*

MAGDA *(se lasă):* Fii cuminte, Jim... *(Nu e convinsă de ce spune.)*

(Jim o întoarce spre el şi o sărută pe gură... Se aude muzica militară, de departe. Sărutare lungă. Catinca intră. Cei doi se despart la timp.)

MAMA *(are în mînă o cursă cu un şoarece în ea. O prezintă triumfătoare lui Jim):* Uite... Ai avut noroc... Am şi prins unul. Şi e gras ca un pepene.

TABLOUL IU

În aceeaşi seară şi acelaşi decor. E aproape trei noaptea. Mama, Milică şi Puiu joacă remy la masa mare. Deşi atenţi la joc, gîndul fiecăruia e in altă parte.

MILICĂ *(niţel trist şi neconvins de ce spune):* N-am avut un giocăr, toată seara...

Puiu *(dînd o carte):* Poate vrei un „peopă". *(Popă, pronunţat afectat.)*

MILICĂ *(spiritual):* Dacă mi-1 dădeai cu fustă în loc de anteriu, poate făceam ceva... *(Ia o carte din talon.)* Tot popă... *(O aruncă.)* Parcă e maslu în cărţi...

MAMA *(vrea să ia o carte, cu dichis, din talon):* S-o iau, să n-o iau... *(Reflectează cu cartea în vînt.)* îmi trebuie şi nu-mi trebuie... *(Reflectează.)* Hai s-o iau !.. Adică nu !.. N-o iau. *(0 aruncă.)* Lasă, frate, mai bine s-o iau. *(0 ia şi aruncă alta.)*

MILICĂ *(se uită în cărţile lui. Pendula bate de două ori):* Două ! *(Se uită la pendulă.)*

MAMA: Ai bătut?

MILICĂ: NU eu ! Pendula...

MAMA: Credeam că ai bătut cu două.

MILICĂ *(îşi consultă ceasul de buzunar):* Ce două?.. E trei fără un sfert... *(Spre pendulă.)* A rămas în urmă...

MAMA: Mă mir... că eu cu mîna mea am întors-o de dimineaţă...

jIiLTCĂ *(privindu-şi mai atent ceasul):* Al meu merge după radio...

puiu *(ca să schimbe vorba):* Ce faci, domnule ! Joci, ori nu joci?

MILICĂ *(foarte nemulţumit, brusc):* Păi... ce să mai jucăm? E tîrziu...

puru: Să terminăm talia asta... şi gata.

MAMA: Mă mir de ce întîrzie atît? Mi-a făgăduit că după concert vine direct acasă.

MILICĂ *(luînd o carte):* O fi fost programul mai lung... *(Arată cărţile lui Puiu.)* Ia vezi, dragă... Ce am eu aici?...

PUIU *(privind în cărţile lui Milică şi aşezîndu-i-le pe formaţii):* Trei dame, patru, cinci, şase, şapte, quartă... trei de doi... Ce să ai? Eşti remy.

MILICĂ: Da? *(Triumfător, etalează cărţile.)* Eemy !...

MAMA *(privindu-şi cărţile cu regret):* Şi de un ceas aşteptam o singură carte ! *(Le aruncă.)*

MILICĂ *(cu subînţeles):* Astă-seară e seara aşteptatului...

MAMA *(ridicîndu-se şi strîngînd cărţile de pe masă):* Probabil că s-au dus cu toţii undeva, după concert...

MILICĂ: Aseară la cîte s-a întors?

MAMA *(repede):* La unsprezece jumătate...

Puiu: AŞ! NU era încă unsprezece... *(Se vede că mint amîndoi.)*

MILICĂ: Concertul a fost la Ateneu?

MAMA: Da...

Puiu: Tot ce pot să-ţi spun e că Hubermann are totdeauna un program foarte încărcat...

MILICĂ: Orieît... e concert... nu e chef ca să eînte pînă dimineaţa ca lăutarii. *(Se uită iarăşi la ceas.)* Trei... îmi pare rău, dar nu mai pot să stau...

MAMA: E păcat să nu mai stai cîteva minute... Dac-ai stat pînă acuma.

Puiu: Mai stai, domnule, niţel, că nu mori...

MAMA *(fără să-şi dea seama de gafă):* Să vezi ce frumoasă era cînd a plecat cu americanul...

Puiu *(ca să repare):* Şi nu cu unul... Cu toată America după ea... Au venit cu toţi s-o ia... Boby, Jim şi logodnicul lui Boby... Ori cum naiba îl cheamă?

MAMA: NU ştiu... Are un nume de brînză...
MILICĂ: Rackfort...
Puiu: Nu... Alta tot străină...
MILICĂ: NU ştiu că n-am mîncat niciodată...
Puiu: A, da'î Cester...
MILICĂ: NU ştiu că n-am mîncat, înțelegi, niciodată... E băiat drăguț?
Puiu: Cine, Cester?
MILICĂ: NU... celălalt... fratele americancei...
PUIU: Ei, aş! Un jap lan decolorat şi antipatic... cu nişte dinți rinjiți... E şi chel...
MAMA: Şi mănîncă şi şoareci...
MILICĂ *(vesel):* Zău?
Puiu: Zău ! Cît a stat la noi a şi prins unul...
MILICĂ: Eee ! E banc !..
MAMA: Daeă-ți spun... Păi ce ! Americanii ăştia mănîncă de toate...
MILICĂ *(alt ton):* Adevărat... Chiar şi liniştea oamenilor... Atunci eu... vă zic noapte bună şi... *(ezită),* te rog, mamă, spune-i Magdei că mîine poate să vină mai tîrziu la prăvălie... cînd vrea. Să doarmă bine... că o să fie, probabil, obosită...
MAMA: Bine, Milică... O să-i spun... Numai de nu i s-o fi întîmplat ceva.
Puiu: Ce să i se întîmple?
MAMA: De ! Ştiu şi eu... Zilnic citeşti atîtea nenorociri în jurnale.
Puiu *(îi scapă vorba... cu necaz pe Magda):* N-ai nici o grijă ! Ceea ce i s-ar putea întîmplă Magdei, nu se dă la jurnal...
MILICĂ: Adică ce vrei să zici cu expresia asta?
Puiu: NU e o expresie... e o impresie.
MILICĂ: Păi, atunci... pardon de impresie... că ți-e soră mai mare şi nu e frumos să vorbeşti aşa... Nici în glumă, înțelegi?
Puiu: Dar tu ce-ai înțeles, mă, c-am vrut să zic...
MILICĂ: NU ştiu... că n-am vrut să înțeleg... în orice caz, ai putea să fii mai... ştii!... *(Se îndreaptă spre uşă, bâtîndu-şi obrazul cu un deget a „chestiune de obraz".)*

MAMA: Ți-ai lăsat pălăria în antreu?
MILICĂ: Da... Noapte bună şi sărut mîinile.
31AMA *(conducindu-l):* Cînd ne mai vedem?
MILICĂ: Păi, ştiu eu... Cînd vreți dumneavoastră. Noapte bună !
puru: Noapte bună !
MILICĂ *(lui Puiu, însă supărat):* Chereste... *(Repetă gestul la obraz şi iese.)* Mă rog !
puiu *(aşteaptă o clipă pînă pleacă Milică, apoi se suie pe un scaun):* Dacă aş fi în locul lui Milică, eu i-aş spune de la obraz Magdei... ce cred despre purtarea ei...
MAMA: Da' ce faci acolo?
puru *(coborînd):* Am potrivit pendula la loc... c-o dădusem în urmă cu un ceas... Eu nu-nţeleg ce poate să facă cu ăia, în fiecare noapte, pînă la trei-patru dimineața...
MAMA: Se distrează, ce să facă?.. Petrece... dansează... s-a antrenat... şi de ! e şi ea fată tînără... îi place...
Puru: Bine, dar nu trebuie să uiți că e logodită...
MAMA: EU nu uit... Ea să nu uite...
Puru: Păi, tocmai! Am impresia că a cam uitat... Şi nenorocitul ăsta de Milică e un băiat prea bun ca să ne batem joc de el... Şi eu unul, ți-o spun limpede... nu to-le-rez... *(Cu emfază.)* Oi fi eu minor, dar sînt singurul bărbat din casă. Şi dacă tata a sărăcit şi nu ne-a lăsat altceva... am moştenit de la el... un nume cinstit şi o reputație pe care sîntem datori să le păstrăm neatinse...
MAMA ***(CU** o uşoară duioşie):* Vai, ştii cum ai semănat cu taică-tău în clipa asta?.. *(Se aude o maşină care opreşte la poartă. Apoi, în liniştea pe care cei doi o fac, vocea lui Jim şi Magdei.)* Au venit... în sfîrşit... *(Ascultă.)*
Puiu *(ascultă şi el):* Iară a condus-o ăla...
(Vocile de afară încetează o clipă... Linişte.)
MAMA *(după o clipă de aşteptare):* Dar ce-or fi făcînd la poartă... Nici maşina nu pleacă... nici în casă nu intră...

PUIU: Probabil că-şi spun noapte bună pe americăneşte... Fără cuvinte. *(Se aude zgomotul maşinii care pleacă, apoi paşii Magdei în antreu.)* Sper că astă-seară, fiindcă tot nu te-ai culcat şi ai aşteptat-o, profiţi de ocazie şi-i tragi o săpuneală cum trebuie...

MAMA: N-ai nici o grijă... Eu zic rar, dar bine. *(înfoiată şi convinsă.)* Şi, dacă îmi răspunde, sînt în stare s-o şi plesnesc peste gură.

MAGDA *(deschide uşa încet şi intră în vîrful picioarelor. Are foarte multe „bagaje" de aseară: flori, o păpuşă, două balonaşe colorate... E un pic decoafată şi cu fardul oarecum şters de pe buze... Se vede că e niţel ameţită. Cînd dă cu ochii de mama şi de Puiu, rămîne în prag, neplăcut surprinsă):* Bonsoaaar copii !..

MAMA: Bună seara, fetiţa mamei... *(0 ia în braţe şi-o sărută.)* Bine că nu ţi s-a întâmplat nimic... Acum pot să spun... Mi-ai tras o spaimă... *(Puiu o fulgeră cu privirea.)*

MAGDA: Spaimă? De ce? E tîrziu tare?

PUIU: AŞ! Nici nu s-a crăpat de ziuă...

MAGDA *(surîde spre Puiu):* Hm !.. Dar ce e cu voi? De ce nu v-aţi culcat pînă acuma?

PURU: Fiindcă am avut musafiri...

MAGDA: Da? Pe cine? *(în timpul acestor replici îşi pune bagajele pe masă şi înnoadă balonaşele de capătul balansoarului.)*

PUIU: Pe Milică !..

MAGDA: Ce mai face?..

MAMA: Bine, ce să facă?.. Cu ale lui...

MAGDA *(ca să fie spirituală):* De cîte ori astă-seară, „înţe'egi"? ;

PUIU: N-a mai spus deloc. Cred c-a observat că spune degeaba, fiindcă tot nu-1 înţelege nimeni.

MAMA: A spus că, mîine de dimineaţă, poţi să te duci cît de tîrziu la birou.

MAGDA: Foarte drăguţ din partea lui... *(Se opreşte în faţa mamei.)* Mamă !...

MAMA : Ce?

MAGDA: Ia uită-te bine la mine ! Nu observi nimic?

MAMA *(uitîndu-se):* Nu... Parcă îţi sticlesc niţel ochii.

MAGDA: Dar aici ce-mi sticleşte? *(Ridică braţul cu brăţara .)*

MAMA *(speriată):* Hiiii ! Doamne, ce frumuseţe!

PURU *(curios):* Ce e aia? Ia să văd... *(Se uită.)* Sticlă marcată...

MAGDA: Să crezi tu... Briliante veritabile...

MAMA: Nu se poate...

MAGDA: Ba da... Ve-ri-ta-bi-le.

MAMA: De la cine o ai? De la Boby?

MAGDA *(minţind):* Te cred. Nu era s-o am de la Milică...

MAMA: Bine, dar asta trebuie să coste cel puţin o sută de mii de lei.

PUIU: Şi ştii că bijuteriile astea, care costă atît de scump, nu se plătesc ieftin niciodată.

MAMA: NU fi idiot.

PUIU: Nu. Sînt psiholog...

MAMA *(mai privind încă brăţara):* E o bijuterie, brăţara asta ! S-o porţi sănătoasă, mamă...

MAGDA: Mersi...

MAMA: Şi. ce-aţi făcut, astă-seară? V-aţi distrat bine?

MAGDA: Foarte bine... •

MAMA: Cum a fost la concert?

MAGDA: La concert... la care concert? A, da... a fost splendid... Nu ne-am mai dus... dar am aflat de la nişte prieteni care au fost...

MAMA: Dacă ştiam, mă duceam eu cu biletul tău...

MAGDA: îmi pare rău că nu m-am gîndit...

MAMA: Şi zi, v-aţi distrat bine... îmi pare bine...

PUIU: Mie îmi daţi voie să mă retrag... Avînd în vedere că m-am distrat mai puţin bine... mi s-a făcut somn... Vă salut... *(Magdei.)* Ţi-ai găsit rujul de buze?

MAGDA: Care ruj?

PURU: Văd că nu mai ai nici un pic pe buze... şi bănuiesc că ţi l-ai pierdut...

MAGDA: Iar eu bănuiesc că eşti un obraznic...

PUIU: Noapte bună... *(Iese demn.)*

MAMA *(văzînd că Magda se aşază):* Tu nu te culci?

MAGDA: Mai fumez o ţigară şi pe urmă mă culc.

MAMA: Bine... Eu mă duc... Nu că mi-e somn, dar poate adorm... Noapte bună, fata mamii! *(0 sărută.)* Şi vezi, ai grijă de brăţară... Pune-o bine.

MAGDA: 6 să dorm cu ea sub pernă... Noapte bună, măicuţei ! Dacă vrei, stinge şi lumina... *(Atârna o stinge şi iese.)* Mersi... îmi place să fumez aşa... în semiobscuritate... *(Rămîne aprinsă numai lampa mică. Magda aprinde o ţigară pe care începe s-o fumeze visătoare.)*

(Un timp. Apoi, Puiu deschide uşa cu băgare de seamă.)

Puru: Magda...

MAGDA *(deranjată din reverie):* Ce vrei?

Puru *(foarte om mare):* Aş dori să-ţi vorbesc.

MAGDA: NU mai spune...

Puiu *(acelaşi ton):* Aş putea să ştiu şi eu unde ai fost pînă la ceasul ăsta?

MAGDA *(nu observă aerul lui „serios". E mulţumită să vorbească cu cineva de tot ce-a făcut şi numai de asta îi răspunde):* întreabă-mă unde n-am fost? La Şosea... la „Cina"... la „Colorado"... la „Melody"... în toate barurile, pe rînd...

Puiu: Şi ce-aţi făcut acolo?

MAGDA *(ca să rîdă de el):* Am jucat loton...

Puiu: Degeaba vrei să mă iei aşa, că nu scapi eu glume. Deşi sînt fratele tău mai mic, în calitatea mea de bărbat, sînt mai mare... şi sînt dator să-ţi spun ceea ce mama n-a îndrăznit...

MAGDA: Ce anume? *(Devine atentă.)*

Puru: în legătură cu Milică... Te înştiinţez că e foarte supărat... din cauza americanilor ăstora cu care umbli de dimineaţa şi pînă de dimineaţă.

MAGDA: Ţi-a spus el?

Puru: Nu ! Milică e un om prea demn şi prea cumsecade ea să se plîngă, sau să facă vreun reproş... Eu, însă, am observat că nu e mulţumit... că e trist... că suferă... Adineauri avea remy de la „mînă — hand" şi nici n-a observat... Se gîndea la tine că nu vii pînă la ora asta. Ascultă, Magda... nu e frumos ce faci !

MAGDA: Dar ce fac?

•pţjiu: Tu ştii că, întotdeauna, în afară de dragostea mea de frate, am avut pentru tine o consideraţie deosebită. De cînd am început să judec, mi-am dat seama că eşti o fată inteligentă, cu judecată solidă şi plină de calităţi... Acum însă — de cînd cu gansterii ăştia — ai deraiat... Nu mai eşti tu... Nu mai ştii ce faci... îţi pierzi timpul în locuri care nu sînt pentru tine şi pentru viaţa pe care o trăieşti... Tu nu eşti făcută pentru ca să te întorci acasă dimineaţa cu balonaşe agăţate de mănuşă şi cu brăţări suspecte pe braţe.

MAGDA: Suspecte?... De ce suspecte? Cred că oricînd o prietenă atît de bogată ca Boby poate să-mi facă un dar ca ăsta... *(Se uită la brăţară.)* Recunoaşte că e splendidă, nu?

Puru: Recunosc.

MAGDA *(uşor grizată. O ajunge şampania):* Prin urmare nu e suspectă... e splendidă... Şi, te rog, să retractezi imediat ce-ai spus.

Puru: Nu! Nu retractez... *(E dîrz.)*

MAGDA: De ce?

Puiu: Pentru că nu e de la Boby... E de la frate-său...

MAGDA *(CU tandreţe spre brăţară):* îmhî! De la el e! Mare detectiv particular eşti tu, mă, piciule !

Puiu: NU sînt detectiv... Sînt psiholog...

MAGDA: Oooo ! Psiholog ! Copiii nu sînt psihologi...

Puiu: Eu nu mai sînt copil...

MAGDA: De cînd? Aseară la şapte, cînd te-am văzut ultima oară, erai...

Puru: M-am schimbat în noaptea asta.

MAGDA: Transformistule !... E ! Fiindcă spui că nu mai eşti copil... ia loc, te rog, aici... şi dă-mi voie să-ţi ofer eu o ţigară... Prima ta ţigară. *(îi oferă.)*

Puru *(aşezîndu-se):* Mersi... Nu fumez ţigări americane...

MAGDA: Nu !.. Da' de care fumezi?

Puru: De cinci ani fumez „Naţionale" şi nu le schimb...

MAGDA: TU? Fumezi de cinci ani? Tu? *(Rîde.)* Unde?

Puru: Unde găseşti tu şi cu mama mereu ocupat...

MAGDA: în cazul ăsta, mă predau... Recunosc că nu mai eşti un copil... Şi fiindcă, adineauri, m-ai întrebat

ce-am făcut astă-seară... uite... o să-ţi spun... Dar nu fiindcă eşti bărbat... ci fiindcă nu vreau să fii neliniştit. Fiindcă tu eşti neliniştit... Nu e aşa?

Puru: Da.

MAGDA: E ! N-am făcut nimic... din ceea ce ţi-i teamă ţie că aş fi putut să fac... Am rîs... am dansat... am băut un pic.

Puiu: Pic e ăsta?

MAGDA: Păi, da. Un pic cam mult... Am dansat ca o nebună... La „Melody", dansatorul localului m-a luat pe englezeşte: *I beg your,* pardon... Credea că sînt şi eu americană... *(Rîzînd.)* Vreo prinţesă a dolarilor... Eegina cremei de ghete !... Mai ales, judecind după brăţară...

Puiu: Şi nu i-ai spus că nu eşti?

MAGDA: De ce era să-i spun? Ce să-i spun? Că tata a fost unul din inginerii cei mai buni din România... Că a construit poduri... silozuri... diguri şi că din toate astea s-a ales cu o înmormîntare de clasa a treia... la „Sfînta Vineri"? Că eu sînt numai o biată stenodactilografă şi lucrez în biroul logodnicului meu, care vinde accesorii de automobil? Nici nu m-am gîndit... L-am lăsat să creadă... că m-am născut în zgîrie-norii noştri proprii... construiţi din miliardele pe care tata le-a cîştigat fiindcă a inventat scobitoarea cu două capete...

Puiu: E, dacă ai făcut numai atît, nu e nimic...

MAGDA: Dar ce ţi-ai fi închipuit tu că aş fi putut să fac... altceva. *(Puiu tace.)* Cum? Tu ţi-ai putut închipui?

Puru: Eu cunosc bărbaţii mai bine decît tine...

MAGDA: Dar trebuie să mă cunoşti pe mine, mai întîi, mai bine decît pe toţi bărbaţii... Va să zică... tu... fratele meu... ai crezut că e destul să ies într-o seară în oraş... să beau un pahar de şampanie mai mult... pentru ca să-mi pierd minţile... să nu mai ştiu ce să fac?

Puru: Mi-a fost teamă că...

MAGDA: Ce?

ptiitr: Americanii ăştia sînt daţi dracului... N-ai văzut în filme. Te ia la sigur. *How do you do. I am sorry... AU rightl...* Şi gata...

MAGDA: Jim, din acest punct de vedere, nu e american deloc, e foarte la locul lui... prea la locul lui...

puru: Mă rog. Eu n-am nimic împotriva lui. Nu-1 cunosc şi nici nu ţin... Am, însă, o singură pretenţie. Poate să mănînce tot ce vrea: beton, şoareci, sticle de lampă... şireturi de ghete... mă rog... Dar roşu de buze din familia mea, nu ! Fiindcă eu n-aştept să mă ia la box. Şi, cînd m-oi întărîta, îi trîntesc o cărămidă-n cap de la distanţă... de-1 trimit îmbălsămat la New York.

MAGDA *(amuzată):* N-ai nici o grijă, Puiule... Sora ta este aşa cum o ştii... Profită şi ea puţin de ocazie... că i-au venit nişte prieteni bogaţi... şi că, datorită lor, îşi poate permite să se amuze puţin... să cunoască o lume pe care n-a cunoscut-o şi să-şi strîngă rezerva pentru viitor... Rezerve de care am nevoie... Asta e tot... înţelegi? *(Imitîndu-l pe Milică.)* „înţe'egi?"

Puiu *(după o mică pauză):* Da...

MAGDA: Şi acum eşti liniştit?

Puiu: Da... Şi îţi mulţumesc, să ştii.

MAGDA: Pentru ce?

Puiu: Pentru că m-ai liniştit... Aveam atîta nevoie...

MAGDA *(privindu-l):* Ce curios! Am stat cu tine de vorbă ca şi cu un om în toată firea...

Puru: Pentru că sînt, Magda...

MAGDA: Da! Văd şi eu că eşti...

Puru: Magda! *(Grav.)* înainte de a mă duce să mă culc... aş vrea să te rog şi eu ceva...

MAGDA: Te rog...

Puru: Dar, îmi făgăduieşti că n-o să mă refuzi?

MAGDA: Da !

Puru: Dă-mi şi mie un balon de-ăsta... *(Magda desface un balon şi i-l dă.)* Mersi... Pa ! Noapte bună...

(Di/n uşă.) Dă-mi şi-o ţigară americană s-o fume? în pat, să văd şi eu cum e mahorcă lor. *(Magd*a *îi aruncă o ţigară.)* Sincerele mele mulţumiri. *(Iese.)*

(Magda rămine singură. îşi aprinde şi ea o (igară... se trinteşle in balansoar, include ochii şi incepe să se legene... Apoi deschide ochii, ridică braţul in sus ca să-şi privească brăţara, şi-l mişcă ca s-o facă să licăre in lumină. Mişcind braţul, atinge cu ţigara balonul care era legat de capătul balansoarului. Balonul plesneşte scurt.)

TABLOUL IV

Magazinul lui Miiică. Intrarea prin stingă. în fund, cît ţine peretele, un raft cu geamuri de sticlă cu accesorii pentru automobile. în faţa raftului, o tejghea lungă pe care se află de asemenea fel de fel de „articole" de specialitate — lămpi, rulmenţi, bidoane de ulei „Osin" sau „Distribuţia"', de exemplu e'.c, etc. — în legătură cu profilul magazinului, în stingă, o uşă îngustă duce spre atelier. într-o parte a magazinului sînt expuse cauciucuri de automobil. Tot în stingă, planul I, casa de bani, o măsuţă cu maşină de scris şi telefonul pe casa de bani. Vînzătorul şi ucenicul — care se află în scenă la ridicarea cortinei — sînt îmbrăcaţi In treninguri murdare, unsuroase. Eventual, în salopete cu numele vreunui produs sau al unei societăţi, pe spate şi pe piept. Magazinul lui Milică nu trebuie să fie nici un moment o prăvălie, convenţională, de teatru. 'E la fel ca în realitate... Cu pardoseală murdară, plină de pete de gudron şi ulei, cu bidoane goale, cu hîrtii, cîrpc unsuroase aruncate peste tot — ca să fie la îndemînă — cu aspectul general al unui magazin în care se face treabă tot timpul şi din care nu lipsesc permanent clienţii. Dacă se poate, n-ar strica să se răspîndească în sală un miros specific de benzină şi ulei de automobil. La ridicarea cortinei, vînzătorul face oarecare ordine pe tejghea şi ucenicul — ceva mai la o parte — pileşte o piesă.

UN CLIENT *(haină scurtă de piele, şapcă de şofer, intră):* Salut !

VÎNZĂTORUL: Să trăieşti, nea Gogule... E? Ce s-a **mai** mtîmplat?

CLIENTUL *(zîmbind):* Mai nimic. Un carambolaş pe Griviţa. A intrat în mine cu contraefect.

r

VÎNZĂTORUL: Al cîtelea, săptămînă asta?

CLIENTUL: Al şaptelea... Ziua şi carambolaşul... M-a înnebunit... în fiecare zi. ori dă cîte unul peste mine, ori dau eu peste el...

VÎNZĂTORUL: în cazul ăsta, ar trebui să-ţi cumperi un tanc.

CLIENTUL: Am ghinion, şefule! Ăsta de azi a fost camion... Dar ce să spui ! Mi-a plăcut şi mie cum a intrat în mine... Dacă nu viram brusc spre dreapta mă făcea zob... *(Scoate dintr-o batistă diverse bucăţele de piese sparte şi le pune pe tejghea.)*

VÎNZĂTORUL: Ce sînt astea?

CLIENTUL: Oase rupte de la motor...

(Milică intră din fund, in timp ce sună telefonul. E foarte rău dispus.)

CLIENTUL: Să trăiţi, dom' Dumitrescu... Cum merge?

MILICĂ: Ca pe sîrmă, mulţumesc.

CLIENTUL: Ce mai faceţi?

MILICĂ *(ducîndu-se la telefon):* Nu mai pot de bine... *(Ia receptorul.)* Alo?'Da? Domnul Bălănescu &Co.? *(O pauză.) A,* nu... nu, nu, nu, nu... nici vorbă de aşa ceva... înţelegi? Exclus... Nu mai aştept nici o zi. Nici un minut, înţelegi? Banii sau protestul... M-am săturat de termene... Eu cînd dau bani, vreau să primesc înapoi, înţelegi, tot bani, nu termene... Mă rog... Cine n-are bani, să nu facă afaceri... Ce-mi pasă mie de firma „Bălănescu". Dar cine e domnul Bălănescu & Co. Poate să fie şi Ford... Puţin îmi pasă... *(O pauză.)* Dacă nu-ţi place tonul meu, n-ai decît să închizi, şi gata... *(Se înfurie.)* Mîrlan eşti dumneata... şi obraznic... Ce? Cexina !.. Fir-aţi ai dracului să fiţi de faliţi şi de excroci... *(O pauză.)* Te poftesc să fii cuviincios, înţelegi, că pe urmă... *(Ascultă o clipă.)* Ai noroc că nu-mi place să mă leg de părinţi. *(închide furios telefonul.)* îmi pare rău că nu i-am dat şi o pereche de palme, să-i sară telefonul din mînă...

CLIENTUL *(care a ascultat convorbirea):* Asa e! După ce nu dă, mai şi pretinde.

-ITNZĂTORUL *(care între timp a examinat bucăţelele de metal):* Trebuie schimbat carburatorul.

ruENTUL *(mirat):* Da' de ce trebuie schimbat?.. Dacă-i punem un plutitor nou... gata... E-n regulă.

VÎNZĂTORUL: E, asta e ! Ascultă-mă pe mine... Dacă nu pui un carburator nou... nu faci nimic... E sfînt.

JIILIGĂ *(apropiindu-se):* Despre ce este vorba?

VÎNZĂTORUL: Nea Gogu nu crede că trebuie schimbat complet carburatorul. L-a tamponat un camion, drept în faţă şi i-a făcut tot motorul praf.

CLIENTUL: Da'de unde?.. M-a şters numai oleacă... Nici vorbă de carburator schimbat... Pun un plutitor nou, şi gata.

MILICĂ *(definitiv):* Mă rog ! Noi, însă, nu vindem plutitoare separat...

CLIENTUL: Se poate, dom'Dumitrescu? Nici luna trecută cînd am intrat cu şaizeci în parapetul podului de la Sfintui Elefterie, n-am pus carburator nou... Şi, slavă Domnului, c-am fost fotografiat după accident în toate ziarele, la cronica muzicală.

VÎNZĂTORUL: La cronica muzicală?

CLIENTUL: Păi, sigur... că maşina mi-era armonică... Cum o să cumpăr un carburator nou acuma, pentru un fleac de plutitor care mi s-a stricat?

MILICĂ: Te-am rugat eu să cumperi? Dumneata ai venit singur în prăvălie... Eu nu rog pe nimeni să cumpere nimic... Cine vrea să cumpere, cumpără, cine nu, adio şi un praz verde.

CLIENTUL: Eu n-am spus că mă sileşti dumneata să cumpăr, dar...

MILICĂ *(începe să zbiere, din senin):* Ba da, ai spus... Ce? Adică eu nu ştiu ce vorbesc? Ai spus... Şi dacă nu-ţi place cum eşti servit aici în magazin, înţelegi, n-ai decît să nu mai intri în el...

CLIENTUL: Bine, dar...

MILICĂ: Ce dar! Care dar? Nici un dar... Eu n-aduc clienţii cu sila în prăvălie... şi cui nu-i place... uite uşa colo. Scrie chiar pe ea: „Rog închideţi uşa" şi, dacă se poate, chiar pe dinafară... înţelegi?

CLIENTUL: îmi pare rău că vă supărați aşa ca văcar™ pe sat, coane Milică.

MILICĂ: Văcar eşti dumneata, c-ai călcat o sută de vaci pînă acuma... şi eşti şi obraznic... Aflä, domnul, I că nu s-a născut ăla pe care să-1 rog eu să cumperi ceva... Eu n-am nevoie de clienți, înțelegi? N-arJ nevoie... îi dau dracului de clienți, închid prăvălk şi gata... Ies la pensie...

(Iese, nu la pensie ci afară, trintind uşa spre atelier.)

CLIENTUL: Dar ce are stăpînul azi? Are draci?

VÎNZĂTORUL: Nu ştiu nici eu... De cîteva zile nn într-ale lui... Parcă e lovit cu leuca.

UCENICUL: Mi se pare că s-a stricat căruța cu logodnica... N-ai văzut că de cînd nu mai dă ea pe aici, nu-i mai intră nimeni în voie, jupinului? E chestie de amor la mijloc...

CLIENTUL *(înfuriindu-se retrospectiv):* Ei şi ce? Dacă s-a certat cu logodnica, trebuie să zbiere la mine şi să mă insulte? De unde şi pînă unde? E, al dracului !... *(Spre uşa pe unde a ieşit Milică.)* Nu permit nimănui să fie obraznic cu mine... Ce? Dacă sînt client, să fiu servit... că plătesc... Mie nu mi-e frică de nimeni.

MILICĂ *(intră o clipă din atelier, ia ceva — o Mrtie de exemplu, de pe tejghea —şi intră în atelier).*

CLIENTUL *(cînd îl vede, iese imediat):* Ouțu să-mi ziceți, cînd oi mai pune picioarele aici...

VÎNZĂTORUL: Mă înțelegi... cn clienții trebuie să te porți ca şi cu boierii.

UCENICUL : Ce-are de-a face logodna jupînului şi cu magnetoul clientului. Ei drăcie cu pălărie !

VÎNZĂTORUL: Uite că are... că amîndouă nu merg... Ai terminat şaibele?

UCENICUL: Una e gata şi la asta mai am oleacă.

UN TÎNĂR *(intră):* Bună seara!

VÎNZĂTORUL: Salut...

TÎNĂRUL: Domnule, te rog, eşti bun să vii puțin pînă afară un moment şi să vezi nițel bobina?

VÎNZĂTORUL: Imediat... Dar ce are?

rrîNiB: Dracn' ştie... O datase aprinde, o dată nu... Face fițe...

VÎNZĂTORUL: Să vedem... *(Sună telefonul. Face un pas spre telefon.)* Alo... *(Vînzătorul iese cu tînărul.)* Alo! Da! Magazinul Dumitrescu, vă rog... Daa ! Cine întreabă, vă rog... Nu, vă rog. Domnişoara n-a venit astăzi la birou, vă rog. Un moment vă rog, să întreb pe domnu'Dumitrescu, vă rog... *(Strigă spre atelier.)* Domnu'Dumitrescu... Poftiți la aparat, vă rog.

MILICĂ *(intrînd):* Cine e?

UCENICUL: N-a vrut să spună... O caută pe domnişoara Magda.

MILICĂ *(țipă la el):* Ei şi? Unde o vezi? o vezi aici?

UCENICUL: întreabă numai cînd vine domnişoara.

MILICĂ : Şi de unde vrei să ştiu eu? Ce sînt prezicător ! Miercuri a venit la zece... Ieri la unsprezece şi jumătate... Astăzi n-a venit deloc... De unde vrei să ştiu?

UCENICUL: Atunci ce să spun...

MTLICĂ: Că eşti un tîmpit... *(îi smulge receptorul din mînă şi strigă la telefon.)* Vă rog... în orele de birou convorbirile particulare sînt interzise. *(închide. Ucenicului.)* Marş la treabă.

VÎNZĂTORUL *(revenind cu tînărul):* Trebuie să veniți, domnule, mîine dimineață, să vă punem altă bobină.

TÎNĂRUL: La ce oră?

MILICĂ *(se bagă în vorbă):* Cînd pofteşti dumneata. Noi sîntem toată ziua aici.

TÎNĂRUL: Nu e nevoie să ridicați tonul pentru asta.

MILICĂ: în prăvălia mea ridic ce vreau, înțelegi... Şi cui nu-i place... liber. Uite ce scrie pe uşă.

TÎNĂRUL: Mi se pare că dumneata eşti beat.

MTLICĂ *(răcnind la personal):* Dați-i cu magazinul în cap şi dați-1 afară.

TÎNĂRUL *(este nedumerit):* o să te trimit la balamuc, candriule... *(Iese.)*

L

(Milică se duce şi se aşază la maşina de scris. Pune o foaie de hirtie etc. ...şi începe să scrie cu un deget, în timp ce vînzătorul şi ucenicul umblă încet după treaba lor, făcîndu-şi semne şi căutind să-l menajeze. O clipă se ciocnesc şi vînzătorul ii face observaţie — muteşte — ucenicului. Apoi ii arde o palmă, pe care ucenicul o înghite in tăcere.)

MAGDA *(intră veselă):* Bună seara... *(Se duce la Milică.j* Bună seara, Milică... Să nu fii supărat, te rog, c-am întîrziat atîta, însă americanii au vrut să vadă Snagovul, la dejun...

MILICĂ *(ironic, bătînd mai departe):* Şi l-au văzut?

MAGDA: Da... dar repede de tot fiindcă la trei au vrut să meargă la meciul dintre „Venus" şi „Bipensia".., A bătut „Bipensia" cu trei la unu.

MILICĂ : Felicitările mele !

VÎNZĂTORUL: Dom' Dumitrescu... ce facem cu amortizoarele?

MILICĂ: Ce să faceţi? Să vă duceţi dracului, asta să faceţi...

VÎNZĂTORUL *(depărtîndu-se. Ucenicului):* Ai auzit? Du-te dracului... *(Iese.)*

UCENICUL *(ieşind după el):* După dumneata, nea Costică, că eşti mai în etate.

(Magda îşi scoale mantoul şi pălăria.)

MILICĂ *(reîncepe să scrie cu un deget la maşină, silabisind):* în referire la stimata dumneavoastră din...

MAGDA *(drăguţă):* Nu vrei să mă laşi pe mine?

MILICĂ: Mulţumesc... Scriu singur.

MAGDA *(mai drăguţă):* Te rog... *(îl dă la o parte şi se aşază ea la maşină):* Ce e asta?

MILICĂ: Băspunsul la scrisoarea lui „Vulcan".

MAGDA *(scriind la maşină, repede):* Ah !.. Ştii ce frumos e Snagovul primăvara... A-nverzit pădurea şi lacul parcă şi-a primenit apa... şi sînt atîtea păsărele... o filarmonică întreagă... Tu ai fost vreodată, în mai, la Snagov?

MILICĂ: NU! Am fost o singură dată, în decembrie... iarna.

MAGDA: Iarna? La Snagov?

MILICĂ: Da ! M-am dus să mă dau pe gheaţă...

MAGDA *(rîde):* Puteai să te duci în Cişmigiu, că e mai aproape... *(Alt ton.)* Vrei să mergem duminica asta?

MILICĂ: în Cişmigiu?

JlAGDA: Nu, la Snagov...

MILICĂ: Mulţumesc... nu merg... Vara nu mă dau pe gheaţă...

MAGDA: Dar ce eşti aşa de... categoric.

MILICĂ: Aşa sînt eu...

MAGDA *(întorcîndu-se pe scaun, spre el):* Dar ce este? Ce-nseamnă asta? Eu iţi propun foarte drăguţ să mergem duminică la Snagov şi să facem o plimbare cu barca pe lac...

MILICĂ: NU mă plimb cu barca pe lac...

MAGDA: Pentru ce?

MILICĂ: Fiindcă mi s-au înecat corăbiile...

MAGDA *(se ridică):* Milică ! Ce e cu tine? *(Milică tace.)* Milică ! îţi vorbesc... N-auzi?

MILICĂ: Ba da...

MAGDA: Atunci, de ce nu răspunzi?

MILICĂ: Fiindcă n-am conversaţie... Nu-mi arde...

MAGDA: Dar ce ai? Ce s-a întîmplat?

MILICĂ: Nimic... M-am săturat, însă... şi atîta tot.

MAGDA *(surprinsă):* Te-ai săturat? Nu-nţeleg! De ce te-ai săturat?

MILICĂ: Ştii foarte bine...

MAGDA: Nu... nu ştiu...

MILICĂ *(stăpînindu-se cît poate):* E mai mult decît poate îndura un om, cel mai bun om... Ceea ce simt de zece zile încoace, întrece orice închipuire... Sufăr ca un nenorocit... ca un cîine...

MAGDA: TU?

MILICĂ: Mama ta mi-a spus mai de mult să-ţi spun tot, limpede... Dar n-am vrut... Am vrut să te las să te distrezi... să-ţi faci gustul. Mi-am zis că maşina se opreşte singură, cînd se isprăveşte benzina... M-am înşelat, însă... Şi, de atîtea zile, mă frămînt, rabd şi nu ştiu ce să fac...

MAGDA : Bine, dar tot ceea ce fac eu n-are nici o importanţă .

MILICĂ: Sigur. Ce importanţă are pentru tine că eşti logodnica mea? Nici una ! A fost destul să vină o telegramă ca să uiţi totul... Tot... absolut tot.

MAGDA: Ascultă, Milică! Nu vreau să ne certăm... Se poate să ai şi tu oarecare dreptate, din punctul tău de vedere... Poţi, însă, să fii convins că eu n-am uitat nici o clipă nimic... că *(apăsat)* nu doresc să uit nimic... şi că îmi cunosc toate obligaţiile pe care trebuie să le am faţă de tine... în viitor. *(0 mică pauză.)* Deocamdată, însă... sînt liberă.

MILICĂ: Cum liberă?... Eşti a mea... Şi prin urmare nu eşti liberă... Prăvălia mea a cui e? A mea ! Prin urmare nu e liberă... nu e nici de vînzare, nici de închiriat...

MAGDA: Da, dar deocamdată eu sînt a mea... şi mă conduc aşa cum îmi place.

MILICĂ: Mă rog... Se poate să fie aşa moda în America. Mie, însă, puţin îmi pasă de cum e acolo... Odată ce eşti logodită cu mine, eu fixez moda, tu n-ai decît o singură obligaţie — să te supui.

MAGDA *(CU blîndeţe):* Dar de ce nu vrei să-nţelegi că nu e frumos, că nu e drept, să mă împiedici să trăiesc cîteva zile frumoase, numai pentru că sînt logodnica ta... Nu trebuie să mă legi prea strîns chiar de pe acuma...

MILICĂ: Ba, dacă nu se poate altfel... te şi leg. Cu noduri... să stai la un loc. Eu sînt bărbat de modă veche şi nu pot admite să umbli serta-ferta, noapte după noapte prin tot Bucureştiul, cu oameni străini. Dar ce eşti tu? Florăreasă, să umbli prin toate localurile? Birje, să cutreieri toate străzile? Cîine de pripas... să mănînci la toate mesele.

MAGDA: Milică...

MILICĂ: Ce Milică? Aşa este... şi cînd este aşa, nu poate fi altfel, înţelegi?

MAGDA: Dar, pentru Dumnezeu, tu de ce nu vrei să înţelegi că în loc să mă cerţi şi să mă jigneşti, tu ar trebui să fii lîngă mine... Să-mi dăruieşti zilele astea... Să mă laşi să-mi fac gustul. Să pot o dată şi pentru ultima oară să hoinăresc, să m-amuz, să petrec... Să mă ameţesc o clipă de toate parfumurile astea tari ale unei vieţi pe care n-am s-o trăiesc...

AITLICĂ: Ce parfumuri? Că te ameţeşti în fiecare seară de şampanie... cu ăla.

MAGDA: Care ăla?

MILICĂ: Crezi că eu nu ştiu că minţi, cînd spui că umbli cu o societate întreagă de prieteni? Umbli cu unul singur... Un tînăr cu dinţii aşa, lătăreţi... şi cu nasu-n sus...

MAGDA: Va să zică, mă spionezi? Nu ţi-e ruşine?

MILICĂ: De ce să-mi fie ruşine? Că e în joc onoarea mea... Viaţa mea... că am înnebunit de dragoste... Să-mi fie ruşine... că vreau să te împiedic să ajungi acolo unde ajung toate care au făcut ca tine.

MAGDA: Milică...

MrLicĂ: Să-mi fie ruşine... fiindcă mă chinui de zece zile de dor, şi de frică, şi de furie... în timp ce tu umbli toată ziua... dimineaţa, după-prînz, seara şi noaptea, ca o desfrînată şi Dumnezeu ştie pe unde te duci şi ce faci.

MAGDA: Doamne! Milică... e îngrozitor...

MILICĂ: Da... să ştii că e îngrozitor. Şi să ştii că m-am decis... Nu mai pot... Nu mai tolerez... Nu mai înghit, înţelegi? Pe ăla îl împuşc şi pe tine te snopesc în bătaie...

MAGDA: Pe mine! în bătaie? *(E consternată de ieşirea lui Milică.)* Cu ce drept...

MLLICĂ: Sînt logodnicul tău.

MAGDA: NU ! Ai fost logodnicul meu... *(Scoate verigheta, vrea s-o arunce pe tejghea, dar cade pe jos.)* Nu mai sînt logodnica ta.

MILICĂ *(ca lovit de trăsnet):* Cum? Ce? Ce zici? Magda !... Magda ! *(întinde mîinile spre ea, distrus dintr-o dată.)*

MAGDA *(punîndu-şi febril mantoul şi pălăria):* Nu mă atinge...

MILICĂ: Magda! Nu pleca...

MAGDA: Nu... nu plec... Eug... O iau la goană... Dacă aş putea, aş vrea să zbor ca să ies mai repede de

aici... Nu mai am ce căuta aici... M-am înşelat.. Eu m-am logodit cu un băiat bun şi tînăr... car§ vrea să reabiliteze logodna noastră şi să mă facă să uit de madam Corcoveanu... Dar astăzi am găsit aici un altul in locul lui... un om egoist... rău.., brutal. Pe ăsta nu-l ştiu cum e şi nici nu vreau. să-l cunosc...

(O îneacă plinsulşi iese in goană. Mama intră cu Puiu, tocmai in clipa cind Magda se pregătea să iasă. Magda caută imediat să-şi schimbe atitudinea. Nu izbuteşte insă, de plins.)

MAMA: Bună seara, copii...

Puru: Salut, porumbei români...

MAMA: Am trecut pe-aici... şi am venit să mergem cu toţii la masă...

Puiu: Fac cinste cu un taxi...

MAMA: Ţi-am făcut la masă, ghici ce? *(Lui Milică. Observă mutrele celor doi.)* Dar ce este? Ce e cu voi, ce s-a întîmplat?

(Magda tace. Milică lasă capul.)

PUIU: Lupte intestine?

MAMA *(alarmată):* Nu cumva v-aţi certat... Milică, pentru Dumnezeu, ce este?

(Milică nu răspunde, li joacă ochii in lacrimi.)

MAGDA: Am rupt logodna, mamă...

MAMA: Ce?..

PUIU *(devine serios):* Aţi rupt logodna? De ce? *(Milică, simţind că nu-şi mai poate ţine plînsul, se duce spre atelier.)* Milică !.. *(Iese după Milică.)* Mă !.. Mă, tată, mă !..

MAMA: Magda!.. Fata mamii... Nu-mi vine să cred...

MAGDA: îfu plînge, mamă... Aşa a fost să fie... Nu se mai putea altfel...

MAMA: Bine, dar Milică e un băiat atît de bun... atît de cumsecade...

MAGDA: Tocmai de-aia... Nu cred că l-aş fi putut face fericit... Şi nici eu nu ştiu dacă aş fi fost... *(Cu un pic de tandreţe.)* Adu-ţi aminte, mamă... acum douăzeci şi unu de ani cînd mă scotea guvernanta cu căruciorul în parcul „Ioanid"... ce fel de bărbat visai pentru mine? Adu-ţi aminte ce mi-ai spus? Şi pe urmă... cînd îmi scriai la pension, în Elveţia... Ce-mi scriai?

MAMA: Bine... dar atunci... era altceva. Trăia tatăl tău... eram bogaţi... aveam dreptul să visez altceva pentru tine... Şi pe urmă, Milică are înaintea lui un viitor frumos... Cît e de ascultător şi de îndrăgostit de tine... îl poţi forma... încet, încet şi poţi scoate din el... aşa din el... chiar un bărbat, aşa cum l-am visat pentru tine şi cum îl meriţi.

MAGDA: NU, mamă !... După cele întîmplate astăzi între mine şi Milică nu mai poate fi vorba de asta... şi e mai bine că s-a întîmplat mai curînd... Eu nu sînt făcută, mamă, pentru o viaţă modestă, împărţită pe ore şi foi de calendar... Nu sînt făcută pentru o viaţă monotonă... Simt în mine chemarea altei lumi... Mă simt atrasă de puteri pe care nu le-am ştiut pînă acuma... spre alte ţări...

MAMA: Ştii bine, mamă, că eu nu m-am amestecat niciodată în treburile şi gîndurile tale... Am crezut întotdeauna că ceea ce faci tu, e cuminte... Acuma, însă, cred că n-ai judecat destul... Viaţa asta pe care o duci de cînd cu americanii te-a impresionat, probabil... şi te-a făcut să te gîndeşti la lucruri care nu sînt pentru noi...

MAGDA: De unde poate să ştie cineva ce e şi ce nu e pentru el?

MAMA: Bine, dar... oamenii ăştia au să plece mîine-poimîine... şi pe urmă tu ai să rămîi...

MAGDA: Să rămîn? Nici nu mă gîndesc... Boby m-a invitat de o sută de ori să mă duc cu ei în America.

MAMA: în America?

MAGDA: Da, mamă, în America... *(începe să se înflăcăreze.)* Boby mi-a spus că îmi va face imediat o situaţie strălucită la banca lor... Tatăl ei are una din cele mai mari bănci din New York... Un zgîrie-nori de patruzeci şi cinci de etaje... cu scări rulante... cu sute de ascensoare... patru sute optzeci de ferestre... şi în dosul lor voi avea un birou... şi înaintea mea... cerul lumii noi... cerul Americii sub protecţia căruia s-au desfăşurat cele mai formi-

dabile existenţe şi s-au făcut cele mai imense fapte din viaţa lumii întregi... America e ţara tuturor posibilităţilor... ţara în care toate visurile se pot împlini ca într-un basm. Ah ! Dacă ai şti cît o doresc... cît de atrasă mă simt către ea... Totdeauna am avut în mine pasiunea neprevăzutului... Mamă !... uite, în clipa asta simt că se decide viaţa mea... viaţa mea adevărată...

MAMA: Şi noi să rămînem singuri?

MAGDA: NU... măicuţa mea dragă... De îndată ce-mi fac eu rost, vă chem acolo... vă iau cu mine... Puiu o să se facă inginer... sau industriaş... Tu o să te faci *laăy...* şi eu poate... o să mă mărit... Nu de altceva... dar să te fac cuscră cu „regele broastelor"...

MAMA: Aoleu ! Nu-mi mai vorbi de broaşte, că-mi aduc aminte de şoareci şi iară visez toată noaptea pisici... *(Revenind la discuţie.)* Cum adică să mă faci cuscră?

MAGDA *(privind-o în ochi, cald, filial):* Eu n-am fost încă îndrăgostită, mamă... Viaţa mea, viaţa noastră de pînă acum m-a obligat să judec prea mult tot ceea ce fac... şi judecata prea multă nu se împacă cu dragostea deloc. Acuma m-am lăsat dusă de împrejurări, am judecat mai puţin... şi dragostea şi-a făcut loc în sufletul meu... m-a prins... într-o seară la operă. M-a luat de braţ... pe negîndite, mi-a căzut programul din mînă... şi el s-a aplecat să mi-l ridice... Am simţit sărutîndu-mi glezna uşor şi pe urmă n-a mai fost decît muzica care inunda sala, sufletele, lumea... O doamnă Butterfly mică şi îndrăgostită dumnezeieşte de un marinar tot american... Şi ochii lui care se plimbau pe mine, grei şi catifelaţi, ca de fachir... Ce era să fac? Am surîs americăneşte...

MAMA *(nedumerită de tiradă):* Cum adică, americăneşte?

MAGDA: Adică fericită de ceea ce mi se întîmplă... înţelegi? *(E luminată toată de istorisire.)*

MAMA *(cînd aude „înţelegi", îşi aduce aminte de Milică, întoarce capul spre atelier şi zice):* Săracul!

MAGDA: De ce? Poate e spre binele lui... De ce să-i stric viata? Fiindcă i-aş fi stricat-o... Astăzi mi-am dat seama că i-aş fi stricat-o... Să mergem, mamă... E şi tîrziu. *(Se uită la ceas.)* Pînă mă schimb...

MAMA: Iar te duci în oraş astă-seară?

M4GDA: Mai ales astă-seară... E cea mai frumoasă seară din viaţa mea... Fiindcă sînt liberă... Mă simt liberă...'şi n-o să mă mai mustre conştiinţa pentru fiecare ciipă de şampanie şi pentru fiecare pas de dans.

MAMA: Păi, eu zic să mai rămîn... să vorbesc şi cu el...

MAGDA: Bine! Mai rămîi, dacă vrei... Eu nu mai am nici un rost aici... şi la noapte nu mai veghea, te rog... Se poate întîmplă să vin foarte tîrziu... tîrziu de tot... fiindcă mîine pot să dorm cît vreau... Nu mai am birou... Pa !

MAMA *(se duce spre atelier şi strigă):* Milică ! Milica !... Milică !

PUIU *(vine, din atelier... E impresionat... Se opreşte în uşă şi, privind spre atelier, duce degetul pe buze):* Sssss'sttt ! Plînge !...

TABLOUL V

Un coli clin holul hotelului „Athenee Palace". La ridicarea cortinei, Boby şi Chester stau în fotolii, la o măsuţă. Boby, cu ochelarii pe nas, citeşte un jurnal politic american. Chester răsfoieşte o revistă de mode... Trece o falā cu ţigări, drăguţă de tot... Chester îi face un semn discret.

FATA *(vine şi prezintă cutia):* Doriţi ţigări ?

CHESTER *(începe să aleagă ţigări):* Yes... *(întîrzie intenţionat cu alesul şi face ochi dulci fetei.)*

(Boby il surprinde fură ca el să bage de seamă şi il urmăreşte, gata să sară.)

FATA *(arâtîndu-i marfa):* Englezeşti... americane... goluaze. *(„Gaulloise".)*

CHESTER: *Americain, yes... (Cînd fata îi indică pachetele, profită ca să-i mîngîie mîna. Boby vede şi fierbe, Chester habar n-are... ia un pachet de ţigări şi plăteşte cu cinci sute de lei. Fata vrea să-i dea restul.) Thanc-you... (Gest să oprească restul.)*

FATA: *Thanc-you... (Se depărtează.)*

BOBY: ***NO**, no, no! (Strigă.)* Psst... *(Fata vine îndărăt şi prin semne Boby îi arată să dea restul lui Chester. Fata dă restul bosumflată. Boby, după ce ia restul şi îl dă agresivă lui Chester, scoate cinci sute de lei din poşeta ei şi le dă fetei): For you...*

•*Oktk (nedumerită): Micii *

« **BY** *(surîzîndu-i cu totul altă mutră): Yes... For you. Bour vous mademoiselle... Gardez...* Pentru tu, domnişoară.

•BUTA: *Mergi beaucoup... (Plecînd.)* Fir-aţi ai dracului să fiţi" de nebuni. *(Bagă hîrtia în buzunarul şorţului şi dispare.)*

(Boby, cum se depărtează fata, se repede ca o leoaică la Chester si incepe să se certe cu el pe americăneşte... Ininteligibil pentru public. Subiectul discuţiei este clar insă: e geloasă pentru că tot timpul cumpără ţigări de ta fala aia. Chester protestează.)

BOBY *(în culmea furiei, se repede la el şi începe să-i scoată din buzunar tot felul de pachete de ţigări, pe care le aruncă pe jos. Apoi, enervată, îi dă o palmă lui Chester şi-i zice):* Porc ! *(Chester prins cu mîţa în sac, înghite palma. Fata cu ţigări trece prin fund. Boby o strigă.) Mademoiselle... 8HI vous plaît...*

FATA *(vine):* Sil vu ple...

BOBY *(arată pachetele de pe jos): Bamassez... cigarettes... For you. (Fata strînge şi vrea să pună pachetele pe masă.) No! No!... Gardez... For you...* Pentru tu...

(Chester, intre timp, şi-a aprins o ţigară din portţigaret.)

FATA *(plecînd încîntată cu ţigările):* Aşa candrii n-am văzut pînă azi...

(Boby ia ţigara aprinsă din gura lui Chester şi o fumează ea. Începe o nouă ceartă pe americăneşte.)

JIM *(apare din dreapta. E tot în smohing ca si Chester): Hallo !...*

(încep 'o discuţie in trei pe americăneşte, din care se vede că Boby povesteşte lui Jim ce s-a intimptat. Jim se amuză şi, filotim, ii oferă o ţigară lui Chester.)

CHELNERUL: *Please... What you... Whisky and soda... Ginfiz... Bitter... Caviar (pronunţă cheviar),* o bucăţică de salam... *(Explicînd.)* Selăm for Sibiu...

JiM: Ţuichi *for* „mama ei".

BOBY:' *O, yes...* ţuichi...

CHESTER *(văzînd că se uită chelnerul la el):* Tuick.

CHELNERUL *(dispare):* Hokey... (Adică *O.K.)*

MAGDA *(apare din stînga... într-o splendidă toaletă de*

seară... cu mantoul pe ea... Bărbații se ridică). Bonsoir...

BOBY: *Bonsoir... (Magda o sărută.) Que tu es bellecesoir., Quelle jolie robe tu as...*

CHESTER: *Lonely... (îi strînge mîna pe care i-o întinde.)*

MAGDA: Bună seara, Jim...

JIM: Bună seara... *(privind-o toată)* minune.

MAGDA *(flatată):* Iar începi... Am întîrziat nițel, *(Lui Boby.) Je crois que je suiş un peu en retard.,,*

BOBY: *Ce n^est rien... nous demande des țuichi.*

CHESTER *(convins): Yesl* Țuick.

(Deallminteri, chelnerul vine cu țuicile şi le pune pe masă.)

CHELNERUL: Țuici... *measlin... please... (Iese demn,)*

BOBY: Noroc...

MAGDA: Noroc...

JIM: Noroc...

CHESTER: Noroc... *(Bea duşcă.)* Bun... țuick... Mişto u, *(Mişto, pronunță americăneşte.)*

JIM *(Magdei):* Ştii că ei doi se duc la Externe, la o recepție...

MAGDÂ: Şi noi doi... ?

JrM: Ne întîlnim pe urmă cu ei, la „Melody"...

MAGDA *(privind cu subînțeles):* Cînd pe urmă?...

JIM: Mai tîrziu... pe la unu...

MAGDA *(lui Boby): Alors... vous nous laissez seuls... ce soir, encore ?*

BOBY: *Ah ! Je suiş desolee, darling... mais cyest le ministre. lui meme, qui nous a invite... Mais on se reverra apres... ă* „Melody"...

CHESTER *(profită şi bea paharul cu ce a rămas de la Boby):* Țuick... bun.

BOBY: *Alors... cherie... ă tout-ă-Vheure... (Lui Chester.)* Yes. *Come... darling...*

(Chester, se ridică. Salutări. Boby şi Chester ies.)

JIM: Ştii că s-au certat iarăşi adineauri... *(Gest spre Boby si Chester.)*

MAGDA: Da ! De ce ?...

JIM: Chester e amorezat de fata cu țigări şi Boby e _ geloasă... i-a tras o palmă...

MAGDA: El?

jrM: Bl ? Cum îți închipui ? Boby îl bate de treizeci de ori pe zi... Şi nu e de mirare... E campioană de înot... Are nişte muşchi...

MAGDA: Parcă şi el e campion de ceva.

JIM: Da ! De *whisky and soda... (Alt ton.)* E ! Ia spune, frumoasa mea. Pînă la unu, ce facem ?... Ce chef ai astă-seară... Unde vrei să mîncăm ?

MAGDA: Ştiu eu ? în tot cazul, aş vrea să mergem într-un local liniştit. Să fiu numai cu tine... fără muzică... fără zgomot... fără lume. *(Privindn-l în ochi cu înțeles.)* Sînt foarte lirică astă-seară... Şi mă simt aşa de bine cînd sînt numai cu tine...

JiM: Da, dar unde găsim un local numai pentru noi doi ?

MAGDA: Ştiu eu? Eşti bărbat... Caută... Inventează...

JIM: Am inventat. Hai la mine, sus, în odaie... *(Gest spre^etaj.)* •

MAGDA: în camera ta?...

JIM: Sus... N-avem decît să urcăm trei etaje cu liftul şi am ajuns... Vrei?

MAGDA *(îşi cîntăreşte bine replica):* N-am nimic contra...

JIM *(surprins):* Cum? Nu te mai temi?

MAGDA: De cine?

JIM: De mine.

MAGDA: EU nu mă tem de nimic...

JIM: Ai atîta încredere în mine?

MAGDA: N-am nici un pic...

JIM: E, bravo !... Altminteri m-ai fi jignit...

MAGDA: Am, însă, o încredere enormă în mine...

JIM: Asta nu poate fi decît un stimulent...

MAGDA: Stimulent, pentru ce?

JiM: Pentru ce? *(Privind-o.)* Aşa !... în general...

MAGDA: în general, nu e interesant...

JIM: De ce?

MAGDA *(privindu-l):* Aşa... *(îi întoarce privirea şi replica.)*

JiM ***(O*** *învăluie de sus pînă jos într-o privire caldă):* Nu ştiu ce ai astă-seară...

MAGDA: Ce am?

JiM: Eşti mai frumoasă ca niciodată... Parcă luminezi... Ai o privire aşa de ciudată... de caldă... Ai ceva de mireasă care îşi iubeşte bărbatul...

MAGDA: De mireasă...? Poate unde sînt îmbrăcată în alb...

JIM: Da, da... cu tine se petrece ceva deosebit asta-seară.

MAGDA: De ce? Fiindcă am vrut să merg în odaia ta?

JIM: NU numai de asta, dar... *(evită)* şi de asta...

MAGDA *(drăguţ)*: Tot ce pot să spun e că seara asta e cea mai importantă din viaţa mea...

JIM: Dar ce e în seara asta?

MAGDA: NU ştiu... Am parcă flori în mine... Multe, parfumate... *(Jim o priveşte.)* Ştii că am citit într-o carte... că florile simt cu o clipă înainte cînd vine o mînă să le culeagă... şi se fac mai frumoase.

JIM: Da, şi?

MAGDA: Ştii... dă-mi o ţigară...

JIM: NU aici... sus... Hai!

MAGDA *(se ridică)*: Hai...

JIM *(se răzgîndeşte)*: Adică nu... Du-te tu înainte... Uite cheia... *(I-o întinde.)*

MAGDA *(O ia)*: De ce să mă duc eu înainte?

JIM: Dacă ne ducem împreună, poate să ne vadă cineva şi...

MAGDA: A, da! Ce număr ai la cameră?

JIM: O sută şaizeci şi cinci... etajul trei...

MAGDA *(repetînd)*: O sută şaizeci şi cinci! Etajul trei... Bine... *(Pleacă.)*

(Jim aprinde o ţigară, vădit nerăbdător... Aruncă o privire pe jurnalul de modă lăsat de Chester. Se duce spre fund, la fereastră... şi ascultă puţin. Trece chelnerul.)

JIM: Da' ce, plouă?

CHELNERUL: Toarnă cu găleata... mister Jeffries...

(Milică intră ud leoarcă, cu gulerul trendului bine ridicat şi cu pălăria mototolită pe cap... Se opreşte o clipă Ungă chelnerul cu care se inlilneşte. îl întreabă ceva. Chelnerul face semn spre Jim.)

MILICĂ *(vine la Jim)*: Bună seara... Mă iertaţi, vă rog...

JIM *(nedumerit, dar amabil)*: Yă rog...

MILICĂ: Dumneavoastră sînteţi domnul Jim Jeffries?...

JIM: Da.

MILICĂ *(prezentîndu-se)*: EmilianDumitrescu... *(îl salută.)*

jisi: Incîntat, domnule... Cu ce vă pot fi agreabil?

jIiLicĂ: N-aţi mai auzit pînă acum de numele meu?

JIM *(se gîndeşte o clipă)*: Cum aţi spus... Emilian Dumitrescu?

MILICĂ: Da... Birou tehnic şi accesorii de automobil...

JIM: Nu... n-am auzit

MILICĂ: Mă mir... Eu sînt logodnicul Magdei...

JIM *(foarte surprins)*: Cum? Logodnicul Magdei? Domnişoara Cristian e logodită?

MILICĂ: Puţin... N-aţi ştiut?

JIM: NU! NU mi-a pomenit niciodată de aşa ceva...

MILICĂ: NU e nimic... Aflaţi acum...

JIM: Şi ce doriţi, domnule Dumitrescu?

MILICĂ: Doresc să plecaţi imediat din Bucureşti...

JIM: Cum aţi spus?

MILICĂ: Am spus că doresc să plecaţi imediat din Bucureşti şi s-o lăsaţi pe Magda în pace... Dealtminteri, v-am adus şi *Mersul trenurilor,* ca să numai fie discuţie şi timp pierdut... *(Se caută în buzunar şi, cu intenţie, scoate întîi un revolver.)* A, pardon! Ăsta e revolverul. *(îl pune la loc şi scoate Mersul trenurilor.)* Uite şi *Mersul trenurilor.* Ultima ediţie... Şi dacă doriţi să-i tăiaţi foile... *(Scoate din buzunarul de la piept un cuţit.)*

JIM: Mulţumesc... Cînd am nevoie... mă informez la portar... Nu-nţeleg, însă, deloc... rostul invitaţiei dumneavoastră... armate...

MILICĂ: Acuma aşa sînt timpurile... Toate ţările mici trebuie să fie înarmate... ca să-şi apere viaţa, independenţa şi fericirea... Iar dumneavoastră ca american, înţelegi... trebuie să-ţi vezi de neutralitate... Magda nu e o fată potrivită pentru dumneata.

JrM: Credeţi dumneavoastră?

MILICĂ: Sînt convins... *(Jim zîmbeşte.)* Nu trebuie să zîmbiţi... Probabil că Magda — cu purtarea ei — vă face să credeţi cu totul altfel... N-o cunoaşteţi, însă, pe Magda cea adevărată... Acuma e ameţită... nu ştie ce spune... nu ştie ce face... Yrea să rupă toate firele care o ţin legată de familia ei, de trecutul ei, de viaţa ei adevărată...

JIM: Şi, fireşte, firul care o leagă de dumneata...

MILICĂ *(trist):* Pe acela l-a şi rupt... Cel clintii... Fiindcă a fost, probabil, cel mai puţin solid şi cel care durea mai puţin...

JIM: în ceea ce mă priveşte, domnule Dumitrescu, te asigur că eu n-am ştiut absolut nimic de legătura Magdei cu dumneata... îmi pare foarte rău... dacă fără să vreau ţi-am făcut rău...

MILICĂ: Nu e vorba de mine... De mine să nu vă pese nimic... Eu mi-am luat şi mangal... Dar, dacă ţineţi cît de puţin la Magda, gîndiţi-vă la ea... Soarta ei e în mîinile dumneavoastră. Dumneavoastră sînteţi răspunzător de tot ce i s-o întîmplă de aci încolo... Eu nu i-am fost pînă astă-seară decît logodnic... Dar se pare că titlul ăsta nu e destul ca să-mi dea dreptul să mă amestec în viaţa ei...

JIM: Şi ce doriţi atunci!

MILICĂ *(domol):* Aveţi intenţii serioase faţă de ea?...

JIM: NU ştiu ! Nu m-am gîndit încă la asta...

MILICĂ: Atunci trebuie să vă gîndiţi, înţelegi! *(A spus hotărit.)* Ori-ori !...

JIM: Cum adică „ori-ori"?

MILICĂ: EU, dcmnule Jeffries, sînt, înţelegi, un om simplu... Nu mă pricep la verbe mari... Aş fi fost însă în stare să jertfesc pentru Magda tot ce am mai bun pe lume... Puterea mea de muncă, cinstea, voinţt şi vieţi mea... *(Jim îl priveşte mut.JE* rîndul dumneavoastră să vă întrebaţi cinstit, dacă sînteţi în stare să faceţi acelaşi lucru pentru ea, *(Jim nu răspunde.)* Aşa că... ori-ori !... Dacă aveţi intenţii serioase, mă rog... M-am retras şi n-o să mai auziţi de mine... Dar dacă mai rămîi aici, sau vrei s-o iei cu dumneata în scopul care ştim noi ce scop este, ca s-o îneînţi cu palate cu o mie de etaje şi pe urmă să ajungă într-o odaie cu chirie... atunci, nu! Atunci plec în America şi... cît e ea de mare... tot te găsesc... ca să-ţi spun numai două vorbe... Prin urmare... aştept răspuns. Ultimatum, ca la război.

JIM: Domnul meu... în primul rînd, ameninţările nu m-au speriat niciodată... Şi apoi... oricît de îndreptăţită ar fi intervenţia dumitale, te înştiinţez că n-am obicei să dau socoteală nimănui de felul cum înţeleg să-mi rezolv chestiile mele sentimentale...

MILICĂ: Atunci, eu nu mai am nimic de adăugat...

JIM: Şi nici eu de completat...

MILICĂ *(işi strînge trendul):* Bună seara...

JIM: Bună seara...

MILICĂ *(înainte de a ieşi, se întoarce din drum):* îmi permiteţi numai o ultimă întrebare...

JIM: Mă rog...

MILICĂ: Ce flori vă plac mai mult...

JIM: Garoafele! Dar de ce?...

MILICĂ: E ! Să-ţi comanzi din vreme... că o să-ţi trebuie... înţelegi... *(Iese.)*

(Jim suride. Vrea să plece.)

CHELNERUL: O telegramă, mister Jeffries.

JIM *(o ia şi o desface. 0 citeşte, o reciteşte... se uită în direcţia în care a plecat Milică, apoi începe să fluiere şi porneşte domol spre odaia de sus. Se, opreşte, surîde...):* Ori-ori! *(Iese.)*

L

TABLOUL VI

Apartamentul lui Jim la „Athenee Palace". Lux dar nimic de prisos... în loc de pat, e un divan lat... O uşă spre baie, alta de intrare din cori. dor... în fund, o uşă cu balcon. O canapea, fotolii, o măsuţă mică pe care se găsesc ţigări, scrumiere etc. în fund, lîngă balcon, o măsuţă pe care e un patefon şi cîteva sticle cu etichete de firme mondiale: *Whisky, Gin, Cognac, Rum* etc. Nu lipseşte nici sifonul de rigoare... Afară plouă. La ridicarea cortinei, Magda e singură în scenă... Stă pe fotoliu şi fumează, ascultînd ploaia...

JLM: Am întîrziat niţel... iartă-mă... Un telefon neprevăzut... Te-ai plictisit?

MAGDA: Deloc... Am ascultat cum plouă... E aşa de frumos... să stai cu lumină mică, într-o cameră de „Palace"... şi să asculţi cum plouă.

JIM: E ! Cum ţi se pare vizuina mea...

MAGDA: Foarte drăguţă vizuină... ursulache...

JIM: Ce bem?

MAGDA: Eu, nimic...

JIM: Ce face? Uiţi că n-am băut nimic toată seara?.- *(Sună.)*

MAGDA: Pe cine suni?

JIM: Chelnerul! Să ne aducă de băut... *(Se uită la sticle.)* Toate sînt goale... Ultimul pic de gin, m-am spălat pe dinţi cu el, azi-dimineaţă, că nu mai aveam pastă...

•jyjAGDA: N-aş vrea să mă vadă chelnerul aici...

joi: Adevărat... Du-te-n baie... Poate faci şi un duş...

MAGDA: Un duş? Eu?... Aici?

JIM: Trebuie să fii foarte frumoasă goală...

MAGDA: Jim... te rog... Mă faci să roşesc... *(E uşor tulburată.)*

(Chelnerul bate la uşă. Magda dispare in baie.)

JTM: Intră !

OHELNEBUL: Ce doriţi, coane mister?

JIM: Şampanie...

CHELNERUL *(apatic):* Şi două pahare, nu?

JIM: Două pahare? De ce două? Ce beau din două pahare o dată?... N-am nevoie de nici un pahar...

CHELNERUL: înţeleg... Beţi din sticlă...

JIM: Nu! Beau din lavabou... *(Chelnerul iese. Jim se apropie de patefon şi îi dă drumul. E o melodie sentimentală americană.)* Poţi veni... dragoste...

MAGDA *(intrînd):* Cum mi-ai zis?

JLM: Dragoste...

MAGDA: Dar ce ţi-a venit să-mi spui aşa?

JIM: Am tradus „darling" în româneşte...

MAGDA: A, da? Pentru asta? *(Ca să schimbe vorba.)* Ai o baie foarte frumoasă... *(Se apropie de patefon.)* Dacă aş putea, aş locui toată viaţa într-un hotel de lux... *(Ascultă atentă discul, o clipă.)...* Aa ! *IVs afunny holiday... (îi face mare plăcere melodia.)*

JLM: Ţi-aduci aminte! în prima seară cînd ne-am cunoscut... am dansat după melodia asta... *(Vrea s-o ia în braţe să danseze.)* Ce m-am plictisit atunci... Nu ştiu de ce, nu mi-a plăcut cine ştie ce în seara aceea...

MAGDA: Am observat...

JrM: Dar... Ia spune-mi... Tu ce-ai zis de mine cînd m-ai cunoscut în prima seară?

MAGDA *(dansînd, se gîndeşte o clipă):* Că miroşi foarte frumos...

JrM: Cum?

MAGDA: Da! Mi-a plăcut parfumul tău... *(îl aspiră.)*

Ăsta... Are ceva aşa, viril şi insinuant... Cian îi zice?

JIM: „Ouir de Russie"... Şi altceva?

MAGDA: Altceva, nimic important!... Am observat că eşti un băiat drăguţ... destul de prost crescut... şi că dansezi bine...

JIM *(hop odată şi o sărată).*

MAGDA *(zbătîndu-se):* Jim! Jim!

JIM *(sărutînd-o):* Nu pot să vorbesc cu gura plină.

MAGDA *(a scăpat):* Jim, ce-a fost asta?

JIM: TU ce crezi c-a fost?

MAGDA: M-ai muşcat...

JIM: NU e adevărat... Te-am băut...

MAGDA: Beţivule !... *(Se uită îndrăgostită la el.)* Mă iubeşti?

JIM *(ezită o clipă):* Da... Te iubesc...

MAGDA *(veselă):* De ce? Ce-ţi place la mine? Spune-mi imediat ce-ţi place la mine?... *(Jim vrea s-o ia din nou la dans.)* Nu... nu... Dacă nu-mi spui, nu mai dansez...

JIM: Ce să-ţi spun? Ţi-am spus de o mie de ori... îmi place tot...

MAGDA: Dar mai mult şi mai mult?...

JIM: Surîsul... Tot timpul aş vrea să ţi-l sărut...

(Bătaie in uşă.)

MAGDA *(luînd-o la fugă):* Stai... stai, să m-ascund...

JrM *(după ce Magda a dispărut în baie):* Intră..

CHELNERUL *(intră cu o frapieră cu două sticle de şampanie. Ia mantoul Magdei):* îmi permiteţi să pun mantoul coniţei aici... *(îl pune pe alt scaun şi trage fotoliul lîngă măsuţă ca pentru două persoane. Pune pahare, flori etc. Cînd termină de aranjat, se uită satisfăcut la Jim.)* Noapte bună... şi petrecere frumoasă...

JIM *(la uşa băii):* Hai... *(Magda intră.)* Ţi-a văzut mantoul... *(Destupă şi toarnă.)* îmi place c-am fost discreţi... Noroc!... *(Dintr-o dată e trist... preocupat. Se gîndeşte la ceva... A luat o decizie.)*

MAGDA: Noroc !...

JIM: Pentru ce bem?

MAGDA: Pentru ce vrei tu...

J13*: pentru amintirea acestei seri...

MAGDA: Cea dintîi în odaia ta...

ȚJJ! *(decis):* Şi cea din urmă... *(Bea.)*

MAGDA: De ce, cea din urmă?...

jjjj: Pentru că plecăm mîine de dimineaţă.

MAGDA *(zîmbetul îi moare pe buze si paharul îi tremură în mînă):* Cum?

JIM: Plecăm mîine dimineaţă... Am primit o telegramă de la tata... Din cauza evenimentelor... ne recheamă acasă...

MAGDA: Nu e adevărat!... *(încearcă să surîdă.)* E imposibil...

JiM: Mîine de dimineaţă, la şase, plecăm cu avionul... *(Scoate telegrama.)* Uite...

MAGDA *(se uită în treacăt... Nu-şi revine):* Doamne! Aşa de brusc... Aşa de... Tot nu-mi vine să cred.

JrM: Şi totuşi... *(Bea fără să mai spună nimic. Pauză, îşi mai toarnă un pahar.)* Adineauri am primit-o...

MAGDA *(CU ochii în gol):* Şi tocmai astă-seară vroiam să vorbesc cu Boby. Parcă presimţeam... Dar cine s-ar fi putut gîndi... Ştiam că aveţi încă două săptămâni de stat aici... Şi acum, mîine dimineaţă la şase, cu avionul... Şi era atît de important... atît de...

JIM: Ce era atît de important?...

MAGDA: Ce vroiam să vorbesc cu Boby...

JIM: Da? Şi ce vroiai să vorbiţi?

MAGDA *(îl priveşte drept în ochi, pentru prima dată de la începutul scenei cu plecarea):* Ce voiam să-i spun? *(Rîde, însă fără veselie. Fals. Silit.)* Nimic... Nimic important... Vreau numai să-i comunic că m-am decis...

JIM: Ce?

MAGDA: Să primesc... invitaţia ei... Să merg cu voi în America... Să mă ia de aici, să mă scoată din viaţa tristă care m-aşteaptă... Dar nu vroiam să merg numai ca musafir... Vroiam s-o rog să intervină pe lîngă tatăl vostru... să-mi dea şi mie una din cele patru sute şaizeci de ferestre ale regatului

lui... Dar acum, fireşte... toate astea rămîn visuri... Visuri fără importanţă...

JIM *(speriat):* Asta vroiai tu s-o rogi pe Boby?

MAGDA: Ce te miri?... Cred că nu era mare lucru... ce i-aş fi cerut?

JIM: Da, sigur... Uite, dacă vrei... putem să mergem şi s-o căutăm pe Boby în oraş... Tot trebuie să vină acasă... să ne facem bagajele. Eu cred, însă, că e mai bine să nu-i spui... Ştiu sigur că Boby îţi va făgădui orice... fiindcă Boby te iubeşte şi e o fată prea amabilă, care nu poate să spună cuiva, nu. Dar eu cred... că nu va putea să facă nimic pentru tine, chiar dacă ar vrea din toată inima.

MAGDA *(ostenită ca după un drum lung):* De ce nu crezi?

JIM: TU trebuie să înţelegi, Magda !... Ea poate oricînd să te ia cu noi... ca prietena noastră... ca musafirul nostru... Un musafir însă locuieşte cu noi şi duce aceeaşi viaţă ca noi... Dar o salariată a tatălui meu, cu treizeci de dolari pe săptămînă, cu o singură fereastră din cele patru sute şaizeci de care spuneai tu... e cu totul altceva... Asta nu poate fi acolo prietena lui Boby... şi, prin urmare, Boby nu poate şi nu trebuie s-o ia cu ea... Pricepi tu?

MAGDA: Da... pricep... Sigur că pricep... E foarte limpede... Şi ai perfectă dreptate... Eu nu pot fi prietena lui Boby decît dacă lucrez într-o prăvălie murdară de păcură... plină de mecanici şi de şoferi... Hai să bem, Jim ! Să bem pentru ultima noastră seară. Pentru cea mai frumoasă seară a noastră...

JIM: Crede-mă, Magda... Eu vreau să fiu foarte cinstit cu tine...

MAGDA *(dur):* Cinstit?... Ce vorbă crudă e asta... Aţi inventat-o voi bărbaţii pentru ca s-o întrebuinţaţi ori de cîte ori vreţi să faceţi o faptă josnică... Cinstit...

JIM: Te înşeli... Josnicie din partea mea ar fi dacă aş rămîne aici... Dacă aş accepta şi aş primi ceea ce... am înţeles că erai hotărîtă să-mi dăruieşti...Fiindcă am înţeles, Magda...

MAGDA: N-ai înţeles nimic...

JJJI: Ba da... Dar tu eşti o fată prea bună... şi-mi eşti prea dragă... ca să mă port cu tine, cum m-aş fi purtat cu oricare alta... *(O pauză.)* Şi să mă însor cu tine, nu pot...

MAGDA *(se uită la el, cu inima friptă):* Ştiu, Jim... E firesc să nu te poţi însura cu mine... Eu n-aş fi decît o singură fereastră... într-un zgîrîie-nori cu o mie... şi dacă nu poţi să mă iubeşti aşa... atunci... sigur...

J1M *(se aşază în faţa ei şi-i ia mîinile):* Tu nu cunoşti pe tata, Magda ! E un om foarte ciudat... El n-a fost întotdeauna „regele broaştelor" şi nici „magnatul aramei"... A început ca minier în Montana... Toată viaţa şi-a făcut-o singur, cu mîinile lui... Fireşte, o viaţă ca asta bătătoreşte mîinile... dar şi sufletul... Tu nu ştii cît de lung e drumul de la minele din Montana şi pînă la uzinele „Jeffries"... Ei bine, tata l-a străbătut... Şi fiecare pas l-a durut şi l-a sîngerat... Acum e o piatră şi, de cînd a murit frate-meu Kid, e o piatră tristă... Un automat... Bătrînul vroia să-1 însoare pe Kid cu fata asociatului lui. Kid s-a împotrivit. Iubea o artistă de music-hall... S-a rugat... a ameninţat... dar tata a rămas neclintit... dur... ca arama care se scoate din minele din Montana... La un ceas după ultima ceartă, Kid s-a împuşcat...

MAGDA: Şi-acuma e rîndul tău să te însori cu fata asociatului.

JIM *(confirmă trist):* Da!... Acuma e rîndul meu... *(O pauză.)* Eu sînt mult mai tînăr decît frate-meu şi nici n-am fost ca el în război... Eu nu pot să lupt pentru un ideal... ca el... Nu pot să stărui... să încep şi să sfîrşesc lupta pentru dragoste ca el... Eu sînt mai slab şi sînt mai laş...

MAGDA: Ai dreptate... tu pleci, la şase dimineaţa... *(Oftează.)* Ai dreptate, Jim... Te înţeleg... Fiindcă şi eu sînt ca tine... Laşă! Stau aici liniştită... te ascult şi aştept să pleci... N-am putere să mă agăţ de tine... să te scutur şi să strig: Nu pleca... rămîi cu mine... N-am curaj să urlu ca să auzi mai bine

ce nu pot să-ţi spun... îs-am forţa să mă agăţ rl tine şi să nu te las să pleci... Eu care m-am; crezut întotdeauna atît de tare... stau şi mă uit,;senină, aproape, cum îmi frîngi inima şi îmi nărui viaţa..,

JIM *(CU multă căldură şi sinceritate):* Să nu crezi că mi- uşor să plec... Că nu mă chinui şi eu, Magda... Că nu m-am gîndit de atîtea ori, să te iau cu mine şi să nu-mi pese de nimic... M-am mai gîndit însă... că eu tot va trebui să mă însor cu fata asociatului tatei... că va trebui să te văd... ascunsă şi nici măcar în fiecare zi, cine ştie unde... între cinci şi şapte... Ori, te iubesc prea mult ca să nu-ţi pot da decît atît...

MAGDA *(se ridică şi, ca să facă ceva, pune la patefon o placă:* „Corul marinarilor" din *Madame Butterfly):* „Athenee Palace"... Apartament eu balcon... Şampanie frapată... Dacă ar intra acuma chelneru], s-ar retrage ruşinat că ne-ar deranja... Şi-ar trebui să-1 strigăm înapoi... „Poţi să intri chelner... N-ai nici un motiv să fii discret. Aici nu se întîmplă nimic... E tocmai contrariul de ce crezi dumneata... Aicea sînt doi oameni care se despart... Doi oameni slabi de după război... şi care s-au născut, în loc de suflete, cu cifre... Unul pleacă spre drumul pe care 1-a deschis târnăcopul din Montana... fiindcă trebuie să se însoare cu fata asociatului, fiindcă n-are voinţă să iubească pe fata căreia i-a sărutat glezna... într-o seară cînd se cînta *Madame Butterfly...* Iar celălalt... va coborî cu ascensorul... va trece ca o nălucă albă prin holul hotelului şi va ieşi în stradă..>• să strige un taximetru... care să-1 ducă undeva pe o străduţă mică... la poarta unei case... de la ferestrele căreia... se aude, seara, muzica militară de la Şosea..."

JIM: Magda !... Nu fi tristă, Ai o viaţă întreagă înaintea ta... Eşti frumoasă...

MAGDA: Taci...

JIM: Şi nu mă judeca prea rău... Gîndeşte-te-eă pleci de aici din camera mea... plină de parfumul prezenţei tale. curată... neatinsă... tot aşa cum ai venit...

MAGDA: Da... Curată... Neatinsă... Tot aşa cum am venit... Nu e adevărat... Cînd am venit eram curajoasă. Acuma plec ca o laşă... Dacă aş fi fost a ta, aş putea spune măcar... „Da... m-am dat... m-am dat dragostei... conştientă... fericită... cu voinţă"... Dar aşa... Mă duc aşa cum am venit... *(îşi priveşte rochia.)* Numai puţin şifonată... *(îşi pune mantoul. Mm i-l ţine.)* Te mai văd înainte de plecare?...

JIM: NU ! Cred că e mai bine aşa...

MAGDA *(se opreşte în faţa lui... îl priveşte drept, adine, parcă ar vrea să şi-l întipărească în minte pentru totdeauna... Apoi izbucneşte într-un hohot de plîns):* Oh ! Jim... Jim... *(Jim o ia în braţe şi o ţine aşa eîteva clipe. Nici unul nu spune nimic. Magda, mai liniştită.)* Jim...

JIM: Şi mie mi-e greu... Mi-e nespus de greu să mă despart de tine... Dar, vezi tu... nu poate fi altfel... Mîine de dimineaţă, eu o să fiu cine ştie unde... Tu o să te duci la birou... Acolo o să te întâmpine un om cumsecade care te iubeşte şi care poate să sacrifice tot pentru tine... E dreptul lui să te aibă... Şi-aşa... o să treacă o zi, două, zece... şi viaţa ta îşi va uima cursul mai departe fără să se oprească la uşa camerei o sută şaizeci şi cinci... dintr-un hotel oarecare... Viaţa ta nu e făcută pentru ca să fie risipită în camere de hotel... E făcută pentru ca să lumineze o casă de oameni de treabă, prin ferestrele căreia soarele trebuie să sărute în fiecare an... cîte un îngeraş adormit în leagăn...

MAGDA: Da... Ai dreptate... în fiecare an cîte un îngeraş adormit în leagăn... *(Surîde uşor... gîndului ăsta.)*

(Chester bale repede la uşă şi intră fără să i se spună. Bodogăneşte ceva pe americăneşte... Vrea să se ascundă... Insă e prea lirziu.)

BOBY *(intră, furie. Se duce drept la el, îl caută în buzunar şi-i scoate nişte pachete de ţigări. îi arde două palme) :* Porc! *(Apoi liniştită.)* Bonsoir, darling... *(Se*

îndreaptă spre Magda.) On c'est ennuye ă cette salle de soiree...

(Chester foarte demn... se duce la Jim şi ii arde două palme. Jim se repede la Chester şi se încaieră. Boby intervine şi-i desparte. Se face o hărmălaie teribilă. Patefonul a terminat disculşi \hiriie singur ca nebunul. Magda s-a lipit de uşă, lividă... Nu ştie ce să facă.) .

JIM: Un moment, Magda... şi te conduc... *(Se încaieră iarăşi.)*

MAGDA: Nu e nevoie, mulţumesc... Vă las între voi! *(Iese repede.)* între voi... între voi...

TABLOUL VII

A doua zi, la şapte dimineaţa. La ridicarea cortinei, Catinca legată la cap deretică. Ferestrele sînt deschise, covorul întors, scaunele puse cu picioarele in sus pe masă, perdelele strînse etc. Soare încă nu destul de puternic... Ciripit de păsărele în grădina înviorată după ploaia de azi-noapte... Crinii din vas s-au fanat.

CATINCA *(a terminat de dereticat şi pune la loc, pe rînd, şi cîntă. Arie populară):*

Atuncea cu plăcere,
El, cavaler cu şic,
îi dete un ţap de bere
Şi alune la fişic...

Era frumoasă fata
Şi sta la masă tristă,
Cerînd să-i facă plata
Cu suflet de artistă.

Atunci a sa soţie,
Ce-n tîrg îl urmărea,
Pătrunse-n berărie
Cu vitrion la ea...

Şi din această dramă,
Ce-avu sfârşitul trist,
Orbi o biată damă
Şi-uri tată familist.

MAMA: Ei, clar ce te-a găsit cîntatul, soro? Scoli copiii. La cîte ți-a spus Puiu să-l scoli? i

CATINCA: La şapte jumătate...

MAMA: Şi domnişoara?

CATINCA: Domnişoara nu mi-a spus nimic... şi nici numi-a lăsat scris...

MAMA *(uitîndu-se la ceas):* Ia uită-te... Şapte şi toată casa tabără...

CATINCA: Fiindcă m-a ținut servitoarea proprietarului de vorbă... Avem noi un „subiect" amîndouă...

MAMA: Ce subiect?

CATINCA: Gunoiul... îl pune pe al lor la noi jos... Şi de necaz li-l duc şi eu sus îndărăt cu al nostru cu tot. Cred că! duminică cînd sîntem libere ne batem şi ne dăm cu gunoiul în cap.

MAMA: Ai pus laptele la fiert?

CATINCA: Ehe! A şi dat în foc pînă acuma... *(A terminat complet.)* Gata...

MAMA: Hai la bucătărie să ne vedem de treabă... *(Ies amîndouă.)*

(O clipă scena e goală.)

MAGDA *(intră. E aşa cum, am lăsat-o aseară... Se văd însă, în toată ținuta şi atitudinea ei, urmele nopții cutreierate pe străzi. E plină de noroi pe pantofi... şi are un aer de nebună liniştită... Pare îmbâtrînitâ cu cîțiva ani... îşi trînteşte mantoul pe un scaun şi, întîmplător, se zăreşte în oglindă... îşi surîde de departe, încearcă să-şi refacă puțin toaleta, dar renunță. E prea obosită... prea amărîtă. Se aşază într-un fotoliu. Pendula bate şapte):* Un ceas de cînd a plecat avionul...

MAMA *(intră):* Magda... Fata mea... Ce e cu tine? Acuma ai venit?

MAGDA: Da...

MAMA: Trebuie să fii moartă de oboseală... Cel puțin, v-ați distrat bine?

MAGDA: Foarte bine...

MAMA: Eşti palidă, fetița mea... Atîtea nopți nedormite... Haide să te culci...

MAGDA: Nu, nu mă mai culc...

MAMA: Ar fi bine, totuşi, să te odihneşti puțin... La cîte trebuie să te scoli?

MAGDA: Chiar acuma...

MAMA: Sper că acuma, de dimineață, n-o să mai vină americanii să te ia...

MAGDA: Nu... N-or să mai vină...

MAMA: Nu?

MAGDA: Nu! Nici azi... nici mîine... nici poimîine...

MAMA *(alarmată, după o mică pauză):* S-a întîmplat ceva?

MAGDA: Nu... Nimic... Nimic important... *(Nu se mai poate stăpîni şi izbucneşte în plîns.)* Mamă... măicuțo... Vino încoace. Ia-mă lîngă tine... ia-mă în brațe... şi strînge-mă bine... Mi-e frig...

MAMA *(speriată, o ia la piept, şi-o ține ghemuită ca pe un copil):* Fetița mea scumpă... ce e cu tine... ce ai?...

MAGDA: Stai aşa... Şi nu spune nimic... nu mă întreba nimic...

MAMA: Doamne... Doamne... Doamne...

MAGDA *(după o clipă, mai liniştită):* Nu te speria, măicuțo... Nu s-a întîmplat nimic grav... Poate, ție chiar o să-ți pară bine de ce s-a întîmplat.

MAMA: Mie? De ce?

MAGDA: Au plecat...

MAMA: Cine?

MAGDA: Americanii... Şi Boby... si Chester... şi... Adineauri, la şase, cu avionul... *(Un timp.)* Şi pe mine rn-au lăsat aici...

MAMA: N-au vrut să te ia cu ei?

MAGDA: Nu! Boby nu mi-ar fi putut da nici un locşor în Banca lor... şi Jim... nu se poate însura cu mine... fiindcă tatăl lui e de piatră...

MAMA: Vezi, puişorul meu... Nu ți-am spus eu?...

MAGDA: Da!... Ai avut dreptate... Voi bătrînii aveți întotdeauna dreptate... *(Un timp.)* Cum mi-am putut închipui, măcar o clipă, că Jim mă iubeşte?... Cum am putut?...

MAMA: NU e nimic, fetița mea... O să treacă și asta... O să fie nițel mai greu la început și pe urmă... încet-încet... o să treacă.

MAGDA: încet... încet... o să treacă...

MAMA *(privind-o cu dragoste):* N-ai mai stat așa în brațele mele, de cînd erai mică și trebuia să-ți spun povești ca să te adorm... Numai așa te liniștеam și cînd. plîngeai... Dar acum ești mare. Ce poveste pot să-ți spun ca să te liniștești?... Eu cred... vezi tu... că ceea ce îți trebuie ție în viață — așa cum te cunosc — este o siguranță... Și, crede-mă... oricît s-a schimbat lumea... a mai rămas totuși pe lume... o siguranță... un refugiu de zidurile căruia se sparg toate valurile... pe care le ridică furtunile vieții... Căminul!... Familia... Viața bună, simplă, a traiului în comun... cu părinții, cu frații... cu copii... Viața asta cu bucuriile ei mărunte.... banale... la îndemâna tuturor. Viața așa cum e a noastră și atâtora alții ca noi... Cu cafeaua cu lapte de dimineață cînd plecați la treburi... cu glumele de la prânz... cînd mă tachinați pe mine și rîdeți de Catinca... cu o carte bună și un pahar de ceai fierbinte iarna la gura sobei... cu un concert... din cînd în cînd... un spectacol... o conferință.... Cu duminicile calme... cînd te duci și faci toată dimineața pesmeciori pentru prietenele care vin după-masă la ceai... Viața cu muncă... cu disciplină... cu visuri măsurate... Cu un logodnic liniștit și de treabă... Asta este ceea ce cred eu că-ți trebuie tic-si ăsta e singurul basm pe care ți-1 mai pot povesti acuma... cînd inima ta a suferit cea dintîi încercare grea...

MAGDA: Ai dreptate, măicuțo... *(Se ridică în capul oaselor.)*

MAMA: Am, fetița mea... Și ceea ce e curios... e că eu aveam impresia că voi, tineretul de azi... nu mai credeți în familie... în cămin și în viața organizată după puterile fiecăruia... Văd, însă, că m-am în' șelat... Mă uit la tine și văd că m-am înșelat... Fiindcă te uiți la mine și mă asculți tot așa cum m-ani uitat și am ascultat-o eu pe mama. Și cine crede că poate distruge vreodată familia... e un nebun și un netrebnic... Familia o să trăiască cît lumea... fiindcă ea e doica la care au supt toți copiii pămîntului...

MAGDA: Măicuța mea dragă... *(îi sărută mîna.)* Și dacă ai ști că în zilele astea... cînd m-am gîndit'așa de puțin la voi, n-am fost nici măcar fericită...

MAMA: NU?

MAGDA: NU... Pentru că noaptea... cînd reintram în odăița mea... și stingeam lampa... îmi dădeam seama... că ziua aceea fusese totuși goală... Mă chinuiau mustrările de conștiință...' Mă gîndeam că n-am mai lucrat nici o floare la fața de masă pe care ți-am făgăduit c-o fac gata de Crăciun... că nu i-am mai ajutat lui Puiu la lecții... că mă port rău cu Milică... pe care l-am lăsat singur să plîngă printre facturi... Dimineața, însă, vîrtejul începea iarăși... Și gîndurile mele bune rămîneau iarăși în odăița mea... Acuma gata... 8-a isprăvit... Mi le voi regăsi pe toate... O să caut să mă domin... să înfrunt primele ceasuri grele pe care le presimt... O să muncesc din nou... și mai mult decît pînă acuma... O să...

CATINCA: Eee!... Făcuși ochi...

MAGDA: Bună dimineața, Catinco!

CATINCA: Dar ce, ai dormit îmbrăcată? *(Se duce la ușa lui Puiu și bate. 0 dată, de două ori.)*

MAMA: Bate mai tare că doarme greu... *(Catinca bate mai tare.)* Dar ce-o fi de nu se deșteaptă... *ridică.)*

(De afară, dinspre grădină, se aude Valsul dimineții *cîntat la muzicuță. Toți ascultă, un timp. Intră Puiu. E ușor făcut... Afară continuă cintecul la muzicuță in tot timpul scenei, schimbindu-se apoi cu* Am iubit doi ochi albaștri.)

Puru: Sărut mînaaa...

MAMA *(consternată):* De unde vii, nemernicule?

Putu: Vin tocmai de la Plevna...

MAMA *(înlemnită):* E făcut !...

PUIU: Calomnii!... Mă rog !.... încasa asta se poate bea două cafele cu cenuşă?...

(Magda nu se poate abţine să nu surîdă.)

CATINCA: Două? Dar de ce? Mai eşti cu cineva...

PUIU: Da!... Sînt cu prietenul meu...

MAMA: Care prieten?...

PUTU: Cel mai bun prieten al meu... Paganini !... *(d duce spre fund.)* Muzica !... înăuntru... Hai, mă, că nu e nimeni.

MILICĂ *(tot făcut şi el, uşor, intră chitind la muzicuţă..] Cînd îi vede pe toţi, încremeneşte şi încetează cintecul... îşi scoate pălăria ruşinat şi rămâne lîngă uşă, u% timp. Pauză):* Ce minţi, mă, că nu e nimeni?.., *(îşi face „coraj".)* Sărut mîna... *(se duce la mama),* madam Cristian...

MAMA: Bună dimineaţa, Milică!

MILICĂ *(de zăpăcit ce e,se duce şi la Catinca şi vrea să-i pupe mîna):* Sărut mîna...

CATINCA *(rîde):* Ehe ! E turbueit bine... Nu vezi? Vrea . să-mi pupe mîna...

(Mitică se opreşte in faţa Magdei şi nu ştie ce să facă.)

MAGDA: Bună dimineaţa, Milică...

MILICĂ: Bună dimineaţa ! *(E jenat căe cu chef.)* Magda !... Eu sînt...să ştii...

MAGDA: Ce?

MILICĂ: Beat...

MAGDA: Şi chiar dacă ai fi, nu e nimic... De unde veniţi acuma?

PUIU: De la vînătoare...

MAMA: Ce vînătoare?

PUIU *(discret):* Nu ştiu ce vrea să împuşte Milică... pe la Băneasa... pe aerodrom... Dacă nu pleca, bineînţeles!

MAGDA *(bravă):* Dar de unde aţi ştiut voi că pleacă?

PUIU: Păi noi ce-am făcut toată noaptea?... După ce ne-a spus portarul că pleacă de dimineaţă... l-am pîndri ca să ne convingem...

MAGDA: Şi...v-aţi convins?...

MILICĂ: *Da...(O mică pauză jenantă.)* Iartă-mă, Magda..-

MAGDA: EU?... Te-am iertat, Milică... *(îi întinde mîna,-)* Poate, ai avut tu dreptate să-mi spui ce mi-ai spus.-

jfiUCĂ: Nu ! N-am avut nici o dreptate... Şi de-aia am băut... şi de-aia am făcut tot ce am făcut... înţelegi...

•pgjxj *(lui Milică):* Dă-mi cinci lei...

MILICĂ: A, da... C-am zis... înţelegi? Mă rog... Am să-i dau, afară de astă-seară, două sute nouăzeci şi cinci cu ăştia... Dar tot mă dezvăţ... De aş ştii că mă costă o sută de mii de lei, înţelegi...

MAGDA *(deodată):* Milică!...

MILICĂ: Da...

MAGDA: Cine a deschis magazinul azi? E opt...

MILICĂ: Nimeni... Astăzi e închis...

MAGDA: De ce? E vreo sărbătoare?

MILICĂ: Da... Astăzi e sărbătoare personală... *(E fericit.)*

MAGDA: NU.. NU se poate... Azi e şi scadenţa lui Bălănescu.

MILICĂ: îl iert... Astăzi sînt celmai fericit om din lume... Nu vreau să ştiu de nimic... nici de poliţe, nici de magazin, de nimic... Nu vreau să ştiu decît că sînt fericit... *(Scoate im pacheţel din buzunar.)* Magda... Ţi-am adus ceva... *(I-l dă, Magda îl desface. E inelul de logodnă... Toţi o privesc.)* L-ai uitat la mine aseară... pe jos... Ştii... l-am adus.

MAGDA *(punîndu-l pe deget):* Mulţumesc, Milică...

(Familia răsuflă uşurată. Milică, in culmea fericirii, începe să se pupe cu Puiu.)

MAMA *(Catinchii):* Fă-le două cafele cu cenuşă...

MAGDA: Dar de ce cu cenuşă?

MAMA: Sînt bune după chef...

MAGDA: Da? Atunci, fă-mi şi mie una, Catinco...

MAMA: E, dacă e aşa... fă patru, Catinco... Că, să vă spun drept copii, azi-noapte n-am mai putut de supărare şi am băut şi eu.

(Toii o privesc miraţi.)

PUTU: Dumneata?

MAMA: Da !... Tot vinul pe care trebuia să-1 pună Catinca la friptură săptămînă trecută, în loc de spirt denaturat.

Cortina

COANA CHIRIȚA

COMEDIE ÎN **TREI ACTE**

(După personajul lui Vasile Alecsandri)

1942

DIN „JURNALUL DE BORD" AL *COANEI CHIBIȚA. ACT DE NAȘTERE*

Liviu Rebreanu, marele iubitor al teatrului românesc și nedezmințit prieten al tuturor slujitorilor săi — de la actor la mașinist și de Ia dramaturg la spectator — și de a.cărui caldă prietenie am avut cinstea să mă bucur, din anii debutului meu și pînă la prematura lui călătorie dintre noi, mi-a spus într-o zi că de multă vreme 11 „roade o idee" și anume: anumite personaje din piesele teatrului românesc, clasice sau moderne, comedii sau drame, deopotrivă, merită să fie reconsiderate în cadrul unor piese personale, construite pe datele vechilor lor buletine de identitate, provenite din piesele matcă.

De exemplu: Ghiță Pristanda! De ce să nu merite o piesă proprie, a cărei acțiune să se desfășoare nu în viața lui oficială de funcționar „scrofulos la datorie", ci în viața lui intimă și particulară, în mijlocul celebrei, dar anonimei lui familii de „unspcie suflete cu remunerație mică după buget"? De ce să nu cunoaștem personal și pe madam Pristanda și droaia ei de copii, fete și băieți, cu dramele, cu visurile și cu viața lor cotidiană, desigur, plină de intîmplări și de conflicte, familiale sau externe? De ce să nu-l cunoaștem și pe Ghiță Pristanda, dezbrăcat de mundirul său profesional și galonat pînă Ia cot, redus numai la dimensiunile lui de tată și de soț?

Și, ca Pristanda, atlția și atîtea altele cum ar fi Leana din *Ilagi Tudose,* scăpată din teroarea unchiului scîrțan și urmărită în noua ei viață eliberatoare? Sau, Agamiță Dandanache, în mediul lui bucu- •^Ștean, corupt șl agramat care,... familia sa de la '48 Încoace... O> Sbilț, din *Patima roșie* a lui Sorbul, transplantat din casa sorei

întreținute, in mediul lui de „filozofi" bețivi, de naufragiați ai vieţjj in taverne sordide şi protestatare, şi poate şi printre oameni de treabă ca Crina inimii lui. Sau atîtea alte personaje care să merite o soartă dramatică mai simplă, după cum, pe drept cuvlnt, credea Rebrean, care avea o listă întreagă de pus la dispoziția dramaturgilor de a cărot competență profesională nu se Îndoia.

Printre cei la care se gîndise să facă apel, In consecință, se afla de. canul nostru de totdeauna, Victor Eftimiu, Mihail Sorbul, Camii Petrescu, Victor Ion Popa, Mircea Ştefănescu şi alții, printre care șj subsemnatul, care am fost ales să trag şi primul pas, ştiut fiind, *qu'n n'y a que le premier pas qui coute...* pe autor.

Rebreanu mi-a Încredințat trei personaje, ca să le scriu cîte o piesă de căciulă. Acestea au fost — şi mai sînt încă — Ghiță Pristanda, Sbilț şi Coana Chirița, ultima fiind cea dinții care urma să fie reprezentată pe scena Teatrului Național, după cum a şi fost, în 1942 sau 1943, celelalte două rămînînd In sertarele mele — unde se află şi azi — în stare de „romane pentru mai tîrziu" sau „piese pentru niciodată", avînd In vedere că am fost exoflisit dintre dramaturgii contemporani.

Nu e cazul să amintesc, tocmai eu, succesul piesei la premieră şi seria pe care a înregistrat-o după aceea. Nu pot Insă să nu consemnez şi aici, şi acuma, marele succes personal înregistrat de Sonia Cluceru în coana Chirița şi G. Galboreanu In Bîrzoi. Şi dacă astăzi, la reluarea piesei după un sfert de veac şi mai bine, în noi condiții de reprezentare, coana Chirița mea îşi va face datoria, „cum ştie ea", atunci meritul va fi numai al Iui Vasile Alecsandri, tatăl său legitim, al lui Liviu Rebreanu, tatăl ei adoptiv.

Şi dacă nu, vinovat va fi numai

TUDOR MUŞATESCU

Fiului meu Bogdan-Alexandru, această jucărie, pentru cînd se va face mare.

PERSOANELE

GRIGORI BÎRZOI, ot Birzoieni
BRUSTUR)
COCIURLĂ J > boieri, vecini de moşie
GULIŢĂ BÎRZOI, fiul lui Grigori
LEONAŞ CUDALBU
MONSIEUR CHARLES, profesor de franţuzeşte
SERDARUL CUCULEŢ, directorul Agiei din Iaşi
ALEXANDRU GRIGORE GHIKA, domnul Moldove
ÎNTÎIUL BOIER
AL DOILEA BOIER
EPISTATUL
VAMEŞUL barierei Păcurari
ION, slugă, fecior şi odăieş la Bîrzoi
ÎNTÎIUL FECIOR
AL DOILEA FECIOR
BARBU LĂUTARUL
UN JANDARM al isprăvniciei
SURUGIUL
UN VIZITIU
UN SERVITOR la bariera Păcurari

COANA CHIRIȚA, soția iui Blrzoi
ARISTIȚA)
CALIPSIȚA) n!Cele hli Bîrzoi
ELENCU, sora lui Bîrzoi
CATINCA EPUREANU
DIDIȚA BAȘOTA
LULUȚA
CHIRALINA, țigancă roabă
RALIȚA, fata ei
ÎNTÎIA CUCOANĂ
UN *MAlTRE D'HOTEL*
Invitați, invitate, doamne, boieri

1

ACTUL I

După revoluția de la „pașopt", la conacul lui Grigore Bîrzoi de pe moșia Bîrzoieni. Un salon gen „boieresc" cu sofale, jilțuri, covoare, măsuțe joase etc. O masă acoperită cu brocard. Un clavir de ocazie, fabricație vieneză, cu luminări de seu în sfeșnice. Icoane, șaluri, alămărie, lampă de plafon de majolică, alte lămpi cu picior. Toate lucrurile sînt vechi, purtate, ciobite. Se vede că în acest salon familia Bîrzoi își face veacul. Din tot și din toate se degajă un aer de „provincie" prăfuită, inactuală, cu toate eforturile, nereușite dealtfel, spre eleganță și „modern". în dreapta, uși care duc în iatacul soților Bîrzoi și către dependințe.. în stingă, ușă care duce spre iatacul fetelor. în fund — între două ferestre mari, zăbrelite și încărcate de draperii grele cu fronton — o ușă mare, în două părți, care se deschide pe un cerdac mare de lemn vechi și pe alocuri putrezit. Prin ferestre se văd curtea și atenansele conacului precum și, în perspectivă, sub zăpezi imaculate, satul răzășescal Bîrzoienilor. Zi de iarnă moldovenească, către înserat... Ninge încet, liniștit, pitoresc, ca într-un pastel de Vasile Alecsandri. La ridicarea cortinei, Guliță e așezat la masa de lucru, în dreapta lui monsieur Charles. Monsieur Charles e un francez între două vîrste; blond, cu mustața galică ca a lui Vercingetorix din cartea de istorie medie. Poartă cu o eleganță oarecum exagerată costumul modern al timpului, din patria sa. Din cînd în cînd, tușește ușor, avînd grijă să manevreze grațios o batistă fină, cu un monogram cît o carboavă rusească. Guliță, unicul fecior al familiei Bîrzoi, e un băiețoi de șaptesprezece ani, deșirat, cu vocea în schimbare și cu fața plină de coșuri și tuleie. E îmbrăcat după moda moldovenească „veche". Pe masă cărți de studiu și caiete... Guliță privește cum ninge afară.

CHARLES *(tuşeşte, îşi şterge mustăţile, ea după bere, batista, o pune la loc, cu distincţie, în buzunar. îş^ priveşte apoi ceasornicul cu cheiţă): Et maintenant* dragă Gulisă, *potir finir notre lecon de frangais' soyez gentil et repetez-moi, tout ce que nous avon't appris aujourd'hui...*

GULIŢĂ *(atent la ninsoarea de afară):* Şi si fac?

CHARLES: *Ne causez plus le roumain avec moi. II s'agit d'apprendre ensemble le frangais... Cest pour cela que je suiş ici...*

(Se aud, apropiindu-se, zurgălăii unei sănii. Zurgălăii încetează.)

GULIŢĂ: O vinit o sanie! Trebuie să fie mamaia.

CHARLES: *Oui, ga doit etre, madame Chirisă.*

GULIŢĂ: Vreau si văd şi mi-o adus neneaca di la Hîrlău... *(Vrea să se ridice.)*

CHARLES *(oprindu-l eu un deget): Pas avânt d'avoir fini notre legon...*

GULIŢĂ *(se reasază îmbufnat): Vous parle trop vite. Moi pas comprendre... (Convins.) Moi pas comprendre...* şi gata !

CHARLES: Bon!.. Atunci eu am sa întreb pe dumneata in romaneşti şi dumneata ai se răspund la mine, în limb franees. în felul acest, noi impuşcam dintru o dată, cu un singur glontele, doua iepuri...

GULIŢĂ: O să rupem inima tîrgului amîndoi...

CHARLES: Non, non, non!.. Spune in fransuzeşti ce vrei sa zici...

GULIŢĂ ***(CU** efort): Comme se dit frângais* „o să rupem"?

CHARLES: *Nous allons rompre...*

(Guliţă scrie, silabisind tare.)

GULIŢĂ: Şi inima, cum se zice?

CHARLES: *Le coeur...*

(Guliţă scrie, silabisind tare.)

GULIŢĂ: Şi tîrg?..

CHARLES : *Viile!*

GULIŢĂ: NU, nu, aşeala-i Ieşii!.. Tîrg, adică unde se vinde şi se cumpără tăti şeii !

CHARLES: *A, oui... oui l Le marche...*

(Guliţă scrie, acelaşi joc.)

GULIŢĂ *(borboroseşte, citind ce-a scris pe caiet): Eompre... coeur... marche... (Triumfător, tare.) Nous allons rompre la coeur du marche !*

CHARLES *(tablou): Nous allons faire quoi?*

GULIŢĂ *(reciteşte): Eompre le coeur du marche !*

CHARLES: Şi cine vrei face asta?

GULIŢĂ: *Moi et voie...*

CHARLES *(corectîndu-l):* Vrei sa spui adică... *vous et... (Aşteaptă să completeze restul Guliţă.)*

GULIŢĂ *(repede): Mou! Vous et mou!* Da, aşa-i bini.

CHARLES: NU aşa bine. *Vous et moi!..* Aşa bine!

GULIŢĂ *(fericit): Vous et moi,* amîndoâ !.. Da, da, aşa-i!

CHARLES *(ridică ochii spre cer, cu disperare): Oh! Mon Dieu! (Face jocul cu batista.)* în lecsia nostru de azi am invaţat chiteva cuvint usual... Aşa est?

GULIŢĂ *(convins): Oui!*

CHARLES: Spre exemplu, cum se spune in fransuzeşti, furculisa?

GULIŢĂ *(repede): Furculition!*

CHARLES: Non, non! Non... Se spun, *la fourchette...* Bepet acum, te rog şi dumneata... *La fourchette!*

GULIŢĂ: La furşăt !

CHARLES: *Bon!.. La fourchette!..* Şi ce facem noi cu furculis?

GULIŢĂ: *Nous mange !*

CHARLES: ***NOUS** mangeons!..* Fote bin!.. Şi ce mâneam noi cu furculis?

GULIŢĂ: Asta nu ştiu, că eu mînînc tăti şeii cu mîna.

CHARLES: Asta nu frumos !

GULIŢĂ: N-o fi, da-i mai gustos... Aşa-i de bine cînd îţi lingi degetele !.. *(Visător.)* După alivenci mai cu seamă... *(Plescăie limba.)* îmmhîî !

CHARLES: Bine dar dumneata care vrei sa mergi în strainatat, la Paris, trebuie sa inveţ manierele frumos...

GULIŢĂ: Ba eu nu vreau deloc să merg la Paris, niesie Şarlă. Neneaca vrea.

CHARLES: Nenec are dreptate... *(Cu sinceritate.)* Şi madam Chirisă este un femei şi jumatat... El iubeşti, sivilizasie... educasie, *Ies belles manieres...*

Este un person care doreşti ca copilii seu se ajung oameni distins. *Occidenteaux !*

GULIŢĂ: Păi dacă ti potriveşti cu mamaia, ea s-ar urca şi-n balon di sala di spuneai mata că, într-o zi, o să se suie pînă la cer, numai să fie di bonton... *(Ironic.)* Civilizasion !.. Gărgăunision !.. *(Face un gest de aiureală.)*

CHARLES: NU frumos vorbeşti aşa de mamai...

GULIŢĂ; Apoi, mata, să fii sănătos cîte zice şi ea de mine ! Că-s leneş, că-s gogoman şi cîte şi mai cîte...

CHIBIŢA *(intră. încă îşi mai freacă mîinile de ger): BOH-jour* mesie Şarlă... *(îi dă mîna.)*

CHARLES *(se ridică): Bonjour madame! (îi sărută mîna.)*

CHIBIŢA: *Bonjour Goulis mere!... (îl sărută pe frunte.)* Vă deranjarisesc?

CHARLES: *Bas du tout, madame!... Nous venons justement de finir notre lecon...*

CHIRIŢA *(CU un gest elegant, lui Charles):* Şăzi... Şăzi!... *Bestez!* Ia loc, ti rog... *Prenez lieu...* mesie Şarlă !

CHARLES: *Mergi... (Bămîne în picioare.)*

CHIRIŢA: *Ne restez pas en pieds. (Se aşază.)*

CHARLES *(se aşază după ea): Mergi.*

GULIŢĂ: Neneaca, ci mi-ai adus de la Hîrlău?

CHIRIŢA: Ţi-o adus neneaca, acadele. Un cornet plin... Uite pe-atîta de mare...

GULIŢĂ: Din şeii umpluţi cu şărbet?

CHIBIŢA: Da'păi că nu era să le muşc ca să văd cu ce-s umplute...

GULIŢĂ: Şi unde-s, mamaie?

CHIRIŢA: La croitoreasă, la Hîrlău, unde să fie? Că le-am uitat pi masă cînd mi-o-ncercat rochia cea nouă.

GULIŢĂ *(alintîndu-se ca şi cum ar plînge):* îîîîîî... Mi-o uitat acadelile meii...

CHIRIŢA: Ia nu te mai sclifosi aşă, că nu erau numai ale tale... Erau şi-a fetelor.

GULIŢĂ: Ce-mi pasă mie de ele? Mie să-mi dai acadelile mele... îîîîîîîîî!

CHIRIŢA *(lui Charles): Begard,* mesie Şarlă, *corn il* să sclifosă. Ditai magadanul di şăptsprezeci ani... Băiet de-nsurat...

GULIŢĂ însoară-te matali, dacă vrei, că mie nu-mi trebuie. Eu vreau acadelile mele...

OlHRiŢ^: Ian taci din gură, că pi urmă ţi-oi da oacade, să n-o poţi duce... Nu ţi-i ruşini?

CHARLES: *Ne fâchez-pas, madame, notre mere Gulisa...*

CHIRIŢA: Păi, nu zău? Că tot de acadelele tale mi-o ars mie La Hîrlău?... Cumpără ceea, cumpără ceealaltă... pentru noi, pentru slugi, pentru gospodărie! Că doară de-aia m-am dus pe gerul ista... Am uitat de acadele...

GULIŢĂ *(miorlăind mai tare):* Va să zică, nici nu mi-ai luat? îîîîîîîî...

CHIRIŢA: Taci şi vezi-ţi de lecţie, că se supără mesie Şarlă !

CHARLES *(face un gest amabil): Oh ! Nous avons justement fini...*

CHTEIŢA: E? *Comment marche la franse?* Merge strună? *Qa va cordef*

CHARLES *(CU un surîs): Oh! Qa ga, ga va... Un peu lentement, mais ga va tout de meme.*

CHIBIŢA *(mîndră, oarecum): Je veux que mon fils arrive tambour de livre...*

CHARLES *(nedumerit): Tambour de livre! (Se gîndeşte cam ce ar putea fi asta.)* Nu cunosc acest expresion...

CHIRIŢA: Nu e nimic. Ai ocazia să mai înveţi şi mata cîte oleacă de franţuzească de la noi, c-avem foarte multe expresii frumoase, pe care văd că nu le ştiţi acolo în Franţa. *Tambour de livre,* însemnează, tobă de carte. Plin de învăţătură... *Bempli d'apprendrition,* adică...

CHARLES: *Oh! Parfaitement. (Bepetă cu ochii spre cer.) Tambour de livre! (Ironic.) II est tambour de livre!...*

CHIRIŢA: Ţi-am spus că vreau să-1 trimit în străinătate, ca pe beizadele şi pe feciorii de boieri. Că doară boieri sîntem şi noi şi încă din cei mari. Că dumnealui al meu Bîrzoâ, tofolog aşa cum îl vezi, e os domnesc, din neamul Băzeşoaei... Cît priveşte pe Vodă, ştiu eu că n-o să mă răfuzărisească cînd i-oi cere voie şi-un ajutor, acolo, să trimăt băietul la carte. Am eu cu Vodă împreună o vorbă, de pe vremea cînd nu era încă uns Domn... *(Face cu*

ochiul.) Quand il n'etait pas graisse monsieur, adică Dar, stai să-ți spun cum a fost, să nu-mi uit vorba.. *(Lui Guliță.)* Guliță ! Ia du-te mata de ti gioacă olecuță pe-afară, prin omăt, că-i tare frumos.. Ajunge cît ai învățat astăzi, că nu-i bini să-ți faci nici capul călindar.

CHARLES: *Gulisa, vous etes libre...*

GULIȚĂ *(Chiriței):* Nu mă duc afară că mi-i frig...

CHIRIȚA: Du-te în ietacul tău, atunci... sau la fete.

GULIȚĂ: Mă duc dacă mă lași să cînt la minavet...

CHIRIȚA: Păi, minavetul nu-i al meu, e al lui mesie Șarlă.

GULIȚĂ: Zi-i matale, să mă lase să cînt la el.

CHIRIȚA *(știind că-i cere un lucru care nu-i face plăcere):* îi dai voie să cînte olecuță la minavetul mata!;, mesie Șarlă? *(Fără să aștepte răspunsul lui Charles.)* Zi *mergi* lui mesie Șarlă... că ți-a dat voie...

GULIȚĂ *(lui Charles): Mergi,* mesie Șarlă!..

CHARLES *(otrăvit): Avec grand plaisir...* Numai să nu stric la el... Abia am reparat stricaciun de dala trecut. *(Lui Guliță.)* La asta instrument, se chinta pe afara nu prin înăuntru...

CHIRIȚA: Lasă, mesie Șarlă, că-i iau și lui unul cînd ne-om duce la Iași, și-atuncea scapi di el...

GULIȚĂ *(a prins vorba):* îmi iei minavet de la Iași! Jură, mamaie...

CHIRIȚA: Jur... dac-o să-nveți bine franțuzește pînă atunci.

GULIȚĂ: Păi, nu ți-o spus mesie Șarlă, că știu? TTite, poți să mă pui și la examen, dacă vrei... Poftim ! Ia-ntreabă-mă, cum se zice pe franțuzește furculiță!

CHIRIȚA: E? Cum se zice?

GULIȚĂ *(mîndru): Furculition!*

CHIRIȚA *(lui Charles):* Adevărat că știe!

GULIȚĂ *(care a prins curaj):* Și vrei să-ți spun ce facem noi cu furculița?

CHIRIȚA: E?

GULIȚĂ: *Nous mange !*

CHIRIȚA: Bravo !

CHARLES: *Mais, dites-nous, gu'est-ce-gue nous mangeons avec la fourchette ?* Ce mâneam noi cu furculis?

GULIȚĂ *(Chiriței):* Ce avem, mamaie, deseară la masă?

CRTRiȚA Sarmale și friptură... *(îi suflă copilărește.) Des sarmaux !*

GULIȚĂ *(îneîntat de el): Nous mange avec la furculition, des sarmaux!*

• ClHMȚA.: Bravo ție !

CHARLES: *Et quoi encore ƒ* Și mai ce?

GULIȚĂ *(triumfător): Et de la fripturition! (Fuge.)* Acuma mă duc în odaia lui mesie Șarlă să iau minavetul. *(Iese pe ușa care duce spre dependințe.)*

CHARLES *(după el):* Ai grija se nu stric...

CHIRIȚA *(privește cu dragoste după Guliță):* O rupe, o rupe... O-nceput s-o rupă binișor. Vorba ceea: *Notre chance avec voire maladie...*

CHARLES: *Flait-il?*

CHIRIȚA: Norocul nostru cu boala dumitale, că dacă nu te bolnăveai mata la Iași și n-aveai nevoie de aer, ca să te-ntremezi, nu te recomandarisea coana Catinca să vii să stai la noi, la țară... Și Guliță nu mai avea norocul să învețe franțuzește, acasă, cu un franțuz sade.

CHARLES: Eu trebuie să mulsumesc la dumneavoastr pentru șans...

CHIRIȚA: Acum ești al nostru. Nii ne-ai făgăduit că ne duci băiatul la Pariz? Fără mata nici nu l-aș lăsa, că se pierde pe-acolo, tălălău, cum e.

CHARLES: Ve mulsumesc fote mult pentru încredere.

CHIRIȚA: Eh ! Eu n-am avut norocul lui ! Eu am învățat franțuzește mai mult singură, că tot timpul cît am stat în pansion, la. Ieși, am lipsit.

CHARLES *(galant):* Dumneavoastr vorbiși fote bin franțuzești, pentru un person care a invasat singur...

CHIRIȚA: Singură cuc, mesie Șarlă!.. *Seule coqu!* Pi șinstea me.

CHARLES: Și Gulisă va seamăn în acest privins... Sint sigur ca, in scurt timp, are se vorbesc tot atit de bine cum dumneavoastră.

CHIRIȚA: Să dea Dumnezeu !.. Dar, să nu-mi uit vorba ! Să-ți spun de întîmplarea cu Vodă... *(Charles își compune o mutră amabilă pentru ascultat.)* Acum vreo 20 de ani de zile, ne pomenim într-o noapte

cu huiet şi tropot de cai în ogradă... Rapide, cum îs eu di firea me, săr din crivat şi alerg la fereastră să văd ee-i... Bîrzoă de colo, nu şi nu, ca. să-şi ieie pistoalele, c-o vinit tâlharii, să ne prade... Dar pînă să-şi puie el papucii, că de frică nu-i nimere pi sub crivat, tâlharii o şi dat buzna în casă, că erau flămînzi şi uzi di ploaie ciuciulete. Că cine crezi mata că erau tâlharii iştia? Tot boieri, unul şi unul, care veneau de la o pitrecere de la vornicul Lupu şi rătăcind drumul, prin ploaie, se abătuseră la noi să-i găzduim peste noapte... Bîrzoă îi cunoşte pi taţi după nume. Cît ai bate din palme, am sculat slugile, am întins masa, am pregătit odăile şi ţin-te, dragă mesie Şarlă, chiolhan!... *Chiolhanition,* nu glumă ! S-o pus, bre, cu taţii pi băutură, pi cîntec, pi gioc, c-o trimăs de-o sculat ţiganii din Bîrzoieşti să le cînte...Eu... dă'.Cafimeea tînără şi ruşinoasă!... Şedeam în ietac singură şi ascultam prin perete glumele dumnealor, care de care mai deşuchiate. Eeee !.. Acu să te ţii. Tocmai cînd începuse să se lumineze de ziuă şi simţeam cum mă biruie şi pe mine somnul, mă pomenesc, că intră cineva în ietac şi, nici una nici două, se trînteşte ca un butuc lîngă mine, în crivat... Am sărit, arsă, gios, cu sufletul la gură... „Pardon, mesie!" zic —franţuzeşte, ca să vadă cela de colo cu cine are de-a face. *„Je ne suiş pas la servante. Je suis... madame Bîrzoă!"* Cum o auzit cela vorbele istea, a sărit drept în mijlocul ietacului şi-o-nceput. a se scuzarisi şi a-mi pupa mîna ca la vlădici. Şi numai pe franţuzeşte... Şi ce mai franţuzească vorbe. Mai ceva ca dumneata. *„Escusez-moi, madame,* zice. *Je ne pas savoir que vous etes couches dans le crivat, je voulai dormir et je croyai que le-crivat est vide."* Şi, mă rog matale, s-o scuzarisit omul aşa de frumos, că mi-o muiet inima şi l-am dus binişor afară... Dar cînd am deschis uşa ietacului şi m-o pălit lumina de afară în faţă, unde se opreşte cavalerul meu, se uită lung la mine şi zice: *„0! comme vous etes belă, dans la lumiere du matin...* Halal di bărbatul matali!" *Et, ni une, ni deux,* dragă mesie Şarlă, *il me prend de millieu (arată mijlocul),* şi mă pupă o dată, taman pe cu ce-ţi vorbesc eu matali acuma. Apoi fuge la grajd, încalecă calul şi p-aci ţi-i drumul... *Mais quelle pupation !* Şi acuma, uite, cînd mă gîndesc, parcă îmi umblă un muşuroi de furnici pe spate... Şi cine crezi mata că era cavalerul meu de atunci? *(Charles se uită nedumerit.)* Domnul nostru de azi... Vodă Alexandru Grigore Ghica...

CHARLES: *Oh! Comme c'est interesant!*

CHIRIŢA: Eh ! Ale vieţii valuri... Dacă m-aş fi ţinut de el, poate, dă, cine ştie!... Eram acuma Chiriţa doamna, la Iaşi, nu cucoana Chiriţa, la Bîrzoieni...

CHARLES *(mereu galant):* Fote posibil...

CHIRIŢA: Aşa că, sînt sigură că Vodă mi-ar face tot ce i-aş cere, cînd i-oi aduce aminte de *„la pupation"* de acum 20 de ani. *Parce que je crois quHl a de la joue! (Bate obrazul.)*

CHARLES *(fără convingere, numai cu amabilitate):* Cu sigurans ca o sa-i faca un mare placer, se-i amintiţi acest delicios aventur de tineres...

CHIRIŢA: Lasă aventura... Aş avea eu să-i amintesc altceva, dacă-ar fi vorba pe-aceea !.. Focul meu de la inimă. *(Văzînd nedumerirea lui Charles, în taină.)* Isprăvnieia !.. Vreau să-1 rog pe Vodă, să-1 facă pe dumnealui al meu ispravnic.

CHARLES: O ! Asta este un idei fote bun.

CHIRIŢA *(ca pentru ea):* Ah ! Şăpti sărindare dau, numai să mă văd isprăvnicească cu jăndar în faţă şi dorobanţ la coadă... In faţa casei jăndarul şi la coada ealeştii dorobanţul...

CHARLES: Asta merit un *„pupation", n'est-ce-pas?*

CILTRIŢA: Numai să mă facă şi-l pup de o sută de ori, fii pe pace... şi-apoi, să judecăm drept, mesie Şarlă... Ce, dumnealui al meu nu merită să fie ispravnic? Ce, noi n-am pătimit la '48 ca patrioţi? Las-că mi-o murit cumnată-mea a mare, plus alte 20 de capete de vite, dar ne-am bolnăvit şi eu şi Bîrzoi. El de friguri şi eu de măselariţă. Aşa că, avem drepturi, ca pătimiţi. Dumneata nu vezi, acu, cum are pretenţie, care mai de care, să intre în slujbe,

sub cuvînt că le-o fost frică la pașopt? Helbet! Apăi, dacă-i pe-aceea, cine are temeiuri mai abitir ca Bîrzoâ al meu? Cine-o tremurat ca varga, toată revoluția, mai dihai ca el? Adică, dacă acu o vinit vremea proștilor să intre-n slujbe și-n dregătorii numai fiindcă-s boieri, ce Bîrzoâ nu e boier? Că se vede cit de colo, după tabieturi și înfățoșare, că e din os domnesc... Cît despre prost, să poftească care-a vrea să se măsoare cu el...

CHARLES: Sigur! Aveți argument fote serios, se reușiți.

CHTRTȚA: *N'est-ce pas?* Și-o să răușesc, nu ti teme. Că una-i Chirița pe lumea aiasta... Și cînd își pune ea ceva în cap, nu se poate să nu izbutească.

CHARLES: *Parfaitement, madame...*

(Se aude. la minavel, un vals.)

CHIRIȚA: Auzi ci frumos chită, băietul, la minavet?... O-nvâțat să-l învîrtească.

CHARLES *(cu panică):* Numai se nu stric la el!

(Chirița, ascullind valsul. începe să fredoneze, acompaniind flașneta lui Gulilă din culise. Intră Calipsița și Arislița, gătite și frezate ca de bal.)

ARISTIȚA ȘI CAILPSIȚA *(împreună):* Sărut mina, mamaie. Bine-ai venit!

CHIRIȚA *(mirată că le vede îmbrăcate așa):* Dar ce-i cu voi, soro, de v-ați gătit așa ca de bal?

ARISTIȚA: Așa ne-o spus tataia, să facem...

CHIRIȚA: Cind v-o spus?

CALIPSIȚA: Azi-dimineață, după ce-ai plecat matali la Hîrlău...

ARISTIȚA: O spus că ne vin musafiri acum după-prînz și să ne gătim cu rochiile cele bune...

CALIPSIȚA: Și să ne facem frumoase cozi.

CHIRIȚA: Ne vin musafiri? Ce fel de musafiri?

ARISTIȚA: Simandicoși...

CHIRIȚA: Fără știrea me? Și n-o spus cine-s?

ARISTIȚA: N-o spus...

CALIPSIȚA: N-O spus...

CHIRIȚA': Da'voi nu l-ați întrebat?

ARISTIȚA și CALIPSIȚA *(împreună):* Ba da...

CHIRIȚA: Și ce-o zis?

ARISTIȚA: O clipchit, numai, șiret din ochi...

£LIPSIȚA: Și-o zis: „Ăți vide voi!"

^JJJBIȚA: Mare minune!.. Nici mata nu știi de ce-i vorba, mesie Șarlă?

CHARLES *(care știe ceva): Non, madame! Moi je n'en sais rien... (își strînge cărțile de pe masă.)*

ARISTIȚA: Și-o pus și pe țîțaia Elencu să facă prăjitură cu nucă și cu povidlâ de caise...

CALIPSIȚA: Și-o spus și lui Ion să scoată din zîmnic vin din cel vechi...

CHIRIȚA: E, să știți c-o căpiat Bîrzoi. Dar el unde-i acuma? Nu l-am văzut în casă, adineaorea, cînd am venit...

ARISTIȚA: S-O dus și el cu Ion, în zîmnic, să cerce vinurile.

CHIRIȚA: Și cumnata Elencu, unde-i?

CALIPSIȚA: La bucătărie... Coace rolada și șade lîngă ea să n-o ieie focul iute...

CHARLES: *Permettez, que je me retire, madame...*

CHIRIȚA: *Je vous prie...* Și, ti rog, fii mata așa de gentil, mesie Șarlă, și spune-i cumnatei meii, să vie oleacă încoace.

CHARLES: *Avec plaisir, madame... (Iese.)*

CHIRIȚA: Și voi, ia faceți bunătate și duceți-vă în ietacul vostru și, să nu mișcați de-acolo, pînă nu v-oi chema eu...

ARISTIȚA: Păi, tataia o spus să...

CHIRIȚA: Lasă ce-o spus tataia... și faceți ce spun eu. Că tataia spune multe, și eu spun numai una. Auzitu-m-ați?

ARISTIȚA și CALIPSIȚA: Da, mamaie...

CHIRIȚA: Și aveți grijă, cînd stați pi scaun, să ridicați rochia în'sus, să nu se boțească taman la spate... Că și spatele îi față, cînd îl întorci.

ARISTIȚA și CALIPSIȚA: Da, mamaie...

CHIRIȚA: Ați plecat?

ARISTIȚA: Da, mamaie. Dar ne chemi și pi noi, cînd or veni musafirii?

CHIRIȚA: Să vedem mai întîi despre ce musafiri îi vorba. Că mie îmi cam miroase ceva pe aici... *(Umflă nările.)*

ARISTIȚA *(mirosind în vînt):* S-o ars rolada țîțacii Elencu...

CALIPSIȚA: Şi miroase a cocă arsă.

(Fetele ies.)

CHIBIȚA: Adevărat că miroase a ars !

ELENCU *(intră. E cu şorț ăe gospodărie, cu mînecile sufle, cate, plină toată de făină, pe şorț, pe mîini şi chiar pe față):* Dacă nu se mai astîmpără diavolul ist, cu minavetul lui! O vinit în bucătărie să-mi cînte, şi aşa mi-o-mpuiet capul, că am uitat de rolada din cuptor şi s-o făcut scrum... Nu mai avem ce da acum la musafiri... *(Se aranjează şi îşi scoate şorțul.)*

CHIBIȚA: Dar, despre ce musafir îi vorba, cumnățică?

ELENCU: Cum? Nu ți-o spus Grigori?

CHIBIȚA: Nu mi-o spus, că dumnealui sădi în zîmnie să cerce vinurile, în loc să vie şi să mă-ntîmpine cînd mă-ntorc de la Hîrlău, unde umblu pentru treburile dumnealui... La croitoreasă, la modistă, peste tot.

ELENCTJ *(bucuroasă):* Atunci, află, cumnățică, că azi avem zi mare în casă. Ne vin pețitori...

CHIBIȚA: Pețitori?.. Nouă?.. Apoi eu îs măritată di 25 de ani, precum ştii, şi tu eşti văduvă de 12... pre cît ştiu. Ce pețitori să ne mai vie nouă, acuma, la spartul iarmarocului?

ELENCTJ: Ira ! Dar nu vin pentru noi, soro... Vin pentru fete!

CHIBIȚA *(şireată):* E, nu-mi mai spune!.. Şi ce pețitori sînt aiştia, mă rog?

ELENCTJ: Doi boieri foarte di treabă... Tineri, cu avere, cu...

CHIBIȚA *(întrerupînd-o):* Şi de unde-s de fel?

ELENCTJ: De aici din împrejurimile Bîrzoienilor. Au moşii frumoase, vecine cu a voastră...

CHIBIȚA: Şi cine-s, mă rog?

ELENCTJ *(umflînd vorbele):* Paharnicul Brustur şi căminarul Cociurlă!... Doi boieri, cum nu se găsesc mulți în ziua de azi. Ți-o spun eu, cumnățică, care mă pricep la petitorie...

CHIBIȚA: Văd... văd... Te pricepi şi la aiasta, tot ca la rolada de ți s-o făcut scrum în rolă... Şi zii, aşa? Aiştia-s musafirii simandicoşi pentru care, în lipsa me, s-o întors casa cu tăti şeii în sus?

J3ÎBZ0I *(intrînd):* Bun venitul, cucoană soacră !.. *(Cu un gest spre Elencu.)* Ți-o spus, soră-mea, nu?

CHIBIȚA *(înfiptă):* Da, mi-o spus.

jjiBZOi: Mi-era frică că-i întîrzia la Hîrlău şi vin pețitorii în lipsa matali... Şi eu, dă, în'treburi de iastea, nu-s cine ştie ce priceput...

CHIBIȚA *(ironică):* Dar, cum de s-o hotărît, asemenea boieri, să catadicsească să ne pețească fetele?

BÎBZOI *(încîntat):* Aista a fost şiretlicul lui Elencu...

CHTBIȚA *(ironică):* Vra să zică, matale trebuie să-ți mulțumim, cumnățică?..

ELENCU *(cu modestie):* Păi atîta nepoate am şi eu! Şi dacă n-oi face pentru ele, pentru cine să fac?

CHIBIȚA: Da'de unde şi pînă unde ți-a dat gîndul ista în minte?

ELENCU: Ehe ! De cînd am pus eu ochii pe ei !.. Că, ce mi-am zis? Tineri sînt, de neam sînt, vecini de moşie cu noi sînt, fete de măritat avem, de ce adică să nu facem noi din trei moşii, una...

BÎBZOI: Se cunoaşte că e sora me !.. Giudecă la fel cu mine.

ELENCU: E !... Dar, nici paharnicul Brustur, nici căminarul Cociurlă, nu cunoşteau fetele. Şi nuntă fără oleacă de dragoste nu merge...

BÎBZOI: Nu merge...

CHIBIȚA *(privindn-l cu înțeles):* Ba a mers...

BÎRZOI: Dar cum vine vorba aiasta?.. Adică nu m-ai iubit matali pi mine, cînd m-ai luat di bărbat?

CHIBIȚA: Vezi bini că nu... că pe vremea aceea, bărbatul nu se iubea înainte. Se iubea după.

BÎBZOI: Şi asta, acum mi-o spui, după douăzăci şi cinci di ani di dragoste?

CHIBIȚA: Fiindcă acuma am avut timp să mă gîndesc la aiasta, că pînă acuma, am avut treabă cu copiii şi cu gospodăria. Nu mi-o ars di amor... *(Făcînd pe grațioasa.)* Dar de-acum încolo, după ce-oi mărita fetele, o să am, slavă Domnului, vreme destulă şi pentru amor !

BÎRZOI: O Să ai mata vreme... dar ţi-o treent timpul.
CHIRIŢA: *Quanâ" on aime on a toujours vingt ans!*
BÎRZOI *(lui Elencu)*: Ce zice?
ELENCU: Ti necăjeşte pe franţuzăşte.
BÎEZOI: înţeleg, ca să nu prişep... Auzi colo, că nu m-o iubit? Ha, ha, ha !
ELENCU: Dar nu-i vorba acuma de voi, bre omule, îi vorba de copchilele voastre...
CHIBIŢA *(care schimbase vorba într-adins)*: Adevărat, ian spune, cumnăţică... Cum o fost cu boierii ceia, de-o îndrăgit fetele noastre?
ELENCU: Eee!.. Am adus-o eu bine, nu te teme. Luna trecută, cînd o fost balul la isprăvnicie, la Botşăni, şi-aţi mers şi voi cu fetele, o venit şi Cociurlă cu Brustur la bal, să le vadă, că i-am trimes eu... Şi cum le-o văzut, le-o şi căzut cu tronc la inimă... Calipsiţa lui Brustur şi Aristiţa lui Cociurlă...
CHIRIŢA *(lui Bîrzoi)*: Şi tu ai ştiut de toate aiestea?
BÎRZOI *(şmecher)*: D-apoi cine a fost tartorele cel mare?...
CHIBIŢA: Da', mă rog, dac-o fost şi ei la bal, di cin-o vinit să-i cunosc si eu, si să-i văd cum arată la faţă?
BÎBZOI: Parcă de tine le arde lor, să te vadă. Ei o stat tot cu ochii după fetele noastre.
CHIBIŢA: Şi de ce n-o pus măcar pe cineva să ni-i prezanteze? Să vie să facă tali...
ELENCU: N-o îndrăznit, cumnăţică, că sînt foarte sfioşi. Sînt tineri de modă veche, nu ca cei din ziua de azi... Nici măcar de danţat nu ştiu dănţui... Nici de băut, nu le place să beie, nici în cărţi nu joacă, nici ochii după femei nu le umblă...
CHIBIŢA: Păi singură spuseşi că tot timpul balului au umblat numai cu ochii după fetele mele...
ELENCU: Bini, după ele s-o uitat ca după miresele lor...
CHIBIŢA *(serioasă)*: Ba nici vorbă de-aşa ceva, cumnăţică dragă. Eu n-am fete de măritat tot cu fete ca şi ele... Bărbatul care nu-i oleacă îndrăzneţ, care nu ştie să se prezanteze cum trebuie în lume, care nu ştie^ dănţui nici juca în cărţi, bărbatul care n-o învăţat să bea un pahar di vin şi care nu ştie să-şi arunce ochii, iacă aşa... *(priveşte craidoneşte)*, după o fustă de fimeie — apăi acela nu-i bărbat. Cit despre aceea ca să-mi mai fie şi ginere pe deasupra, nici vorbă nu poate fi. Să-şi puie pofta-n cui.
3ÎBZ01: Dar mata, cucoană, hăi... uiţi că mai sînt şi eu pe-aici.
CHIRIŢA: Ba nu uit diloc *(îl imită)*, cucoane, hăi ! Dar dumneata ţi-ai spus cuvîntul... Şi Brusturele şi Cociurlă sînt pe placul dumitale.
BÎRZOI: Fireşte că sînt... Nici unul, nici celălalt, n-au nici un'cusur şi cum fetele noastre o agiuns, ba o şi trecut demult' de vîrsta măritişului, sînt foarte bucuros să le dau după vecinii noştri.
CHIRIŢA: Ba eu nu le-oi da, cit îi cucu...
ELENCU: NU spune aşa, cumnăţică. Oamenii, de cînd au văzut fetele la Botşăni, s-o îndrăgit de ele...
CHIRIŢA: EU vreau să-mi mărit fetele cu tineri pe care să-i îndrăgească ele, că s-o dus vremea ceea, cumnată, cînd ne măritau părinţii legate la ochi. Eu îs femeie de modă nouă, cu civilizaţie la cap, nu cu fes.
BÎRZOI *(atins la fes)*: Ai fi mata precum zici, dar tinerii au moşioare frumoase, bănişori buni, vitişoare multe şi grase.
CHIRIŢA: Să le stăpînească sănătoşi... Eu nu-mi dau fetele după boieraşi de aieştia de ţară, care n-au văzut altceva în viaţa lor decît vitişoarele de pe moşie, care nu ştiu măcar că există Parizul pe lume şi care la balul de la Botşăni o stat — o noapte întreagă — popîndău, lîngă lăutari, cu gura căscată, de-o rîs şi curcile de dînşii... Că să nu credeţi că nu i-am văzut. Auzi colo? Fetele mele... frumoase, franţuzite, citite, să le fac eu, pe una Brusturoaie şi pe alta Cociurlească... *Jamais dă la vie... mesie Bîrzoă! Jamais dă la vie...*
BÎRZOI: *Ba, oui, madam...* Şi chiar acuma, peste un ceas, cînd Brustur şi Cociurlă, vor veni să le peţească, o să le dăm... Aiasta-i voinţa me... *(O priveşte, drept în ochi.)*

CHIRIȚA: Pi semne că ai cercat prea mult la butoaiele» din zîmnic de vorbești așa?.. La mine în casă, n-au ce căuta dumnealor... *(Pe un ton care nu mai admite replică.)* Să le ieși înainte cu sania și să-i întorci din drum, că de nu, le fac una să mă pomenească.

ELENCU: Dar cum o să facă una ca asta, cumnățică.' Unde s-o mai văzut așa ceva?

CHIRIȚA: Tot acolo unde s-o mai văzut, ca să primească pețitori bărbatul și cu soru-sa, în timp ce mama fetelor nu-i acasă...

BÎBZOI: NU știi ce vorbești, cucoană, hăi...

CHIRIȚA: Ba știu și ți-oi spune una și bună... Eu fetele nu le dau și nici nu le arăt măcar. Mă-ncui cu ele în ietac și nu ieșim pe ușă, pînă n-or ieși ei pe poartă... Așa să știți... *(Lui Elencu.)* Dă-te mai încolo cumnată, că acuma leșin și n-am loc de dumneata...

BÎRZOI *(repede și brusc alarmat):* Să nu leșini Chirițo, te rog... Să nu leșini...

CHIRIȚA: Ba leșin...

BÎRZOI: Da',de ce să leșini?

CHIRIȚA: Uite-așa... c-așa mi-i pofta. *(începe a leșina.)*

BÎRZOI: Știi că eu nu pot să te văd leșinată...

CHIRIȚA: N-ai decît să nu te uiți la mine... și să nu cumva să te prind că vii să mă freci cu oțet la tîmple și să-mi dai să miros opoponax, că pîine și sare cu mine, pe un taler, nu mai mînînci... *(Crește jocul.)* Au!... îmi vine leșinul... îl simt acuma pe la genunchi...

ELENCU: Fii cuminte, cumnățică. Ține-ți firea... *(St apropie de ea și-o sprijină.)*

BÎRZOI: Chirițo, hăi! Stai fimeie, să ne-nțelegem... Nu leșina... Ține-ți firea...

CHIRIȚA: Ți-am spus eu, că numai tu ai să mă omori... De douăzăci și cinci de ani, de cînd ne-am luat, vrei să mă omori în fiecare zi...

JJÎRZOI: Eu?.. Păcatele mele... Cum poți să spui așa ceva?

CHIRIȚA *(același joc):* Ah !... simt că mă duc... Mă duc... *Je m^en vais... Je* ro'en *vais...*

J3ÎRZOI : *Non... Rest... rest... (îi apucă mîinile.)* Elencule ! Adă repede oțetul și opoponaxul...

CHIRIȚA: Vezi că șîpul e-n șifonel, la mini în ietac... Ah !.. Mor... Grigori, mor... Grigori undi ești?

BÎRZOI: Aicea sînt, Chirițo dragă... Lîngă matali... Vino-ți în fire, te rog.

CHIRIȚA: Mor, Grigori... Mor... Și, uite, te jur cu limbă de moarte să nu dai fetele după Cociurlă și după Brustur...

BÎRZOI: NU le dau, nu... Numai vino-ți în fire...

CHIRIȚA *(vorbind ca din vis):* Eu am visat pentru copchilele mele altfel de gineri... oameni fini, de modă nouă... cu maniere elegante, umblați prin străinătăți. Așa cum speram să găsesc, acuma de cîșlegi, cînd m-aș fi dus cu fetele la Ieși, dacă mai trăiam... *(Șireată.)* Și dacă mi-ai fi dat voie și bani de cheltuială... Acuma, am murit, așa că...

BÎRZOI: Da' n-ai murit, Chirițo dragă, n-ai murit! Tu nu vezi că vorbești?...

CHTRLȚA: Asta nu-i o dovadă, Grigori. Fimeia vorbește și moartă... Nu spuneai chiar tu?... Am murit... Și păcat di mini. Că eu n-am. vrut altceva pe lume decît binele vostru al tuturor... al tău... al copchiilor și al numelui nostru... Acuma gata ! Dumnezeu să mă ierte ! *(Se închină.)*

-BÎRZOI: Da', nu te potrivi, psihi-mu, că n-ai murit... Ești numai leșinată... și ai să te trezești acuma și-o să stăm de vorbă, să ne-nțelegem ca oamenii.

CHIRIȚA *(ca de departe):* Fetele măritate la Ieși, băietul la studii la Pariz și Grigori a meu, ispravnic...

BÎRZOI *(agreabil surprins):* Ispravnic, eu?.. Aista-i vis.

CHIRIȚA: Da... visul meu... D-aia vream să te rog să mă lași să mă duc de cîșlegi, la Ieși. Dar știu că, dacă ți-aș fi spus, nu m-ai fi lăsat...

BÎRZOI: Dar de ce să nu ti las? Ba te-aș fi lăsat bucuros.

CHIBIȚA: Zici aşa acuma, pentru că am murit... Dar dacă, ți-aş fi spus cînd eram vie, te-ai fi stropşit la mine m-ai fi ocărit...

BÎEZOI: Dar nu mai vorbi di moarte, Chirițo, hăi, eă-mj rupi inima. Uite, c-o venit Elencu cu oțetul... şj cu Chiralina...

(Elencu intră cu oțetul pe care îl aduce Chiralina şi cu un flacon de parfum.)

CHIRALINA: Of, Doamne! Doamne!.. Cine-mi supără mereu pe stăpînica me? Că-ntr-o zi o s-o găsim țeapănă-n scaun... *(începe să-i frece tâmplele şi mu-mie eu oțet aromatic.)* Ia te uită ! Numai noduri e toată !

(Elencu ii duce sticla cu opoponax la nas.)

CHIRIȚA *(făcînd pe leşinată mai departe):* Ah! Şi îmi făcusem aşa de bini tăti socotelile pe ceea lume! M-aş fi dus la Ieşi... cu fetele... cu Guliță, cu Chiralina...

CHIRALINA *(îi sărută mîna pe care i-o trage):* Sărut mîna. că m-ai fi luat şi pe mine, cucoană...

CHIBIȚA: AŞ fi tras la hotel, la „Glantz", că e ieftin şi mă cunoaşte, de mică, de la răposatul tataia, care trăgea numai acolo cînd venea de la moşie. în primele zile ne-am fi dus după cumpărături şi găteli pentru rochii şi treburi femeieşti, la „Carniol" şi la „Darmet", şi de la „Hudig" am fi luat ciuboțele aduse din Pariz... Şi pe urmă am fi mers peste tot să ne vadă lumea... La cofetărie, la „Meicon", la teatru de la Copou, la sendrofii, la baluri, la soarele, ca să vadă toată lumea ce mai fete de măritat are cucoana Chirița, şi ce mai ispravnic ar fi dumnealui, Grigore ot Bîrzoieni, bărbatul dumisale prea iubit... Da' nu mi-o fost dat să-mi văd visul cu ochii şi m-o luat Dumnezeu, de-a dreapta lui, tocmai cînd mi-o fost lumea mai dragă... *(Plînge încet.)*

BÎEZOI *(impresionat de tot ceea ce se întâmplă):* Nu mai plînge, Chirița me, că-mi vine să-mi smulg mustețile de ciudă că te-am supărat... Uite, sîntem cu tații aci, lîngă tine... Trezeşte-te din leşin...

ELEKCTJ *(bătând-o uşor pe obraji):* Haide, cumnățică, fii cuminte...

OBTEALINA: Fii cuminte, stăpînico...

CHIRIȚA: Of, Doamne! Trăii să mă văd şi moartă!... *(Plînge de mila ei.)*

CHIRALINA *(tot frecîndu4 tâmplele şi mîinile):* Acuma, dacă o-nceput să plîngă, îi trece... Uite c-o-nceput să i se încălzească şi mîinile... şi-i vine şi sîngele la loc în obraji...

BÎRZOI: Dă, Doamne !.. Că, să spun drept, de multe ori a leşinat ea, în viața me, dar ca data aiasta, nu.

ELENCU: Clipeşte, clipeşte... îşi vine la loc în simțiri...

CHIRIȚA *(se deşteaptă treptat din leşin. Deschide întâi ochii mari, se uită nedumerită împrejur, îşi pipăie trupul, ca şi cum ar vrea să se convingă că e al ei, apoi vorbeşte cu voce stinsă, ca de lăuză):* Unde mă aflu?

BÎRZOI: La Bîrzoieni, Chirița me... Unde vrei să te afli?.. La matali acasă, cu mine, cu Elencu, cu Chiralina.

CHIRIȚA: Dar ce s-o-ntîmplat cu mine?

ELENCU: Iaca, te-ai supărat aşa din senin şi ți-o venit rău...

CHIRIȚA: Cum era să mă supăr din senin? Eu nu leşin niciodată degeaba...

BÎRZOI: Te-ai supărat din cauza musafirilor...

CHIRIȚA: Care musafiri?

BÎRZOI: Brustur şi Cociurlă... care vor să ne pețească fetele...

CHIRIȚA: Au ! Să nu mai aud de numele istea, că iar îmi vine leşinul... *

BÎRZOI: NU ti mai supară, Chirița me. Iaca, să vorbim liniştit, să ne-nțelegem ca oamenii cu minte.

CHIRIȚA: NU vreau să mă-nțeleg... Nu-mi dau fetele după ei şi pace.

BÎRZOI: Foarte bine... N-avem decît să nu le dăm... dacă zici că nu sînt gineri pe placul matali.

ELENCU: Ba sînt gineri foarte buni.

BÎRZOI *(face un semn lui Elenm):* Chirița însă îi di altă... Şi, dă !... Cum copchilele nu le-am făcut numai

eu singur, se cade să ţinem seamă şi de părerea ei... Că, oriei!. o fost si ea acolo de-un ajutor...

CIIIBAI INA *(care tot mai freacă încă mîinile Chiriţeij* Aşa-i dreptul...

BÎBZOI: TU să taci, smolito, şi să vorbeşti cînd te-oj întreba eu... Vra să zică, mai pe scurt, eu zic,-da, Chiriţa, ba !...

CHIBIŢA : Ba !...

BÎBZOI : Şi-atunei... *(Face cu ochiul lui Elencu.)* lacă-tă ce m-am gîndit eu. Chiriţa vrea să măritam fetele cu boieri de la Ieşi... Dar boierii de la Ieşi n-au de unde să ştie că noi avem fete de măritat la Bîrzoieni.... Trebuie, prin urmare, să mergem la Ieşi, să ieşim în lume, să ne vadă tinerii copchileîe.

CHIBIŢA: Dar parcă tu vrei să mergi la Ieşi?

BÎBZOI: Păi eu n-am de ce merge... Dar te duci mata. că te pricepi mai bine la treburi de-aiestea... Eu, dă, sînt mai de modă veche. Nu ştiu nici dănţui, nici juca în cărţi, nici vorbi franţuzeşte... Sînt la fel cu Brustur şi Cociurlă...

CHIBIŢA : Păi, de aceea ţii morţiş să ne dăm fetele după ei l

BÎBZOI: Ba nu ţin morţiş deloc... dovadă că vreau să te duci la Ieşi...

CHIBIŢA: Dar cum am să mă duc la Ieşi? Unde o să trag? Că la rude, ie deranjarisese, cu liota de copchii după mine.

BÎBZOI: N-ai nevoie să tragi la rude !... Tragi la hotel, la „Glantz", că e şi ieftin şi te cunoaşte de cînd erai mică.

CHIBIŢA *(prefăcută):* Da' de unde ştii tu treaba aiasta.'

BÎBZOI: D-apoi cine nu ştie că răposatul socru-meu, nu trăgea decît la hotel la „Glantz", ori de cîte ori venea de la moşie !...

CHIBIŢA: Eh ! Dar ca să stai la Ieşi şi să umbli în lume;' boierească, trebui să fii îmbrăcat după modă şi nici eu, nici fetele n-avem de niciunele.

BÎBZOI *(acelaşi joc):* Nu-i nimic... Vă faceţi tot ce vă trebuie... Bochii, la „Carniol", ciuboţele, la „Hudig", că el le aduce de la Pariz.

CBTKTTA *(cu elan):* Grigori!... Nu şuguiî

ptRZOi: Nu şugui diloc.

CHIBIŢA: Dacă ai şti cum îmi ghiceşti gîndul !

BÎBZOI: E !... Aşa sînt eu, Gîcea !

CHIBIŢA: Bine, dar toate acestea cer cheltuială mare şi eu din economiile mele nu mai am nimic, că le-am pus deoparte, în sipet, şi nu umblu în el, să mă tai, pînă la nunta fetelor.

BÎBZOI: îţi dau eu şi de cheltuială... Umblu eu la sipetul meu... *(Arată chimirul.)* Toate astea însă, cu o condiţiune.

CHIBIŢA : Ce condiţiune?

BÎBZOI: Dacă într-o lună de zile, cît îi sta la Ieşi, nu găseşti gineri pentru fete, te întorci acasă şi i le măritam imediat cu Brustur şi Cociurlă... Ne-am înţeles?

CHIBIŢA: Fie şi aşa, dacă zici matali...

BÎBZOI: Jură că-ţi ţii făgăduiala.

CHIBIŢA: Jur !...

BÎBZOI: Pe ce juri?

CHIBIŢA *(serioasă):* Să dea Dumnezeu să rămîn văduvă anul ista, dacă nu mi-oi ţine făgăduiala.

ELENCTJ: Puşchea pe limbă-ţi !...

BÎBZOI: Dacă n-aş şti cît ţii la mine, m-aş supăra... *(Se aud zurgălăi afară şi lătratul dinilor din curte, care întîmpină sania.)* Auzi, au venit peţitorii... Ce ne facem cu ei acuma?... *(Chir'alinei)* .Du-te de • întîmpină musafirii la scară.

CHTBALINA: Da, boierule. *(Iese.)*

CHIBIŢA : îi tratariseşte cumnăţică, acum, cu scrum din cela de-i meşteră ea să facă, şi matale le spui că eu n-am venit de la Hîrlău şi că, prin urmare, nu poţi hotărî nimica, singur, în lipsa me...

BÎBZOI : Şi fetele? Ce facem cu fetele?

CHIBIŢA: Fetele stau cu mine în ietac.

ELENCTJ: Lasă-le, cumnăţică, să dea măcar bună ziua... şi să cunoască şi ele tinerii...

CHIBIŢA *(ironică):*Nu le las, că mi-e frică să nu se amoreze de asemenea minunăţii de bărbaţi. *Orevoa...* şi petrecere bună cu vitişoarele... *(Iese.)*

ELENCU: Mă duc să-i primesc măcar eu... Ne-o făcut de rîs, cumnățică. *(Iese în capul scării care coboară,, din cerdac, strîngîndu-şi un şal în jurul gîtului,)*

(Btrzoi își aprinde ciubucul și își ia o poziție de om care se află într-o situație importantă. De afară se aud zurgălăii scuturați la gîtul cailor care s-au oprit. Apoi, în cerdac, cizmele lui Cociurlă și Brustur, scuturate de zăpadă. Clinii din curte potoliți o clipă, încep să latre din nou, întărîtali de ceva care se vede. în cerdac apar musafirii, Intimpinați de Elencu și Chiralina.)

ELENCU şi **CHIRALINA**: Poftiți!... Poftiți!...

(Se deschide uşa şi-i pofteşte. Cociurlă şi Brustur îşi mai scutură încă o dală cizmele de zăpadă, îşi scot căciulile şi intră.)

BÎEZOI *(întîmpinîndu-i):* Bun venitul, boieri dumneavoastră...

BRUSTUR şi **COCIURLĂ** *(împreună):* Bun găsitul, cucoane Grigori...

(Schimb de saluturi după „moda veche" a timpului.)

BÎRZOI: Frig, frig, hai!

BRUSTUR *(care, ca şi Cociurlă, e tipul boierului moldovean de țară, rămas departe de curentele moderne ale timpului. Amîndoi sînt tineri, chipeşi şi foarte pitoreşti în simplitatea lor):* Ca iarna, cucoane Grigori... şi ningeee !

ELENCU *(foarte prevenitoare cu ei, caută să suplineasdi — cît mai afabil — lipsa gazdei):* Chiralino, ia fuga şubele boierilor şi du-le la bucătărie să ie usuce...

(Chiralina ajută pe cei doi să-şi dezbrace şubele, apoi iese cu ele şi cu căciulile în brațe.)

BÎRZOI: Ia poftim de şedeți... *Prenez pla,* vorba neve • mi...

BRUSTUR şi **COCIURLĂ** *(se aşază):* Mulțumim...

(Tăcere o clipă. Se aud clinii.)

BÎRZOI: Dar ce diavolul or fi lătrînd clinii aşa !...

COCIURLĂ: O fi văzut lupchii şi vulpchile.

BÎRZOI: Ei şi cu dumneata. De unde piuă unde lupi şi vulpi în ograda me, ziua-n nămiaza mare?...

BRUSTUR: NU sînt în ogradă, sînt la noi în sanie.

ELENCU: Ce? Lupi şi vulpi?

COCIURLĂ: Da, trei lupchi şi două vulpchi... Le-am puşcat acuma, în drum către dumneavoastră, în pădure la Bereaga...

BRUSTUR: Că nu se făcea să venim cu mîna goală. Prind bine, pentru duduci, la o cațaveică, ceva...

BÎRZOI: Foarte mulțumim de atenție. Dar nu vă ştiam vînători aşa de dibaci...

COCIURLĂ *(modest):* El e mai dibaci ca mine...

BRUSTUR: La lupchi... că la vulpchi m-o rămas. El le-o puşcat pe amîndouă...

BÎRZOI: Brava dumneavoastră... Elencule, du-te mata şi spune să ieie Ion vînatul de la sanie şi să puie să-l jupoaie, pînă nu s-o-nchega sîngele.

BRUSTUR: Şi cum o jupui pieile, să le deie sare multă...

BÎRZOI: Ştie, ştie Ion seama, că doară şi eu sînt vînător. Acum, ce e drept, îmi mai tremură mîna, dar cînd eram ca dumneavoastră! Odată, țin minte, am împuşcat, într-un singur ceas, opt urşi...

(Elencu ieşind, aruncă o privire de reproş lui Birzoi... O privire care înseamnă: „Iară torni minciuna asta?".)

COCIURLĂ *(minunat):* Opt urşi?

BÎRZOI: Şi două ursoaice... în total zece persoane !

BRUSTUR: Aiasta zic şi eu vînat.

BÎRZOI: Şi să nu credeți c-am mai fost cu cineva... Singur singurel !... Numai eu şi puşca.

COCIURLĂ :. Dar cum s-o-ntîmplat?

BÎRZOI *(fericit c-a găsit muşterii să-l asculte şi să-l creadă):* Iaca, bini... Veneam, tot aşa cu sania, de la Hîrlău ... Să fi fost patru ceasuri după-prînz. Şi cum o luasem aşa, prin pădure, pe la Drăgaica, ca să scurtez drumul, numai ce văd aşa, deodată, că încep caii să sforăie şi să sară pe loc în lan... „O simțit ursul, boierule", zice vezeteul... Unul Mihalachi care mi-o murit mîncat de lupi, cu cai cu tot, în altă iarnă... Cu vreo doi ani înainte de întîmplarea asta pe care v-o spun eu acuma... ,,Eee !... O simțit ursul?" zic eu. ,,Bine... Las' că i-oi da eu urs, ursului"... Şi mă dau, boieri dumneavoastră, jos din sanie, iau două puşti cu mine şi-un

pistol la briu şi numai ce slobod o dată pistolu-n sus, de s-o cutremurat vămile văzduhului... înţelegeţi.. Ca să auză ursul unde sînt şi să vie să deie piept cu mine... Dar, pînă să vie urmi, caii, cum o fo<t ei spărieţi, cînd o mai auzit şi troznetul pistolului, o rupt-o la goană cu vezeteu şi cu sanie cu tâ\ de nu i-o mai putut opri decît acasă, la uşa graj. dului... E ! Ce te faci acuma, cucoane Grigori, rămas singur, în mijlocul pădurii, la miezul nopţii... prin troianul de zăpadăI

BRUSTUR *(fără ironie):* Vra să zică, ai stat mata de 1% patru după-prînz pînă la miezul nopţii, numai in locul acela, să te uiţi după sanie?

BÎRZOI: Da' de unde? Am umblat de colo pînă colo ;, mă dezmorţesc, că rătăcisem drumul... Atît nor. c că era o lună cît tablaua ceea de colo de mare... *(Arată o tavă de aramă, imensă, care se află la vedere, undeva în încăpere.)* Dar gerul începuse ă mă supuie... Picioarele abia le mai simţeam, ca pe două sloiuri, în cizme. Mîinile la fel... „Pînă aici ţi-o fost, cucoane Bîrzoi, îmi ziceam, sigur că pînă dimineaţă o să mori degerat, prin nămeţi..." Deodată, însă, văd înaintea me o urmă ca de ora care-o mers în patru labe...

COCIURLĂ şi **BRUSTUR** *(foarte interesaţi de povestire):* Ursui...

BÎRZOI: NUUU !... Numai urma lui... Băpide mi-am făcut o socoteală... După urma ursului, pot s-ajung la bîrlogul lui... în bîrlogul ursului e cald... şi deeit să mor degerat în pădure, mai bine să mă lupt cu ursul, la căldură, în bîrlogul lui.

COCIURLĂ şi **BRUSTUR**: Foarte adevărat.

BÎRZOI: Zis şi făcut! Mi-am luat inima în dinţi, puşca in mînă şi pîş, pîş... pe urma ursului, pînă am dat de bîrlog... Am ascultat cu urechea la pămînt, ca să văd dacă e cineva acasă... Ursul sforăia... Mor, mor, mor... Mă rog ! Mai abitir ca văru-meu Toderiţă, care sforăia în ietac, la Eoman, şi se auzea la moşie, la Paşcani... Zic: să intru peste el... îl scol din somn şi e ştiut că omul e supărăcios cînd îl trezeşti noaptea din culcuşul lui! Ia mai

bine să mai trag o dată cu pistolul să-l trezesc... şi, cînd o ieşi afară după mine, să intru repede în locul lui... Şi trosc ! Un foc în sus... Cît ai zice peşte, ursul ţîşti ! afară din bîrlog... şi conul Grigori, ţîşti ! în locul lui, în bîrlog...

(Brustur si Cociurlă se amuză.)

BRUSTUR: Da' bine i-ai mai jucat, mata, renghiul.

BÎRZOI: Ba mi l-o jucat el mie, boieri dumneavoastră... Că, înăuntru, în bîrlog... ce să vezi... opt urşi şi două ursoaice mă aşteptau cu braţele deschise... 20 de părechi de braţe şr tot atîtea părechi de picioare...

COCIURLĂ: Aşa mare bîrlog o fost?

BÎRZOI: Cît salonul ista de mare... că se vede c-o fost o familie mai numeroasă, strînsă toată la un loc, cu căţel, cu purcel cu tot...

COCIURLĂ şl **BRUSTUR** *(împreună):* Tţ, tţ, tţ, tţ !

BÎRZOI: Mi se făcuse inima cît un purece... Dar n-aveam nici de ales, nici timp de pierdut... Am descărcat întîi pistolul: bang!... *(Se ridică şi arată cum a tras.)* Şi un puiandru s-o rostogolit la picioarele mele... Apoi puştile amîndouă... Bang !... Bang !... Bang !... Bang !... *(Mimează.)* Şi gata patru urşi... *(Elencu intră urmînd pe Chiralina care aduce pe o tavă trataţia. Pe altă tavă, Baliţa aduce paharele şi sticla cu vin. Elencu aude povestirea pe care o cunoaşte şi face un gest care vrea să spună: „Te-ai făcut de rîs şi faţă de ăştia, cu minciuna".)* Pe urmă, iară pistolul... BangJ...

COCIURLĂ *(foarte serios):* încă unul...

BÎRZOI: NU !... Doi, că am tras cu atîta putere, întărîtat aşa cum eram, c-o trecut glonţul prin doi odată... şi-o lovit şi-o vulpe care, se vede treaba, trecea pe deasupra bîrlogului, c-am găsit-o moartă acolo, dimineaţa.

BRUSTUR: Drept îi!... Supărarea măreşte totdeauna puterea...

BÎRZOI: Pe urmă, iar puştile...

COCIURLĂ *(fără pic de intenţie de glumă sau ironie):* Dar cine ţi le încărca, aşa pe rînd, cucoane Grigori?

BÎKZOI: Ee, cine?... C-o mînă trăgeam, cu cealaltă încărcăm... Şi iar pistolul... baang!... şi gata şi ursoaica... lovită drept în bot. *(Izbeşte, gesticulînd", peste gură pe Chiralina, care a venit cu tava în dreptul lui.)*

CHIRALINA: Valeu ! M-o-mpuşcat şi pe mine...

BÎRZOI: Apăi, dă!... Dacă intri în ţeava pistolului, ce să fac?

ELENCU: Ia poftiţi de vă serviţi c-un pahar de vin şi-o bucăţică de roladă.

BÎRZOI *(gafeur)*: Aiasta-i ceea de s-o ars adineauri;

(Cei doi servesc, vrind să facă pe graţioşii, mulţumind. Fiecare a luat cile un pahar, intr-o mină, şi ctte o bucată de prăjitură, în alta, şi nu se ating de ele aşteptînd să termine Bîrzoi istorisirea.)

ELENCU: Cum o să fie arsă? *(Face cu ochiul lui Bîrzoi.*

CHIRALINA: Că şi unde-o fost arsă, o răzuit-o duduca cu ciobul de geam...

ELENCU *(O ghionteşte pe Chiralina)*: Taci, vedenie...

CHIRALINA: Amu, dă-mi şi matale în coaste, că nu mi-o dat destul boierul peste gură... *(Lasă tava şi iese urmată de Baliţa.)*

BÎRZOI: Şi aşa cu urşii ceia... De dimineaţă, cînd an; găsit drumul şi am putut să mă întorc acasă, am trimis sania cu şase cai să-i ridice... I-o legat unul de altul de spatele săniei şi i-o tîrît prin omăt, de-o făcut pîrtie cu ei, că tot nu se mai cunoaştem drumul...

ELENCU *(vâzînd că cei doi nu se ating de trataţie)* : Dar de ce nu vă serviţi...

COCIURLĂ şi **BRUSTUR** *(împreună)*: Mulţumim... *(Vor să guste din prăjitură.)*

BÎRZOI: Altă dată, am mai păţit una, cu o haită de lupi... *(Cei doi se opresc cu bucăţica la gură şi ascultă politicoşi. Elencu îi face semn să isprăvească. A priceput.)* Dar aceea v-oi spune-o eu altă dată...

ELENCU: Păi sigur !... Acuma să bem un pahar de vin cu musafirii.

BÎRZOI *(închină)*: Bine aţi venit în casa me...

COCIURLĂ *(CU înţeles)*: Bine v-am găsit şi să dea Dumnezeu să venim cît mai des...

BRUSTUR: Aiasta-i dorinţa noastră cea mai mare...

BÎRZOI: îmi pare rău că nevasta me nu s-o întors încă de la Hîrlău cu fetele, că i-ar fi făcut şi ei mare bucurie să vă cunoască... Sînt plecaţi cu taţii de azi-dimineaţă.

COCIURLĂ: Cum? Coana Chiriţa nu-i acasă?

BRUSTUR: Şi nici duducile?

(Sînt, oarecum, decepţionaţi.)

ELENCU *(ca să-i ajute)*: JSTu-i nimic... Le-om spune noi, dacă aveţi ceva de spus. Şi apoi, frate-meu Grigori îi stăpînul în casă... *(Bîzînd.)* La el în casă, cîntă cocoşul...

BÎRZOI: Da, dar cocoşul îi nevastă-mea... *(Bîde mulţumit de gluma lui, antrenînd şi pe ceilalţi.)* Eee ! Dac-aş ave şi eu norocul să leşin cînd nu-mi face cineva voia...

BRUSTUR: Coana Chiriţa leşină cîteodată?

BÎRZOI : Numai adineauri ce-am păţit cu ea! De-abia am adus-o în simţiri.

COCIURLĂ: Adineauri?... *(Se uită mirat la Brustur.)* Păi, dumneaei nu e cu duducile la Hîrlău?

ELENCU *(ca să repare gafa)*: Ba da, dar Grigori vrea să spună că adineauri am vorbit noi amîndoi de leşinurile cumnăţichii.

BÎRZOI: Păi sigur că asta am vrut să spui... Dar ce crezi că dumnealor au înţeles altceva? Doar sînt oameni cu doxă la cap, ce naiba?

COCIURLĂ *(după ce schimbă o privire de înţeles cu Brustur)* : Apăi, cucoane Grigori, ne pare foarte rău că nu-i şi coana Chiriţa acasă, că noi venisem cu un gînd la dumneavoastră.

BRUSTUR : Că de-aia am pus şi oamenii să steie două zile la pîndă, ca să puste lupchii şi vulpchile... să nu venim cu mîna goală...

COCIURLĂ: Cred că v-o spus cucoana Elencu despre ce este vorba...

BÎRZOI: Mi-o spus ea ceva, aşa mai pe departe.. Şi cam pe cînd v-aţi gîndit să faceţi nunta?

COCIURLĂ şi BRUSTUR *(încîntaţi că au scăpat de greul cererii):* Păi...

BRUSTUR: Noi am face-o şi azi, clacă ar fi după noi, cucoane Grigori, că duducile ni-s tare dragi de cînd le-am văzut la bal, la Botşăni, şi-i rău „, naibii iarna, la ţară, fără un pic de fimeie în casă...

COCIURLĂ: Apăi, dacă dumneavoastră n-aveţi nimic împotrivă şi dacă şi coana Chiriţa şi duducile or vrea, nunta om face-o cînd îţi spune dumneavoastră...

BRUSTUR: Noi sîntem gata.

COCIURLĂ: Am adus meşteri din Hîrlău şi ne-amreparat amîndoi casele... Am văruit, am grijit...

BRUSTUR: Eu mi-am cumpărat şi crivat nou, că cel rămas de la tata, saracu', s-o rupt di tăt. Unsprezece copii, cît o făcut, nu-i şagă...

COCIURLĂ: Am adus ţigani şi slugi noi la curte...

BRUSTUR: Am cumpărat cai şi droşti cu harcuri, de la Botşăni.

COCIURLĂ: Sîntem, într-un cuvînt, gata să ne primim cu toată cinstea şi cu tot dichisul miresele, dac-o vrea Dumnezeu şi dumneavoastră.

BÎRZOI: E, dar vedeţi dumneavoastră aici în casă la mine e cineva mai tare şi ca Dumnezeu, Doamne iartă-mă ! şi ca mine... Leaşinul! Şi-am apuca: de i-am făgăduit Chiriţei c-o las să se ducă cu fetele... Dar o lună-n cap... Nici o zi mai mult... c-o făcut jurămînt şi de nu l-o ţine, rămîne văduvă... *(minării,),* că pe mini o jurat... Aşa că, boieri dumneavoastră, să mai avem olecuţă de răbdare... că acuma trec şicîşlegii... şi dacă n-o găsi alţii la Ieşi... atunci...

CHTRALINA *(intră):* Cucoane... Cucoane... *(îi face semn să vie spre uşă.)*

BÎRZOI: Ce vrei, albo?...

CHIRALINA: Pofteşte mata olecuţă pînă afară.

BÎRZOI: De ce să poftesc?

CHIRALINA: Aşa, că vrea să-ţi spuie ceva...

BÎRZOI: Cine?

CHIRALINA: Cineva care nu-i aicea... care e dusă la Hîrlău...

J5ÎRZoI: Aha ! *(Se ridică.)* Să mă iertaţi, rogu-vă, că vă las oleacă numai cu Elencu, dar văz că mă cheamă cineva. *(Cînd se apropie d'e Chiralina, ea începe să-i spuie ceva la ureche, repede.)* Bine, bine, bine... *(Iese urmat de Chiralina.)*

ELENCU *(rămîne singură cu cei doi, începe să vorbească repede pe şoptite):* O fost ceartă mare...

COCIURLĂ: Ceartă?

ELENCU: Da... cu cumnata, cu Chiriţa... Nici nu vrea s-audă de măritat fetele cu voi... O zis că în ruptul capului nu-şi dă ea odraslele după boieraşi de-aiştia de la ţară... Ea vrea gineri de la Ieşi... de bonton... de aiştia de-o ieşit acuma... franţuziţi, nemţiţi... guleraţi...

BRUSTUR: Păi atunci, noi...

ELENCU: Nu trebuie să vă lăsaţi, dacă vi-s fetele dragi...

COCIURLĂ: Păi, ce putem face?

ELENCU: Eu dac-aş fi în locul vostru, bărbat, aş şti ce să fac...

BRUSTUR: Eu ! Nu se poate că ne prinde... Şi-apoi nici nu-i frumos...

ELENCU: Ce nu-i frumos?

BRUSTUR: La ce te-ai gîndit matali!

COCIURLĂ: Om fi noi de la ţară, dar sîntem oameni cu obraz...

ELENCU: Dar nici prin minte nu mi-o trecut, la ce vă gîndiţi voi... că mi-s nepoate de frate, păcatele mele... Altceva am vrut să zic...

BRUSTUR: Ce?

ELENCU: Nu pot să vă spun aicea... Dar mîine de dimineaţă mă duc pentru o zi, două la pitarul Iordachi, la moşie, că am şi-acolo de pus la cale o nuntă...

COCIURLĂ: Dacă o ieşi tot ca a noastră...

ELENCU: Ba. Că nu se potriveşte una cu alta... Nevasta pitarului e fimeie de înţeles... Nu i s-o urcat civilizaţia la cap şi fumurile Parizului, ca pricopsite! mele de cumnate... Aşa că, mîine de dimineaţă, pitarul Iordachi trimite sania să mă ieie şi în drum mă abat oleacă la dumneata, paharnice, să stăm de vorbă în linişte şi să vă învăţ eu ce trebu ie

să faceţi... Şi vii şi dumneata acolo, căminare Cociurlă... Ne-am înţeles?

BRUSTUR: înţeles... Numai, dă, nu ştiu dacă se cade... *(E încurcat.)*

ELENCU: Ce?

BRUSTUR: Să vii dumneata fimeie singură la un om tînăr acasă... Lumea e rea... Şi te pomeneşti că mi-o scoate vorbe.

ELENCU: Cu mine, omule? Bată-te să te bată... Păi eu mai sînt fimeie de scos vorbe cu mine? La vîrsta me?

BRUSTUR: Păi vornicului Mihalachi nu i-o ieşit vorba cu Codina, ţiganca din curte, care e şi mai hoaşcă ca dumneata!

ELENCU *(cu reproş):* Vorbişi de te prăpădişi...

COCIURLĂ: Vezi? Are dreptate şi coana Chiriţa! Cei din Ieşi, n-ar vorbi aşa...

BRUSTUR: Da, păi cum nu? Că ei or fi cu stea în frunte. Bine, cucoană Elencule... Mîine de dimineaţă te aşteptăm.

BÎRZOI *(revine preocupat)*: Vra să zică, boieri dumneavoastră, rămîne aşa... Om mai vorbi cînd s-o-ntoarce Chiriţa cu fetele de la Ieşi... Şi din parte me, cum v-am spus, toată dragostea şi tot sprijinul... *(Se aşază la locul lui. Elencu e lîngă el.)*

COCIURLĂ şi BRUSTUR: îţi mulţumim, cucoane Grigori...

BÎRZOI *(încet, lui Elencu):* M-o chemat să-mi spuie că dacă nu-i dau afară în cinci minute, vine ea şi-i dă... cu cortelul...

ELENCU *(foarte încurcată):* Şi-aşa, vra să zică!

BRUSTUR: Şi-aşa!

COCIURLĂ: Aşa!

BÎRZOI: Aşa! *(O pauză. Toţi patru nu mai ştiu ce să zică.)* Bepede se mai întunecă afară astăzi... Şi pe ninsoarea aiasta nici nu se mai vede drumul... Mie mi-ar fi şi frică să umblu cu sania, de-amu-ncolo...

COCIURLĂ: Caii mei cunosc drumul către casă şi legaţi la ochi...

BRUSTUR: Şi vezeteu-i bun...

BÎRZOI: Oricît, cum înserează, ies haitele de lupi...

BRUSTUR: E, bine că veni vorba... Ziceai, cucoane Grigori, că ne spui o păţanie cu lupchii...

BÎRZOI *(uitînă pentru o clipă ce i-a spus Chiriţa):* Aşa-i, frate! Să vedeţi...

ELENCU: Lasă Grigori că le povesteşti altă dată... Acuma poate că vor oamenii să plece, să nu-i apuce noaptea pe drum.

COCIURLĂ: Nu-i nimica, sîntem învăţaţi... Şi dacă nu-i cu supărare, am mai be un pahar de vin... că tare-o fost bun...

BÎRZOI: Foarte bine... Vorba ceea: la botul calului. *(Elencu toarnă vin.)*

COCIURLĂ *(blînd):* E din via matale, coane Grigori?

BÎRZOI: Din via Aristiţii, că ei i-o dau de zestre...

COCIURLĂ: Eh! cine ştie cine s-o bucura să-i mînînce poama... *(Oftează.)*

BÎRZOI: Asta om vide noi peste o lună...

BRUSTUR: Dar duduca Calipsiţa n-are vie de zestre?

BÎRZOI: Nu, ea are povarnă...

BRUSTUR: Eh! Cine ştie cine i-o bea rodul...

BÎRZOI *(tot cu ochii spre uşa Chiriţei):* Dă! Om vide!

COCIURLĂ: Şi-aşa!

BRUSTUR: Aşa!...

ELENCU: Aşa!...

BÎRZOI: Aşaaa!... *(O pauză jenantă.)* Cortelul Chiriţei o fi în ietac la ea?

ELENCU *(căreia s-a adresat):* Nu e, dar e în schimb retevеiul de bătut covoarele. L-am uitat eu de dimineaţă acolo.

BÎRZOI *(tot lui Elencu):* Ai spus tu să puie caii la sanie?

BRUSTUR: Dar ce, plecaţi undeva?

BÎRZOI: Ziceam să vă petrecem o bucată, pînă ieşiţi la drumul mare...

COCIURLĂ: Vai de mine, prea mare cinste, cucoane Grigori...

BÎRZOI: Atunci să mergem, că dă, eu îs om bătrîn... N-aş vrea să mă prindă întunericul pe drum... Te pomeneşti că-mi mai iese şi vreun lup înainte...

BRUSTUR *(cu admiraţie):* Şi mult ţi-o mai păsa matale! Matale, de la opt urşi încolo!

COCIURLĂ: EU zic să nu te mai osteneşti, coane Grigori, să ne petreci... Mai bine mai stăm noi oleacă... Poate, cine ştie, avem noroc să vie şi coana Chiriţa...

BÎRZOI: Să vie Chiriţa? Lasă, mai bine să nu mai aveţi noroc.

BRUSTUR: De la Hîrlău, cu duducile...

ELENCU: NU, nu, mai bine să vă duceţi... că mîine vă sculaţi de dimineaţă, c-aveţi musafiri... Dumneata. paharnice Brustur...

BÎEZOI: Dar de unde ştii tu ce treburi are dumnealui:

BRUSTUR: Ai văzut?... O şi-nceput să ne iasă vorbe..

COCIURLĂ *(se ridică):* Atunci.

ELENCU *(crapă uşa dinspre coridor şi strigă):* Chiralino.!.. Adă şubele boierilor... şi căciulile... *(Iese şi ea.j*

BÎEZOI *(tare, către uşa Chiriţei):* Că pleacă!

BRUSTUR: Zicînd, am călcat cu stîngul, coane Grigori... *(E realmente amărît.)*

COCIURLĂ *(tot aşa):* Şi eu care credeam că astăzi *m* întoarcem acasă bucuroşi...

(Se aud zurgălăii săniei care trage la scară.)

BRUSTUR: C-aşa ne spusese cucoana Elencu... că mai mult dumneaei ne-o făcut să îndrăgim fetele...

COCIURLĂ: Şi tare ni-s dragi... De cînd le-am văzut la balul isprăvniciei, tot la ele ne-am gîndit...

BRUSTUR: Şi numai de ele am vorbit...

BÎRZOI: Aveţi răbdare, dragii mei... O lună, două n-o fi foc...

COCIURLĂ: Şi crezi mata că după ce s-or întoarce de la Ieşi, unde o să cunoască altfel de tineri, nu nişte boiernaşi de ţară ca noi...

BÎRZOI: De!... Ştiu şi eu,.. *(Se gîndeşte un timp.)* Şi numai leşinul Chiriţei e de vină...

ELENCU *(intră urmată de Chiralina care aduce şubele şi căciulele):* O tras şi sania la scară...

BÎEZOI *(către uşa Chiriţei):* O tras şi sania la scară...

(Chiralina ajută boierilor să se îmbrace şi cînd fiecare e gata zice. „Sărut mina!" înainte de a-i da ceva. Cociurlă şi Brustur desfac pungile pe rind şi-i dau bacşiş. Chiralina iese, socotind banii.)

COCIURLĂ *(îmbrăcat gata):* Aşaa !

BRUSTUR *(acelaşi joc):* Aşaaa !

JJLBNCU: Şi-aşa...

BÎEZOI *(uşurat):* Aşaa...

BRUSTUR: Da' îmi pare rău că cel puţin nu ne spuseşi păţania cu lupchii, coane Grigori...

COCIURLĂ: De ce nu ne-o spui, zău, coane Grigori... Aceea eu urşii oi ţine-o minte, cît oi trăi... Opt urşi !

BRUSTUR: Şi două ursoaice... Haram de dumneata!...

ELENCU: E !... Nu staţi îmbrăcaţi cu şubele în casă, că pe urmă răciţi afară...

COCIURLĂ: Păi dacă vra conul Grigori să ne-o spună pe ceea cu lupchii, ni le scoatem...

BÎRZOI: NU, nu, lăsaţi pe altă dată... Acuma, umblaţi sănătoşi...

BRUSTUR: Păi, mata nu te îmbraci?... Să ne petreci.

BÎRZOI: Păi acuma, dacă plecaţi, ce să vă mai petrec? Bună seara şi să ne vedem cu bine... *(Le dă mîna, cei doi i-o sărută.)*

BRUSTUR: Să dea Dumnezeu!...

COCIURLĂ: Bună seara şi iertaţi dacă plecăm aşa de repede...

BÎRZOI: NU e nimica... nu e nimica... călătorului îi şade bine cu drumul...

BRUSTUR: Sărut mîna, cucoană Elencule, şi nu uita de mîine...

ELENCU: NU, nu, nu uit...

BRUSTUR: Poate ar fi mai bine să te îmbraci mata bărbăteşte...

BÎRZOI:'Dar ce, te duci la bal mascat?

ELENCU: NU, avem noi amîndoi o vorbă...

COCIURLĂ *(lui Elencu):* Sărut mîna!

ELENCU: Bună seara, căminare!

COCIURLĂ *(trist):* Căminar, fără cămin...

ELENCU *(încet):* Lasă, lasă, că-i ave... O fi ea cumnata tare, dar nici Elencu n-a fi mai prejos.

(Grupul a ajuns la uşă. Chiriţa crapă uşa de la ietac încet, se strimbă în urma lor, apoi închide uşa. Musafirii pleacă petrecuţi de Elencu care repetă jocul cu şalul... Bîrzoi a rămas in uşă.)

BÎRZOI *(întorcîndu-se în scenă):* Bine că n-o vinit spaima cu cortelul... Ne făceam de pomină !

ELENCTJ: Parcă aşa nu ne-am făcut? Mai rămînea să i dăm şi cîte un brînci pe scări...

(Se aude sania plecînd, în lătrăturile dinilor.)

CHIRIŢA *(intră, ironică şi triumfătoare):* O plecat fanţii ii

BÎRZOI: O plecat, dar oţărîţi rău...

CHIRIŢA *(către odaia fetelor):* Aristiţ !... Calipsiţ !... *Vienţ ici...*

(Calipsiţa şi Aristiţa intră. Şi-au schimbat rochiile de bal cu rochii de casă. Au rămas Insă pieptănate şi sulemenite ca de recepţie.)

CALIPSIŢA: *Ils sont partis?*

CHIRIŢA: *Oui! Huit, avec celle du fromage, neuf!*

ARISTTŢA: *Quel bonheur!*

CHIRIŢA *(gest spre fete):* Le-am spus şi lor, ca să ştie cine sînt şi de ce-o venit musafirii...

ARISTTŢA *(îngreţoşată toată): Pliu! Moi Cociurlă...*

CALIPSIŢA: *Et moi, Brustures...*

ARISTIŢA: *Jamais dă la vie...*

CALIPSIŢA: *Quelle lioreur! (Pronunţă oreo.)*

BÎRZOI: Ia nu vă mai sclifosiţi aşa... furlandisitelor... Dar ce? Aiştia nu-s oameni... boieri?

ARISTIŢA: Or fi, dar nu pentru noi...

BÎRZOI: Da, că pe voi o să vă ia beizadelele lui Vodă...

CHIRIŢA : Şi de ce nu le-ar lua? Adică ce crezi că eu dacă aş fi vrut, nu puteam s-ajung vodeasă?

BÎRZOI *(rîde):* Hă, hă ! Dac-ar trăi Papură-Vodă, poate...

GULIŢĂ *(intră repede):* Mamaie... Mamaie!... Ştii ee-o zis boierii de-o plecat adineauri cu sania?

CHIRIŢA: Ce-o zis?

GULIŢĂ: O zis... întîi cela mai mititelul: „Ai văzut ce ne-o făcut zgripţoroaica?"

CHIRIŢA: Ce?

GULIŢĂ: Da, da, aşa o zis... şi celălaltul i-o răspuns: „Dar-ar dracii-n civilizaţia ei!"

CHIRIŢA *(lui Bîrzoi):* Auzi mesie Bîrzoă, cu cine vrei dumneata să-mi mărit fetele?... E, lasă că le-oi da eu zgripţoroaica şi civilizaţie... Dau eu ochi cu dumnealor într-o zi... şi de n-oi avea cortelul la mine, găsesc eu o jordie pe jos, sau o ulucă de la un zaplaz.

ARISTIŢA: *Quel* mojic...

CALIPSIŢA: *Be ţărănoă...*

GULIŢĂ: Şi-o mai zis că şi tataia s-o prostit la bătrîneţe...

CHIRIŢA : Aha !...

GULIŢĂ : Şi că matale te gioci cum vrei cu el. Ca o scorpie cu un pui de găină.

BÎRZOI: Aha !...

GULIŢĂ: Şi de ţaţaia Elencu o spus că pentru o pereche de ciuboţele merge singură la bărbaţi acasă...

PETELE: Aha !...

ELENCU: O spus asta de mine?

GULIŢĂ: Da, ca să-i peţeşti... Şi că dacă le-i face şi lor treabă, ţi-a cumpăra o rochie de tafta de la Botşăni..

ELENCU: Mie?

GULIŢĂ: Da, cînd ţe-i vide mata ceafa...

(Chiriţa şi fetele rid.)

CHIRIŢA: *Je meur de rire...*

BÎRZOI: N-ai auzit tu bine, măi băiatule...

GULIŢĂ: Ba am auzit... Şi-a auzit şi Ion, că şedeam amîndoi lîngă sanie... Şi mi-o dat şi mie bacşiş, c-o crezut că sînt tot slugă ca Ion...

BÎRZOI: Şi ai primit?

GULIŢĂ: Dar ce eram prost să nu primesc?... Ba le-am zis şi sărut-mîna, de-o murit Ion de rîs.

CHIRIŢA: *Comme il drole!...* Tu o s-ajungi departe, măi băietule.

BÎRZOI: Cred şi eu... Dacă de-acuma o luat-o de pe lîngă sanie, o să ajungă vezeteu... *(îşi aprinde ciubucul şi se aşază îmbufnat.)*

(Elencu s-a aşezat la o mescioară şi a începui să dea o pasenţă. Chiralina intră şi aprinde lămpile, intre replici.)

CHIRIŢA *(Chiralinei):* Aprinde şi luminările de la clavir...

BÎRZOI: Dar de ce să le aprindă, să ardă degeaba?

CHIRIŢA: Pentru că vreau să cînt la clavir...

BÎRZOI: Lasă că-i cînta mîine, cînd nu sînt eu acasă...

CHIRIŢA: Eu cînt cînd am poftă eu, nu tu...

BÎRZOI: Despre mine poţi să nu cînţi niciodată...

CHIRIȚA: Şi pe urmă, trebuie să mă exersez pentru Ieşi. Acolo toate cucoanele cîntă la clavir...

(Chiralina aprinde luminările la pian.)

ARISTIȚA: Cînt-o pe aceea, mamaie, cu barcarola care merge pe apă şi ei se pupă...

CALIPSIȚA: Nu, nu, nu pe aceea... Cîntă întîi pe aia unde moare, şi ea se duce la mînăstire...

(Chirița se aşază la clavir, cu felele tn dreapta şi stingă.)

ARISTIȚA: Ba, barcarola...

CALIPSIȚA: Ba, pe cealaltă...

CHIRIȚA: Stați, stați, că le cînt pe toate... Mai întîi însă am să cînt romanța me. Chiralino !... Du-te la mesie Şarlă în ietac şi spune-i să poftească î» salon, că facem muzică...

CHIRALINA: Da, cucoană...

CHIRIȚA *(cîntă la clavir şi din gură, ăînău-şi ochii pesh cap către Bîrzoi care o priveşte şi-o ascultă îmbufnat);*

De ce te uiți aşa la mine
Şi ochi-ți scapără scîntei.
De ce mă meprizezi, ah! spune-mi?
Ce vrei, ce vrei, ce vrei?

CHIRALINA *(intră):* Cucoană...

(Fetele îi fac semn să tacă.)

CHIRIȚA *(cîntă):*

De ce cînd ies în a ta cale,
Să-ți dăruiesc iubirea me...
Tu fugi ca dracul de tămîie,
De ce, de ce, de ce?

CHIRALINA: Cucoană!...

(Fetele îi fac semn să tacă.)

CHIRIȚA *(se opreşte din cîntec):* Ce vrei, fă?

CHIRALINA: O spus mesie Şarlă că vă roagă să-l iertați, că nu poate veni, că are treabă...

CHIRIȚA: Da'ce face?

/-UITRALINA: Repară minavetul !...

OSBLȚA *(reia cîntecul în timp ce cade încet cortina).*

De ce cînd sînt o jună fată
Şi tot din mine poți să faci,
Tu nu-mi declari amoru-ți veşnic
Şi taci, şi taci, şi taci?

ACTUL II

TABLOUL

Ulița Păcurarilor, la Iași. Decor ele iarnă moldovenească. în stingă, î„ fund, se vede bariera închisă. în scena propriu-zisă e un fel de piațetă, prin fundul căreia ulița trece către centrul orașului. în dreapta, cancelaria „barierei", în stînga, o circiumă de margine de oraș în care beau, laolaltă, surugiii și călătorii intrați pe barieră. Din circiumă se aude o flașnetă care cîntă o melcdie plîngăreață. La ridicarea cortinei, ninge. Bariera e închisă. Cîteva clipe scena goală. Apoi, din cancelarie, iese tm slujitor de barieră urmat de un altul mai mare în grad, care rămîne în ușă.

SLUJITORUL: Pe afurisita aiasta de vreme nu cred c-a mai veni nimeni în Ieși.

ȘEFUL: Aiasta-i altceva. Bariera însă nu poate să stea singură... Așa-i ordenul...

(Slujitorul se îndreaptă spre barieră. In același timp apare din ușa circiumii un epistat în uniformă.)

EPISTATUL: Dac-o mai ninge și la noapte tot așa, mîine nu mai putem ieși din casă.

ȘEFUL *(CU ironie):* Nu-i nimica, stăm în crîșmă, că-i mai bine...

EPISTATUL: Da'ce, mata crezi că eu stau în cîrșmă di gustul meu?

a$FUL: Da'de ce stai? De a meu?

EPISTATUL: Sînt în izercițiu funcțiunii... Mi-o dat orden serdarul Cuculeț, directorul Agiei... să păzesc bariera.

ftgEUL: Văd cum o păzești... Din crîșmă.

gplsTATUL: Da'ci, după fereastră nu se vede?

ȘEFUL : Dar ia spune-mi, mă rog ție, cine-i serdarul Cuculeț ista, de l-o numit acuma director la Agie?

EPISTATUL: Nu-i defel de la noi din Ieși. L-o numit însă Vodă, fiindcă o fost în străinătăți și-o-nvățat acolo treburile agiești... S-o mîntuit de-acum cu hoții și cu pungașii din tîrg... Nu mai scapă unul. Și-n bortă de șarpe îi găsește... Iacă-te acuma... De ieri-dimineață așteptăm să ne pice în mînă doi coțeari, despre care o scris la Agie sameșul din Focșani, c-o dezbrăcat lumea de-acolo la joc de cărți măsluite.

EPISTATUL: Da... șidîndu-sedrept boieri o intrat în vorbă cu fetele de neam că le ie de neveste adică... Dar le-o luat numai giuvaericalele și sculele de preț pe care le-o găsit prin casă...

ȘEFUL: Bună meserie și-aiasta...

EPISTATUL: Lasă însă că le vine de hac serdarul Cuculeț... Pune el mîna pe ei... *(Un timp.)* Cred că mi s-o fi fiert rachiul cu cuișoare și piper, cît am stat de vorbă amîndoi... Mă duc în izercițiul funcțiunii... *(Gest să intre în crîșmă.)*

ȘEFUL *(gest să intre în cancelarie):* Și eu tot așa...

EPISTATUL: Mata tot cu cuișoară îl bei?

ȘEFUL: Eu beau cum ar fi... Numai să fie cu bardaca.

EPISTATUL: Păi atunci, hai să bem amîndoi...

ȘEFUL: Haide, dacă zici mata. Dar să știi că nu pot să stau decît pînă mîine-dimineață... Să nu zici că te-am încurcat...

(Trec spre crîșmă și intră amîndoi înăuntru. Încep să se audă chiote și pocnete surugiești. Apare o sanie trasă de patru cai. Bariera se ridică — o ridică slujitorul — și „echipajul" intră în scenă. E un fel de cupea de modă veche pusă pe tălpici de sanie. La spate sînt legate cu funii o mulțime de sipete și cutii. Deasupra lor stă Chiralina învelită într-o pătură

trenţăroasă. în mină ţine o cutie de pălării. Pe capră, lingă vizitiu, stă Ion finind in braţe o altă cutie. în cupease află înghesuită coana Chiriţa cu Aristiţa, Calipsiţa şi Guliţă. Caii trec in culise şi cupeaua rămîne în mijlocul scenei, înzăpezită într-un troian.)

SLUJITORUL *(care a alergat după cupea, se adresează Chi. ralinei):* Cine zici că-i în sanie?

CHIRALINA: Coana Chiriţa...

SLUJITORUL: Bine. Dar altă dată cască pliscul mai mare cioară, să te înţeleagă omul cînd cîrîi.

CHIRALINA *(supărată):* Ia seama cu cine vorbeşti, guleratule, c-acum îţi dau cu sipetul ista în cap..

SLUJITORUL: Ce, baragladină, te-aipichirisit? Uş! Cioară..]

CHIRALINA: Mă, nu zice vorbă mare...

SLUJITORUL: Crrr !

CHIRALINA: Mă, n-auzi mă!...

SLUJITORUL: UŞŞ ! *(Bă cu zăpadă în ea.)*

CHIRALINA *(ferindu-se):* Ptiu! Bată-te Dumnezeu...

SLUJITORUL: Na!... Duh de baltă... *(Aruncă iarăşi cu zăpadă şi-o plesneşte drept în faţă pe Chiriţa, care a scos capul pe geam atrasă de discuţie.)*

CHIRIŢA: *Carnaxî!... (Se şterge de zăpadă.)* Cine-o azvîrlit cu bulgări în mine?...

CHIRALINA: Ia, mangositul ista, cucoană...

CHIRIŢA: Ce vrei, mă?

SLUJITORUL *(apropiindu-se):* Cum îi numele dumitale, cucoană?

CHIRIŢA: Cum mi l-o pus nănaşul! Şi lipseşte din faţa me, că acu mă dau jos la tine.

SLUJITORUL: Trebuie să scrim numele în catastivul barierii.

CHIRIŢA: Să-l scriipe-al cui l-ai mai scris ! Dar ce sînt eu să mă treci pe mine în catastiv, cînd intru pe barieră? Poloboc cu vin, cuşcă cu orătănii? Ce? Unde te-ai văzut c-o săbiuţă acolo, crezi că mă sperii?..- *(Scoţînd capul către surugiu.)* Şi voi ce staţi, măi, pe capră ca nişte momîi şi nu daţi drumul la cai! Ce, vreţi să mă apuce noaptea aici?

SLUJITORUL: Cucoană, avem poruncă să nu lăsăm pe nimeni să intre-n tîrg, pînă nu-şi spune numele.-•

CHIBIŢA: E, atunci du-te de scrie c-o sosit în Ieşi coana Chiriţa a banului Grigori Bîrzoi din Bîrzoieni, cu Aristiţa Bîrzoi, Calipsiţa Bîrzoi, Guliţă Bîrzoi, copiii lor, precum şi cu slugile lor Chiralina şi Ion...

SLUJITORUL *(aparte):* Mă, ce pomelnic !... *(Repetă aparte.)* Chiliţa, Băstiţa, Lipsita şi Guiţă Brînzoi... Numai să nu-i uit pînă la catastiv... *(Se îndreaptă spre cancelarie.)*

CHIRIŢA *(scoate iar capul spre surugiu):* Ce faceţi jărpanilor? Nu porniţi odată?

SURUGIUL: Ne-am troienit, cucoană...

CHIRIŢA: Ce-am făcut? Ne-am troienit? Asta ne mai lipsea acuma.

SURUGIUL: NU mai ieşim de-aici, pînă la primăvară cînd s-o topi omătul.

CHIRIŢA *(lui Ion):* Ce stai, măi, pe capră ca un boier? Mişcă jos şi împinge la cupea...

ION: Păi, dacă s-o troienit, la ce să mai împing degeaba?...

(Se dă jos de pe capră, ca şt surugiul.)

CHIRIŢA: S-o troienit, hai? Las'că vă arăt eu acuma troienit... *(Sare din sanie.)*

ION: Geab&. Lupingem, cucoană !... La primăvară, asta-i nădejdea...

CHIRIŢA: Aristiţo, Calipsiţo ! Daţi-vă jos, că mi se pare c-am rămas aici... Binişor... binişor să nu lunecaţi. *(Petele coboară. Chiralinei.)* Şi tu ce stai acolo, Cheramo, ca o cloşcă pe oul de raţă. Deschide-ţi aripile şi zboară la pămînt.

GULIŢĂ: Mă dau şi eu jos, mamaie!

CHIRIŢA: NU, nu, Guliţa mamei... Nu !... Mata şezi în cupea să nu răceşti. Şi înveleşte-te bine cu contăşul tatei.

(Chiralina a coborit.)

GULIŢĂ: Mi-i prea cald în contăş... Vreau să mă dau pe gheaţă.

CHIRIŢA: Apăi că de dat pe gheaţă ne arde nouă acum...

GULIŢĂ: Vreau să mă dau jos...

CHIRIŢA: Dacă mă superi, nu-ţi mai cumpăr mina vet... *(Văzînd că surugiul a dispărut.)* Da'unde s-o dus surugiii?

ION: Ista de-o fost pe capră a luat-o într-acolo... Iar ceilalţi o plecat, de cînd ne-am troienit, într-acoace. *(Arată în sens opus.)*

CHIRIŢA: Cum? O fugit şi m-o lăsat lată în troian? M-apucă toate năbădăile ! Cai de poştă mi-o trebuit? Poftim poşte ! Dacă nu merg caii, fug surugiii...? Dar ţi-i găsesc eu acuma... *(Dispare, fugind în culise.)* *Carnaxî!*

(Se aude cum a alunecat şi a căzut pe gheaţă.)

ARISTIŢA: Valeu !

CALIPSIŢA: O căzut mamaia pe gheaţă... *(Aleargă amîndouă în culise şi cad, ţipînd, pe gheaţă.)* Valeu !

ARISTIŢA: Valeu!...

ION *(uitîndu-se,flegmatic, în dreapta)*: Buf! O căzut şi duducile... Una piste alta.

(Guliţă a coborit pe furiş din sanie, pe partea cealaltă, şi începe să se dea pe gheaţă pe un tăpşan din fundul scenei.)

CHIRALINA *(ghemuită cu pătura în spate, lîngă coada sandei)*: O să-ţi spargi capul, cuconaşule...

GULIŢĂ: Haide, de te dă şi tu... *(Se dă.)* Iiiiuuuuuu ! ! ! *(Strigă.)* Ioane ! Vino de te dă pe gheaţă cu mine...

ION: D-apăi, cum nu !... Că eu sînt boier să am cap şi să nu-mi trebuie.

(La barieră, care a rămas deschisă, apare o sanie care-şi sună zurgălăii şi, neputind trece, se opreşte în spatele capelei... Cociurlă şi Brustur coboară din sanie. Amîndoi sînt îmbrăcaţi cu pretenţie de mondenitate, cu totul deosebit ca în actul înlîi. Şi-au ras bărbile şi şi-au tuns pletele, astfel că stnt aproape de nerecunoscut.)

COCIURLĂ *(privindcupeaua troienită)*: Frate Brustur, ia te uită, s-o troienit cupeaua coanei Chiriţa...

BRUSTUR: Văd şi eu... nu putem trece nici înainte, c-o închis uliţa...

COCIURLĂ: Păi de ce să trecem, că doar după ea ne ţinem de două zile prin nămeţi.

BRUSTUR: Da'unde-orfi ! *(Se uită în cupea.)* Văd că nu-i nimeni înăuntru ! *(întreabă pe Ion.)* Ce-aţi păţit, omule?

ION *(care s-a urcat pe capra trăsurii, la loc, şi moţăie)*: Uită-te şi mata şi vezi. Ne-am troienit...

(Epistatul apare în uşa circiumii urmat de şeful barierii, care s-a şi afumai niţel.)

ŞEFUL *(observă pe cei doi, precum şi trăsurile oprite)*: Eee ! Dar ce de muşterii mi-o venit la barieră... Tocmai azi cînd nu credeam...

BRUSTUR *(vine lîngă\Cociurlă, fără să bage de seamă pe cei doi care au rămas în uşa circiumii)*: Trebuie să le ajutăm să iasă din troian...

COCIURLĂ *(în secret. Vesel şi destul de tare ca s-audă cei doi)*: Şi cu împrejurarea asta o să facem şi cunoştinţă cu fetele şi cu coana Chiriţa... Ne prezentăm să le dăm o mînă de ajutor şi în felul ista intrăm în vorbă, înţălegi?

BRUSTUR: Mai repede decît ne-am fi aşteptat. *(îşi freacă mîinile bucuros.)*

ŞEFUL *(dîndcu cotul epistatului)*: Auzişi? Să ştii că aiştia-s coţcării din Focşani... Ceia care intră-n vorbă cu fetele de neam, ca să le ia sculele şi giuvaricalele...

EPISTATUL *(tarepe meseria lui)*: Vezi de treabă...Aiştia-s boieri... Ce? Nu i-aş mirosi eu ! *(îşi bate nasul.)*

BRUSTUR: Păi dacă ne prezentăm, află băbătia cine sîntem şi ne-am dus pe copcă cu planul nostru cu tot.

ŞEFUL *(acelaşi joc)*.- Auzi? Planul !

EPISTATUL *(de sus)*: Nu mă-nvăţa pe mine meseria mea... Mai bine ţi-ai face pe-a dumitale. Nu vezi c-o intrat pe barieră şi nici nu i-ai întrebat cine sînt?

ŞEFUL: Aiasta nu-i treaba me, că eu sînt şăf... îi treaba slujitorului... *(Trece spre cancelarie şi strigă.)* Măi, Vasile, măi... Ieşi afară că ţi-o venit muşterii pe barieră... *(Trece înapoi lîngă epistat. la circiumă.)*

SLUJITORUL *(ieşind' din cancelarie)*: Viu... v iu. *(Explicînd şefului cu un gest de scuză.)* Nu s-o auzit sania din cauza zurgălăilor. *(Către Cociurlă şi Brustur.)* Cum îi numele dumneavoastră, domnilor?

(Brustur se uită lung la Cociurlă, care li face semn să tacă.)

COCIURLĂ: Numele noastre? Dar pentru ce?

SLUJITORUL: Să vă trec la catastiv... Toată lumea care intră-n Ieşi, trebuie trecută la catastiv...

BRUSTUR: Şi-adică, ce crezi mata, că noi n-avem nume

ca de Ieşi? *(Lui Cociurlă.)* Spune-i tu cum ţ^* cheamă că eu am uitat...

COCIURLĂ: Dumnealui e spătarul Hazmaţuchi...

BRUSTUR: Aşa este... Eu sînt!

COCIURLĂ: Şi eu postelnicul Maghiran...

SLUJITORUL: Dar cu şezutul de unde sînteţi?

COCIURLĂ *(glumind):* De peste tot.

BRUSTUR *(acelaşi joc):* Vorba ceea... Azi aici, mîine-n Focşani.

SLUJITORUL: Cu toată cinstea... *(Se ploconeşte şi reintră în cancelarie.)*

ŞEFUL: Auzişi? Sînt din Focşani?

EPISTATUL: E i şi ce? Parcă numai un cîine e scurt de coadă.. Ţi-o spui eu care sînt copoi vechi. *(îşi bate nasul.)* Nasul ista nu m-o înşelat niciodată, de cînd sînt la Agie.

ŞEFUL: Atunci hai să bem un rachiu pentru nasul matale... Că gerul ista îmi face o sete mai abitir ca luna lui cuptor...

(Intru amindoi In circiumă, de unde începe să se audă iarăşi minavetul.)

GULIŢĂ *(revine în primul plan):* Un minavet!... Hai. noi în circiumă, Ioane, să mă lase şi pe mine cînt la el. Te cinstesc cu un rachiu...

ION: Păi, ai bani?

GULIŢĂ: Eu? Toţi banii pe care ni i-o dat tataia de drum sînt la mine... Mi i-o dat neneaca să-i ţiu ascunşi.

ION *(coboară de pe capră):* Un rachiu, acuma, face mai mult ca un surugiu...

CHIRALINA: Merg şi eu să mă încălzesc oleacă...

(Intră iofi trei în circiumă.)

BRUSTUR: Văzuşi ţiganca care ne-o ţinut şubele?

COCIURLĂ: Şi băietul lui Bîrzoi... Cel de ne-o cerut bacşiş cînd am plecat cu sania...

BRUSTUR: Dac-ar şti ei cine sîntem noi? *(Bîde.)* Valeu !

COCIURLĂ: Deşteaptă fimeie şi cucoana Elencu aiasta..- Cum i-o dat ei în gînd să ne înveţe să venim şi noi la Ieşi după cucoana Chiriţa...

BRUSTUR: Şi să ne facem şi noi tineri de bonton...

COCIURLĂ: Şi-o avut dreptatefimeia... Adică de ce să nu fim ca ceilalţi boieri de vîrsta şi de teapa noastră? De ce să nu-nvăţăm şi noi să ne purtăm în lume, cum îi vremea acuma? Să învăţăm dansul, jocul de cărţi, franţuzeasca...

BRUSTUR: Şi, cînd om fi şi noi ca ginerii visaţi de coana Chiriţa, n-o să mai aibă nimic împotriva noastră...

(Chiriţa reapare cu fetele.)

COCIURLĂ: Taci... Uite-le că vin... *(îşi iau o poză „boierească".)*

CHIRIŢA: Of ! *Chirie eleison* ! Unde s-o fi ascuns, ascunde-s-ar în fundul pămîntului ascundă...

ARISTIŢA: Nu te mai supăra, mamaie, că iar te-a durea rastul...

CALIPSIŢA: Zău, mamaie... Am venit, doar, la Ieşi, să ne distrarisim...

CHIRIŢA: Foarte mulţumesc... în troian, în mijlocul drumului... Şi nu-i nici un bărbat, nimeni, să ne deie o mînă de ajutor... *(Vedepe Cociurlă şi Brustur.)* A ! Iată, în sfîrşit, doi creştini... *(Se îndreaptă spre ei.)*

COCIURLĂ: Prea plecate slugi... *(Sînt amîndoi excesiv de politicoşi.)*

BRUSTUR: La picioarele dumneavoastră.

CHIRIŢA *(flatată):* Mi-o zis-o ! *(Fetelor.)* Cum se cunosc ieşenii... De la barieră !... *(Lor.)* Foarte vă mulţumesc de vorbă frumoasă... Cu cine am plăcerea?

BRUSTUR: Prezintă-mă dumneata, arhon, că iar am...

COCIURLĂ *(făcîndu-i repede un semn):* Dumnealui este prietenul meu, spătarul Hazmaţuchi... *(Brustur se înclină adînc.)* Şi eu sînt postelnicul Maghiran...

ARISTIŢA *(Calipsiţei, aparte):* Ah ! Un spătar şi un postelnic !

CHIRIŢA: Preafericită de cunoştinţă, arhon postelnice... Eu sînt coana Chiriţa a banului Grigori ot Bîrzoieni... Şi dumnealor sînt copilele mele... Aristiţa şi Calipsiţa... *(Complimentele de rigoare. încet fetelor.)* Faceţi tali frumos la boieri. Le-am adus la Ieşi ca să pitreacă cîşlegile şi după ce ne-am necăjit pe drum două zile şi două nopţi, cînd să ajungem la gazdă, ne-am troienit şi ne-o fugit surugiii...

COCIURLĂ: Cum se poate una ea aiasta?

CHIRIȚA: Iaca se poate, că s-o putut... Vorba ceea, am pățit-o ca cela care s-o-necat la mal... Că țigan nu zic, să mă tai... ISTu-i vorbă de protipendadă...

COCIURLĂ: Ne pare foarte rău, cucoană **Chirița,** de ce vi s-o întîmplat tocmai în târgul nostru... *(face cu ochiul lui Brustur)* și sîntem prea fericiți de a vă putea fi de ajutor.

BRUSTUR: Pînă desează trimitem boii noștri să scoată cupeaua... Avem la boi ! ! !

COCIURLĂ : Și deocamdată pînă vin boii ceilalți, o să vă însoțim noi pe jos pînă la gazdă, sau pînă găsim o birje de sanie în drum, că nici pe-a noastră n-o putem urni din cauza cupelei.

CHIRIȚA : Vă mulțumesc din suflet, boieri dumneavoastră și sînt încântată că am avut plăcerea să facem cunoștință... Să vă prezant acuma și pe băietul meu cel mic. *(Strigă spre cupea.)* Guliță!...

ARISTIȚA *(care deschide ușa cupelei):* Nu-i, mamaie! S-o dat jos...

CALIPSIȚA: Și fără contăș...

CHIRIȚA: Doamne ! Să răcească... Da'unde-o fi diavolul? Și nu-s nici slugile!... Ce-o fi și asta?

COCIURLĂ : L-am văzut noi adineauri intrînd cu o țigancă și un servitor...

BRUSTUR: Da, un băiet așa frumușel, leit cu matali la față...

CHIRIȚA: Doamne ! S-o pus la băut cu slugile... *(Se aude minavetul.)* Na ! Și-o găsit și minavet... *(Vrea să intre în circiumă, dar se oprește în drum.)* Nu vă supărați că vă las oleacă singuri cu demoazelele... *(cu intenție)* să mi le păziți...

COCIURLĂ: Vai de mine !

BRUSTUR *(galant):* Sîntem foarte bucuroși de o asemenea cinste...

CHIRIȚA *(lui Brustur):* Și zi așa! Ți s-o părut băietul frumușăl.

BRUSTUR: Scris, nu altceva...

CHIRIȚA *(intră în circiumă):* Cum se simte spătarul, dintr-o vorbă.

(Rămase singure, fetele, rușinate, caută să-și dea o contenenlă.)

ODCIURLĂ *(ca să rupă gheața):* Și zi așa, duducilor... v-ați troienit...

ARISTIȚA *(CU ochii în jos):* Ne-am...

BRUSTUR: Las'că vă destroienim noi...

CALIPSIȚA *(sclifosindu-se):* Vai, mersi...

BRUSTUR: Ați mai fost la Ieși?

ARISTIȚA: Am fost, cum nu... cînd eram mai mititele...

CALIPSIȚA: La pansion...

COCIURLĂ: E, dar acuma-i altceva... Acuma o să pitreceți, o să vă duceți în lume, o să cunoașteți tineri de bonton...

BRUSTUR *(aparte):* Ce-o să-i mai bontonesc eu !...

ARKTIȚA: Dar dumneavoastră sînteți din Ieși?

COCIURLĂ *(fâcînd cu ochiul lui Brustur):* Heget-beget...

CALIPSIȚA *(CU un oftat)* .-Ferice de dumneavoastră. Și noi, cînd ne-om mărita, o să stăm la Ieși, că ne-am parafurisit de Bîrzoieni...

BRUSTUR: Dar și la tară-i frumos...

COCIURLĂ : Lîngă un bărbat care te iubește și pe care-l iubești.

ARISTIȚA: O fi pentru altele, dar pentru noi nu.

COCIURLĂ: De ce zici mata așa? Uite, noi sîntem ieșeni, și cu toate aistea, dacă am iubi o fată, chiar din Bîrzoieni, ne-am duce și acolo după ea...

ARISTIȚA: NU sînteți însurați?

BRUSTUR: NU !... Dar anul ista, pînă-n primăvară, neam pus de gînd să fim.

COCIURLĂ : Că-i rău al naibi vara, fără un pic de fimeie în casă.

CALIPSIȚA: Și pe noi o vrut să ne mărite tataia, dar nu s-o prins.

BRUSTUR: Dar de ce? Nu v-o plăcut... cavalerii?

ARISTIȚA: Păi ce? Erau de plăcut? Ia niște boiernași de țară, acolo... Crescuți numai între țărani și între vite...

(Cei doi schimbă priviri, pe replici.)

CALIPSIȚA: Pe al meu îl chema Brustur... *Imaginez-vous!*

COCIURLĂ: Brustur? Halal de nume!... Aista-i nume de cioban !

ARISTIȚA: Şi pe-al meu Cociurlă...
BRUSTUR: Şi aista-i nume de măgar din tîrla ciobanului..
CALIPSIȚA: O fost amîndoi şi la Botşeni, la balul isprăviniciei, după noi...
ARISTIȚA: Şi-o stat toată noaptea cu gura căscată la lăutari... Ca mutu nostru din curte la horă...
CALIPSIȚA: Noroc că mamaia i-o luat la goană...
ARISTIȚA: Că dacă mai şedeau cinci minute, cînd o venit să ne ceară, ieşea la ei cu cortelul...
BRUSTUR *(gafă)*: Da'ce, coana Chirița o fost acasă?
CALIPSIȚA: Da, dar n-o vrut nici măcar să-i vadă la față...
ARISTIȚA: Şi nici pe noi nu ne-o lăsat să-i vedem... Ne-am ascuns cu tăte in ietac şi-am rîs pe socoteala lor...
COCIURLĂ: Bieții oameni...
ARISTIȚA: Dar de ce bieții?... Nouă nu ne trebuie bărbați de aiştia. Cum o îndrăznit măcar să-şi ridice och'ii la noi?
BRUSTUR: Vezi ce dreptate o avut coana Elencu?
CALIPSIȚA: Care coana Elencu?
COCIURLĂ *(înlemneşte)*: Coana Elencu e o rudă a me... E soră cu tata.
BRUSTUR *(ca s-o dreagă)*: Şi cu tata...
ARISTIȚA: A! Va să zică dumneavoastră sînteți frați?
COCIURLĂ: Da... Sîntem frați de cruce... şi de-aia sora tatii e pentru el ca şi sora lui tată-său...
ARISTIȚA: Aha !... Şi tataia al nostru are o soră pe care o cheamă tot Elencu.
BRUSTUR: Ia te uită, cum s-o potrivit !...
CALIPSIȚA: Şi ce vă spunea coana Elencu a dumneavoastră?
COCIURLĂ: Că... adică atuncea cînd vrei să mănînci prăjitură trebuie să ştii ține lingurița...
BRUSTUR: Asta spunea, dar cu vorbe mai multe... că-i mergea gura ca o vîrtelniță !
CALIPSIȚA *(tropăind)*: Dumneavoastră nu v-o înghețat picioarele, că mie mi-o înghețat.
COCIURLĂ: Fiindcă am stat pe loc...'
ARISTIȚA: Şi mie mi-o înghețat... Haideți să ne plimbăm olecuță, să se mişte sîngele...
COCIURLĂ şi BRUSTUR.-'Bucuroşi...
COCIURLĂ: încotro vreți să mergem?

ARISTIȚA: Să mergem în partea aiasta... că în cealaltă am fost cu mama după surugii...
CALIPSIȚA: Şi să fugim o țîră să ne încălzim ! *(O ia la fu'guliță.)* Cine mă prinde?
BRUSTUR: Eu... *(Fuge nătăvălos după ea.)*
ARISTIȚA: Eu aş merge la brațet că mi-i teamă să n-alunec...
COCIURLĂ *(dîndu-i galant brațul)*: Pe care-1 vreți? Stîngul,. dreptul sau pe amîndouă? *(Iese la braț cu Aristița).*

(Serdarul Cuculeț intră dinspre oraş cu Didița pe care o conduce galant de braț. Cucutei îmbrăcat „civil" şi Didița foarte elegantă.)

DIDIȚA: Mi se pare c-am ajuns la marginea tîrgului....
CUCULEȚ: Sîntem chiar la barieră...
DIDIȚA: E prima dată în viața me cînd merg pe jos pînă aici. Dar o trecut aşa de repede timpul cu mata. Şi-o fost aşa de frumoasă plimbarea, că nici nu mi-am dat seama pe unde sînt...
CUCULEȚ *(curtenitor)*: Adevărat?
DIDIȚA: *Ma parole d'honneur...*
CUCULEȚ: Atunci merit să sărut cea mai scumpă mînuşiță din lume.
DIDIȚA: Meriți... *(Scoate mîna din manşon şi i-o dă.)*
CUCULEȚ *(i-o'sărută galant)*: Ce dulce o fost! Ca un cofet...
DIDIȚA: Cum se cunoaşte c-ai fost la Pariz... Te pricepi de minune la complimente...
CUCULEȚ: Pentru coana Didița Başotă, cea mai frumoasă cucoană din Iaşi, nici la Pariz nu se găsesc complimentele cele mai potrivite...
DIDIȚA: Mă faci să roşesc, serdare Cuculeț.
CUCULEȚ: O să văd trandafiri înfloriți iarna, tocmai în bariera Păcurarilor, coană Didiță...
DIDIȚA: Asta, am să-ți dau albumul meu cu poezii, să mi-o scrii în el, cînd n-a fi barbatu-meu acasă...
CUCULEȚ: Cu o condiție, însă... Să-mi dai voie să-mi înmoi condeiul în inimă...
EPISTATUL *(iese din circiumă, urmat de şeful barierei, care e acuma afumat bine)*: Au ! Serdarul Cuculeț... Şi miros a rachiu...

ŞEFUL: EU aşa miros de cînd m-am născut, c-am moş. tenit mirosul de la tata, ierte-l Dumnezeu...

CUCULEŢ *(observîndu-l pe epistat, Didiţei):* Aista-i unu} din epistaţii mei de la Agie... L-am pus să păzească bariera... şi văd că o păzit crîşmă... Nu te superi dacă...

DIDLŢA: Mă rog, matale, slujba-i slujbă...

CUCULEŢ: Domnule epistat !... Ia poftim încoace niţel...

EPISTATUL: La orden... *(Vrea să plece. Şeful se ţine scai de el.)* Lasă-mă, bre !

ŞEFUL *(venind după el):* Nu te las pînă mîine de dimineaţă...

CUCULEŢ *(arătîndu-l pe şef):* Ce e cu dumnealui?

EPISTATUL: Este şăful de-aici de la barieră...

ŞEFUL: Şăful! Eu sînt !

CUCULEŢ *(epistatului):* Cine o intrat de la prînz şi pînă acuma pe barieră?

ŞEFUL: Cine dracu era să intre pe vremea aiasta... O intrat numai o babă cu nişte ţigani...

CUCULEŢ: NU te-am întrebat pe dumneata.

ŞEFUL: Păi eu sînt şăf !...

EPISTATUL: Şi-o mai intrat spătarul Hazmaţuehi şi postelnicul Maghiran. Nici n-am auzit de numele aistea.

CUCULEŢ *(surprins):* Spătarul Hazmuţuchi şi postelnicul Maghiran?

ŞEFUL *(CU un semn din ochi):* Din Focşani.

CUCULEŢ: Din Focşani?

EPISTATUL: Da, dar nu sînt coţcării pe care îi aşteptăm noi... Aiştea-s boieri...

ŞEFUL: Da, dar s-o înţeles amîndoi în secret să intre-n vorbă cu fetele babei... înţelegi, mata?

CUCULEŢ *(epistatului):* I-adevărat ce spune dumnealui?

EPISTATUL: Da... ca să-i ajute să scoată cupeaua din troian.

ŞEFUL: Şi-o mai zis, să nu-i spuie babei cine-s ei, ca să nu afle şi să li se ducă planul pe copcă..- *(Şmecher.)* Planul?... *(Acelaşi joc.)* Care plan?

CUCULEŢ: Şi unde sînt oamenii aiştia?

EPISTATUL: NU ştiu...

g£FUL: Dracul să-i ieie... Că noi am avut treabă şi nu era să ne ţinem de coada lor...

CUCULEŢ *(epistatului):* Să te duci şi să-i cauţi imediat... Să mi-i aduci din pămînt, din iarbă verde... că vreau să-i văd şi eu... Ai înţeles? Că dacă nu, de mîine nu mai calci pe la Agie...

EPISTATUL: 'ţeles !... *(Pleacă urmat de şef, pe care îl împinge şi îl răstoarnă în zăpadă ca să scape de el.)*

SEFLL *(din zăpadă, privind cupeaua lîngă care se află):* Mi se pare c-am căzut din cupea... *(Se ridică.)* Dar de unde-oi fi venit eu cu cupeaua... că în crîşmă eram pe jos... *(Se duce clătinîndu-se în crîşmă.)*

DIDLŢA *(lui Cuculeţ):* De ce te-ai supărat?

CUCULEŢ: Fiindcă de două zile pîndesc doi coţcari din Focşani... măsluitori de cărţi... şi înşelători de fete de neam şi tocmai acuma... cînd cred c-o venit, mi-o scăpat din mînă.

DIDIŢA *(interesată):* Şi cum înşeală fetele? Ce le face?

CUCULEŢ: Fac pe pretendenţii la însurătoare pînă le capătă încrederea şi, într-o bună zi, dispar cu giuvaericalele.

DIDIŢA: Las'că-i prinzi mata... N-am eu grijă... Nimeni n-o scăpat pînă acuma de serdarul Cuculeţ...

CUCULEŢ: Pe aiştia trebuie neapărat să-i prind... fiindcă la Focşani o păcălit şi pe o nepoată de-a lui Vodă...

DIDIŢA: Serios?

CUCULEŢ: Şi-nţelegi mata... Dacă-i prind şi găsesc şi giuvaerurile fetei îndărăt, o să ştie el, Vodă, cum să-mi mulţumească...

CHIRIŢA *(iese din crîşmă împingînd pe uşă pe Chiralina şi Ion):* Treceţi de păziţi cupeaua pîn-or venii boii s-o ridice... Stai în crîşmă, iasmă, şi laşi lucrurile nepăzite, hai?

CHIRALINA: Cuconaşul m-o luat...

CHIRIŢA *(lui Ion):* Şi tu bei rachiu, hai? Cu dubla, hai?

ION: Cuconaşul mi-o dat...

(Chiralina şi cu Ion trec la trăsură. El se urcă plictisii pe capră şi ea trece la loc, intre cufere, la spate.)

DIDIȚA *(care a urmărit, amuzată, ieşirea Chiriței):* E aiasta-i mare minune !... Coana Chirița !

CHIBIȚA *(recunoscînd-o cu oarecare greutate):* Didițo !... Tu eşti, draga me?...

DIDIȚA: *Quelle surprise !*

CHIRIȚA: *Bonnee au diablel... (O sărută.)*

DIDIȚA: Dă-mi voie să-ți prezint pe serdarul Cuculeț... directorul Agiei şi prietenul casei noastre...

CUCULEȚ *(face plecăciune politicoasă): Enchantee madame...*

CHLRIȚA: *Moi zosi, mesieu...*

DIDIȚA *(prezentînd şi pe Chirița):* Coana Chirița...

CHLRIȚA: Ot Bîrzoieni...

DIDIȚA: Verişoara mamei mele... Da'cum te găsesc tocmai aici?

CHIRIȚA: Am venit cu copiii să petrecem cîşlegile la Ieşi şi ne-am troienit. *(Gest spre cupea.)*

DIDIȚA: Şi unde-s copiii?

CHLRIȚA: Pe Guliță l-am lăsat să stea în crîşmă la căldură... şi fetele... *(Se uită împrejur.)* Adevărat, unde-s fetele?

DIDIȚA *(glumind):* Păi, pe mine mă-ntrebi?... Te pomeneşti că le-o fi furat niscaiva cavaleri...

CHLRIȚA: Ba, că chiar... Le-am lăsat aici cu doi cavaleri. Dar ce cavaleri !... *(Foarte mîndră.)* Un spătar şi un postelnic.

CUCULEȚ *(tresărind):* Cum?

CHIRIȚA *(acelaşi joc):* Spătarul Hazmațuchi şi postelnicul Maghiran...

CUCULEȚ *(îngrijorat):* îmi dai voie să te-ntreb un lucru, coană Chirița ! Mata cunoşti pe boierii aiştia de mult?

CHIRIȚA *(tot mîndră):* Da'de unde! Adineauri chiar, cînd ne-am troienit, o venit şi mi s-o prezentat... Şi se uitau la fete, să le mînînce din ochi, nu altceva...

CUCULEȚ *(încet, Didiței):* Oamenii mei!

DIDIȚA *(tare):* Au !

CHIRIȚA: Ce-i soro?

DIDIȚA: Dar aiştia-s coțcării care sucesc capul fetelor ca să le fure giuvaericalele !

CHIRIȚA: Valeu... *(încremeneşte.)* Doamne ! Şi toate giuvaericalele noastre sînt ascunse la fete în sîn... Banii la băiet şi giuvaericaua la fete... că m-am gîndit, că dacă mă pradă hoții pe drum, să nu găsească nimic la mine... Arhon serdar, te rog, nu mă lăsa... Dacă mi-o fi răpit tâlharii fetele... *(Aleargă în fund şi strigă.)* Aristițo ! Calipsițo !

(Didița şi Cuculeț se duc după ea.)

DIDIȚA: Mata ce crezi?

CUCULEȚ: Mi-e frică să nu le fi prădat coțcării.

CHIRIȚA' *(pierzîndu-şi cumpătul):* Nu-s ! Nu-s!... Parcă o intrat în pămînt... Aristițo !... Calipsițo !...

CUCULEȚ: Nu-ți face atîta spaimă, coană Chirițo... Am trimis eu epistatul meu după ei...

CHIRIȚA: Doamne! Arhon serdar... te rog ca pe Dumnezeu... Nu mă lăsa... Ridică toată Agia în picioare... să-i caute... să-i găsească... Să-mi aducă fetele... că mă omoară Bîrzoi.

DIDIȚA: Nu te prăpădi aşa cu firea, coană Chirițo!...

CUCULEȚ: Agia va şti să-şi facă datoria... *Je vous asure...*

GULIȚĂ *(iese din circiumă, cîntîndlaminavet).*-Mamaie !... Mamaie... Sărut mîna pentru minavet.

CHLRIȚA: Ce minavet, împelițatule?

GULIȚĂ: Aista pe care mi l-am cumpărat din banii matale de la talianul care cînta cu el în circiumă... *(începe să chite şi să țopăie prin zăpadă.)*

TABLOUL II

La hotel „Glantz". Un salon mare cu patru uşi. Două, cele din dreapta, dau către odăile fetelor. Celelalte către iatacul Chiriţei şi camera lui Guliţă. Intrare în fund. Mobilier obişnuit de „apartament mobilat" după moda timpului la hotelurile mari. Peste tot rochii întinse pe scaune. O măsuţă cu oglindă pe care se află o mulţime de borcănaşe, sticluţe şi cutii cu dresuri. La ridicarea cortinei se aude Guliţă cîntînd din minavet... Pe masă e întinsă rochia de bal a Chiriţei cu fierul de călcat alături.

CHIRIŢA *(dictează Aristiţei care scrie, aşezată pe masă): „Iaşi în 25 ianuarie anul corent.*
Dragă şi scumpul meu soţ iubit Grigori. (Lasă, după fiecare frază dictată, timp să scrie Aristiţa care repetă încet ceea ce scrie.) Află despre noi toţi că sîntem sănătoşi şi ne e tare dor de matale... (Minavetul tace.) Phiu !... Bine c-o tăcut ista cu minavetul, că m-o năucit de cap... *(Răsuflă uşurată.)* Ai zis?

ARISTIŢA: Da...

CHIRIŢA: *Pe la noi e timp urît, ceea ce îţi dorim şi ţie... De patru săptămîni, de cînd am plecat, ne-am distrarisit foarte bine ducîndu-ne peste tot şi petrecînd de s-o dus pomina, că una-i cucoana Chiriţa a matali... Astă-seară chiar sîntem poftiţi la un bal mare, la coana Catinca a vornicului Epureanu, cu care am învăţat împreună la pansion şi care ne-o poftit şi pe noi, cu* ***taţii,*** *cu mare plăcere, că n-o putut scapă altfel de gura me. Vine şi măria sa Vodă, că i-o cununat băietul, cel de-o luat pe fata vistierului Manolache Cudalbu.* Aiasta cu Vodă subliniaz-o...

ARISTIŢA: Da...

CHIRIŢA: *Aşa că vezi unde şi cu cine o ajuns să pitreacă Chiriţa şi în ce lume o intrat copilele matali, pe care vreai să le dai după ţăranii ceia de Cociurlă şi Brustur...*

ARISTIŢA: Ţîţaca Elencu o să crape cînd o citi...

CHIRIŢA: Las'să stea crăpată pînă oi lipi-o eu... Aşaa... ***(îşi*** *adună gîndurile.) Apropo de Cociurlă şi Brustur, pot să spun că spătarul Hazmaţuehi şi postelnicul Maghiran de care ţi-am scris că i-am cunoscut (Se opreşte.)* Aicea tu nu asculta ce-i scriu eu lui tătînă-tău. *(Reia.)... toată ziua se ţin de coada fetelor, după care li s-o aprins călcîile di tăt. (Aristiţa oftează din fundul inimii.) Cred că, în curînd, o să se exprime despre căsătorie, mai ales că şi fetele îi găsesc pe placul lor (Aristiţa acelaşi joc.)... şi oftează ca foalele toată ziulica.*

ARISTIŢA: Aiasta n-o scriu, mamaie...

CHIRIŢA: Atunci şterge-o şi închide gura cînd scrii.., *(Reia tonul de dictat.) Acuma, dacă mi-a ajuta Dumnezeu să scap de pietrele din casă, m-am gîndit şi la fiul nostru iubit, Guliţă, să-l căpătuiesc şi pe el... Ţi-am scris în scrisoarea me trecută, că vărul meu Costache, care o murit anul trecut în străinătate, o lăsat cu limbă de moarte ca să-i cresc eu, ca singură rudă ce mă aflu, copila ce i-o rămas orfană, pe Luluţa, căreia i-o lăsat o mare avere, care să-i fie de zestre, în ziua cînd s-a mărita... Scrisoarea, cu limbă de moarte în ea, o sosit tocmai acuma în Ieşi, printr-un cunoscut al mortului, astfel că, de îndată, am căutat copila care era în pansion şi am luat-o la noi... Are 17 ani, e frumuşică coz şijare zburdalnică. O fost foarte mulţumită să ştie că are pe cineva pe lume, dar m-o rugat să n-o scot din pansion pînă la vacanţa de vară, că-i place să înveţe*

de toate cele, şi la vară termină... Aşa că i-am făgăduit, că vreau să-i fac toate gusturile ca să mă f. bească şi să mă asculte, astfel că, la vară, cînd j lua-o la Bîrzoieni, să se mărite cu cine i-oi spu eu... şi s-o fac noră... că băietul are şi el 18 ani aproape şi e numai bun de însurat. în felul ista averea Luluţei rămîne tăt în familie, că e păcat sk se înstrăineze şi să i-o mînînce alte pramatii... Cum vezi, Chiriţa matali se gîndeşte la toate şi nici fa isprăvnicie n-o uitat, dar îi e greu a naibii, că s-o-n mulţit proştii şi patrioţii după revoluţie şi e năvală mare la slujbe... Bar Chiriţa nu8-a lăsa nici moartă, pînă n-a veni acasă isprăvnicească... Aşa să ştii.., A dumitale după consideraţie, cu toată dragostea şi cu lăţi copiii, te îmbrăţişează, Chiriţa". Aşa... Acuma pune-o repede în plic, fă-i adresa şi trimite pe Ion s-o ducă într-o fagă la poştă, să n-o scape...

ARISTIŢA: Da, mamaie...

CHIRIŢA: Şi pe urmă treceţi cu toatele la îmbrăcat... Uite, c-acu se face seară şi-o spus coana Catinca că toţi musafirii trebuie să ajungă la bal înaintea lui Vodă... C-aşa-i... heghemoniconul... Eu mă duc să văd dacă i-o adus lui Guliţă hainele cele noi de la Leiba... *(Iese.)*

(Aristifa termină scrisoare şi trage minerul soneriei de două ori. Intră Ion. E îmbrăcat în livrea de fecior. Cam strimtă. E foarte supărat că s-a pocit aşa.)

ARISTIŢA *(veselă):* A! Ţi-o adus livreaua? Ia să videm, ţi-o lucrat-o bine?... Ia-ntoarce-te!...

ION *(face în silă o piruietâ):* Mă strînge al ciorilor.

ARISTIŢA: Aşa-i moda la Ieşi, ce să-i faci?

ION: O fi, da o să-mi crape moda la spate cînd moi apleca, şi-o să-mi iasă coatele prin ea cînd m-oi întinde...

ARISTIŢA: Dar nici să-ţi vie ca de căpătat... c-o costat o mulţime de parale... Uite scrisoarea aiasta... într-o fugă s-o duci să nu scapi poşta.

ION *(luînd scrisoare):* Am înţeles, duduie... *(Iese.)*

ARISTIŢA *(către Calipsiţa şi Luluţa care intră):* Calipsiţo, Luluţo, i-o scris mamaia tataii... şi-o vorbit şi de noi...

CALIPSIŢA: Da? Şi ce i-o spus? *(E foarte interesată.)*

ARISTIŢA: Că oftăm ca foalele după spătarul Hazmaţuchi şi postelnicul Maghiran.

CALIPSIŢA *(oftează adînc):* Cine, noi? Nu-i adevărat!... *(Oftează iarăşi.)*

LULUŢA: Se şi vede... *(Oftează şi ea, comic, cu ochii spre ele.)*

ARISTIŢA: Şi i-o mai scris că, în curînd, crede c-au să se exprime despre căsătorie...

CALIPSIŢA *(abia stăpînindu-şi bucuria):* Crede mamaia aiasta?

LULUŢA: Da'voi nici nu vreţi să auziţi de aşa ceva, nu-i aşa?

ARISTIŢA: Lasă, Luluţă, nu mai rîde mata de noi, că şi de tine i-o scris...

LULUŢA *(mirată):* De mine? De mine ce-o putut să-i scrie, alta, decît i-o scris data trecută, cînd am venit la voi?

ARISTIŢA: I-o scris că vrea să te mărite, la vară, la Bîrzoieni...

LULUŢA: Pe mine? *(E oarecum alarmată.)* Cu cine?

ARISTIŢA: CU Guliţă a nostru...

LULUŢA: CU Guliţă? *(Izbucneşte în rîs.)* Da'ce? Guliţă îi băiat de însurat?

CALIPSIŢA: O-mplinit şaptesprezece ani...

ARISTIŢA: Alţii la vîrsta lui au şi copii...

CALIPSIŢA: Neculai al pitarului Iordachi, la cincisprezece ani, o rămas văduv şi cu copil mic.

LULUŢA: Dar cum puteţi voi crede c-o să se-ntîmple una ca aiasta?...

ARISTIŢA: Dac-o zis mamaia c-o să se-ntîmple, s-a întâmpla, să vezi...

CALIPSIŢA: TU n-o cunoşti pe mamaia!!!

LULUŢA: Da, dar mai trebuie să vreau şi eu... Şi nici nu mă gîndesc la aşa ceva... *(Mîndră.)* Mai întîi că inima me îi dată...

CALIPSIŢA: Ce? Şi tu iubeşti pe cineva?

LULUȚA *(din ce în ce mai mîndră):* îs moartă !...
ARISTIȚA: Dar cum ai putut să te amorezezi din pansion]
LULTJȚA: Iacă am putut. Că iubitul meu are şi el o soră la pansion... Şi cînd venea s-o vadă pe ea, eu î] vedeam pe el... Şi s-o făcut.
CALIPSIȚA: Şi el ştie?
LULUȚA: Da'ce credeți că eu iubesc aşa pe muteşte, ca voi? Sigur că ştie.
ARISTIȚA: I-ai spus tu cu gura ta?
LULUȚA: Tiiii ! Tț ! Cînd o fost să-i spun nu mai puteam vorbi de sărutări!...
ARISTIȚA şi CALIPSIȚA *(îngrozite):* Te-o şi pupat?
LULUȚA: De m-o năucit... Şi-i aşa de bine să te pupi cu cineva care ți-i drag !... Şi mi-i aşa de drag Leonaş...
ARISTIȚA: Leonaş îl cheamă?
LULUȚA *(mîngîind parcă numele cu buzele):* Da... Leonaş...
CALIPSIȚA: Aista-i nume de Ieşi...
ARISTIȚA: Şi te iubeşte şi el?
LULUȚA: Da ! La vară, după ce termin pansionul, ne mărităm...
ARISTIȚA: Vă măritați?
LULUȚA: Nu, adică ne-nsurăm...
CALIPSIȚA: Şi cine-i Leonaş aista?
LULUȚA: E iubitul meu, nu v-am spus?
ARISTIȚA: Bine, bine, dar al cui băiet este?
LULUȚA: NU ştiu... Dar ştiu că-i de neam bun... Umblă şi la curte la Vodă... O fost şi la Pariz...
ARISTIȚA: Şi-i tînăr?
LULUȚA: Douăzeci şi **şapte!...** Dar nici nu pare atît... îl cunoaşte şi coana Chirița... I l-o prezentat Didița Başotă, cînd o fost la sindrofie la ea... Dar ea n-o bănuit nimic şi nici nu trebuie să bănuiască... Leonaş mi-o spus că pînă n-o zice el, nimeni nu trebuie să ştie de dragostea noastră...
ARISTIȚA: Şi unde vă-ntîlniți amîndoi?
LULUȚA: La pansion...
CALIPSIȚA: Şi acolo vă pupați?

LULUȚA: îmhî... De-aia nu vreau să plec nici moartă de-acolo, pînă la vară cînd s-o da vacanție...
ARISTIȚA: Să ştie mamaia ! ! !
LULUȚA: Să nu-i spuneți cumva... că mă supăr pe voi... şi se supără şi Leonaş pe mine... Şi dacă s-o supăra pe mine, eu mă omor... Aşa să ştiți !
CALIPSIȚA: Cum o să-i spunem? Astea-s secretele noastre...
ARISTIȚA: Da'unde vă-ntîlniți voi la pansion?
LULUȚA *(în mare taină):* Sub scară... De cîte ori vine să vadă pe sora lui eu mă bag sub scara din dos şi îl aştept acolo... Şi vine s-o vadă în fiecare zi, de se miră şi ea ce l-o găsit atîta dragoste... Şi deseară ne vedem, la bal, la coana Catinca... că altminteri n-aş fi vrut să mă scoată ieri coana Chirița de la pansion şi să m-aducă aici.
CALIPSIȚA *(Aristiței):* Vezi? Asta-i să fii de la Ieşi! Şi noi stăm ca nişte proaste şi aşteptăm...
ARISTIȚA: Dar ce vrei să facem? Să le sărim noi de gît?
CALIPSIȚA *(pe gînduri):* Aicea, la hotel, o fi scară pe din dos?
ARISTIȚA: Dacă ne-ar iubi, ne-ar spune...
LULUȚA: Lasă că i-am văzut eu... Sînt foarte drăguți amîndoi... nu zic nu... dar prea sînt blegi... Şi parcă-s aşa de la țară...
ARISTIȚA: Da'de unde? Sînt ieşeni heget-beget... Boieri...
LULUȚA: I-am spus eu lui Leonaş — că el cunoaşte toată boierimea de-aici — şi-o spus că nici n-o auzit de ei...
ARISTIȚA: Ei o trăit totdeauna mai retraşi... Abia acuma, de cînd am venit noi la Ieşi, o mai început să deie cu nasul prin lume...
CALIPSIȚA: Din cauza noastră...
ARISTIȚA: Şi-mi pare aşa de rău că nu sînt şi ei poftiți deseară la bal! Să danseze cu noi...
CALIPSIȚA: N-am dansat niciodată cu ei...
LULUȚA: Poate că nici nu ştiu !...
ARISTIȚA: Cum n-a să ştie? Ditai spătarul şi postelnicul?
CHIRIȚA *(intrînd):* Eeee ! Dar ce faceți aici, duducilor? V-ați pus la sendrofie?... Acu se-ntunecă şi nu sînteți gata de bal...

CALIPSIȚA: Ne-mbrăcăm numaidecît, mamaie...
LULUȚA: Eu în cinci minute-s gata... Mă fac ca nouă..
CHIRIȚA: Şi să mi te faci frumoasă, frumoasă... c& acuma, dacă am trei fete, vreau să se minuneze o lume întreagă de ele...
LTJLUȚA: Şi nineaca să fie mai frumoasă ca tustrele la un loc.
CHIRIȚA *(glumind, flatată):* Te pomeneşti c-o pune şi pe mine ochii cineva?
LULUȚA: Păi, cum s-o smintit lumea acum, nu m-aş mira. *(Iese cu Calipsița.)*
CHIRIȚA *(nu vrea să se supere):* Tare eşti, matale, obrăznicuță...
ARISTIȚA *(se întoarce din drum, închide bine uşa dinspre fete şi vorbeşte în secret):* Mamaie...
CHIRIȚA: Ce-i?
ARISTIȚA: Am văzut că i-ai scris tataei de Luluța şi de Guliță.
CHIRIȚA: Ei şi?
ARISTIȚA: Să nu te mai gîndeşti la aşa ceva...
CHIRIȚA: De ce?
ARISTIȚA: Luluța are un iubit !
CHLRIȚA: Unde?
ARISTIȚA: Sub scară...
CHIRIȚA: Ce-ai înnebunit, fată, hăi !
ARISTIȚA: Nu ! Chiar ea ne-o spus... şi la vară vrea să se mărite cu el... *(Plecînd ochii.)* S-o şi pupat amîndoi!... *(Acelaşi joc, accentuat.)* De-o năucit-o!...
CHIRIȚA: Ce tot spui tu acolo, Aristițo mamă, ce, ți-o luat Dumnezeu mințile?...
ARISTIȚA: Nu mi le-o luat mie... Ei i le-o luat... Şi-1 cheamă Leonaş...
CHIRIȚA: Leonaş?
ARISTIȚA: L-ai cunoscut şi mata, la Didița Başotă, cînd ai fost singură la sendrofie...
CHIRIȚA: Aaa !... Tinerelul acela cu mustăcioară galbenă şi cu ochi albaştri...
ARISTIȚA: Nu ştiu, că noi nu-1 cunoaştem...
UHIRIȚA *(gîndindu-se):* De-aia s-o învîrtit el tot timpul, va să zică, pe lîngă mine şi m-o conversat şi m-o tratarisit cu de toate... Ba o vrut să m-aducă şi pînă acasă cu trăsura lui... *(Cu decepție.)* Şi eu care credeam !...
ARISTIȚA: Ce-ai crezut, mata?
CHIRIȚA *(aspră):* Treaba mc... Că acuma nu m-oi apuca să mă spovedesc la tine... ca la popa Ianache *(Un timp).* Zi aşa ne-o fost vorba, boier Leonaş? în dorul fragilor rodeai cozile? Las'că ți-oi dau eu Luluță matale... Bine că ştiu...
ARISTIȚA: Dar să nu mă spui Luluței că ți-am spus...
CHIRIȚA: Nu te spun, nu... Şi vezi, fii cu ochii pe ea ! Caută să afli tot ce gîndeşte şi ce face...
ARISTIȚA: Da, mamaie... Mai ales că Guliță o şi prins drag de ea. Aseară, după ce te-ai culcat matale, o vinit la uşă şi i-o cîntat din minavet...
CHIRIȚA: De-aia am visat eu că urlau toți cîinii din Ieşi în salonul nostru... *(Se aude Guliță cîntînd din minavet.)* Ia auzi-1, iară o început... Du-te şi spune-i să tacă şi să se-mbrace, că i-1 pui pe foc...
ARISTIȚA: Da, mamaie... *(Intră la Guliță.)*
CHIRIȚA *(se aşază la măsuța de toaletă. îşi pune un prosop la gît să nu se murdărească. Aprinde o luminare cu o hîrtință pe care o aprinde de la sobă şi face funingine pe fundul unei farfurioare. Apoi, tăvăleşte în funingine nişte bețişoare anume pregătite şi începe să-şi încondeieze sprîncenele. Funinginea îi dă în ochi):* Na!... Că mi-o dat funinginea în ochi... *(Privind bețişorul.)* Şi i-am spus să mi le facă subțiri... Of !... Țiganca aiasta o să mă omoare pe mine... *(Trage cordonul soneriei. Chiralina intră. E îmbrăcată acum ca o subretă... Cu şorț şi friză pe cap.)* Ascultă, boaită !... Ce ți-am. spus eu cînd ți-am poruncit să-mi găteşti păişoare cu bumbac pentru sprîncene?
CHIRALINA: Mi-ai spus să le fac subțiri-subțirele...
CHIRIȚA *(arătînd bețişoarele):* Păi aiestea... subțirele îs? Nu vezi cum le-ai meşterit... Parcă-s buzdugane de vel-armaş.
CHIRALINA: Da'lasă, coniță, nu te niru văita, că ți le-am făcut tocmai cum trebuie... Ia te uită ce mai sprîncene frumoase ți-ai făcut !

CHIRIȚA *(privindu-se în oglindă):* Nu-s prea groase?

CHIRALINA: Da'de unde?.. Parcă-s două lipitori...

ARISTIȚA *(iese de la Guliță și trece spre camera ei): 1-%^* spus, mamaie, şi nu vrea să tacă... Şi-o zis că dacă nu-i dau pace, îmi dă cu minavetul în cap...

CHIRIȚA: Ei, lasă-lpe mine, că-i dau eu acuma minavet.. *(Se ridică. Chiralinei.)* Apucă-te şi calcă-mi repede rochia, că fieru-i cald... *(Intră în odaie la Guliță, Imediat se aud nişte perechi de palme şi Guliță care începe să urle... Din odaia lui Guliță, dîndu-i palme.)* Na minavet... Uite minavet... Să te saturi de minavet ...

(Chiralina care in limpul acesta a luat fierul să calce rochia ce se află intinsă pe masă, ascultind la ce se petrece dincolo, uită fierul pe rochie. Aristița și Calipsița apar in ușă. Luluța apare şi ea In uşa ei, atrasă de zgomot.)

ARISTIȚA: Da'ce-i?

LULUȚA *(din uşa ei):* Plînge ginerele... *(Rîde.)* L-o bătut maică-sa la spate...

CHIRALINA: Da' ştiu că l-o lipit! Parcă o spart pungi umflate pi obrazul lui.

CHIRIȚA *(revine. Fetele fug, cînd o văd, în odăile lor.):* Da'ce miroase aşa a pîrlit?.. *(Umflă nările.)* Miroase a petică arsă. *(Vede rochia.)* Ptiu ! Mi-ai ars rochia, liftă! Eochia me cea nouă... M-ai lăsat în indispensabili taman de balul Epurencii...

CHIRALINA: S-o pîrlit numai oleacă, cucoană... Nici nu se vede.

CHIRIȚA: Lipseşte din fața me, stahie, că intru în păcat cu tine... Iar trebuie să mă îmbrac acuma cu rochia de catifea roşie şi turlubanul cel cu pene stacojii... Şi iarăşi o s-aud vreun obraznic zicînd în urma me că semăn cu Nastratin Hogea... Du-te, piei din fața me... Acum chiar că-mi vine leaşinul... *(Se duce şi desface o sticluță pe care o miroase, ca să-şi calmeze nervii.)* Phiu !... Mi-o pus gaz în sticluța de opoponax... *(Intră furioasă în odaia ei.)*

ION *(intră c-o scrisoare în mînă):* Unde-i cucoana?

CHIRALINA: Are istericale că i s-o pîrlit poalele rochiei.

joN: Spune-i că mi-o dat de la poştă un răvaş pentru dumneaei.

gjllKALiNA: De la cine-i?

j.sr: Cînd oi învăța să cetesc, o să-ți spun eu...

CHIRALINA *(bate la uşa Chiriței):* Cucoană... O venit un răvaş pentru matale...

CHIRIȚA *(intră):* Unde-i?

JoN *(dîndu-i-l):* Unu am dus, unu am adus. *(II dă.)*

CHIRIȚA: E de la dumnealui... *(Se înveseleşte.)* Cunosc scrisul lui cale de-o poştă, că e al soră-si. *(Celor doi servitori.)* Ce căscați gura? Ce mai aşteptați? Ori poate vreți să vi-1 citesc vouă...

CHIRALINA şi **ION** *(ies):* Nu cucoană...

CHIBIȚA *(desface răvaşul şi citeşte): „Sărut gurița matale, scumpă* ***Chirița.***

Mai întîi nu lipsesc a cerceta despre întregimea sănătății matale şi a copiilor, aflînd că se află precum doreşte inima me. Al doilea vei şti că noi sîntem sănătoşi şi toate sînt în bună regulă cum le-ai lăsat matale. Soru-mea, Elencu, şi-o clevetit mîna pe scară cînd o alergat cu slugile să stingă focul de la grajd, care o ars pînă la pămînt cu cai cu tât. (Se opreşte şi duce mîna la falcă.) Iiii ! *(Reia lectura.)... Că eu eram în pat cu piciorul rupt, de cînd am căzut în zîmnic cînd am pritocit vinul, după ce-o crăpat de ger polobocul de o sută de vedre c-o trebuit să-l amestec cu cel tămîios din polobocul de 70 şi să umplu cu ele un butoiaş de cinci, care să-l avem de Paşte... Butia cea mare de o sută, care o aveam plină, o scăpat cu bine, aşa că am deşertat-o în două damigene şi-o încăput toată... (In tot timpul lecturii Chirița a scos tot felul de exclamații de panică şi surprindere.)* Mi-o prăpădit averea, Doamne!... *(Reia lectura.) în al treilea rînd te înştiințez că luna de cîşlegi se-mplineşte la 30 ale lunii, drept care să faci bunătate şi să-ți iei catrafusele ca să vii acasă aşa cum ai jurat, şi văzînd că n-ai făcut nimica acolo, să măritâm fetele cît mai repede cu Brustur şi Cociurlă. La dimpotrivă, te poftesc să iei la cunoştință că viu eu însumi la Ieşi, să te ridic pe sus. Te mai înştiințez*

că s-o numit ispravnic nou, de la domnie, şi îţi foarte mulţumesc de grija pe care ai avut-o, că m-am făcut şi de rîs la cei cărora le-am spus. Mesie Şarlă îti trimite omagiurile dumisale şi Elencu te aşteaptă, pentru dulceţuri că e beteagâ de mînă şi nu mai are cu ce le face... Cu acestea închei şi sărut guriţa matale... Al matale soţ prea iubit Grigori Bîrzoi ot Bîrzoieni, în 15 Ghenari 1850..." (Rămîne o clipă pe gînduri.) Bine că am scăpat de dărîmătura aceea de grajd şi de gloabele din el... O să facă ea Chiriţa altul nou, sistematicos, şi-o să-şi ieie nişte telegari ca de isprăvnicească...

DIDIŢA *(din culise):* Acasă-i cucoana?

ION: Acas, acas... se ghiloseşte pentru bal...

DIDIŢA *(intră):* Te deranjarisesc, coană Chiriţo?

CHIBIŢA: Ba diloc, Didiţă dragă. Citeam tocmai un răvaş de la dumnealui al meu...

DIDIŢA: în drum spre casă, am intrat o clipă să te văd. Ce mai face bădia Grigori?

CHIRIŢA *(CU un gest):* Ia şezi, draga me... *(Didiţa ia loc. Chiriţa aşezîndu-se alături.)* îi supărat foc că nu s-o făcut nimic cu fetele... Ştii că ţi-am spus eu... De cînd am făcut cunoştinţă cu spătarul Hazmaţuchi şi postelnicul Maghiran, atunci în barieră, cînd m-o spăriet degeaba serdarul Cuculeţ că-s doi coţcari şi mi-o furat fetele să le jefuiască...

DIDIŢA: Aşa-s aiştia de la Agie... în tăt omul văd un tâlhar... Şi sardarului i-o părut tare rău că ţi-o tras tpaima ceea...

CHIRIŢA: Nu-i nimic... O trecut... s-o uitat... Dar să nu-mi uit vorba... E ! Din ziua aceea şi spătarul şi postelnicul nu ne-o mai slăbit... Le-o căzut fetele cu tronc la inimă.

DIDIŢA: Şi mi se pare că şi fetele...

CHIRIŢA: Sînt topite după ei... Şi drept să spun, au şi de ce ! Sînt chipeşi, de neam mare... avuţi... ieşeni de bonton... întocmai ginerii pe care i-am visat eu pentru copilele mele şi pentru mine... Numai că... nu se exprimă, soro ! Pînă acum, n-o pomenit nici unul, nici bechi de Isaia dănţuieşte... Nu ştiu ce să mai cred...

pIDiŢA *(care ştie ceva):* Da ! Poate că e mai bine să nu grăbeşti lucrurile...

CHIRIŢA: Ba dimpotrivă, draga me, am să le grăbesc... Ca să ştim. Ori albă, ori neagră... Că dacă în două, trei zile nu s-o făcut nimic, le-am brusturit **şi** le-am cociurlit pe amîndouă... Trebuie să plec la Bîrzoieni, cum am jurat... Că de nu, vine Bîrzoi încoace şi ne facem de pomină cu tot neamul...

DIDIŢA: îmi pare rău că te văd supărată tocmai azi de balul coanei Catincăi...

CHIBIŢA: Am şi de ce, draga me... Şi răvaşul lui Bîrzoi mi-o pus capacul la tăte... E foc şi pîrjol cînd se supără...

ION *(intră şi anunţă):* O vinit serdarul Cuculeţ...

CHIRIŢA *(privind pe Didiţa cu înţeles):* Eee ! Dar cum s-o potrivit să vă întîlniţi ! *(Lui Ion care va ieşi imediat.)* Pofteşte-1 !

DIDIŢA: Pe *parol dlionneur-ul* meu că nu ştiu nimic... Zău...

CUCULEŢ *(intrînd):* Sărutăm mîna, cu plecăciune, coană **Chiriţa...** *(Ceea ce şi face.)* A !... *(Se preface surprins c-o vede pe Didiţa.) Quelle surprise!... (îi sărută galant mîna.)*

CHIRIŢA: *Quelle surprise* e pentru mine, că am plăcerea să te văd la noi... Da'ce vînt te-o adus, mă rog? *(Se uită cînd la el cînd la Didiţa.)* Mi se pare c-ai ştiut că Didiţa e aici? !

DIDIŢA: Zău, coană **Chiriţa...**

CHIRIŢA: Da'nu zic de tine, soro, că de tine ştiu eu că nu ştiai că eşti aici... Zic de arhon serdarul...

CUCULEŢ: EU?... De unde era să ştiu?

CHTRLŢA: Păi nu eşti de la Agie? Nu le ştii pe toate?... Dar şi eu ! N-oi fi eu agă, dar nici braga nu sînt... *(Sînt cu toţii amuzaţi.)*

CUCULEŢ: Ei, află, coană **Chiriţa,** că de data aiasta te-ai înşelat. Am venit numai la matale şi, ca să zic aşa, în interes de servici.

CHIRIŢA *(glumind):* Valeu!... Te pomeneşti c-oi fi furat inima cuiva şi-ai venit să mă bagi la gros...

GUCULEȚ: Nu ! Am venit să-ți aduc ceva... Coana Catinca, la care am fost adineauri, m-o rugat să trec pe-aici și să-ți dau invitațiunile pentru deseară la bal...

CHIBIȚA: Păi eu am !

CUCULEȚ: Da, dar spătarul Hazmațuehi și postelnicul Maghiran, n-au.

CHIBIȚA *(bucuroasă):* Și i-o poftit și pe ei?

CUCULEȚ *(dîndu-i invitațiunile):* După cum se vede...

CHIBIȚA *(îneîntată):* Vai ce bucuroase o să fie fetele!... îți mulțumesc și mersi, arhon serdar, că te-ai deranjarisit.

CUCULEȚ: Totdeauna cu plăcere, pentru dumneata...

CHIBIȚA: Mă duc să spun și fetelor vestea bună... Acu, sînt sigură c-o să se îmbrace într-o clipită... Mă scuzarisiți nițel...

CUCULEȚ: *Oh! Faites comme chez vous...*

CHIBIȚA *(ieșind, grațioasă): Pas parole!*

CUCULEȚ: Credeam că nu mai vii.

DIDIȚA *(turburată):* Oh.'... *Mon Dieu...*

CUCULEȚ: Oh ! *Mon ange! (O sărută repede.) Encore une fois...*

DIDIȚA: Nu nu... șăzi binișor că poate să vie... *(Privește spre ușă, întinzînd Mizele lui Cuculeț, care o sărută.)*

CUCULEȚ: Și-ncă una...

DIDIȚA: Gata... Nu se mai poate... *(întinde buzele. 0 sărută.)* Ah ! Ce bine știi să săruți, șolticule !

CUCULEȚ: Cine n-a ști să sărute o guriță ca aiasta... Și să mă ierți c-am întîrziat, dar a trebuit să mă duc pînă la coana Catinca, după invitațiuni.

DIDIȚA: Știi că mi-o spus că vrea cu tot dinadinsul să-și mărite fetele cu ei...

CUCULEȚ: Lasă-i pe mine, că pînă azi le-o fost... De ce crezi c-am rugat-o pe coana Catinca să-i poftească astă-seară la bal?

DIDIȚA: Mata ai rugat-o?...

CUCULEȚ: Te cred... Altfel nu mai vedeau ei invitație o mie de ani... *(Misterios.)* înțelegi mata, Didiță... Lume multă... giuvaericale cîte vrei... joc de cărți... Dacă într-adevăr aiștia-s coțcării mei de la Focșani, n-au să se poată stăpîni să nu-și dea arama pe față... Și cum eu sînt cu ochii pe ei...

DIDIȚA: Și-altminteri, cînd îi vezi așa, par oameni de treabă.

CUCULEȚ: Și pînă acum, ce să-ți spun, de cînd o venit în Ieși nu și-au dat în petec cu nimic... N-am putut avea nici o dovadă sigură, ca să pot să-i iau de guler... Astă-seară se alege însă într-un fel... Or îi dovedesc, ori îi las în pace...

CHIBIȚA *(reintră):* Dacă-ați vide ce bucurie îi pe ele... Calipsița o pupat invitația și-o jurat că astă-seară scara o mănîncă...

DIDIȚA: Cine?

CHIBIȚA: Scara !

CUCULEȚ: Care scară?

CHIBIȚA: De, parcă eu știu... Aistea-s vorbe de-ale lor, copilărești...

DIDIȚA *(ridieîndu-se):* E ! Coană Chirițo, te las să-ncepi să te gătești...

CUCULEȚ *(Diditei):* Și eu, cu voia matale, am să te conduc... pînă jos la scară...

DIDIȚA: Vorba Calipsiței ! Scara mă mînîncă... *(Iese cu salutările de rigoare, urmată de Cuculeț.)* Atunci pe deseară...

CHIBIȚA: Pe deseară... Și încă o dată mulțumesc și mersi, arhon serdar, pentru plăcerea care mi-ai făcut-o...

CUCULEȚ *(ieșind):* Plăcerea a fost pentru mini... *(Privește galeș și cu subînțeles pe Didița.)*

CHIBIȚA *(luînd rochia arsă și privind-o):* Tot pe aiasta am să mi-o pun... Arsă-arsă, dar cel puțin îi nouă... *(Intră în odaia ei.)*

GULIȚĂ *(crapă ușa și scoate capul prin ea. începe să strige):* Chiralinooo!... Ioaneee !... Mamaie !... Aristițooo !... Calipsițooo !... Veniți să mă-mbrăcați... Lulușa să nu vie că mi-e rușine... *(închide ușa la loc și după o clipă se aude minavetu l cîntînd o polcă.)*

(Chiralina și Ion intră din părți diferite... fiecare țopăind pe melodie... Clnd se-ntîlnesc, se iau in brațe și încep să joace comic polca împreună. In fund intră Cociurlă și Brustur... Privesc o clipă surprinși pină ii observă servitorii care incetează dansul.)

BRUSTUR *(Chiralinei):* Neea ! Nu-i aşa polca... N-ai jucat-o bine... Să-ţi arăt eu cum îi, că doar acunia am învăţat-o... *(încearcă să facă cîţiva paşi cu Chiralina, dar nu poate bine.)* Nu pot cu tine... Eu pot numai cu postelnicul, c-aşa am învăţat, cu el împreună. *(îl ia pe Cociurlă şi face cîţiva paşi cu el, pînă tace minavetul.)* Ai văzut?

COCIURLĂ: Aşa-i polca pi furate...

BRUSTUR: Da'nu-s acasă boierii?

CHIRALINA: Ba da... dar sînt în fuste cu toţii... că se-mbracă pentru bal...

ION: Mă duc să spun c-aţi venit...

COCIURLĂ : Nu! Nu !... Aşteptăm pînă mîntuiesc găteala...

BRUSTUR: Tot n-avem nici o treabă...

CHIRALINA: Da'dumneavoastră nu mergeţi deseară la bal?... Vine şi măria sa Vodă...

BRUSTUR *(amărît):* Nu sîntem poftiţi că, tocmai fiindcă vine Vodă, o trebuit să-şi aleagă musafirii pe sprinceană...

COCIURLĂ: NU e de asta... Dar nici nu ne-avem bine cu coana Catinca...

ION: Ba pe mine m-o poftit!...

BRUSTUR: Te-o poftit?

ION: Da... să ajut la spălat vasele...

CHIRALINA: NU vedeţi cum 1-o-mbrăcat? Parcă-i comediant din ceia de la iarmaroc...

BRUSTUR *(priveşte admirativ pe Ion):* Am să-mi fac şi eu un rînd de haine aşa...

COCIURLĂ *(către servitori):* Pentru feciorul lui din casă...

CHIRALINA: Păi, am înţeles noi, că nu era să şi le facă pentru dumnealui... *(Face cu ochiul.)* Dar lui Ion nu-i plac.

BRUSTUR *(mirat):* De ce?

CHIRALINA *(acelaşi joc):* Nu se mai poate şterge cu mîneca la gură din cauza bumbilor...

VOCEA CHIRIŢEI: Chiralinooo !

VOCEA ARISTLŢEI: Chiralinooo !

VOCEA CALIPSIŢEI : Ioaneee !

VOCEA LUI GULIŢĂ : Mamaie !

CHIRALINA: Viu... Viu...

(Strigătele se repetă, fiecare crăpind uşa respectivă.)

JON: HO !... că venim... *(O ia împreună cu Chiralina spre ieşire.)*

BRUSTUR: Păi, v-o strigat!... Nu vă duceţi?

ION: Ba da. La bucătărie...

CHIRALINA: Să ne ţîrîie mai întîi... *(gest spre sonerie),* că de-aia au ţîrîitoare... *(Iese împreună cu Ion.)*

COCIURLĂ: Păcat că nu mergem şi noi la bal la coana Catinca...

BRUSTUR: Nu-i nimic... Stăm la poartă pînă iese coana Chiriţa cu fetele... Şi de-oi prinde vreun fante după coada lor, las spătăria dracului şi-i dau o bătaie ca la mine la Brustureni...

COCIURLĂ : Nu-i bine să ne facem de rîs şi să ne arătăm iarăşi de la ţară în ochii duducilor... Că doară nu de-aiasta ne-am şlefuit şi ne-am franţuzit, şi-am învăţat tăti şele !

BRUSTUR: Coana Elencu, sireaca... Ea ne-o-nvăţat ce să facem şi ne-o ajutat să ajungem lîngă cele ce ni-s dragi... i

COCIURLĂ: Gre îi franţuzeasca aiasta... *N'est-ce pasî*

BRUSTUR: Ba, pas ! Dar mai greu îi stosul...

COCIURLĂ: Da'ce? Cadrilul o fost uşor? Şi polca? Şi mazurca...

BRUSTUR : Dar valţul? Mai lesne ari un pogon de pămînt, decît să faci un tur de valţ !... Auzi vorbă, tur !... Păi acela ştie o lume-ntreagă că-i la nădragi...

COCIURLĂ: Aşa-i vorba nouă, ce să-i faci?...

BRUSTUR : Şi-auzi dumneata ! Să mînînci găina friptă cu cuţitul şi cu furculiţa... cînd toată bunătatea-i pe degete... De ce ne-o mai dat Dumnezeu mîini, atunci?

COCIURLĂ: Ca să jucăm în căiţi cu ele...

BRUSTUR: Adevărat, că numai pe cărţi ai voie să mai pui mîna goală... Şi vinul? Păi aşa se be vinul? Potrivit cu apă sărată? Phiu !

COCIURLĂ: Zice că e bună de băut la mese pentru rărunchi...

BRUSTUR: Am văzut eu ce bună-i... Că mai mult stai la umblătoare decît la masă...

COCIURLĂ: E! Dar dacă nu învăţam noi toate aiestea dacă nu ne-mbrăeam aşa cum sîntem, crezi tu ca s-ar fi uitat Aristiţa şi cu Calipsiţa la noi? Am *ţ{* ajuns oare să venim aici în fiecare zi ca la noi acasă şi să mergem cu ele peste tot?... Am fi ajuns noi să ne zică coana Chiriţa „monşăr" şi să ne facă ochi dulci?...

BRUSTUR *(vesel):* Şi încă ce dulci! Ca de acade... *(Se întunecă la faţă.)* Dar ce ne facem cînd o afla cine sîntem?... Ţine-te pîrleo !... Că tot trebuie să ne afle într-o zi...

COCIURLĂ: Păi, dacă ne-o găsit pe gustul ei, aşa cum sîntem, şi dacă Aristiţei şi Calipsiţei le-o plăcea de noi, ce i-a mai păsa cum ne cheamă... Şi boieri, slavă Domnului, sîntem şi noi tot atît cît spătarul Hazmaţuehi şi postelnicul Maghiran...

BRUSTUR: Aiasta aşa este... Dar vezi că nici Calipsiţa, nici Aristiţa nu dau vreun semn... Se uită ele, ia aşa, pe sub sprîncene, dar aiasta nu-i destul ca să ştii ce e în inima lor...

COCIURLĂ: Eu zic că acuma putem să le vorbim deschis...

BRUSTUR: Şi dacă nu ne-o vre?

COCIURLĂ: Atunci ne-om lua teleguţa la spinare şi-o avea Dumnezeu grijă şi de noi...

BRUSTUR: EU mă duc frate la mănăstire...

COCIURLĂ: Şi eu mă fac pustnic...

(Intră Aristiţa şi Calipsiţa gătite de bal.)

ARISTIŢA *(agreabil surprinsă):* Dumneavoastră eraţi aici?

CALIPSIŢA: Da'de ce nu ne-aţi spus?

BRUSTUR: N-am vrut să vă deranjarisim... Ştiam că vă gătiţi pentru bal...

COCIURLĂ: O să ne fie foarte urît diseară fără dumneavoastră...

ARISTIŢA: De ce să vă fie urît?... Mergeţi şi dumneavoastră...

BRUSTUR şi COCIURLĂ: Noi?

COCIURLĂ: Noi nu sîntem poftiţi...

CALIPSIŢA: Ba sînteţi... sînteţi... V-o făcut mamaia rost de invitaţii... *(Scoate invitaţia din sin şi i-o dă lui Brustur.)* Uite pe-a matali...

i **JÎRL'STUR** *(luînd-o fericit):* A me... Şi unde o stat! *(O*
\ *sărută cu foc.)*

CALIPSIŢA *(topită):* Hiii !... *(Fuge ruşinată de lîngă el.)* M-o pupat pe...

ARISTIŢA *(care a făcut cu Cociurlă acelaşi joc):* Şi pe mine! *(Trece lîngă Brustur, Calipsiţa lîngă Cociurlă.)*

BRUSTUR: Cum să nu te pupe, dacă îi eşti aşa de dragă...

ARISTIŢA *(ruşinată şi fericită):* Eu?... Vai de mine... arhon... Hazmaţuehi...

COCIURLĂ *(Calipsiţei):* Te iubeşte... Dar n-o-ndrăznit să-ţi spuie...

CALIPSIŢA: Pe mine? Doamne...

BRUSTUR *(Aristiţei):* Te iubeşte...

COCIURLĂ *(Calipsiţei):* Jur eu că te iubeşte...

BRUSTUR *(acelaşi joc):* Nu doarme...

COCIURLĂ *(acelaşi joc):* Nu mînîncă...

BRUSTUR *(acelaşi joc):* Numai la mata îi e gîndul...

COCIURLĂ *(acelaşi joc):* Şi noaptea în somn te cheamă pi nume...

BRUSTUR *(acelaşi joc):* Şi-ar fi cel mai fericit dacă mata ai vre...

COCIURLĂ *(acelaşi joc):* Şi-ar fi cel mai fericit dacă mata ai vre...

BRUSTUR *(acelaşi joc):* Să-l iei de bărbat...

COCIURLĂ *(acelaşi joc):* Să-l iei de bărbat...

ARISTIŢA *(lui Brustur):* Bine dar... *(Nu ştie ce să zică de emoţie.)*

BRUSTUR *(Aristiţei):* Calipsiţo... *(O ia în braţe şi o sărută.)*

CALIPSIŢA *(lui Cociurlă):* Bine, dar... *(Acelaşi joc ca mai sus.)*

COCIURLĂ *(Calipsiţei):* Aristiţo... *(O ia în braţe şi o sărută.)*

(Perechile se sărută in acelaşi timp.)

COCIURLĂ: Dă-mi pe-a me şi ia-ţi pe-a ta...

(Fiecare îşi ia pe-a lui.)

BRUSTUR: Calipsiţo!... Vrei să fii a me?

CALIPSIȚA: *Pour toujours... (îi cade în brațe.)*

COCIURLĂ: Aristițo!... Mă^ iubeşti?

ARISTIȚA: *À la folia... (îi cade în brațe.)*

CHIRIȚA *(intră gătită de bal. E într-o rochie ridicolă);* .. Ce-mi văzură ochii !...

COCIURLĂ *(solemn. Fetele îşi ascund ochii, ruşinate):* Coană Chirițo, putem să vorbim deschis?

CHIRIȚA: Vraişte! Dă' după ce oi vorbi eu...

ARISTIȚA : Maman !...

CALIPSIȚA : Maman !...

CHIRIȚA: Ce maman?... Ce vă sastisiți aşa, de parcă aş fi cană? Vă iubiți? Să vă fie de bine ! Că ce doresc eu altceva decît fericirea voastră... dar cu gineri de-ai mei...

COCIURLĂ: Coană Chirița... sîntem pătrunşi pînă în fundul inimii de...

CHIRIȚA: Să taci, cînd vorbeşte soacră-ta...

BRUSTUR: Da, mamă soacră... *(Se ascunde după ... Calipsița.)*

CHIRIȚA: NU te sperie, arhon spătare... că coana Chirița îi soacră numai din gură... Din inimă nu... Luați-vă ! Iubiți-vă! împerecheați-vă... ca hulubaşii şi ca . turturelele... Şi să-mi turnați cîte un nepot în fiecare an, că de nu... vă torn eu cîte un cumnat...

GULIȚĂ *(intră îmbrăcat în hainele noi de bal şi cu minaretul la spate):* Sînt gata, mamaie!...

CHLRIȚA: Da'ce, vrei să mergi la bal cu minavetul în spinare, ca orbii?

GULIȚĂ: Păi, da... ca să cînt cucoanelor.

CHIRIȚA: Ia, mai bine zi bună-ziua frumos cumnaților tăi...

GULIȚĂ: Cumnații mei?... *(Se duce vesel la ei şi le strînge mîna.)* Ce bine îmi pare...

LULUȚA *(intră gătită de bal):* Oo ! Ce de lume !... Ce de lume !

ARISTIȚA: Luluțo... S-o făcut!

CALIPSIȚA: Ne-am logodit...

LULUȚA: Da? Bravo vouă... şi să fie-ntru-n ceas bun..- *(Le sărută.)*

CHIRIȚA: îmi dai voie să-ți prezentez pe ginerii mei, spătarul Hazmațuchi şi postelnicul Maghiran... *(Cei doi se-nclină.)* Nepoțica me... Luluța.

LULUȚA *(le face un hnix):* Vra să zică, numai eu n-am cavaler astă-seară? *(Se uită cu înțeles la fete.)*

CHIRIȚA: Vai de mine! Da'Guliță unde e? *(O priveşte, toată numai surîsuri şi subînțelesuri.)* Că de, acuma o rămas el fată mare de măritat... *(Lui Guliță.)* Ia zi, mă, ceva din minavet... că ți-oi cumpăra şi un papagal deasupra !...

(Guliță începe să etnie la minavet.)

mm

TABLOUL III

Acasă la Catinca Epurcanu, în seara balului. În scenă un salonaș foarte elegant... în fund, câteva trepte care urcă în saloanele propriu-zise ale căror uși imense sînt larg deschise. În stînga și dreapta, uși către alte încăperi... Peste tot mobile luxoase, covoare și tapiserii de preț. Toate policandrele și aplicile de pe pereți sînt cu luminările aprinse. Feciorii de casă, în livrele, circulă peste tot cu tăvi încărcate cu băuturi răcoritoare și zaharicale. Toți invitații sînt îmbrăcați în rochiile și costumele de gală ale timpului. Meterhaneaua cîntă in culise un vals. În salonul din fund se văd dansînd perechile tinere... Cucoanele și boierii în vîrstă stau pe scaunele înșirate pe lingă perete... La ridicarea cortinei, Aristița, Calipsița, Brustur și Cociurlă, gătiți turcă, stau înțepeniți in fotolii și se uită amorezați unii la alții. După acest joc de priviri, care durează cîteva clipe, trece un fecior și oferă dulciuri. Toți patru se servesc cu grație exagerată și încep să mînince în liniște, reîncepînd jocul privirilor...

CHIRIȚA *(intră din fund. E volubilă, încălzită, aferată, fericită):* Așa! Dar voi ce stați aici ca niște momîi?... Treceți imediat la dans... N-auziți ce valț cîntă? *(Schițează cîțiva pași de dans, legănîndu-se pe muzică.)*

ARISTIȚA *(cu o privire galeșă lui Cociurlă):* Postelnicul meu nu știe valțul...

CALIPSIȚA *(același joc):* Și nici spătarul meu...

CHIRIȚA: Cum se poate una ca aiasta?

COCIURLĂ *(repede):* Toate celelalte danturi le știm...

BRUSTUR: Toate... Dar valțul nu ne-o intrat în cap... în picioare adică.

COCIURLĂ: N-o fost chip, cu nici un chip.

CHIRIȚA: În orice caz, n-aveți de ce sta aici... Duceți-vă dincolo să vedeți... măcar pe ceilalți dansînd... Haide... copăcel, postelnice.

(Tuspatru se ridică și trec către salonul din fund.)

CATINCA *(intră din dreapta și se oprește în ușă. E urmată de doi feciori cu care vorbește ceva):* O mîntuit de mîncât Barbu cu taraful?

ÎNTÎIUL FECIOR: Da.

CATINCA: Spune-i să fie gata că acum tace meterhaneaua și trebuie să înceapă să cînte el...

ÎNTÎIUL FECIOR: Am înțeles... *(Se înclină și iese pe unde a intrat.)*

CATINCA *(celuilalt fecior):* Și tu du-te și stai lîngă măria sa Vodă! Și fii acolo cînd îl trimite undeva pe celălalt. Și fii cu ochii în patru să nu-i lipsească nimic...

AL DOILEA FECIOR: Am înțeles... *(Se înclină și trece prin scenă în salonul din fund.)*

CATINCA *(intră bine în scenă. E o femeie de vîrsta Chiriței, foarte distinsă și elegantă. Are aerul unei adevărate cucoane mari):* E! Chirițo, dar ce faci singură aici?...

CHIRIȚA: Am venit să mai răsuflu oleacă, *ma chere...* că m-o omorît cavalerii cu danțul...

CATINCA: Sînt bucuroasă că te simți bine la mine...

CHIRIȚA: Apăi azi, în afară de rochie, că mi s-o ars, toate mi-o mers din plin...

CATINCA: Am auzit... am auzit că ți-ai logodit fetele... Mi-o spus Didița... îmi pare rău că, dacă știam, îți pofteam și ginerii la bal...

CHIRIȚA: Păi i-ai poftit... Mi-o adus serdarul Cuculeț invitațiile...

CATINCA: A! Pentru ei erau? Bravo ție! Un spătar și un postelnic.

CHIRIȚA: Și amîndoi o dată... Dar tu nu dănțuiești?

CATINCA: Nu... Trebuie să stau lîngă Vodă...

CHIRIȚA: Heghemoniconul, ce să-i faci...

CATINCA: Protocolul, Chirițo, protocolul! S-o mîntuit de-acum cu „heghemonicoanele". Hai, nu mergi?

CHIBIȚA: Ba merg, merg... *(Trec amândouă în salonul din fund.)*

(Scena rămtne goală o clipă. Luluța intră din fund, ascunzlndu-se să n-o vadă Chirița și Catinca, căulind pe cineva... Se uită în stingă, tn dreapta, peste tot.)

GULIȚĂ *(care a urmărit-o cu precauție, vine binișor în spatele ei):* Cucu!...

LULUȚA *(se sperie și se întoarce):* Leonaș...

GULIȚĂ *(gelos, brusc):* Care Leonaș?

LULUȚA *(șireată):* Nu te cheamă Leonaș?

GULIȚĂ: Pe mine? De unde și pînă unde?

LULUȚA: Păi Guliță, nu vine de la Leon? Leon-Guleon... Leoniță-Guliță...

GULIȚĂ: Ba mă cheamă Grigori, toată ziua, la fel ca pe tataia. Da' pe cine căutai?

LULUȚA: Pe tine... N-o spus coana Chirița că ești cavalerul meu?

GULIȚĂ: Uite că m-ai găsit...

LULUȚA: Bine te-am găsit sănătos... *(Guliță rămîne zăpăcit. Se uită numai la ea și-o mănîncă din ochi.)* E! Ce-ai rămas așa? Nu-mi spui nimic?

GULIȚĂ: Dacă nu m-o lăsat mamaia să-mi iau minavetul...

LULUȚA: Păi matale numai la minavet știi să faci curte?...

GULIȚĂ: Ba știu eu și altfel, dar...

LULUȚA: Dar' ce?

GULIȚĂ: NU aici... La Bîrzoieni...

LULUȚA: Te pomenești că-i fi avînd vreo drăguță pe-colo?

GULIȚĂ *(pleacă ochii):* N-am...

LULUȚA: Ia uite-te în ochii mei și spune drept... *(Guliță ridică ochii.)* Nu-ți place nimeni?

GULIȚĂ: Ba da...

LULUȚA: Cine? *(Guliță tace.)* Nu vrei să spui?

GULIȚĂ: Ba da...

LULUȚA: Păi, spune, atunci...

GULIȚĂ: NU vreau... *(Fioros.)* Dar cine-i acela, cu mustăcioară galbenă, cu care ai dansat adineauri?

IJULUȚA: Care cu mustăcioară galbenă, că sînt mulți?

GULIȚĂ: Acela de stă mereu lîngă scaunul lui Vodă...

liULUȚA: Nu știu... *(Apare din stînga Leonaș.)* Vrei să fii cavaler și să-mi aduci un pahar cu sirop?... Mi-i o sete...

GULIȚĂ: De unde s-aduc?_

LULUȚA: Uite pe-aici... în partea ceea îi bufetul... Sau cere unui fecior...

GULIȚĂ: Bini... dar să nu pleci de-aici... că pe urmă îl beau eu... *(Pleacă. La ușă se-ntoarce și vede pe Leonaș care vine spre Luluța... Se ascunde după canatul ușii și îi spionează.)*

LEONAȘ: Dar cu cine ședeai de vorbă?

LULUȚA: CU logodnicul meu...

LEONAȘ *(alarmat):* Cu cine?

LULUȚA: CU logodnicul meu... *(Făcînd pe serioasa.)* De-aia ți-am spus în timpul dansului să vii aici, că am să-ți vorbesc serios...

LEONAȘ: TU glumești, Luluță...

LULUȚA: Văd că nu te-ai grăbit diloc să vii...

LEONAȘ: M-o chemat măria-sa să-mi spuie ceva... Dar ce vorbă-i asta, cu logodna?... *(E într-adevăr îngrijat.)*

LULUȚA *(îl joacă mai departe):* Știi că acuma eu nu mai sînt de capul meu... M-o luat să mă crească coana Chirița, vara tatii, c-așa o fost dorința lui.

LEONAȘ: Știu... știu...

LULUȚA: Prin urmare, eu trebuie să ascult de-acum înainte de coana Chirița și să nu ies din vorba ei...

LEONAȘ: Și ea vrea să te mărite?

LULUȚÂ *(plecînd capul):* Da... Și încă repede... chiar în ia seara m-a logodit...

LEONAȘ: CU cine? *(E furios.)*

LULUȚÂ: CU feciorul ei... *(Se preface că plînge.)* Cu Guliță...

LEONAȘ: Luluță... îți bați joc de mine...

LULUȚÂ: Păi sigur că-mi bat... Ca să nu mă mai faci altă dată să aștept nici pentru Vodă... *(începe să rîdă.)*

LEONAŞ *(înveselit):* Şi nu e adevărat nimic din tot ce mi-ai spus?

LULTJŢA: Ba da... E adevărat tot... îţi jur...

LEONAŞ: Şi, Guliţă aista, există?...

LULUŢÂ: Da.

LEONAŞ: Ei, lasă că i-oi da eu însurătoare cu Luluţa me... *(Face un pas enervat şi întîmplător către uşa unde e ascuns Guliţă. Guliţă, cînd aude, o rupe la fugă.)*

LULUŢA: Fii liniştit... Guliţă e un copil... De-abia are 17 ani... *(Vine tandră lîngă el.)*

LEONAŞ: Luluţa me dragă... *(0 strînge la piept uşor.)*

LULUŢA: Ştii că sînt o mulţime de scări pe-aici... Am fost eu în cercetare...

LEONAŞ: Iubita me... *(O sărută.)*

LULUŢA: Să n-o laşi pe coana Chiriţa să mă mărite cu Guliţă...

LEONAŞ: Dar cum îţi trece prin minte aşa ceva...

LULUŢA: N-O cunoşti pe coana Chiriţa... Cînd îşi pune ea în cap ceva !...

LEONiŞ: Nici o piedecă nu poate sta în calea dragostei noastre.

LULUŢA: Mie totuşi mi-i frică...

LEONAŞ: Eşti un copil...

(Intră Al doilea fecior.)

AL DOILEA FECIOR *(lui Leonaş):* Cucoane Leonaş, vă pofteşte măria-sa...

LEONAŞ *(Luluţei):* Viu numaidecît... *(Iese urmat de fecior.)*

LULUŢA: Mi s-o lipit ginerele la bufet... Se vede c-o dat de dulciuri... *(Iese spre bufet. Din fund apare măria sa Vodă, urmat de Leonaş.)*

VODĂ *(coborînd treptele):* Leonaş, trage mă rog ţie... perdeaua. Vreau să stau cîteva clipe liniştit.

LEONAŞ: Te-ai plictisit, măria-ta?

VODĂ: NU, deloc! Dar mi-o împuiet meterhaneaua urechile... Dimineaţa cînd mă scol, meterhaneaua în curtea palatului... La biserică cînd mă duc, meterhaneaua în curtea bisericii... La sărbători, meterhaneaua în piaţă... La paradă, meterhaneaua pe uliţi... Mi s-o acrit, zău aşa...

jjEONAŞ: E şi Barbu cu taraful...

VODĂ: Ce mai face bietul Barbu?

I/EONAş: Vorba lui... îmbătrîneşte ca un cîntec.

VODĂ: îmi pare bine c-o să-l ascult astă-seară.

TjKONAŞ: Să-l chem?

VODĂ: NU, nu ! Nu acuma... După ce-o amuţi *(cu ură aproape)* meterhaneaua... Şi cînd te gîndeşti că-i a me... de la Palat... *(Surîde. Chiriţa apare din stînga... Vede că Vodă e singur şi se apropie furlandisindu-se, ca să pară cît mai graţioasă. Vodă încet lui Leonaş.)* Cine-i iazma aiasta?

LEONAŞ: Coana Chiriţa Bîrzoi... a lui Grigori de la Bîrzoieni. Trebuie să fi auzit, măria-ta, de ea... E vestită în toată Moldova...

VODĂ *(pe gînduri):* Cucoana Chiriţa? Parcă... Dar nu-mi aduc aminte...

CHIRIŢA *(face o temenea la picioarele lui Vodă):* Slăvit fii, măria-ta...

VODĂ *(amuzat):* Bună seara, coană Chiriţa...

CHIRIŢA *(flatată):* Măria-ta mă cunoaşte?

VODĂ: E ! Cine nu te cunoaşte pe matale !... Da' poftim, te rog, de ia loc...

CHIRIŢA *(se aşază cu graţie):* Mersi... *(îşi aranjează rochia la spate.)* Tocmai că mi-o ars subreta me rochia la coadă şi nu vreau să vezi măria-ta... *(Se aşază.)* Dar poate vă deranjarisesc...

VODĂ *(amuzat):* Dimpotrivă, coană Chiriţo... Şi zi aşa, ţi-o ars rochia subreta? Păcat de ea, că-i o frumuseţe...

CHIRIŢA *(cochetă):* E adusă din Pariz, special pentru balul ista... că ştiam că vii şi măria-ta... *(Face un gest la obraz.)* La chereste !... *(De cîte ori întîlneşte privirea lui Leonaş se închiondoră la el.)* Şi tocmai căutam prilejul... să pot şede de vorbă cu măria-ta... între patru ochi ! *(Se uită la Leonaş.)*

VODĂ *(rîzînd):* Chiar între patru ochi?... Păi mi-i frică că mă-i deoche, coană **Chiriţa...**

CHIRIŢA: Eh ! Acuma s-o dus ! Ce-o fost verde, s-o uscat...

Şi cu ochii ce să mai deochi, că abia mai văd să citesc cu ei...

VODĂ *(face un semn discret lui Leonaş):* Dar tu, Leonaş, nu mai vrei să dănţuieşti?

LEONAŞ *(care a înţeles):* Ba, cu voia măriei-tale, aş vre. *(Pleacă.)*

VODĂ *(după o clipă):* Ia spune, coană **Chiriţa... Ce**-i vorba?

CHIRIŢA *(cochetînd):* întîi de tăte, vream să-ţi spun, măria-ta, că deşi au trecut 20 de ani şi mai bine... eu n-am uitat...

VODĂ: Ce să uiţi, mă rog, matale?

CHIRIŢA *(plecînd ochii): La pupation !*

VODĂ: Ce-i aceea?

CHIRIŢA: Ceva bun care mi-o rămas la inimă... Că uite, şi acuma cînd mi-aduc aminte... mă ie cu tremurici pe decolteu...

VODĂ *(nedumerit):* Pune un şal, ceva, pi spate...

CHIRIŢA: Păi nu mă ie cu frig, mă ie cu cald...

VODĂ: E, la aiasta nu mă mai pricep...

CHIRIŢA *(privindu-l):* Şi nu te-ai schimbat diloc să ştii, măria-ta. **Şi** parcă domnia te-o întinerit... E bine să fii domn, nu e aşa?

VODĂ: Bău n-ar fi, coană **Chiriţa...** dacă n-ar fi meterhaneaua...

CHIRIŢA: Ah ! Şi mie aşa-mi place s-o ascult c-aş fi în stare să dorm şi noaptea pe doba cea mare... *(Un timp.)* Dar eu m-am schimbat mult?

VODĂ *(nedumerit):* Faţă de ce?

CHIRIŢA: Faţă de-atunci...

VODĂ: De-atunci?

CHIRIŢA: Şi tocmai după ce ai plecat mata... am băgat de seamă că eram în cămeşuică di noapte... Şi parcă ti văd bentuţ... şi neştiind cum să te mai scuzariseşti... Dar să ştii c-ai avut mare noroc, măria-ta... că dacă prindea de veste Bîrzoi, acuma nu mai erai Domn. Erai cavoul familiei...

VODĂ *(căutînd să-şi amintească):* Dar ce făcusem aşa urît, coană **Chiriţa?**

CHXRIŢA *(glumind):* Păi, frumos e să vii în casa omului, noaptea mare, să te poftească la masă, să-ţi dea de băut şi de mîncat... să-ţi puie lăutarii să-ţi cînte şi în loc de foarte mulţumesc, să te duci buzna... în crivatul nevestii?...

VODĂ: Am făcut eu una ca aiasta?

CHIRIŢA: Ai făcut de... că se vede c-o fost vinul tare la vornicul Lupu.

VODĂ *(îşi aminteşte):* Aaa !... îmi aduc aminte acuma. Noaptea aceea de ploaie... Cheful de la Bîrzoi... Da... da... da... *(Un timp surîde peste amintiri.)* Ş' dumneata eşti cucoana aceea frumoasă?

CHIRIŢA *(mîndră):* Eu sînt!...

VODĂ *(bucuros):* Bată-te să te bată, cucoană Chr>'ţă !...

CHIRIŢA: Da' m-am schimbat oleacă de-atunci...

VODĂ *(galant):* Nu cine ştie ce !... Dar dacă nu-mi spuneai, nu te-aş fi recunoscut, pentru nimic în lume... *(Un timp.)* Vra să zică, dumneata eşti !... *(Se uită la Chiriţa care îi surîde toată.)*

CHLRIŢA: Eu în persoană !

VODĂ: Şi Bîrzoi ce mai face? *(Ca să schimbe vorba.)*

CHIRIŢA: Ce să facă?... O pătimit ca patriot cu revoluţia... Că tocmai despre el vream să te rog ceva, măria-ta...

VODĂ: Ce anume?

CHIRIŢA: Să-l faci ispravnic, măria-ta... Boier e, patriot o fost, e destul de deştept, ca să nu se vază că e prost... Şi-apoi îi bărbatul meu... Şi-atîta cinste merit şi eu... de ! Şi dacă îmi faci, măria-ta, aiasta, te-oi pupa şi eu o dată ca să-ţi întorc vizita...

VODĂ: Bine, coană Chiriţa! Ţi-oi împlini voia...

CHIRIŢA: Să trăieşti, măria-ta... şi să-ţi dea Dumnezeu sănătate şi domnie lungă. Şi-acum... să mă ţin de cuvînt... *La pupation! (Vodă amuzat, ca să n-o jignească, întinde obrazul.)* Nu, măria-ta... Mîna ! C-aşa se cade domnului ţării ! *(îngenunche şi-i sărută mîna pe care Vodă i-o lasă, nu fără un pic de emoţie.)*

CATINCA *(intră):* Dar unde te-ai ascuns, măria-ta? *(Chiriţa se ridică.)*

VODĂ: Uite, am stat oleacă de vorbă cu coana Chiriţa. Ne-am mai adus aminte de cele vremuri... ' "'

CATINCA: Dar ce-ai căutat pe jos, Chiriţo!

CHIRIŢA: Pierdusem firmanul de isprăvnicească şi l-am găsit...

CATINCA: Aşa? L-a făcut ispravnic măria-sa Vodă n Bîrzoi?

CHIRIŢA: Ba l-o făcut măria-sa Chiriţa, dacă nu ţi-a fi cu bănat... *(Vodă rîde ca şi Catinca.)*

CATINCA: Am venit să te iau dincolo, măria-ta... Mi-o spus Leonaş că vrei să-ţi cînte Barbu...

CHIRIŢA: Cum? E şi Barbu Lăutaru aici?

CATINCA: Dar fără el se poate?

VODĂ *(Catincăi, dîndu-i braţul)*: Să mergem, atunci! *(Urcă spre fund.)*

CHIRIŢA *(în extaz):* Asta-i cea mai mare zi din viaţa me... Soacră de două ori... di spătar şi di postelnic... Isprăvnicească... şi cu Barbu Lăutaru la ureche!... O mai rămas Guliţa mamei. Da... am eu grijă de el! *(Se vede ceva pe jos. îl ridică... Strigă după Vodă.)* Măria-ta... Măria-ta... Ai pierdut un bumb de aur... *(Iese după Vodă şi Catinca.)* Dar mai bine să-l păstrez ca suvenir de amintire.

(Cind Vodă, la braţ cu Catinca, au ajuns în dreptul draperiei, aceasta e trasă de un fecior şi se vede toată lumea aşezată în dreapta şi stînga salonului din fund. în partea stingă, aşteaptă jilţul lui Vodă. în centru, taraful cu Barbu Lăutaru tn frunte. Domnul ia loc... Toată lumea, de asemenea, după el... La un semn al domnului, Barbu începe să cînte. în scena propriu-zisă, au intrat tn acest timp, ţinîndu-se de mînă, din slinga Aristiţa şi Cociurlă şi din dreapta Brustur şi Calipsiţa. Toţi au mîinile pline de cofeturi... Se aşază, în atitudini idilice, o pereche in dreapta şi alta în stînga scenei. Treptat ce Barbu cîntă, fetele îşi reazimă capetele de umărul cavalerilor, în atitudini visătoare... Aceştia, topiţi de amor, le bagă cofeturi în gură... După terminarea cintecului şi a aplauzelor, Vodă face un semn lui Barbu, care se apropie. Vodă îi dă o pungă cu bani... Barbu se înclină adine, sărutînd mîna domnului...

Din slinga, in fund apare un fecior mai luxos îmbrăcat decît ceilalţi şi anunţă: „Madame est servie!" *Catinca se ridică şi oferă braţul lui Vodă.)*

CATINCA: Măria-ta, poftim la masă...

(Vodă ia braţul Catincăi, boierii oferă braţul cucoanelor şi toată lumea pleacă spre sufragerie, în timp ce draperia se închide încet.)

BRUSTUR: Haidem şi noi că ne leagă lingurile de gît! *(Oferă comic şi important braţul Calipsiţei.)*

ARISTIŢA *(luînd braţul pe care i-l oferă, galant, Cociurlă):* Şi mi-i o foame...

COCIURLĂ: Şi mie... De te-aş mînea...

ARISTIŢA: Ba ţi-i mai pune pofta-n cui...

(Ies ceremonioşi, imitlnd pe cei dinainte... O clipă scena goală.)

CHIRIŢA *(apare de după draperie, căutînd pe cei patru):* Dar unde s-or fi tot ascunzînd oamenii aiştia? *(Guliţă întră oţetit din dreapta.)* Guliţa mamei, dar ce-i cu tini? Ţi-a fi foame, mititelul de tine...

GULIŢĂ: Nu mi-i foame.

CHIRIŢA: Haide cu mamaia, să te pui la masă...

GULIŢĂ: Nu mă pun...

CHIRIŢA: Dar de ce? Ce eşti aşa de oţărît... Parcă ţi s-o înecat corăbiile...

GULIŢĂ: Mi s-o înecat...

CHIRIŢA: Dar de ce, puiul mamei?

GULIŢĂ *(aprig):* M-o-nşelat...

CHIRIŢA: Cine?

GULIŢĂ *(izbucnind în plîns):* Luluţa cu Leonaş! S-o pupat adineauri în faţa me...

CHIRIŢA *(surprinsă):* I-ai văzut tu?

GULIŢĂ: Da... Că eram cu spatele... Şi să ştii că eu o omor... Şi pe ea, şi pe aceala, şi pe mine, şi pi taţi...

CHIRIŢA: Da nu vorbi aşa, băietul mamei. Lasă că ţi l-oi aranjarisi eu pe kir Leonaş ista... Si pe kera Luluţa... Hai cu mamaia la masă, că i-auzi cum îţi ghiorţăie maţele de foame...

GULIŢĂ: Nu e de foame... E de gelozie... *(Iese dus de mînă de Chiriţa, smioreăindu-se.)*

CrcrxET *(intră din partea opusă, cu Didița):* în sfîrşit t Cred că aicea putem fi o clipă singuri... *(D^ sufragerie se aude tot timpul taraful lui Barb cîntînd cîntece de masă.) Je vous aime. (Deschis brațele.)*

DIDIȚA *(căzîndu-i în ele): Moa zosil...*

CUCULEȚ: *Oh! Mon ange... (O sărută.)*

DIDIȚA *(tulburată): Oh! Mon Dieu...*

CUCULEȚ: *Encore une fois...*

DIDIȚA: Nu! Da' ce, aiasta-i cadril?

CUCULEȚ: *Je vous implore.*

DIDIȚA: Mi-i foame...

CUCULEȚ: *Quelle prose... Je ne vous reconnais pas...* O guriță... Una singură...

DIDITA: *Apres manger...*

CATINCA *(apare la draperie):* Didițo ! Hai dragă, unde eşti? întreabă Vodă de tine...

DIDIȚA: Viu... Viu... *(Se duce spre fund.)*

CATINCA: Şi dumneata, arhon serdar... Nu pofteşti la masă?

CUCULEȚ: Eu mai am un pic de furcă cu trebile Agiei...

CATINCA: Văd... Văd... *(Se uită spre Didița.)* Ai noroc că nu-i bărbatu-său aici... Ți-ar da el Agie... *(Dispare cu Didița.)*

EPISTATUL *(intră din stînga, salută):* Noi mai stăm, arhon serdar?

CUCULEȚ: Nimeni nu se mişcă de aici, pînă nu pleacă măria-sa... Oamenii sînt la posturi?

EPISTATUL: **Tați!...** Dar li-i foame şi s-o strîns la uşa bucătăriei' ca puii de găină la grăunțe de păpuşoi...

CUCULEȚ: Aşa ni-i vorba?... Bine!... Le-oi da eu sa mănînce numaidecît !... *(Iese urmat de epistat.)*

(Aristița cu Calipsița, Cociurlă şi Brustur vin — plouați — din dreapta.)

BEUSTUK: Am spus eu că nu mai găsim loc...

COCIURLĂ: Nu-i nimic, mîncăm la rîndul^ al doilea... *(Se aşază fiecare, cu logodnica de mînă.)* Au !... *(Sare ars de pe scaun.)*

ARISTIȚA: Ce-i? Ti-o intrat un bold?

COCIURLĂ: Nu-i bold !... Dar m-am aşezat pi o comoară..,

^ISTIȚA: Pi ce?

COCIURLĂ: Pi comoara me... Care are să fie într-o zi a matale... *(Scoate o pungă mărişoară din buzunarul de la spate.)* Aistea-s giuvaericalele mele... moştenite de la mama, săraca... Niciodată nu mă despart de ele... Că mi-i frică să nu mi le fure cineva.., *(Le arată. Calipsița vine să vadă şi ea.)*

ARISTIȚA: Vai! Ce frumusețuri... Şi toate aiestea o să fie ale mele?

COCIURLĂ: Sigur, dacă ai să fii şi mata a me..,

CALIPSIȚA: Doamne şi cîte mai sînt!

BRUSTUR *(ca să nu rămînă mai prejos):* Mie nu mi-o lăsat mama giuvaericale... Dar mi-o lăsat în schimb şăpti sute de oi... Şi nu poci umbla cu ele în buzunarul de la spate...

COCIURLĂ *(strînge punga şi-o pune la loc în buzunarul de la spate):* Cine-o mai stat ca mine pi ce stau eu,,. Dar, să spun drept, aşa mi-i di foame, că le-aş da pe tăte pe un covrig...

(Intră cifiva boieri şi cucoane din dreapta.)

BRUSTUR: Nici dumneavoastră n-ați găsit loc la masă?

ÎNTÎIUL BOIER: NU... Nici dumneavoastră.

ÎNTÎIA CUCOANĂ *(înfiptă):* Dacă ştie că n-are loc, nu trebuie să cheme atîta lume... C-o venit şi poftiți şi nepoftiți...

AL DOILEA BOIER: Şi în loc să lase musafirii, s-o pus la masă mai întîi ai casei...

A DOUA CUCOANĂ: E, acuma mult o fost, puțin o rămas.., Cînd am venit noi încoace, trecea cu fripturile..,

BRUSTUR: îmî! Friptură... Cred c-aş mînca acuma o vacă întreagă la frigare...

(Toți fac ztmbre.)

ÎNTÎIUL BOIER: Rumenită, aşa, cu mujdei de usturoi,.,

INTÎIA CUCOANĂ: Şi tăvălită în sos cu foaie de dafin...

BRUSTUR: Şi să mai ai un ceaun cu moare di curechi alături...

COCIURLĂ: Taci necuratului din gură, că leapăd..,

CUCULEȚ *(intră):* Dar ce? Nu v-ați dus la masă?

BRUSTUR: Ba de dus, ne-am dus... Dar nu ne-am pus..

AL DOILEA BOIER: N-o mai fost loc...

CUCULEȚ: Ba eu, ce să spui, dînd o raită pe la bucătărie m-am înfruptat cu două urechi şi-o codiță de purcel... la tavă... rumene şi dulci de mi-o mers la inimă...

BRUSTUR: Puneți-s-ar în gît... să ierți de vorbă urîtă...

CUCULEȚ: Trebuie să vă fie tare foame...

TOȚI: Nouă? Nuuuu...

COCIURLĂ: Dacă ne-o mai ține mult aşa, eu cred c-o să începem să ne mîncăm unii pe alții... ca peştii...

ARISTIȚA: Şi mata cu cine ai începe?...

COCIURLĂ *(care n-a prins finețea)*: Iaca cu serdarul... că poate oi mai găsi urechile de purcel în el...

(Toii rid.)

CUCULEȚ: Ştiți ce zic eu, boieri dumneavoastră. Ca să ne mai treacă de foame, hai să jucăm un stosuleț...

ÎNTÎIUL BOIER: Tare bine te-ai gîndit...

CUCULEȚ *(lui Brustur şi Cociurlă)*: Jucați?

(Cei doi se uită unul la altul.)

COCIURLĂ: Păi, rămîn demoazelele singure...

ARISTIȚA: Nu-i nimica... Noi tot tăcem şi-aşa, şi-aşa...

CUCULEȚ: Atunci... să luăm loc... *(Se aşază toți patru la o masă de joc, din sertarul căreia Cuculeț scoate cărțile.)* La zece galbeni, bine?

ÎNTÎIUL BOIER: Fie şi la zece galbeni...

COCIURLĂ *(fanfaron)*: Noi jucăm la oricît...

BRUSTUR: Că sîntem jucători vechi... *(încet lui Cociurlă.)* Să-mi sufli şi mie cum îi jocul.

(Încep să joace cărți. Cucoanele şi boierii se slrtng In jurul mesii. Cuculeț nu scapă din ochi pe Brustur şi Cociurlă.)

CUCULEȚ: Atunci, hai să fie la douăzeci de galbeni...

ÎNTÎIUL BOIER: Prea e scump...

AL DOILEA BOIER *(Din spate)*: Lasă, Manolache, că merg şi eu jumătate cu mata.

ÎNTÎIUL BOIER: Atunci... bine... *(Joacă un timp în linişte.)*

COCIURLĂ *(vesel)*: Stos !...

CUCULEȚ: NU pot să bat măcar o carte...

COCIURLĂ: Pli6? *(întoarce cărțile.)*

CUCULEȚ: Iar plie !...

JN#ÎIUL BOIER: Ai goană de fante...

CUCULEȚ: Am, ce să fac? Nu vezi ce noroc au...

(Jocul continuă.)

CHIRIȚA *(intră certînd pe Luluța)*: Să nu te mişti de lîngă mine, înțelesu-m-ai? *(Vede jucătorii.)* Eee ! dar ce v-ați pus la cărți? Brava dumneavoastră...

(Luluța se uită din spate in cartea lui Brustur.)

BRUSTUR *(triumfător)*: Stos !...

LULUȚA *(copilăreşte)*: O tras riga de dedesubtul cărților...

BRUSTUR *(naiv)*: Păi sigur că l-am tras, dacă mi-o trebuit!...

CUCULEȚ *(aruncă cărțile)*: Hai, coțcarule!... De cînd te pasc... Sus mîinile!

(Rumoare generală.)

COCIURLĂ: Domnule, nu-ți dau voie...

CUCULEȚ *(scoțînd un pistol de la spate)*: Şi dumneata, la fel... Ce credeați c-o să-mi scăpați. De cînd ați intrat pe barieră vă pasc... Tâlharilor !

CHIRIȚA: Valeu !... Opoponaxul!

(Luluța profită de învălmăşeală şi fuge.)

ARISTIȚA *(țipă)*: Mamaie...

CALIPSIȚA: Mamaie!... *(Țipă.)*

TOȚI: Ce este? Ce s-o întîmplat? *(Se duc s-o sprijine.)*

AL DOILEA BOIER *(explică)*: I-o prins cu cărțile măsluite...

BRUSTUR: Dă pistolul încolo, că te mînînc cu el cu tot.

COCIURLĂ: Te fărîm în mînă, guleratule... *(Vor să se repeadă la el.)* Tâlhar eu?

(Cuculeț scoate un țignal şi şuieră. Imediat intră epistatul şi cu oamenii Agiei... La şuieratul (ignatului draperia se trage şi năvălesc in scenă numeroşi invitați... Panică... Alarmă...Exclamații... Explicații... Aristița şi Calipsița pltng.)

CHIRIȚA *(căzută pe un scaun)*: Valeu !

CUCULEȚ *(epistatului)*: Puneți mîna pe ei... *(Epistatul înşfacă pe Cociurlă pe la spate, ajutat de un om şi îl imobilizează. Alți doi oameni de-ai Agiei fac la fel cu Brustur.)* La gros cu ei...

DIDIȚA *(CU admirație)*: Că unu-i serdarul Cuculeț !

BRUSTUR *(zbătînău se între oameni):* Ia mîna, mă, de pe mine, că amu îţi fac parastas di şăsi săptămîni. *(Şi-a reluat vorba lui obişnuită.)*

COCIURLĂ *(epistatului, care l-a atins la „comoară * %„ timpul luptei):* JSTu pune mîna la pungă, că dintr-o palmă îţi ridic troiţă...

(Epistatul izbuteşte sc.-i scoată punga din buzunarul de la spate. Bijuteriile ss răstoarnă pe jos.)

Vocii Inele... lanţuri, diamante... cercei... mărgăritare...

CUCULEŢ *(triumfător):* Acum am toate dovezile... Aiştia-s tâlharii din Focşani, care o prădat şi pe nepoata măriei-sale de bijuterii...

(Exclamaţii, stupoare.)

CHIRIŢA: Valeu... M-o ucis tâlharii...

(Oamenii Agiei scot pe Cociurlă şi pe Brustur cu forţa.)

GULIŢĂ *(intră ca o furtună, cu părul vîlvoi):* Mamaie, mamaie... O fugit Luluţa cu Leonaş... Eu mă omor... mă omor... mă omor...

CHIRIŢA *(mai scoate un geamăt sură ăe vită înjunghiată)-.* Dumnezeule mare, cu ce ţi-am greşit... *(Implorînă.)* Grigori, Grigori... Unde eşti să ne vezi, ce-am ajuns?

BÎRZOI *(care şi-a făcut loc, neobservat, prin lume):* Aicea sînt, cucoană. Cu mesie Şarlă!...

CHARLES *(făcînă un compliment graţios):* *Bonsoir maăame!...*

ACTUL III

La Botoşani, în noua locuinţă isprăvnicească a solilor Bîrzoi. Grădină de ca să boierească. Pomi, flori, verdeaţă. Coteţ de porumbei şi stupi de albine. în stînga, faţa casei cu cerdacul coborînd în grădină... în cerdac, masă aşternută frumos cu scaune în jur. Pe masă, flori. în dreapta, altă masă cu scaune de răchită împletită. în fund de tot, grilajul casei şi poarta care dă în uliţa străjuită de case patriarhale, însorite, între grădinile în splendoare. Se vede între ele, albă şi curată, biserica „Sfînta Treime", a părintelui Enachi. La poarta casei păzeşte un jandarm. E iulie pe la zece dimineaţa... La ridicarea cortinei, ispravnicul Bîrzoi îşi soarbe cafeaua, cu ciubucul de modă veche aşezat la masa din grădină. Sus, pe prispa cerdacului, Elencu învîrteşte un şerbet într-o căldăruşă de aramă ale cărei toarte, învelite într-o cîrpă ca să n-o ardă, i le ţine Chiralina. în fund de tot, unde se văd atenansele, despărţite de grădină printr-un zaplaz cu portiţă, se văd treclnd după felurite treburi, slugile curţii. Cîteva găini cotcodăcesc sonor, în cuibar.

ELENCU *(frecînă ăe zor cu făcăleţul):* Ţine bine, Chiralino, hăi, c-aşa nu mai isprăvim nici pînă mîine... Şi, la şărbet, ştii cum îi rostul? Dacă nu-1 freci cît îi fierbinte, sesgrunţureşte...Nu mai iese unt, alifie...

CHIRALINA: Păi nu ţiu, ce fac? *(Un timp pauză. Se aude cotcoăăcitul găinilor):* Aha! Astăzi ouă şi „maica stareţă" !

ELENCTJ: Cine?

CHIRALINA: Maica stareță! Găina cea albă moțată car© ne-o adus-o plocon Ionac, de l-o dat afară boierul de la isprăvnicie cînd l-o prins că ia găini de]. negustorii care vin pe acolo după treburi... Așa i-o pus numele Ealița me... Fiindcă are moțul în creștet ca un comanac și-i grasă și șoldie ca maica stareță de la Agapia... De-o săptămînă n-o mai ouat diloc... Parc-o fost cusută!...

ELENCU: Da' Ealița ta ce mai face? Tot bolnavă-i?

CHIRALINA: Tot! N-are putere diloc... îi slabă, slabă... Deși s-o-ngrășat ca o purcică! N-are poftă de mîncare... Tată ziua amețește...

ELENCU: Păi, nu i-ai făcut nimic?

CHIRALINA: Ba i-am făcut de descîntec... Că altceva ce era să-i fac?

ELENCU: Cred că acuma-i gata !... *(Se oprește din învîrtit, ia o linguriță de alături și gustă șerbetul.)* Ia să vedem, cum o ieșit... *(își linge buzele.)* îmmm !... Grozav o ieșit !

CHIRALINA: O fost și vișinile frumoase... și coapte bine...

BÎRZOI *(privind pe Elencu care mai gustă o dată):* Tot așa o fi și pe lumea cealaltă?

CHIRALINA *(care face zîmbre):* Păi, zău așa?

ELENCU: Vrai?

CHIRALINA: Păi, cum să nu vreau?

ELENCU: Nu te întreb pe tine... întreb pe... isprăvnicia-sa.

BÎRZOI *(ca și cum ar întreba dacă e otravă):* Nu cumva o fi de vișine?

ELENCU: Ba, că chiar...

BÎRZOI: Atunci pune-mi mai multă... Și cu apă rece de la fîntînă...

CHIRALINA: Amu o adus Nicolai... *(Intră în casă, revine cu o tăviță și un pahar cu apă. Elencu îi pune dulceața și coboară cu ea.)*

BÎRZOI *(luînd-o cu poftă):* Iar ai greșit-o bună, cucoană Elencu le.

ELENCU: De! Cum m-am priceput și eu.

BÎRZOI: TU trebuia să te faci cofetăriță...

ELENCU: Da, dacă aș fi știut că am numai mușterii ca tini...

CHIRALINA *(urcă la loc în cerdac, lingînd lingurița lui Grigori).*

ELENCU: Acuma haidem s-o turnăm în borcane.

CBTRALINA: *(intră în casă cu căldărușa).*

ELENCU: Cît o fi ceasul?

BÎRZOI *(uitîndu-se după soare):* La mine e zece...

ELENCU: Și nu te duci la isprăvnicie?

BÎRZOI: Mai aștept nițel, poate vin și fetele cu ginerii...

ELENCU: Chiar mă mir, că n-o sosit pînă acuma !

BÎRZOI: E ! S-o fi sculat și ele mai tîrziu... Ca cucoanele de modă nouă... Și pe urmă, Calipsița cu băr'-at-so o trecut întîi pe la Cociurlești, să ieie pe Cociurlă cu nevastă-sa. Pînă o ajuns ei, pînă o fost gata ceilalți, pînă o pornit la drum... se întîrzie... Da' cinstitul logodnic, Guliță n-o făcut ochi?

ELENCU: NU! că toată noaptea n-o dormit de frică...

BÎRZOI: Frică?... De ce?

ELENCU: Că se logodește azi cu Luluța!

BÎRZOI: D-apăi și logodna aiasta n-are nici un chichirez...

ELENCU: Da! o face Chirița, nu eu...

BÎRZOI: Ce știe Guliță de însurătoare? Un copchil, acolo... Ce? Nevasta e minavet?

ELENCU: Și nici Luluța nu vre...

BÎRZOI: Luluța nu vre pentru că inima ei o rămas la nepricopsitul acela di Leonaș... cu care a vrut să fugă în lume, cînd cu balul de-astă iarnă de la coana Catinca Epureanu...

ELENCU: Eh, o vrut să fugă ! Te potrivești și tu cu ce spune Chirița ! Doar s-o dovedit că fata n-o fugit în lume, ci' s-o dus numai să se plimbe pînă la Copou, cu sania...

BÎRZOI: Și cu Leonaș...

ELENCU: în orice ca'î, mie, nu-mi place ce e cu Luluța. Boala aiasta a ei de nervi... Istericalele care o apucă...

BÎRZOI: Astea trec toate, cînd s o mărita... Da' Guliță îi prea nevîrstnic pentru așa soi de doftorie.

ELENCU: Poate ar fi fost mai bine dacă l-ai fi lăsat să plece la carte, la Pariz...

BÎEZOI: Nu, nu, nu ! Nici vorbă nu poate fi de aşa ceva. Mi-o ajuns şi mi-o pre ajuns de ce mi-o făcut Chiriţa cu civilizaţia ei... Trei luni de zile o rîs tot tîrgul Ieşilor de s-o prăpădit. Auzi colo ! Spătarul Măcriş...

ELENCU: Hazmaţuchi, Hazmaţuchi...

BÎRZOI: Şi cu postelnicul Leuştean...

ELENCU: Maghiran.

BÎEZOI: Ginerii de bonton aleşi după gustul ei de Chiriţa, prinşi cu cărţile măsluite şi cu giuvaericale de furat la balul boierimii, cu Vodă de faţă şi băgaţi la gros cu lanţul de mîini... Şi cînd mă duc la Agie după ei, să-i omor cu mîna me... peste cine dau? Cociurlă şi Brustur... Ginerii aleşi de mine... *(Se enervează treptat.)* Să-mi vie nebunie, nu alta.

ELENCU: Lisă, Grigori, nu-ţi mai aduce aminte, că iar ţi se suie sîngele la cap... De vreme ce lucrurile s-o lămurit, şi astăzi fetele sînt fericite cu Brustur şi Cociurlă, şi noi la fel... ce să mai vorbim de ce-o fost?

BÎRZOI: Dar pînă să se lămurească, cui era să-i vie damblaua? Noroc că mi-o scris mie serdarul Cuculeţ de ce se petrece pe acolo şi am putut ajunge, taman la ţanc, cu mesie Şarlă... *(Bea din cafea.)* Şi-am auzit acuma, că mi-o spus sicretarul de la Departament, că ista, Vasile, băietul lui Alecsandri... ne-o pus'într-o piesă de se joacă la teatru... pi taţi, aşa cum s-o-ntîmplat şi rîde lumea de se strică...

ELENCU: Am auzit şi eu... Dar rîde de Chiriţa, nu de tini.

BÎRZOI: Păi, ea nu-i nevasta me?... Ce mi-e Tanda, ce mi-e Manda?

ELENCU: Nu-i nimica. Tot răul e spre bine. întîmplarea de la Ieşi o să-i fie de învăţătură Chiriţei...

BÎRZOI: Ai văzut de cîtă învăţătură i-o fost, că nici n-am măritat bine fetele şi-o început cu Guliţă... Că nu şi nu, să-l trimeată cu mesie Şarlă la Pariz. Dar aiasta, nu... în ruptul capului, nu. Să-l însoare cît pofteşte cu Luluţa, că-i fată bună, bogată, tînără. Dar de Pariz şi de civilizaţie să nu mai aud... încuiaşi şărbetul cela?

ELENCU: Mă duc acuma să-l pun la borcane. Mai vrei?

BÎRZOI: AŞ mai vre... dar lasă, nu mai vreau... Adică... Dar, nu, nu, lasă !... Da' să ai grijă să-mi.trimeti şi mie un pic la isprăvnicie. Să-l tratarisesc pe derectorul ista de mi-o venit în inspecţie de la Departament. O spus că vine pe la unsprăzăce că se scoală tîrziu...

i JJLENCU: Ehe! Tu să fii sănătos, de cînd s-o sculat derectorul şi-o vinit la noi !

BÎRZOI: O vinit la noi?

ELENCU: La şăpti de dimineaţă !... Şi-o plecat cu Chiriţa la lecţia de călărie, la manejărie... Că s-o-nţeles aseară cu Chiriţa, cînd o fost la masă la noi, să meargă amîndoi la călărit...

BÎRZOI: Ce i-o mai fi venit şi cu călăritul ăsta, acum?

ELENCU: Dac-aşa-i moda la Pariz... Toate cucoanele trebuie să fie armazoance...

BÎEZOI: Ei-le-ar moda să le fie-n nas. Auzi dumneata! Ditai pravila, călare de-a-ndaratelea prin Botşăni!... Şi, de cînd m-o făcut ispravnic, nu mai pot nici măcar să-i zic ceva... „Eu te-am făcut, eu te desfac", zice... Parcă leaşinul nu mi-era de ajuns !

CHARLES *(apare din casă. E în costum de vară cu aceleaşi pretenţii de eleganţă şi coupă modernă): Bonjour madame!*

ELENCU: *Bonjour... bonjour...* Da' ci te-ai sculat cu noaptea-n cap, mesie Şarlă ! Nu-i nici zece.

CHARLES *(coborînd):* Cum? Astăzi cînd avem logodn, toate lume trebui s-a fii sculat de dimineaţ...

BÎRZOI: Numai ginerele doarme pe ceea parte...

CHARLES *(ajungînd Ungă Bîrzoi): Bonjour monsier Vispravnic... Qa va bien?... Vous avez bien dormi?*

BÎRZOI: Ce să mai dorm acuma, că mă duc la isprăvnicie... *(Se uită după soare.)* Uite !... Zace şi douăzăci şi cinci. *(Explicativ lui Charles.) Je...* canţiler ! *(Face gestul că se duce.) II faut gue...* na... na...na...

CHARLES: *Bon travail alors... monsier Vispravnic...*

BÎRZOI *(lui Elencu):* Eu nă duc, Elencule... Nu mai aştept copiii. Cînd or veni, să vie sănătoşi, şi dacă aveţi ceva cu mine, îmi trimiteţi vorbă... La bună vedere. *(Lui Charles.) Bon nuit... (Pleacă. Se întoarce din drum.)* Uite că uitam...

Vezi de aveți grijă cînd s-o întoarce Chirița de]a menaj cu derectorul, să-l cinstiți cum se cuvine., şi să vă luați cu binişorul pe lîngă el... că isprăvnicia nu merge chiar aşa pi roate... Că nu-s decît şasjj luni de cînd îs ispravnic eu !

ELENCU: Bine... bine...

BÎRZOI *(pleacă. Face cîțiva paşi. Se întoarce iarăşi din drum):* Ați trimis vorbă la părintele Enaclii, şa vie deseară pentru logodnă?

ELENCU: Da, da, am trimes ! Am trimes de ieri... N-ai nici o grijă... Toate-s gata... Şi mîncări, şi băuturi, şi prăjituri, şi lăutari... Tăt. Că deşi nu-i logodna me, nepotu-i tot a meu...

BÎRZOI: Biiinee... Să nu v-aud p-ormă că aceea nu-i, că pe cealaltă ați uitat-o. Şi lui părintele Enachi nu strică să-i mai trimiteți vorbă o dată. Că-i bătrîn şi i s-o slăbit ținerea de minte... şi e şi surd ca un sac de ovăz.

ELENCU: Bine, bine...

BÎRZOI *(pleacă. Se întoarce iarăşi din drum):* Elencule! Ia vezi tu, ti rog, cît îi ceasul din casă, exact?

CHARLES *(care s-a aşezat între timp pe un fotoliu în grădină, curățindu-şi atent unghiile cu un briceag, scoate ceasul şi se uită):* Este unsprezece fara un sfert...

BÎRZOI *(uitîndu-se după soare): A* meu merge înainte! E unsprezece fix. *(Iese. Jandarmul de la poartă îl salută respectuos.)*

GULIȚĂ *(apare venind din casă):* Vreau şi eu şărbet... şi nu vrea să-mi deie...

ELENCU *(către interior, Chiralinei):* Dă-i, dă-i că azi e ginere...

GULIȚĂ: Şi de ce să nu fiu? Ce? Nu-s om in toată firea? Merg pe optsprezece ani... Şi chiar Luluța mi-o spus că Neculai al pitarului Iordachi o rămas văduv la cincisprezece ani şi cu copil mic.

(Chiralina îi aduce şerbet şi lingurița virilă in pahar.)

CHARLES *(din grădină): Bonjour Gulisa...*

GULIȚĂ *(CU gura plină):* Bună dimineața, mesie Şarlă...

CHARLES: *Comment allez-vous%*

(JULIȚĂ *(arată lingurița):* Di vişini...

CHARLES: *Vous avez passe une bonne nuitf*

GULIȚĂ: Nu. M-o mîncat puricii... *J'ai mange* de pureci *toute la nuit...*

CHARLES *(se strîmbă):* Phui ! *Vous avez mange des pouxf*

GULIȚĂ: Peste cincizeci... Graşi şi mari, uite pe-atîta...

CHARLES *(se strîmbă mai râu):* Nu mai spun la mine un aşa ceva... Şi ai plăcut la dumneata se maninci pe ei?

GULIȚĂ: Păi, nu i-am mîncat eu pe ei... Ei m-o mîncat pi mini. Ci dracului, că nu-s dulău ! *(Bîd'e.)* Nu mai înțelege nici ăsta franțuzeşte, acuma...

CHARLES: *Aa! Bon... bon...*

(La grilaj, in dreptul porții, apare Chirița in costum de amazoană însoțită de Leonaş, care şi-a lăsat barbă şi musteți părind astfel mult mai in virstă. Amindoi duc caii de dirlogi, sau eventual descăleca la poartă, dacă interpreții se pot ține cumsecade călare. Jandarmul o salută şi deschide poarta... Apoi ia caii din mina celor doi şi aşteaptă.)

CHIRIȚA *(țipă):* Neculai! Dumitre... Treci de luați caii şi duceți-i la grajd pe poarta de din dos.

UN ARGAT *(vine din fund, stînga, în fugă):* Da, cucoană... *(Ia caii din mîna jandarmului şi dispare cu ei pe uliță, în direcția atenanselor.)*

GULIȚĂ: Aăăă!... Mamaia o călărit pi jos.

CHIRIȚA *(lui Leonaş care a rămas mai pe urmă):* Poftim... domnule derector... să luăm un pahar cu apă rece şi-o dulceață.

LEONAŞ: *Mergi, chere madame,* dar trebuie să mă duc la isprăvnicie...

CHIRIȚA: Las-o-ncolo de isprăvnicie, că te-oi tot duce. Şi apoi, nu-i Grigori acolo? Ce-o să mai inspectezi... Că el e mînă de fier. Şi e o regulăăă...

LEONAŞ: NU mă îndoiesc, totuşi... *(Lui Elencu.) Bonjour madame.*

ELENCU: Bună dimineața, domnule derector. *(Aparte.)* Şi aista-i franțuzit... *(Intră în casă.)*

LEONAŞ *(lui Charles care s-a sculat în picioare): Bonjour monsieur!*

CHARLES: *Madame... Monsieurl (Se înclină.) Vous* a»., *fait une belle promenade, madame?*
CHIRIŢA: *Tres belă... Mesie lâ directeur est un eJiavalie? d" autrefois...* Parcă l-o făcut maică-sa cu cal cu tât
GULIŢĂ: Mamaie!... Mă laşi şi pe mine să călăresc p.' calul matali?
CHIRIŢA: Cum nu! Ca să te logodeşti deseară cocoşat..,
GULIŢĂ: Dar ce? Eu nu ştiu călări? Şi-n orice caz e»' nu călăresc pi jos ca matali... Lasă-mă numai prin curte, măcar...
CHIRIŢA: Nu se poate. Tu vezi-ţi de Luluţa ta !
GULIŢĂ: Păi dacă nu s-o sculat...

(Leonaş la auzul numelui tresare.)

CHIRIŢA: NU s-o sculat pînă acuma? Tocmai azi... *(Lui Leonaş.)* Ia mata loc, ti rog...
LEONAŞ *(se aşază):* Mulţumesc.
CHIRIŢA *(strigă):* Chiralino, adă două dulceţe cu apă proaspătă.
LEONAŞ: N-aş vrea să vă deranjez... Tocmai cînd ştiu c-aveţi atîta treabă cu logodna de deseară...
CHIRIŢA: Dar parcă mare lucru o fost de făcut?... Că ştii, o facem numai aşa, între noi ai casei... Ginerii, cumnată-mea., noi şi cîţiva prieteni mai de-aproape, din tîrg... Da'la toamnă, cînd facem nunta, o facem să se ducă pomina... că atîta băiet avem.
LEONAŞ: Să vă trăiască...
CHIRIŢA: Mersi...

(Se aude zgomot de trtntit şi spart.)

GULIŢĂ: Mi se pare că s-o sculat Luluţa... *(Dispare repede în interior.)* O aud că sparge ceva... Iară i-o venit istericalele...
CHARLES *(văzîndpe Chiriţa că vrea să se ducă): Permettez madame...* Eu ma înseleg totdeauna bine cu *mode-moiselle Lulusă...* chind este nervos... *(O opreşte cu un gest şi se duce el în casă.)*
CHIRIŢA *(lui Leonaş):* Nepoţica aiasta a me îi tare ner-voasă... Cum nu i-a intrat ceva în voie, o apucă nevriealele. Am chemat şi doftorul...
LEONAŞ *(interesat):* Şi ce-o spus?
CHLRIŢA: Că nu-i nimic care să ne îngrijoreze... Şi că singurul leac e s-o lăsăm aşa în legea ei... să-i

facem toate gusturile... Şi, slavă Domnului, i le facem.
jjEONAş: Desigur că şi logodna asta e tot un gust de,al ei... că „bărbatul" mi se pare cam... copilăros.
CHIRIŢA: Fiindcă o fost prea răsfăţat... Singurul băiet între două fete, vezi şi mata. Dar cu vîrsta, o să se schimbe el, din ce în ce...
LEONAŞ: Şi nepoţica îl iubeşte mult?
CHIBIŢA: Hm!... Pre mult nu se dă în vînt pentru el... C-o avut şi ea un foc la inimioară, înţelegi mata...
LEONAŞ: Daa?
CHIRIŢA: O scos-o din minţi un marţafoi de prin Ieşi... de era cît pe ce să fugă cu el în lume... s-o dus însă numai pînă la Copou.
LEONAŞ: Păi, dacă nu-l iubeşte pe băiat, de ce-o mări-taţi cu el?
CHIRIŢA: Fiindcă o iubeşte băietul... Şi-apoi, să spun drept, fata are zestre frumuşică, pre frumuşică chiar... Şi de... ca epitroapă a ei m-am gîndit să i-o pui la loc sigur... Că şi băietul are... Da'cînd ai, e bine să mai ai.
LEONAŞ: Sigur! Să tot ai...
CHLRIŢA: Păi nu?... Că bogăţia e soră bună cu averea.. Şi unde-s doi...
LEONAŞ: Totuşi, eu cred că amîndoi sînt prea tineri unul pentru altul...
CHLRIŢA: De-aia îi şi logodesc acuma înainte de plecarea mea la Pariz. Tineri amîndoi, singuri în casă... cel puţin să-i ştiu logodiţi... că dac-o fi să mînînce mierea înainte, să ştiu, vorba ceea, c-au mîncat-o din borcanul lor... *(Leonaş o priveşte lung.)* Ci te uiţi, mata, aşa la mini?
LEONAŞ: Nu-mi vine să cred că mata ai fete măritate, băiat de însurat. Mîine, poimîine, nepoţi...
CHIRIŢA: Nepoţii s-o şi pornit pi drum... nu fie didiochi. Şi amîndouă fetele deodată.
LEONAŞ: De necrezut...
CHLRIŢA *(flatată):* Acum, drept îi că m-am măritat şi tinerică di tăt. Socoteşte şi mata... băietul meu cel mare, care mi-o murit de mic, ar fi avut acuma,

dacă trăia, 24 de ani... Eu am 33. Prin urmare cîţi ani aveam eu cînd m-am măritat? '

LEONAŞ: Şapte ani în cap.

CHIBIŢA *(CU un surîs):* Bun ! Şi mai pune acum şi zece ani pe care orice femeie îi are puşi la puşculiţă face şaisprezăce ani... Adică tocmai' cît am avut. '

LEONAŞ: Cît Luluţa...

CHIBIŢA: Luluţa are optsprezăce...

LEONAŞ *(care se gînăeşte retrospectiv):* Cît Luluţa acum doi ani...

CHIEALINA *(aduce dulceţile):* Cucoană, ti roagă cucoana Elencu să vii rapide pînă la bucătărie...

CHIBIŢA: Dar ce s-o întîmplat?

CHIEALINA: O aruncat conaşul Guliţă motanul în coca de cozonaci...

CHIBIŢA: Valeu ! Dar ce-o-nnebunit?

CHIEALINA: S-O necăjit rău pe duduca Luluţa, că nu ştiu ce i-o făcut şi de necaz i-o abătut pe motan...

CHTEIŢA: Ti rog să mă scuzariseşti o minută, domnu'derector ! Dar vezi şi mata...

LEONAŞ: Vai de mine... Dealtfel trebuie să mă duc şi eu... Mă aşteaptă conul Grigori la isprăvnicie.

CHIEALINA: Mata ti duci la isprăvnicie?

LEONAŞ: Da.

CHIEALINA: Dacă nu-i cu supărare, ţi-oi da matale să-i duci boierului o linguriţă de şărbet, că vrea să tratarisească pe un pantalonat care-o venit de la Ieşi să-l cerceteze... înţelegi mata ! ca să-l îndulcească...

CHIBIŢA: Cum o să facă domnu'derector una ca aiasta, fimeie, hăi?

CHIEALINA: Păi ce i-a cade nasul? Şi n-am pe cine trimite altcineva că toate slugile celelalte sînt la treabă...

CHIBIŢA: Taci, buhnă, că mă faci de rîs... Uş ! din faţa me. *(Chiralina pleacă.)* Iertaţi de vorbă proastă.

LEONAŞ: Nu-i nimica, coană Chiriţa... Aşa-s slugile.

CHIBIŢA: Să nu uiţi să vii la masă cu ispravnicul.

LEONAŞ: NU, nu, cu toată plăcerea...

VOCEA lui ELENCU: Chiriţo!...

CHIBIŢA: Viu... Viu... *(Urcă în casă).*

(Leonaş rămas singur se uită cu prccauţiune împrejur, apoi ia o pietricică şi o aruncă în fereastra din slinga cerdacului.)

LULUŢA *(ridică storul şi deschide geamul):* Leonaş!...

jjEONAŞ *(îi face semn să tacă):* Ssssttt !...

LULUŢA: Stai că viu jos... *(Dispare de la geam şi coboară din cerdac în grădină.)* Nici nu pot să te văd cu musteţile şi cu barba asta.

jjEONAŞ: Pentru tine le-am lăsat să crească, Luluţa me... Ca să pot veni aice nestingherit şi să te iau.

LULUŢA: Ai pregătit tot?

LEONAŞ: Tot!... Cum se-nnoptează, te aştept cu trăsura la portiţa din dosul curţii...

LULUŢA: Ah ! De s-ar înnopta mai repede...

LEONAŞ : La prînz m-o poftit „Vidma" la masă... Da'vezi, ţine-ţi firea... că aseară la masă era cît pe ce să mă dai de gol.

LULUŢA: Toată noaptea n-am dormit...

LEONAŞ: Şi eu toată noaptea te-am visat...

LULUŢA: Leonaş !... Nu mai pot fără tine.

LEONAŞ: Luluţa'me... De acuma s-o sfîrşit cu toate... Mîine dimineaţă sîntem la Ieşi, că am luat măsuri să avem peste tot cai de poştă buni şi pînă să prindă scorpia de veste, ne-om şi cununat...

LULUŢA: Azi-dimineaţă iar am spart...

LEONÂŞ: Ce?

LULUŢA: Minavetul lui Guliţă... Am dat cu satirul în el, pînă l-am făcut musaca de vinete...

LEONAŞ: Bravo !

LULUŢA: La prînz sparg paharele cele bune de cleştar, c-o spus că le scoate pentru logodnă şi seara, înainte să plecăm, sparg oglinda din odaia Chiriţei... Să-i meargă şăpti ani rău...

LEONAŞ: Aşa să faci...

(Guliţă apare la fereastra deschisă şi începe să spioneze pe cei doi, văzut numai de public.)

LULUŢA: Acuma du-te, că tot mi-i frică să nu te recunoască cineva...

(Guliţă ciuleşte urechile.)

LEONAŞ: La revedere...

LULUŢA: Ah ! Dac-ai şti cît sînt de zăpăcită... La care portiţă ai spus că mă aştepţi cu trăsura deseară!

LEONAŞ: La portiţa mică, din dosul curţii... *(Arată,]* Cea care dă în Ulicioara plopilor...
LULUŢA: Ştiu... ştiu... Ah ! De m-aş vedea odată ÎJJ trăsură...
LEONAŞ: Mult o fost, puţin o rămas...
LULUŢA: Pe desearâ...
LEONAŞ: Pe desearâ... *(0 sărută repede.)*
LULUŢÂ: Leonaş !...
GULIŢĂ *(la auzul numelui sare pe fereastră ca u% paraleu...):* Domnule ! Cer duel!
LULUŢA *(surprinsă):* Na, Guliţă...
LEONAŞ *(dezagreabil surprins de întorsătura lucrurilor);* Duel! Pentru ce?
GULIŢĂ: Fiindcă ai sărutat pe logodnica me...
LULUŢA: Şi ce te priveşte pe tine?
GULIŢĂ: Cum ce mă priveşte? Eşti logodnica me.
LULUŢA: NU sînt încă.
LEONAŞ *(Luluţei):* Fii liniştită, Luluţă...
GULIŢĂ *(lui Leonaş):* Şi ştiu şi cine eşti... Am auzit...
LEONAŞ: Atît mai bine, că nu mai e nevoie să mă prezint...
GULIŢA: Cer duel...
LEONAŞ *(nedîndu-i importanţă):* Nu mă ştiu bate...
GULIŢĂ: Dar musteţi şi barbă ştii să-ţi laşi, ca să vii să furi nevestele oamenilor !... Ai să-mi dai socoteală ! *(începe să zbiere.)* Ai să-mi dai socoteală, auzi? Ai să-mi dai socoteală... *(Vrea să se repeadă la el.)* Ai să plăteşti minavetul.
CHIBIŢA *(apare în capul scărilor, urmată de Elencu şi de Chiralina):* Dar ce e? Ce s-o întîmplat, Guliţa mamei?
GULIŢĂ *(fioros):* Cer duel!
CHIBIŢA: CU cine?
GULIŢĂ: CU aista. Cu Leonaş...
CHIBIŢA: CU cine? *(Coboară spre Leonaş.)*
GULIŢĂ: CU Leonaş... care o venit să-mi fure logodnica... Desearâ cu trăsura... la portiţa dinspre Ulicioara cu plopi...
CHIBIŢA: Leonaş ? *(Nu e încă dumerită.)*
LEONAŞ: Da... Eu sînt.
CHIBIŢA *(se va înfuria treptat):* Va să zică aşa ne-o fost vorba, kir Leonaş?... *(Către Chiralina.)* Adu-mi cortelul. *(Chiralina iese.)* Va să zică, dumneata erai derectorul de la Departament.
LEONAŞ: Da, eu sînt.
CfflBiŢÂ *(arâtînd pe Luluţa):* Şi asta ţi-era isprăvnicia pe care ai venit s-o inspectezi?
LEONAŞ: Una-i isprăvnicia **şi** alta-i Luluţa.
OHLBiŢÂ: Ei bine, lipseşte imediat din faţa me, că mătur curtea cu tine acuma... de rămîne cheală...
jjEONAş: Cucoană **Chiriţa...** te rog...
OBLEIŢĂ: Să nu mă rogi nimic... Ieşi afară din casa me... Ieşi afară din curtea me... că de nu... pun jăndarii să'telegede coada calului şi-ţi dau drumul pînă la Ieşi... Cu ardei iute frecat sub coadă...
LEONAŞ: Fiind în casa dumneatale, nu înţeleg să răspund la aceste insulte... Ne vom mai întîlni, însă... *(Vrea să plece.)*
LULUŢA: Leonaş! Nu pleca... nu mă lăsa singură.
LEONAŞ: N-ai grijă, Luluţă... ai încredere în mine... *(Se îndreaptă spre ieşire.)* Fără bună ziua, cucoană!...
GULIŢĂ: Să nu plece ! Cer duel!
CHIBIŢA: Ba ducă-se de unde o venit... şi să mai vie cînd l-oi pofti eu... *(Luluţei.)* Şi pe dumneata, chera me, te aranjarisesc eu şi pe dumneata... Pui de şarpe.

(Luluţa plînge şi începe să urce scările cerdacului.)

GULIŢĂ *(după Leonaş care pleacă):* Cer duel! Cer duel] Mi-o pupat logodnica... Cer duel... *(Ia o piatră şi azvîrle.)*
CHIRALINA: Am adus cortelul. *(Vine cu el şi-l dă Chiriţei.)*
CHIBIŢA *(îi dă cu cortelul în cap):* Du-te dracului cu el cu tot... Acu' mi-1 aduci?
GULIŢĂ *(după ea):* Luluţă... Nu plînge... Ti rog.
CHARLES *(apare în capul scării): Que est, ce qu il y af*
CHIBIŢA: *II y a* că dumneata mai lipseai acuma...
LULUŢA: *Oh! Monsieur Charles, je suiş tellement malheureuse... (A ajuns Ungă el şi-i cade la piept.)*
GULIŢĂ: *Moa zosi, mesie Şarlă... je suiş un malheur. (îi cade la piept în partea cealaltă.)*
CHARLES: *Voyons... mes enfants... Soyez sages... (Pleacă cu ei în interior.)*

CHIBIȚA: Văzuşi, soro!... Tot mi se părea mie că-1 cunos de undeva.

ELENCTJ: Şi Grigori care spunea să-l primim cu toată cinstea şi să ne luăm cu binişorul pe lîngă el.. Aferim... primire...

CHIBIȚA: Parcă ce-o să-i facă lui Grigori la isprăvnicie? Să inspecteze cît o pofti... Grigori îi om cinstit şi îşi vede di traba lui... Şi-apoi nici nu se pricepe la nimic, ca să poată strica ceva...

ELENCTJ: Grigori spunea că treburile nu prea sînt în regulă...

CHIBIȚA: Să dovedească... derectorul!... Să vedem dovezile... *(Are un gînd.)* Iiiii, nici nu mai aştept pînă deseară cu logodna... O facem acu'la prînz... Să trimiteți vorbă lui popa Enachi să vie să le schimbe inelele... Odată logodită cred că i-a veni mințile la cap...

ELENCTJ: Şi de cozonaci ce facem? Cînd frămîntăm alții? Că-n aiştia s-o înecat motanul în cocă...

CHIBIȚA: Nu-'i nimic... O să miorlăie musafirii cînd or mînea. Aoleu ! trimite vorbă şi la musafiri... să vie la masă la prînz... şi la lăutari. Adică dă-i încolo de musafiri... Nu-i mai chema diloc.

ELENCTJ: Bine, bine... Am eu grijă de toate. Tu vezi oleacă de copii să nu-i logodim aşa bosumflați... *(Trece spre fund, stînga, strigînd.)* Neculai... Marine... Gheorghe... Dumitrache... *(A ieşit.)*

(Se aud clopoței pe uliță şi la poartă se opresc două trăsuri încărcate de coşuri, oale şi pachete. Vizitii sar jos de pe 'capră şi incep să descarce bagajele. Din prima trăsură coboară Aristița şi Cociurlă... Din cea de a doua Calipsița şi Brustur... Toți patru au aerul oamenilor mulțumiți care au venit pentru petrecere. Chirița ti vede şi le iese veselă inainte.)

COCIUBLI: Bucuroşi de oaspeți?

CHTBIȚA: Bucuroşi... bucuroşi... Bine ați venit!

ABISTTȚA: Bun găsitul, mamaie! *(îi sărută mîna. Chirița o sărută pe amîndoi obrajii.)*

CALIPSIȚA: Mamaie dragă! *(Acelaşi joc.)*

COCIUELĂ: *Je vu salu,* mamă soacră... *(O salută militareşte apoi îi sărută mîna. Chirița îl sărută pe frunte.)*

CHTBIȚA: Măi, măi, da'ce-ați cărat acolo?

ABISTTȚA: Ia, am adus şi noi cîte ceva de pe la țară.. cozonaci, ouă proaspete... unt topit...

COCIUBLI: Un purcel, doi de lapte...

OALIPSIȚA: O pulpă de vițel...

ABISTTȚA: Nişte miere... vreo cîteva borcănaşe **de duh** ceață...

OALIPSIȚA: O burduşică cu brînză...

OOCIUELĂ: O damigeana cu rachiu...

ARISTIȚA: Smeurată...

OALIPSIȚA: Caisată...

COCIURLĂ: Vişinată...

BRUSTUR *(care a rămas pe drum, intrînd cu un miel la subțioară):* Şi-un miel din oile de la mama ! *(Sărută mîna Chiriței. Chirița îl sărută pe frunte.)*

CHIRIȚA: Poftiți... poftiți sus... să vă scuturați... să **vă** răcoriți...

COCIURLĂ: Las'că ne-am răcorit de curge apa de pi noi...

BRUSTUR: Şăpti hanuri în drum... Şăpti feluri de rachiu pi gît...

(Pornesc cu toții să intre-n casă... Vizitii vin cu bagajele după ei.)

CHTBIȚA ***(CU O** privire luminoasă şi maternelă spre pîntecul Aristiței):* E ! Ce se aude?... Cum stăm?

AEISTIȚA *(plecînd ochii):* O mişcat ieri...

BRUSTUR *(mîndru):* Şi-al nostru săptămînă trecută, că-i mai vioi. îmi seamănă mie.

CALIPSIȚA *(lui Brustur):* Gheorghiță... da' ce faci? **Mergi** cu mielul în casă?

BRUSTUR : îl duc să-i arăt sofrageria... ca să se obişnuiască cu ea...

CHIRIȚA: Miel în iulie, n-am mai pomenit pînă acuma...

BRUSTUR: Păi, am o singură oaie care fată şi vara... A mai bătrînă din toate... *(Bă mielul Chiralinei care a apărut între timp, atrasă de zgomot.)* Du-1, luminate, la pîrcălăbie să-l spînzure... *(Gest spre atenanse.)*

(Chiralina trece in fund, cu mielul. Ceilalți intră cu toți tn casă. O clipă scena goală...In timpul acesta vizitiii cară bagajele sus, apoi se urcă pe capra trăsurilor şi trag, pe uliță, la grajduri...)

BÎRZOI *(intră din fund, încălzit şi supărat. Se întîlneşte cu Chiralina, care vine din stînga plîngînd):* **Oe** plîngi, fă? Ce ți s-o-ntîmplat?

CHTRALINA: Ealița me... Nu știu ce are c-o-neeput să se vaiete de răsună casa...

BÎRZOI: Ai descîntat-o?

CHIRALINA: Da ! Dar mi-e să n-o fi încîntat-o înainte cineva...

BÎRZOI: Cucoana o venit de la călărit cu derectorul?

CHTRALINA: Oho ! L-o și dat afară din curte, de-un ceas \ Cu cortelul!

BÎRZOI: Ce-o făcut? *(înlemnește.)*

CHIRALINA: Lasă că ți-a spune, cucoana... Și-o venit și cucoanele cele tinere, de la țară... Sînt cu toții în casă...

BÎRZOI *(trece în casă, nedumerit):* Ce-o mai fi și aiasta? Și toată noaptea mi s-o bătut ochiul stîng, a supărare... *(Iese.)*

ION *(intră din fund. E îmbrăcat într-o uniformă de aprod al isprăvniciei. Și-a luat un aer important și oficial.):* Dar ce dai apă la șoareci, madamo?... Te-o judecat vre-oleacă, stăpînica?

CHIRALINA: NU!... Mi-o dat ea cu cortelul în cap, dar nu plîng de-aia... Mi-i copchila bolnavă... și plînge... și se văietă... și nu știu ce are, că nu vrea să spuie...

ION: Ai descîntat-o?

CHTRALINA: Am descîntat-o aseară... Dar mă duc s-o mai descînt o dată... Dar tu ce faci? Noi dăm în brînci de treabă și tu tai frunză clinilor la isprăvnicie.

ION: Păi ce, eu îs slugă ca voi?

CHTRALINA: Mare scofală ! Odăieș !... închide ușa, deschide ușa...

ION: Da, dar ușa ispravnicului. Și eu, pe cît judec așa - cu mintea mea de om luminat, cred că slujba aiasta, o s-ajungă slujbă mare cu timpul... O sâ fie mai bine să te afli la ușa celor mari, decît îndărătul ei... *(Scoate o țigară mototolită și-o pune în gură.)* Dă-mi un chibrit...

CHIRALINA: N-am...

ION *(scoate chibriturile):* Lasă că am eu... Ia te uită... S-o dus timpul amnarului... Hîști și gata ! *(Aprinde pe talpă.)*

(La poartă, jandarmul oprește pe cineva care vreasu intre-n curie.)

CHIRALINA: Nu te-o prinde el boierul o dată, cu curcanul, Să vedem, te mai fasolești așa? *(Iese, fund, stînga.)*

IoN *(observă discuția de la poartă. Pe un ton de sus):* Ce e, mă, acolo?

JJEONAȘ *(îmbrăcat într-un costum de birjar, râpănos și cu o biciușca în mînă):* Uite, logofete Ioane, nu mă lasă dumnealui, ista, să intru...

JON: Da'ce poftești dumneata?

JjEONAȘ: Am trebuință la cuconul ispravnic... L-am căutat la isprăvnicie și mi-o spus că s-o dus acasă.

ION: Vino-ncoace... *(Jandarmul îi dă drumul.)* Dă-i drumul, mă leat!

LEONAȘ *(vine în planul I, centru):* Cu plecăciune, logofete Ioane... *(Se descoperă.)*

ION: Pune-ți pălăria-n cap... că nu sînt mort să stai cu capul gol la mine... *(Leonaș se acoperă.)* Ce e vorba?

LEONAȘ: Am venit să mă jăluiesc...

ION: Bine-ai făcut... Că boierul e om drept.

LEONAȘ: Știu... că de-aia am și venit.

ION: Nimeni n-o căscat gura, ca el să nu-i facă dreptate. Chiar dacă n-o avut...

LEONAȘ: Știu... știu...

ION: Da'ploconul unde e?

LEONAȘ: Care plocon?

ION: Păi ce? Tu vii să ți se facă dreptate fără plocon? Păi, dreptate e asta?

LEONAȘ: N-am știut, păcatele mele, că boierului îi plac plocoanele...

ION: Dacă n-ai știut... află acuma... Haiti! Cară-te! Boierul are treabă... că logodește băietul azi... N-are timp de tine..

LEONAȘ: Da'bine, logofete Ioane... Unde să rostesc eu acuma de plocon... Că de! Din toată sărăcia, tot aș pute și eu face...

ION: N-ai nimic, nimic? Nici hîrzob de păstrăvi... nici caș dulce... nici vreo căpățînă de zahăr... acu'pe vremea dulceților?

LEONAȘ: N-am nimica, păcatele mele, că nu-s băcan... Sînt brișcar...

ION *(la ureche):* Da'bănuți, ai ceva? Zimțuiți?

LEONAȘ: Aiasta se mai găsește...

ION: Scoate o carboavă.

LEONAȘ: Și să i-o dau ispravnicului?

ION: Cum ai să-i dai, măi omule, ditai ispravnicului o carboavă... Ce ești pe ceea lume?

LEONAȘ: Păi, atuncea cum să fac?

ION: Stai nițel, să vezi... Și dă-te mai așa, să nu te bage de seamă cineva... *(îl dă în stînga mai dosita Apoi se duce-n fund și vine c-un curcan.)* Vezi tu curcanul ista?

LEONAȘ: Văd...

IQN: Dai o carboavă pe el... și pe urmă îl duci plocon boierului. Curcani primește... că aista-i pasăre oficială...

LEONAȘ: Așă?

ION: CU azi, l-am vîndut de cincizeci și șapte de ori pînă acuma...

LEONAȘ: Cum l-ai vîndut de cincizeci și șapte de ori]

ION: Prost ești, mă... Păi, crezi că numai tu ai venit fără plocon, pînă acuma?... Nu-nțelegi? Boierul îl trimite la curtea de păsări, cînd i-l aduce... și eu îl iau îndărăt cînd se prezantă ocazia... Și s-o și-nvățat al dracului, de nu mai cîrîie diloc prin canțilerii...

LEONAȘ: Va să zică curcanul ista ține pînă acuma... cincizeci și șapte de carboave... *(Socotind)* Șase sute nouăzeci și șase de lei?

ION: în capăt.

LEONAȘ: Bună moșie !

ION: Și n-o ari, n-o sameni, nu te bate grindina, nu te arde seceta... n-ai nevoie să-i scoți moaștele Sfintei pentru ploaie... îi dai, acolo, trei grăunțe de păpușoi pe zi...

LEONAȘ: Atunci să-l iau... Uite carboava. *(Scoate din pungă o carboavă și i-o dă.)*

ION: Uite ploconul! *(îi dă curcanul.)* Mă duc să-i spun ispravnicului să te primească.

LEONAȘ *(rămîne o clipă singur ținînd curcanul sub braț):* Zi așa? De aiștia mi-ai fost, cucoane ispravnice? *(Luluța coboară scările. E amărîtă.)* Luluță ! *(Luluța tresare speriată.)* Nu te spăria... Eu sînt... Leonaș !

LTJLTTȚA *(gata să dea un țipăt, se oprește uluită cu mîna la gură):* Leonaș !

JJEONAȘ: Ssssttt! Ascultă... Am venit să-ți spun că diseară să nu mai vii la portița de din dos. Sări pe geamul dinspre ulița mare. Eu îs acolo cu trăsura.

JTJTXLUȚA: O pus să mă păzească din toate părțile.

LEONAȘ: De acolo n-o să te vadă nimeni cînd fugi.

liULUȚA: A! Stai... S-o schimbat tot... Ne logodește acuma, îa prînz... O trimes după popă...-

LEONAȘ: La prînz? *(E contrariat o clipă.)* N-i nimica... Fii liniștită și așteaptă... Știu eu ce-am să fac...

LULUȚA: Dar ce e cu curcanul ista?

LEONAȘ: E dovada me că cuconul Grigori nu-i un ispravnic cinstit.

LULUȚA: Aiasta nu se poate.

LEONAȘ: Dacă-ți spun. îl am în mînă acum... *(Ion și Bîrzoi apar în capul scării.)* Fugi că vin.

GULIȚĂ *(dă buzna peste tat-su și peste Ion și strigă din capul scării):* Luluță, unde ești!?

LULUȚA: Aici, aici... vin... *(Urcă scara, încrucișîndu-se cu Bîrzoi și Ion care coboară.)*

BÎRZOI: Te strigă sultanul, Luluță...

LULUȚA *(trecînd):* Am auzit. *(Aparte.)* Dar ce-am să-i mai turtesc eu fesul... *(Iese.)*

BÎRZOI *(lui Ion):* Unde-i jăluitorul?

ION: Iacătă-1, cucoane.

LEONAȘ: EU sînt, măria-ta...

BÎRZOI: Și ce vrei?

LEONAȘ: Am venit să mă jăluiesc...

BÎRZOI: Dar cine ești dumneata?

LEONAȘ: EU sînt Cujbă, brișcarul...

BÎRZOI: Acela vestitul, din Ieși?

LEONAȘ: Am fost și vestit... Dar acuma mi s-o dus faima... Au ieșit alte neamuri de trăsuri, de cele care dau cu fundul de pămînt... Alți vezetei... Moscali... de ceia cu cap de muiere și fustă di catife...

BÎRZOI: Bine, bine. Și care-i păsul dumitale?

LEONAŞ: Este că m-o tocmit acuma două zile un boiej din Ieşi, să-l aduc aici... Zicea că e director mare peste ispravnicii...

BÎBZOI: Derector?... Unu aşa, cu bărbuţă şi cu musteţe ca mătasa di popşoi?

LEONAŞ: Aşa, aşa !... Şi de două zile de cînd l-am adus m-o lăsat la hanul unde-am tras şi nu mai pot să dau de urma lui. Tare mi-i frică să nu fi fost vreun coţcar...

BÎBZOI: Nici vorbă de aşa ceva. îl cunosc, doară, eu. E derector cu patamale în regulă.

LEONAŞ: Şi de aceea venisem... să ti rog pe măria-ta să ai bunătate să-i grăieşti... că m-o lăsat aşa. Nici liber, nici ocupat. Şi fără un ban în teşcherea. Ieri am mîncat ovăz de la cai...

BÎBZOI: N-ai grijă, măi creştine. Boierul pe care l-ai adus, o să-ţi plătească. Du-te şi-l aşteaptă unde ţi-o spus. Umblă sănătos. *(Urcă îndărăt pe scări.)*

ION *(după ce iese Bîrzoi):* Acu'dă curcanul încoace.

LEONAŞ: Păi, nu mi l-o cerut...

ION: Da'cum ai fi vrînd să-ţi ceară, ditai ispravnicul, o mortăciune de curcan... Aiasta-i slujba me, că de-aia m-o luat la isprăvnicie...

(Chiralina a intrai din fund, stingă, şi a auzit ultima replică.)

LEONAŞ: Aaa ! Aşa-i înţelegerea? ...Vra să zică nu e de vină ispravnicul!... Bine că m-am luminat ! Poftim atunci şi să-l stăpîneşti sănătos. Plecăciune. *(Iese prin fund.)*

CHIRALINA: Să te ştie boierul că iei curcanii pe seama lui, te-ar spînzura...

ION *(Chiralinei):* Nu cîrîi... că acu'te uşui... *(Curcanului.)* Hai, logofete, la coteţ, că pi ziua de azi ţi-ai făcut datoria. *(Iese cu curcanul.)*

LULUŢA *(coboară cu Guliţă):* Degeaba te ţii după mine... că nu plec nicăieri...

GULIŢĂ: Paza bună păzeşte primejdia ră !

LULUŢA *(ia **O** hotărîre):* Dar de ce vrei tu să te-nsori cu orice chip cu mine?

GULIŢĂ *(ezită):* Dar ce, parcă eu vreau? Mamaia...

LULUŢA: Păi, atunci de ce nu-i spui că tu nu vrei?

GULIŢĂ: Fiindcă vrau şi eu !

jjULUŢA: Dar eu nu te iubesc pi tini.

GULIŢĂ: Parcă mamaia l-o iubit pi tataia cînd l-o luat? Şi, slavă Domnului, o trăit fericiţi...

LULUŢA: Eu n-aş fi fericită, dacă m-aş mărita cu tine.

GULIŢĂ: Di ce? Ce, eu nu-s băiet frumos... diştept... avut, de neam. Ştiu cînta şi la minavet...

LULUŢA: Să mă ierţi că ţi l-am spart adineauri.

GULIŢĂ: Păi, acela pe care l-ai spart, nu era al meu. Era al lui mesie Şarlă.

LULUŢA: Vaai! Săracul... O să-i spun lui Leonaş să-i cumpărăm altul, cum om ajunge la Ieşi...

GULIŢĂ: Vezi? Vezi? Vezi că tot vrei să fugi cu Leonaş 'la Ieşi?

LULUŢA: Dacă-l iubesc! N-o să plec azi, n-o să plec mîine... dar într-o zi tot o să plec... Şi eu nu vreau să te fac să suferi... Mie îmi place să văd toată lumea fericită în jurul meu... Şi nici nu vreau să-mi bat joc de tine. Fiindcă eşti băiat drăguţ şi mi-eşti foarte drag... Dar, altfel... Nu ca Leonaş. Leonaş, vezi tu... E aşa ca soarele... ca apa... ca lumina... ca bătaia inimii. El e vieaţa me... e petecul meu de senin... pe care noaptea... cînd voi dormiţi cu toţii, mi se aprind toate stelele visului... *(Un timp, Guliţă pleacă ochii.)* Eu, în locul tău, m-aş ruga de moş Grigore să mă lase să merg cu mamaia la Pariz... Să văd lumea cea nouă... s-o pipăi... s-o cunosc... să învăţ carte... s-ajung om luminat... să se mîndrească cu mine, cînd m-oi întoarce, şi părinţii... şi rudele, şi ţara care e ruda noastră cea mai mare şi cea mai dragă. S-ajung aşa cum a ajuns unchiul Mihalachi, feciorul lui moş Ilie Kogălniceanu. Ce adică, el n-o fost zburdalnic ca şi tine? N-o cîntat poate şi el la minavet de-o-m-puiet urechile părinţilor? De ce s-ajungă el mai ceva decît tine?

GULIŢĂ: Aiasta aşa-i...

LULUŢA: Ce-ţi trebuie ţie să te-nsori de-acuma, cînd încă nu ştii ce e viaţa şi nu-i cunoşti toate tainele şi bucuriile?

GULIŢĂ: Dar tu de ce să te măriţi? Ce, tu le cunoşti?

LULUȚA: EU sînt fată... Şi cu mine-i altceva... Noj fetele avem alt rost pe lume... Să ne măritām... să întemeiem familii şi să vă facem pe voi. Noi n-avem nevoie să cunoaştem vieața dinainte, ca voi... Noi trebuie s-o începem lîngă cineva care ni-i drag... şi care s-o cunoască şi pentru noi. *(îl ia de mină, cu sinceritate.)* Zău, Guliță... Eu aşa aş face. Ce frumos trebuie să fie la Pariz... N-ai auzit ce ne povestea *monsieur* Charles?

GULIȚĂ: Dar tataia n-a să vre să mă lase în ruptul capului. El vre să mă ție lîngă el. Să rămîn aici la moşie, cum o rămas şi el după bunicul...

LULUȚA: Dac-ar vre coana Chirița... o să vre şi moş Grigori...

GULIȚĂ: Mamaia vre, dacă vreau eu...

LULUȚA: Şi tu de ce nu vrei?

GULIȚĂ: Mi-i frică.

LULUȚA: Frică de ce?

GULIȚĂ: Că m-o pune aceia de-acolo să vorbesc franțuzeşte...

LULUȚA: O să meargă şi *monsieur* Charles eu voi...

CHARLES *(a intrat din fund, pe replică):* Unde se merg eu, ma rog...

LULUȚA: La Pariz... Cu coana Chirița şi cu el.

CHARLES: Asta ar fi cel mai mare mulțumire al meu...

LULUȚA: Ştii că i-am spus adevărul. Aşa cum m-ai sfătuit mata...

CHARLES: Fote bine ai făcut... Şi Gulisa sper ca a inseles...

GULIȚĂ: Vezi bini c-am înțeles... că doar aista-i cap, nu bostan. *(îşi bate capul.)*

CHARLES: Am se vorbesc şi eu cu *monsieur* Barzoi se te las se pleci...

LULUȚA: TU nici nu mă iubeşti pe mine cu adevărat, Guliță... Ți se pare numai... Fiindcă ți s-o spus de la-nceput că trebuie să mă iubeşti... Fiindcă m-ai avut aici, sub ochii tăi... numai pe mine... Ia să vezi cînd o să cunoşti şi alte fete. Sînt atîtea la Pariz.

CHARLES: *Enormement!*

jjULUȚA: Şi toate frumoase şi vesele şi dulci... Mie, că sînt femeie şi, cînd le văd în jurnalele de modă, îmi vine să le mînînc...

CHARLES: *Oui... Elles soni eviăement ă croquer...*

GULIȚĂ: Dar ştiu româneşte? Că eu franțuzeşte nu ştiu...

LULUȚA: Parcă pentru ca să te-nțelegi cu ele trebuie să ştii franțuzeşte?

CHARLES: *On se comprend d\in clin d'oeil... L'amour* n'a *pas besoin de paroles...*

GULIȚĂ: Ci-o zis?

LULUȚA: Că dragostea n-are nevoie de cuvinte... Cînd iubeşti, te-nțelegi dintr-o privire.

GULIȚĂ *(care urmăreşte un gînd):* Dă ! Aşa o fi !

LULUȚA: Şi la anul, cînd te-i întoarce de vacanța mare... elegant... frumos... parizian... o să vii şi la noi la masă... să ne povesteşti de toate minunățiile pe care le-ai văzut.

GULIȚĂ: La care „voi"?

LULUȚA: La mine şi la Leonaş. Să vezi cum o să rîdem atunci, cînd ne-om aminti de logodna noastră de azi...

GULIȚĂ: Ba, mie, nu mi-i a rîde diloc...

LULUȚA: De ce, Guliță?

GULIȚĂ *(sincer şi copilăros):* Mi-i inima gre...

LULUȚA: Din cauza mea?

GULIȚĂ: NU... Aşă... Din nici o cauză. *(Fuge pe scări, ca să nu i se vadă lacrămile.)*

LULUȚA: Mi-i aşa milă de el! Plînge, ai văzut?

CHARLES: *Oh! Soyez tranquille, Loulousa! A son âge... ca passera... Et tellement vite... (Pe un gînd al lui.) Tout passe... tout casse... tout lasse. (Acelaşi joc, ca de departe.) Moi aussi j'ai aime... follement... eperduement...*

LULUȚA: *Toujours a dix huit ans ?*

CHARLES: *Non!... ă quarante... Et voilă... (îşi şterge o lacrimă.) Je ne me rappelle meme plus...*

BÎRZOI *(apare, urmat de familie, în capul scării):* Eu zic să puie masa în grădină sub nuc...

CHIRIȚA: NU, e prea cald. O să ploaie...

(Toii se uită spre cer.)

COCIURLĂ: Nu o să ploaie... Norii merg către Hîrlău.
ARISTIȚA: Mai bine s-o puie în cerdac, mamaie.
CALIPSIȚA: Da, da, în cerdac.
BRUSTUR: S-O puie unde-o pune-o, dar numai s-o puie...
ELENCU: Atunci spui s-o puie în cerdac.
TOȚI: Da, da, în cerdac...
BÎRZOI: Şi pînă-atunci, noi trecem în grădină... să luăm un rachieş.
BRUSTUR: Di cela di prune albe... De-am adus eu.
BÎRZOI: Fie şi din acela.
ELENCU *(strigă):* Chiralino ! Vezi de puneți masa.
CHTRALINA: Unde-o punem? în sofragea?
ELENCU: NU ! în cerdac...

(In tot timpul scenei care urmează, slugile vor întinde şi aşeza masa în cerdac sub supravegherea Chiralinei... Ceilalți trec in grădină şi se aşază pe scaune.)

BÎRZOI: Elencule, tată, ia vezi tu şi de rachieşul cela să nu se uite... Da'să fie din damigeana adusă de ginere-meu, spătarul Hazmațuehi... *(Toți rîd.)* Hazmațuehi, hai?
CHIRIȚA *(rîde şi ea):* Bine mi-ați jucat renghiul...
CHARLES *(apropiindu-se de Chirița): Madame,* aş dori se vorbesc cu dumneavoastr...
CHIRIȚA: Secreu?
CHARLES: *Oui. En secret...*
CHTRIȚA *(rîzînd):* S-o dus boii dracului... Mesie Şarlă vrea să-mi vorbească în secret... *(Trece cu Charles în casă.)*
CALIPSIȚA: Dar tu, Luluță, ce stai aşa deoparte?
ARISTIȚA: Tocmai tu... care eşti... cu cinstea de azi!
COCIURLĂ: Te ştiam mai veselă, verişoară...
LULUȚA: Da-s veselă... De-abia aştept lăutarii să încep să joc...

(Prin fața porții încep să treacă lăutarii, salutînd pe cei din curte. Starostele dă să intre pe poartă.)

BÎRZOI *(strigă):* Pe dincolo, mă! Şi stați la cuine pînă vom chema noi!

(Lăutarii trec înainte pe uliță, stînga.)

O ȚIGANCĂ *(vine din fund, stînga, în fugă, trecînd pe lîngă masa boierilor zice „8ăru-mîna".)* Mamă Chiralino !... Mamă Chiralino !... Vino răpidi...
CHTRALINA *(din cerdac, c-o farfurie în mînă):* Da'ce-i?
XIGANCA: Ealița... ti cheamă...
CHIRALINA: Viu... viu... *(Coboară şi aleargă după ți-gancă.)*
BÎBZOI *(către ceilalți):* îi fie-sa bolnavă...
ARISTIȚA: Dar ce are?
BÎRZOI: Zace... Ce să aibă?
CALIPSIȚA: I-O deseîntat?
ELENCU *(vine cu țuicile şi o gustărică, pe care le aduce o slugă pe tavă):* Am tăiat şi-oleacă de brînză de coşuleț... ca să nu luați țuica aşa... pe inima goală.
COCIURLĂ: Din brînza me...

(Sluga iese.)

BÎRZOI: Apăi cît ați cărat, eu n-oi mai ave ce vă da de la mini.
COCIURLĂ: Mata ne-ai dat ce-ai avut mai bun. *(Priveşte pe Aristița.)*
BRUSTUR: Demoazelele!
BÎRZOI *(închină):* Bine ați venit sănătoşi la noi, copii, şi ziua de azi la mulți ani... *(Ciocnesc cu exclama-țiile de rigoare.)* Hmm! *(Plescăie.)* Da'pricopsit rachiu... Ia mai pune, Calipsița tată, unul.
CALIPSIȚA *(îi pune):* Poftim, tataie...
ARISTIȚA *(Luluței):* Tu nu bei, Luluță?
LULUȚA: NU ! Azi trebuie să fiu cu mintea limpede... Să ştiu bine ce fac.
BÎRZOI: O vorbit ca din vivlie... Să trăieşti nepoată... Şi să-ți dea Dumnezeu după pofta inimii.
LULUȚA: Apăi dacă e aşa, beu şi eu... *(Ia un ciocănel de țuică şi bea.)*
BRUSTUR: Piu ! Duşcă l-o dat.
COCIURLĂ: Dacă-o fost pentru pofta inimii...
CHTRIȚA *(apare urmată de Charles):* Grigori... Ia vino-ncoaci... nițel...
BÎRZOI: Da'ce este?

(Luluța urmăreşte cu mare interes ceea ce se întîmplă.)

CHTRIȚA: Vino-ncoace, cînd îți spui...

BÎRZOI: Stai, stai... că n-o venit zavera... *(Se ridică , intră în casă cu Chirița...)*

(Charles coboară la grup, făctnd un semn, că „merge bine", Lulufel.)

LULUȚA: Mai vreau şi eu o țuică să beau cu *mesieur* Charles...

(I se serveşle de Calipsița şi ei şi lui Charles.) „A la votre!..."

CHARLES *(închină): De memel... (Către ceilalți.)* Norochi \

CocruRLĂ: Şi sănătate...

BRUSTUR: Că e mai bună ca toate...

(Beau toii.)

BÎRZOI *(iese, gesticulînd supărat.)* Nu, nu, nu... nu... Aiasta nu... Ca nici un preț... Poate să nu se logodească, cît pofteşte, că nu l-am logodit eu... Dar de plecat la Pariz, nu...

GULIȚĂ *(care îl urmează cu Chirița):* Dacă vreau eu, tataie... Ti rog...

BÎRZOI: NU, băiete. Nu-ți place Luluța... nu e nimica... Găsim alta. Dar de Pariz... nici vorbă! La Bîrzoieni !

TOTI *(afară de Luluța si Charles):* Da'ce e? Ce s-o întîmplatî

BÎRZOI *(supărat):* Ce să fie? Guliță nu mai vrea să se însoare cu Luluța. Mă rog... Slobod... Dealtminteri, părerea mea a fost de la început că e prea nevîrstnic pentru însurătoare... Şi apoi nici Luluța nu-l iubeşte... Da'm-am potrivit dumneaei... *(arată pe Chirița)* şi n-am zis nimic... Dar de plecat la Pariz, nici pomeneală.

CHLRIȚA: De ce să nu se ducă? S-ajungă om !... *(Ca şi cum ar spune s-ajungă împărat.)* S-ajungă şi el cineva ! Un Ies !

BÎRZOI *(intransigent):* Nu, nu, nu, nu... în ruptul capului, nu.

LULUȚA *(profită de un moment şi îl sărută pe Guliță):* Mulțumesc ! Ai fost un cavaler medieval...

CHIRALINA *(intră plîngînd cît o ține gura):* Cucoană!... Cucoană !... Cucoană !...

TOȚI: Ce este?

CHIRALINA: Ralița me... copehila me... fata me...

CHIRIȚA: O murit?

CHIRALINA: Nu! O fătat!... Mi-o făcut un băiet...

(Stupoare generală.)

CHIRIȚA: Ți-o făcut un băiat, Ealița?

CHIRALINA: Ealița, cucoană dragă... Ealița me...

BÎRZOI: Cum se poate una ca aiasta?

CHTRALINA: Uite-aşa, boierule, cum s-o putut...

BÎRZOI: Şi cu cine l-o făcut?

CHIRALINA : Cu cuconaşul nostru... Cu domnişorul Guliță...

TOȚI: Ce?

BÎRZOI: Ce eşti nebună, fimeie?

CHIRALINA: NU-S nebună, cucoane... Ea mi-o spus... Mi-o jurat pe copchilul ei... Şi-i aşa de frumos, spurcăciunea... Eetezat domnişorul...

BÎRZOI *(se ridică):* E adevărat, musiu, ce spune dumneaei? *(E fioros.)*

(Guliță pleacă capul.)

CHTRIȚA *(CU admirație):* Cum se cunoaşte boierul adevărat. O şi făcut copil cu servitoarele... Mînea-l-ar mama, să-l mănînce...

BÎRZOI: Te rog... te rog... Eu vorbesc acuma.

CHTRIȚA: Dar de ce să vorbeşti tu acuma? Ai tăcut o viață întreagă şi tocmai acum te-ai găsit să vorbeşti... Şi ce să vorbeşti? Ce?... Tu n-ai făcut o fată cu Sultana aceea de-ai măritat-o la Eînzeşti... Tataia n-o făcut cu Glafira? Ce? O să ne smulgem mustețile acuma? Nu-i nimic... Să fie sănătos şi să trăiască... şi-om ave noi grijă şi de el şi de mamă-sa...

CHIRALINA: Da'pe bunița lui cui o lăsați?

CHIBIȚA: Şi zici că e băiet?

CHIRALINA: Băiet, cucoană... şi dolofan... Cînd l-am luat în brațe, mi s-o părut mai greu ca mielul de l-o adus cuconul Gheorghiță...

CHTRIȚA: Să ne trăiască nepotul, Chiralino... *(îidăoțuică.)* Acu' du-te de vezi de el, că viu şi eu să-ți dau o mînă de ajutor... *(Către Cociurlă şi Brustur.)* Ef V-o luat Guliță înainte la tați...

GULIȚĂ *(care s-a liniştit, încet, Luluței):* Şi mai ziceai că nu sînt bărbat? ...

BÎBZOI: Ia apropie-te, logofete... *(Guliță se apropie căit.)* Pentru fapta aiasta, care nu poate rămîne nepedepsită, cu toată gura dumneaei, ca să nu ne facem iară de rîs, c-o să se afle şi aiasta, cum s-o aflat de cîşlegile dumneaei de la Ieşi şi cine ştie ce terchea-berchea o să ne puie iarăşi în piese de teatru, am hotărît un lucru. *(Categoric şi încruntat,)* Te trimet la Pariz... Şi-acum lipseşte din faţa me... Ia mai pune o ţuică, postelnice Maghirani *(Cociurlă îi pune. La poartă se opreşte o trăsură elegantă din care coboară Leonaş cu figura şi îmbră. cămintea lui obişnuită.)* Dar cine-o fi venit?

LULUȚA *(**CU** un țipăt):* Leonaş!... *(îi iese înainte.)*

LEONAŞ: CU toată cinstea... cucoane şi boieri dumneavoastră.

BÎBZOI: Bun venitul la noi, domnule Cudalbu... Poftiră de şăzi.

LEONAŞ: Mulțumesc !... Nu însă înainte de a vă spune care este rostul prezenței mele aici, la o oră atît de nepotrivită.

BÎBZOI: Ştim... ştim... cu toţii... Nu-ţi mai răci gura degeaba... Despre partea mea, ia-o şi Dumnezeu să v-ajute.

LULUȚA: MOŞ Grigori... *(Se repede şi-i sărută mîna.)*

BÎBZOI: EU însă n-am cuvîntul hotărîtor... Epitroapa... *(Arată pe Chirița.)* Să vedem, dumneaei, ce zice?

CHIBIȚA: Epitroapa zice că mai bine i-aţi da omului o ţuică... că pe Luluța şi-o luat-o el şi singur...

LULUȚA: Coană Chiriţo... *(îi sărută mîna. Felicitări, pupături etc. Trece apoi la Leonaş.)* Leonaş...

LEONAŞ: Luluța me... *(O sărută.)*

VIZITIUL *(vine de la trăsură cu un pachet):* O rămas pachetul ista la trăsură...

LEONAŞ *(lui Guliță):* Dragă vere... să-mi dai voie să-ţi ofer acest mic dar, în amintirea duelului nostru de azi.

GULIȚĂ *(se repede la pachet şi începe să-l desfacă):* Un minaveţel!... *(Scoate o armonică „modernă".)*

BÎBZOI: Va să zică, tot ne-o fost nouă dat azi s-avei» logodnă în familie... Să v'e lăutarii !

LULUȚA *(țipă):* Lăutarii! Lăutarii!

BÎKZO'I: Şi acuma se cade să trecem la masă. *(Se uită la soare.)* E douăsprezece punct...

CHABLES *(scoate ceasul şi-l compară):* îmi dați voie se potrivesc şi eu al meu dupa al dumneavoastr?...

(Se aud lăutarii care se apropie cinttnd.)

CHIBIȚA: E !... acuma să-mi pui şi eu o ţuică, că văd că nimenea nu s-o gîndit şi la mine. *(Fetele se reped să-i toarne. Ridică paharul.)* în cinstea voastră copii, a tuturor... *(Către Charles.) Vive la civilisationl... (Bea duşcă.)*

CHABLES: *Et ses adeples.*

CHIBIȚA: Bîrzoă... *(Deschide braţele.)*

BÎBZOI *(încă burzuluit): Kesk,evu%*

CHIBIȚA: *Viens que je fembrasse... (îl sărută în veselia generală.)* O fost bini? Spune, matali, cinstit moldovineşte...

BÎBZOI *(trecut la mulțumire generală): Comme-gi, comme-ca...*

Cortina

A MURIT BUBI

COMEDIE ÎN TREI ACTE

1948

PERSOANELE

ANDREI BARCIAN, directorul societății petrolifere „Pelrolstock". După averea şi poziția socială la care a ajuns se vede că „n-a ars gazul de pomană" în petrol, cum se exprimă unii dintre adversarii săi. Este un om aproape de 60 de ani, pe care îi poartă ca unul de 10. Elegant, cu prestanță, şi-a organizat viața atent, ca pe o altă societate pe acțiuni, ale cărei „dividende" le încasează cu regularitate şi se bucură de ele, cu sfințenie.

GEORGE BĂNEA, prietenul lui Barcian... de liceu internat, de club, de vîrstă şi de „toate cele" cum, însuşi, se exprimă.

PALOMA CARINI, „prietena" lui Barcian. O femeie frumoasă, elegantă şi mondenă. Aproape 40 de ani, pentru ea, şi 28, pentru restul lumii.

LELIA, cea mai bună prietenă a ei. Mai puțin norocoasă „în viață", decît Paloma, nu s-a putut fixa. De aceea circulă.

DOMNIŞOARA HAGIU, secretara lui Barcian şi şefa sa de cabinet. Tinără, sobră şi devotată total slujbei şi

instituţiei. Nu e obligatoriu să poarte nici ochelari, nici pantofi fără tocuri.

PETRAN GHEORGHE, lucrător la Atelierele Griviţa. Un tinăr voinic, fără ostentaţie şi simpatic, fără premeditare.

MATEI CĂCIULĂ, vechi portar de noapte la societatea Iui Bare ian

GENERALUL TRONCESCU, fost cavaler şi cavalerist. Actualmente deblocat şi din una şi din alta.

M. DEM. POPOVICEANU, mitocan şi proprietar de terenuri pe care e vorba să se găsească petrol...

DIANA SERIAN, **O** mondenă elegantă şi „preţioasă".

DOAMNA POPOVICEANU

ZINA, „famdişambru " la Paloma

UN COMISAR, de la „devize"

UN AGENT

ŞOFERUL LUI BARCIAN

ACTUL I

Biroul lui Barcian Ia Societate. Spaţios, elegant, sobru. Acţiunea începe către ora prînzului. La ridicarea cortinei, domnişoara Hagiu tocmai termină o convorbire, la telefon, începută înainte de ridicarea acesteia.

DOMNIŞOARA HAGIU *(la telefon):* Eeveniţi, vă rog, peste un sfert de oră ! *(închide, notează. Telefonul sună din nou.)* Alo !...Da ! „Petrolstock". Nu ! Domnul director general Barcian nu este în acest moment în birou. Eeveniţi, vă rog, peste un sfert de oră. *(închide, clasează corespondenţa pe care o are în mapa de alături. Telefonul sună iarăşi.)* Alo ! Daa ! „Petrolstock". Nu, domnul director Barcian nu este în acest moment în birou. Eeveniţi, vă rog, peste un sfert de oră. *(închide şi îşi reia lucrul, în mapă. Telefonul sună. Fără nici un fel de enervare, vorbeşte pe deasupra receptorului, fără să-l mai ridice.)* Alo ! Daaa ! „Petrolstock". Nu, domnul director general Barcian nu este în acest moment în birou. Eeveniţi, vă rog, peste un sfert de oră. *(închide:)*

BARCIAN *(din uşă, adresîndu-se unui personaj invizibil):* Inutil, domnule Constantinescu. V-am rugat să nu-mi mai ieşiţi înainte prin birouri şi pe coridoare.

Ştiţi bine eă nu revin, niciodată, asupra unei dispoziţiuni date. îmi pare rău că tocmai dumitale trebuj să-ţi amintesc acest lucru... Bună ziua! *(închide uşa în nasul lui Constantinescu... şi intră. Trece imediat spre birou, privindu-şi ceasul în parcurs.)* Domnişoară Hagiu, să terminăm corespondenţa. *(Se aşază. Domnişoara Hagiu desface mapa şi se pregăteşte să-i prezinte hîrtiile de rezolvat. Telefonul sună.)* Nu mai sînt aici pentru nimeni...

DOMNIŞOARA HAGIU *(la telefon):* Alo! Da... „Petrolstock". Nu, vă rog. Domnul director general Barcian a plecat de-un sfert de oră... Beveniţi dumneavoastră mîine... *(închide. Ia o hîrtie din mapă şi i-o întinde.)*

BARCIAN: Ce e asta?

DOMNIŞOARA HAGIU: Răspunsul la propunerea „Cometei române" în privinţa schelei de la „Ochiuri". Aţi spus că doriţi să-l semnaţi dumneavoastră personal.

BARCIAN *(aruncînd o privire rapidă pe adresă):* Da... *(Semnează. Domnişoara Hagiu îi dă o altă hîrtie.)* Acolo ce e?

DOMNIŞOARA HAGIU: O cerere de concediu de boală, cu leafă, a domnului Pârvan, de la „Contencios". Are şi certificat medical anexat, legalizat la...

BARCIAN *(privind în scripte):* Cunoaştem noi certificatele astea medicale...

DOMNIŞOARA HAGIU: E într-adevăr bolnav, domnule director general!...

BARCIAN: Atunci să-şi dea demisia... Noi nu putem lucra cu oameni bolnavi. Aici este Societate anonimă, nu sanatoriu... *(Scrie rezoluţia.)* Nu!... *(îi înapoiază hîrtia.)* Altceva?

DOMNIŞOARA HAGIU: Adresele noastre către... *(Ridică un vraf de hîrtii din mapă.)*

BARCIAN: Să le semneze domnul director Valentin...

DOMNIŞOARA HAGIU *(pune hîrtiile la loc):* Da...

BARCIAN: Mai e ceva?

DOMNIŞOARA HAGIU: Un memoriu al salariaţilor Societăţii.

BARCIAN: Ce memoriu?

DOMNIŞOARA HAGIU: Dacă vreţi, citiţi-l dumneavoastră. Eu, în orice caz, nu l-am semnat...

BARCIAN: Ce vor?

DOMNIŞOARA HAGIU: Mărirea salariilor...

BARCIAN *(cu un surîs):* Bravo! Cînd eu trebuie să fac reduceri de personal şi economii sîngeroase, dumnealor vor mărirea salariilor...

DOMNIŞOARA HAGIU: Se pare că lefurile nu mai corespund nici pe departe.

BARCIAN: Dar ce, eu sînt instituţie de stat, să le măresc lefurile? Eu sînt Societate particulară...

DOMNIŞOARA HAGIU: Totuşi...

BARCIAN: NU există „totuşi", domnişoara Hagiu! Cine nu poate trăi din cît putem plăti, n-are decît să se ducă în altă parte, în condiţiuni mai bune... Eu n-am nici o putere. Eu administrez, aici, averea altora şi răspund de ea... Şi capital străin... *(îi înapoiază memoriul.)* Nici nu vreau să-l citesc... *(Observă o ultimă hîrtie, în mîna domnişoarei Hagiu.)* Şi aia ce mai este?

DOMNIŞOARA HAGIU: O cerere din partea doamnei Cristescu de la personal.

BARCIAN: Ce doreşte?

DOMNIŞOARA HAGIU: Solicită un ajutor de boală. Ştiţi că săptămîna trecută a căzut pe scară, acasă, şi şi-a fracturat un picior...

BARCIAN: De ce nu şi-a luat casă cu lift?

DOMNIŞOARA HAGIU *(surîde):* Săraca !... De-abia îşi poate plăti chiria, acolo unde stă... Are şi-un băiat la liceu.

BARCIAN: Să-l puie în ghips?

DOMNIŞOARA HAGIU *(surîde, crezînd că Barcian glumeşte):* Nu, că nu şi-a fracturat băiatul. Şi-a fracturat piciorul...

BARCIAN *(rece):* Eu nu glumeam, domnişoară!... Se aprobă două sute de lei... *(Scrie şi îi dă hîrtia. Sună telefonul.)*

DOMNIŞOARA HAGIU: Alo! Da!... „Petrolstock"! Nu, vă rog, domnul director general Barcian nu este aicea... A plecat de-un sfert de oră... Beveniţi dumneavoastră mîine... Poftim?... Da, s-a întors

în birou, dar a plecat imediat. Vă înşelaţi, domnul ţ Noi nu dăm niciodată informaţiuni inexacte.. *(închide bonţată.)*

BARCIAN: Cine era domnul'?

DOMNIŞOARA HAGIU: Saturn...

BARCIAN: Aha ! Trebuie să fie în legătură cu „Jupiter", Mîine mi-1 dai la telefon, dacă mai cheamă...

DOMNIŞOARA HAGIU: Da! *(Notează. îşi ia mapa şi trece în biroul de alături.)*

BARCIAN *(rămîne gînditor, la birou. Se vede că reaua dispoziţie pe care a manifestat-o pînă acuma, se datoreşte unui fapt recent, la care, dealtfel, se şi gîndeşte. Aprinde o ţigară de foi, şi „tamburinează", cu degetele mîinii libere, pe cristalul biroului).*

DOMNIŞOARA HAGIU *(intră. Anunţă):* Domnul Georgel!

BARCIAN *(trezit din reverie):* Cine?

DOMNIŞOARA HAGIU: Domnul Georgel Bănea...

BARCIAN: Să poftească !

DOMNIŞOARA HAGIU: Am înţeles... *(Iese.)*

BĂNEA *(intră. E tipul „capşistului" şi „bon viveurului" în ultima generaţie. E îmbrăcat elegant. Poartă monoclu şi floare la butonieră. Pare mai bătrîn decît Barcian şi are un vag aer de „moşulică", h început de carieră):* *Bongiorno...*

BARCIAN: *Bonjour* Georgel...

(îşi dau mîinile. Barcian ii indică fotoliul din faţa biroului.)

BĂNEA: *Comme state?*

BARCIAN *(serios):* Prosto !

BĂNEA: De ce?

BARCIAN: Sînt plictisit!... Foarte plictisit!...

BĂNEA *(privindu-l, expert):* Te-ai certat iară cu...

BARCIAN: Da ! Aseară !... Şi de la ea,enervat cum .eram, m-am dus la club... Bineînţeles, am pierdut", deşi, după proverb, trebuia să cîştig...

BĂNEA: Mult?

BARCIAN: Mult mai mult ! Dar asta n-are nici o importanţă...

RĂNEA: Pentru tine. Are mare importanţă, însă, pentru cine a cîştigat.

R^RCIAN: AU cîştigat toţi. Am dat un banc de bacara...

BĂNEA *(sincer):* Phiuu !... Şi tocmai aseară să nu fiu şi eu la club !... Ca să vezi, ce ghinion pot să am ! Şi de ce v-aţi certat?

BARCIAN: Fireşte, tot din cauza lui Bubi ! Domnul Bubi... rivalul meu de totdeauna...

BĂNEA: De ce nu-i dai un hap şi gata?

BARCIAN: Să nu te miri, că, într-o zi, o s-ajung s-o fac şi pe-asta!... Fiindcă, în definitiv, e inadmisibil *mon cher,* ca o jigodie de *seidenpinch,* sau ce dracu rasă e, să-mi distrugă mie, dit-ai omul, liniştea şi nervii.

BANEA: Dar ce ţi-a făcut iarăşi?

BARCIAN: I-am telefonat aseară, că vreau să viu să iau masa la ea... Şi ce crezi că mi-a răspuns?

BĂNEA *(CU un surîs):* Că nu poate fiindcă îi face baie lui Bubi

BARCIAN: Mai rău... Că domnul Bubi are temperatură, „37 şi 6 rectal", şi că n-are chef de nimeni şi de mimic. Natural, n-am putut să mă abţin şi i-am . , spus şi eu părerea mea, în această privinţă.

BĂNEA: Şi ţi-a trîntit telefonul în nas, nu?

BARCIAN: Exact... Atunci, m-am enervat şi, în zece minute, am fost la ea... Era să calc şi un invalid de război, cu maşina. Aşa am gonit... Şi-acolo, îţi închipui ce-a urmat !...

BĂNEA *(clătinînd din cap):* îmi închipui !...

BARCIAN: Pînă la urmă, era ceva infernal. Eu urlam, ea plîngea şi Bubi lătra... Am plecat fără „bună ziua". Mi-am făcut datoria la club şi, pe urmă, m-am dus la „Monte Cristo", unde am băut în neştire whisky, coniac, şampanie şi bineînţeles, la trei dimineaţa, i-am dat tot eu, un telefon...

BĂNEA: Ca să-ntrebi ce mai face căţelul, nu?

BARCIAN: Ai dreptate, să-ţi baţi joc de mine. Merit!... Fiindcă de îndată ce mi-a recunoscut vocea, a trîntit receptorul şi a închis fără nici un cuvînt...

BĂNEA: Poate ai deşteptat-o din somn şi în primele momente...

BAECIAN: NU, că nu dormea ea, fiindcă a răspuns j a primul apel al telefonului. Dormea, probabil domnit Bubi... Şi ea îl veghea, să nu cumva să se dezvelească, în somn !...

BĂNEA: Dar, ce-are conu Bubi, în fond?

BAECIAN: Dracu să-l ia... Data trecută cînd a căzut i a pat... mi se pare c-a avut colibacili...

BĂNEA: A, da !... Cînd l-ai trimis la Karlsbad...

BAECIAN: Că l-am trimis pe el, nu e nimic... Dar a trebuit să stau şi eu, treizeci de zile, la Karlsbad ca să-mi petrec concediul, uitîndu-mă cum î»j face dumnealui cura... *(Se ridică de la birou.)* Spune şi tu, *mon cher,* dacă e posibil una ca asta? în definitiv, eu aveam toate motivele să fiu jignit, aseară. Şi totuşi îmi calc pe suflet şi, ştii că asta mie mi se întîmplă foarte rar, telefonez, la trei dimineaţa. Era clar că vroiam să socotesc incidentul închis... Şi ea, în loc să aprecieze gestul meu, să găsească un cuvînt — cuvîntul acela care trebuie găsit în asemenea împrejurări şi, care şterge pe toate celelalte spuse înaintea lui - îmi închide telefonul ostentativ. E posibil, spune?

BĂNEA: Din moment ce lucrurile s-au petrecut, însemnează că a fost posibil...

BAECIAN: Bine, dar cît o să mai dureze situaţia asta?

BĂNEA: Atîta timp cît o să mai vrei s-o suporţi.

BAECIAN: Am încercat toate soluţiile...

BĂNEA: Afară de una...

BAECIAN: Care?

BĂNEA: Singura valabilă ! Să te desparţi de Paloma.

BAECIAN: Dar de ce să mă despart eu de ea, pentru un cîine?

BĂNEA: Fiindcă ea nu se desparte de cîine, pentru tine...

BAECIAN: A, nu! Nu vreau să-i dau satisfacţia asta.

BĂNEA: Cui?

BAECIAN *(serios, ca şi cum ar vorbi despre un om):* Lui !.•• *(Alt ton.)* Că e şi impertinent, domnule ! Am impresia că înţelege, exact, totul şi îşi bate joc de mine... Şi are o mutră ironică, cînd se uită la mine, de să-l iei la palme, nu altceva...

BĂNEA: Eu, în locul tău, l-aş lua „la picioare", nu la palme. E mult mai cavaleresc, în materie !

BAECIAN: Dar ce, pot să-l ating?... Abia îmi permite să-l mîngîi...

BĂNEA: Şi cînd îl mîngîi aşa, pe la botişor, de ce nu iei tu şi o bombonică bună în mînă, să i-o strecori uşor în guriţă.

BAECIAN: NUUU, că tipul e prudent. Nu mănîncă din mîna mea...

BĂNEA: Atunci, poate are noroc s-o găsească pe jos...

BAECIAN: Dar dacă o găseşte Paloma, înaintea lui?

BĂNEA: Sper că n-o s-o înghită ea...

BARCIAN: Dar o să se întrebe ce caută bomboana pe jos şi cine a putut să o aducă? Şi de ce a adus-o ! Şi, pînă la urmă, aş înghiţi tot eu hapul.

BĂNEA: Prin urmare, Bubi e mai tare decît tine?...

BAECIAN *(un pic jenat şi amar):* Da ! E mai tare, Georgel, dragă ! Fiindcă mai tare decît mine e slăbiciunea mea pentru Paloma!...

BĂNEA: Tare slăbiciune, s-ar putea zice...

BAECIAN ***(CU** sinceritate):* Se vede că am îmbătrînit *l* Ştii bine, că Paloma nu e singura mea „metresă". Adică una din acele numeroase femei care au trecut prin viaţa mea şi cu care am înţeles să-mi „mobilez" existenţa, atît de strîns centrată în şuruburile ei.

BĂNEA: Cu vîrsta, vorba ta, se mai rod ghiventurile şi se mai slăbesc şuruburile existenţei.

BAECIAN: Şi, dacă ar fi numai atît, n-ar fi nimic prea grav. Dar, de această dată, dincolo de calculele mele atente şi de prevederile mele comode şi obişnuite, s-a produs un lucru nou... *(îl priveşte pe Bănea, plin.)*

BĂNEA: Mi le-ai spus. Ai îmbătrînit!

BARCIAN: NU! M-am îndrăgostit. *(Un timp.)* M-am îndrăgostit la bătrîueţe şi asta e cu totul altceva...

BĂNEA: Mai ales pentru un om ca tine, care n-a cunoscut dragostea decît din romane.

BARCIAN *(mînăru):* N-am citit niciodată nimic. *(Un timp.)* Dragostea adevărată, asta care îmi turbură acum „bătrîneţile", n-am cunoscut-o prin „femei" i Am cunoscut-o numai printr-o singură femeie. Prin Paloma !

BĂNEA : Sincerele mele condoleanţe !

BARCIAN *(CU un surîs):* Mersi !... Le primesc cu resemnare şi — fiindcă aseară n-ai fost la club să te bucuri şi tu de ghinionul meu — te invit astăzi la dejun. *(Cu oarecare lirism.)* Mergem undeva, la marginea Bucureştiului, să mîncăm „la cămăşi", într-o grădină de vară. Oa pe vremea cînd eram colegi, la Iaşi, la „Liceul Internat".

BĂNEA: Poarte bună idee, să ne reamintim copilăria. Tot am dat — unul dintre noi — în mintea copiilor.

DOMNIŞOARA HAGIU *(intră):* Domnule director general... Soţia dumneavoastră doreşte să vă vadă imediat...

BARCIAN *(surprins):* Soţia mea?...

DOMNIŞOARA HAGIU *(care e convinsă ăe contrariu):* Aşa mi-a spus... Pe cartea de vizită, însă, pe care a dat-o uşierului, e scris un nume, ceva aşa, de romanţă. Nici nu mi-l mai amintesc bine: *Cara-Picina, Manolitta, La Paloma...*

BĂNEA *(care s-a luminat):* Sau *Pe lîngă plopii fără soţ.* Nu?

DOMNIŞOARA HAGIU: Da, ceva în genul ăsta !... Şi foarte cunoscut.

BARCIAN *(rece):* Este pentru a doua oară astăzi, domnişoară Hagiu, cînd mă văd obligat să-ţi atrag atenţia, că nu-mi plac glumele cu subalternii... Nici nu le fac, nici nu le accept. Pofteşte pe soţia mea. te rog, şi totodată amendează-te cu leafa pe trei zile... îmi aduci hîrtia la semnat şi se va afişa pe tabelul de pedepse...

DOMNIŞOARA HAGIU: Am înţeles, domnule director general... *(Iese.)*

BĂNEA : Cred că e cazul să amânăm dejunul... *(Se ridică.)*

BARCIAN *(neconvins):* De ce?

BĂNEA: Fiindcă, după vizita asta „inopinată" a Palomei, e probabil că, în concluzie, să luaţi dejunul în trei... Tu, porumbiţa şi căţelul...

BARCIAN: Şi ce te-ar deranja să fii al patrulea?

BĂNEA: Nimic... Mă obişnuisem însă cu gîndul c-o să mîncăm. „la cămăşi" ca pe vremea „Liceului Internat"... Văd însă că iarăşi triumfă... pijamalele !...

BARCIAN: Treci dincolo în fumoar şi scuteşte-mă de ironii.

BĂNEA *(ieşind):* Partea proastă e că, implicit, mă scuteşti tu de un dejun... *(în canatul uşii, dinspre fumoar.)* Şi măcar să fi fost şi eu aseară, la club!... *(A ieşit.)*

DOMNIŞOARA HAGIU *(intră şi anunţă ca un uşier):* Doamna Barcian...

(Iese şi face loc, rece şi ceremonioasă, Palomei care inlră.)

PALOMA *(intrînd. E palidă, „bulversată", foarte urgentă şi nenorocită, în gesturi şi debit):* Dar insuportabilă e domnişoara asta. S-o dai afară, te rog !

BARCIAN: NU strică ea, dar e foarte posibil s-o şi concediez. Tu i-ai spus că eşti soţia mea, şi te-a anunţat, în consecinţă.

PALOMA *(ironică):* Ce să fac? Altminteri nu m-ar fi primit... Pentru mine toate uşile tale sînt închise, afară de a mea care trebuie să te aştepte deschisă, în permanenţă, la orice oră din zi şi din noapte.

BARCIAN: CU mici excepţii... Cum a fost, de exemplu, azi-noapte.

PALOMA *(repede, cu un gest de panică):* Ah ! Nu, te rog ! Nu-mi mai aduce aminte de azi-noapte.

BARCIAN: Şi-apoi, noi avem un consemn asupra căruia ai căzut de acord, de la începutul legăturii noastre... Nu mă cauţi niciodată, nicăieri. Nici la societate, nici acasă... Nici...

PALOMA *(îl opreşte, căzînd pe fotoliul din faţa biroului):* Nu există nici un fel de consemn, cînd Bubi e bolnav pe moarte. *(Tragică.)* Sînt nenorocită, Andy... *(Plînge.)* Moare Bubi, Andy !

BARCIAN *(fără să arate că se bucură, dar publicul trebuie, totuşi, să vadă că vestea cu boala lui Bubi îl încîntă):* Dar ce-are? *(Se preface îngrijorat.)*

PALOMA: NU ştiu. Nu se ştie încă precis... Toţi doctorii pe care i-am chemat, pînă acum, nu au fost ÎQ stare să-i pună un diagnostic. Şi, între timp, adoratul meu se topeşte pe picioruşe... Pe toate patru] *(Plînge din nou.)* Nici „sluj" nu mai poate să facă" ca să-i arăt pisicuţa de pluş cu care îi place să se joace.

BAECIAN *(pe acelaşi ton de mulţumire crescută şi conţinută în proporţie):* Dar nu trebuie să te alarmezi, draga mea ! *(Trece de la birou şi vine lîngă ea, mîngîind-o pe umeri.)* O să chemăm imediat, pe rectorul Facultăţii de medicină veterinară şi pe toţi savanţii, în materie de căţei...

PALOMA *(printre suspine):* De-aia am şi venit la tine! Tu trebuie să-i cunoşti. Şi chiar dacă nu-i cunoşti tu, trebuie să te cunoască ei pe tine... Eoagă-i, imploră-i să mi-1 scape ! Spune-le că e vorba tle tot ce ai tu mai scump pe lume... că Bubi e ca şi propriul tău copil... Dă-le cît vor...

BAECIAN: Dar, sigur, draga mea... N-ai nici o grijă... Bubi va fi îngrijit, pînă la sfîrşit... *(I-a scăpat porumbelul din gură.)* Ca şi propriul meu copil...

PALOMA *(fixîndu-l, pisiceşte, dintre lacrimi):* De ce spui „pînă la sfîrşit"! De ce-i cobeşti? Aşa ai făcut şi azi-noapte, cînd ai telefonat, la trei. L-ai trezit din somn şi de-atunci, a-nceput să-i crească febra...

BAECIAN: Iartă-mă, draga mea ! Te rog să crezi că n-ara făcut-o cu nici o intenţie, în ceea ce îl priveşte. B o simplă coincidenţă, îţi jur ! *(După o mică pauză, cu un licăr de speranţă în ochi.)* Şi are mult? *(Se gîndeşte la febră.)*

PALOMA *(aritmetic):* Opt scaune, după ce ai telefonat tu şi cu douăsprezece, înainte, va să zică, douăzeci şi cinci de scaune, în zece ore... Are toate sinrptomele de holeră... *(E gata să plîngă din nou.)*

BAECIAN: A, bun ! Dar eu nu te-ntrebam de scaune. Te-ntrebam de febră. Poate e o simplă indigestie. Ce-a mîncât aseară?

PALOMA: Nimic. O supă de zarzavat, un iaurt şi un pic de compot de piersici, fiindcă, bineînţeles, imediat ce-am văzut că are febră după-masă, l-am pus la regim.

J5AUCIAN: Şi la dejun ce mîncase?

pALOMA: Un şoarice, închipuieşte-ţi. Şi, şoarecii, se ştie că sînt plini de microbi de ciumă şi de holeră. Dar, de fapt nu 1-a mîncat propriu-zis. A pus numai un pic laba pe el, crezînd că e şoricelul lui de cauciuc. Bineînţeles, imediat l-am dezinfectat cu alcool pe labe, i-am dat o sulfamidă şi i-am făcut gargară cu clorat de potasiu, amestecat cu apă oxigenată de 1/2 volume şi cu gargarism *chauvin.* La masă, însă, n-a avut poftă de mîncare deloc... Nici savarina, care e pasiunea lui, n-a vrut s-o atingă. Se uita la ea şi parcă plîngea în frişca.

BAECIAN *(pe gîndul lui):* Şi-acum ce febră are?

PALOMA *(plîngînd din nou):* Cînd am plecat eu avea 39 şi 6...

BAECIAN *(grav şi interesat):* Bectal?

PALOMA: NU ! La subţioara din faţă. Cred însă că avea mult mai mult şi m-a minţit sora de caritate, ca să nu mă impresionez.

BAECIAN: Ai făcut foarte bine că i-ai adus o soră de caritate... Să te menajezi un pic pe tine. *(Un timp mic.)* Şi ca „moral" cum se simte?

PALOMA: Distrus complet. Parcă înţelege că moare. Şi are o privire, Andy ! Nici nu pot să ţi-o descriu... Nici cel mai mare artist din lume, nu poate să exprime impresia lui, că se duce. Am telefonat la tine de douăzeci de ori şi tot timpul mi-a răspuns, probabil domnişoara care m-a introdus *(gest spre uşa pe care a ieşit domnişoara Hagiu),* că nu eşti la birou. Ba că ai fost şi revii, ba că ai plecat şi nu te mai întorci... Ba că te întorci şi nu mai revii. Si ce mă enerva mai mult este că îmi spunea — că, 'toate astea — se întîmplă fie un sfert de ceas după, fie un sfert de oră înainte. Şi-atunci a trebuit să mă îmbrac eu, distrusă, aşa cum eram, şi să viu personal la tine... îţi închipui că am nevoie de bani şi n-am un leu în casă...

BABCIAN *(fals, galant):* De ce n-ai trimis servitoarea Pentru un fleac ca ăsta nu trebuia să te deranjezi tu !... *(Se îndreaptă spre casa de bani şi dă replica în timp ce-o deschide.)* Mi se pare că alaltăieri ți-am dat cincizeci de mii de lei?

PALOMA: Ăia mi i-ai dat pentru curse, nu pentru tragedii familiale... în două eventuri şi-o martingală s-au dus... Maşina ța e jos?

BARCIAN: Da. Ai nevoie de ea? *(Vine spre Paloma, cu un teanc de bani in mînă.)*

PALOMA: Da!... Trebuie să alerg la farmacie, să fac urgent rețetele astea. *(Deschide geanta şi le caută.)*

BABCIAN *(îi dă banii):* B mai prudent să îei un taximetru, cu ora... Maşina mea e prea cunoscută şi...

PALOMA *(se ridică, cu dispreț, în replică):* Şi în fața morții eşti tot prudent !!!... îți mulțumesc ! Mersi! *(Bagă banii în geantă.)* Fii liniştit ! O să iau uri taximetru, ca să nu te compromit.

BABCIAN; Te superi degeaba, draga mea..

PALOMA: Dacă era bolnav cîinele nevesti-ti, i-ai fi dat şi avionul Societății, numai să ajungă mai repede la farmacie... Noi, însă, astea „întreținutele" nu însemnăm nimic decît între patru ziduri. Şi încă ! *(Se îndreaptă spre uşă.)*

BABCIAN *(o conduce):* Hai, hai ! Nu te mai enerva că n-o să fie nimic grav ! O să treacă şi asta... Am eu presimțirile mele, că Bubi se face bine. Şi, pînă te întorci tu acasă cu doctoriile, telefonez la toți veterinarii celebri să vie la consult...

PALOMA *(din prag):* Andy! *(îl priveşte tragic.)* Dacă moare Bubi, mă sinucid, să ştii..'.

BABCIAN: Vorbeşti copilării!... Cum o să moară Bubi? Şi chiar dacă, Doamne fereşte, s-ar întîmplă nenorocirea asta, de ce să te sinucizi şi tu? Ce? Eu nu însemn nimic pentru tine?

PALOMA *(evită răspunsul şi priveşte spre uşa domnişoarei Hagiu):* Condu-mă tu că, dacă mă'mai conduce codobatura aia cu ochelari, sînt în stare să-i fac o gafă în păr...

(Barcian o conduce pe Paloma. Scena rămîne goală o clipă, in cuprinsul căreia, Bănea revine din fumoar.)

J3ANEA *(singur, închinîndu-se cu evlavie):* Mare e şi grădina lui Dumnezeu ! Şi se umple, se umple mereu cu specii noi ! ! !...

BABCIAN *(intră. E vesel, exuberant. Cum dă cu ochii de Bănea, deschide brațele larg):* Pupă-mă repede, Georgel !

BĂNEA: în ce scop?

BABCIAN: A murit Bubi!... E pe moarte!... E ca şi mort ! Am scăpat, mă !... *(îl ia pe Bănea în brațe şi-l sărută.)* Am scăpat !

BĂNEA: Să-ți ajute Dumnezeu! Am auzit tot, că am ascultat la uşă, ca să văd cît eşti de poltron...

BABCIAN: Şi-am fost? Fii sincer!...

BĂNEA: Hm !... Ți-ai jucat rolul destul de onorabil, după replici... Fizionomia n-am putut însă să ți-o controlez, că era cheia în broască...

BABCIAN: A murit Bubi, mă ! Tu îți dai seama ce e asta? A murit Bubi !

BĂNEA: Stai, stai, bre, nu te bucura. N-a murit încă... dar se pare că e pe drumul cel bun...

BABCIAN: Douăzeci şi cinci de scaune, mă? Păi, asta nu mai e indigestie ! E sală de cinematograf... Dacă mai are, cu ajutorul lui Dumnezeu, încă cinci, şase scaune azi, nu mai rămîne nimic din el. Conform principiului lui Lavoisier... Totul se preface...

BĂNEA: NU uita să dai telefoanele pentru consult... Mai ales că rivalul îți moare, trebuie să te porți cavalereşte, pînă la urmă.

BABCIAN: Le clă domnişoara Hagiu. Toată Facultatea de medicină veterinară va fi, într-un sfert de ceas, la căpătîiul ilustrului dispărut. *(Un timp, aprinzînd fericit o țigară de foi.)* Şi să vezi că o să mă oblige să mă îmbrac şi în doliu !...

BĂNEA: Nu m-aş mira...

BABCIAN: Sînt în stare să-i dau şi un „ajutor" de în- . mormîntare de la Societate, numai să ştiu că am scăpat de el! Apropo ! Ce fel de funeralii se fac la cîini?

BĂNEA *(tot serios, cum a întrebat şi Barcian):* Dric cu sase cai, muzica militară şi corul Societății pentru

protecția animalelor. Pe urmă, faci un parastas ^6 oase la serviciul de ecarisaj...

BARCIAN *(conştient ăe riăicul):* Bine, bine, bine! M-am lămurit. *(Bîăe.)* Şi pe urmă, la pomană, distribui cîte o blană de canin la toate proprietarele de căței din cartier.

DOMNIŞOARA HAGIU *(intră):* Am telefonat, domnule director general. Rectorul Facultății de medicină veterinară şi cu doi colegi ai săi, profesori universitari, vor fi imediat la adresa indicată. Tocmai plecau de la facultate şi se duc direct cu maşina. *(îi întinăe o hîrtie.)* Vă rog să binevoiți să semnați.

BARCIAN: Ce e asta?

DOMNIŞOARA HAGIU: Amenda mea cu leafa pe trei zile...

BARCIAN *(vesel, alt ton):* Dar ce? Dumneata m-ai luat în serios?

DOMNIŞOARA HAGIU: EU vă iau totdeauna în serios. Nu pot să-mi permit glume cu superiorii mei. Şi-aici este demisia mea, pe care vă rog să mi-o primiți, pe data de azi.

BARCIAN *(privină-o jovial):* Nu, domnişoară Hagiu. Astăzi nu primesc nici un fel de demisie... *(I-o respinge amabil, împingînău-i-o în mîna cu care i-a întins-o.)* Şi nu vreau să fie nici un om supărat în instituție... Sper că n-ai avut timp să comunici, solicitanților de-adineauri, rezoluția la cererile respective...

DOMNIŞOARA HAGIU: NU. în acest moment adresele se bat la maşină.

BARCIAN: Perfect. Fii drăguță, te rog, şi spune-i dactilografei să schimbe numai un singur cuvînt din textul acestor adrese. Să taie un „nu" ca să rămînă „se aprobă", în loc de „nu se aprobă".

DOMNIŞOARA HAGIU *(foarte surprinsă):* Reveniți asupra rezoluțiilor dumneavoastră?

BARCIAN: Categoric. Şi e pentru prima dată în viat* mea... Astăzi, însă, trăiesc o zi excepțională şi mulțumirea mea vreau s-o împart cu toți colaboratorii mei... Dar, pentru că schimbarea acestor rezoluții să nu rămînă consemnată în scripte, distrugi primele cereri pe care am scris „nu" şi îmi faci altele identice, pe care voi scrie „da". Ne-am înțeles?

DOMNIŞOARA HAGIU *(care nu-şi revine uşor ăin uimire):* Desigur, domnule director general...

BARCIAN: Cît priveşte memoriul pentru mărirea salariilor, anunță verbal, în numele meu, că le măresc — chiar de luna asta. Cu cît, însă, nu ştiu... De mărit însă le măresc. Nu după calcule de contabilitate, ci după meritul fiecăruia dintre dumneavoastră. Şi cum toți funcționarii mei sînt merituoşi, sper că toată lumea va fi mulțumită.

DOMNIŞOARA HAGIU *(exultînă ăe bucurie):* Fericită, domnule director general.

BARCIAN: CU atît mai bine, domnişoară Hagiu... Sîntem *en carte* cu toții... Mîine de dimineață să am, te rog, pe birou, un tabel al tuturor salariaților noştri, cu leafa pe care o primeşte fiecare.

DOMNIŞOARA HAGIU: Da, domnule director general. *(Pregătinău-se să iasă.)* Şi, în numele tuturor colegilor mei, îmi permit să fiu cea dintîi care să vă mulțumesc.

BARCIAN *(vesel):* Să fiți sănătoşi.

DOMNIŞOARA HAGIU *(iese):* Mai aveți să-mi comunicați ceva?

BARCIAN *(pe acelaşi ton):* Da! Că arăți foarte bine astăzi.

DOMNIŞOARA HAGIU: Ştiu eu? Poate din cauza emoției... Altminteri, eu arăt, în fiecare zi, la fel de prost... E genul meu. *(Iese fîstîcită, fără şarje la fîstîceală.)*

BĂNEA: Va să zică, Bubi, ți-a luat locul, nu numai în viața ta particulară dar şi la Societate.

BAECIAN *(e atît ăe mulțumit ăe propriile lui gînăuri, că nu prinăe... finețea):* De ce?

BĂNEA : Cred că e pentru prima dată, în istoria industrială a lumii, cînd un cîine măreşte lefurile funcționarilor unei mari întreprinderi şi ia conducerea efectivă a destinelor ei...

BARCIAN *(rîzînă ăe gluma lui Bănea şi punînău-se pe acelaşi ton cu el):* Noroc că e primul şi ultimul lui gest, în această privință !...

BĂNEA: Şi parcă văd, fără nici un pic de jenă, o să te bucuri de toată recunoştiinţa, care, de fapt, }j revine lui...

BARCIAN: Sper să mă bucur de ceva cu mult mai important... De liniştea mea şi de agrementul complet al ultimelor exuberanţe pe care mi lc mai îngăduie vîrsta... Tu nu îţi poţi da seama ce-a însemnat în viaţa mea cu Paloma, Bubi ăsta !... Din cauza lui n-a putut să fie niciodată, integral, a mea... Tu ştii că fiara dormea în pat cu noi?

BĂNEA: în cazul ăsta, nu te poţi plînge că, în acest moment crucial al dragostei... *elle n^avait pas du chien...*

BARCIAN *(pe tonul lui Bănea, mai departe):* Care dormea însă la picioarele noastre şi asta, numai în nopţile cînd dormeam eu la Paloma. Altminteri, nu l-ai fi scos din culcuşul lui, instalat sub pian, pentru nimic în lume... Odată, chiar îmi aduc aminte, mîncasem nişte icre negre şi-aveam o noapte albă... Nu puteam cu nici un chip să adorm. Ei bine, la prima mişcare pe care mi-am permis s-o fac, ca să mă răsucesc în pat, s-a năpustit la mine pe sub cuvertură şi m-a muşcat de picior...

BĂNEA: Aaaa ! Acum cinci luni cînd şchiopătai şi spuneai că ai avut un accident de schi la Sinaia...

BARCIAN: Exact... Numai că accidentul nu era de schi, ci era de *seidenpinch.*

BĂNEA: Abia acuma înţeleg de ce spuneai tu, că ai avut accidentul pe Piscul cîinelui. Dar de fapt n-a fost pisc, a fost numai bot.

BARCIAN: Cîinele ăsta, Georgel dragă, nu mai era un căţel oarecare. Era teroarea personificată... Teroarea în patru labe şi cu fundă bleu la gît... în sfîrşit ! O să-ţi povestesc la masă cîte am îndurat de la el... Eu !... Eu, mă ! îţi dai tu seama ce înseamnă asta? Eu, Andrei Barcian, de la un *seidenpincM...* Eu care am răsturnat guverne, care am prăbuşit întreprinderi şi glorii, eu, omul tare, omul neclintit, granitul în frac, cum ştii că mi se spune... Şi, totdeauna, Bubi a fost mai tare decît mine... Lupta dintre om şi patruped s-a soldat, totdeauna, în favoarea lui... Ca Făt-Frumos cu Zmeul...

J3ANEA: Nu-nţeleg ce vrei să spui...

BARCIAN: Nu mai ţii minte, basmele?... Măgarul ăla de Făt-Frumos avea toate avantajele şi nici un merit personal... Indiferent dacă maică-sa era iapă sau babă, onorată de maternitate la adinei bătrîneţe, tipul, prin definiţie frumos şi-atît, creştea într-o zi cît alţi copii, cu părinţi în regulă, în şapte ani... El se năştea de-a dreptul învăţat, cînd ceilalţi învăţau lecţiile ani întregi... Şi toate Cosînzenele se amorezau din oficiu de dumnealui, fără ca, măcar, să-l ştie cum arată la faţă... Bietul Zmeu, îndrăgostit sincer şi în cunoştinţă de cauză, făcea toate eforturile ca să-şi aducă iubita la domiciliu. Bisca, lupta, suferea... Şi era brav. Totdeauna înţelegea să-şi ia răspunderea faptelor şi să facă faţă duşmanului... Ori, cînd se luau la trîntă, ce se întîmplă? Cînd, dintr-o smucitură bărbătească, Zmeul îl băga pe domnul Făt-Frumos în pămînt, hop! venea o pasăre să-i dea apă să bea şi să-i şteargă broboanele de pe frunte, în timp ce Zmeul plesnea de sete şi era lac de sudoare... Toată lumea ţinea cu Făt-Frumos... Zînele îi dau batiste fermecate, pomii îi arătau drumul, păsările îl hrăneau la timp, caii îl purtau prin nori şi îi făceau educaţia intelectuală ca să ajungă, pe munca altora, la cămara unde aştepta\încuiată Cosînzeana. Pînă şi uşa i se deschidea singură din lacăt şi, frumoasa, îi cădea plăcintă în braţe. Junele o punea în şa şi, p-aici ţi-e drumul, pe spinarea cailor năzdrăvani... Şi bietul Zmeu, cu muierea fugită de-acasă, o lua singur şi bărbăteşte după el... Mînea pămînt şi înghiţea nori să-i ajungă... Şi cînd să pună mîna pe măgar, hop, ăla îi arunca o perie în nas, care se făcea pădure de netrecut, ori o oglindă care se făcea lac, ori o piatră care se făcea munte şi-aşa mai departe... Prin urmare, Zmeul, cu ponoasele în spinare şi kir Făt-Frumos cu foloasele în braţe. Prin urmare, unde e meritul lui Făt-Frumos? N-avea

nici unul. Toate vietăţile şi nevietăţile pămîntuhij îi dau ajutor numai lui... Zmeului, nici una... £1 lucra numai pe proprii mijloace... şi deşi era viteaz, întreprinzător, îndrăzneţ, curajos şi-aşa mai încolo, celălalt era mai tare totdeauna... Ca Bubi al meu...

BĂNEA *(care l-a ascultat amuzat):* Va să zică, recunoşti că eşti Zmeu !...

BARCIAN : De-ălălalt, însă. De hîrtie şi cu coadă ! Cit mai mă ţine aţa... şi mai pot încă să zbîrnîi...

BĂNEA : Ştii, însă, că orice zmeu are o spetează care e mai importantă ca toate şi care se numeşte cap.

BARCIAN: Ştiu.

BĂNEA: Da. Şi cînd şi-1 pierde, din trei tumbe, caile din nori la pămînt.

BARCIAN: N-ai nici o grijă. La mine capul e bine legat de restul zmeului... *(Se uită la ceas.)* Unde mîncăm!

BĂNEA: Unde vrei, numai, mai repede... Mi s-a făcut o foame de *glob-trotter,* înainte de ultima escală...

BARCIAN: EU zic să mîncăm, totuşi, în centru. Circiumele astea, de la periferie, nu au telefon şi aş vrea să comunic Palomei, unde mă poate găsi, în cazul cînd are să-mi aducă la cunoştinţă vreo tristă noutate...

BĂNEA: Şi cămăşile?

BARCIAN: Mîncăm la „Capsa", într-un *separe...* Putem să stăm şi în costum de baie. Te fac nişte stridii.

BĂNEA : Are?

BARCIAN : Aseară au sosit, *par avion,* de la Constantinopole... *(Sună telefonul.)* Dacă domnişoara Hagiu mi-a dat legătura direct, trebuie să fie ceva foarte important... *(Ridică receptorul şi cu o mutră fericită, cîntă popeşte.)* Dăăăă Doamneeee !... *(Apoi grav la telefon.)* Alo !... Da !... Eu, dragă... Tocmai vream să chem, să te întreb dacă a avut loc consultul şi dacă... Cum? Nici n-a mai fost nevoie de consult? *(Face cu ochiul, fericit, lui Bănea.)* Dumnezeu să-l ierte !... *(Face pe tragicul în ton.)* Mai rar, te rog, că nu pricep nimic ! *(Ascultă atent şi încremeneşte.)*

BĂNEA *(devine şi el atent. Surîde uşor).*

BARCIAN *(la telefon):* E bravo!... Bravo!... Cum nu sînt entuziasmat? *(Se aşază moale pe fotoliu.)* Dar sînt fericit, draga mea !... îmi vine să dansez de bucurie... în primul rînd pentru tine, apoi pentru el... Şi pentru mine, fireşte... Fericirea ta, ştii bine, e şi fericirea mea...

BĂNEA *(se prăpădeşte de rîs, discret totuşi).*

BAECIAN *(cadaveric, lugubru):* Mulţumesc lui Dumnezeu, c-a scăpat... Bine!... Bine... Cu cea mai mare plăcere. Viu imediat. Trebuie s-aduc ceva, pentru masă? De care preferi? Tescuite sau moi? Şi-aşa, şi-aşa. Da, sigur, e cea mai bună idee. Şi lui Bubişor, ce pot să-i aduc? Am văzut o zgardă la „Beckman"... Bine, draga mea ! M-arunc în maşină şi viu... Te sărut... *(închide. Rămîne cu un aer de idiot, pe fotoliu.)*

BĂNEA *(rîde încă):* Făt-Frumos !...

BAECIAN *(se ridică după o clipă):* Nu rîde, Georgel, că nu e de rîs deloc... Ceea ce mi se întâmplă, e tragic... Auzi, mă? E în afară de orice pericol... Un imbecil de doctor i-a făcut azi-dimineaţă o injecţie cu penicilină şi acum nu mai are nimic... A lătrat la toţi savanţii din consult, de parcă erau taxatorii de la lumina electrică... *(Se plimbă, deprimat, agitat.)* Şi, în timp ce eu spumeg, dumnealui, auzi? Se joacă de-a caii, cu pisica, în hol... *(Un timp.)* A, nu !... De data asta însă, nu-i mai merge... *(Se opreşte în faţa lui Bănea.)* Nu-i mai merge, Georgel, auzi? M-am obişnuit cu ideea că trebuie să moară şi deci... *(Se opreşte ca şi cum i-ar fi frică să spună cuvîntul.)*

BĂNEA : Trebuie să te obişnuieşti acuma cu ideea că trăieşte...

BAECIAN *(serios, pe tonul unei discuţii grave):* Niciodată !... Şi asta, pentru că simt nevoia, oricît ţi s-ar părea de ridicul, să-mi dovedesc — inie, in primul rînd — că sînt un om tare... Un om decis să lupte cu toate mijloacele care îi stau la îndemînă. Fără alegere.

BĂNEA: Şi-atunci?

BAECIAN *(CU O uşoară ezitare):* Atunci, avînd în vedere că acest cîine este rivalul meu în dragoste, îl voi trata ca atare...

BĂNEA: Ce înţelegi prin „atare"?

BAECIAN: în dragoste şi, mai ales, într-o dragoste tardivă, umilitoare şi definitivă, ca a mea, rivalii se înlătură... Prin crimă chiar...

BĂNEA: Va să zică, vrei să fii mai cîine decît el?

BAECIAN *(serios, fără să fie atent, cît e de ridicul):* El • de ce îşi arogă atribute de om? Eu nu mă bag în coteţul lui. El de ce se bagă în casa mea?...

BĂNEA: Uiţi însă că ăsta nu s-a născut în coteţ. A deschis ochii în braţele Palomei şi acolo te-a,'i băgat tu peste el.

DOMNIŞOARA HAGIU *(bate la uşă şi intră fără să mai aştepte confirmarea):* Domnule director general... *(Ea se află încă sub imperiul bucuriei de-adineauri.)* Profitînd de faptul că sînteţi, astăzi, atît de bine dispus, îmi permit să vă rog să primiţi câteva minute pe Matei Căciulă.

BAECIAN: Cine e ăsta? *(E trezit din gînduri. Aiurit.)*

DOMNIŞOAEA HAGIU *(supusă):* Căciulă! Portarul nostru de noapte...

BAECIAN: Căciulă nu mai e, de ieri, portarul nostru. E concediat în cadrul reducerilor de personal...

DOMNIŞOAEA HAGIU: Ştiu ! Şi tocmai de-aceea, vă roagă să-l primiţi şi să-l ascultaţi două minute... Văzînd bucuria generală care s-a produs în toată instituţia, cînd am anunţat dispoziţiile dumneavoastră ' de adineauri...

BAECIAN *(CU regret, pe care domnişoara Hagiu nu-l înregistrează):* Le-ai şi anunţat?

DOMNIŞOAEA HAGIU: Daaa ! Imediat !... Şi-atunci, bietul Căciulă, care fiind de treizeci de ani în serviciul Societăţii, face, ca să zic aşa, parte din inventar, s-a gîndit că, poate, fiindcă astăzi aveţi o zi atît de fericită şi aţi fost atît de generos cu toată lumea, aţi putea să reveniţi asupra concedierii şi să-l menţineţi în cadre. Are cinci copii, domnule director general şi e şi văduv...

J3AKCIAN: Păi, atunci cu cine i-a făcut?

DOMNIŞOAEA HAGIU: La, al cincilea i-a murit soţia, din naştere...

BARCIAN: Să se sature ! Patru nu-i ajungeau? Eu am unul singur şi mi-e peste cap de el... *(Brusc îi vine o idee. După o clipă.)* Trimite-1 încoace !

DOMNIŞOARA HAGIU *(veselă):* Vă mulţumesc, domnule director general... Eram sigură că intervenţia mea n-o să rămînă fără ecou... *(Iese.)*

BĂNEA: Sper că-1 reprimeşti în slujbă pe nefericitul ăsta !...

BARCIAN: CU anumite condiţii, însă!

DOMNIŞOARA HAGIU *(tot veselă, deschide uşa şi împinge, ca una de-a casei, pe Căciulă, înăuntru):* Hai, nene Matei ! Curaj !... *(Iese.)*

CĂCIULĂ: Să trăiţi, domnule director general...

BARCIAN: Şi dumneata la fel...

CĂCIULĂ *(CU un surîs, furişat în mustăţi):* E !... Cum o să trăiesc eu, la fel ca dumneavoastră? Poate pe lumea cealaltă ! Că, acolo, zice că avem gratis casă, masă, spălat, îmbrăcăminte, tot, şi pensie pe deasupra... De-alea, viagele...

BARCIAN: Văd că eşti cam bine dispus. *(Şi este într-adevăr.)*

CĂCIULĂ: Sînt, vai de capul meu !... Că din două ţuici, de bucurie, cînd mi-a dat domnii funcţionari coraj. m-am agerit ca din chilul pe care l-am băut la cumnată-meu de revelion.

BAECIAN *(ca să nu lungească vorba):* Ascultă, Matei...

CĂCIULĂ *(poziţie de „drepţi civil"):* La ordin, domnule director general...

BARCIAN: Cunosc toată situaţia dumitale.

CĂCIULĂ: Să fie a dracului de situaţie, domnule director general, să mă scuzaţi de vorbă urîtă...

BARCIAN: Taci şi ascultă aici !... Te reprimesc în slujbă şi, fireşte,'îţi măresc şi leafa, ca şi celorlalţi funcţionari ai Societăţii, cu o condiţiune...;

CĂCIULĂ: Am înţeles...

BARCIAN: Te rog să-mi faci un serviciu...

ClcruLĂ: Orice, pentru dumneavoastră.

BARCIAN: Un serviciu despre care nu trebuie să ştie nimeni, afară de dumneata şi de mine...

CĂCIULĂ: Şi de dumnealui, că-l văd că trage cu urechea ! *(Arată spre Bănea.)*

BARCIAN: Exact... Bagă bine de seamă, Matei... Nu trebuie să ştie nimeni. Absolut nimeni... Dacă scapi un cuvînt numai, te dau afară imediat şi nu numai atît... Ai de-a face cu mine, înţelegi, chiar dacă te-ai ascunde în gaură de şarpe...

CĂCIULĂ *(atent, cît poate să fie, la maximum):* Am înţeles, domnule director general...

BARCIAN: Uite despre ce este vorba!... Astă-seară, la orele zece jumătate, te duci la adresa pe care ţi-o scriu eu acuma pe hîrtia asta. *(Ia o foaie de bloc şi scrie adresa.)* Ai înţeles? La ora zece şi jumătate.

CĂCIULĂ: Mă iertaţi, domnule director general, dacă îmi permit, dar dacă m-aţi reprimit în slujbă, la zece jumătate sînt dejurnă aici şi nu pot să părăsesc serviciul...

BARCIAN: Te învoiesc eu şi îţi ţine locul ajutorul dumitale care trebuia să-ţi ia locul...

CĂCIULĂ: Am înţeles, domnule director general.

BARCIAN: La adresa asta, se află o casă, singură în curte, fără etaj. O casă boierească.

CĂCIULĂ: A dumneavoastră?

BARCIAN: A mea, fireşte, că n-o să te trimit noaptea prin case străine... Poarta casei o s-o găseşti deschisă. Intri în curte...

CĂCIULĂ: Cîini, e?

BARCIAN: în curte nu e nici un cîine !... Fii foarte atent, acuma ! Te opreşti la prima uşă a casei...

CĂCIULĂ: Da...

BARCIAN: O descui cu cheia asta... *(Scoate un teanc de chei pe lanţ şi desprinde tina.)* Uite-o! *(Căciulă o ia.)* înăuntru, găseşti lumina ajjrinsă în toată casa... Cum intri, o să auzi că te latră un cîine...

CăciULĂ: E rău?

BARCIAN: E un căţeluş alb, cît un scul de bumbac şi cu fundă albastră la gît... Dacă nu-ţi iese el înainte, cum probabil o să se întîmple, te duci tu spre camera de unde îl auzi că latră. Toate uşile sînt deschise şi toate luminile aprinse... în sfîrşit, cum necum, găseşti căţelul — căci sînt patru odăi toate — îl iei frumuşel sub haină, ieşi pe unde ai intrat, încui uşa pe care ai deschis-o şi ieşi pe poartă,, pe care o închizi bine la loc şi pleci cu căţelul.

CĂCIULĂ: Unde?

BARCIAN: Treaba ta. Totul e să-l omori... II arunci în Dîmboviţa, îi dai otravă pe-o stradă dosnică sau pe-un maidan, nu mă interesează. Totul e să-l omori...

CĂCIULĂ: N-am otravă, domnule director general...

BARCIAN: Uite cinci sute de lei *(îi dă),* să cumperi un hap de la o farmacie.

CĂCIULĂ *(ia banii):* Şi dacă mă simte cineva cînd fur căţelul din casă?

BARCIAN: N-are cine să te simtă. Nu va fi nimeni, acasă,, după ora zece...

CĂCIULĂ: Atunci, rămîne aşa! *(E nedumerit de propunere.)*

BARCIAN: Să nu ţi se pară nimic curios... Căţelul ăsta,, la care soţia mea ţine ca la ochii din cap, e bolnav grav... Are o boală care nu iartă ! E „condamnat",, înţelegi? Şi-atunci, m-am gîndit că e mai bine să nu'-l las să moară, sub ochii soţiei mele... Pricepi?

CĂCIULĂ *(convins):* Fireşte, o impresionează la nervi...

BARCIAN: Tocmai!... Va să zică, ne-am înţeles? ...

CĂCIULĂ: Da, domnule director general...

BARCIAN: îi facem un serviciu dacă îl omorîm, săracul... De ce să se mai chinuie degeaba, dacă tot n-are nici o şansă de scăpare?

CĂCIULĂ: Se vede că are jigodie...

BARCIAN ***(CU** un surîs, spre Bănea):* Da! Jigodie dublă. Toţi doctorii care l-au văzut, au spus că este imposibil ca să mai scape... *(îi dă o mie de lei.)* Şi uite şi o mie de lei, ca să ai de cheltuială...

CĂCIULĂ: Vorba ăluia! Cheltuieli de înmormîntare... Dar nu cred să-mi trebuie, domnule director gene-

ral. Iau hapul de la spițerie, i-l dau și gata... îl las undeva pe marginea drumului... Că, daca e mort, nu-l mai privește locul unde i s-a întâmplat nenorocirea.

BARCIAN: Totuși, ține banii la dumneata. Cine știe!... Poate ai nevoie să iei o mașină ca să-l duci cît mai departe, poate vrei să bei ceva înainte, să te îmbărbătezi.

CĂCIULĂ *(ia banii):* înainte ca înainte! Dar „după", o să mă îmbărbătez cu siguranță, oleacă. Eu n-am omorît, nici măcar o rîmă, în viața mea. Și oricît — cîine, cîine, dar e și el suflet de om. Nici puii de găină nu-i tăiam eu! îi tăia nevasta...

BARCIAN: Mîine dimineață, cum vin la birou, te prezinți și-mi dai raportul... și vezi să nu-mi pierzi cheița de la casă...

CĂCIULĂ: Vai de mine !... N-aveți nici o grijă, domnule director general.

BARCIAN *(îi dă hîrtia):* Uite și adresa, să n-o uiți... Și-acuma, vezi de treabă...

CĂCIULĂ: Să trăiți, domnule director general...

BARCIAN: Umblă sănătos și vezi să nu faci vreo prostie... Dacă la noapte, cînd mă întorc, mai găsesc clinele acasă...

CĂCIULĂ: Să-mi ziceți mie cuțu... Să trăiți ! *(Iese.)*

BARCIAN *(după ieșirea lui Căciulă, privind triumfător pe Bănea):* El Sînt, sau nu sînt tare?

BĂNEA: Tare, în toată afacerea asta, nu ești tu ! E otrava! Tu nu ești decît un hingher abject...

BARCIAN: Ți-am ascultat sfatul...

BĂNEA: Cu o diferență. Eu am spus să-ți suprimi, singur, rivalul!... E foarte ușor să faci crime cu mîinile altuia.

BARCIAN: Adevărații oameni tari, nu scot niciodată castanele din foc cu mîinile lor...

BĂNEA: îți dai seama că — nenorocitul ăsta, numai ca să nu-și piardă slujba — ar fi fost în stare să omoare și un om?

BARCIAN: EU însă, generos, l-am pus să omoare numai un cățel...

BĂNEA: Dacă n-am fi înainte de masă, m-ai dezgusta.

BARCIAN: Te invit la dejun, la Paloma...

BĂNEA: Imposibil... Acuma, cînd știu că soarta lui Bubi e pecetluită, mi-ar fi imposibil să-l văd. Aș fi în stare să te denunț. Nu sînt un complice bun la orice fel de crime...

BARCIAN: Atunci cum facem? Te-am invitat la masă.

BĂNEA: Poarte simplu ! îmi plătești tăcerea și dejunul...

BARCIAN: *AU right... (Duce mîna să scoată portofelul. Sună telefonul. Ridică receptorul, cu mîna liberă.)* Alo !... „Petrolstock"... Nu ! Nu, vă rog... Directorul general Barcian nu vine trei zile la birou... E în doliu... *(închide și cortina cade pe replici.)*

ACTUL II

După două zile, după-amiaza, pe la cinci, acasă la Paloma. Holul. Aşa cum orice director de scenă trebuie să şi-l imagineze cunoscîni!, personal, persoana în casa căreia ne aflăm. Intrare, în fund. Comunicări cu restul apartamentului, în dreapta şi stînga... sau oricum altfel. Totul este să se intre pe undeva din afară şi să se iasă în două părŞi, dinăuntru. Peste tot, în vasele de flori — care au fost strînse aici din toată casa — se află flori de diferite feluri. Se vede că au fost trimise recent de la florării. La ridicarea cortinei, Bănea se află singur în scenă. E în picioare lîngă o mescioară, ori un birou şi citeşte — indiscret — cărţile de vizită, care au însoţit florile şi care se află strînse într-o tipsie de argint.

BĂNEA *(citind pe rînd cărţile de vizită):* „Dna şi dl. inginer Miliail Frîncu. Participă sincer la ireparabila pierdere"... *(Alta.)* „Coca Silianu. Alături de tine în neţărmurita durere"... *(Alta.)* „Gabriel Prîslea —Ioneşti. Cu alese condoleanţe şi distinse urări de îmbărbătare"... *(Alta.)* „Panait Comşa, fost ministru ! exprimă expresiunea inexprimabilelor sale regrete"... (Alto.) *Saint-Bernard,* magazin cu articole canine. Cabinet veterinar. Salon de coafură, tuns şi trimaj. Exprimă sincerele sale regrete, pentru pierderea drăgălaşului său client."

BABCIAN *(intră, închizînd uşa binişor, din camera Palomei).*

BĂNEA *(şoptit):* Ce face inconsolabila?

BABCIAN: A mai luat un bromural şi s-a liniştit... Sper să adoarmă puţin. *(Se aşază.)* Uffff ! *(Face un gest de destindere.)* Nici la moartea tatii, n-am pătimit atît ! *(îşi scoate o havană şi o aprinde.)*

BĂNEA: Dar, cel puţin, s-a convins că defunctul e mort definitiv?

BABCIAN: Tot mai speră, prin absurd, că Bubi e numai pierdut şi că, datorită „marei recompense" pe care am anunţat-o în toate gazetele, o să i-l mai aducă cineva îndărăt...

BĂNEA: Nu i-ai explicat că după două zile de la dispariţie, e inutil să mai spere chiar şi în absurd?

BABCIAN: Ba da ! Ea, însă, tot speră... Numai ca să mă contrazică.

BĂNEA: Pe tine nu te bănuieşte de nimic?

BABCIAN: NU!... Mă acuză însă, bineînţeles, ca autor moral al dispariţiei.

BĂNEA: Pentru care motiv?

BABCIAN: Fiindcă *eu* am insistat să ieşim, alaltăieri seară, în oraş. Pentru că *eu* am fost de părere să concedieze, în după-amiaza aceea, sora de caritate, *(încîntat, pe un surîs larg.)* „De meschin ce sînt !" Fiindcă *eu* i-am dat servitoarei, în seara aceea, două locuri de favoare la cinematograf... Pentru că *eu,* aşa mai departe... Eu, eu, eu... Peste tot şi mereu *eu !*

BĂNEA: De sinucidere a mai pomenit ceva?

BABCIAN: Nimic. Are impresia că „durerea" îi vine bine... Datorită dispariţiei lui Bubi, a devenit interesantă în cercul ei de cunoştinţe. E cineva ! De ieri-dimineaţă n-a contenit o clipă telefonul... în permanenţă au fost vizite... *(îşi priveşte ceasul.)* Cred chiar că e momentul să ne retragem „strategic". E cinci, şi de la ora asta încolo încep să vină... condolatorii... *(Se ridică.)* Şi ce mă amuză mai mult, este că toţi ăştia *(un gest spre flori),* care îi trimit flori si scrisori de condoleanţe, sînt

convinşi că „atenţiile" se resfrîng şi asupra mea... Cu alte cuvinte, cu ocazia cîinelui, se gudură pe lîngă mine. *(Surîde.)*

BĂNEA: E ! Ce nu face omul pentru un os !... Mie-mi spui !

BARCIAN *(CU un gest spre cărţile de vizită din tipsie);* Şi dacă ar şti cum se păcălesc toţi ăştia, care regretă din suflet, că eu jubilez de fericire!... *(Satisfăcut de el.)* Recunoşti, sper, că am dat o lovitură de maestru...

BĂNEA: De dulău, mai repede !

BARCIAN: Trebuia să rup lanţul, *mon clier,* ce vrei? Nu se mai putea altfel.

BĂNEA: Sper că i-ai dat şi o recompensă serioasă „asasinului'*, pe lîngă chestia cu slujba.

BARCIAN: Douăzeci de mii de lei...

BĂNEA: Bine, mă, dacă ştiai că ai de gînd să dai asemenea recompense fabuloase, de ce nu m-ai pus pe mine să suprim animalul? Pentru douăzeci de mii de lei, aş fi fost în stare să-l şi mănînc... în locul dejunului pe care l-am ratat din cauza lui... A trebuit să învieze, bre, numai ca să am ghinion !

BARCIAN *(rîzînă):* Latră remuşcarea în mine, că nu m-am gîndit la tine. Iartă-mă ! Avînd însă în vedere că ai fost confidentul şi, implicit, complicele meu la crimă, îţi acord un premiu de consolare...

BĂNEA: Cel puţin ai de gînd să mă consolezi mai copios? Află că sînt profund îndurerat.

BARCIAN *(pe acelaşi ton de glumă):* Te consolez în raport cu proporţiile victimei, nu cu durerea ta...

BĂNEA: Ca să vezi cum mă urmăreşte ghinionul şi aici ! Spune şi tu ! Nu putea Paloma să aibă un dog, în loc de flecuşteţul ăla de căţel?

BARCIAN: Bucură-te că n-a avut un şoricar...

BĂNEA: Mă rog! Şi cum calculezi tu, clinii, în bani?

BARCIAN: O să văd eu, la birou, cum e cursul clinilor..-

BĂNEA: La negru, sper?

BARCIAN: De ce? Bietul Bubi era alb ! *(Face un semn ăe plecare.)* Mai vorbim pe drum...

BĂNEA *(ieşind cu Barcian):* Monumentul ghinionului sînt, bre ! Şi mic şi alb !... Dar ţi-o fac eu ţie, n-ai nici o grijă ! Mîine o să-i ofer Palomei un cîine lup. *(Ieşind, pe replici.)* Să te văd cum mai dormi şi cu ăsta la picioare?...

(Au ieşit. Scena rămine o clipă goală. Apoi sună telefonul. Zina intră dinspre oficiu. Intrare opusă Ieşirii şi camerei Palomei.)

ZINA *(la telefon):* Alo !... Daa !... Casa doamnei Paloma Carini, vă rog !... *(Ascultă o clipă, apoi, cu o voce de ăoliu mare.)* Da, vă rog !... A dispărut alaltăieri-seară şi nu s-a mai întors. Da, vă rog ! Daaa, săracul... *(Acuză tonul ăe ăoliu.)* Şi noi sîntem convinşi că a decedat... Siiiigur. Dacă nu s-a mai întors pînă acum? ! Aşa că, nu mai avem nici o speranţă, vă rog !... Da, vă rog ! îi spun ! Acuma a adormit puţin, vă rog, dar primeşte... De la cinci încolo, primeşte... S-o vedeţi, nici n-o mai cunoaşteţi, vă rog ! Este complet deteriorată de durere... Bine, vă rog! îi spun, vă rog!... Cu plăcere, vă rog !... Vaaaai, lăsaţi... De ce să vă deranjaţi prin telefon... îmi daţi dumneavoastră cînd veniţi la noi... La revedere, vă rog ! *(închiăe.)*

PALOMA *(intră. F îmbrăcată în ăoliu ăe interior, improvizat, însă cu gust. E nefardată şi are o figură „sfîşiată". Se mişcă încet, ca o fiinţă pe care n-o mai interesează nimic. Totuşi, cînd intră, are o lumină vioaie în ochi şi oarecare energie în replică):* Cine-a lătrat? Mi s-a părut că latră cineva aici!

ZINA: Nu, coniţă. Am vorbit eu la telefon. Domnul general Troncescu vă roagă să primiţi profund condoleanţele pe care mi le-a spus dumnealui. Mai că nu plîngea la telefon...

PALOMA: Cred şi eu !... Pe Bubi, îl aveam cadou de la el... Era locotenent-colonel cînd mi l-a dat !... Şi uite ! El a ajuns general la pensie şi Bubi al meu... *(începe să plîngă, prăbuşinău-se pe un fotoliu)* a ajuns mai cadavru decît el...

ZINA *(înăuioşată):* Nu mai plîngeţi, coniţă... Poate se găseşte... *(Paloma face un gest ăe negaţie, ăintre lacri-*

mi.) Nu ştiu de ce, dar eu cred că se găseşte, coniţă *(Paloma repetă mai marcat gestul.)* Să vedeţi... Bu am avut un văr, care s-a pierdut la vîrsta ᵤₑ patru ani, în Moşi, şi s-a întors tocmai după douăzeci şi cinci de ani, din America... Aşa că şi Bubi al nostru...

PALOMA *(tresare la auzul numelui lui Bubi ca dintr-un vis adine):* A lătrat cineva, sau mi s-a părut mie]

ZiNA: Nu! Tot eu am vorbit. Vă spuneam de cazul cu vărul meu care s-a pierdut.

PALOMA *(nelămurită bine):* Ce rasă era?

ZINA *(încurcată):* Păiiii... scurticel aşa, cu părul ondulat şi cu ochii albaştri.

PALOMA: *Cocher,* probabil...

ZINA: NUUU ! Era ardelean... Că noi, tot neamul nostru, sîntem de dincolo... Neam de ciobani...

PALOMA: Şi cîinii ciobăneşti sînt frumoşi... Cînd eram cu conaşul meu, de-al treilea, la Sinaia, am făcut o excursie la o stînă pe munte şi-am vrut să-mi cumpere un cîine ciobănesc... Ciobanul însă n-a vrut să mi-l vîndă cu nici un chip... Zicea că dacă-l luăm la oraş se prosteşte şi se face de rasă... *(Oftează adine.)* Acuma însă, dacă s-a dus Bubi, s-a sfîrşit... Nu mai ţin în viaţa mea cîine!... *(Ptînge din nou.)* N-am să pot să-l uit niciodată !... *(Printre suspine.)* Adoratul mamei !... Iubitul meu. *(Plînge. Se aude o sonerie la intrare.)*

ZINA: Primim pe cineva? Sună în faţă.

PALOMA: Du-te repede! Poate sună Bubi...

ZiNA: Nu cred, coniţă, că el n-ajunge pînă la sonerie... Şi dacă e altcineva, primim?

PALOMA: Sigur... Pofteşti aici şi spui că eu sînt leşinat;!, dincolo şi viu imediat ce-mi revin... Spui că sînt cu doctorul care îmi face o injecţie... *(Iese în timp ce Zina o ia spre ieşire.)*

ZINA: Da, coniţă! *(Au ieşit amîndouă. Telefonul sună, în scurta pauză care se face, pînă ce Zina introduce pe Lelia, împreună cu doamna şi domnul Mitică Popoviceanu, mare mitocan şi proprietar de terenuri petrolifere.)* Luaţi loc, vă rog... Coniţa este leşinată şi vine imediat... Tocmai îi face domnul doctor veterinar o injecţie... *(Popoviceanu ia loc. Zina iese.)*

LELIA: Pe mine, fiind de-a casei, vă rog să mă iertaţi... Mă duc lîngă ea ! *(Ceea ce şi face trecînd în odaia Palomei.)*

DOAMNA POPOVICEANU: Greaţă îmi e de prietenele astea „cele mai bune", cînd se pun în fason şi îşi dau aere ! îşi dă o importanţă şi asta, de parc-ar fi fost căţelul ei...

DOMNUL POPOVICEANU: îi face injecţie „veterinarul", auzişi? *(Rîde uşor.)* Veterinarul!

DOAMNA POPOVICEANU: Cît a ţinut la javra aia, nu m-aş mira să se caute şi cu veterinar !... Dar, să-ţi spun drept, bine că s-a dus dracului de jigodie ! Trei perechi de ciorapi mi-a rupt, de trei ori, cînd m-ai trimis tu la ea în vizită. Şi ultima era nailon ! De sticlă şi tot mi i-ar fi spart.

DOMNUL POPOVICEANU *(serios, cum îl arăta şi mutra):* Şi mie mi-a mîncat o hîrtie de o mie de lei, cînd jucam pocher şi mi-a căzut pe jos... Şi-al dracului cîine ! Numai numerele mi le-a înghiţit... *(Se aude soneria de la intrare.)* Şi restul 1-a lăsat pe covor...

DOAMNA POPOVICEANU: Altă vizită de condoleanţe!... *(Zice cu parapon, oarecum.)*

DOMNUL POPOVICEANU: Ce să-i faci, draga mea? Barcian e tare... Şi toată lumea ştie cît ţinea la căţel!...

DOAMNA POPOVICEANU *(CU invidie):* Fiindcă era al ei !...

DOMNUL POPOVICEANU *(egal, cum este dînsul):* Te cred. Nu era să ţie la el fiindcă era al meu... Parcă noi n-am venit tot de interes?

DOAMNA POPOVICEANU: în orice caz, noi nu stăm mult...

DOMNUL POPOVICEANU: Sigur. Facem act de prezenţă şi gata... Atenţia e totul, deşi se poartă foarte măgar cu mine. Dar, pînă la urmă, tot o să ne înţelegem. Cînd am petrol, nu ard eu gazul de pomană.

ZINA *(introduce pe Diana Serian. E o mondenă elegantă şi preţioasă. „Toată lumea" ştie că trăieşte cu directorul general al Societăţii petrolifere „Calea Laptelui"):* Poftiţi, doamnă. Coniţa vine numaidecât ce

termină leşinatul! Este cu doctorul la injecţie... *(Iese.)*

DIANA: Bună ziua, scumpă doamnă! *(Dă mîna cu doamna Popoviceanu, apoi întinde mîna lui Popoviceanu, care, ceremonios, s-a ridicat în picioare.)* Bună ziua, domnule Popoviceanu... *(Se aşază.)* Doar aşa la cîte o împrejurare nenorocită să ne mai vedem.

DOAMNA POPOVICEANU: Noi ieşim foarte puţin în lume, de cîtva timp. Soţul meu e suferind...

DIANA *(lui Popoviceanu):* Dumneata! Arăţi admirabil! Dar ce ai, coane Mitică?

DOMNUL POPOVICEANU: Am neşte uree, pardon de expresie.

DIANA: Multă?

DOMNUL POPOVICEANU *(soţiei lui):* Cîtă am, Elviro? *(Către Diana.)* Ea îmi ţine contabilitatea la analize...

DOAMNA POPOVICEANU: Ultima dată a avut şaptesprezece maxima şi zece minima...

DOMNUL POPOVICEANU: Asta e tensiunea, dragă!... Ureea e aialaltă, după foaia cealaltă.

DOAMNA POPOVICEANU: A, da! Uree, ai patru milioane roşie şi restul albă... *(Dianei.)* Îşi face atîtea analize, că le şi încurc, zău aşa!... De-aia, coniţă dragă, să bat în lemn *(ceea ce şi face),* e mai bine să fie omul sărac... Nu mai are bani să-i dea pe analize ca să se alarmeze din tot ce scrie pe ele cu roşu. înainte trăia lumea şi fără ele!... Indiferent ce aveai, îţi puneai seara toată cutia cu ventuze, luai o aspirină şi-un ceai fierbinte şi gata! Afară, bineînţeles, de cazurile cînd decideai în familie să-ţi faci niţică operaţie... Acuma, te bolnăveşti din cauza medicamentelor, pe cuvîntul meu. Sulfamidă, vitamine, injecţii, ultraraze şi dracul să le ia cîte mai sînt... S-au zăpăcit şi bolile din cauza tratamentului... Te cauţi, de exemplu, de apendicită şi ai pleumotorax la piept... Sau, ai — cum a fost un caz — ceva extrauterin şi doctorii te operează de malarie...

DOMNUL POPOVICEANU *(absolut de părerea nevestii, dar mult mai â la page decît ea):* Acuma am auzit că americanii au scos şi aspirină nailon... Şi purgative atomice. Ia şeful familiei un bulin şi se „purgează" toată casa!...

DOAMNA POPOVICEANU: Eh! *(Cu un oftat de regret.)* Ce să facem? Ne civilizăm, dragă madam Serian!

DIANA: Nu cred, scumpă doamnă! *(Cu un surîs uşor ironic.)* Îşi fac iluzii, cei care încearcă...

DOMNUL POPOVICEANU *(care parcă a simţit ironia. Prudent, fără să rămînă dator nimic):* Bine, nu este aşa, civilizaţia e un ce care nu se poate aşa, hop, odată! Trebuie să vedem mai întîi, nu este aşa, ce efecte are la alţii, sau asupra lor, şi pe urmă să ne adaptăm şi noi la progresul ei...

DOAMNA POPOVICEANU: Pozitiv! Dacă ia el purgativ atomic, de ce să mă deranjez eu, care sînt bine cu stomacul? O fi, nu zic, şi civilizaţia asta ceva de capul ei. Dar, eu una, rămîn la sare amară... Că s-a experimentat de-o viaţă întreagă şi-a lucrat perfect generaţii întregi...

LELIA *(intră din odaia Palomei):* Paloma vă roagă s-o iertaţi încă un moment! Aaaa! Bonjur, coniţă dragă. *(Dă mîna cu Diana, apoi se aşază.)* S-o vedeţi în ce hal e!!! *(Face un gest a dezastru^)*

DIANA: Cred şi eu! O lovitură ca asta, din senin, te distruge complet. Mai ales cînd eşti sensibilă ca ea!

DOAMNA POPOVICEANU: Şi ce drăguţ era, mititelul de el!... Şi manierat... De trei ori cînd. am fost aici la vizită, nu s-a mişcat de la picioarele mele... Şi să nu credeţi că mi-a atins măcar ciorapii?... S-a uitat numai la ei, a văzut că sînt nailon şi-a început să dea din coadă la marca lor...

DIANA: I-a admirat! Fiindcă cunoştea şi aprecia teribil lucrurile fine, sărăcuţul de el... Cînd îi aduceam ciocolată, dacă nu vedea că scrie pe cutie „Capsa" nici nu se uita la ea. O lăsa pentru pisică!...

DOMNUL POPOVICEANU: Şi mie, o dată, cînd jucam, pocher aici, mi-a căzut pe jos o hîrtie de o mie de lei. E! Ce credeţi c-a făcut răposatul? A luat-o în gură şi, fiindcă nu putea să latre din cauza ei, mi-a

făcut semn cu laba să mă uit la el şi mi-a restituit-o imediat. Cu numere cu tot. Pe ochii mei.,

LELIA: Eu una l-am iubit ca pe fratele meu, să vă spurj drept. Şi nu pot să concep că n-am să-l mai văd niciodată... Nu-mi vine să realizez. *(Lăcrimează.)*

DOMNUL POPOVICEANU: NU i-aţi imortalizat nici o fotografie?

LELIA: Ba da, dar nu e totuna, domnule Popoviceanu !.., Drăgălăşenia şi inteligenţa lui, nu se pot reda într-o fotografie... *(îşi şterge ochii.)* Şi-altceva nou, ce-aţi mai auzit?... *(Se aaăe soneria din faţă.)*

DOAMNA POPOVICEANU: Ce să mai auzim! *(Prudent.)* Auzi ! Sună cineva... Trebuie să fie alţi admiratori...

LELIA: A avut atîţia, dragul lui tanti... Nici nu mai avem unde să punem florile, şi telefonul a răguşit vorbind...

ZINA *(intră şi introduce pe generalul Troncescu):* Poftiţi. luaţi dumneavoastră loc, domnule general. *(K civil.)* Coniţa este leşinată cu veterinarul şi vine numaidecît. *(Iese.)*

GENERALUL TRONCESCU *(solemn şi ramolit):* Dumnezeu să-l ierte !...

DOMNUL POPOVICEANU *(face un gest să se închine):* Dumnezeu...

DOAMNA POPOVICEANU: La animale nu se face cruce. Mitică !

GENERALUL TKONCESCU: Sărut mîinile la doamne!... Noroc, şefule! *(Se aşază.)*

DIANA: *Bonjour, mon* general...

GENERALUL TRONCESCU *(cu un surîs): Debloque!*

DOMNUL POPOVICEANU: *Mais... vous... touche... pension!*

GENERALUL TRONCESCU: *Touche,* pe dracul!... Dar să ştiţi că n-aveţi dreptate ! în definitiv, şi animalele sînt şi ele tot suflete omeneşti... *Animus,* latineşte ! Adică suflet şi adică tot ceea ce respiră, trăieşte şi moare... De ce să nu ne închinăm atunci şi pentru ele?

DOAMNA POPOVICEANU: Fiindcă animalele n-au religie...

DOMNUL POPOVICEANU: Sigur! Nu sînt ortodoxe...

GENERALUL TRONCESCU : Ei şi? De ce să fim noi mai catolici decît Papa?... Este fiinţe? Au *animus**.
• Are ! Prin urmare, sînt create de Dumnezeu ca şi noi? Şi de unde putem noi să ştim, că n-au şi ele religia sa?... Fiindcă nu se exprimă ca să ne spuie? Dar, poate că au şi ele o limbă moartă a lor, prin care se înţeleg, ca şi noi, prin viu grai.

DOMNUL POPOVICEANU *(sincer):* Cum o să aibă religie, nene, dacă n-au popi?

GENERALUL TRONCESCU: Dar de unde ştii dumneata că n-or fi avînd şi popi? N-ăi fi vrînd acuma să umble animalele cu antiriu, ca să le cunoaştem noi, care sînt feţe bisericeşti dintre ele? *Soyons serieux,* coane Popovicene ! Că eşti petrolist, ce dracu!... Să nu discutăm ca la curs seral.

DOMNUL POPOVICEANU: De fapt, eu n-am nici o pretenţie... *(A intrat la idei.)* Şi, vorba dumitale, care văd că eşti cineva printre animale ! Poţi să le ştii pe toate? Nu !

GENERALUL TRONCESCU: Am iubit totdeauna animalele şi le voi iubi pînă la sfîrşitul vieţii mele... întîi vine nevastă-mea, bineînţeles, şi pe urmă celelalte pe care le am acasă... Cîini, pisici, canari, broaşte ţestoase, veveriţe... *(Mîndru.)* Am şi sticleţi !

DIANA ***(CU** un surîs):* Mulţi, *mon* general?

GENERALUL TRONCESCU *(acelaşi joc):* Colivia plină ! Şi pe Bubi tot eu i l-am dat, săracul... *(Be o dungă de vis, ad-hoc.)* Eram locotenent-colonel... Văduv a doua oară, prin deces, c-am avut noroc să scap de ele fără să bruschez lucrurile... Am cunoscut-o pe Paloma la un bal, la Cercul Militar...

DIANA: Va să zică, dumneata o cunoşti de cînd erai locotenent-colonel?

GENERALUL TRONCESCU: Proaspăt înaintat, după ce căzusem de cinci ori la examenul de maior.

DOAMNA POPOVICEANU *(interesată, ca şi Diana):* Şi cam cîţi ani să fie de atunci?

GENERALUL TRONCESCU *(pe gînăurile lui lirice şi departe de intenţia celor două femei):* Păiiii... dacă atunci eu aveam patruzeci şi nouă de ani şi acuma aui şaptezeci, înseamnă că sînt circa douăzeci şi unu de ani în cap...

DIANA: Şi, Paloma, trebuie să fi avut şi ea douăzeci de ani, cel puţin?

DOAMNA POPOVICEANU: Cum să n-aibă, soro, dacă se ducea „singură" la baluri?

DIANA: Atunci, douăzeci pe care îi avea şi cu douăzeci şi unu care au trecut, asta este, exact... Are patruzeci şi cinci de ani...

LELIA: Cum o să aibă patruzeci şi cinci, cînd eu sînt mai mică cu trei ani decît ea?

DOAMNA POPOVICEANU: Şi, mata, cîţi ani ai?

LELIA *(înfiptă):* Din nenorocire, mai mult decît par!... Am împlinit treizeci şi doi.

DOMNUL POPOVICEANU *(plăvan):* Acum cîţi ani?...

(Rid toţi, generalul cel mai zgomotos. Pe risul acesta, care ia proporţii şi durează cileva clipe, apare Paloma, cadaverică, dărimală, fardată prospât, de doliu. Adică cu cearcăne la ochi, pudrată „ocre" şi cu buzele fardate cu „cardinal". La apariţia ei, toţi se opresc, brusc, din rîs şi îşi iau aerele de circumstanţă.)

PALOMA: *Bonjour,* dragii mei... *(Vorbeşte „stins", ca de departe.)* A lătrat cineva, sau mi s-a părut mie?

DOMNUL POPOVICEANU *(plat):* Nuu !... Cine era să latre? Eîdea domnul general...

GENEEALUL TRONCESCU: Un rîs nervos, bineînţeles!... Marile dureri provoacă totdeauna reacţiuni contrare...

PALOMA *(aşezîndu-se sprijinită, afabil, mai mult decît trebuie, de Lelia):* Nu trebuie să te scuzi, Ticule... N-ai nici un motiv să nu rîzi, dacă-ţi vine...

GENERALUL TRONCESCU: NU mă scuz, Palomiţo, dar îţi dau cuvîntul meu de onoare, că la înmormîntareu lui Katty *(către ceilalţi),* soţia mea de-a doua, m-a apucat un rîs idiot la biserică, tocmai cînd începuseră prelaţii să cînte „Veşnica pomenire"... Şi din nimic, frate! Dintr-un moft... O mizerabilă de muscă se aşezase pe nasul ei şi sta înţepenită acolo, de parcă asculta slujba.

PALOMA: Eşti oribil, Ticule!... Chiar dacă n-ai iubit-o în viaţă, nu trebuie s-o bîrfeşti după moarte !... Mai ales că ţi-a lăsat şi via prin testament...

DOMNUL POPOVICEANU *(el însuşi):* Să aibă ce bea, ca să poată s-o uite bine...

PALOMA: Aşa sînteţi toţi... nişte ingraţi, nişte egoişti... Nu ştiţi decît să luaţi şi să nu daţi în schimb nimic... Noi vă dăm totul, vă sacrificăm totul... Vă dăm anii cei mai frumoşi... tinereţea...

DOAMNA POPOVICEANU *(O întrerupe, convinsă):* Aşa este...

DOMNUL POPOVICEANU *(acelaşi joc):* Tu să nu vorbeşti, că aveai patruzeci şi trei de ani cînd te-am luat... Şi m-ai minţit că ai treizeci şi cinci, pînă a dat Dumnezeu de s-a încordat evenimentele şi ţi-am văzut actul de naştere, cînd a trebuit să-ţi scot buletinul de populaţie...

PALOMA: Să nu facem personalităţi, coane Mitică !... Or fi poate şi excepţii, dar, în general, este aşa cum spun eu...

GENERALUL TRONCESCU *(ca să schimbe vorba):* Va să zică, aşa a fost? Dispărutul a fugit de

PALOMA *(alt oftat):* Sînt sigură că, mititelul, a plecat după mine să mă caute... Credeam că măcar Zina era acasă... Nu ştiam că Andy, tocmai în seara aceea, îi dăduse bilete de favoare la cinematograf... Prima dată, în viaţa lui, cînd a făcut un gest ca ăsta, cu ea...

DOAMNA POPOVICEANU: Ţţ, ţţ, ţţ ! Ce ghinion extraordinar... Şi la ce film a fost?

PALOMA: NU ştiu. Nu mă mai interesează nimic... Viaţa mea, de azi înainte, e ca o corabie căreia i-au stat motoarele, în larg...

DIANA: Bine, draga mea. Dacă Bubi a ieşit pe stradă, nu e numaidecât obligatoriu să fi şi murit...

PALOMA: Aşa mi-am spus şi eu, pînă astăzi... Ca să mă ajut să sper... să mă îmbărbătez... Acuma, însă, mi-am pierdut orice speranţă... în două zile astea, cu toate cercetările care se fac, cu toate anunţurile din ziare şi recompensele pe care le-am făgăduit,

nu se poate să nu-l fi adus nimeni acasă, dacă ar mai fi trăit... Nu, nu ! Nu, dragii mei ! Bubi e mort !.. *(începe să plîngă.)* A murit Bubi...

DOMNUL POPOVICEANU *(îl ia gura pe dinainte. Se închină)* • Dumnezeu să-l ierte !

DOAMNA POPOVICEANU *(CU reproş):* Mitică!... Retrage crucea...

DOMNUL POPOVICEANU: Acuma ce s-o mai retrag, c-aui efectuat-o. Şi, vorba domnului general, de unde ştim noi, că n-au şi ele religia lor secretă?

LELIA *(consolînd pe Paloma, care plînge cu capul în palme):* Haide, Paloma, mamă! Eii fată cuminte şi nu mai plînge... Linişteşte-te.

PALOMA *(creşte în hohote):* Lasă-mă să plîng ! Să plîng, pînă oi înnebuni...

LELIA: Nu te enerva, înami !...

PALOMA *(făcînd un efort, teatral, asupra ei însăşi, ca să schimbe vorba):* Sînteţi foarte drăguţi, că v-aţi deranjat să mă vedeţi...

DOAMNA POPOVICEANU: Ie-a fost foarte drag, mititelul...

DOMNUL POPOVICEANU: Mai ales cînd ştiam cît îl iubiţi.

PALOMA *(CU tristeţe):* „îl iubiţi?" Cine? Andy? Andy nu l-a iubit niciodată... Ba cred că, în sinea lui, e chiar mulţumit, că s-a întîmplat aşa... *(Un timp şi o pauză generală. Nimeni nu ştie ce să mai spună.)* Şi, în seara nenorocirii, aveam o presimţire la restaurant... Tot timpul mă gîndeam acasă, la el... Nici nu ştiu ce-am mîncat... Nici nu ştiu ce îmi povestea Andy, care era bine dispus ca niciodată. Şi pe urmă, la bar, la „Monte-Cristo" cînd dansam, greşeaui mereu paşii... Se mirau partenerii ce e cu mine.

LELIA: Cred şi eu. Tu care dansezi...

PALOMA: NU-l aveam decît pe el înaintea ochilor... *(Cu un gest brusc.)* Sssstttt ! Tăceţi !... *(Tăcere generală.)* Mi s-a părut mie, sau a lătrat cineva?

GENERALUL TRONCESCU *(serios):* Eu n-am scos un cuvînt...

PALOMA: Iertati-mă ! Am impresia că îl aud mereu...

GENERALUL TRONCESCU *(competent):* Metempsihoză!... Am avut un camarad căruia i se amputase un picior în război. Ei, bine, tot timpul avea impresia că-l doare piciorul tăiat...

DOAMNA POPOVICEANU: O fi rămas, săracul, şi niţet scrintit din operaţie...

GENERALUL TRONCESCU: NU, nu, nu, coniţa mea !... Deloc !... N-a fost decît metempsihoză pură...

DOMNUL POPOVICEANU *(ca să arate că nu e străin de anumiţi termeni tehnici, sub impresia auditivă a cnvîntului):* Dă-le dracului de boli, că şi arteno-scleroza e tot aşa de parşivă... Hai, Elviro, că ne-am luat cu flagelurile astea şi m-aşteaptă membrii la consiliu... *(Se ridică.)*

DOAMNA POPOVICEANU *(se ridică şi ea):* Drăguţa mea, nu te mai reţinem, că la orice durere toate vorbele sînt de prisos. Şi să dea Dumnezeu să uiţi, că e păcat să-ţi strici nervii şi sănătatea pentru o... *(înghite „javră" care i-a venit pe buze.)*

DOMNUL POPOVICEANU *(filozofic):* Toate trec pe lumea asta... Sărut mînuşiţele şi curaj... Articolul ăsta este cel mai necesar aliment, în împrejurările astea... *(Sărută mîna moale, ca de lăuză, pe care i-o întinde Paloma.)*

PALOMA: Mulţumesc din suflet, domnule Popoviceanu.

DOAMNA POPOVICEANU: Mîine îţi mai dăm noi un telefon,. să vedem cum te simţi... La revedere şi fii cuminte... *(îşi dau mâinile.)* Şi ne pare rău că nu l-am găsit şi pe domnul Barcian acasă... Dar, nu e nimic... îi spui matale că am fost să ne facem datoria de oameni care conlucrăm cu dînsul împreună...

PALOMA: Aţi fost foarte drăguţi... încă o dată, mersi.

DOAMNA POPOVICEANU: Hai, Mitică, să nu strici impresia, acu, la urmă. La revedere... *(Salută pe cele două cucoane.)*

DOMNUL POPOVICEANU: Sărut mîna la toată lumea... *(O ia spre uşă cu nevastă-sa.)*

PALOMA: Lelia ! Vrei să-i conduci tu...

LELIA: CU cea mai mare plăcere, *cherie... (Iese să conducă pe cei doi.)*

DIANA: Mai stau şi eu numai un minut, pînă pleacă... ăştia. Mi-era teamă că se oferă să mă conducă cu maşina lor. Am văzut-o la poartă...

PALOMA '*(schiţează un surîs uşor):* Te înţeleg !

DIANA: Splendizi mitocani... Unde i-a putut găsi Andy, nu înțeleg...

PALOMA: în afaceri nu există decît interesul... Şi Popoviceanu are, lîngă Cîmpina, nu ştiu cîte zeci de pogoane de moşie sub care colcăie petrolul... Te asigur că, după ce pune mîna pe ele, Andy nu le mai dă nici bună ziua !...

LELIA *(intră):* Drăguți oameni, Popovicenii ăştia, dar tîmpiți...

DIANA *(se ridică):* Eu cred că, mai repede, sînt tîmpiți, dar drăguți... *(Se apropie de Paloma.)* Draga mea. te las şi te rog să fii convinsă că şi eu şi Tony regretăm din suflet pierderea ireparabilă pe care ai avut-o...

PALOMA: Mersi, tu ! *(Se sărută, pe replică.)*

DIANA: *Aurevoir,* Lelia... Nu e nevoie să mă conduci, că ştiu drumul...

LELIA *(o conduce, totuşi, pînă la uşă): Aurevoir,* mami!... *(Diana iese. Lelia vorbeşte repede, precipitat, după ea.)* Şi mai dă, dragă, şi tu un semn de viață ! De cînd te-ai încurcat cu Tony, nici nu-ți mai cunoşti prietenele...

DIANA *(din culise):* Dă-mi un telefon, cînd vrei... La revedere.

(Lelia revine în scenă şi se apropie de Paloma.)

PALOMA: Ai lătrat tuf...

LELIA *(surprinsă):* Eu? Dar ce? Sînt turbată?

PALOMA *(revenindu-şi din zăpăceală):* Iartă-mă !... Mi s-a părut că latră cineva la intrare...

LELIA: Adevărat ! Diana asta are o voce, de parcă latră cînd vorbeşte. Şi de cînd s-a ajuns, nu-i mai ajunge nimenea la nas. Ai observat? A uitat cînd eram toate trei vînzătoare la „Lafayette" şi ea avea salariul cel mai mic...

PALOMA: Dar tu de ce ții cu orice preț să ne aducem mereu aminte de „Lafayette"? Ce-a fost, a fost. *Tempi passatti...* Fetele de viitor nu trebuie să aibă niciodată trecut...

LELIA: Vouă vă dă mîna să vorbiți aşa, fiindcă ați ajuns în viață. V-ați fixat... Eu, însă, n-am avut norocul vostru să mă fixez... Şi din cauza asta, nici măcar să circul, nu mai pot... *(Oftează.)* Şi, de fapt, dintre noi trei, eu am fost cea mai gospodină !...

PALOMA: Atunci, de ce te mai miri că n-ai ajuns încă la casa ta?

LELIA *(mîndră):* Nu depinde decît de mine, ea să ajung. Şi nu la casa mea, la conacul meu ! Chiar azi îmi vine „moşierul" în Capitală !

PALOMA: Ori cîți ani mi-ai spus tu, că are?

LELIA: Şaptezeci şi unu.

PALOMA: E cam vîrstnicuț, ce e drept.

LELIA: Sigur ! Nu mai poți spune că e un copil.

PALOMA: în fond, eu cred că ai face foarte bine să te mărițí cu el! Tu eşti fată deşteaptă şi oricînd poți să-ți completezi viața cu ceea ce îți va lipsi din vîrsta lui. Şi, moşia pe care o are, e mare?

LELIA: Hm! Ceva mai mărişoară decît el. O sută de pogoane.

PALOMA: Şi copii cîți are?

LELIA: Trei ! Din fiecare căsătorie cîte unul... Cel mai mare, din prima, este locotenent-colonel de cavalerie şi-acuma e vorba să-l dea afară din armată, pentru că a pierdut un escadron de cai într-un pot la pocher. Cel de-al doilea, urmează de zece ani Dreptul la Litere şi-l amenință cu moartea pe tată-său dacă nu-i dă bani să-i fructifice la curse. Şi-al treilea, e fată. Cocoşată şi cîntă la vioară. Păi, spune şi tu ! Am eu fason de mamă de locotenent-colonel?... *(Sună telefonul. Ridică receptorul.)* Alo ! Casa doamnei Carini, da ! Aaaa... Chiar eu sînt la telefon ! Ce inspirație pe mine să ridic chiar eu receptorul! Cînd ai venit de la moşie, Țacoțonc? *(Pace cu ochiul Palomei.)* Şi copilaşii tăi ce fac? Pe cel mare l-a făcut colonel? Felicitările mele şi la mai mare !... Siiiiigur că vreau să te văd imediat. De asta ți-am şi lăsat telefonul unde mă găseşti. De ce în dreptul lui „Nestor"? Aşteaptă-mă înăuntru... Ori vrei să faci iarăşi economie la prăjituri?... Bine, bine, nu te supăra ! Am glumit. E, cum o să te fac eu pe tine meschin?.. Te-a făcut, mămica ta, acum şaptezeci şi unu de

ani. în zece minute sînt acolo... Iau un taxi]„ contul tău şi zbor. Pa, ţucule scump! Pa ! *(închide.)* Moşierul ! *(Priveşte semnificativ spre Paloma.)* Şi totdeauna, îmi dă *rendez-vous* în faţa prăvăliilor unde se poate consuma ceva. înăuntru, niciodată.

PALOMA: Poate că e mai mult decît „moşierul". O fi fost destinul, la telefon.

LELIA *(dezamăgită):* Să fie al dracului de destin. Eu, bucureşteancă get-beget, să ajung să-mi sfîrşese viaţa la ţară, ca să cresc găini, locotenenţi-colone, şi cocoşate !... Şi noaptea să ascult cum latră cîinii la lună.

PALOMA: Nu-mi mai vorbi de cîini, te rog... Mă distrugi, Lelia. *(îşi reia aerul deprimat, uitat adineauri.)*

LELLY : Pardon, tu... *(O sărută.)* în orice caz, dau o fugă pînă la „Nestor"'... Cel puţin ştiu că m-aleg c-o prăjitură. Că mănînc cinci, să-l satur... Nu te superi, mami, că te las o jumătate de ceas singură... Vezi şi tu că e viaţa mea la mijloc... Pe cartea asta îmi joc ultima floare din buchetul meu de lămîiţă.

PALOMA: Du-te. draga mea, şi vezi-ţi de viitor liniştită. Fiindcă tu, tot mai poţi să speri într-un viitor, măcar. Al meu s-a îngropat odată cu Bubi... Mi-a murit viitorul... Viitorul meu e numai trecut de-acum încolo.

LELIA: Aşa-mi place să te văd. înţeleaptă şi forte. Pot să-mi pun provizoriu o pălărie de-a ta?... înţelegi, tu ! O pălărie şic şi ultima modă face cu totul altă impresie, mai ales că, probabil, a vîndut şi grîuL

PALOMA: Poţi să le pui şi pe toate. Eu nu mai port, de-aici încolo, decît doliu...

LELIA: Să ştii că-ţi vine foarte bine în negru, tu ! Parcă eşti mai cultă... Garderobul e deschis?

PALOMA: NU ştiu. Nu mai ştiu nimic... Uite cheia. *(I-o dă.)* Că, la tragedii de-astea, nu e bine să laşi nimic deschis. La cazuri de durere musafirii fură de sting.

LELIA *(ia cheia şi intră în odaia Palomei):* Mersi, mami! *(iese.)*

BAECIAN *(intră imediat după ieşirea Leliei. Nu se aştepta s-o găsească pe Paloma în încăpere. 0 ştia, doar, pe punctul să adoarmă şi —figura jovială cu care intră — se schimbă, fulgerător, într-una îndurerată şi, dacă se poate, lungă, ca a unui lord, la vizită de condoleanţe, pe ploaie):* N-ai putut să adormi, adorate?

PALOMA *(agasată de tonul lui excesiv de tandru):* Cum îţi închipui că aş putea dormi, măcar o secundă, în împrejurările astea? Ar însemna că sînt o bestie...

BARCIAN *(îşi schimbă figura, din „îndurerată" în normală):* Să nu exagerăm, iubito. *(Zice „iubito" ca să îndulcească tonul cu care îşi dă seama că — dincolo de calculele şi voinţa lui —- începe discuţia.)*

PALOMA *(atît aşteaptă ca să-şi dea seama că a sosit momentul să-şi „verse focul"):* Ce să nu exagerez, te rog? *(îl priveşte cu ochii la pîndă, zvîntaţi de lacrimi, răi.)*

BARCIAN *(virează răspunsul direct):* Mă gîndeam la sănătatea ta ! De ce să faci tot posibilul să ţi-o distrugi, cînd lucrurile sînt „aşa cum sînt" si nu mai pot fi altfel?

PALOMA: Ce vrei să spui?

BARCIAN : Că trebuie să te obişnuieşti cu ideea că nu se mai poate schimba nimic... Bubi nu mai există !.. Regret, fireşte, din tot sufletul această nenorocire, dar asta nu înseamnă că, în afară de el, nu mai există pe lume, pentru tine... *(negăsind, din cauza imprudenţei eu care angajează discuţia, argumentele cele mai fericite).* în primul rînd, exişti tu. Pe urmă, mai exist şi eu, ca să zic aşa !

PALOMA *(femeie şi mamă de cîine mort):* Siiiigur... Exişti tu ! Tu, în primul rînd, ca să zici aşa ! Tu, întotdeauna ! *(Un timp mic.)* Mă dezguşti, cît eşti de egoist.

BARCIAN *(adio frînă):* în definitiv, draga mea, *(unde e „adorata" de adineauri!)* deşi momentul nu s-ar părea prea potrivit unei precizări, cred că e cazul să fiu sincer.

PALOMA: Vrei să ne certăm, prin urmare? De cîte ori eşti sincer, iese scandal.

BABCIAN *(ca să îndulcească replica dinainte):* Au fost, ştii bine, unele echivocuri între noi, care — sper ea, eşti şi tu de acord — e cazul să dispară...

PALOMA: Fiindcă a dispărut Bubi, nu?

BABCIAN ***(CU** curaj):* Da ! Fiindcă a dispărut Bubi!

PALOMA: Cel puţin acuma, că e mort, nu-1 mai jigni, te rog... Nu-i profana memoria...

BABCIAN : Să nu întrebuinţăm vorbe prea mari pentru un simplu căţel... Jignire!... Profanare!... Tu nu-ţi dai seama că eşti ridiculă, la urma urmei?... *(I-a scăpat porumbelul din gură. Lelia intră, gătită cu o pălărie „model" de-a Palomei. Barcian n-o observă în primul moment.)* Eşti ridiculă, pe onoarea mea ! *(Repetă cuvântul „ridicul" ca să-i arate că n-a fost o simplă scăpare din vedere.)*

LELIA: Cine, eu?...

PALOMA *(privindu-ipălăria):* Ai pus-o de-a-ndaratelea !... Spatele vine în faţă şi faţa la spate... Dar să ştii că îţi vine bine cum ai pus-o ! îţi dă, aşa, un aer de neurastenică... Şi asta face mare impresie la agricultori... Fiindcă ei, nefiind niciodată bolnavi de nervi, se simt totdeauna atraşi de femeile cu nervii tociţi...

BABCIAN ***(CU** un surîs):* Da ! Ar fi un fel de lege a compensaţiei.

LELIA *(onestă şi dispărută în întregime în gîndurile ei):* Principalul este să vedem dacă a vîndut grîul!... Şi ce-i rămîne, propriu-zis, la fiecare mertic?

BABCIAN *(care nu pricepe nimic):* Văd că eşti o cerealistă mîna întîia !

LELIA ***(CU** poantă):* De, ce să facem? Ne mai mulţumim, unii din noi, şi cu cereale. Nu toată lumea are şansa să intre în petrol! *(Schimbă vorba. Se priveşte rapid în oglinda poşetei.)* Ce-ar fi, tu, să mă întorc măritată?... Prima masă la conac o dau în cinstea voastră, să ştiţi. V-am pupat... *(Iese repede.)*

BABCIAN *(şi mai nedumerit):* A băut ceva?

PALOMA: NU, dar a înghiţit destul, săraca... E vorba să se mărite cu un moşier... Un om cam de vîrsta ta, mult mai bine însă, care o adoră şi care vrea să se însoare cu ea. Are patru sute de pogoane de grîu, conac cubist, cu baie, vie, bloc în Bucureşti, maşină şi, deşi e tatăl unui copilaş numai de doi ani, se divorţează de nevastă ca s-o ia pe ea. Asta zic şi eu om!... Iubeşte cu adevărat!... Şi nu ţine cont de nimic. Sacrifică totul pentru ea... Fiindcă omul care iubeşte cu adevărat, nu vrea să-şi facă „metresă" din femeia pe care o iubeşte... *(Un timp.)* Eh ! ce să-i faci? Nu toate femeile au norocul Leliei...

BARCIAN *(rece):* Sau ghinionul moşierului?...

PALOMA: Te rog să nu te legi de prietena mea cea mai bună...

BABCIAN: EU? Nici nu mă gîndesc. îmi pare bine că, în sfîrşit, se fixează şi ea în viaţă. Poate, cu ocazia asta, o să mai stea şi pe-acasă.

PALOMA: Şi pe-asta o urăşti.

BABCIAN : Nici pomeneală. Şi, ca dovadă, află că — de nunta ei — sînt hotărît să le fac un cadou foarte frumos.

PALOMA: Ce?

BABCIAN: Un căţeluş în genul lui Bubi!...

PALOMA: Şi mort îl muşti!...

BARCIAN *(surîde):* Fiecare la rîndul lui... Şi, ca să firi foarte sincer... n-aş putea spune că îl regret mai mult decît se cuvine regretat un patruped oarecare... O fiinţă inferioară.

PALOMA: Prin urmare, recunoşti că Bubi a fost, pentru tine o simplă fiinţă inferioară.

BABCIAN: Pentru mine, singura lui însemnătate a fost că era al tău... Ăsta este adevărul! *(Se vede că e decis să înfrunte orice si să lichideze vechiul litigiu dintre el şi căţel.)*

PALOMA: îţi interzic să mai adaugi un singur cuvînt despre el.

BABCIAN *(degajat):* Ei, asta e! Parcă el nu m-a lătrat destul cînd trăia... Şi-avea şi-un lătrat infect. Parcă declama „Eegina ostrogoţilor" la examenele de admitere în Conservator...

PALOMA: Şi fiindcă a murit cîinele, acuma începi să-i muşti tu. Şi încă laş! Fără adversar în faţă... Eşti un monstru...

BARCIAN: Draga mea, toată discuţiunea asta este de-a dreptul caraghioasă ! ... N-o să polemizez eu, ditai omul. cu un cîine mort!...

PALOMA: Cred şi eu ! Cînd trăia n-ai fi îndrăznit ! Nn ştiai cum să-l mai linguşeşti ca să te iei bine pe lîngă el.

BARCIAN *(îşi dă seama că n-a arborat tonul cel mai favorabil ca să-şi atingă scopul pentru care a început şi a acceptat această conversaţie):* Tu nu vezi ce vorbe mari întrebuinţezi? Fără îndoială, durerea ta poate fi, eventual, o scuză... Nu împinge însă lucrurile prea departe... Eu n-am nici un motiv să-l regret pe Bubi, aşa cum îl regreţi tu... Şi totuşi, din seara cînd a dispărut, sper că am făcut tot ceea ce a fost omeneşte posibil pentru el. Am pus autorităţile în mişcare, am oferit recompensa fabuloase în toate ziarele... am dat acatiste la biserici, după cum mi-ai spus... Cincisprezece acatiste, la cincisprezece biserici... Poftim, uite recipisele de la popi!... *(Scoate nişte hîrtioare.)*

PALOMA: NU pentru el ai făcut toate astea...

BARCIAN: Beeunosc... Le-am făcut pentru tine...

PALOMA: Nici măcar atît... Tot ceea ce ai făcut, în tragedia asta, a fost numai pentru ca să-ţi uşurezi conştiinţa...

BARCIAN *(oarecum alarmat):* Nu văd deloc amestecul conştiinţei mele în afacerea asta...

PALOMA: NU e adevărat. Ştii precis că moartea lui te apasă pe suflet...

BARCIAN *(alarmat, aproape de îngheţ parţial):* Pe mine?

PALOMA: Uită-te în oglindă ca să vezi cum te-ai albit la faţă, tu care eşti atît de stăpîn pe tine. Ce vrei dovadă mai limpede că te mustră conştiinţa?... Şi-o să te mustre toată viaţa, să ştii...

BARCIAN: NU înţeleg ce vrei să spui.

PALOMA: NU te mai preface, că e inutil!... Totdeauna am ştiut că îl urăşti !... Şi, de cîte ori ai avut ocazia să-i arăţi, n-ai ezitat... Şi ce mă dezgusta mai mult. din partea unui om ca tine, era laşitatea cu care te răzbunai. Crezi că nu ştiu?! Ori de cîte ori rămîneaţi singuri în sufragerie. îl loveai cu piciorul pe sub masă? Adu-ţi aminte de cîte ori l-am găsit c-o bucată de pantalon în gură. Fiindcă, mititelul, n-avea cum să se apere... El n-avea picioare cu numărul patruzeci si cinci la pantofi, ca să-ţi dea îndărăt, între coaste. Se mulţumea şi el cu cîte o bucăţică de stofă... Fiindcă el nu era ca tine! El avea stofă în el...

BARCIAN: Cred şi eu, numai ele la mine. cîtă a înghiţit! Mi-a mîncat cel puţin treizeci de perechi de pantaloni. Afară de mănuşi, de şoşoni, de galoşi şi de vîrfurile bastoanelor pe care mi le rodea la vestiar...

PALOMA: Fiindcă îi era frică să nu-l baţi cu ele, cînd plecai supărat pe mine din cauza lui. Şi-atunci, cînd mirosea a lînă arsă în casă şi-am crezut că s-a aprins covorul, crezi că nu ştiu care a fost adevărul? L-ai ars tu cu ţigarea pe bot, ca un crematoriu ce-ai fost. *(îl priveşte triumfătoare şi cu toată ura de care dispune, scrobită în faldurile toaletei.)*

BARCIAN: Eu? *(Surîde oropsit.)*

PALOMA: Da, da. Fiindcă vreai să-l incinerezi de viu...

BARCIAN *(cu un surîs ironic):* Dacă ar fi fost aşa, n-aveam decît să-l bag în cuptor şi să dau drumul, la maximum, la aragaz.

PALOMA: Ai fi făcut-o şi pe-asta, dacă ai fi putut... Dar ţi-era frică să iei o atitudine, pe faţă... Să lupţi cinstit, de la om la om... Nu-l loveai decît pe furiş si fără risc pentru tine... Toate le ştiu, auzi, toate !... Şi-acuma, cînd Bubi s-a dus în lumea drepţilor, ştiu că te bucuri, că eşti fericit, în sufletul tău... L-ai urît, asta e !... L-ai urît de moarte... Cum n-ai urît nici un alt adversar în viaţa ta.

BARCIAN: Inexact !... N-am putut să-l sufăr, recunosc... Şi asta, nu din cauza lui, ci din cauza ta !... Cu pasiunea asta ridiculă şi bolnăvicioasă, pentru el, ai izbutit să mă aduci în situaţia de a fi eu, om, fiinţă superioară, gelos pe un patruped... Pe o javră oarecare...

PALOMA: Javră!... *(Privindu-l cu dispreț.)* De ce n-ai avut curajul niciodată, să-i spui euvîntul ăsta în față?

BARCIAN: Oho ! De cîte ori i l-am spus ! Nici nu-i spuneam altfel decît javră... A, pardon!... îi mai spuneam şi potaie, *pour varier Ies plaisirs.*

PALOMA: TU, lui Bubi? I-ai spus tu, aşa, în față?

BAECIAN: N-am remarcat în ce poziție se găsea, ori de cîte ori i-am servit „injuria". E drept, însă, că în fața ta nu i-am adresat-o niciodată...

PALOMA: Ai spus-o acuma şi n-am să ți-o iert... Ți-ai dat arama pe față.

BAECIAN: Dacă in-ar vedea şi m-ar auzi acum cineva dintre cei care mă cunosc şi au avut de-a face cu mine, ar crede că am înnebunit... Un *seiăenpineh* rivalul meu? Şi nu numai în viață ! Şi după moarte !... Eu — omul care am biruit viața, legile şi oamenii — înfrînt de un cățel!?... Eu,'omul pe care n-a putut să-l clintească de pe picioarele lui o lume întreagă, răsturnat de coada unui cățel, care mi s-a încurcat între paşi?... E posibil, drag;: mea?

PALOMA: El n-a avut nimic cu tine... Ba, chiar, câteodată, mi se părea că te şi simpatizează. Tu însă te-ai purtat totdeauna cu el rece... distant... ostil.

BAECIAN: Da? Şi cînd am vrut să-l incinerez, m-am purtat tot rece? Ca să vezi cum te contrazici !... Că, mai fierbinte decît incinerarea, nu văd ce ar mai putea exista.

PALOMA: Uite! Ăsta eşti tu!... în clipa cînd eu nu ştiu dacă mai trăiesc pînă mîine, faci spirite pe contul durerii mele. *(Cu patos.)* îmi ironizezi tragedia...

BAECIAN: Pentru că țin prea mult la tine.

PALOMA *(care şi-a adus aminte de ceva):* Dacă e posibil ! Un om ca tine!... Să fii gelos pe un cîine?.., Şi-o mai şi spui !... Şi să mai şi jubilezi fiindcă/ în sfîrşit, a murit...

BAECIAN: TU nu înțelegi că Bubi mă împiedica să te iubesc? Să mă bucur, aşa cum e firesc, de puținele ceasuri pe care viața mea, aşa cum este ea 'organizată, îmi îngăduia să le petrec lîngă tine?... Totdeauna ai preferat cîinele... Totdeauna, el, trecea înaintea mea. Orice dorință a mea era subordonată unui capriciu al lui... „Vrea" domnul acasă, eu nu mai puteam să te scot în oraş. ,,Avea" fiara chef de plimbare, era imposibil să rămînem împreună acasă... Şi chiar cînd rămâneam, eram totdeauna în trei. Eu pe fotoliu, tu pe divan şi el în poala ta. Cum încercam să te mîngîi, să te ating măcar, începea să mîrîie şi să-şi arate colții... îmi rxrmărea toate mişcările, toate gesturile... Aveam impresia că înțelege tot ce spun... Că ştie româneşte şi face pe cîinele, ca să-şi bată joc de mine... Pînă şi în patul nostru, dormeam cîteşitrei... Şi la orice mişcare îi auzeam mîrîitul şi îi simțeam colții pîndindu-mi asasini picioarele. Dacă în locul lui ar fi fost, in viață, între noi, un om, un bărbat, lucrurile s-ar fi rezolvat mult mai uşor. îl luam de guler şi-l azvîrleam pe uşă, sau pe fereastră, îl luam la'palme, îl provocam la duel... La rigoare, ştiu eu... ne-am fi bătut chiar ca orbeții... Dar asa, cu un câine, ce puteam să fac? Pot să iau eu lâ palme un animal?... Pot să mă bat eu în duel cu un *seidenpincM*

PALOMA *(față de seriozitatea lui, care trebuie să fie imperios sinceră si neşarjată, nu-şi poate împiedica un surîs):* Bietul Bubi!... Dacă ar fi ştiut el că e singura ființă mai tare decît tine pe lumea asta ! *(Un timp. Menține surîsul.)* Ce carieră ar fi făcut, săracul, dacă îl luai şef de cabinet!...

BAECIAN *(nu simte tragicul de sub cuvintele ei):* Te cred !... *(Observă abia după replică surîsul ei.)* Ai dreptate să surîzi!... Merit!... Asta însă a fost situația reală. Cîinele ăsta a fost duşmanul dragostei mele... A fost singurul rival pe care n-am putut să-l înlătur, în viață.

PALOMA *(parcă acum înțelege situația, pentru prima dată):* Tu vorbeşti serios, Andy?

BAECIAN *(acelaşi joc):* Foarte serios...

PALOMA: Ai suferit tu din cauza unui cățel?

BAECIAN: Enorm! Ruşinos de enorm...

PALOMA: Ai fost tu gelos pe el?

BARCIAN: Mai mult decît am fost pe Coconiade de la Externe, căruia i-am ciuntit amîndouă urechile în duel, fiindcă a îndrăznit să-ți vorbească ție la una pe șoptite.

PALOMA *(femeie, sttb marea durere):* Și dacă ai ști că bietul Coconiade mă-ntrebase la ureche cine era soția ambasadorului Paraguaiului...

BARCIAN: Se poate !... Dar, unui om poți să-i ceri socoteală și să-l sancționezi și pentru vorbele pe care nu ți le-a spus. O necuvântătoare, însă, nu știi niciodată ce-ar putea să spună... Și te predai! Elocvența ta tace, in fața tăcerii lui elocvente...

PALOMA: Și te-ai predat tu? Tu? !

BARCIAN: Da ! Eu ! Bidicul, absurd.

PALOMA: Zău, Andy, nu-mi vine să cred!... Tu care ești cel mai mare cîine între oamnei, să capitulezi în fața unui cățeluș? *(Mărește surîsul.)*

BARCIAN *(cu un surîs):* Cîinele și cățelul! Am ajuns ca în fabule.

PALOMA *(pe linia unui gînd care îi vine în minte, devenind serioasă. Foarte serioasă):* Bine, dar de ce nu i-ai spus?

BARCIAN *(nedumerit, pînă la consternare):* Cui?

PALOMA *(convinsă):* Lui! Cît era de inteligent ar fi priceput imediat situația. *(Repede.)* Sau dacă nu lui, să-mi fi spus mie măcar...

BARCIAN: Ți-am spus-o acum, poftim!...

PALOMA *(iarăși văduvă de cățel):* Cînd e un cadavru între noi? !... Dacă mi-o spuneai cînd era viu, ar fi fost cu totul altceva... Acuma, însă, deși recunosc că ai dreptate tu, mi se pare că totuși a avut mai mare dreptate el...

BARCIAN *(pe un ton cald și un pic fals din cauza căldurii subite. Dar, totuși, tonul cel mai aproape de sinceritate):* Tu n-ai dreptate, Paloma ! Și chiar dacă ai putea s-o ai, aparent, în formă — în fond — trebuie să recunoști că eu și numai eu am dreptate. Dispariția lui Bubi ți-a produs, cum e și firesc, o mare durere... Dar, în același timp, a izbutit să risipească toți norii care întunecau fericirea noastră. A mea în primul rînd! Beeunosc!... Fiindcă sînt egoist ca orice îndrăgostit... Și n-am fost îndrăgostit niciodată, o știi foarte bine... Probabil că vîrsta la care am ajuns, m-a făcut să ara pentru tine, vorba lui Bănea, cea mai tare slăbiciune a mea... Știi ce au însemnat, pînă la tine, toate femeile care au trecut prin viața mea...

PALOMA: Prin garsoniera ta, adică...

BARCIAN: Tocmai. Tu ești prima dintre ele, care ai depășit garsoniera și mi-ai intrat în viață, pe scara din față... Fac o imprudență că ți-o spun, știu, dar —așa stînd lucrurile — vreau ca situația dintre noi să fie de-aci încolo netedă... Nici vîrsta. nici timpul, nici slăbiciunea mea pentru tine, nu-mi îngăduie să am accidente de parcurs... Și mai ales ridicule... *(Perfid.)* Să mă ierte Dumnezeu, dar cred că moartea lui Bubi a fost un semn... *(Față de privirea uluită a Palomei continuă, deși el e convins că a spus tot ce trebuie.)* Singurul obstacol din calea fericirii noastre a dispărut... Nu știu dacă a fost o intervenție oportună a destinului, dar știu că, acuma, am rămas față în față... Amîndoi, Paloma! Amîndoi cum n-am fost niciodată... *(Și „omul tare" o privește bleg, total, ca un licean jenat de matricola de pe braț și de coșii de pe față.)* Așa că trebuie să te analizezi bine, să judeci... să hotărăști...

PALOMA *(brusc):* Stai! Nu ți s-a părut c-a lătrat cineva?.. *(Ațintește urechea spre ușă. Se aude un claxon.)*

BARCIAN *(opărit):* Nu ! E claxonul mașinii mele care a venit să mă ia...

PALOMA *(ca și cum el nu i-ar fi vorbit de încredere):* Te duci la Societate?

BARCIAN *(rece, vexat):* Da, mă duc la Societate. înainte de a pleca, însă, aș vrea să am răspunsul tău...

PALOMA *(între nori și pămînt, dar cu parașută bună):* La ce?

BARCIAN: La ce te-am întrebat!...

PALOMA *(își scutură în palme capul a gol):* Ah! Cîte m-ai întrebat tu !... *(Un timp. Dă replica, dintre palme.)* Acuma, dacă a murit^Bubi, fă ce vrei...

Ai rămas singur, tu dispui... *(Un alt timp, mie.)* Eu, în orice caz, nu mai vreau să am, în viat:! mea, alt cîine... Că, tocmai acuma, te-ai găsit şi tu să-mi faci filozofie, cînd eu nu aud decît lătră-turi de peste tot !

BAECIAN *(reflexiv şi mulţumit ăe răspunsul ei, aşa incoerent cum este. Jubilează chiar, pe sub replică):* în primul rînd, adorato *(„adorato" sună fals, fiindcă în „expunerea" care urmează euvîntul nu mai are girul sentimentului),* trebuie să-ţi intre bine în cap că Bubi a murit şi că morţii nu mai pot să latre. *(Examinează efectul replicii lui categorice pe faţa ei, care rămîne imobilă, sub aceeaşi neatenţie riguros feminină.)* Al doilea, găsesc excelentă ideea ta de a nu mai avea un alt cîine în locul defunctului. *(Serios.)* L-ai iubit prea mult ca să-l poţi înlocui şi orice altă javră *(i-a scăpat euvîntul)',* înţelegi ce vreau să zic prin „javră", n-ar putea să fie în sufletul tău decît un impostor. Şi, memoria lui. Bubi, nu ţi-ar ierta-o niciodată...' *(.Repetă examenul „fizionomie".)* Al treilea, socotesc că ar fi foarte potrivit să faci o călătorie în străinătate... Călătoriile iau gîndurile cu ele, şi nicăieri omul nu uită mai bine tot ce a lăsat în urmă, ca la fereastra unui vagon de Expres... Uite! Peste cîteva zile e vorba să plec la Paris, într-o chestiune capitală pentru societatea mea, care îşi are sediul central acolo... De ce să nu mergi şi tu cu mine? Acuma, renăscut din letargia războiului, Parisul e iarăşi în splendoare.. Ţi-am făgăduit pentru iarna asta o blană de vizon... De ce s-o luăm de pe Caiet Victoriei, cînd putem s-o luăm de pe *Bue de la Paix%...* Eu o să fiu foarte ocupat... Poţi să cutreieri singură străzile, magazinele şi cofetăriile. Să umbli, să te agiţi, să te ocupi cu de toate şi cu nimic... Şi încet, încet să cauţi să uiţi potaia... Seara o să mergem la spectacole, în restaurante, în baruri... *(Un timp, observînd că propunerea o cam interesează.)* Tu ştii că de trei ani de cînd sîntein împreună, noi n-am fost niciodată singuri? Numai noi^doi? *(Se apropie tandru de umerii fotoliului ei, deasupra cărora se apleacă.)* Haide, Paloma... fă un efort şi smulge-te din realitate... Eăgăduieşte-mi că pleci cu mine la Paris... Spune-mi euvîntul pe care îl aştept... pe care îl merit. *(Aşteaptă liric răspunsul ei.)* Latru de-un ceas, ce naiba? ! îmi promiţi că mergi cu mine la Paris?

PALOMA *(îi apucă mîna încet, cu o mîngîiere de timidă şi afectuoasă recunoştinţă):* Vizonul nu se mai poartă, să ştii!... Aş vrea o blană lungă de zibelină... şi o jachetă de hermină albă... *(Apasă mîngîierea.)*

BAECIAN *(se apleacă şi după ce dă replica o sărută):* îţi mulţumesc, adorato ! E prima dovadă de dragoste adevărată pe care mi-o dai... *(Sărutarea prelungindu-se, Paloma se degajează de sub buzele lui şi îi îndepărtează, uşor, capul cu mîna.)*

PALOMA: NU, Andy!... Măcar astăzi lasă-mă să fiu în doliu mare.

BAECIAN: NU, nu!... Trebuie să cauţi să lupţi cu tine de la început... Să-ţi scuturi toate gîndurile negre... Nici nu-ţi stă bine în doliu... pe euvîntul meu... Şi astă-s'eară trebuie să ieşim în oraş... Să vezi lume... să asculţi muzică...

PALOMA: NU... nu!... Asta nu!... Niciodată!... Ce-ar zice lumea cînd m-ar vedea dansînd prin localuri, în ziua morţii lui Bubi?

BAECIAN: Atunci o să bem şampanie acasă... Să chemăm cîţiva prieteni... Să încercăm să ne amuzăm... Să treci noaptea asta mai uşor...

PALOMA: Prima noapte fără el!... *(Oftează adînc.)*

BAECIAN: Şi numai cu mine...

PALOMA: O să fie un cadavru între noi...

BAECIAN: Dă-1 încolo de cadavru... Nu e mai bine să fie el, mănuşi?... Morţii cu morţii, viii cu viii!... Să fim tari... Să-ncercăm să uităm. Uitarea a fost totdeauna mai tare decît durerea... *(Se aude claxonul maşinii care aşteaptă afară.)* Şoferul îmi aminteşte că nu mai am nici un minut de pierdut... Atunci, adorato, invită pentru deseară pe cine vrei tu... Eu nu aduc decît pe Bănea şi cele necesare recepţiei... Haide! Fii bravă!... Şi promite-mi că

pînă mă întorc nu mai iei nici un bromural... *(Face un gest s-o sărute.)*

PALOMA: NU te sărut că te mînjesc de lacrimi şi nu vreau să pretinzi pe urmă că ai plîns, măcar o lacrimă pentru el...

BARCIAN *(din nou „tare pe piaţă" şi el însuşi):* Eu n-am plîns niciodată pentru nimeni şi pentru nimic. Şi prima lacrimă ar însemna, şi prima mea capitulare^.. Şi nu m-am decis încă să ridic steagul alb... *(îşi priveşte ceasul şi îşi reface rapid ţinuta un pic „froasată".)* Te sărut... *(Tutelar.)* Şi... cuminte... Viaţa nu stă în loc pentru nimeni. *(Iese, făcîndu-i o bezea.)*

(Paloma, după ieşirea lui, rămine o clipă pe glnduri. Sună telefonul. Imediat, intră Zina şi se duce la telefon.)

ZINA *(la telefon, cu vocea plîngăreaţă şi moale):* Alo! Da !... pata în casă... Sărut mîna, coniţă Mary. Da, este adevărat. L-am pierdut, mititelul... Coniţa este cu domnul doctor veterinar în dormitorul dumneaiei... O consultă puţin la leşin... *(Paloma îi face un semn că vrea să vorbească.)* Un moment, vă rog, că tocmai acum şi-a revenit şi vine la telefon... Să vă dau legătura cu dumneaiei, vă rog ! *(Trece receptorul Palomei şi iese.)*

PALOMA *(se aşază moale pe fotoliul de lîngă telefon. Vorbeşte cu glasul stins, prefăcut, dezolat şi, ca şi cum ar fi şi văzută, îşi acompaniază tonul cu mimica respectivă în vederea obţinerii unui efect comic, neforţat însă):* Alo!... *Bonjour,* draga mea... *(Se înnoadă de plîns, ştiind care va fi prima întrebare a interlocutoarei. Plînge un pic în receptor.)* Eşti foarte drăguţă, Mary dragă!... Adevărat! Ce dulce era cînd se juca cu Pipsy al tău... Acuma, însă... *(Iară plînge.)* Nu mai poate să se joace cu nimeni... Prostii, *ma cherel...* Cum o să existe lumea cealaltă? Şi chiar dacă ar exista, ce-mi ţine mie de cald? Bubişor al meu nu mai e... *(Creşte plînsul.)* De reîncarnare? Cum să n-aud !... Cîinii, însă, se reîncarnează în mănuşi... Sau în clei de tîmplărie, cum spunea alt savant... Da, dragă, sigur că o să încerc să lupt... Zilele astea plec la Paris, să uit. Deşi ştiu că nicăieri nu-ţi aduci mai bine aminte de ce-ai lăsat în urmă, ea la geamul unui compartiment de Expres... Ştiu şi eu? *(Modestă.)* O să încerc să-mi cumpăr cîte ceva, ca să-mi întrebuinţez timpul... O să-mi fac un *choix* de blănuri... un altul de parfumuri. O să-mi iau cîteva bijuterii, să-mi fac cîteva rochii... să-mi comand pălării, în sfîrşit, fleacuri de-astea.... Andy insistă să-mi iau şi o maşină. O să-mi iau, probabil, ca să nu mai spună că îl contrazic... A, nu, nu, nu ! Nu mai iau niciodată cîini... Da, un papagal, poate. Mai ales dacă găsesc unul care să vorbească indecente... Sînt atît de amuzanţi papagalii cînd sînt porci... îţi mulţumesc, *cherie,* că te-ai gîndit să-mi telefonezi şi, cînd o muri şi al tău, n-o să uit cît ai fost de drăguţă cu mine... *(Se aude o sonerie.)* Acuma te las... Cred că a venit doctorul să-mi facă morfina... Că — fără morfină — nu ştiu ce m-aş fi făcut... Pa ! *(închide.)*

ZINA *(transfigurată, bufnind uşa, intră ca o furtună);* Coniţă ! Coniţă ! A venit Bubi... A venit Bubi!...

PALOMA *(încremenită):* Ce?

ZINA: A venit Bubi! L-a adus un om... *(Se aude un lătrat.)* N-auziţi cum latră?

PALOMA: NU latră nimeni. Ţi se pare!... *(Iese ca o furtună, urmată de Zina.)*

(Scena rămîne o clipă goală, apoi inîră Petran, şlergîndu-se stîngaci şi timid cu batista, de părul pe care Bubi i l-a lăsat în braţe. Cum intră, îşi scoate şapca şi rămîne în picioare, nedumerit. Din culise se aud ţipete de fericire... uşi trînlite. Vocea Palomei e clară, aţintind căţelul: „Adoratul mamei scump şi drag... înviatul lu'mama din morţi... Mortu' lu' mama scump... ele." Petran, continuînd să-şi scuture părul de pe haine, surîde cînd aude ceea ce spune Paloma şl schiţează un uşor gest de înţelegere a bucuriei din culise.)

ZINA *(intră aferată şi fericită. Traversează scena, dînd replica în trecere):* Luaţi, mata, loc că doamna vine numaidecît. Acuma este asupra căţelului... *(Iese.)*

PETEAN *(surîde din nou, renunţă la batistă, pe care o pune în buzunar, şi începe să-şi ia firele de păr de pe haină cu mîna. Sună telefonul. O dată, de două ori, de trei, de patra, de cinci ori. Văzînd că telefonul continuă să sune şi nu vine nimeni să răspundă. Petran se decide, se apropie de telefon, ridică receptorul şi vorbeşte):* Alo!... Da... Nu. nu!... Nu este conu Andrei la telefon... Poftim? ... Aici Gheorghe Petran !... Nu, nu, coniţă ! Eu nu sînt de-al casei... Poftiţi? Nuuuuu! Căţelul n-a murit, coniţă!... L-am adus eu adineauri... De-aia mă şi aflu aici... Viu? Păi nu era să aduc, cîini morţi, în braţe? ! Păiii, ştiu eu? Ce să facă şi el? Ca orice cîine!... Latră, dă din coadă, una, alta!... V-aş servi bucuros, dar nu pot să chem pe nimeni că nu ştiu seama casei... Doamna este asupra căţelului şi fata din casă, este asupra doamnei... Bine, coniţă, notez eu! *(Scoate un carnet „notes" şi un creionaş bont.)* Cum aţi spus? *(Scrie cu greu din cauza receptorului la care ascultă.)* Doamna general Pos-tă-vă-riş-teanu. *(Cu un surîs.)* Am înţeles. De la postav. Dar scriu încet că aveţi metraj mare!... Sărut mîna... *(închide şi rupe fila din notes.)*

PALOMA *(intră fericită):* Dumneata mi l-ai adus?

PETEAN: Da...

PALOMA *(asupra fericirii):* Cum să-ţi mulţumesc, domnule? Nu ştiu cum să-ţi mulţumesc !... îmi vine să te sărut...

PETEAN *(neştiind ce să spună, jenat de atîta expansiune) :* Nu e nevoie, mulţumesc.

PALOMA: Dumneata mi-ai redat fericirea, liniştea, viaţa.

PETEAN *(acelaşi joc):* Eu am adus numai căţelul...

PALOMA: Dar căţelul acesta era totul pentru mine... Totul, domnule... Şi dumneata mi l-ai adus...

PETEAN: Am vrut să vi-l aduc de ieri, de cînd am citit anunţul în jurnal, dar am avut ore suplimentare la atelier şi n-am putut... *(Se scuză oarecum.)*

PALOMA: Ah ! Dacă mi l-ai fi adus de ieri, nu mi-ai fi scurtat zece ani din viaţă...

PETEAN *(tot nu-i vine să creadă că Paloma vorbeşte serios):* Zece ani din viaţa unui om, pentru o zi din viaţa unui cîine? Nu vi se pare cam mult?

PALOMA: Dumneata uiţi că ziua asta era din viaţa unui cîine mort?

PETEAN ***(CU** un surîs onest, bun):* Şi ce s-a jucat el ieri, în timp ce dumneavoastră mureaţi pentru el în rate de cîte zece ani...

PALOMA *(aşezîndu-se, cu privirea agăţată de Petran, întreg):* Şezi, te rog... *(îi indică un fotoliu lingă ea.)* Şi povesteşte-mi tot... Spune-mi cum a ajuns căţelul meu la dumneata?

PETEAN: Mulţumesc. *(Rămîne în picioare.)*

PALOMA ***(CU** mai multă bunăvoinţă în gest):* Stai, te rog...

PETEAN: Mulţiimesc !... Cel mai comod eu stau în picioare...

PALOMA *(se vede din privirea şi tonul ei că — dincolo de amănuntele pe care sincer le aşteaptă, cu privire la „odiseea căţelului" — o interesează şi Petran. Aşa cum femeile sînt interesate, în general, de la prima vedere, de un bărbat al cărui „aspect" o impresionează nelămuritele şi eternele lor „resorturi intime"):* Pe picioarele dumitale... adică ! *(Un timp.)* Se şi vede după toată înfăţişarea dumitale... *(Alt timp, cu un pic de foarte feminină admiraţie, presărată peste replici ca zahărul pudră peste o prăjitură.)* Dumneata parcă te-ai născut în picioare...

PETEAN: NU ! De născut m-am născut ca toată lumea... Dar n-am trăit la fel ca ea, toată !... Eu am trăit mai mult în picioare...

PALOMA: De ce?

PETEAN: Aşa e meseria mea. Eu sînt turnător...

PALOMA: Bine, dar aicea nu eşti la atelierul dumitale... Poţi să iei loc o clipă... Pînă îmi povesteşti... Te'rog, domnule... Iartă-mă, adineauri eram atît de zăpăcită, că nu ţi-am reţinut numele...

PETEAN: Gheorghe Petran !...

PALOMA: Ia loc, domnule Petran... *(Petran se aşază.)*

PETEAN : Mulţumesc...

PALOMA: Şi iartă-mă dacă abuzez de timpul şi de bunăvoința dumitale... Dar., înțelegi !... Trebuie să ştiu tot... Tot... Fumezi? *(îi întinde un pachet de țigări americane.)*

PETKAN *(îşi scoate pachetul lui):* Numai „Naționale", mulțumesc... Astea americane dau mai mult fumuri decît fum... *(îi dă foc cu bricheta şi aprinde şi el în timpul celor două replici care urmează.)*

PALOMA *(CU un gest spre brichetă):* Ce marcă e? „Nailon"?

PETRAN *(CU un surîs):* Nu !... „Petran" !... E făcută de mine dintr-un tub de cartuş.

PALOMA: Şi nu ți-e frică că o să facă explozie?

PETRAN: NU, că e tras!...

PALOMA *(prin fumul țigării, îl priveşte cum stă simplu şi statuar în fața ei):* Ia spune-mi!... Cum a ajuns Bubi la dumneata?

PETRAN: Păi, să vedeți... *(Se gîndeşte un pic, fiindcă vrea să facă o expunere cît mai succintă.)*

ZLNA *(intră):* Am dat drumul la baie, coniță...

PALOMA: Cînd e plină să-mi spui, că astăzi vreau să-i fac baie eu. Ce face? A mîncat pesmeții?

ZINA: NU ! Nici nu s-a uitat la ei şi a adormit... Dar nu în coşulețul lui ca de obicei... S-a dat jos şi s-a culcat cu burta pe țiment...

PALOMA: Vai de mine! Ia-l imediat şi pune-l la loc. Sulfamida a luat-o?

ZINA: De-abia am putut să i-o bag pe gît cu sila... E aşa de enervat că era cît p-aci să mă muşte de mînă.

PALOMA *(către Petran, mai mult decît Zmei):* Mititelul! S-a sălbăticit complet !

PETRAN: NU s-a sălbăticit, doamnă!... Dar, în aste trei zile cît a stat la mine, cred că a redevenit şi el cîine... Cum e rostul lui să fie... Am impresia că dumneavoastră aci, l-ați tratat ca pe un om...

PALOMA: Şi dumneata cum l-ai tratat?

PETRAN *(iarăşi cu un surîs gros şi bun pe buze):* în nici un fel. S-a tratat cum a vrut el...

PALOMA *(Zinei):* Du-te şi stai lîngă el... Mă chemi cînd se deşteaptă...

ZINA: Da, coniță. *(Iese.)*

PALOMA: Să mă ierți că te-am întrerupt o clipă, dar nu ştiu cum să mă împart între el şi dumneata ! Nu ştiu de cine să mă ocup mai întîi!... Să profităm, acuma, că doarme!... Unde l-ai găsit, domnule Petran?

PETRAN: Pe maidanul din spatele atelierelor... Ca să scurtez drumul de-acasă şi pînă la ateliere, eu trec în fiecare dimineață pe acolo... Şi-alaltăieri dimineața, cum treceam aşa, aud dintre bălăriile de pe marginea potecii un schelălăit...

PALOMA *(astupîndu-şi tragic ochii cu mîinile):* Ah!... Ai crezut că-l călcase vreo maşină, nu?

PETRAN: Nu puteam să cred aşa ceva, fiindcă pe maidanul ăsta nu circulă decît turcalețele şi zmeiele copiilor din cartier... Ori, cîine călcat de zmeu, nu s-a văzut pînă acuma. *(Surîde a la el.)* L-am luat imediat în brațe, l-am mîngîiat şi cum n-aveam la mine nimic să-i dau de mîncare, cum am ajuns în stradă, i-am cumpărat un covrig...

PALOMA: Vai, spune-mi te rog, cît îți datorez pentru el?

PETRAN: Nimic. Aia a fost tratația mea...

PALOMA: Şi a mîncat el covrig?

PETRAN: Şi încă cum ! I-a mîncat şi gaura, de foame ce-i era.

PALOMA: Cel puțin o fi fost proaspăt?

PETRAN: Cald!... Ieşea aburul din el...

PALOMA: N-o fi fost cumva cu ou?

PETRAN: NU, era cu susan...

PALOMA: Vai de mine ! Toate semințele astea mici, de la vinete, de la ardei, de la struguri, pot să-i dea oricînd o apendicită. De aceea nu-i dau zmeură niciodată.

PETRAN: Zmeură? Păi ce, e urs?

PALOMA *(serviabilă şi informată):* Nuuuuu !... E *seidenpinch.* Pur !

PETRAN: Dar la prînz, la cantină, să-l fi văzut ce-a mîncat. Că mi-a fost milă de el să-l las acolo pe maidan şi l-am luat cu mine la atelier... Şi la

prînz, ce era să fac? L-am invitat la masă... A mîncat o farfurie de ciorbă cu mămăligă muiată în ea şi o porţie întreagă de iahnie de fasole...

PALOMA: Cine? Bubi?

PETEAN *(CU surîsul lui):* Nu ştiam eă-1 cheamă aşa. Eu i-am pus numele „Singurel". După situaţia în care l-am găsit.

PALOMA: Şi-a mîncat Bubişor, mămăligă? *(Se strîmbă toată. Culminând.)* Şi fasole?

PETEAN *(pe surîs crescut):* Ba, a mai mîncat şi-o ceapă pe care i-a dat-o un tovarăş de la masă, de curiozitate... Şi după-masă i-am dat drumul în curte. *(Cu admiraţie.)* Ce-a putut s-alerge, ce-a putut să latre, ce-a putut să dea din coadă la tot ce vedea şi la toată lumea pe care o întîlnea în drum? !... *(Creşte surîsul.)* Noroc că mi-a dat în gînd să-i pui seara ventuze la coadă, că altminteri rămînea cu ea înţepenită de atîta mişcare.

PALOMA *(n-a prins ironia):* Ventuze? I-aţi pus ventuzei Şi-a stat?

PETEAN: A stat, că înainte îi dădusem o ţuică şi era pilit mort...

PALOMA: Domnule Petran... Mi-aţi distrus căţelul. I-aţi distrus ficatul...

PETEAN *(acelaşi joc):* Nu, coniţă! Mi-a distrus el mie ... doi pui de găină. I-a jumulit de umblau prin curte, parcă erau tăiaţi...

PALOMA: Şi cel puţin l-aţi dezinfectat după asta? Păsările de curte sînt pline de microbi...

PETEAN: Mai mult decît purici nu cred să fi luat de la ele. Şi nici nu ştia să se scarpine, săracul...

PALOMA: Cred şi eu. Aicea îl scărpinam noi... De două ori pe zi după fiecare masă... Şi cînd avem musafiri, îl mai scărpinam o dată... Fiindcă musafirii, în general, sînt plini de insecte...

PETEAN *(surîsul generos i se sleieşte pe buze. Se uită, uluit aproape, la Paloma şi dă replica pe un ton care spune exact ceea ce ar vrea să ascundă):* Tot ce se poate... *(îşi stinge ţigara, dacă a durat pînă acuma, în scrumiera de pe masa care se află între fotoliile lor.)*

PALOMA: Şi, va să zică, Bubi a fost tot timpul la dumneata?

PETEAN: Da... Dealtminteri, de dimineaţă de cînd l-am găsit şi pînă adineauri, cînd am putut să fiu liber şi să vi-1 aduc...

PALOMA: Dar cum o fi ajuns, adoratul mamei, tocmai acolo pe maidanul ăla infect?...

PETEAN: Asta., n-am de unde şti. Ştiu însă că, de obicei, cîinii trag la maidane... Asta e viligiatura lor vara, cum este a dumneavoastră de exemplu, Sinaia, sau străinătatea, sau marea...

PALOMA: Bine, dar Bubi e un cîine de rasă... nobil... Are acte în regulă... îi am pidigriul, adică arborele lui genealogic, de unsprezece generaţii şi pînă astăzi...

PETEAN: Dar, tot cîine este... Ca şi omul! Oricît ar fi de nobil, la bază e tot om. La fel ca ceilalţi oameni... Tot la fel e făcut şi nu se poate deosebi de ceilalţi decît prin împrejurările care, unora, le-au făcut o soartă mai bună şi altora una mai rea...

PALOMA: Nu e aşa, domnule Petran ! Nu poţi domnule să compari căţelul meu cu orice javră de pe drum...

PETEAN: Aşa poate să spună şi „javra" de pe drum despre căţelul dumneavoastră.

PALOMA: Da, dar căţelul meu a avut o naştere aleasă... a primit o educaţie deosebită... O cultură chiar, aş putea să zic... A fost crescut de mic în alte condiţiuni decît un cîine obişnuit, de rînd...

PETEAN: Da, aţi încercat, adică, să faceţi din el altceva decît e rostul lui să fie... L-aţi falsificat... L-aţi tratat ca pe un om... Ori, doamnă, dacă îmi permiteţi să vă spun, asta este greşeala dumneavoastră. Aţi tratat cîinii ca pe oameni şi oamenii ca pe cîini... Şi' eu iubesc cîinii ca şi dumneavoastră. Dar îi preţuiesc mult mai mult. Nu-mi bat joc de ei, încercînd să-i fac oameni.

PALOMA: Dar, Bubi e mult mai inteligent decît un om, domnule.

PETEAN: Am observat... Seara, cînd m-am întors cu el acasă de la atelier, băieţaşul meu, cum l-a văzut, s-a repezit la mine şi mi l-a luat din braţe.

PALOMA *(pe alt ton, interesată de omul de Ungă ea):* Ai copii?

PETEAN: Unul singur... Un băiat de şase ani.

PALOMA: Să-ţi trăiască!...

PETEAN: Mulţumesc!...

PALOMA *(galantă, mai departe):* Ou cine seamănă?

PETEAN *(tată, oricit):* Cu mine. Retezat...

PALOMA: Atunci trebuie să fie un copil foarte frumos...

PETEAN: Frumos ar fi fost dacă semăna cu maică-sa...

PALOMA: E frumoasă soţia dumitale?

PETEAN *(tot, mărturisit şi şuierat):* Phiuuuuu ! Scrisă !

PALOMA: Felicitările mele...

PETEAN: I le transmit, cînd mă duc acasă...

PALOMA: Şi... eşti însurat de mult?

PETEAN: De opt ani, acuma la cinsprezece septembrie.

PALOMA: Uite cum ţine minte data ! ! !

PETEAN *(nedumerit):* Cum să nu ţiu minte o dată ca asta? Dumneavoastră nu ţineţi minte cînd v-aţi măritat?

PALOMA: EU nu m-am măritat niciodată...

PETEAN: Aha, înţeleg. Sînteţi domnişoară bătrînă... *(îşi dă seama de gafă.)* Adică, vreau să spun, aţi rămas cam becheră...

PALOMA *(cu un surîs):* „Cam", e-adevărat... *(Privindu-l cum ştie ea.)*

PETEAN: Adică becheră, dar nu cine ştie ce.

PALOMA: De!... Nu toate femeile au norocul soţiei dumitale... să se mărite tinere, cu un om care să le placă... Să facă un băiat în primul an după nuntă...

PETEAN: Păi, dumneavoastră, de ce n-aţi făcut la fel?... *(Onest.)* De ce să zic... văd că sînteţi prezentabilă... că dispuneţi şi de zestre. *(Gest spre interior.)* Cine v-a împiedicat să faceţi la fel ca soţia mea?

PALOMA ***(CU** un oftat):* Cine? Viaţa ! Viaţa m-a împiedicat domnule Petran!...

PETEAN: Poate i-aţi pus dumneavoastră piedică ei? Că viaţa nu împiedică pe nimeni să şi-o facă după cum îl taie capul şi îl îndeamnă inima... Se vede treaba, însă, că dumneavoastră aţi preferat să creşteţi căţei în loc de copii...

PALOMA: Adevărat ! M-am ataşat de Bubi fiindcă n-am avut un copil...

PETEAN: *(înţelegător)* Sigur! Nemăritată, e şi greu să ai copii!... Şade ruşine...

PALOMA: Mie nu mi-ar fi fost ruşine să am un copil, chiar aşa, nemăritată...

PETEAN: Foarte frumos! Şi de ce n-aţi avut, în cazul ăsta?

PALOMA *(eu un surîs plin de subînţelesuri filosofice"):* E !

PETEAN *(care a înţeles):* E , aia!

PALOMA *(ca să schimbe vorba):* Cînd mă gîndesc cît trebuie să fi suferit Bubi al meu, în trei zile astea cît a stat fără mine, mi se face pielea glaspapir.

PETRAN: Să vă spun drept, n-a suferit deloc... De cum a făcut cunoştiinţă cu băiatul meu, au început să se joace amîndoi prin casă şi prin curte, de îţi era mai mare dragul să-i vezi. Parcă se cunoşteau de cînd lumea... Nu vă mai spun, de căţel, ce s-a alergat cu orătăniile, ce s-a tăvălit prin praf şi prin noroi, ce-a lătrat la porc, de parcă nu mai văzuse niciodată porci în viaţa lui...

PALOMA *(îngrozită de ce aude):* Dar nici nu văzuse.

PETRAN: Cîine să nu cunoască porc? Nu există ! Afară numai dacă nu e porc de cîine...

PALOMA: Bubi e *seidenpinch* pur, domnule Petran...

PETRAN: Nu ştiu ce-o fi, dar este — să mă scuzaţi — foarte înapoiat... Cînd l-am adus acasă, nici nu ştia măcar, pardon de expresie, să se servească de pomi...

PALOMA: Dar el n-a fost crescut cu pomi, mititelul mamii. A avut *nachtopf*-ui lui...

PETRAN: în două zile însă s-a dat pe brazdă...

PALOMA: Şi unde l-aţi culcat?

PETRAN: Nevastă-mea a vrut să-l culce pe un ţol pe care i l-a pus pe sală... Dar n-a fost chip să-l convingă. A dormit în curte sub coteţul găinilor...

PALOMA *(se ia cu mîinile de păr):* Doamne... Doamne... Doamne!... Şi sub coteţ nu era cumva curent?

PETRAN: NU ştiu, că eu n-am dormit niciodată acolo...

PALOMA: Şi cu ce l-aţi învelit?

PETRAN: S-a-nvelit cu purceaua noastră că şi ea doarme tot acolo şi au dormit amîndoi...

PALOMA *(aproape sfârşită (Te ceea ce aude):* Şi de mîncare ce i-aţi dat?

PETRAN: Ce să-i dăm? Oase, resturile de la masă, mămăligă rece... Dar cel mai mult i-a plăcut lăturile pentru porc... O jumătate de ceas a lăpăit în ele şi-a trebuit nevasta să-l şteargă cu şorţul, că nu mai vedea din cauza părului care îi intrase în ochi...

PALOMA: Crizantema mamii adorată... Prin ce-a trebuit să treacă... Ce-a ajuns el?

PETRAN: Ce s-ajungă? A ajuns cîine, doamnă. Şi să mă credeţi c-a fost foarte fericit... A dormit în aer liber, a mîncat oase, a alergat orătăniile priu curte, a ieşit pe stradă să-l calce automobilele...

PALOMA *(dă un ţipăt):* Au !

PETRAN: Dar nu l-a călcat fiindcă a învăţat să se păzească. A învăţat să latre, căci nici măcar asta nu ştia cumsecade... S-a jucat cu alţi cîini de pe stradă, s-a bătut cu ei, s-a ţinut — tipa-tipa şi cu coada-n sus — după căţeluşa lui Ifrim, pînă l-au încăierat alţi cunoscuţi de-ai ei, mai vechi. Şi i-au dat un toc de tăvăleală, de-au scos caldarîmul cu el.

PALOMA: Vai, dar e îngrozitor ce-mi spui. De-aia e în halul ăsta de nervi... Chiar mîine îi fac un consult de medici... Probabil că are şi tensiunea crescută că-i bătea inima cînd mi l-ai adus, de parcă înghiţise un metronom... Şi-are acuma nişte maniere... un fel de-a fi... de-a dreptul revoltătoare.[...]

ZINA *(intră):* Coniţă, s-a deşteptat Bubi şi baia e gata.

PALOMA: Dezbracă-1 că viu imediat...

ZINA: Păiiii... N-are nimic pe el. E nud...

PALOMA: Adevărat... Nici măcar pardesiul pe el nu l-a avat, cînd a fugit de-acasă... *(Zinei, direct.)*Mai dă-i cîţiva biscuiţi pînă termin eu cu domnul Petran...

PETRAN *(se ridică, de îndată ce aude cuvîntul „termin". Zina iese):* Pe mine, vă rog să mă iertaţi, dar...

PALOMA: Dumneata să mă ierţi că te-am reţinut atîta ! Dar, *vraiment,* mi-a făcut multă plăcere să stau de vorbă cu dumneata.

PETRAN *(rîzînd uşor):* Am ţinut locul căţelului... Că el nu putea să vă dea toate lămuririle...

PALOMA: NU, nu !... Mi-a făcut plăcere să stau de vorbă cu dumneata „personal"... *(Accentuează şi cu tonul şi cu ochii.)* Cu totul în afară de căţel... *(Petran e încurcat, nu are nici o replică la îndemînă.)* Serios, domnule Petran. Poarte serios...

PETRAN *(acelaşi joc, mai crescut):* Tot ce se poate...

(O pauză jenantă şi jucată.)

PALOMA: îmi pare rău că eşti atît de grăbit... *(îl priveşte iarăşi.)*

PETRAN: Mi-e să nu se răcească baia căţelului. Deşi, de fapt, n-avea nevoie de nici o baie... Că s-a bălăcit în lacul de lîngă noi toată ziua... A prins şi-un rac cînd înota printre răgălii...

PALOMA *(„emerveiată"):* Bubi?

PETRAN: Da !... Să fi văzut ce ţanţoş a venit cu el în gură pînă acasă... Parcă era un prepelicar.

PALOMA: Vai, adoratul mamei! Probabil că a-nvăţat să înoate, după ureche, de la cineva. Că prinde imediat. Prinde tot.

PETRAN: Am observat... Cît a stat la mine prindea cel puţin cîte o sută de muşte pe oră !...

PALOMA: Bubi? Muşte?

PETRAN: Şi ce-mi plăcea la el, era că le şi mînea.

PALOMA *(îngrozită):* Vai de mine! Trebuie să-i dau imediat o limonada „Boger" ! Ah, ce aventură groaznică a trebuit să trăiască, mititelul...

PETRAN: Cred că, trei zile astea cît a fost mort *(surîde),* sînt cele mai fericite zile pe care le-a trăit în viaţa lui...

PALOMA: Singurul lucru pe care vreau să mi-1 amintesc din toată tragedia asta, este că, datorită ei, te-am cunoscut pe dumneata... Mă crezi? *(îl priveşte clar, feminin.)*

PETRAN: Cred că oricui v-ar fi adus căţelul, i-aţi fi spus la fel...

PALOMA *(jucînd replica pe cochetărie):* Xu e adevărat... Sînt oameni pe care îi vezi de o sută de ori şi nici nu-i bagi în seamă şi alţii, care din prima clipă te impresionează...

PETRAN *(pe care provocările ei îl jenează, onest):* Tot ce sepoate... *(O altă pauză. Se aude lătratul lui Bubi.)* Vă cheamă, mititelul!... Şi-al meu trebuie să mă aştepte... L-am lăsat plîngînd, cînd am plecat cu cîinele să vi-1 aduc. A trebuit să-i făgăduiesc că-i aduc altul la fel, cînd mă-ntorc acasă. Şi-acuma, nu ştiu cum să fac?... Am găsit un bătrîn care vindea un căţel, cam la fel cu al dumneavoastră, lîngă telefoane, dar mi-a cerut două mii de lei pe el şi, fireşte, nu puteam să dau asemenea sumă... Ou două mii de lei, noi trăim acasă două săptămîni cu animale cu tot...

PALOMA: Ah ! Apropo de bani... Am uitat de recompensă... Iartă-mă, te rog ! Sînt atît de zăpăcită.

PETRAN: Nu e nevoie de nici o recompensă, doamnă !

PALOMA: Cum? Dar am promis treizeci de mii de lei aducătorului...

PETEAN: EU nu primesc nici un ban. Nu l-am adus îndărăt pentru recompensă. L-am adus fiindcă era al dumneavoastră. Şi cred că orişicine făcea la fel în locul meu...

PALOMA: NU se poate... Eecompensa e dreptul dumitale. Şi plus cheltuielile pentru întreţinere, bineînţeles.

PETRAN: N-am făcut nici o cheltuială pentru el...

PALOMA: NU mă pune în situaţii delicate, te rog...

PETRAN: Nici dumneavoastră pe mine !

PALOMA: NU, nu, nu! Nu se poate, domnule Petran. Trebuie să primeşti recompensa... Treizeci de mii de lei, pentru bucuria pe care mi-ai făcut-o, nu înseamnă nimic. Adică, nu treizeci, cincizeci de mii. Că la a doua serie de anunţuri, am mărit recompensa... *(Dezolată.)* Vai! Era să te fur, fără să vreau, cu douăzeci de mii de lei.

PETRAN: Singura recompensă pe care o primesc, doamnă, este să-mi daţi voie, pînă oi face rost de alt căţel pentru băieţelul meu, să viu duminica asta, cînd sînt liber şi să iau căţelul pentru cîteva ceasuri acasă... Să-l mai vadă copilul... Să se mai joace un pic cu el!

PALOMA *(repede):* Dar de ce să te deranjezi dumneata? Viu eu cu Bubi în fiecare zi... La ce oră eşti acasă?

PETRAN: Băiatul e toată ziua acasă... Dar nu vreau să vă osteniţi dumneavoastră.

PALOMA: Dar ce, mă ostenesc eu? Se osteneşte maşina. Şi mi-ar face multă plăcere să te mai văd...

PETRAN: EU sînt toată ziua la lucru...

PALOMA: Nu e nimic. Viu seara.

PETRAN: Seara, băiatul se culcă odată cu găinile...

PALOMA: Am impresia că nu-ţi face plăcere să mă mai vezi... Ori, dumneata, eşti binefăcătorul meu... Vrei, nu vrei, de astăzi încolo, trebuie să fim prieteni... *(îl priveşte femeieşte, .din nou.)*

PETRAN: Glumiţi, doamnă. *(Tonul lui nu e dur. E convins, însă, adînc de ceea ce spune.)* Dumneavoastră aveţi un fel de viaţă, eu am altul... Dumneavoastră faceţi parte dintr-o lume, eu din alta !... Drumurile noastre nu se pot întâlni...

PALOMA: De ce?

PETRAN: Fiindcă nu trebuie să se mai întilnească !... *(Fără ostentaţie.)* Eu sînt duşmanul lumii din care faceţi parte şi lupt împotriva ei...

PALOMA *(serafică):* Pe mine nu mă interesează politica...

PETEAN: Pe mine, da !...

PALOMA: Şi ce-ai dumneata cu mine? Ce ţi-am făcut eu?

PETEAN *(CU un surîs nesuperior şi neagresiv faţă de tragica ei naivitate. Nu trebuie să răspundă nici retoric, nici apăsat, inutil pe cuvinte):* Ou dumneavoastră, personal n-am nimic, doamnă. Dumneavoastră nu sînteţi decît un rezultat... O reclamă, ca să zic aşa, luminoasă a clasei din care faceţi parte. Ori noi, clasa muncitoare, nu luptăm cu indivizi izolaţi... Noi luptăm cu însăşi clasa din care ei fac parte... Noi luptăm cu cauza, ca să-i distrugem efectele. Cum am lupta, de exemplu, cu ciuma. Cu boala însăşi... nu cu cei atinşi de microbul ei... Fiindcă, este simplu. Dacă dispare boala, dispar, totodată, şi cei care ar mai putea suferi de ea...

PALOMA *(pe acelaşi ton ăe impunătoare inconştienţă):* Cum? Dumneata vrei să spui, eu alte cuvinte, că mă găseşti pe mine ca o ciumă?

PETRAN ***(CU** un surîs plin):* Nu, doamnă ! Nici nu m-am gîndit să spun aşa ceva... *(Creşte surîsul.)* Femei ca dumneavoastră, fără să fie ciume, pot fi, totuşi, un flagel social...

PALOMA *(în sfîrşit, vexată):* Te înşeli, domnule Petran. Eu sînt o femeie foarte normală şi probleme de-astea, cu flagelaţie, nu m-au interesat niciodată... Văd însă, că le cunoşti mai bine ca mine. Şi, să spun drept, nu mă aşteptam... Nu mi-ai făcut deloc impresia ! *(Iarăşi femeie, pe linia ei.)* Vorba aceea. Eoc pe sub cenuşă... *(Cu un surîs lung, spre el.)* Niciodată nu ştii de unde sare iepurele...

PETRAN *(ăe data asta este el nedumerit):* Tot ce se poate. *(Bîde uşor, fără să ştie de ce, parcă presimte c-a spus exact ceea ce n-a vrut.)*

PALOMA *(ameninţîndu-l drăguţ cu degetul):* Şi mai făceai pe „Călugărul din vechiul schit" cu mine.

ZINA *(intră repede):* Coniţă! Bubi latră la apa din baie...

PALOMA ***(CU** un strigăt):* Dumnezeule! N-o fi turbat...

ZINA: Nu e, c-a băut apă de la chiuvetă. Şi turbaţii să n-o vadă în ochi.. Şi cu biscuiţii nici nu vă mai spun ce-a făcut...

PALOMA *(alarmată):* Ce?

ZINA *(jenată):* Nu pot să vă spun, dar, i-a făcut leoarcă...

PETRAN *(spre Zina):* Daţi-i un os şi vă linge mîna pentru el... Osul e cel mai bun biscuit al cîinelui... *(Se aude lătratul lui Bubi.)*

PALOMA: Auzi!... Mă cheamă, Bubişor ! Şi-o să-i facă mămica o baie, de scot toate prostiile pe care le-a făcut din el... Iartă-mă, domnule Petran, că nu te mai reţin, dar pentru mine înainte de toate, e căţelul... Mîine ţi-l aduc la vizită pentru băieţel... *(li întinde lasciv şi graţios mîna.)* La revedere şi, încă o dată, îţi mulţumesc din suflet că mi-ai redat viaţa şi fericirea...

PETRAN: N-aveţi pentru ce... Nu mi-am făcut decît datoria, ca oricare altul... *(Nu ştie ce să facă cu mîna ei.)*

PALOMA *(i-o îndeasă la gură):* Pe mîine...

PERTAN *(dîndu-i mîna, binişor şi fără ostentaţie, de o parte):* Lăsaţi... Mă perie nevasta, acasă... *(Gest spre părul de cîine care a rămas pe el şi pe care vrea să-l ridice Paloma ca să găsească o „contenenţă" mîinii refuzate.)*

PALOMA: Zina! Condu tu pe domnul Petran că eu mă duc la puişorul meu... *(Ieşind.)* Pe mîine !...

(Paloma iese, luneclnd parcă pe propriul ei suris ca pe un parchet exagerat de lustruit.)

ZINA *(amical, lui Petran):* Umflaşi cincizeci de mii de lei! Bravo !

PETRAN ***(CU** un zîmbet sănătos de om care vrea să se amuze un pic):* Umflai, de ce să mint?

ZINA: Dacă ştiam că dă atîta, îl furam şi-l aduceam tot eu îndărăt... Cincizeci de mii! Leafa mea pe patru ani jumătate, pentru o jagardea !... *(Făcîndu-i ochi dulci.)* Sînteţi căsătorit?

PETRAN *(acelaşi joc):* Nu!... Sînt cavaler.

ZINA: Şi ce faceţi sîmbătă după-prînz?

PETRAN: De ce?

ZINA *(îi face ochi dulci):* Fiindcă aş fi cam liberă... Nu vrei să facem o plimbare?

PETRAN : Ba da, cu multă plăcere. *(O priveşte şi el craidon, exagerat, dar nu prea mult.)* Mergem amîndoi pînă la C.E.C., unde vreau să depun recompensa...

ZINA: Toată?

PETRAN *(„jucând" mai departe):* Nuuuu ! Plus opt sute de lei pe care i-am strîns luna asta...

ZINA *(s-a lămurit):* Bun ! Atunci mai dai, mata, sîmbătă un telefon... *(Bece.)* Ia-o pe uşa din faţă...

PETRAN *(ironic şi galant):* După dumneavoastră, duduie...

ZINA ***(O** ia înainte spre uşă, încercînd totuşi ultima carte):* Eu una n-aş depune banii la C.E.C. nici moartă... Banii sînt făcuţi ca să se cheltuiască. Să-ţi faci cu ei, nu e aşa, cîte o mică plăcere în viaţă... *(Mai . explicită.)* Eu dac-aş fi bărbat şi mi-ar fi căzut

cincizeci de mii de lei aşa din senin, ştii ce-aş fi făcut cu ei?

PETEAN: Ce? *(Se opresc lîngă uşa ăe la ieşire.)*

ZINA: I-aş fi întrebuinţat cu cineva... C-o fată drăguţă şi liberă. Dar, mă rog ! Sînt banii dumitale şi faceţi ce vreţi cu ei...

PETEAN: în sfîrşit!... O să văd... Să mă consult şi cu logodnica mea...

ZINA *(lămurită complet):* Aaaa !... Dacă aveţi şi logodnică, atunci, mai bine depune-i la C.E.C. *(A •• ieşit. în cîteva clipe cît scena rămîne goală, sună telefonul. Zina intră repede, se năpusteşte la telefon şi cînd ridică receptorul, telefonul se opreşte.)* A-nchis!... Ah ! Ce mor eu pe ăştia care îşi închipuie că dacă sună ei, trebuie să fii musai lîngă telefon... *(Ia o ţigară ăe pe masă şi-o aprinde. Trage un fum copios.)* Meschin şi ăsta ! Păcat, altminteri era bine ca faţadă.

(Intră Barcian urmat de şofer. Amîndoi sînt încărcaţi de sticle de şampanie şi de pachete. Zina le iese in cale să-i descarce.)

BAECIAN : Unde e domnişoara?

ZINA : Vine imediat... Mă duc s-o chem... *(Iese.)*

BAECIAN: Pune-le aici, Manole, şi vezi-ţi de treabă. Duci maşina acasă şi astă-seară eşti liber...

ŞOFEEEX: Am înţeles...

BAECIAN: Uite, să ai şi tu de-o bere... *(îi ăă un teanc de bani.)* Şi dacă te-ntreabă cumva coniţa mea de mine, m-ai lăsat la Banca de Credit, unde m-ai auzit că am o şedinţă de noapte, foarte importantă...

ŞQFEKTJL: Am înţeles...

BAECIAN *(bătînău-l pe umăr):* E ! Umblă sănătos şi vezi să nu faci vreo încurcătură...

ŞOFEEEX: NU, conaşule! Se poate? Ce, sînt la prima dată? *(Iese.)*

BAECIAN *(se uită prin pachete mulţumit, începe să le desfacă sforicelele lacom şi, cînd are timp, îşi freacă mîinile satisfăcut):* E ! Ce-ai mai fi mîncat din resturi, coane Bubi, fir-ai al dracului să fii de javră!... E? O să mă mai muşti şi astă-seară de picioare? O să-l muşti pe Sfîntul Petru de anteriu... *(Ciuguleşte cîte ceva din pachete.)*

PAXOMA *(intră. E veselă, exuberantă):* Ai şi venit, iubitule? *(îl sărută.)* Vaaaai! Dar ce e asta? Ai adus o băcănie întreagă...

BAECIAN: Dragă, mi-am permis să mai invit, pentru astă-seară, afară de Georgel, cîţiva amici. Pe Cristorian cu nevasta, pe Giroflescu cu prietena lui... pe Drujan cu Pavelescu.

PALOMA: Dar nu ştii, dragule, care este surpriza cea mai mare pentru astă-seară...

BAECIAN: NU...

PALOMA: Am şi eu un invitat... Al meu, personal...

BAECIAN: Tu?'Pe cine?

PALOMA: Ghici! *(îl priveşte fericită.)* Cineva pe care îl iubesc eu mult, mult, mult de tot...

BAECIAN: Bărbat?

PALOMA : Da !

BAECIAN: Cunosc?

PALOMA: Perfect !...

BAECIAN: Prieten cu mine?

PALOMA: Sper c-o să fiţi... de-acuma încolo...

BAECIAN: Cine dracu e, frate?

PALOMA *(amuzată de joc):* Ghici !...

BAECIAN : A avut relaţiuni intime cu tine?

PALOMA : Oho !

BAECIAN: Şi în timpul meu?

PALOMA: Şi în timpul tău...

BAECIAN: Civil?

PALOMA *(ezită, o clipă):* Civil, da...

BAECIAN: Va să zică, nu e Troncescu, generalul...

PALOMA: NU! Ala n-a fost în timpul tău. A fost la vremea lui.

BAECIAN *(gînăinău-se):* Cine dracu poate să fie, frate?

ZINA *(intră cu Bubi în braţe. Bubi e cu scufie ăe baie pe cap, îmbrăcat în halat şi înfăşurat într-un pleă):* Gata baia, coniţă ! Unde-1 duc?

BAECIAN *(trăznit):* Bubi!...

PALOMA: E! Ce zici de surpriza asta?

BAECIAN *(caăe pe-un scaun, neveninău-i să creaăă):* Bubi!...

PALOMA: Bobi, *cheril* Ce, nu-l mai cunoşti? Bubi al nostru.

BARCIAN: Bubi!... A-nviat Bubi!...

PALOMA: Fiindcă Dumnezeu nu mă lasă pe mine niciodată. Mi l-a trimis îndărăt... *(Luînd căţelul din braţele Zinei şi venind cu el lîngă Barcian.)* Haide, Bubi!... Vino un pic la tăticul tău să te-mpaci cu el... Că tăticul, totuşi, te iubeşte pe tine, fiindcă tu eşti al lui mămica ta şi tăticul s-a purtat foarte frumos cu tine în timpul morţii tale. *(Lui Barcian.)* Şi fiindcă astăzi sînt atît de fericită, Andy, îţi dau acuma răspunsul pe care nu ţi l-am dat, astăzi, precis. M-am decis ! Plecăm cîteşitrei la Paris !

ACTUL III

A treia zi de dimineaţă, în acelaşi decor. Toată încăperea e plină de valize de călătorie. Unele gata, altele deschise încă. Peste tot, lucruri răvăşite, ca în orice casă unde se pregăteşte o mare plecare... Paloma, într-un *deshabille,* sau într-o pijama şi destul de nepusă la punct ca aspect general, bea o cafea — în timpul pauzei pe care şi-a acordat-o — cu Lelia. Aceasta e în ţinută de oraş, tot cu pălăria pe care a luat-o împrumut de la Paloma. Lelia şi Paloma, după ridicarea cortinei, pe tablou fac o mică pauză, în cursul căreia amîndouă sorb sonor din ceştile de cafea. De două, trei ori fiecare, nu mai mult.

LELIA *(pune ceaşca pe o măsuţă):* Va să zică, aşa, norocoaso !... Plecaţi la Paris...

PALOMA *(făcînd pe victima):* Ghinionul meu să nu pot să-l refuz pe Andy!... *(Soarbe ultimul pic, apoi pune şi ea ceaşca.)* Mă sacrific, ce să fac? Mă gîndesc că schimbarea asta de aer şi de decor o să-i facă bine şi lui Bubi !... *(Alarmată.)* De trei zile de cînd s-a întors acasă, nu ştiu ce are... Nu mai e el, tu!... S-a schimbat complet. Doctorul, care îi face injecţii, în fiecare zi, zice că suferă de „melancolie pernicioasă".

LELIA: Cred şi eu ! După toate prin cîte a trecut, are tot dreptul să fie bolnav de nervi. *(Dar, mai mult*

decît starea lui Bubi, o interesează şi-o roade altceva.) Acuma, trebuie să fie splendid, la Paris, tu... Ferice de cine-l vede !...

PALOMA: Dragă, numai să-i priască clima, lui Bubi. Că, în ceea ce mă priveşte, mie îmi prieşte orice fel de climă...

LELIA: E , da, sigur. Tu eşti neam prost. Nu eşti *seidenpinch...* Âştia, de familie bună, nu pot să trăiască ca noi... Că mai bine, zău, mă făcea mama „dog" danez. Şi, poate acuma, aş fi avut şi eu casa şi rostul meu...

PALOMA: Apropo !... De trei zile astea, de cînd ai dispărut şi n-ai mai dat nici un semn de viaţă, nu mai ştiu nimic despre tine. Ce-ai făcut cu moşierul tău?...

LELIA: M-am grăbit, tu... M-am grăbit ca o urgentă ce sînt... Şi-acum, dacă a văzut că i-a mers fără cununie, face pe rezervatul cu mine, la forme!... Zice că e prea bătrîn pentru mine... că o să-l distrugă copiii dacă îşi ia nevastă tînără... că mai bine să ne vedem, din cînd în cînd, cînd vine el pe la Bucureşti... sau să mă reped eu, la el, la ţară, cînd nu sînt copiii acolo... Cu alte cuvinte, înţelegi tu, cum vine asta. Vino la trei fix, că la 'două fără ceva plec...

PALOMA: Bine, dragă, dar tu, fată cu experienţă de femeie serioasă, cum ai putut să fii atît de naivă şi să capitulezi fără condiţii?

LELIA: A fost vinul prost, *ma chere* ! În seara cînd ne-am întîlnit la „Neitor", m-a invitat la un restaurant... Vînduse recolta... şi avea două milioane numerar la el... Şi la ce restaurant crezi că m-a invitat?

PALOMA: La „Capsa"... la „Athenee Palace"...

LELIA: Da'de unde? M-a invitat la un birt, aproape de casa soră-si, unde era tras... Şi aia plecată la băi... *(Face un semn.)* Mă-nţelegi dumneata.

PALOMA: EU să-nţeleg? De ce n-ai înţeles tu?

LELIA: M-a zăpăcit de la început în mititei şi în ţuici pe stomacul gol... Şi la cartofii pai — ce să-ţi mai spun, tu — se-nvîrtea localul cu mine de mi se părea că-mi cad lăutarii în cap. Că, altminteri, chemase şi lăutarii să-i cînte „Ştii tu cînd te ţineam pe braţe". Şi, *bref,* după ce mi-a cîntat vioristul şi mie „N-am să-ţi spun niciodată", care e bucata vieţii mele, nu mai ştiu ce s-a întîmplat şi m-am trezit la opt dimineaţa acasă la el. Adică la soră-sa... Şi ce crezi tu, *ma chere,* că făcea el cînd am deschis ochii?

PALOMA: Te contempla...

LELIA: AŞ ! Număra banii, ca să vadă dacă nu-i lipseşte ceva...

PALOMA: Şi zici că avea la el două milioane de lei?

LELIA: Plus ce mai avea în buzunarul de la spate... Fiindcă şi-acolo trebuie să fi avut capital serios că buzunarul era prins cu ac de siguranţă.

PALOMA: Sper, însă, că de îndată ce te-ai dezmeticit, ai ştiut să-l pui la punct asupra situaţiei...

LELIA: Sigur că aş fi ştiut, dar nu mai era timp, fiindcă trebuia să plecăm la Olteniţa, că avea acolo treburi urgente cu nişte oleaginoase...

PALOMA: Cine erau alea? Localnice din Olteniţa?

LELIA: Nişte plante, dă-le dracului să le ia... Şi-a mai încasat nişte bani şi pe ele...

PALOMA: Şi-ai fost tu la Olteniţa?

LELIA: Trei zile, tu ! Dar să-ţi spun drept, nu-mi pare rău ! Tot m-am ales cu ceva din voiajul ăsta...

PALOMA: CU cît?

LELIA: A, ca bani, tot cu nimic... Dar, cel puţin, am văzut şi eu Dunărea... Ah, ce fluviu superb, tu! Şi în timp ce el sta în oraş, la cafenea, cu oleaginoşii ăia ai lui, eu stam singură în port şi mă uitam la Dunăre, cum curge în apusul soarelui... Era aşa de frumos, că n-aş fi fost în stare nici să mă mişc de-acolo, nici să spun un cuvînt... Şi, zăpăcită de atîta frumuseţe, nu mă puteam gîndi decît la un singur lucru...

PALOMA: La prima ta dragoste, probabil! Studentul tău în litere...

LELIA: Nuuu ! Ce să mă gîndesc la el, că ăla era de la munte. N-avea nici o legătură cu apa. Mă gîndeam, însă, că dacă aş avea eu atîţia lei cîţi litri de apă

mi-au trecut mie într-un minut pe dinaintea ochilor, aş fi „cineva". Mama lui Eockfeelen...

PALOMA: Şi rezultatul „practic" care a fost?

LELIA: Nimicsprezece...

PALOMA: CU provincie cu tot?

LELIA: Ţi-am spus!... Mă iubeşte, sînt ultima rază de soare a toamnei vieţii lui, dar nu poate să mă facă mama copiilor săi... Zice că sînt prea mari şi n-o să aibă respect de mine.

PALOMA: Şi-atunci?

LELIA: Atunci, a rămas aşa! Să mă decid dacă accept ceea ce mi-a propus, fără căsătorie.

PALOMA: Şi accepţi?

LELIA: NU ştiu. Nu sînt decisă. De aceea am venit să mă consult şi cu tine !... I-am dat telefonul tău şi i-am spus că, acuma, la douăsprezece de dimineaţă, îi dau răspunsul definitiv...

PALOMA *(reflexivă):* Banii îi are toţi la el?

LELIA: Toţi !

PALOMA *(după un timp):* Distruge-i!...

LELIA: Cum o să-i distrug?

PALOMA: Presupune că eşti popîndău, adică şoarece deăia de cîmp, şi mănîncă-i recolta...

LELIA: Uşor de zis... Moşul e foarte prudent şi socotit...

PALOMA: Ah ! Dac-aş fi eu în locul tău !

LELIA: Ştii că te cunoaşte? Te-a văzut într-o seară cu mine la teatru şi mi-a spus că eşti cea mai frumoasă femeie din Bucureşti, pe care a văzut-o, de cînd s-a retras la ţară.

PALOMA *(omagiată totuşi):* Serios?

LELIA: Pe euvîntul meu...

PALOMA: Şi cîţi ani zici că are, tu?

LELIA: Şaptezeci şi unu. Dar minte... Merge pe optzeci.

PALOMA: Tratează-1 ca pe unul de douăzeci!... în cîteva zile, n-ai ce alege din el... Dar, fireşte, trebuie să-ţi facă testament înainte...

LELIA: NU sînt capabilă de asemenea gesturi superbe pentru viaţa mea. Că dacă eram, aş fi fost şi eu acuma, demult, la casa mea...

PALOMA: Atunci, draga mea, *tire le diable par la queue* ca şi pînă acuma... Vaaai, şi cum mi-ai desfigurat pălăria !

LELIA: Din cauza lui, mami !... Mi-a sărutat-o de sute de ori în trei zile astea. E singurul lucru care i-a plăcut la mine. Şi, la Olteniţa, ultima seară, cînd şi-a încasat banii şi-a venit aşa mai oleaginos la hotel, nu şi nu, că să dorm cu pălăria în cap...

PALOMA: De-aia mi-ai mototolit-o în halul ăsta...

LELIA: Vai, cum îţi închipui ! în orice caz, de cînd port pălăria asta, mi-am pierdut complet capul.

PALOMA: Dar nu ştii, tu, că era să mi-l pierd şi eu! Adică, mi l-am şi cam pierdut, ce mai încoace şi încolo...

LELIA *(surprinsă):* Tu? Cînd?

PALOMA: în lipsa ta...

LELIA: Nu se poate ! în viaţă tu eşti o „fire" pozitivă, nu romanţă fără cuvinte, ca mine.

PALOMA: Şi, totuşi, află că mi-a plăcut cineva enorm. Am avut *le coup de foudre,* pe euvîntul meu.

LELIA: Contra cui?

PALOMA: Contra omului care mi-a adus pe Bubi! Unul Petran!... Georges Petran. *(Pronunţă ă la francaise.)* Un lucrător. Dar, vai, ce bărbat, tu !

LELIA: E, nu...

PALOMA: Tînăr, frumos, inteligent şi simplu, ca buruienile de pe maidane care cresc sălbatice şi mîndre cu rădăcinile în pămînt şi cu frunzele în cer !...

LELIA: „TU as căpie", *ma chere...*

PALOMA: Dacă l-ai fi văzut, n-ai mai spune aşa... Avea ceva în el, aşa... de curat, de parcă era scuturat de Paşti pe dinăuntru !...

LELIA: Bine dragă, dar ăsta era apartament, nu era om...

PALOMA: Ba da ! Şi ce om ! *(Se „montează" singură, îmbătîndu-se de propriile ei cuvinte.)* ...E pentru prima dată în viaţa mea cînd mi s-a întîmplat să mă impresioneze un bărbat, aşa de puternic, de la prima vedere... Noroc că trebuia să-i fac baie lui Bubi şi am putut să mă reculeg la timp...

LELIA *(reflexivă):* Ou siguranţă că eşti slăbită din cauza medicamentelor pe care le-ai luat...

PALOMA: Nu ! Sînt slăbită din cauza vieții pe care o duc... Am ajuns la vîrsta pe care o am, dar fără să fi cunoscut dragostea. Dragostea adevărată! N-am iubit pe nimeni şi nu m-au iubit decît bătrîni. E adevărat ! M-au răsfățat, m-au adulat, mi-au dat tot ceea ce am vrut... Dar dragostea unui om tînăr trebuie să fie altfel!... Şi are nişte ochi, tu... Şi nişte antebrațe !...

LELIA: Da, da, sigur că ție din medicamente ți se trage... Ți s-au slăbit nervii din chestia cu Bubi.

PALOMA: Mîine-l duc în vizită la Petran că e duminică şi e şi el acasă... Şi, pe urmă, o lună cît stau la Paris cu Andy şi cu Bubi, o să uit!

LELIA *(se ridică):* Dragă... tot ce pot să-ți spun, în privința asta, este că observ că vrei să sfîrşeşti cum am început eu... Cu tineri...

PALOMA: Şi tu vrei să începi, cu ce vreausăsfîrşesceu... Cu bătrînii...

LELIA: De! Poate că ai dreptate, tu... Poimîine, însă, tu pleci la Paris pentru a zecea oară, iar eu am făcut un singur voiaj în străinătate: la Oltenița... La revedere, tu !... Mă reped puțin pînă la mama, că n-am văzut-o dinainte de Dunăre şi la douăsprezece mă întorc la tine pentru telefonul moşierului... Cine ştie! Poate pînă atunci mă decid într-un fel, deşi, de fapt, sînt decisă de ieri să primesc ! Aşa e cînd n-are omul noroc ! Se decide fără să fie hotărît. *(îşi pune mănuşile.)* Şi m-am mai uitat şi trei zile în Dunăre cum curge, de credeam că-nnebunesc... *(E gata de plecare.)* Că, şi fluviile astea, dragă ! în fond, apă ! Ce să fie?... Apă, apă şi tot apă... Şi singurul bastiment care a trecut pe apă, în trei zile astea, a fost unul de marfă... Nici țipenie de crai pe punte... C-a fost un caz, cînd cineva de pe mal a fost văzută cu binoclul de pe puntea unui transatlantic... Şi-acuma e lordărească în America...

ZINA *(intră):* Coniță, vă caută un domn de la Societate din partea lui conaşul Andy. Are să vă comunice ceva, personal...

LELIA: E ! Te las tocmai la timp...

PALOMA *(surprinsă):* L-a trimis domnul la mine?

ZINA: Aşa spune...

PALOMA:'Bine, cheamă-1 încoace!... *(Leliei, care iese cu Zina.)* Te-am pupat, tu ! *(îi face o bezea.)*

LELIA: *De mem... (Iese cu Zina.)*

*j *(Paloma crezînd că domnul care o caută e vreun funcționar de oarecare importanță, îşi „reface o frumusețe" rapid.)*

CĂCIULĂ *(intră condus „de sus", de Zina. Rămîne, modest, în uşă. Zina iese):* Săru-mîna, doamnă director general...

PALOMA *(decepționată de apariția şi „fasonul" domnului):* Bună ziua, domnule... *(E glacială în ton şi spune „domnule" aproape cu dispreț.)* Ce doreşti dumneata?

CĂCIULĂ *(foarte stînjenit şi neştiind de unde s-o înceapă):* Vă rog să mă iertați, doamnă director general, că am îndrăznit, dar **asta** este singura scăpare.

PALOMA *(acelaşi joc):* în ce privință?

CĂCIULĂ: Cu copiii!

PALOMA: Care copii?

CĂCIULĂ: Ai mei !... Cinci!... Şi ei nu sînt vinovați cu nimic... *(Un timp.)* Dar nu m-a lăsat inima... *(Paloma îl priveşte intrigată, alarmată, gata să sune să-l dea afară. Crede că are de-a face cu un nebun.)* Că eu n-am omorît o rimă, în viața mea !... Cum era să omor un cîine?

PALOMA *(cînd aude „cîine" schimbă atitudinea. Priveşte cu alți ochi pe bietul Căciulă. Presimte parcă ceva important):* Ce cîine, omule?

CĂCIULĂ: A1 dumneavoastră. Şi-acuma m-a pedepsit că nu l-am omorît.

PALOMA: Cine, domnule?

CĂCIULĂ: Domnul director general Barcian !... Şi m-a dat afară din slujbă... După treizeci de ani... Văduv şi cu cinci copii... Dar, ce să fac? Dacă nu m-a lăsat inima să-l omor, nu m-a lăsat şi pace.

PALOMA *(interesată teribil de încurcătura lui Căciulă, schimbă complet atitudinea față de el):* Şezi, te rog. *(îi indică un scaun.)* Linişteşte-te şi spune-fni limpede, ceea ce vrei să-mi spui. Nu-nțeleg nimic...

CĂCIULĂ: Săru-mîna, nu stau !... Nu că aş avea insecte, dar nici în picioare nu mai pot să stau. Dacă m-aş

pune jos, acolo rămîi... Şi nu-mi e de mine, că eu, de mine nu mai am nici uu interes. Dar... copiii!... *(îi prezintă palma cu degetele răşchirate.)* Cinci ! *(Un timp.)* Dacă n-am putut să-l omor, n-am putut şi gata... Şedea, săracul, în braţele mele colăcel şi se uita, aşa, la mine ca un copil părăsit... Parcă simţea că vreau să-i fac un rău... Şi cînd am ajuns cu el pe cheiul Dîmboviţii şi-am vrut să-l arunc în apă, ce să vedeţi dumneavoastră? Odată a ridicat căpşorul spre mine şi-a-nceput să-mi lingă mîna! E ! Mai aruncă-l dumneata, dacă poţi... „Mă cuţule, zic ! Eu n-am nimic cu tine şi nu vreau să te omor... Dar domnul director general mi-a spus că eşti bolnav şi tot mori şi vrea s-o menajeze pe cocoana care te iubeşte şi să nu-i mori în casă." Şi el mă lingea mereu pe mînă... *(Cu un surîs.)* Parcă ştia, al ciorilor, că acolo în mîna aia aveam otrava pe care o cumpărasem să i-o dau... Că zic: „întîi să-l otrăvesc şi pe urmă să-l arunc în apă, să nu mai simtă şi înecul."

PALOMA *(se stăpîneşte cu greu):* Aaa !... Acuma sînt lămurită ! Dumneata eşti omul pe care domnul director general l-a însărcinat să-mi omoare căţelul?

CĂCIULĂ: Eu sînt, n-aş mai fi fost să fiu... Că nu m-a lăsat inima... Am umblat cu el în braţe tot cheiul Dîmboviţei şi nu m-am îndurat să-l arunc. Şi-atunci, l-am lăsat pe-un maidan mai din jos mult de Gara de Nord... Să moară acolo de moartea lui personală, nu de mîna mea... I-am dat un covrig din buzunar că luasem şase. Cinci pentru copii şi unul al meu... Erreşte că i l-am dat pe al meu. L-am scărpinat oleacă la ceafă, ca să mai simtă şi el mînă de om înainte de moarte şi l-am lăsat acolo în plata Domnului... *(Un timp.)* De unde puteam să-mi închipui eu că domnul director general o să mă prindă... Că, de minţit, de ce să mint, a doua zi cînd m-a întrebat, l-am minţit... „Ce-ai făcut, mă, cu cîinele? zice. L-ai achitat?" „Da, domnule director general. I-am dat, după cum mi-aţi ordonat, întîi otrava şi pe urmă l-am dat pe gîrlă"... „Bravo, mă !" zice. Şi m-a pupat.

PALOMA: Te-a şi sărutat?

CĂCIULĂ: Pe amîndoi obrajii, de parcă eram rude. Pe urmă, a deschis casa de bani şi mi-a dat douăzeci de mii de lei... Ajutor de beţie, cum zicea dumnealui, ca să mă ia, adică, în periplizon. Plus, că m-a primit îndărăt în slujbă şi mi-a mărit şi leafa de la patru mii opt sute, la şase mii de lei.

PALOMA: Toate astea s-au întîmplat, acuma, cam o săptămână, nu?

CĂCIULĂ: Exact... Şi-acuma trei zile, mă pomenesc cu domnul director general că mă cheamă la cabinet de dimineaţă. Întîi, cum am intrat, mi-a dat să zic aşa, după aprecierea mea, vreo douăzeci de perechi de palme... Pe urmă, m-a trecut la picioare... Da în mine, de parcă se juca în fulbot de-ăla cu mingea... Şi după ce s-a pus cîrcelul şi n-a mai putut să dea, mi-a pus în vedere că sînt dat afară din slujbă şi că, dacă nu-i aduc ajutorul de beţie îndărăt, mă trimite la parchet şi mă închide... Aşa că ultima mea nădejde e la dumneavoastră.

PALOMA *(care, luminată complet asupra faptului, spumegă):* Bine, domnule... Eu, una, îţi mulţumesc că ai avut inimă bună şi n-ai omorît căţelul şi îţi făgăduiesc că vei fi primit îndărăt în slujbă.

CĂCIULĂ: Nu e drept, coniţă, să pierim şase oameni de foame pentru un căţel... Pentru un cîine pe care mi-a fost milă să-l omor „din ordin"...

PALOMA: NU trebuie să mai insişti, domnule. Ţi se va face dreptate. Şi pentru că dumneata eşti adevăratul salvator al lui Bubi, dumitale ţi se cuvine recompensa de cincizeci de mii de lei pe care am făgăduit-o.

CĂCIULĂ: Vă mulţumesc din suflet, coniţă, dar, să nu vă supăraţi, să nu mai aud de recompensă... Nu mai vreau să plătesc iarăşi douăzeci de perechi de palme dobîndă.

PALOMA: Du-te liniştit acasă şi mîine de dimineaţă te prezinţi ca de obicei la slujbă. Pe răspunderea mea...

OĂcruLĂ: Nu ştiu cum să vă mulţumesc, coniţă... Mi-a spus mie domnişoara secretară că soţia lui domnu' director general are inimă bună... De-aia am îndrăznit să viu la dumneavoastră...

PALOMA: Mai sînt şi alte femei, în afară de mine, care au, poate, inimă şi mai bună... Şi care fac bine pentru reputaţia altora.

ZINA *(intră, vrînd să spună ceva important):* Coniţă !

PALOMA: Condu pe domnul, Zina!...

CĂCIULĂ: Vă sărut mîna şi... *(Se opreşte fără cuvinte.)*

PALOMA: Şi... umblă sănătos! *(Nu-şi mai poate stăpîni nervii şi indignarea.)*

CĂCIULĂ *(înainte de a ieşi):* Să trăiţi, şi...

ZINA: Pe aici, domnu' !... *(îl conduce „de sus".)*

(Căciulă iese împreună cu Zina.)

PALOMA *(rămasă singură, începe să se învîrtească ca o fiară în cuşcă):* Mizerabilul! Asasinul!... Canalia! Să omoare el un căţel... *(Pe pasi.)* Cîinele! Cîinele! Cîinele!...

ZINA *(intră):* Tocmai de el vream să vă spun, coniţă. Am vrut să-i pun zgarda, să-l scot un pic la plimbare şi m-a muşcat de mînă... Şi pe urmă a-nceput să-şi muşte zgarda... Mi-e frică să nu fi turbat!

PALOMA: Doamne fereşte! Muşcă-ţi limba... Ţi-ai muşcat-o?

ZINA: Da !... Nu ştiu ce-o fi, dar Bubi nu mai e Bubi al nostru...

PALOMA: Şi eu am observat... Parcă ne urăşte pe toţi din casă...

ZLNA: Singurul cu care se mai înţelege, e conaşul.

PALOMA: Şi dacă ar şti el că mizerabilul ăsta... fiara asta cu chip de om, a vrut să-l ucidă...

ZINA: Cine? Conaşul Andy?

PALOMA *(pe gîndul ei):* Şi la ce mijloace ordinare, odioase, a recurs !... Dar, lasă-lpemine !... Lasă-1 pemine!...

ZINA: Şi cu Bubi ce fac? Nu-1 mai scot la plimbare?

PALOMA *(e prea preocupată de problema asasinatului ca s-o mai intereseze altceva pentru moment):* Nu!... Pînă vine veterinarul să-i facă injecţia, lasă-1 aşa... Citeşte-i ceva, dacă vrei... Cartea aia cu pisici care-i place lui aşa de mult...

ZINA: „Cotoiul încălţat"? A făcut-o praf aseară c-a vrut să muşte cotoiul de pe poză.

PALOMA: Atunci, citeşte-i „Guliver în ţara piticilor". Că Guliver e mare şi nu poate să-i facă nimic.

ZINA: A, da, că Guliver îmi place şi mie. Păcat că bărbaţi de-ăştia nu se mai găsesc astăzi pe piaţă.

PALOMA: Hai, hai, lasă-mă în pace cu atleţii tăi că sînt enervată. *(Zina iese.)* Mizerabilul!... Mizerabilul!... *(Reîncepe plimbarea agitată.)* Un om ca el să asasineze un căţel!... Şi încă să-l lovească din umbră... Mişeleşte... Pe la spate...

BAECIAN *(intră cu o figură fericită):* Adorato !... M-am abătut o clipă pe la tine ca să-ti dau o veste bună... Mîine la trei şi patruzeci plecăm. Am paşapoartele în buzunar... *(îşi bate buzunarul şi se apropie s-o sărute.)*

PALOMA *(caută să pară complet stăpînă pe ea. Se lasă sărutată în mod obişnuit):* Mîine?

BAECIAN: Ce? Nu eşti încă gata cu pregătirile?

PALOMA: Ba da!... Că-mi iau mai multe geamantane goale ca să mă întorc cu ele încărcate... Adică, în fond, putem să cumpărăm şi geamantanele goale de la Paris... Ce să ne mai trambalăm cu astea?

BAECIAN: Apropo!... Ia tu ăştia... *(scoate un pachet de dolari)* şi ascunde-i la tine... Ştii tu, unde am vorbit noi aseară. *(Cu un surîs.)* Douăzeci de mii de dolari... Zece bilete de cîte o mie şi douăzeci de cîte cinci sute...

PALOMA *(ia banii):* Şi tu crezi că dacă îi cos în centură, n-o să-i găsească nimeni...

BAECIAN: Sînt sigur că nouă nici n-o să ne facă percheziţie la vamă... Dar, aşa, ca măsură de prevedere...

PALOMA: Bine ! îi cos astă-seară... Deocamdată, să-i pun bine... *(Se duce, deschide şifonierul şi pune banii sub un teanc de rufarie.)*

BAECIAN: Vezi unde-i pui, să nu ţi-i vadă cineva...

PALOMA: N-are cine că aici umblu numai^eu. I-am pus sub cămăşile mele...

BARCIAN *(cu o privire libidinoasă):* Sub cămăşuţele tale... Alea fine, şi dulci, şi transparente...

PALOMA: Hai, bai, că nu e ora să fii crai...

BARCIAN: Astă-seară ieşim în oraş... Ultima noastră noapte în Bucureşti...

PALOMA: De ce „ultima"?

BARCIAN: De ! Cine ştie?... Poate că trebuie să ne luăm adio de la el...

PALOMA: Adio, pentru o lună?

BARCIAN: Sau, poate, mai mult... Cu evenimentele astea, nu se ştie dacă nu e mai bine să rămînem cîtva timp în străinătate... Se-aud fel de fel de zvonuri în legătură cu societăţile noastre. Şi, mai ales, cu cele care au capital străin... Noroc că „Bibi" a fost prevăzător şi şi-a pus banii în străinătate... La loc sigur..

PALOMA *(j'itcîndu-şi „scena" pe care i-o pregăteşte):* Ştii, iubitule, că m-am gîndit să nu-l mai luăm pe Bubi cu noi...

BARCIAN *(fericit pe dinăuntru, maschează fals):* Vaaai! De ce?

PALOMA: îti pare rău?

BARCIAN: Te cred! Tocmai acuma cînd sîntem amîndoi în termeni atît de buni...

PALOMA: Oricît, un căţel e incomod într-o călătorie...

BARCIAN: Fugi, frate, de-acolo ! Mă ocup eu de el...

PALOMA: Nu, nu ! E mai bine să nu-l mai luăm ! Te deranjează...

BARCIAN: Pe mine? Doamne fereşte!... în sfîrşit ! Dacă tu ţii *ă tout prix* să nu-l luăm...

PALOMA: TU tii să-l iau?

BARCIAN: Enorm! Dar nu vreau să te contrazic... Şi cu cine vrei să-l laşi acasă? Cu Zina?

PALOMA: NU ! I-am găsit o pensiune...

BARCIAN: La cine?

PALOMA: La un specialist în materie de cîini... Mi se pare, chiar, că e funcţionar la tine la Societate.

BARCIAN: La mine? Eu ştiu că la Societate am specialişti în petrol, nu în căţei...

PALOMA: Probabil că pe-ăsta nu-l cunoşti bine, fiindcă e un funcţionar mai modest...

BARCIAN: Ce grad are? Şef de serviciu?

PALOMA: NU ! Portar de noapte... Şi-are un nume, aşa, nu mi-l aduc bine aminte. Ceva care se poartă pe cap...

BARCIAN: Se poartă pe cap? *(Se gîndeşte.)* A, da!... Basc ! Bascovici.

PALOMA: NU, nu ! Ceva care se poartă pe cap iarna !... A, da !... Căciulă...

BARCIAN *(i se tulbură apele):* Căciulă! Dar, de unde şi pînă unde ai aflat tu de treaba asta?

PALOMA: Mi-a spus veterinarul lui Bubi... Căciulă ăsta e un mare cunoscător. Ţine cîini în pensiune, cumpără, creşte, vinde...

BARCIAN: Auzi, al dracului! Era specialist şi eu nu ştiam...

PALOMA: Chiar şi otrăveşte, la nevoie...

BARCIAN: Cîini?

PALOMA: Căţei, de preferat ! Şi m-am înţeles cu el, să-mi ţie pe Bubi în pensiune, pînă ne întoarcem noi... Şi, în schimb, tu îl primeşti la loc în slujbă şi îi măreşti leafa...

BARCIAN: Dar de unde ştii tu că l-am dat afară din slujbă?

PALOMA: Mi-a spus Bubi! Ştiu că l-ai şi bătut... Ştiu tot, bestie fără suflet... Monstru cu chip de om...

BARCIAN *(bîlbîit):* Nu-nţeleg ce vrei să spui...

PALOMA: Ba, înţelegi... înţelegi foarte bine, canalie. Va să zică, aşa !... Ai vrut să-l asasinezi!... Ai vrut să-mi distrugi, calculat la milimetru, tot ce aveam mai scump pe lume... Ca să rămîn singură... Numai pentru tine şi pentru egoismul tău de fiară...

BARCIAN *(căutînd să domine el situaţia):* în sfîrşit! Bine c-a dat Dumnezeu de-ai aflat... Sînt încîntat c-ai aflat... Da ! Beeunosc... L-am plătit pe Căciulă să-l omoare pe Bubi... Ştii bine că eu nu suport nici un fel de rival în viaţă... Şi dacă n-am suportat eu dintre oameni, cum era să suport dintre animale? Eu înlătur piedicile... Nu mă poticnesc în ele...

PALOMA: Ştiu... Aşa cum le-ai înlăturat totdeauna în viaţa ta... Prin fraudă, prin crimă, prin hoţie.

BARCIAN: Măsoară-ţi cuvintele, te rog...

PALOMA: Nu-mi măsor nimic... Te cîntăresc, însă, pe tine, la adevărata ta greutate. Forţa ta, celebra ta forţă de om al zilei, n-a fost decît slăbiciunea altora... Ca să te înalţi ai călcat pe picioare frînte, ca să te menţii, te-ai sprijinit pe mîini răsucite, ca să învingi ai pus tunul în cei care n-aveau decît piept să-l înfrunte...

BARCIAN: Paloma ! îţi atrag atenţia că abuzezi de răbdarea şi îngăduinţa mea...

PALOMA: Tu ai abuzat de tot!... Viaţa, cariera şi biruinţa ta nu sînt decît o serie de escrocherii, de asasinate şi de tîlhării... Eşti aşa de mare că nici nu încapi întreg în codul penal...

BARCIAN *(ameninţător):* Taci...

PALOMA: Taci tu, asasinule ! Să nu crezi că nu te cunosc şi că în clipa cînd am acceptat să mă cumperi, n-am ştiut cine eşti... Să nu uiţi că în braţele mele ţi-ai mărturisit toate păcatele, fericit că aveai cui să te lauzi cu ele... Ştiu cum ai „dărîmat" întreprinderi, societăţi, guverne chiar... Ştiu că ai ruinat oameni şi ai distrus familii... Ştiu că ai stors şi ai exploatat munca şi vlaga altora, ca să te îmbuibi, ca să te îmbogăţeşti şi să poţi să-ţi cumperi, cu bani grei, fiecare clipă de fericire...

BARCIAN: TU vorbeşti, neruşinate?

PALOMA: Da, eu, fiindcă eu şi altele ca mine sîntem victimele voastre... Ale tale şi ale altora ca tine... Ale societăţii ăştia putrede şi depravate în care aţi trăit şi în care ne-aţi tîrît cu toate momelile şi cu toate otrăvurile... Fără tine şi fără alţii ca tine aş fi fost poate o femeie de treabă, care mi-aş fi cîştigat plinea cu mîinile şi dragostea, cu inima... Care, în loc să cresc un căţel, aş fi crescut poate un copil din care să fac un om şi-un stîlp în şantierul lumii noi care se clădeşte sub ochii noştri...

BARCIAN: Ia nu mai face cu mine pe cotoiul călugărit... Noi v-am inventat, hai? Noi v-am distrus vieţile, da? De ce nu te-ai dus la muncă, cînd erai tînără? De ce n-ai învăţat carte, sau un meşteşug... De ce-ai ieşit pe stradă cu fusta peste genunchi şi cu sprîncenele boite...

PALOMA: Fiindcă n-a avut cine să-mi deschidă ochii...

BARCIAN: Dar altora cine le-a deschis ochii? Ţi-a plăcut însă luxul, şi viţiul, şi trîndăvia... Te-ai vîndut, la început, pe-o pereche de ciorapi şi pe-un cupon de mătase ca să ajungi, pe urmă, să te negociezi pe blănuri şi pe automobile...

PALOMA: Am fost slabă, singură... M-a zăpăcit lumea voastră... M-a înghiţit viitoarea... Dar să ştiţi că nu m-aţi avut niciunul întreagă. Sufletul meu a rămas ca o zdreanţă, ca o coadă de zmeu încîlcită în crengile nucului de-acasă... Asta nu sînt eu... Eu am murit de-atunci şi tot ceea ce aţi avut voi nu este decît un strigoi... Dar mă răzbun, să ştii. Mă răzbun.

BARCIAN: Pe cine?

PALOMA: Pe tine ! Pe voi !... Pe lumea voastră care, din nenorocire, a ajuns şi-a mea !... Cu voi am trăit, cu voi mor de gît pînă la urmă.

BARCIAN: Fă-ţi un duş rece, fetiţo !...

PALOMA: în orice caz, tu n-o să mai ai ocazia să mă asişti în baie... Adio, băiete ! Noi doi, din clipa asta, am lichidat!

BARCIAN: NU te grăbi să întrebuinţezi vorbe mari. Idioţi ca mine n-o să mai găseşti atît de uşor... Nu uita că, pardon de expresie, ai patruzeci şi cinci de ani... Se ridică altele, proaspete...

PALOMA: NU se mai ridică, nu te mai bucura degeaba... Tu nu vezi, în jurul tău, că se schimbă ceva?... în fiecare zi, mereu... Că se naşte altă lume, cu alte legi, cu alţi oameni? Noi sîntem ultimele femei din seminţia noastră şi voi ultimii bărbaţi. Aşa că, chiar de la patruzeci şi cinci de ani încolo, tot cu noi trebuie să vă mulţumiţi... Deocamdată, însă, sînteţi liber, domnule director general Barcian...

BAECIAN: Bagă-ţi bine minţile în cap. în şase luni, începi să-ţi vinzi lucrurile clin casă şi într-un an, doi o să-ţi pui firmă de ghicitoare la poartă...

PALOMA: Nu-mi duce tu grija... O să găsesc oricînd un imbecil care să te înlocuiască... Şi, poate, chiar mai tînăr...

BAECIAN: Ştii că, ăştia tineri, cu cît sînt mai tineri, cu atît sînt mai costisitori...

PALOMA: Ei şi? O să intru şi eu la apă o dată... Că destul am băgat pe alţii...

BAECIAN: în concluzie, nu vrei să mai plecăm mîine la Paris?

PALOMA: Eu? Cu un om ca tine? Oricît aş fi de decăzută, n-am ajuns încă la hingheri...

BAECIAN: îţi dau o oră de gîndire, să te calmezi şi să-ţi revii din indignare. Ea unu jumătate mă întorc să iau răspunsul... Şi, nu neglija duşul rece, în lipsa mea...

PALOMA: începînd din acest moment în casa mea nu mai calci...

BAECIAN: în casa mea, vrei să spui...

PALOMA: După ce mă mut de-aici... e a dumitale. Deocamdată, însă, e a mea... Şi, mîine chiar, caut alta.

BAECIAN: Casă o să găseşti mai uşor, dar ce te faci de proprietar? în orice caz, te previn că trebuie să-ţi cauţi o casă mobilată... Nu iei un ac de-aici în afară de ceea ce îţi aparţine... Dacă vrei să mori de foame, n-ai decît...

PALOMA *(rîde);* Să mor de foame? Slavă Domnului, pînă îmi găsesc pe cineva să mă protejeze, am destule bijuterii...

BAECIAN: Nu te desparţi tu de ele ! Tu ai ştiut numai să le strîngi...

PALOMA *(îşi aduce aminte):* Nici n-am nevoie să le vînd... Am douăzeci de mii de dolari!

BAECIAN *(ars):* Nu ! Dolarii sînt ai mei. Şi te rog chiar să mi-i restitui imediat...

PALOMA: Nici nu mă gîndesc... Asta e cadoul tău de despărţire... *(Vîră cheia de la şifonier în sîn.)*

BAECIAN *(îşi dă seama că cu forţa nu poate face nimic. Schimbă deci tactica).*

PALOMA: Şi dacă vrei să mi-i iei cu forţa, să ştii că ţip de se adună vecinii şi spun că vrei să mă asasinezi ca să-mi furi banii.

BAECIAN *(rîde, rău, triumfător):* Fii pe pace!... Dolarii sînt falşi... Că nu eram eu nebun să-ţi dau ţie pe mînă douăzeci de mii de dolari veritabili?

PALOMA *(nu se aştepta la lovitură. încearcă să facă „bonne mine aux mauvais jeux"):* Dacă sînt falşi, de ce ai vrut să-i treci peste graniţă?

BAECIAN: Ca să încerc să-i plasez prin oamenii^mei, în parcurs... Tot nu mă costă nimic. De ce să nu iau măcar ceva pe ei?...

PALOMA: Va să zică, ai vrut să mă escrochezi?

BAECIAN: De ce pe tine? Erau banii mei... Nu ţi i-am dăruit. Ţi-am dat numai în păstrare... Aşa că poţi să-i păstrezi liniştită... Poţi să-i pui şi în ramă, dacă vrei... Sînt admirabil falsificaţi...

PALOMA *(spumegă):* Aha ! Acuma ai şi fabrică de falsificat bani...

BAECIAN: Da, am vrut să-i falsific în veritabili!... Nu m-aş fi aşteptat însă niciodată să procedezi astfel cu mine...

PALOMA: TU m-ai învăţat... Lîngă un spărgător de case de bani e firesc să ajungi măcar pungaş de buzunare.

BAECIAN: Mă uit la tine şi nu-mi vine să cred că eşti tu... Tu, Paloma, s-ajungi să-mi spui ce mi-ai spus şi să procedezi cum ai procedat... Tu, femeia pentru care eram decis să divorţez, pentru care am făcut tot ce se poate face pe lumea asta?... Tu, femeia cu care vreau să încep o viaţă nouă, în altă ţară?

PALOMA: Acum e prea tîrzm... Ne-am dovedit că ne cunoaştem prea bine, ca să mai putem fi, o clipă măcar, împreună...

BAECIAN: Şi toate astea pentru ce? Pentru o jigodie oarecare... Pentru un nimic... pentru un caraghioslîc...

PALOMA: Ai vrut să-l asasinezi şi asta n-am s-o uit şi n-am să pot să ţi-o iert niciodată...

BARCIAN: Dar de ce nu cauţi să judeci şi să înţelegi că, dacă am ajuns pînă acolo, încît să ucid un cîine, am făcut-o numai şi numai pentru tine...

PALOMA: Pentru tine, adică. Pentru egoismul tău...

BARCIAN: Piindcă te iubeam...

PALOMA: Nuuu !... Fiindcă îţi iubeai comoditatea, şi Bubi te deranja... Fiindcă ţi se părea că îţi tulbură şi îţi răpeşte, un strop măcar, din plăcerea ta organizată şi tiranică... Ei bine, un astfel de om mă dezgustă pînă la dispreţ... Şi te dispreţuiesc, să ştii...

BARCIAN: NU uita că paşapoartele le am în buzunar... că dolarii sînt falşi şi că, la 28 august, împlineşti patruzeci şi cinci de ani...

PALOMA: Şi patru, minţi...

BARCIAN: Şi cinci, nu-ţi aminteşti tu bine... Am văzut cînd ţi-am prezentat actul de naştere pentru paşaport...

PALOMA *(tot nu vrea să cedeze):* Aia nu sînt eu !... E sora mea mai mare... *(Se ridică ultragiată.)* Adio, domnule Barcian!... Cred că ştiţi în ce parte e uşa, aşa că nu te mai conduc...

BARCIAN: Bine! Eu, totuşi, vin după răspuns peste un ceas. Sau telefonez...

PALOMA: Te asigur, ţi se va răspunde că ai greşit numărul... *(Augustă.)* Sînteţi liber...

BARCIAN *(ieşind):* Nu vreau să mă socotesc, încă. în interesul tău... Peste un ceas voi aviza. *(A ieşit.)*

(Paloma rămîne o clipă singură şi işi aprinde o ţigară. Imediat, Lelia intră pe uşa interioară, cu pălăria Palomei pe ceafă, c-o ţigară în gură şi cu o figură „dărîmată".)

LELIA *(se prăbuşeşte, mai repede decît se aşază, într-un fotoliu):* N-am găsit-o pe mama acasă şi m-am întors imediat... N-am vrut să vă deranjez că v-am auzit certîndu-vă şi am auzit tot. *(Un gest spre uşa la care a ascultat.)* Că din cauza voastră am ajuns să ascult şi pe la uşi...

PALOMA: E, ce-ai zis tu de monstrul ăsta? N-aş fi crezut că de trei ani de zile, îmi împart viaţa cu un criminal.

LELIA: Dar nu l-a omorît, *ma chere...*

PALOMA: El, da! Mi l-a scăpat numai destinul!... Şi cred că eşti de acord cu mine că nu mai pot avea nici o legătură cu un astfel de om... Mîine e în stare să mă omoare şi pe mine...

LELIA: Să nu exagerăm, tu ! Cum o să te omoare? Din contra. El vrea să trăieşti cu el. Că voi, astea, aveţi noroc... Fiindcă, la urma urmei, ca să fiu sinceră... Mai dă-l dracului de căţel, că m-a şi muşcat adineauri de poşetă... Păi, ce? Tu compari cîinii cu petroliştii?... Cîini găseşti pe toate drumurile, dar guguştiuc ca ăsta, mai rar...

PALOMA: Am terminat cu el definitiv...

LELIA: Mai ai un ceas să te gîndeşti bine.

PALOMA: Nici o secundă... Tu nu mă ştii pe mine cum sînt, cînd îmi pun ceva în cap.

LELIA: Păi, astea, capsomanele, aveţi noroc în viaţă... O fată bună şi cinstită şi gospodină, nu poate să ajungă la casa ei... Şi voi îi daţi cu piciorul ca la un muc de ţigară... *(Paloma a aruncat mucul de ţigară pe covor.)* Stinge-l că se arde covorul...

PALOMA: Ei şi? A spus că-mi ia tot din casă... Mîine, cbiar, îmi caut un apartament şi mă mut...

LELIA: Cu ce? Dolarii sînt falşi...

PALOMA: N-am nevoie de dolarii lui... îmi pare rău că nu i-am aruncat în nas... Dar, n-ai tu grijă... Pînă îmi găsesc pe cineva cu posibilităţi, am cu ce să rezist... Că n-am fost eu proastă... Am pus nişte bani deoparte, şi nişte cocoşei, şi niţele lire.

LELIA: Bravo ţie, tu, că ai fost prevăzătoare... Dar ai avut şi din ce... Că din nimic, cum dracul să fii prevăzător şi să pui ceva deoparte...

PALOMA: Aşa că, domnul Barcian, n-o să aibă satisfacţia să mă vadă în mizerie, cum crede dumnealui! Phu !... Parcă numai el e petrolist pe lumea asta !

LELIA: Mă rog, treaba ta ! Faci ce vrei, că eşti majoră de-acum douăzeci şi cinci de ani... Eu însă zic să nu rupi cu Barcian... Pleci cu el la Paris... Bătrîn,

ştiucă de bani... Ţi-a spus, săracul, că se divorţează şi te ia de nevastă ! Ce mai vrei, că mă şi enervezi, pe euvîntul meu, cît eşti de absurdă.

PALOMA: Vreau să fiu liberă... Şi puţinii ani de tinereţe pe care îi mai am, vreau să-i trăiesc pentru mine. Vreau să iubesc... Să cunosc dragostea... cea adevărată. Alta decît cea pe care am cunoscut-o pînă acum... Să mă îndrăgostesc...

LELIA: De cine?

PALOMA: De-un om simplu, de exemplu ! Tînăr, frumos !... Să respire numai sănătate şi forţă. Şi să aibă inima curată ca o rufă de duminica...

LELIA: Ebe, drăguţă, să te arăţi la un doctor că, ce e cu tine, e de rău !... *(Consternată.)* Auzi colo, ce poate să-ţi treacă prin cap? Păi, tu eşti femeie să iubeşti un om simplu? Ce? Tu eşti film, sau roman de buzunar?... Fii serioasă, dragă, şi să discutăm logic că, vorba aia, avem amîndouă o sută de ani la un loc, ce să ne mai furăm la contabilitate, că sîntem între noi.

PALOMA *(superioară pe punctul ei de vedere şi sentenţioasă):* Acuma cînd sînt liberă, simt cum renasc cu fiecare clipă ca pasărea Pboenix din propria ei cenuşă.

LELIA: Pasărea Felix, nu Fenix... Dacă nu ştii cum îi zice exact, nu mai face pe culta...

PALOMA: Nu mă interesează nomenclatura păsării... ştiu, însă, că trebuie să renasc ca ea...

LELIA: Mă rog ! O fi renăscînd pasărea Felix din cenuşa ei, că la păsări e altă zoologie în viaţă... Dar femeia, cînd ajunge în situaţii de-astea, se dărîmă în propriile ei ruine... Ca blocurile alea, după bombardament.

PALOMA: E inutil să mă mai baţi la cap, dragă. Hotărîrea mea e luată şi să schimbăm subiectul...

LELIA: Bine, l-am schimbat. O să vezi tu, însă, de mîine încolo, ce e aia libertate... Cînd începi să dai singură la coşniţă, la băcănie, la coafor, la croitoreasă şi cînd, în afară de fix, nu mai ai, colea, seara, o haină pusă pe umerii scaunului, căreia să-i smîntîneşti portofelul de la buzunarul dinăuntru, cînd sforăie proprietarul. *(Mimează tot ce-a spus.)* Aaaa ! Stai că am o idee !... *(îşi dă o palmă peste frunte.)* Ia uite, dragă, ce zăpăcită sînt...

PALOMA: Ce idee?

LELIA: Am un cunoscut bun... Un bancher... Om de încredere... Stă, la zece case de tine, în blocul florentin.

PALOMA: E, şi ce vrei cu el?

LELIA: Mă duc să-i arăt dolarii tăi... Şi dacă sînt buni, faci ce vrei cu viitorul tău... Dacă sînt falşi, rămîi cu viitorul ăsta pe care îl ai.

PALOMA *(căreia ideea îi surîde):* Ei, cum să-ţi dau eu, tu, douăzeci de mii de dolari în mînă?

LELIA: Sînt falşi...

PALOMA: Şi dacă nu sînt?

LELIA: Cum? N-ai încredere în mine?

PALOMA: E, asta e ! Cum să n-am? Dar tu ştii cît face asta în lei româneşti?

LELIA: Poate să fie şi mai mult... Pentru mine banii altuia sînt întotdeauna intacţi... Şi să ştii că m-ai jignit...

PALOMA: NU mai vorbi prostii că mă şi supăr... Mă jigneşti tu pe mine. Că, dacă nici în tine n-oi mai avea încredere, nu mai pot să am în nimeni pe lumea asta... în orice caz, îţi dau numai o singură hîrtie de cinci sute... Că sînt noi toţi şi în serie... Şi dacă una e falsă sînt şi celelalte, nu?

LELIA: Ce-ar fi, tu, să fie veritabile?...

PALOMA: NU, e imposibil... Nu le-ar fi lăsat canalia aia la mine... Ar fi fost în stare să mă asasineze, şi pe urmă să mi le ia cu forţa... *(Se duce la dulapul unde sînt dolarii, scoate o hîrtie din teanc şi o dă Leliei. Cheia dulapului rămîne în broască.)* Uite, tu !... Şi dacă sînt veritabili, să ştii că ăsta e comisionul tău...

LELIA: Ca să vezi cum e pe iume asta. *(Se ridică.)* Unii colcăie de dolari şi alţii sînt obligaţi să primească mită... Dar, cu ghinionul meu... cu siguranţă că o să fie falşi... *(Bagă banii în poşetă.)* La revedere şi gîndeşte-te pînă viu la ce ţi-am

spus... Eu te juca de-a pasărea Felix, mai ales dacă or fi şi falşi... *(Iese repede.)*

ZINA *(intră imediat):* Gonită, nu ştiu ce să mă mai fac eu Bubi...

PALOMA: Dar ce este?

ZINA: Mi-a distrus nervii complet!... Nu ştiu ce e cu el, dar de cînd s-a întors din croaziera asta, nu mai e Bubi al nostru...

PALOMA: Dar ce face, frate, ce are? Nu mă alarma... *(Se şi alarmează.)*

ZINA *(convinsă):* B dement ! *(Tragică.)* Acuma, a-nceput să prindă muşte prin bucătărie... Şi eu am avut un cumnat care, cînd a început cu gesturi de-astea, a doua zi l-am dus la balamuc. Şi-a trebuit să-i dăm şi o cîrjă în mînă că zicea că e Mitropolit-Primat.

PALOMA *(liniştită oarecum):* A, bine, dacă e vorba numai de muşte, ştiu eu de ce le prinde... Dar, în orice^caz, să dau un telefon doctorului. Şi pînă vine, nu te mişca de lîngă el... *(Începe să facă un număr de telefon.)* Şi, pînă viu şi eu, fă-i un ceai de tei că e calmant.

ZINA: Parcă mai vrea să pună gura pe ceva!... Vrea numai la cutia de gunoi, să mănînce coji de cartofi.

PALOMA: Ah ! Taci, nu-mi mai spune şi spală-l pe dinţi imediat... *(La telefon, în timp ce Zina iese.)* Alo ! Dumneata eşti, doctore? Da, eu, eu !... *Bonjour.* Este că... sînt foarte alarmată cu Bubişor al meu... Nu ştiu, nu pot să-mi dau seama... în orice caz, | are simptome de demenţă... Bine, te-aştept... La revedere. *(închide.)*

ZINA *(intră pe uşa care comunică cu ieşirea)* : Coniţă !... A venit băiatul ăla care a adus căţelul... *(Vorbeşte cu dispreţ despre el.)*

PALOMA *(bucuroasă):* Domnul Petran? Pofteşte-l imediat... Şi fă două cafele... şi pregăteşte şi de lichior.

ZINA *(iese nedumerită):* îl opriţi şi la masă?

PALOMA: Vorba lui, tot ce se poate!...

(Zina iese şi, in scurta pauză pină revine inlroductndu-l pe Petran, Paloma se aranjează rapid. Zina iese pe uşa de intc-rior, după ce^a_intral cu Petran prin fală.)

PETEAN: Bună ziua, doamnă!...

PALOMA *(întîmpinîndu-l extrem de amabilă):* Ce surpriză agreabilă...

PETEAN: Vă rog să mă iertaţi că mi-am permis să vă deranjez...

PALOMA: A fost telepatie... Mă hotărîsem tocmai să-ţi fac o vizită după-masă, cu căţeluşul...

PETEAN: Tocmai, în legătură cu el am venit şi eu...

PALOMA: Recompensa e oricînd la dispoziţia dumitale.

PETEAN: NU, n-am venit de-asta... Dar, de trei zile, băieţelul meu e bolnav...

PALOMA: Dar, ce-are mititelul?

PETEAN: A răcit... îl doare gîtul... a făcut temperatură mare şi de trei zile plînge după căţel... Nu şi nu că să i-l aduc... Că îi e dor de el... Şi noaptea îl visează...

PALOMA: Drăguţul de el... O să i-l ducem imediat... Adică imediat nu se poate că trebuie să vie doctorul să-l vadă şi pe el.

PETEAN: E bolnav?

PALOMA: Da ! De cînd s-a întors, nu mai e în apele lui. Nu doarme, nu mănîncă, e nervos... Mîrîie şi latră pe toată lumea...

PETEAN: Poate că... *(cu multă jenă)* i-o fi venit şi lui timpul...

PALOMA: Să moară? Dar n-are decît cinci ani...

PETEAN *(acelaşi joc):* Nu, să moară... Dar, acuma, e cam vremea lor...

PALOMA: în ce privinţă?

PETEAN: Să mai umble şi ei pe străzi, pe maidane... Să mai facă cîte-o cunoştinţă, ceva...

PALOMA *(înţelege):* A... Nuuu. *(E îngrijorată.)* El nu e obişnuit pentru lucruri de-astea cu strada. Are o legătură veche! O prietenă, în sfîrşit... Şi n-ar înşela-o pentru nimic în lume...

PETEAN: Tot ce se poate...

PALOMA: Dar, dumneata, ia spune-mi ! Ce mai faci?

PETEAN: Ce să fac! Ce-am făcut o viaţă întreagă, muncesc...

PALOMA: Şi, în trei zile astea, te-ai mai gîndit vreun pic la mine?

PETRAN: Da... m-am gîndit. Cu ocazia cățelului... Ba, soția mea, fiindcă eu eram la lucru... vrea chiar să vie ea să vă roage să ni-l dați un ceas, două...

PALOMA: Mi-ar fi făcut multă plăcere s-o cunosc dar, de ce să mint, îmi face mult mai multă că ai venit dumneata. *(Fireşte, Paloma joacă toată această scenă pe seducție.)* Ia loc, te rog...

PETRAN: N-am avut pe cine trimite... *(Se aşază.)*

PALOMA: Ştii că mi-a fost dor de dumneata? *(Petran jenat, tace.)* Te-am şi visat, ştii!...

PETRAN: Tot ce se poate !...

PALOMA: Dar un vis foarte curios... foarte ciudat... Aproape că nici nu îndrăznesc să ți-l spun. Mai ales că mi se întîmplă foarte rar să am asemenea visuri...

PETRAN: Cine ştie. Ați mîncat ceva greu, seara...

PALOMA: NU!... EU seara mănînc totdeauna foarte puțin. Un ceai, o fructă... Poarte rar un sandviş. M-am gîndit însă la dumneata, înainte să adorm...

PETRAN: Dacă aveți timp de pierdut... Probabil că nu vă osteniți prea mult ziua... Eu, unul, cum pun capul pe pernă seara, adorm imediat.

PALOMA: Cum? Dumneata nu visezi niciodată?

PETRAN: Ba da!... Dar visurile mele le visez cu ochii deschişi... Sînt visuri de viață... De viață mai bună, mai dreaptă, mai curată... Şi lupt să se împlinească, alături de tovarăşii mei... Fiindcă noi, muncitorii, visăm toți un singur vis. Dar atît de mare ! Cît lumea de mare, doamnă...

(Zina intră cu serviciul de cafea şi lichior. îl pune pe măsuța dintre ei şi iese, privind de sus pe Petran.)

PALOMA: Sper că bei cu mine o cafeluță...

PETRAN: Mulțumesc, doamnă!... Nu beau cafea niciodată. Strică smalțul la dinți...

PALOMA: Ai dreptate să ți-i menajezi... Ai nişte dinți!...

PETRAN: Sînt bucuros că sînt ai mei...

PALOMA: Probabil că nu-ți lipseşte nici unul...

PETRAN: Ba da ! îmi lipseşte unul mai din fund, pe care mi l-a scos la poliție, pe vremuri, în timpul unei greve!... Se vede treaba că de-atunci am rămas eu c-un dinte contra lor...

PALOMA: Foarte bine ! Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte... Sper, însă, că un păhărel de lichior nu refuzi?

PETRAN: Vă rog să mă iertați, dar nu beau niciodată nimic înainte de masă.

PALOMA: îmi pare rău că mă laşi singură. *(Soarbe din lichior.)* Ia spune! Nu eşti curios deloc, să ştii ce-am visat, în legătură cu dumneata?

PETRAN: Nu !

PALOMA: Păcat! Mi-ai fi ajutat, poate, să-mi realizez visul... Căci şi eu, ca şi dumneata, lupt să-mi realizez visurile...

PETRAN: Visurile personale... *(Cu un surîs.)* Nu încape nici o comparație şi nici o asemănare cu cele de care vă vorbeam eu.

PALOMA: Dar eu nu vorbeam de politică, domnule Petran.

PETRAN: Ba da ! Fiindcă şi asta a dumneavoastră e tot un fel de politică... şi foarte importantă. E politica momelii... E politica bomboanelor dulci, care adorm mințile şi moleşesc vigilența noastră... E politica corupției şi a tentației... E politica şarpelui care roteşte mărul păcatului în ochii proştilor care l-au mîncat... Este marea armă. a burgheziei dumneavoastră care şi-a ascuns totdeauna ghearele în mănuşi albe, veninul în băuturi dulci şi duhorile în sticluțe de parfum.

PALOMA: Bine, dar dumneata eşti un obsedat !... în orice vorbă nu vezi decît o cursă şi în orice gest, bănuieşti numai un laț...

PETRAN: Fiindcă aşa sînt toate vorbele şi gesturile dumneavoastră. Curse şi lațuri... E destul, o clipă numai să ne închidem ochii, moleşiți de momelile dumneavoastră, ca să ne şi dați cu vitriol în ei.

PALOMA *(tot ea):* Cum adică? Eu îți fac impresia unei femei care ar fi în stare să dea cu vitriol în ochii unui bărbat, orice i-ar fi făcut el?

PETEAN: NU m-ați înțeles, doamnă !... Eu vorbeam așa, în general...

PALOMA: Dar înțelege și dumneata că pe mine nu mă privesc generalitățile... Eu nu sînt decît o simplă femeie.

PETEAN *(eu un surîs):* La mai mare!

PALOMA: Ia să vorbim, acuma, mai deschis.

PETEAN *(se ridică):* Vă pierdeți timpul, doamnă... Noi, oamenii noi, oamenii organizați, avem cu totul altă concepție despre viață și toate ale ei... Și nevorbind aceeași limbă, este sigur că nu ne vom putea înțelege niciodată.

PALOMA: Ce copil ești!... Dumneata, în loc să bei un păhărel de lichior, te-mbeți cu vorbe... în loc să-ți deschizi ochii și să vezi că ai în fața dumitale o femeie frumoasă, ți-ai pus mîinile la tîmple ca niște ochelari de cal, care nu vede decît înainte, așa cum îl mînă vizitiul... în loc ca tinerețea și sănătatea dumitale să tresalte la chemarea caldă a vieții, te chircești în dumneata însuți ca un arici dispărut sub proprii lui țepi...

PETEAN: Nu mă compătimiți, doamnă !... Vorbele cu care mă îmbăt sînt pahare cu suflet... Pahare turnate din sufletul imens al clasei noastre muncitoare... Și tăria lor înviorează brațele și oțelește inimile... Ochii mei, e adevărat, văd numai înainte, pentru că numai acolo, la capătul acestui „înainte" se află marea odihnă a luptei noastre. Și-acolo abia, ochii mei se vor bucura de toate desfătările vieții și de toate răsplățile misiunii împlinite. Iar țepii de arici, sub care tinerețea mea se chircește, după cum ați spus, nu constituie decît o pavăză zbîrlită de ultima noastră bunăvoință, în calea mîinilor dumneavoastră. Nu le atingeți, dacă nu vreți să vi le sîngerați...

PALOMA: De ce vrei dumneata să ne depărtezi, cînd sîntem atît de aproape? *(Vine lîngă el.)*

PETEAN: Tocmai această apropiere mă face să văd cît de departe ne aflăm unul de altul...

PALOMA: Dar aici nu sîntem două partide politice care stau față în față, înainte de alegeri... Domnule Petran... sîntem numai doi oameni: o femeie și-un bărbat... Atît !

PETEAN: Vă înșelați, doamnă ! Sîntem două lumi între care toate punțile sînt rupte... Cît privește cățelul, mai trec eu altă dată pe aici... *(O ia spre ușă.)* Bună ziua. *(Iese urgent.)*

PALOMA *(a primit ofensa imobilă și oarecum consternată de propriul ei gest. își toarnă un păhărel de lichior.)* Țoapă!... *(Bea.)* Dar ce țoapă superbă!

ZINA *(intră):* A plecat „domnul" Petran?...

PALOMA: Da...

ZINA: Nu l-ați oprit la dejun?

PALOMA: Ce face? Dar, ce? La mine e cantină?...

ZLNA: Credeam... fiindcă adineauri ați spus că...

PALOMA : Ia fă bunătate și nu mai crede dumneata nimic. Prea ai început să crezi și dumneata multe, de la un timp încoace...

ZINA *(vexată):* Nici conașul Andy nu mai vine la masă?

PALOMA: NU ! De azi înainte mănînc numai singură... Pînă la alte dispozițiuni, firește... *(Sună telefonul. Zina face un gest spre aparat.)* Vezi de treabă că răspund eu... *(Zina iese și Paloma se duce la telefon.)* Alo !... Da ! Casa Carini. Doamna Paloma Carini, la telefon. Nu, domnule ! în momentul acesta nu e aici, dar trebuie să vie dintr-o clipă în alta... Cine a întrebat, vă rog?... A, da, da, da... Domnul „moșierul"... *(I-a scăpat vorba.)* Da, da, da... Știu! Mi-a spus că așteaptă un telefon de la dumneata ! Mi se pare că trebuie să vă dea un răspuns de mare importanță... Poftim?... Cum, n-are nici o importanță?... Lelia mi-a spus că de răspunsul ei depinde fericirea dumitale... *(Lelia a apărut în ușa interioară, s-a lămurit că e vorba de ea și, curioasă să audă ce spune Paloma, o închis-o la loc, lăsînd-o crăpată astfel ca publicul să-și dea seama că Lelia ascultă la ușă.)* Oooo !... Ești dumneata prea amabil... Și văd. că te pricepi grozav la complimente !... Da, da ! Mi-a spus că mă cunoști și că m-ai văzut într-o seară la teatru... Vai de mine, vai de mine, cum sînteți bărbații ăștia !... Cum

vedeţi o femeie, gata. E, asta este !... Cum o să-mi închipui că ai avut *le coup ăe foudre* pentru mine... Nu ! Lelia nu mi-a spus nimic... Vai, dacă mi-ar fi spus, veneam cu multă plăcere cu voi, după teatru... Să nu exagerăm !... Cum o să fie geloasă pe mine? Da !... De închipuită, e adevărat, e cam închipuită!... în sfîrşit! Nu ştiu dacă e în toate minţile, dar probabil că nu e... Serios? Şi ea mi-a povestit aventura de la Olteniţa cu totul altfel... Ea s-a ţinut după dumneata? Vai, ce falsă e !... Daaa! Şi invidioasă... Şi minteee!... Minte de îngheaţă apa caldă... Cred şi eu ! Aşa pusă chestiunea, e cu totul altfel!... Pe cuvîntul meu, dacă mi-a spus vreodată că vrei să mă cunoşti... A vrut să te păstreze pentru ea. Mai ales după recoltă... S-a speriat de milioanele dumitale. Tţ, ţţ, ţţ ! Da'de unde, cea mai bună prietenă a mea?... Ea se ţine scai de capul meu... Şi poartă un ghinion, săraca... Cum pune mîna pe cineva, cum îl usucă... Eu, de cîte ori vine pe la mine, afum după ce pleacă... Da, da, ai perfectă dreptate... Totdeauna a fost materialistă... Sentimentul, la ea, n-a jucat niciodată rol... Mă ironizează chiar, de cîte ori are ocazia, că pe mine nu mă interesează banii... Omul, înainte de toate !... Adevărat ! Ear am văzut o femeie mai lăudăroasă ca ea... Eu cred că şi milioanele astea, ale dumitale, au fost o minciună... Ca să se pună în fason că o iubesc milionarii... Daaa? Mă surprinde că n-a minţit... Da, sigur. Şi mie mi-ar face o deosebită plăcere să te cunosc... Astăzi? Ştiu şi eu? Dumneata de unde telefonezi? De la „Nestor"?... în cazul ăsta, ne putem vedea peste o jumătate de ceas... Tot am drum pe-acolo că trebuie să ies în oraş... Aşa... foarte bine. Te-as ruga, însă, să fii drăguţ şi să mă aştepţi în faţa cofetăriei, nu înăuntru... Nu pot să sufăr prăjiturile... Şi cînd te gîndeşti că sînt unele care mănîncă cîte cinci o dată... Bine, bine, domnule... Uite că nici nu-ţi ştiu numele exact... Popescu... îl notez imediat ca să-l ţin minte. La revedere... Peste o jumătate de ceas, da. La mine e douăsprezece şi jumătate... dar e mai prudent să ţi-l pui pe-al dumitale c-un sfert de ceas în urmă... *Au revoir et ă tonte ă Vheure... (înehiăe cu un surîs ăe satisfacţie şi trece în dormitor.)*

**

LELIA *(furioasă, descompusă, bagă capul pe uşă, ăupă ea):* Prietena mea cea mai bună !... Şi tot astea au noroc în viaţă!... Dar de data asta, nu mai înghit!... Pentru nimic în lume... *(Trînteşte uşa şi ăispare prin faţă.)*

ZINA *(intră bombănină, fără să observe că nu e nimeni în scenă):* Dacă nu vine veterinarul, coniţă, să-l puie în cămaşă de forţă, eu... *(Observă că vorbeşte singură.)* Ia uite, ce m-a zăpăcit javra şi pe mine... Am început să vorbesc singură... *(Se repede după o muscă care o enervează şi după cîteva salturi prin încăpere o prinde.)* Sîc! Pir-ai a dracului!... *(Priveşte cu satisfacţie musca prizonieră între degete.)* Na! C-am început să prind şi muşte... *(încremeneşte comic de constatarea făcută.)* Mai rămîne, numai să turbez...

PALOMA *(intră îmbrăcată „de ieşit". Parfumată, „pempantă", elegantă):* Zina... Eu trebuie să ies puţin în oraş... Dacă telefonează, cumva, conaşul Andy, în lipsa mea, îi spui aşa: *(Se gîndeşte.)*

ZINA : Da !

PALOMA: Doamna s-a dus în oraş la un *renăez-vous,* că i-a telefonat un domn... unul, care nu ştiu ce spunea de recoltă... de nişte milioane... de oleaginoase... şi-a lăsat vorbă că de-acum încolo sînteţi inoportun şi să nu mai insistaţi. Ai înţeles?

ZINA : Da !

PALOMA: Sub nici un motiv. Nici la telefon, nici cu scrisori, nici cu intervenţii, cu nimic... Şi peste două-trei zile, o să aveţi şi casa liberă că se mută la domnul cu recolta... Ai înţeles?

ZINA: Da, coniţă, ce naiba! *(Conducînd-o.)* Va să zică, terminăm şi cu conaşul Andy...

PALOMA: Definitiv... îngropat... *(Iese.)*

ZINA *(din uşă):* A cincea înmormîntare pe care o fac în şase'ani de cînd sînt aici... Parcă m-am angajat

dricar, nu fată în casă... *(Se aude lătratul lui Bubi.)* Da, da! Latră, latră tu, pînă ăi ajunge tenor la revistă... *(Se aşază şi aprinde o ţigară. Din ale Palomei, bineînţeles.)* Latră, mă, latră, că vin eu data următoare cu motocicleta cu ataş, să te întreb de ce!... *(Fumează.)* Vorba e, le stricaşi tu casa?... Le-o stricaşi? Aia e, dacă ai coadă! Ţi-o bagi...

BAECIAN *(intră urmat de Bănea. Are o jerbă de flori, la pachet, în mînă): Bonjour,* Zina... *(Zina se ridică şi stinge ţigara, discret.)* Ia florile astea, te rog, şi pune-le într-un vas...

ZINA: Nu mai primim flori, vă rog...

BAECIAN: Ce? *(Se-ncruntâ.)*

ZINA *(înfiptă):* Aşa mi-a dat comunicat oficial, coniţa...

BAECIAN: Unde e doamna?

ZINA: S-a dus la o întîlnire cu o recoltă care a chemat-o urgent la telefon... Un domn care nu ştiu ce tot îi spunea de nişte milioane... I-a vorbit şi de mucilaginoase...

BAECIAN *(cu o privire spre sticla eu lichior):* Aha! înţeleg... Dar, de ce bei tu băuturi tari dimineaţa?

ZINA: EU? Coniţa a băut cu domnul Petran...

BAECIAN: Petran? A fost cineva aici în lipsa mea?

ZINA: Nu ştiu. Coniţa, însă, mi-a spus că de azi încolo sînteţi inoportun şi să nu mai insistaţi cu nimic... S-a fa-fi-fla cu dumneaiei... Şi peste trei zile ne mutăm...

BAECIAN: Unde?

ZINA: La domnul cu recolta... Ie-a pus un blochaus la dispoziţie...

BĂNEA: Eşti sigură că e blochaus? Să nu fie cumva vreun blocnotes.

BAECIAN: Bine! Ieşi afară! *(Pune florile pe masă. A stat pînă acum cu ele ţepene în mînă.)*

ZINA: Eu?

BAECIAN: Două zile, pînă vă mutaţi, în bloc, sînt — deocamdată — tot în casa mea...

ZINA: Şi mortul se ţine două zile pe masă, în salon... *(Iese obraznică.)*

BĂNEA: Bravo, *mon cher*... După cîini, te văzui încornorat şi de cereale...

BAECIAN: Bănuiesc de cine trebuie să fie vorba... L-a chemat ea, probabil, la telefon ca să se răzbune...

BĂNEA: Vorbeşti de Costodeanu, nu?...

BAECIAN: Precis !... E, dar dacă e vorba de răzbunare... las-o pe mine ! Eu am inventat-o, eu o desfiinţez... Cu mine nu se joacă. Oricît aş ţine la ea... că ţiu încă, de ce să mint?

BĂNEA: Aşa să faci, bre!... Să nu te laşi... Ţine ! Ţine mereu la ea... Să ţii bine, însă, să nu cumva să ai ghinionul să-ţi scape.

BAECIAN: Acuma s-a terminat...

BĂNEA: Ou ce? Cu ţiitoarea?

BAECIAN: I U uita, te rog, că e o femeie pe care am iubit-o...

BĂNEA: TU trebuie să uiţi, nu eu.

BAECIAN: N-ai nici o grijă. Oameni ca mine nu se clatină în nici o împrejurare.

BĂNEA: Oscilează numai...

BAECIAN: Nici măcar atît... *(Plimbîndu-se, în timpul replicilor, ajunge în dreptul dulapului şi vede cheia în broască. Desface şi vede dolarii.)* Şi-am să ţi-o dovedesc imediat... *(Caută în dulap.)*

BĂNEA: Ce faci acolo?

BAECIAN: Par !

BĂNEA: Pe cine?

BAECIAN: Pe mine... Destul am furat pe alţii. Mă fur acuma şi pe mine... *(Scoate dolarii.) Pour varier Ies plaisirs!*

BĂNEA: Ce sînt ăia?

BAECIAN: Dolari! A şi luat cinci sute de dolari din ei. îi dădusem să-i ascundă, pentru Paris... Douăzeci de mii de dolari... O avere... care reintră, însă, în patrimoniul proprietarului ei... Şi, ia uite. Am şi cocoşei... *(Scoate o punguliţâ de mătase din dulap.)* Opt! Cumpăraţi tot din banii mei şi ăştia...

BĂNEA: Cocoşei? Ştii că n-am văzut niciodată cum ară- tă lighioanele astea?

BAECIAN: Uite ! Ca să nu te mai plîngi niciodată că ai ghinion în viaţă, îi facem pe din două. Patru

ţie şi patru mie... Acuma poţi să te uiţi toată ziua la ei, să vezi cum arată...
BĂNEA: Dar, n-am văzut nici dolari, *mon clier...*
BARCIAN: Uite şi cinci sute de dolari... Tot plec mîine şi nu se ştie dacă te mai văd.
BĂNEA ***(CU** darurile în mînă):* Serios, măi, că mi-i dai mie de tot?...
BARCIAN: EU n-am glumit niciodată, cu banii...
BĂNEA: îţi mulţumesc din suflet, *mon cher...* şi n-am să uit niciodată, cît ai fost de generos... măcar în ultima zi a prieteniei noastre. *Viens que je tfembrasse... (îl sărută.)*
(Pe uşă intră Lelia, comisarul, agentul şi Zina tnspăimtnlată.)
COMISARUL: Bună ziua... *(Legitimîndu-se repede.)* Poliţia devizelor... *(Barcian şi Bănea îngheaţă.)*
LELIA: Nu, nu, dumnealor n-au nici un amestec... Sînt în vizită... Dolarii sînt acolo, în şifonier. *(Arată.)*
COMISARUL *(către cei prezenţi):* Vă rog să luaţi loc.
BĂNEA: Da, dar eu am treburi importante în oraş...
COMISARUL: îmi cer scuze, domnul meu... dar, pînă la terminarea percheziţiei, nimeni nu poate să părăsească casa. *(Către agent.)* Legitimează pe domnii şi femeia... *(Arată pe Zina.)*
ZINA: Domnişoara, pardon !...
AGENTUL *(amabil):* Legitimaţiile, vă rog... Nu vă supăraţi, dar aşa e legea...
(Barcian şi Bănea se legitimează, in timp ce comisarul, cu Lelia care ii dă indicaţii, cercetează dulapul.)
ZINA *(agentului):* Actele mele sînt la ofiţerul stării civile că mi-am băgat formele cu cineva...
AGENTUL: Dar Buletin de populaţie de ce n-ai la dumneata?
ZINA: Piindcă nu-mi trebuie!... Ce, parcă nu ştiu cine sînt? Ca ce să umblu cu semnalimentele mele la mine?
(Barcian işi pune monoclul şi işi ia o poză marţială. Bănea il imită.)
COMISARUL *(Leliei):* Doamnă, nu există absolut nimic în dulap...
LELIA: I-am văzut eu cu ochii mei, adineauri, domnule comisar... Şi mi-a spus ea singură că are şi cocoşei...

j COMISARUL: în sfîrşit! Vom cerceta în toată casa... *(Agentului.)* Echipa să înceapă percheziţia casei...
AGENTUL; Am "nţeles. *(Iese.)*
COMISARUL: Vă rog să mă iertaţi, domnilor, dar... cu regret,ftrebuie să vă percheziţionez...
' BARCIAN *(demn, decis):* Inutil să-mi faceţi percheziţie, domnule comisar... Am patru monezi de aur şi nouăsprezece mii de dolari la mine. Poftim... *(Scoate monezile şi dolarii şi le depune pe masă.)*
1 COMISARUL *(observînd paşapoartele, cînd scoate portofelul):* Aveţi, mi se pare şi un paşaport.
BARCIAN: Două !... în perfectă regulă amîndouă. *(I le dă.)*
COMISARUL *(îl priveşte, după ce vede, de pe paşaport, cine e):* Domnul Barcian de la „Petrolstock"? Va să zică, dumneavoastră aveaţi intenţia să plecaţi cu doamna Carini?
BARCIAN: Absolut incidental... Sîntem foarte vechi cunoştinţe...
COMISARUL: NU mi-am permis să intru în amănunte... *(îi dă paşapoartele.)* Paşapoartele sînt în regulă... Dolarii şi aurul, însă, nu.
M BARCIAN: Sînt la dispoziţia dumitale...
COMISARUL: Aşa e viaţa, domnule Barcian, şi alţii au fost ani 'de zile la dispoziţia dumneavoastră. Deocamdată, vă rog să luaţi loc. *(Barcian se reaşază.)* Dumneavoastră? *(Se adresează lui Bănea.)*
BĂNEA: Ca şi domnul! Inutil să-mi mai faceţi percheziţie !... Eu n-am nimic asupra mea... Nici chiar paşaport... Eu îl însoţesc numai pe amicul meu...
COMISARUL: NU vă supăraţi, totuşi... *(începe să-l caute.)*
BĂNEA: Dacă n-ai încredere în cuvîntul meu, atunci renunţ să ţi-1 mai dau... Poftim ! *(Bă şi el dolarii şi monezile. Către Barcian.)* O dată în viaţa mea am avut şi eu noroc, şi atunci am avut cel mai mare ghinion din viaţă. Merit să fac muncă silnică pentru asta.
,'j PALOMA *(intră şi rămîne trăsnită cînd vede tabloul. Barcian, Bănea şi Zina pe fotolii, ţepeni. Lelia furnind şi comisarul scotocind):* Dar ce este? Ce se petrece aici?

COMISARUL: Poliția devizelor, doarmă! Dumneavoastră?

PALOMA: Gazda!

BĂNEA: Şi încă ce gazdă! De hoți... *(Lui Barcian.)* Cît crezi că luăm, *mon cher,* pentru afacerea asta?

(Paloma, alarmată, trece spre comisar.)

BAECIAN: Luăm bine!... N-ai nici o grijă!

BĂNEA: Ce ură au avut banii pe mine, bre!... Toată viața m-au ocolit şi pe urmă tot ei se răzbună că n-au dat de mine.

BARCIAN: Fii liniştit, Georgel... Pe tine te scap eu... Eegret că n-o să pot face acelaşi lucru şi pentru mine.

COMISARUL *(Palomei):* Deocamdată, doamnă, nu s-a găsit nimic în sarcina dumneavoastră. Luați, totuşi, loc...

LELIA: NU trebuie să scape, domnule comisar... Ea a -avut banii... I-am văzut eu în dulap...

PALOMA: Aaa!... Va să zică, tu m-ai denunțat?... Tu? Prietena mea cea mai bună?... Şi eu care am avut încredere în tine şi ți-am "ncredințat secretul... în loc să te duci la bancher, te-ai dus să mă denunți...

LELIA: Am auzit ce-ai vorbit cu moşierul meu la telefon... canalie!... Acum o să înfunzi puşcăria... că •r. prea aveți totdeauna noroc, numai voi, la bani...

BĂNEA: Şi cu mine, pardon!...

LELIA: Şi iau şi primă pentru că te-am denunțat. Ah! •i- Ce-o să mă mai îmbrac şi-o să mă mai eleganțesc din banii tăi!... *(Se furlandiseşte prin fața Palomei.)*

PALOMA: N-ai tu norocul ăsta... *(Are o iăee.)* Probabil „ că dacă m-ai denunțat, ai aflat că dolarii sînt veritabili... Oăutați-o în geantă, domnule comisar. E complicea mea... Azi i-am dat cinci sute de dolari să-i schimbe în oraş...

LELIA: Minte! Nu e adevărat... Vrea să mă bage mesa şi pe mine ca să se răzbune...

PALOMA: TU nu ştii că eu plătesc cu aceeaşi monedă? • Tot în dolari...

(Lelia abandonează geanta In mina comisarului care i-o cere, discret, cu un gest.)

>f

COMISARUL *(găseşte hîrtia şi o pune pe masă):* Luați loc şi dumneavoastră, vă rog!

(Lelia se aşază distrusă.)

PALOMA *(veselă):* Aşa, mami! Cel puțin să fim cu toții... Vorba lui Petran... Toată clasa noastră socială... Slujnici... chibiți... demimondene... marea finanța... *(îi arată pe rînd.)* Dar Bubi? Unde e Bubi? Nu cumva l-ați arestat şi pe el?

COMISARUL: Fiul dumneavoastră?

PALOMA: Ca şi fiul meu... Şi cînd e vorba de Bubi, nu mă poate reține nimeni şi nimic... *(Fuge în panică după Bubi.)*

COMISARUL: Doamnă, vă rog, nu mă forțați să... *(Iese după ea.)*

LELIA: Avem ocazia să evadăm... Haideți!

BARCIAN: Inutil să ne ostenim pînă la poartă... Trebuie să fie postat un agent...

LELIA: Aşa e! Unul brun şi cu nas roman... L-am şi văzut. Frumuşel băiat...

BĂNEA *(care a reflectat adînc la ceva):* Tu crezi că, cu toții la un loc, luăm cincizeci de ani?

BAECIAN *(reflexiv):* Hm! S-ar putea să scăpăm şi cu mai mult...

LELIA: Adevărat că ăştia judecă cam popular... Nu țin cont decît de lege... Nu poți să faci o intervenție, să dai un şperț, nimic... Anul şi medalia!

BĂNEA: Bine c-ai fost meschin şi nu mi le dăduşi pe toate opt... Şi dolarul cît vine în luni de puşcărie?

LELIA: NU ştiu că în valută n-am lucrat niciodată pînă acuma...

(Zina scoate nişte cărți din buzunarul şorțului şi începe să-şi dea In poală.)

LELIA: Despre ce dai, tu?

ZINA: Ca să văd cît mă mai ține aicea degeaba... Că, după cum văd eu situația, trebuie să-mi caut servici...

PALOMA *(intră, dkperată, urmată de comisar):* A dispărut Bubi!... Nu e nicăieri... Cu siguranță că mi l-a furat hoțul ăla de Petran, adineauri, cînd a fost aici... Daaa, sigur, numai el mi l-a furat...

BARCIAN *(CU o ultimă umbră de gelozie):* Dar cine e, te rog, Petran ăsta?

PALOMA: Mama!... Dar nu-i merge cu mine... Pentru Bubi sînt în stare şi de crimă... *(Zinei.)* Cheamă Prefectura Poliţiei imediat să-l reclam...

PETRAN *(intră eu Bubi după el. Căţelul e legat cu cureaua de la pantaloni... Surprins de „asistenţa" pe care o găseşte, nu ştie ce să creadă):* Bună ziua... Vă rog să mă iertaţi că vă deranjez din nou, doamnă, dar adineauri, după ce am plecat de la dumneavoastră, cînd să mă urc în tramvai, m-am pomenit cu căţelul printre picioarele mele... Nici nu-l băgasem de seamă că s-a luat după mine, cînd am plecat... Aşa că vi l-am adus pentru a doua oară...

PALOMA: Dar cum ai putut să-l sugrumi în halul ăsta? De ce nu l-ai adus în braţe? •

PETRAN: N-a mai vrut să stea în braţe, cu nici un chip... Şi-atunci ce era să fac? L-am legat cu cureaua de la pantaloni... Şi pe jos a venit o frumuseţe...

PALOMA: Scumpa mamii scumpă şi dragă!... *(Face un gest spre Bubi care se dă îndărăt. Fireşte, tras discret de Petran cu cureaua.)* Ce? N-o mai cunoşti şi n-o mai iubeşti tu pe mămica ta?... *(Bubi, acelaşi joc.)*

BĂNEA *(lui Barcian):* Ia uită-te, bre, cum se uită la tine... Parcă rîde pe sub mustăţi...

BARCIAN: Are şi de ce. Tot el a cîştigat partida...

PALOMA: Domnule comisar... La închisoare e voie cu cîini?

COMISARUL: NU...

PALOMA: Atunci, cui îl las pe Bubi?

ZINA: EU una am demisionat din slujbă... Nu pot să mă mai compromit la traficanţi do devize...

PALOMA: Viperă ! Mă insulţi din rochiile mele... Numai dumitale pot să ţi-1 las, domnule Petran... Eşti singurul om pe care îl iubeşte şi lîngă care se simte bine... Primeşte-1, te rog, în locul recompensei pe care n-ai acceptat-o... Uite, te roagă şi el... Băieţelul dumitale o să fie fericit să se joace cu el...

PETKAN *(lui Bubi):* Vrei, mă, Singurel?

«* 4 ʼ

*

PALOMA: „Singurel"? Acuma nu mai eşti Bubişor al mamii, iubitule, auzi tu? De-acum încolo o să te cheme Singurel... Şi poate o să fii mai fericit sub numele tău cel nou... *(Lui Barcian.)* In sfîrşit... acuma poţi să te bucuri şi să fii fericit, cîine... Abia acum' Bubi a murit cu adevărat.

PETRAN: Fiindcă Bubi ăsta, doamnă, nu e numai un simplu căţel... El trebuie privit ca un simbol... Ca un simbol al lumii dumneavoastră care trebuie să moară odată cu el... Lumea căţeilor de casă, a ciolanelor, a javrelor şi a dulăilor îmbrăcaţi în haine de om... *(Lui Bubi.)* Hai, mă!... Azi am luat raţia de carne şi te-aşteaptă nişte zgîrciuri pe cinste... Dar să nu crezi că la mine o să mai mănînci de pomană... La mine în casă toată lumea îşi merită pîinca pe care o mănîncă... Şi nu ştiu ce neam de cîine ăi fi tu, dar eu te fac şoricar... Un şoarece să nu-mi mai rămîie în casă...

Cortina

CUPRINS